หนังสือรวมบทความฉบับพิเศษเผยแพร่บนเว็บไซต์ ในเดือนมกราคม 2562 – มิถุนายน 2562 สืบเนื่องจากงานประชุมวิชาการระดับชาติทางด้านภาษาไทยและวัฒนธรรมศึกษา ระดับปริญญาตรี ครั้งที่ 1 ประจำปี 2561

บทบรรณาธิการ

หนังสือรวมบทความครั้งนี้ สืบเนื่องมาจากการประชุมวิชาการระดับชาติทางด้านภาษาไทยและวัฒนธรรมศึกษา ระดับปริญญาตรี ครั้งที่ 1 ในหัวข้อ “ภาษา วรรณกรรมและวัฒนธรรมศึกษา” ซึ่งสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ร่วมกับสถาบันทักษิณคดีศึกษาและวิทยาลัยภูมิปัญญาชุมชน มหาวิทยาลัยทักษิณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ จัดขึ้นในวันที่ 26 พฤษภาคม 2561 ณ หอประชุมปาริชาต และอาคารเรียนรวม 1 (อาคาร 15) มหาวิทยาลัยทักษิณ โดยได้รับการตอบรับจากนิสิต นักศึกษาที่ส่งผลงานนำเสนอทั้งในภาคบรรยายและภาคโปสเตอร์จำนวนมาก รวมทั้งสิ้น 47 ผลงาน ประกอบด้วย บทความภาคบรรยายจำนวน 35 บทความ และผลงานภาคโปสเตอร์ จำนวน 12 ชิ้นงาน

ในการประชุมครั้งนี้ มีการบรรยายพิเศษทางวิชาการ โดย ผศ.ดร.ธเนศ เวศร์ภาดา หัวข้อ “มึงรู้มั๊ยคืนนั้นกูเห็นอะไร”: กูเห็นออเจ้าแห่งชาติ : Genesis of “Lom Phe Lom Phad” Era.

ในโอกาสนี้ กองบรรณาธิการเห็นว่าน่าจะคัดเลือกบทความวิชาการที่นำเสนอในงานประชุมวิชาการระดับชาติดังกล่าวมาตีพิมพ์ เผยแพร่ในรูปแบบหนังสือรวมบทความ (proceeding) จึงเป็นที่มาของการจัดทำหนังสือรวมบทความเล่มพิเศษขึ้นมา จำนวน 35 เรื่อง ประกอบด้วย บทความกลุ่มวรรณกรรมจำนวน 14 บทความ ประกอบด้วย “ภาพสะท้อนทางสังคมในนวนิยายชุด 4 ทิศตาย ของ ภาคินัย กสิรักษ์”ของนุรซาฮีดา ดาอูแม “กลวิธีการนำเสนอวรรณกรรมแฟนตาซีเรื่อง จินตนาการไม่รู้จบ ของมิชาเอ็ล เอ็นเด้” ของอมีนา ชิณวงศ์ “ภาพแทนของพระเจ้าปราสาททองในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่อง เจ้าไล ของคึกเดช กันตามระ” ของชัชชาภรณ์ สุวัฒน์กุล “ผู้หญิงในวรรณกรรมจีน พระราชนิพนธ์แปลในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี” ของมณีจันทร์ รุ่งเพชรรัตน์ “ภาพแทนชายรักชายในนวนิยายเรื่องเดือนเกี้ยวเดือน” ของพิมพ์ชนก ผลทวี “การสร้างตัวละครเอกหญิงในนวนิยายเหนือธรรมชาติชุด The Sixth Sense สื่อรักสัมผัสหัวใจ” ของอัจฉรา พรหมจรรย์ “พลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนเรื่องการผันวรรณยุกต์ ระหว่าง พ.ศ.2523 - พ.ศ. 2558” ของกนกวรรณ เดชรักษา “บทสังเคราะห์งานวิจัยวรรณศิลป์ประเภทภาพพจน์ในรอบ 32 ปี (พ.ศ. 2528 – พ.ศ.2559)” ของชีวรัตน์ คุ้มครอง “พลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ ระหว่าง พ.ศ.2529 - พ.ศ.2560” ของวิลาสินี ทองเอียด “พลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทกาพย์ในรอบ 40 ปี (พ.ศ.2520 - พ.ศ.2559)” ของสุพัตรา ชุมคง “พลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ ในรอบ 24 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2535-2559” ของปรีดา ธานีรัตน์ “ทิศทางการวิจัยการกล่าวสุนทรพจน์ (พ.ศ. 2506 – 2557)” ของมนฤดี ดำเอี่ยม “องค์ความรู้วิธีการสอนการเขียนเรียงความช่วงพ.ศ.2539 – พ.ศ.2560”ของชญาณี จิตต์ซื่อ และ “การพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5” ของบัลกีส ดะยี

บทความกลุ่มภาษามีจำนวน 15 เรื่อง ได้แก่ “การใช้คำในภาษาสติ๊กเกอร์ไลน์” ของปัทมา ขุนเจริญ “การใช้คำของบอ บู๋ ในงานเขียนบทความคอลัมน์“เกรียน สยามกีฬา”ของชัชชัย แคล้วอาวุธ “การใช้ภาษาของนักจัดรายวิทยุออนไลน์” ของนูรีฮัน มูแม“การใช้ภาษาพาดหัวปกนิตยสาร Vogue Thailand” ของเอนกพงศ์ พิจิตโร “กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันในซิทคอมเรื่อง เสือ ชะนี เก้ง” ของอุมาพร พรมแก้ว “การแปรคำศัพท์ของผู้พูดสามระดับอายุตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา” ของวัชรพงษ์ เต่แก้ว “ความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา” ของไอยดา วาจิ “การใช้คำและการแปรภาษามลายูถิ่น : กรณีศึกษาอำเภอเบตง จังหวัดยะลา” ของรอมือลาฮ์ เมเฮ “ความสามารถในการอ่านและเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว : กรณีศึกษานักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา” ของตัสนีม อาลี “การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 4-6) โรงเรียนวัดควนเนียง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” ของอารีรัตน์ แก้วล่องลอย “ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา” ของคอรีเย๊าะ ดีปาตี “การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้แบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” ของนูรฮาซีดีน มะลูมุ “สถานภาพการวิจัยการสอนเขียนสะกดคำจากงานวิจัยระหว่าง พ.ศ. 2545 – พ.ศ. 2555” ของศศิพิมพ์ สุขะปุณพันธ์ “สถานภาพการวิจัยคำบอกเวลา ในรอบ 45 ปี (พ.ศ. 2514-2559)” ของอภิชัย จันทร์เกษ และ “สถานภาพการวิจัยภาษาที่ใช้ในกลุ่มวัยรุ่นและในสังคมออนไลน์ (พ.ศ.2543 – พ.ศ.2560)” ของมนภรณ์ กาญจนภิญโญ

บทความกลุ่มวัฒนธรรมศึกษามีจำนวน 6 บทความ ประกอบด้วย “ความเชื่อในนวนิยายเรื่องนากพัทธ์ของทมยันตี” ของจุฬารัตน์ รอดทอง “สถานภาพการวิจัยวรรณกรรมท้องถิ่นในรอบ 30 ปี (พ.ศ.2527 – พ.ศ.2557)” ของณัฐพร เลพล “ศึกษานิทานชาวบ้านตำบลขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา” ของนัจญมา เสนานิคม และ “ภาพสะท้อนทางสังคมวัฒนธรรมของชาวใต้ในนิทานพื้นบ้าน จากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ พ.ศ. 2542” ของเบญจพร ฉิมเมือง “ความเชื่อระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม หมู่บ้านไทรทอง ตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี” ของไซนับ สาแม และ “ไสยเวทในนวนิยายระทึกขวัญ ชุด สาปคุณไสย” ของอารียา หมานโต๊ะเห็น และ “ความเชื่อ

ในการประชุมวิชาการครั้งหน้า คือ ครั้งที่ 2 ประจำปีพุทธศักราช 2562 ข้าพเจ้าคาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการตอบรับที่อบอุ่นดังที่ผ่านมา และพร้อมที่จะให้ท่านเตรียมต้นฉบับได้อย่างทันท่วงที

พัชลินจ์ จีนนุ่น
บรรณาธิการเฉพาะกิจ
2562

กำหนดการ

ประชุมวิชาการระดับชาติทางด้านภาษาไทยและวัฒนธรรมศึกษา ระดับปริญญาตรี ครั้งที่ 1

“ภาษา วรรณกรรมและวัฒนธรรมศึกษา”

วันที่ 26 พฤษภาคม 2561

ณ หอประชุมปาริชาต และอาคารเรียนรวม 1 (อาคาร 15) มหาวิทยาลัยทักษิณ

****

เวลา 08.00 – 08.30 น. ลงทะเบียน

08.30 – 09.00 น. พิธีเปิด

: ประธานในพิธี รองอธิการบดีวิทยาเขตสงขลา : รศ.ไพบูลย์ ดวงจันทร์

: กล่าวรายงาน โดย ประธานสาขาวิชาภาษาไทย : ผศ.ดร.มาโนช ดินลานสกูล

: กล่าวต้อนรับ โดย คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ : รศ.ดร.ณฐพงศ์ จิตรนิรัตน์

09.00 – 10.30 น. บรรยายพิเศษทางวิชาการ โดย ผศ.ดร.ธเนศ เวศร์ภาดา หัวข้อ “มึงรู้มั๊ย คืนนั้นกูเห็นอะไร”: กูเห็นออเจ้าแห่งชาติ : Genesis of “Lom Phe Lom Phad” Era.

10.30 – 12.00 น. นำเสนอบทความภาคบรรยาย

ห้องที่ 1 : ภาษา (15209)

ผู้ทรงคุณวุฒิ : อ.ดร.ฉันทัส ทองช่วย และ ผศ.ดร.ชนกพร อังศุวิริยะ

ห้องที่ 2 : วรรณกรรม (15210)

ผู้ทรงคุณวุฒิ : ผศ.ดร.ธเนศ เวศร์ภาดา และ ผศ.ดร.มาโนช ดินลานสกูล

ห้องที่ 3 : วัฒนธรรมศึกษา (15211)

ผู้ทรงคุณวุฒิ : ผศ.ปองทิพย์ หนูหอม และ ผศ.ดร.พรไทย ศิริสาธิตกิจ

นำเสนอบทความภาคโปสเตอร์

ณ หอประชุมปาริชาต : ผู้ทรงคุณวุฒิ : อ.พิชญา สุวรรณโน อ.ซูไรดา เจะนิ และ อ.วรวรรณ สุขใส

12.00 - 13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน

13.00 – 16.30 น. นำเสนอบทความภาคบรรยาย (ต่อ)

ห้องที่ 1 : ภาษา (15209)

ห้องที่ 2 : วรรณกรรม (15210)

ห้องที่ 3 : วัฒนธรรมศึกษา (15211)

17.00 น. ปิดโครงการ

กำหนดการนำเสนอผลงานภาคบรรยาย

ห้องที่ 1 กลุ่มภาษา

ห้อง 15209 อาคารเรียนรวม 1 (อาคาร 15)

ผู้ทรงคุณวุฒิ : อ.ดร.ฉันทัส ทองช่วย และ ผศ.ดร.ชนกพร อังศุวิริยะ

ผู้ประสานงาน : อ.ดร.สมิทธ์ชาต์ พุมมา โทร. 093 761 4391 E-mail : P_samiththicha@yahoo.com

ลำดับ	เวลา	ชื่อเรื่อง	ผู้นำเสนอบทความ
1.	10.30-10.50น.	การใช้คำในภาษาสติ๊กเกอร์ไลน์	ปัทมา ขุนเจริญ
2.	10.50-11.10น.	การใช้คำของบอ บู๋ ในงานเขียนบทความคอลัมน์ “เกรียน สยามกีฬา”	ชัชชัย แคล้วอาวุธ
3.	11.10-11.30น.	การใช้ภาษาของนักจัดรายวิทยุออนไลน์	นูรีฮัน มูแม
4.	11.30-11.50น.	การใช้ภาษาพาดหัวปกนิตยสาร Vogue Thailand	เอนกพงศ์ พิจิตโร
5.	13.00-13.20น.	กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันในซิทคอมเรื่อง เสือ ชะนี เก้ง	อุมาพร พรมแก้ว
6.	13.20-13.40น.	การแปรคำศัพท์ของผู้พูดสามระดับอายุตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา	วัชรพงษ์ เต่แก้ว
7.	13.40-14.00น.	ความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	ไอยดา วาจิ
8.	14.00-14.20น.	การใช้คำและการแปรภาษามลายูถิ่น : กรณีศึกษาอำเภอเบตง จังหวัดยะลา	รอมือลาฮ์ เมเฮ
9.	14.20-14.40น.	ความสามารถในการอ่านและเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว : กรณีศึกษานักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	ตัสนีม อาลี
10.	14.40-15.00น.	การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 4-6) โรงเรียนวัดควนเนียง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	อารีรัตน์ แก้วล่องลอย
11.	15.00-15.20น.	ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา	คอรีเย๊าะ ดีปาตี
12.	15.20-15.40น.	การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้แบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	นูรฮาซีดีน มะลูมุ
13.	15.40-16.00น.	สถานภาพการวิจัยการสอนเขียนสะกดคำจากงานวิจัยระหว่าง พ.ศ. 2545 – พ.ศ. 2555	ศศิพิมพ์ สุขะปุณพันธ์
14.	16.00-16.20น.	สถานภาพการวิจัยคำบอกเวลา ในรอบ 45 ปี (พ.ศ. 2514 - พ.ศ. 2559)	อภิชัย จันทร์เกษ
15.	16.20-16.40น.	สถานภาพการวิจัยภาษาที่ใช้ในกลุ่มวัยรุ่นและในสังคมออนไลน์ (พ.ศ. 2543 – พ.ศ. 2560)	มนภรณ์ กาญจนภิญโญ
	16.40-17.00น.	มอบเกียรติบัตร รางวัลนำเสนอระดับดีเด่น และระดับดี	

ห้องที่ 2

กลุ่มวรรณกรรม (15210) อาคารเรียนรวม 1 (อาคาร 15)

ผู้ทรงคุณวุฒิ : ผศ.ดร.ธเนศ เวศร์ภาดา และ ผศ.ดร.มาโนช ดินลานสกูล

ผู้ประสานงาน : ผศ.ดร.พัชลินจ์ จีนนุ่น โทร. 081 009 3639 E-mail : phatchalinj@hotmail.com

ลำดับ	เวลา	ชื่อเรื่อง	ผู้นำเสนอบทความ
1.	10.30-10.50น.	ภาพสะท้อนทางสังคมในนวนิยายชุด 4 ทิศตาย ของ ภาคินัย กสิรักษ์	นุรซาฮีดา ดาอูแม
2.	10.50-11.10น.	กลวิธีการนำเสนอวรรณกรรมแฟนตาซีเรื่อง จินตนาการไม่รู้จบ ของ มิชาเอ็ล เอ็นเด้	อมีนา ชิณวงศ์
3.	11.10-11.30น.	ภาพแทนของพระเจ้าปราสาททองในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่อง เจ้าไล ของ คึกเดช กันตามระ	ชัชชาภรณ์ สุวัฒน์กุล
4.	11.30-11.50น.	ผู้หญิงในวรรณกรรมจีน พระราชนิพนธ์แปลในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี	มณีจันทร์ รุ่งเพชรรัตน์
5.	13.00-13.20น.	ภาพแทนชายรักชายในนวนิยายเรื่องเดือนเกี้ยวเดือน	พิมพ์ชนก ผลทวี
6.	13.20-13.40น.	การสร้างตัวละครเอกหญิงในนวนิยายเหนือธรรมชาติชุด The Sixth Sense สื่อรักสัมผัสหัวใจ	อัจฉรา พรหมจรรย์
7.	13.40-14.00น.	พลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนเรื่องการผันวรรณยุกต์ ระหว่างปี พ.ศ. 2523 - พ.ศ. 2558	กนกวรรณ เดชรักษา
8.	14.00-14.20น.	บทสังเคราะห์งานวิจัยวรรณศิลป์ประเภทภาพพจน์ในรอบ 32 ปี (พ.ศ. 2528 – พ.ศ. 2559)	ชีวรัตน์ คุ้มครอง
9.	14.20-14.40น.	พลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ ระหว่าง พ.ศ. 2529 - พ.ศ.2560	วิลาสินี ทองเอียด
10.	14.40-15.00น.	พลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทกาพย์ในรอบ 40 ปี (พ.ศ. 2520 - พ.ศ. 2559)	สุพัตรา ชุมคง
11.	15.00-15.20น.	พลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ ในรอบ 24 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2535 - พ.ศ. 2559	ปรีดา ธานีรัตน์
12.	15.20-15.40น.	ทิศทางการวิจัยการกล่าวสุนทรพจน์ (พ.ศ. 2506 – พ.ศ. 2557)	มนฤดี ดำเอี่ยม
13.	15.40-16.00น.	องค์ความรู้วิธีการสอนการเขียนเรียงความ ช่วง พ.ศ.2539 – พ.ศ.2560	ชญาณี จิตต์ซื่อ
14.	16.00-16.20น.	การพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	บัลกีส ดะยี
16.40-17.00น.		มอบเกียรติบัตร รางวัลนำเสนอระดับดีเด่น และระดับดี	

ห้องที่ 3

กลุ่มวัฒนธรรมศึกษา (15211) อาคารเรียนรวม 1 (อาคาร 15)

ผู้ทรงคุณวุฒิ : ผศ.ปองทิพย์ หนูหอม และ ผศ.ดร.พรไทย ศิริสาธิตกิจ

ผู้ประสานงาน : รศ.ดร.พรพันธุ์ เขมคุณาศัย โทร. 089 8706212 E-mail: k.khemakhunasai@gmail.com

ลำดับ	เวลา	ชื่อเรื่อง	ผู้นำเสนอบทความ
1.	10.30-10.50น.	ความเชื่อระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมหมู่บ้านไทรทอง ตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี	ไซนับ สาแม
2.	10.50-11.10น.	ความเชื่อในนวนิยายเรื่องนากพัทธ์ของทมยันตี	จุฬารัตน์ รอดทอง
3.	11.10-11.30น.	ไสยเวทในนวนิยายระทึกขวัญ ชุด สาปคุณไสย	อารียา หมานโต๊ะเห็น
4.	11.30-11.50น.	สถานภาพการวิจัยวรรณกรรมท้องถิ่นในรอบ 30 ปี (พ.ศ. 2527 – พ.ศ. 2557)	ณัฐพร เลพล
5.	13.00-13.20น.	ศึกษานิทานชาวบ้านตำบลขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา	นัจญมา เสนานิคม
6.	13.20-13.40น.	ภาพสะท้อนทางสังคมวัฒนธรรมของชาวใต้ในนิทานพื้นบ้าน จากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ พ.ศ. 2542	เบญจพร ฉิมเมือง
16.40-17.00น.		มอบเกียรติบัตร รางวัลนำเสนอระดับดีเด่น และระดับดี	

กำหนดการนำเสนอผลงานภาคโปสเตอร์

ณ หอประชุมปาริชาต เวลา 10.30 – 12.00 น.

ผู้ทรงคุณวุฒิ : อ.พิชญา สุวรรณโน อ.ซูไรดา เจะนิ และอ.วรวรรณ สุกใส

ประสานงาน : อ.ดร. ปรียารัตน์ เชาวลิตประพันธ์ โทร. 081 446 4223 E-mail : vindhai@hotmail.com

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	ผู้นำเสนอบทความ
1.	ลักษณะคำที่ปรากฏในหนังสือวรรณคดีฉบับการ์ตูน ของ ส.สิรกร	กนกวรรณ ไกรเทพ
2.	การใช้ภาษาในเพลงประกอบละครจักร ๆ วงศ์ ๆ	นิชธาวัลย์ เพชระ
3.	ภาพแทนของพระสุพรรณกัลยาในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ของทมยันตี เรื่อง กษัตริยา แก้วกัลยา และ อธิราชา	ลักษณ์นารา อัตตะโร
4.	ภาพลักษณ์ผู้หญิงในนวนิยายเรื่องปดิวรัดา ของ สราญจิตต์	ชฎารัตน์ พลฤทธิ์
5.	วิเคราะห์ตัวละครชาวต่างชาติในนวนิยายประวัติศาสตร์ เรื่อง บุพเพสันนิวาส ของ รอมแพง	ปิยะธิดา บุญเจริญ
6.	พฤติกรรมตัวละครเด็กตามทฤษฎีจิตวิทยา ในวรรณกรรมเยาวชนเรื่อง บรัดเล่ย์ เด็กเกเรหลังห้องเรียน ของ หลุยส์ ซัคเกอร์	นพรัตน์ เสาวคนธ์
7.	อภินิหารตำนานแห่งนาร์เนีย : ศึกษาการดัดแปลงวรรณกรรมเยาวชนสู่ภาพยนตร์	อรณิช แก้วคำ
8.	ธรรมชาติที่ปรากกฏในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว พ.ศ. 2550 และ 2558	กมลชนก สุวรรณนัง
9.	แนวคิกและกลวิธีการนำเสนอในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ประเภทนวนิยาย ครั้งที่ 11 (พ.ศ. 2557)	วัชราภรณ์ ศรีนวล
10.	อนุภาคในวรรณกรรมแปลเยาวชนเรื่องเพอร์ซีย์ แจ็กสัน	อารีนา วิเชียร
11.	ภาพสะท้อนทางสังคมวัฒนธรรมในวรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้ ของนายสะอาด หมาดทิ้ง	มัญชุพร มามาก
12.	ภาพสะท้อนปัญหาชายแดนใต้จากวรรณกรรมเรื่องรุสนี	อภิชญา แก้วสุวรรณ์

มอบเกียรติบัตร รางวัลนำเสนอระดับดีเด่น และระดับดี

สารบัญ

กลวิธีการนำเสนอและภาพสะท้อนทางสังคมในนวนิยายชุด 4 ทิศตาย ของ ภาคินัย กสิรักษ์ 1

● นุรซาฮีดา ดาอูแม รุสมีนา บินอุมา สุวัยบ๊ะ ดีเย๊าะ ฮับเสาะ สะมะแอ ซูไรดา เจะนิ

กลวิธีการนำเสนอวรรณกรรมแฟนตาซีเรื่อง จินตนาการไม่รู้จบ ของมิชาเอ็ล เอ็นเด้ 10

● อมีนา ชิณวงศ์ มาโนช ดินลานสกูล ศรีอังคาร ถาวโรฤทธิ์ ปรียารัตน์ เชาวลิตประพันธ์

ภาพแทนของพระเจ้าปราสาททองในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่อง เจ้าไล ของคึกเดช กันตามระ 18

● ชัชชาภรณ์ สุวัฒน์กุล พัชลินจ์ จีนนุ่น จารึก จันทร์วงศ์ วราเมษ วัฒนไชย

ผู้หญิงในวรรณกรรมจีน พระราชนิพนธ์แปลในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี 27

● มณีจันทร์ รุ่งเพชรรัตน์ วราเมษ วัฒนไชย ปรียารัตน์ เชาวลิตประพันธ์ วินัย สุกใส

ภาพแทนชายรักชายในนวนิยายเรื่องเดือนเกี้ยวเดือน 34

● พิมพ์ชนก ผลทวี วราเมษ วัฒนไชย ปรียารัตน์ เชาวลิตประพันธ์ พรพันธุ์ เขมคุณาศัย

การสร้างตัวละครเอกหญิงในนวนิยายเหนือธรรมชาติชุด The Sixth Sense สื่อรักสัมผัสหัวใจ 46

● อัจฉรา พรหมจรรย์ สมิทธ์ชาต์ พุมมา จารึก จันทร์วงค์ อลิสา คุ่มเคียม

พลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนเรื่องการผันวรรณยุกต์ ระหว่าง พ.ศ.2523 - พ.ศ.2558 53

● กนกวรรณ เดชรักษา พรพันธุ์ เขมคุณาศัย

บทสังเคราะห์งานวิจัยวรรณศิลป์ประเภทภาพพจน์ในรอบ 32 ปี (พ.ศ.2528 – พ.ศ.2559) 62

● ชีวรัตน์ คุ้มครอง พรพันธุ์ เขมคุณาศัย พัชลินจ์ จีนนุ่น ปรียารัตน์ เชาวลิตประพันธ์

พลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ ระหว่าง พ.ศ.2529 - พ.ศ.2560 69

● วิลาสินี ทองเอียด พรพันธุ์ เขมคุณาศัย

พลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทกาพย์ในรอบ 40 ปี (พ.ศ.2520 - พ.ศ.2559) 79

● สุพัตรา ชุมคง พรพันธุ์ เขมคุณาศัย

พลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ ในรอบ 24 ปี 88
ระหว่าง พ.ศ. 2535-2559

● ปรีดา ธานีรัตน์ พรพันธุ์ เขมคุณาศัย

ทิศทางการวิจัยการกล่าวสุนทรพจน์ (พ.ศ. 2506 – 2557) 97

● มนฤดี ดำเอี่ยม พรพันธุ์ เขมคุณาศัย ปรียารัตน์ เชาวลิตประพันธ์

องค์ความรู้วิธีการสอนการเขียนเรียงความ ช่วงพ.ศ.2539 – พ.ศ.2560 103

● ชญาณี จิตต์ซื่อ พรพันธุ์ เขมคุณาศัย

การพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิด ของนักเรียน 111
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

● บัลกีส ดะยี สุภา วัชรสุขุม และสุรัสวดี นราพงศ์เกษม

การใช้คำในภาษาสติ๊กเกอร์ไลน์ 119

● ปัทมา ขุนเจริญ อลิสา คุ่มเคี่ยม ประภัสสร ภัทรนาวิก จริญญา ธรรมโชโต

การใช้คำของบอ บู๋ ในงานเขียนบทความคอลัมน์“เกรียน สยามกีฬา” 131

● ชัชชัย แคล้วอาวุธ อลิสา คุ่มเคี่ยม จริญญา ธรรมโชโต พรพันธุ์ เขมคุณาศัย

การใช้ภาษาของนักจัดรายวิทยุออนไลน์ 143

● นูรีฮัน มูแม นูรฟาตีฮะห์ สาและ พาตีเม๊าะ สาและเร๊ะ มารีแย ตอกอ สวพร จันทรสกุล

การใช้ภาษาพาดหัวปกนิตยสาร Vogue Thailand 153

● เอนกพงศ์ พิจิตโร ศรีอังคาร ถาวโรฤทธิ์ ประภัสสร ภัทรนาวิก ปริยากรณ์ ชูแก้ว

กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันในซิทคอมเรื่อง เสือ ชะนี เก้ง 163

● อุมาพร พรมแก้ว ศรีอังคาร ถาวโรฤทธิ์ ปริยากรณ์ ชูแก้ว อลิสา คุ่มเคี่ยม

การแปรคำศัพท์ของผู้พูดสามระดับอายุตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา 175

● วัชรพงษ์ เต่แก้ว จริญญา ธรรมโชโต อลิสา คุ่มเคี่ยม สมิทธ์ชาต์ พุมมา

ความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 188

● ไอยดา วาจิ ซูไฮลา ดอเลาะอาลี อาซูรา มามะ ซูลีฮา และมาลี ขวัญตา ทวีสุข

การใช้คำและการแปรภาษามลายูถิ่น : กรณีศึกษาอำเภอเบตง จังหวัดยะลา 197

● รอมือลาฮ์ เมเฮ ซันซียะห์ มะลี นิตัสนิม มุหะ โนรมะห์ มะแอ ขวัญตา ทวีสุข

ความสามารถในการอ่านและเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว : กรณีศึกษานักศึกษาชั้นปีที่ 1 207

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

● ตัสนีม อาลี โซเฟียนี เปาะลิง อาอีเสาะห์ รอยะ การีมะห์ เจ๊ะเลาะ โสภณ พฤกษวานิช

การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 4-6) 218

โรงเรียนวัดควนเนียง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

● อารีรัตน์ แก้วล่องลอย จิราพร รักษาพล ภาชินี เต็มรัตน์

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ 225

โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์

อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

● คอรีเย๊าะ ดีปาตี สุรัสวดี นราพงศ์เกษม

การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้แบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 240

● นูรฮาซีดีน มะลูมุ สุรัสวดี นราพงศ์เกษม พรรณนี ธรรมประเสริฐ

สถานภาพการวิจัยการสอนเขียนสะกดคำจากงานวิจัยระหว่าง พ.ศ. 2545 – พ.ศ. 2555 248

● ศศิพิมพ์ สุขะปุณพันธ์ พรพันธุ์ เขมคุณาศัย ปริยากรณ์ ชูแก้ว

สถานภาพการวิจัยคำบอกเวลา ในรอบ 45 ปี (พ.ศ. 2514-2559) 255

● อภิชัย จันทร์เกษ พรพันธุ์ เขมคุณาศัย จริญญา ธรรมโชโต ปริยากรณ์ ชูแก้ว

สถานภาพการวิจัยภาษาที่ใช้ในกลุ่มวัยรุ่นและในสังคมออนไลน์ (พ.ศ.2543 – พ.ศ.2560) 266

● มนภรณ์ กาญจนภิญโญ พรพันธุ์ เขมคุณาศัย ปริยากรณ์ ชูแก้ว

ความเชื่อในนวนิยายเรื่องนากพัทธ์ของทมยันตี 274

● จุฬารัตน์ รอดทอง ปริยากรณ์ ชูแก้ว สมิทธ์ชาติ์ พุมมา

สถานภาพการวิจัยวรรณกรรมท้องถิ่นในรอบ 30 ปี (พ.ศ.2527 – พ.ศ.2557) 282

● ณัฐพร เลพล พรพันธุ์ เขมคุณาศัย พัชลินจ์ จีนนุ่น ปรียารัตน์ เชาวลิตประพันธ์

ศึกษานิทานชาวบ้านตำบลขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา 293

● นัจญมา เสนานิคม ปรียารัตน์ เชาวลิตประพันธ์ ศรีอังคาร ถาวโรฤทธิ์

ภาพสะท้อนทางสังคมวัฒนธรรมของชาวใต้ในนิทานพื้นบ้าน จากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ 304

พ.ศ. 2542

● เบญจพร ฉิมเมือง สมิทธ์ชาต์ พุมมา อลิสา คุ่มเคี่ยม พัชลินจ์ จีนนุ่น

ความเชื่อระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมหมู่บ้านไทรทอง ตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น 316

จังหวัดปัตตานี

● ไซนับ สาแม นูรูมา เตะ สีตีไพรุส ดือเร๊ะ ฮาสปีรา อาลี ปองทิพย์ หนูหอม

ไสยเวทในนวนิยายระทึกขวัญ ชุด สาปคุณไสย 330

● อารียา หมานโต๊ะเห็น มาโนช ดินลานสกูล ศรีอังคาร ถาวโรฤทธิ์ ประภัสสร ภัทรนาวิก

กลวิธีการนำเสนอและภาพสะท้อนทางสังคมในนวนิยายชุด 4 ทิศตาย ของ ภาคินัย กสิรักษ์
Presentation Techniques and Reflection of Society in Four Thit Tai Novel by Phakinai Kasirak

นุรซาฮีดา ดาอูแม[1*] รุสมีนา บินอุมา[2] สุวัยบ๊ะ ดีเย๊าะ[3] ฮับเสาะ สะมะแอ[4] ซูไรดา เจะนิ[5]
Nurahida Da-Aumae[1*] Rusamina Bin-Uma[2] Suwaiba Deeyo[3] Hubso Sama-air[4] Sooraida Cheni[5]

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีการนำเสนอและภาพสะท้อนทางสังคมในนวนิยายชุด 4 ทิศตายของ ภาคินัย กสิรักษ์ โดยรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากนวนิยายชุด 4 ทิศตายของ ภาคินัย กสิรักษ์ 4 เรื่องคือ นวนิยายเรื่องนางครวญ นวนิยายเรื่องนางคอย นวนิยายเรื่องนางคุก และนวนิยายเรื่องนางแค้นผล การศึกษากลวิธีการนำเสนอในนวนิยายชุด 4 ทิศตายของภาคินัย กสิรักษ์ จากการศึกษากลวิธีการนำเสนอที่โดดเด่นที่สุดในเรื่อง พบว่ามี 3 กลวิธีดังนี้ 1) ด้านกลวิธีการเปิดและปิดเรื่อง ได้แก่ กลวิธีการเปิดเรื่องแบบย้อนเหตุการณ์กลับไปกลับมากลวิธีการปิดเรื่อง 3 แบบคือ แบบหักมุมสมจริงในชีวิต และแบบโศกนาฏกรรมปิดเรื่องแบบหักมุม 2) ด้านการสร้างตัวละครแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ ตัวละครลักษณะเดียวและตัวละครหลายลักษณะ 3) ด้านกลวิธีการสร้างฉากแบ่งออกเป็นจำนวน 4 ฉาก ได้แก่ ฉากที่เป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ฉากที่เป็นสิ่งประดิษฐ์ ฉากที่เป็นช่วงเวลาหรือยุคสมัย และฉากที่เป็นการดำเนินชีวิตของตัวละคร กลวิธีทั้งหมดล้วนแล้วเกิดจากการใช้ภาษาของผู้เขียน เพื่อให้ให้เกิดความเข้าใจและนำไปสู่การจรรโลงใจให้ผู้อ่านติดตามเรื่องต่อไป และผลการศึกษาภาพสะท้อนทางสังคมในนวนิยายชุด 4 ทิศตาย ของ ภาคินัย กสิรักษ์ จากการศึกษาภาพสะท้อนสังคมที่โดดเด่นที่สุดในเรื่องคือ 4 ประเด็นดังนี้ 1) ภาพสะท้อนด้านครอบครัวจำแนกออกเป็น 2 ด้านได้แก่ ด้านบุตร และด้านญาติมิตร 2) ภาพสะท้อนด้านความเป็นอยู่จำแนกออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ด้านสุขภาพด้านความสุขด้านอาชีพการงาน ด้านการเดินทางด้านเกียรติยศและอำนาจและด้านคดีความ 3) ภาพสะท้อนด้านบุญกรรมจำแนกออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านบุญกรรมด้านเคราะห์กรรม 4) ภาพสะท้อนสังคมในด้านคำสอนจำแนกออกเป็นได้ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความดี ด้านความมุ่งมั่นตั้งใจด้านความซื่อสัตย์ด้านความสำคัญของการพูด

คำสำคัญ : นวนิยายชุด 4 ทิศตาย, กลวิธีการนำเสนอ, ภาพสะท้อนทางสังคม

Abstract

This present research aims to explore presentation techniques and the reflection of society in “Four Thit Tai” novel written by Phakinai Kasirak. This novel consists of four books; “Nang Kruan”, “Nang Khoi”, “Nang Kook”, and “Nang Khaen”. The result showed that the most prominent presentation techniques were: 1) the techniques of opening and ending the story, namely opening the story by using back-and-forth technique, closing the story by using realistic twist, tragedy, and twist techniques; 2) the development of characters

[1-4]นักศึกษาปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ยะลา 95000
[5]อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ยะลา 95000
*Corresponding author: Tel.: 0864812392. E-mail address: nurnada018@gmail.com

consisting of simple and complex characters; 3) the scene set in four contexts consisting of the scene of natural phenomena, invention, historical events, and livelihood of characters. The writer used all strategies to intrigue readers and provide a clear picture of the story. The result further revealed four prominent techniques of the reflection of society: 1) family aspect covering children and relatives; 2) the livelihood aspect covering health, happiness, career, journey, honour and power, and lawsuit; 3) karma aspect including good and bad karma, misfortune; 4) doctrine aspects including virtue, determination, integrity, significance of words.

Keywords: Four Thit Tai novel, presentation technique, reflection of society

บทนำ

วรรณกรรมเป็นผลงานที่ถ่ายทอดออกมาจากความคิดของมนุษย์ สามารถสะท้อนถึงวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ รวมถึงสภาพสังคมโดยถ่ายทอดออกมาในรูปแบบของ บทกวี เรื่องสั้น นวนิยาย บทละคร โดยเรียกวรรณกรรมที่ถ่ายทอดด้วยวิธีดังกล่าวว่าวรรณกรรมอมุขปาฐะ บางครั้งวรรณกรรมอาจเป็นคำบอกเล่าจากปากต่อปาก ไม่ได้มีการจดบันทึก ซึ่งเรียกว่าวรรณกรรมมุขปาฐะ โดยที่ผู้ประพันธ์เป็นสมาชิกหนึ่งในสังคม ซึ่งวรรณกรรมที่ถ่ายทอดออกมามีความสอดคล้องกับสังคมของผู้ประพันธ์ โดยสังเกตได้จากสำนวนภาษา การดำเนินชีวิต รวมไปถึงการแต่งกายเป็นต้น ดังนั้นบริบททางสังคมของผู้ประพันธ์จึงมีความสอดคล้องกับบริบททางสังคมที่ปรากฏในวรรณกรรมวรรณกรรมอีกความหมายหนึ่งเรียกว่าหนังสือดี โดยที่นวนิยายเป็นส่วนหนึ่งของวรรณกรรมนวนิยายตามองค์ประกอบที่พิจารณาจากเนื้อเรื่องตามความสมจริงประกอบกับการพิจารณาด้านตัวละครฉากบทสนทนาและทรรศนะของผู้เขียน นอกจากนั้นการศึกษานวนิยายอย่างพิจารณาจากบทบาทสำคัญของตัวละครกับฉากที่สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมตามความจริงอีกด้วย [1] ฉะนั้นนวนิยายถือได้ว่าเป็นหนังสือดีเช่นกัน นวนิยายถูกสร้างมาจากจินตนาการและ อุดมคติของผู้เขียน ซึ่งประกอบไปด้วยแก่นเรื่อง โครงเรื่อง การเปิดเรื่อง ฉาก บรรยากาศ ตัวละคร และการปิดเรื่อง เป็นต้น เหมือนกับเรื่องสั้น แต่สิ่งที่แตกต่าง นั่นก็คือ นวนิยายจะมีเหตุการณ์ในเรื่องหลายเหตุการณ์ที่เชื่อมต่อกัน แต่เรื่องสั้นนั้นมีเพียงแค่เหตุการณ์เดียวเท่านั้น และมีตัวละครน้อยกว่าซึ่งเหตุการณ์ในเรื่องจะจบโดยที่ผู้เขียนสรุปให้ตัวละครที่เป็นตัวร้ายได้รับกรรมหรือกลับเนื้อกลับตัวเป็นคนดี นวนิยายบางเรื่องอาจจะจบภายในเล่มเดียว นวนิยายบางเรื่องอาจจะต้องอ่านหลาย ๆ เล่มถึงจะจบ ซึ่งในแต่ละเล่มก็จะมีการเชื่อมต่อกัน

นวนิยายชุด 4 ทิศตายนั้นเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ยอดเยี่ยมชิ้นหนึ่ง ซึ่งเป็นผลงานของภาคินัย กสิรักษ์ โดยงานเขียนของท่านได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในปัจจุบันเพราะเป็นงานเขียนที่มีความชัดเจน แจ่มแจ้ง ทำให้เห็นภาพพจน์ได้อย่างเด่นชัด ชวนให้ติดตามเรื่องต่อ และมีความน่าสนใจสามารถโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านเป็นอย่างดี อีกทั้งยังมีจุดเด่น คือสอดแทรกคติชีวิตและยังคงมีความตื่นเต้น ระทึกขวัญ อันเป็นเอกลักษณ์ของภาคินัย กสิรักษ์

จากการศึกษานวนิยายชุด 4 ทิศตายของภาคินัย กสิรักษ์ พบว่าเป็นละครที่โด่งดัง และได้รับความนิยมมากในช่วงหนึ่ง เรื่องนางแค้นเป็นละครแนวสยองขวัญที่นอกจากจะให้ความตื่นเต้นแก่ผู้ชม ละครเรื่องนี้ยังมีกลวิธีการนำเสนอที่โดดเด่น มีความน่าสนใจ มีการสอดแทรกทัศนคติ จิตใจของมนุษย์ และนำเสนอแง่มุมต่าง ๆ ของสังคมได้อย่างน่าสนใจ จากการค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการนำเสนอและภาพสะท้อนทางสังคม ผู้วิจัยพบว่า วรรณกรรมกับสังคมมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะกล่าวถึงวิถีชีวิตและความเป็นอยู่

ของคนในสังคม รวมถึงมุมมองเกี่ยวกับมนุษย์มีความแตกต่างกันอย่างมีเหตุผล ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษากลวิธีการนำเสนอและภาพสะท้อนสังคมในนวนิยายชุด 4 ทิศตาย ของภาคินัย กสิรักษ์

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษากลวิธีการนำเสนอและภาพสะท้อนทางสังคม จากนวนิยายชุด 4 ทิศตายของภาคินัย กสิรักษ์ โดยผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์บทนวนิยายเป็นหลัก ทั้งนี้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการนำเสนอและภาพสะท้อนทางสังคม ผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิดและทฤษฎีในการศึกษา คือ กลวิธีการเปิดเรื่อง ใช้ทฤษฎีของ จินดา ดวงจินดา กลวิธีการปิดเรื่อง ใช้ทฤษฎีของ สุดารัตน์ เสรีรัตร์ กลวิธีการสร้างตัวละคร ใช้ทฤษฎีของ ชนะ เวชกุล และกลวิธีการสร้างฉาก ใช้ทฤษฎีของ ธัญญา สังขพันธานนธ์ และศึกษาแนวคิดภาพสะท้อนทางสังคม แล้วนำมาวิเคราะห์แบบพรรณนาวิเคราะห์ต่อไป

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

1. กลวิธีการนำเสนอในนวนิยาย ชุด 4 ทิศตาย

แยกเป็น 4 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 กลวิธีการเปิดเรื่อง ประเด็นที่ 2 กลวิธีการปิดเรื่อง ประเด็นที่ 3 กลวิธีการสร้างตัวละคร และประเด็นที่ 4 กลวิธีการสร้างฉาก สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลวิธีการนำเสนอวรรณกรรมชุด 4 ทิศตายของ ภาคินัย กสิรักษ์ ดังนี้

1.1 กลวิธีการเปิดเรื่อง กลวิธีการเปิดเรื่อง คือ จุดเริ่มต้นของเรื่องซึ่งถือว่าเป็นตอนสำคัญที่จะดึงดูดความสนใจของผู้อ่านให้ติดตามเรื่องต่อไปในวรรณกรรมไทยประเภทบันเทิงคดีโดยทั่วไปเพราะเรื่องจะมีความน่าสนใจหรือไม่นั้นก็ขึ้นอยู่กับการเปิดเรื่อง [2] ภาคินัย กสิรักษ์ ได้เสนอกลวิธีการเปิดเรื่องเป็นการเปิดเรื่องแบบย้อนเหตุการณ์กลับไปกลับมาทั้ง 4 เรื่องเพื่อให้ผู้อ่านลุ้นและอยากติดตามอ่านเนื้อเรื่องต่อไป เพราะการเปิดเรื่องกลับไปกลับมา เป็นการเปิดเรื่องที่เอาฉากตอนกลางเรื่องหรือตอนท้ายเรื่องมาใส่เป็นส่วนเปิดเรื่อง ส่วนใหญ่จะเอาเหตุการณ์เข้มข้นของเรื่อง มาใส่ส่วนนำเรื่องหรือส่วนเปิดเรื่อง ดังนั้นกลวิธีการเปิดเรื่องแบบย้อนเหตุการณ์กลับไปกลับมาจึงเป็นส่วนสำคัญดึงดูดผู้อ่านเข้าสู่เนื้อหานั่นเอง โดยยกตัวอย่างจากวรรณกรรมชุด 4 ทิศตาย ของภาคินัย กสิรักษ์ เรื่องนางคุก ดังนี้

> ในพื้นที่ทุกตารางนิ้วบนโลกมนุษย์เคยมีสิ่งมีชีวิต
> แต่เมื่อได้ขึ้นชื่อว่ามีชีวิต...ย่อมมีวันที่สิ้นชีวิตเช่นกัน
> แน่นอนว่าสถานที่สำคัญ ๆ ของโลกนั้นล้วนเต็มไปด้วยประวัติศาสตร์และที่มาอันน่าสนใจด้วยกันทั้งนั้น เช่นเดียวกับที่นี่...ทว่ากลิ่นอายแห่งความตาย คาวเลือดแห่งการสูญเสียยังลอยเคว้งอยู่ในทุกอณูอากาศของสถานที่แห่งนี้...ที่ที่มีชื่อว่า ‘BLOCK 14’
> หลังจากประตูเหล็กของคุกอันโหดร้ายได้ปิดลงเมื่อเวลาหกโมงเย็น สถานที่แห่งนี้ก็เงียบสงัดราวกับร่างซึ่งสิ่งมีชีวิต แต่จะพูดอย่างนั้นก็ไม่ถูกนัก เพราะในที่ที่คิดว่าไม่มีสิ่งมีชีวิต อาจมี ‘บางสิ่ง’ สิงสถิตอยู่ในนั้น เพื่อรอคอยอะไรบ้างอย่าง...บางอย่างที่ติดค้างจากอดีตชาติ
>
> (นางคุก : 8)

จากข้อความดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งลำดับเหตุการณ์ โดยการเกริ่นถึงสถานที่ที่สำคัญในเรื่อง มาใช้ในการเปิดเรื่อง โดยได้บรรยายถึงสถานที่อันโหดร้ายแห่งหนึ่งประวัติศาสตร์ และทำไมพูดเขียนถึงใช้คำว่า ‘บางสิ่ง’ และบางสิ่งที่ว่านี้ยังรอคอยอะไรบางอย่างที่ติดค้างจากอดีตชาติ แน่นอนว่าผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านเกิดข้อสงสัยและอยากจะติดตามเนื้อเรื่องที่ปรากฏต่อไปมากขึ้น

1.2 กลวิธีการปิดเรื่อง ภาคินัย กสิรักษ์ ได้สร้างกลวิธีการปิดเรื่อง 3 แบบคือ แบบหักมุม แบบสมจริงในชีวิต และแบบโศกนาฏกรรมจะเห็นได้ว่า ภาคินัย กสิรักษ์ จะเน้นการปิดเรื่องแบบพลิกความคาดหมาย เพราะจะทำให้ผู้อ่านไม่สามารถเดาเหตุการณ์ล่วงหน้าได้เลยว่า เหตุการณ์ต่อไปจะเกิดอะไรขึ้น การปิดเรื่องจะเป็นไปอย่างไร ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านอ่านแล้วรู้สึกตื่นเต้นและลุ้นได้จบจบเรื่อง โดยยกตัวอย่างจากวรรณกรรมชุด 4 ทิศตาย ของภาคินัย กสิรักษ์ เรื่องนางคอย ดังนี้

หญิงสาวล้วงกระเป๋าสตางค์ของตัวเองขึ้นมาเปิดออก ภาพคู่ของเธอกับสินียังอยู่ในกระเป๋า นิ้วของนางพยาบาลป่านทอลูบไล้ที่ใบหน้าคนรักเบา ๆ น้ำตาไหลอาบแก้มยามที่ได้คิดถึง

"ฉันแก้แค้นให้เธอแล้วนะสินี ฉันทำให้แล้วนะ.....ฉันทำให้แล้วนะ"

หากน้าชบาคอยที่จะบอกความจริงกับโสน หากสินีคอยที่จะเปิดโปงความชั่วของอดีตเพื่อนรัก หากป้าปริกคอยให้หมอโสนที่คอยฆ่าแกให้ได้ชดใช้กรรม เธอเองก็คอย คอยที่จะแก้แค้นให้ผู้หญิงคนรักเหมือนกัน การรอคอยสิ้นสุด พร้อมการหยุดลมหายใจของมึง อีโสน"

(นางคอย : 285)

จากตัวอย่างดังกล่าวนั้นทำให้เห็นถึงการปิดเรื่องได้อย่างชัดเจนว่า ในเรื่องนี้มีการปิดเรื่องแบบพลิกความหมายตลอดทั้งเรื่อง ซึ่งเป็นสิ่งหนึ่งที่สามารถดึงดูดผู้อ่านได้และชวนให้ผู้อ่านคิดต่อว่าเรื่องนี้เป็นอย่างไร

1.3 กลวิธีการสร้างตัวละคร ถ้ากล่าวถึงลักษณะนิสัยของตัวละครสามารถสรุปได้ว่า การแสดงลักษณะนิสัยของตัวละครนั้นแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆดังนี้ประเภทน้อยลักษณะและประเภทหลายลักษณะ[3] ดังที่ภาคินัย กสิรักษ์ ได้สร้างตัวละครสองลักษณะ ได้แก่ ตัวละครลักษณะเดียวและตัวละครหลายลักษณะ ซึ่งตัวละครส่วนใหญ่จะมีลักษณะนิสัย หลายลักษณะ เนื่องจากตรงกับความเป็นจริงในชีวิตมากที่สุด เรื่อง โดยยกตัวอย่างจากวรรณกรรมชุด 4 ทิศตาย ของภาคินัย กสิรักษ์ เรื่องนางแค้น ดังนี้

ป้ามี่ สาวประเภทสองตัวละครหลายลักษณะ เป็นนางโชว์ตลก ตัวใหญ่ กล้ามปู ปากร้าย แต่เฮฮา ในมุมหนึ่งก็เป็นคนดีช่วยเหลือ แต่อีกมุมก็เป็นคนหาผลประโยชน์จากคนอื่นได้หน้าตาเฉย ไม่แคร์คุณธรรมศีลธรรมใด ๆ ทั้งนั้นดังข้อความดังนี้

"นังตั้งโอ่ มากินข้าวด้วยกันสิ"

"ไม่เป็นไรค่ะป้ามี่ หนูเกรงใจ"

"มาเกรงจงเกรงใจอะไรกัน ทำงานคณะเดียวกันก็เหมือนครอบครัวเดียวกัน มา ๆ วันนี้มีไก่กอละด้วย เจ้านี้แซ่บสุดในภูเก็ตเลยนะเธอ รสชาติต้นตำรับจากปัตตานี" ป้ามี่เอ่ยชวนนางโชว์คนอื่น ๆ ก็พยักหน้ารับให้ตั้งโอ๋มาร่วมวงด้วยกัน เธอจึงรีบวางกระเป๋าเครื่องสำอางลง แล้วเลื่อนเก้าอี้มานั่งข้างๆ ป้ามี่ อันที่จริงหิวจนแทบจะกินช้างทั้งตัวอยู่แล้ว แต่เพราะเป็นเด็กใหม่การจะเข้าไปร่วมวงกับคนที่อยู่มาก่อนนั้น เห็นทีจะไม่ควร แต่เมื่อเจ้าถิ่นเชื้อเชิญก็ไม่ควรปฏิเสธ เพราะมันหมายถึงการสานต่อมิตรภาพที่อาจต้องยืนยาวไปอีกนานในคณะคาบาเรต์เพลินพิมานแห่งนี้

"ขอบคุณค่ะป้ามี่ ขอบคุณค่ะพี่ๆทุกคน" ตั้งโอ๋ยกมือไหว้แล้วเริ่มทานอาหารกับป้ามี่ตักให้

(นางแค้น : 42)

จากข้อความข้างต้นจะเห็นได้ว่า กลวิธีการนำเสนอ ด้านการสร้างตัวละคร ในนวนิยายชุด 4ทิศตาย เรื่อง "นางแค้น" ส่วนใหญ่แล้วเป็นตัวละครหลายลักษณะ เนื่องจากตรงกับชีวิตความเป็นจริงของมนุษย์ ที่ตัวละครส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะนิสัยไปตามสถานการณ์ และอารมณ์ของตัวละครเพราะด้วย

เหตุการณ์ต่างๆ ที่พบเจอจึงต้องแสดงออกในสิ่งที่ตรงกันข้ามกับความจริงหรือความรู้สึก ดังนั้น กลวิธีการสร้างตัวละครในเรื่อง “นางแค้น” จึงเป็นการสร้างตัวละครประเภทหลายลักษณะ

1.4 กลวิธีการสร้างฉาก ฉากคือส่วนหนึ่งของโครงเรื่องในนวนิยายการกำหนดฉากมักใช้ภูมิประเทศ สถานที่เวลาและสิ่งแวดล้อมตัวละครที่ให้ความรู้สึกคล้ายคลึงกับสถานที่และเวลาที่เป็นจริงมากที่สุดฉากช่วยให้แก่นเรื่องโครงเรื่องชัดเจนขึ้น[4] ภาคินัย กสิรักษ์ สร้างฉากที่เป็นสิ่งประดิษฐ์มากที่สุด เนื่องจากเป็นนวนิยายยุคปัจจุบัน ซึ่งในสังคมปัจจุบันจะมีสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากมาย ฉากที่เป็นสิ่งประดิษฐ์จึงปรากฏในนวนิยายชุดนี้ทั้ง 4 เรื่องเรื่อง โดยยกตัวอย่างจากวรรณกรรมชุด 4 ทิศตาย ของภาคินัย กสิรักษ์ เรื่องนางครวญ ดังนี้

> ต้นไม้ที่ไม่เคยมีอยู่ในสนามของบ้านมาก่อนไม่ใช่สิ มันมี เขาเห็นมันเมื่อเย็นนี้ แต่ตอนนั้นสูงแค่ต้นขาของเขา ไฉนในเวลานี้จึงสูงเท่าเกือบหลังคา แผ่กิ่งก้านจนรกครึ้ม ยามที่โดนสายฝนใบไม้ทั้งต้นก็สั่นไหวยังกับมีชีวิต ชายหนุ่มเดินตรงเข้า ไฉนในเวลานี้จึงสูงเกือบเท่าหลังคาบ้าน แผ่กิ่งก้านจนรกครึ้ม ยามที่โดนสายฝนใบ ๆ ไม้ทั้งต้นก็สั่นไหวราวกับมีชีวิต ชายหนุ่มเดินตรงเข้าไปยังต้นไม้ต้นนั้นอย่างช้า ๆ ด้วยความประหลาดใจอย่างเป็นที่สุด มันไม่อยู่ในสภาวะที่จะหาเหตุผลให้กับสิ่งตรงหน้า ตอนนี้เขาอยากดูให้ชัด ๆ ก่อนว่ามันคือต้นอะไรกันแน่ ที่สำคัญเขาไม่ได้ฝันไปใช่ไหม แต่บางครั้งถ้ามันเป็นความฝันคงจะดี
>
> (นางครวญ : 35)

จากข้อความดังกล่าว จะเห็นได้ว่าต้นไม้ที่สั่นไหวไม่ใช่ต้นไม้ทั่วไป แต่เป็นต้นนางครวญ ผู้แต่งจึงแต่งออกมาให้ต้นนางครวญหรือต้นมักกะลีผล มีความแตกต่างออกไปจากต้นไม้ทั่วไปคือเติบโตเร็วกว่าต้นไม้ต้นอื่น ผู้แต่งจึงสร้างฉากที่เป็นปรากฏการณ์ตามธรรมชาติเพื่อเน้นย้ำความแปลกใหม่ของต้นมักกะลีผลให้เป็นจุดเด่นที่แตกต่างอย่างเห็นชัด

2. ภาพสะท้อนทางสังคมในนวนิยาย ชุด 4 ทิศตาย

นวนิยายเป็นผลผลิตทางวรรณกรรมกับสังคมย่อมมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสังคมอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้เพราะผู้เขียนวรรณกรรมกระทำบทบาทพร้อมๆกันอยู่สองอย่าง อย่างหนึ่งฐานะผู้ผลิตวรรณกรรม อย่างที่สองฐานะหน่วยหนึ่งของสังคม ฉะนั้นนวนิยายย่อมมีเนื้อหาสาระและความคิดอันดูดซับมาจากสังคม [5] แยกเป็น 4 ประเด็นคือ ประเด็นที่ 1 ภาพสะท้อนด้านครอบครัว ประเด็นที่ 2 ภาพสะท้อนด้านความเป็นอยู่ ประเด็นที่ 3 ภาพสะท้อนด้านบุญกรรม และประเด็นที่ 4 ภาพสะท้อนด้านคำสอน

2.1 ภาพสะท้อนสังคมด้านครอบครัว ภาคินัย กสิรักษ์ ได้สร้างภาพสะท้อนสังคมด้านครอบครัวเป็น 2 ด้านคือ ภาพสะท้อนสังคมครอบครัวด้านบุตร และภาพสะท้อนสังคมครอบครัวด้านญาติมิตร ดังนี้

> เด็กผีค่อย ๆ คลานมาแทบเท้ารณภพ มือของมันจับที่ใจผู้เป็นพ่อจนฝนใจของเขารู้สึกหนาวสะท้าน รณภพจะชักเท้ากลับแต่ก็ทำไม่ได้ ตัวเขาสันเทา เป็นความรู้สึกที่ประหลาดเหลือ ความโกรธที่เคยมีในใจค่อยทุเลา สายตาที่เคยมองมันด้วยความเกลียดชังเริ่มอ่อนลงอย่างเห็นได้ชัด นี่กระมังที่เขาเรียกว่าความรู้สึกของคนเป็นพ่อต่อให้ลูกเลวร้ายสัดแค่ไหน คนเป็นพ่อก็ไม่เคยจะโกรธเกลียดได้ลง
>
> (นางครวญ : 238)

จากตัวอย่างภาพสะท้อนสังคมด้านความเป็นอยู่ในเรื่อง “นางครวญ” ผู้เขียนได้สะท้อนสภาพความเป็นอยู่ด้านบุตร ที่ปรากฏในสถาบันครอบครัวอย่างเห็นได้ชัด เพราะคำว่าสายเลือดเป็นสิ่งที่ตัดกันไม่ขาดพร้อมที่จะมอบความรักและให้อภัยโดยไม่ต้องหาเหตุผลใด ๆ มาเป็นข้อจำกัดเป็นความรักที่เราไม่ต้องแสวงหา

และไม่ต้องพยายาม เพราะสำหรับผู้เป็นพ่อไม่ว่าลูกจะเลวร้ายแค่ไหน ต่อให้ความโกรธจะลุกขึ้นมาร้อนเป็นไฟ แต่กลับมีเส้นบาง ๆ ที่เรียกว่าสายเลือดกั้นอยู่จนกลายเป็น จุดดับไฟดวงใหญ่ที่นำไปสู่การให้อภัยอย่างไม่ต้องใช้เหตุผล

2.2 ภาพสะท้อนด้านความเป็นอยู่ ภาคินัย กสิรักษ์ ได้สร้างภาพสะท้อนสังคมด้านความเป็นอยู่ 6 ด้าน คือ ภาพสะท้อนสังคมความเป็นอยู่ด้านสุขภาพ ภาพสะท้อนสังคมความเป็นอยู่ด้านความสุข ภาพสะท้อนสังคมความเป็นอยู่ด้านอาชีพการงาน ภาพสะท้อนสังคมความเป็นอยู่ด้านการเดินทาง ภาพสะท้อนสังคมความเป็นอยู่ด้านเกียรติยศและอำนาจ และภาพสะท้อนสังคมความเป็นอยู่ด้านคดีความ ดังนี้

> "เคสของหมอโสนคล้าย ๆ หมอวาทีค่ะ อาการแบบนี้เท่าที่หมอสอบถามแพทย์ ท่านบอกว่าเป็นอาการทางจิตประสาทชนิดหนึ่งค่ะ เรียกว่าบุคลิกวิปลาส มันเกิดจากการขัดแย้งทางจิตสำนึกของคนไข้นะคะ คนไข้อาจไม่มีอาการยามปกติ แต่หากถูกกระทบกระเทือนจิตใจรุนแรงจะเกิดอารมณ์เกรี้ยวโกรธอย่างรุนแรง ดุเดือด ความเคียดแค้นจนทำอะไรลงไปโดยไม่รู้ตัว"
>
> (นางคอย : 269 – 267)

จากตัวอย่างภาพสะท้อนสังคมด้านความเป็นอยู่ในเรื่อง "นางคอย" ผู้เขียนได้สะท้อนสภาพความเป็นอยู่ด้านสุขภาพที่ปรากฏในสังคมอย่างเห็นได้ชัดคือ การไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ หากการดำรงชีวิตไม่มีโรคภัยไข้เจ็บมาก ก็จะทำให้มนุษย์มีชีวิตที่ก้าวหน้ามากขึ้น และในสังคมนี้ไม่มีมนุษย์คนไหนที่ต้องการป่วย ทุกคนต่างโหยหาแต่ความไม่มีโรคกันทั้งนั้น ในอาการป่วยนั้นถือได้ว่า มี 2 ลักษณะด้วยกันคือ ป่วยทางกายและป่วยทางจิต จากตัวอย่างข้างต้นนั้นเป็นอาการป่วยทางจิต ซึ่งอาการป่วยทางจิตนั้นจะอันตรายมากกว่าป่วยทางกาย ในการนี้อาการป่วยเหล่านี้สิ่งที่สำคัญมากที่สุดคือบุคคลที่อยู่ใกล้ตัวต้องเข้าใจผู้ป่วย คอยดูแลเธออย่างดี ไม่ให้มีสิ่งใดมากระทบกระเทือนจิตใจ ซึ่งในสังคมปัจจุบันต่างมีเรื่องราวมากมายที่พากันให้มนุษย์เกิดภาวะความเครียดได้ สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ สามารถมากระตุ้นอาการป่วยได้ ดังนั้นการอยู่ร่วมกันในสังคมเราต้องเปิดใจให้กว้างและ ต้องเข้าใจเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน

2.3 ภาพสะท้อนด้านบุญกรรม ภาคินัย กสิรักษ์ ได้สร้างภาพสะท้อนสังคมด้านบุญกรรมเป็น 2 ด้านคือ ภาพสะท้อนสังคมบุญกรรมด้านบุญ และภาพสะท้อนสังคมบุญกรรมด้านเคราะห์กรรม ดังนี้

> "ใช่ครับ ชาตินี้คุณอาจจะไม่เคยทำแต่คุณจะรู้ได้อย่างไรว่าชาติที่แล้วคุณอาจจะเคยอยู่ที่ BLOCK 14 และอาจเคยทำอะไรไว้กับใครบางคนที่นี่...คนที่ยังรอคอยคุณกลับมา"
>
> (นางคุก : 56)

จากตัวอย่างข้างต้นทำให้เห็นถึงภาพสะท้อนสังคมด้านเคราะห์กรรม ที่ปรากฏในเรื่องของเคราะห์กรรม กล่าวคือ มนุษย์เมื่อกระทำกรรมให้กับผู้อื่นในชาติที่แล้ว การกระทำเหล่านั้นจะถูกสะสางไม่ว่าจะชาตินี้หรือเกิดอีกกี่ชาติก็ตาม สิ่งเหล่านี้เรียกว่าเคราะห์กรรมที่ติดตัวมาตั้งแต่อดีตชาติ เพราะฉะนั้นการใช้ชีวิตขณะที่มีชีวิตอยู่ควรทำแต่ความดี เพื่อสร้างเคราะห์กรรมให้กับคนอื่นและตัวเอง

> คุณเชื่อเรื่องการระลึกชาติ การกลับชาติมาเกิดไหมครับ มันมีความเชื่อที่ว่า ต่อให้เรากลับมาเกิดใหม่อีกกี่ชาติ แต่หากบุญกรรมที่ทำค้างไว้ในชาติก่อนยังอยู่ เราจะได้กลับมาที่เก่าเพื่อสะสางเรื่องราวที่ทำค้างไว้ ผมเชื่อว่าการที่คุณได้กลับมาที่ BLOCK 14 ได้เจออะไรที่ 'คนอื่นไม่เจอ' คุณอาจเคยมีบุญทำกรรมแต่งกับสถานที่แห่งนี้ก็เป็นได้ บางทีชาติที่แล้วคุณอาจเคยเป็นนักโทษที่นี่ เป็นผู้คุมที่นี่ หรืออาจมี

ส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องรักอันแสนสะเทือนใจใน BLOCK 14 ก็เป็นไปได้

(นางคุก : 73-74)

จากตัวอย่างข้างต้น ทำให้มองเห็นถึงภาพสะท้อนสังคมด้านเคราะห์กรรม ที่ปรากฏในเรื่องของ กฎแห่งกรรมที่ผู้ใดก็แล้วแต่กระทำสิ่งที่ดีหรือชั่ว ผลจากการกระทำเหล่านั้นล้วนหลีกหนีไม่พ้นจะกลับมาเกิดอีกกี่ชาติก็ต้องชดใช้และสะสางกรรมที่ได้กระทำไว้ไม่ว่าจะรูปแบบไหนก็ตาม

2.4 ภาพสะท้อนด้านคำสอน ภาพสะท้อนสังคมด้านคำสอน ภาคินัย กสิรักษ์ ได้สร้างภาพสะท้อนสังคมด้านคำสอนเป็น 4 ด้านคือ ภาพสะท้อนสังคมคำสอนด้านความดี ภาพสะท้อนสังคมคำสอนด้านความมุ่งมั่นตั้งใจ ภาพสะท้อนสังคมคำสอนด้านความซื่อสัตย์ และภาพสะท้อนสังคมคำสอนด้านความสำคัญของการพูด ดังนี้

"เดี๋ยว ๆ ใจเย็น ๆ ก่อนนะครับคุณแพรวา ผู้ต้องสงสัยไม่ใช่ผู้ต้องหา ถ้าคุณแพรวาบริสุทธิ์ใจจริงก็ไม่ต้องกลัวครับผมให้ความยุติธรรมกับคุณแพรวาแน่ เพียงแต่ตอนนี้ทางทีมสืบสวนได้ทราบเรื่องลับ ๆ ระหว่างคุณภาวัชกับคุณซินดี้มาและคิดว่ามันอาจมีมูลเหตุที่ทำให้คุณแพรวาอาจเป็นฆาตกรได้แต่ถ้าคุณแพรวาให้ข้อมูลที่เป็นจริงและมั่นใจว่าไม่ได้เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เกิดขึ้น ความจริงก็คือความจริงไม่มีใครทำร้ายคนบริสุทธิ์ได้ คุณแพรวาเข้าใจใช่ไหมครับ" สารวัตรบุลินมีเทคนิคในการพูดให้อีกฝ่ายใจเย็นลงซึ่งมันก็ได้ผลเช่นกัน คุณแพรวา ถอนหายใจยาวๆแล้วหันมาจ้องหน้านายตำรวจหนุ่ม

(นางแค้น : 80)

จากข้อความขั้นต้นไม่ว่าจะประกอบอาชีพใด ๆ ก็ตามความซื่อสัตย์เป็นสิ่งที่มนุษย์เราควรมีและความยุติธรรมควบคู่กันไปผิดก็ว่าไปตามผิด ความจริงก็คือความจริงไม่มีใครสามารถเปลี่ยนถูกให้เป็นผิดได้ถึงคน ๆ นั้นจะมีอำนาจที่เหนือกว่าแต่ก็ต้องทำไปตามกฎหมายไม่มีใครทำร้ายคนที่บริสุทธิ์ได้คำพูดของสารวัตรบุลินที่ดูมีความแกร่งกล้าซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ที่กำลังปฏิบัติเพื่อหาคนผิดมารับโทษให้ได้

ผลการวิจัยกลวิธีการนำเสนอนวนิยายชุด 4 ทิศตายของ ภาคินัย กสิรักษ์ ครั้งนี้สอดคล้องกับวิทยานิพนธ์เรื่อง "วิเคราะห์เรื่องสั้นของไพฑูรย์ ธัญญา" ของ เล็กดา วงค์ตั้นหิ้น ในบางประเด็น อาทิ การสร้างตัวละครและการสร้างฉาก ดังนั้น กลวิธีการนำเสนอจึงเป็นจุดเริ่มต้นของการเขียนนวนิยาย

กลวิธีการนำเสนอนวนิยายชุด 4 ทิศตายของ ภาคินัย กสิรักษ์ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ กลวิธีการนำเสนอด้านกลวิธีการเปิด กลวิธีการปิดเรื่อง ด้านการสร้างตัวละคร และด้านการสร้างฉาก พบว่าจากนวนิยายชุด 4 ทิศตายของ ภาคินัย กสิรักษ์ ทั้ง 4 เรื่อง ได้ แก่ นางครวญ นางคอย นางคุก และนางแค้น มีส่วนที่สอดคล้องกันตรงที่กลวิธีทั้ง 4 ด้าน ผู้แต่งมีจุดประสงค์เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการเปิดเรื่องเพื่อดึงดูดความสนใจให้ผู้อ่านอยากอ่านเนื้อหาด้านในจนจบ ในส่วนของกลวิธีการสร้างตัวละครผู้แต่งได้ใช้ตัวละครเป็นตัวดำเนินเรื่องทั้ง 4 เรื่อง และผู้แต่งได้กำหนดให้ตัวละครให้มีลักษณะเด่นเฉพาะตัวเพื่อดึงดูดความสนใจผู้อ่าน สุดท้ายการนำเสนอฉากที่มีความแปลกใหม่มีจุดประสงค์เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่านเช่นเดียวกัน จะเห็นได้ว่า นวนิยายชุดนี้ทั้ง 4 เรื่อง ได้แก่ นางครวญ นางคอย นางคุกและนางแค้น มีความสอดคล้องกันเพราะได้นำเสนอกลวิธีเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่านนั่นเอง

ในส่วนของความแตกต่างของกลวิธีการนำเสนอในนวนิยายชุด 4 ทิศตายของ ภาคินัย กสิรักษ์ ทั้งสี่ด้าน ได้แก่ กลวิธีการนำเสนอด้านกลวิธีการเปิดเรื่อง กลวิธีการปิดเรื่อง ด้านการสร้างตัวละคร และด้านการสร้างฉาก พบว่าจากนวนิยายชุด 4 ทิศตายของ ภาคินัย กสิรักษ์ ทั้ง 4 เรื่อง ได้ แก่ นางครวญ นางคอย นางคุก และนางแค้น มีความแตกต่างกันในส่วนของการปิดเรื่อง โดยส่วนใหญ่จะมีการปิดเรื่องคนละแบบกัน เช่น

ในเรื่อง นางครวญ ปิดเรื่องแบบความสมจริงในชีวิต นางแค้นปิดเรื่องแบบโศกนาฏกรรม และนางคุกกับนางคอย ปิดเรื่องและหักมุม

ด้านภาพสะท้อนทางสังคมในนวนิยายชุด 4 ทิศตายของ ภาคินัย กสิรักษ์ สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมในวรรณกรรมเสี่ยงทาย กรณีศึกษาวัดและสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ในจังหวัดตาก" ของ อุไรวรรณ สิงห์ทอง ซึ่งสอดคล้องกัน ในบางประเด็น อาทิ ภาพสะท้อนสังคมด้านความเป็นอยู่ ภาพสะท้อนสังคมด้านบุญกรรม และภาพสะท้อนสังคมด้านคำสอน ดังนั้นภาพสะท้อนทางสังคมจึงเป็นข้อคิดที่ผู้แต่งสอดแทรกไว้เพื่อให้ผู้อ่านนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต

ภาพสะท้อนทางสังคมในนวนิยายชุด 4 ทิศตายของ ภาคินัย กสิรักษ์ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ภาพสะท้อนสังคมด้านครอบครัว ภาพสะท้อนสังคมด้านความเป็นอยู่ ภาพสะท้อนสังคมด้านบุญกรรม และภาพสะท้อนสังคมด้านคำสอน พบว่าในนวนิยายชุด 4 ทิศตายของ ภาคินัย กสิรักษ์ ทั้ง 4 เรื่อง ได้ แก่ นางครวญ นางคอย นางคุก และนางแค้น มีส่วนที่สอดคล้องกันตรงที่ นวนิยายทั้ง 4 เรื่องเป็นเรื่องราวความรักที่เป็นไปไม่ได้ เริ่มจากนวนิยายเรื่องนางครวญ เป็นเรื่องราวความรักของมนุษย์กับมักกะลีผล นางคอยเป็นเรื่องราวความรักระหว่างหญิงสาวกับหญิงสาว นางคุกเป็นเรื่องราวความรักระหว่างนักโทษกับทหารผู้คุม และนางแค้นเป็นเรื่องราวความรักระหว่างชายหนุ่มกับสาวประเภทสอง ซึ่งแน่นอนว่าเรื่องราวความรักทั้ง 4 เรื่องถือว่าเป็นเรื่องราวความรักที่ผิดธรรมชาติ ซึ่งผู้แต่งได้สร้างอุปสรรค์ต่าง ๆ ให้กับเรื่องราวความรักดังกล่าว โดยสิ่งที่เหมือนกันคือเรื่องราวความรักทั้งหมดล้วนเป็นไปไม่ได้ที่จะสมหวัง อีกทั้งยังสะท้อนมุมมองทางสังคมและสอดแทรกคติคำสอน ให้ทุกคนกระทำแต่ความดีละเว้นความชั่ว ผู้วิจัยขอขยายความในส่วนนี้ คือ เริ่มตั้งแต่ครอบครัว ครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่ปลูกฝังให้คนเป็นคนดี โยงไปถึงภาพสะท้อนสังคมด้านความเป็นอยู่ ซึ่งผู้แต่งสะท้อนให้ผู้อ่านใช้ชีวิตอยู่ในสังคมให้เป็น ในสิ่งแวดล้อมที่เต็มไปด้วยผู้คนหลากหลายประเภท โดยสามารถเชื่อมโยงความสอดคล้องต่อไป และสะท้อนให้เห็นว่า "คนดีตกน้ำไม่ไหลตกไฟไม่ไหม้" เพราะสุดท้ายแล้วคนทำดีก็ย่อมได้รับผลดีตอบแทน ส่วนในเรื่องเคราะห์กรรมสะท้อนให้เห็นว่าเมื่อเราทำกรรมอะไรไว้ก็จะต้องได้รับกรรมนั้นที่ตนก่อ สุดท้ายในส่วนของคำสอนในทุก ๆ ด้านล้วนสอนให้คนเป็นคนดี ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าภาพสะท้อนสังคมในนวนิยายชุด 4 ทิศตายของ ภาคินัย กสิรักษ์ พยายามสอดแทรกแนวคิดและคติคำสอนเพื่อให้ผู้อ่านได้นำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

ในส่วนของความแตกต่างในนวนิยายชุด 4 ทิศตายของ ภาคินัย กสิรักษ์ จากการวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมใน ไม่ปรากฏความแตกต่าง เนื่องจากนวนิยายชุดนี้ ได้ถ่ายทอดภาพสะท้อนสังคมในมุมมองเดียว เพราะเป็นนวนิยายชุดที่กำหนดภาพสะท้อนสังคมไปในทางเดียวกันทั้งหมด หากจะมีความแตกต่างก็จะไปต่างกับนวนิยายชุดอื่นของภาคินัย กสิรักษ์ เช่น นวนิยายชุด 7 วันจองเวร เป็นต้น

กลวิธีการนำเสนอในนวนิยายชุด 4 ทิศตายของ ภาคินัย กสิรักษ์ มีความน่าสนใจอย่างยิ่งเนื่องจากสามารถสะท้อนให้เห็นความหลักแหลมของผู้แต่ง นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินชีวิตภายใต้ความระทึกขวัญได้อย่างน่าติดตาม อีกทั้งยังมีการจบแบบการหักมุมที่คาดเดาได้ยาก การสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับศัพท์ อย่างเช่นศัพท์ทางการแพทย์ จากเรื่องนางคอย เป็นต้น อีกทั้งยังมีการเสียดสีสังคมเล็ก ๆ เพื่อให้ทราบถึงความเป็นไปของสังคม ผู้วิจัยเห็นว่าความโดดเด่นของกลวิธีการนำเสนอในนวนิยายทั้ง 4 เรื่อง ได้แก่ นางครวญ นางคอย นางคุก และนางแค้น คือ การสร้างฉากที่เป็นสิ่งประดิษฐ์ สะท้อนให้เห็นถึงเครื่องมือ อุปกรณ์ที่เป็นสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ผู้วิจัยเห็นว่าความโดดเด่นของภาพสะท้อนทางสังคมในนวนิยายทั้ง 4 เรื่อง ได้แก่ นางครวญ นางคอย นางคุก และนางแค้น คือ ภาพสะท้อนทางสังคมด้านเคราะห์กรรม แสดงให้เห็นว่ามนุษย์ทุกคนเมื่อได้ทำกรรมอะไรไว้ก็จะต้องได้รับกรรมนั้นตอบแทนในที่สุด บางคนอาจจะได้รับกรรมทันทีในโลกนี้ บางคนอาจจะได้รับกรรมในโลกหน้า สามารถสะท้อนการกระทำของมนุษย์ที่ผู้แต่งถ่ายทอดผ่านนวนิยายชุดนี้

วิจัยเห็นว่านวนิยายชุดนี้ สอดคล้องกับนวนิยายชุดอื่น ๆ ของ ภาคินัย กสิรักษ์ ผู้วิจัยยกตัวอย่างจากนวนิยายสามเรื่องดังนี้ คือ นวนิยายเรื่องขนมผสมศพ กระจกสั่งตาย และนางชฎา เริ่มจากเรื่องขนมผสมศพ ซึ่งเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับความอยากได้อยากมีของมนุษย์ที่ไม่คำนึงผลที่ตามมาว่าจะเป็นเช่นไร จากเรื่องกระจกสั่งตาย เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับความน่ากลัวของจิตใจมนุษย์ที่หลอกหลอนตัวเองจนเกิดความหวาดระแวงจากผลที่ตนกระทำไว้ ไม่ว่าจะเจตนาหรือไม่เจตนาก็ตาม และเรื่องสุดท้ายนางชฎาเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับความอิจฉาริษยา ที่เกิดขึ้นในจิตใจของมนุษย์ และอำนาจของความอิจฉาริษยานั้นก็มาครอบงำจิตใจ จนไปทำร้ายคนอื่นเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง จะเห็นได้ว่าจากนวนิยายทั้งสามเรื่องของ ภาคินัย กสิรักษ์ มีประเด็นสำคัญที่มีส่วนคล้ายคลึงกันคือ เน้นในเรื่องของการสะท้อนสังคมและการดำเนินชีวิตให้อยู่บนพื้นฐานของความถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับนวนิยายชุด 4 ทิศตายของ ภาคินัย กสิรักษ์ ที่ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์งานวิจัยฉบับนี้ เพราะเป็นเรื่องราวที่สะท้อนสังคมเช่นกัน จุดเด่นของนวนิยายชุดนี้ คือ การนำเสนอ ในรูปแบบที่หน้าตื่นเต้นผ่านกลวิธีการเขียนที่แยบยลและการสอดแทรกความรู้ตลอดทั้งเรื่อง อีกทั้งยังมีจุดเด่นในการสะท้อนให้เห็นถึงสภาพจิตใจของมนุษย์ในปัจจุบันที่ดำรงชีวิตอยู่บนพื้นฐานของความเห็นแก่ตัว โดยไม่คำนึงว่าอะไรผิดอะไรถูกหรือทำให้ใครเดือดร้อนบ้าง โดยที่ ภาคินัย กสิรักษ์ ได้นำเสนอนวนิยายชุดนี้ออกมาในรูปแบบสยองขวัญ แต่ความจริงแล้วความสยองขวัญที่เกิดขึ้นในเรื่องเป็นเพียงแค่อรรถรส และงานเขียนที่ยังแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของ ภาคินัย กสิรักษ์ ที่รักในงานเขียนประเภทสยองขวัญ แต่จุดประสงค์ของผู้เขียนแท้จริงแล้ว คือ สะท้อนให้เห็นถึงจิตใจของมนุษย์ว่ามีความน่ากลัวมากน้อยเพียงใด ดังประโยคหนึ่งที่ ภาคินัย กสิรักษ์ได้กล่าวว่า “นวนิยายของผมเน้นความน่ากลัวของจิตใจมนุษย์ มากกว่าเห็นเลือดเห็นเนื้อเพราะคิดว่าสิ่งนี้น่ากลัวกว่า” ซึ่งเป็นจุดประสงค์หลักของ ภาคินัย กสิรักษ์ ที่ต้องการถ่ายทอดให้ผู้อ่าน

สรุปผลการวิจัย

กลวิธีการนำเสนอและภาพสะท้อนทางสังคมจากนวนิยายชุด 4 ทิศตายของภาคินัย กสิรักษ์ ไม่ได้มีจุดประสงค์ในการถ่ายทอดนวนิยายสยองขวัญออกมาเพื่อให้ผู้อ่านรู้สึกกลัว ภูต ผี วิญญาณ แต่เพื่อให้ผู้อ่านกลัวจิตใจของมนุษย์และระมัดระวังในการใช้ชีวิตอยู่ในสังคมที่ประกอบไปด้วยผู้คนหลากหลายประเภท โดยถ่ายทอดออกมาผ่านวรรณกรรมในรูปแบบนวนิยายสยองขวัญที่ยังคงความเป็นเอกลักษณ์ของภาคินัย กสิรักษ์ ด้วยการดึงจุดเด่นในเรื่องของกลวิธีการนำเสนอ และภาพสะท้อนทางสังคม กล่าวคือ กลวิธีการนำเสนอ และภาพสะท้อนทางสังคมในนวนิยายชุด 4 ทิศตายของภาคินัย กสิรักษ์ไม่ได้เป็นเพียงนวนิยายเพื่อความบันเทิงเท่านั้น แนวคิดหลักและปมปัญหาที่เกิดขึ้นในนวนิยายรวมไปถึงพฤติกรรมต่าง ๆ ของตัวละครล้วนแล้วแต่สะท้อน ทัศนคติ ค่านิยม การกระทำของมนุษย์และเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคมทั้งสิ้น ถึงแม้ว่าจะเป็นที่ถ่ายทอดถึงเรื่องราวสยองขวัญเป็นจุดเด่นแต่นวนิยายชุดนี้ยังคงแฝงไปด้วยข้อคิดที่สอนให้ผู้อ่าน ตระหนักถึงการทำความดีซื่อสัตย์และจริงใจ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมด้วยความเคารพสิทธิความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียมกัน

เอกสารอ้างอิง

[1] จิตรลดา สุวัตถิกุล. (2526). **วรรณกรรมไทยร่วมสมัยนครปฐม** . นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

[2] จินดา ดวงจินดา. (2526). **การเขียนเรื่องงสั้น.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ปาณยา.

[3] กุหลาบ มัลลิกะมาศ. (2522). **วรรณคดีวิจารณ์.** กรุงเทพฯ : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

[4] เบญจมาศ พลอินทร์. (2426). **แง่คิดจากวรรณคดีและวรรณกรรม.** กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

[5] รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. (2547). **วรรณกรรมปัจจุบัน.** กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออกคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

กลวิธีการนำเสนอวรรณกรรมแฟนตาซีเรื่อง จินตนาการไม่รู้จบ ของมิชาเอ็ล เอ็นเด้
Presentation Techniques in a Fantasy Fiction: The Neverending Story by Michael Ende

อมีนา ชิณวงศ์[1*] มาโนช ดินลานสกูล[2] ศรีอังคาร ถาวโรฤทธิ์[3] ปรียารัตน์ เชาวลิตประพันธ์[4]
Amina Chinnawong[1] * Manoch Dinlansakool[2] Sriangkan Tawarorit[3] Preeyarat Chaowalitprapan[4]

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษากลวิธีการนำเสนอวรรณกรรมแฟนตาซีเรื่อง จินตนาการไม่รู้จบ ของมิชาเอ็ล เอ็นเด้ โดยการนำเสนอผลด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า วรรณกรรมแฟนตาซีเรื่องจินตนาการไม่รู้จบมีกลวิธีการนำเสนอแฟนตาซีที่สามารถจำแนกได้ 3 ประเด็น 1) กลวิธีการนำเสนอวรรณกรรมแฟนตาซีผ่านตัวละคร 3 ประเภท คือ มนุษย์ที่มีพลังวิเศษ อมนุษย์ และสัตว์วิเศษ พบว่าตัวละครที่ปรากฏในเป็นตัวละครที่ผู้แต่งมีกลวิธีการนำเสนอตัวละครที่สร้างให้ตัวละครมีลักษณะเหนือจริง โดยการเพิ่มเติมลักษณะพิเศษบางอย่างให้กับตัวละคร ส่วนมากจะเป็นเรื่องของการมีพลังวิเศษ หรืออำนาจอันเกิดจากได้ครอบครองสิ่งมหัศจรรย์ 2)กลวิธีการนำเสนอวรรณกรรมแฟนตาซีผ่านวัตถุวิเศษ มี 2 ประเภท คือ อาวุธวิเศษ และวัตถุเศษอื่น พบว่าผู้แต่งได้สร้างขึ้นด้วยการทำให้มีพลังเหนือธรรมชาติ อันทำให้เรื่องราวน่าสนใจ โดยมีความเกี่ยวข้องกับตัวละครหลักอำนาจของวัตถุวิเศษจะถูกถ่ายทอดผ่านตัวละครที่เป็นผู้ควบคุม และวัตถุวิเศษบางประเภทก็ไม่สามารถควบคุมได้ 3) กลวิธีการนำเสนอวรรณกรรมแฟนตาซีผ่านฉากหรือสถานที่ พบว่าฉากหรือสถานที่มีความแฟนตาซีเฉพาะในโลกแห่งอาณาจักรจินตนาการเท่านั้น และ 4) กลวิธีการนำเสนอแฟนตาซีผ่านโครงพบว่าโครงเรื่องมีสร้างโดยเน้นการเล่าเรื่องสลับกันไประหว่างโลกแห่งความจริงกับโลกจินตนาการที่เปรียบเสมือนโลกคู่ขนานกัน นอกจากนี้ยังสร้างโครงเรื่องให้มีลักษณะของการเดินทางผจญภัยไปยังดินแดนต่าง ๆ ซึ่งได้ทำให้ตัวละครได้พบเจอสิ่งใหม่เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองผ่านเรื่องราวที่พบเจอ นอกจากนี้ บทบาทของแฟนตาซียังสัมพันธ์กับองค์ประกอบของเรื่องทำให้เห็นว่าความแฟนตาซีมีส่วนช่วยทำให้เนื้อเรื่องในวรรณกรรมมีความสนุกสนาน และน่าติดตามมากขึ้น

คำสำคัญ : กลวิธีการนำเสนอ, วรรณกรรมแฟนตาซี, จินตนาการไม่รู้จบ

Abstract

This study aimed to investigate presentation techniques in a fantasy fiction *entitled The Neverending Story* by Michael Ende. The results were presented in analytical description. The investigation found that there were 3 presentation techniques in *The Neverending Story*. 1) Presentation through 3 types of characters; human with magic power, inhuman, and magic animal. It was revealed that the characters were beyond truth by creating special characteristics, most of them were magic power or the power from owning magic items.2) Presentation through 2 magic items including magic weapons and other items. It was found that the author created them to have supernatural power which made the story

[1] นิสิตสาขาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000
[2] ผศ. ดร.,สาขาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000
[3] อ., สาขาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ 90000
[4] ดร.,สาขาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000
*Corresponding author: Tel: 0840520296. E-mail address: ameena20296@gmail.com

interesting and it was related to main characters. The power of such magic item was transferred through the character who played a role of a controller. Some types of magic items were uncontrollable. 3) Presentation through scene or place revealed that fantasy scenes or places were found in imagination kingdom only. 4) Presentation through plot showed that the plots concentrated on interchangeability of true world and imaginative world which was like a parallel world. Besides, the plot was created to be like an adventure to different lands enabling the characters to see new things and learn and strengthen themselves through what they were facing. The fantasy role also related to components of the story. This showed that fantasy partly made the story enjoyable and inviting readers to follow.

Keyword: presentation technique, fantasy literary works, *The Neverending Story*

บทนำ

วรรณกรรมแฟนตาซี เป็นวรรณกรรมที่ถ่ายทอดเรื่องราวจากจินตนาการของผู้แต่ง มักจะมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเหนือธรรมชาติ โดยผู้แต่งจะนำเสนอเรื่องราวที่เหนือจริงผ่านตัวละคร ฉาก เหตุการณ์ และบางเรื่องก็อาจมีการผสมผสานกันระหว่างโลกแห่งความจริงและโลกแห่งจินตนาการ เช่น วรรณกรรมแฟนตาซีที่มีโครงเรื่องในลักษณะการเชื่อมโยงกันระหว่างโลกมนุษย์กับโลกแห่งจินตนาการโดยอาศัยวัตถุวิเศษที่เปรียบเสมือนประตูมิติในการก้าวไปสู่อาณาจักรของโลกใหม่

กุหลาบ มัลลิกะมาส [1] ได้อธิบายลักษณะของนวนิยายแฟนตาซีหรือจินตนิยายด้ว่า ผู้ประพันธ์บางท่านต้องการนำเสนอเรื่องราวของนวนิยายที่เกินจริงออกไปหรือเรียกว่าเป็นเรื่องเหนือวิสัย (Fantasy) ซึ่งเป็นเรื่องราวที่มีลักษณะแตกต่างออกไปจากความเป็นจริง อันเกิดจากจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์หรืออาจเกิดจากประสบการณ์จริงของผู้ประพันธ์นำมาสร้างเป็นเหตุการณ์ขึ้น อาจเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเหนือธรรมชาติต่าง ๆ เช่น เรื่องเกี่ยวกับวิญญาณ แม่มด ไสยศาสตร์ สิ่งที่สร้างความสนใจหรือเป็นเสน่ห์ในนวนิยายแฟนตาซีนี้คือการผสมผสานระหว่างเรื่องเกินจริงกับความเป็นจริงได้อย่างเหมาะสม เนื้อเรื่องสามารถทำให้ผู้อ่านได้รับอรรถรสในการอ่านวรรณกรรมที่แตกต่างกันออกไป เช่น การกล่าวถึงโลกหรือดาวดวงอื่น ความรู้เรื่องเรื่องมิติในทางวิทยาศาสตร์ เรื่องภูตผีปีศาจ หรือการคืนชีพโดยความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์

วรรณกรรมแฟนตาซีเรื่องจินตนาการไม่รู้จบ ของ มิชาเอ็ล เอ็นเด้ เป็นงานวรรณกรรมเยาวชนที่ยิ่งใหญ่ที่สุดชิ้นหนึ่งของศตวรรษนี้ในแง่ของการหลอมรวมปรัชญาความคิด จินตนาการ ความจริง และความฝันเข้าด้วยกัน เป็นผลงานอันยอดเยี่ยมที่ผสมผสานระหว่างโลกแห่งจินตนาการและความฝัน บนโลกแห่งความเป็นจริง นอกจากนี้ ปนัดดา สดุดีวิถีชัย [2] ที่ศึกษาเปรียบเทียบ วรรณกรรมเด็กแนวแฟนตาซีของ โรอัลด์ ดาห์ล กับมิชาเอล เอนเดอ ได้กล่าวถึงวรรณกรรมแฟนตาซีเรื่องจินตนาการไม่รู้จบ ไว้ว่า เป็นแนวแฟนตาซีจินตนาการ (imaginative fantasy) มีวิธีการนำเสนอตามขนบนิยมของวรรณกรรมสำหรับเด็กได้แก่ การใช้เด็กเป็นตัวละครเอกและการจบเรื่องแบบสุขสมหวังเสมอ มีองค์ประกอบที่แสดงความมหัศจรรย์ แสดงบทบาททั้งการช่วยเหลือและเป็นอุปสรรคของ ตัวละคร และการเสนอความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ในสังคม

วรรณกรรมแฟนตาซีเรื่องจินตนาการไม่รู้จบ มีการนำเสนอเรื่องที่น่าสนใจ ชี้ให้เห็นถึงองค์ประกอบในการนำเสนอเรื่องได้อย่างชัดเจน ทั้งในด้านของตัวละคร การสร้างปมปัญหาและอุปสรรคให้กับตัวละคร อีกทั้งยังสร้างความมหัศจรรย์ที่ช่วยเสริมสร้างจินตนาการให้กับผู้อ่าน แฝงไปด้วยแง่คิดและชี้ให้เห็นสภาวะทางสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ ผู้วิจัยจึงเลือกจะศึกษากลวิธีการนำเสนอว รรณกรรมแฟนตาซีเรื่องจินตนาการไม่รู้จบ ของ มิชาเอ็ล เอ็นเด้ เนื่องจากเกิดความสนใจและความโดดเด่นของวรรณกรรม คือกลวิธีการนำเสนอแฟนตาซี ที่ผู้แต่งได้สร้างสรรค์ออกผ่านองค์ประกอบต่าง ๆ ของวรรณกรรม อีกทั้งยังเห็นว่าความ

แฟนตาซีนั้นมีบทบาทสำคัญต่อเรื่องราวทั้งหมด และมีส่วนทำให้เนื้อเรื่องมีความสนุกสนานและช่วยเสริมสร้างความคิดปลุกจินตนาการให้กับผู้อ่านได้ทุกเพศทุกวัย

วิธีการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาเฉพาะกลวิธีการนำเสนอเวรรณกรรมแฟนตาซีเรื่อง จินตนาการไม่รู้จบ ของมิชาเอ็ล เอ็นเด้ แปลโดยรัตนา รัตนดิลกชัย ฉบับตีพิมพ์ครั้งที่ 4 เมื่อ พ.ศ. 2559 จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์แพรวเยาวชน ซึ่งจะศึกษาใน 4 ประเด็นดังต่อไปนี้ 1) การนำเสนอแฟนตาซีผ่านตัวละคร 2) การนำเสนอแฟนตาซีผ่านวัตถุวิเศษ 3) การนำเสนอแฟนตาซีผ่านฉากหรือสถานที่ และ 4) การนำเสนอแฟนตาซีผ่านโครงเรื่อง โดยผู้วิจัยได้กำหนดข้อตงลงเบื้องต้นเพื่อเป็นการทำความเข้าใจในกฎเกณฑ์และแนวทางที่ผู้วิจัยนำมาศึกษา ได้แก่ 1) ในกลุ่มนักอ่านคนไทยจะรู้จักนักเขียนที่ชื่อ “Michael Ende” กันในนามของ “มิฆาเอ็ล เอ็นเด้” หรือในภาษาเยอรมันใช้คำว่า “มิชาเอ็ล เอนเดอ” แต่ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยขอใช้คำว่า “มิชาเอ็ล เอ็นเด้” แทน ตามรูปเล่มวรรณกรรมที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษา ซึ่งแปลโดย รัตนา รัตนดิลกชัย หรืออาจมีการใช้คำว่า “มิชาเอ็ล เอนเดอ” ตามแหล่งข้อมูลที่นำมาอ้างอิงของ ปนัดดา สดุดีวิถีชัย และณัชยา หิรัญญสมบัติ และ2) ผู้วิจัยได้นำแนวทางการศึกษางานเอกสารและงานวิจัยของปนัดดา สดุดีวิถีชัย และ กอบกุล ถิรเจริญสกุล มาใช้เป็นกฎเกณฑ์เพื่อวางขอบเขตการวิจัยวรรณกรรมในครั้งนี้ สำหรับการศึกษาค้นคว้า แบ่งเป็น 3 ขั้น คือ ขั้นศึกษาและรวบรวมข้อมูล จะศึกษาและเลือกสรรวรรณกรรม ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวรรณกรรมแฟนตาซี และศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมแฟนตาซี ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล จะวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอวรรณกรรมแฟนตาซีผ่านองค์ประกอบต่าง ๆ และวิเคราะห์บทบาทของกลวิธีการนำเสนอวรรณกรรมแฟนตาซีของเรื่องตามองค์ประกอบต่าง ๆ ต่อมาคือขั้นสรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาเรื่อง กลวิธีการนำเสนอวรรณกรรมแฟนตาซีในวรรณกรรมเรื่องจินตนาการไม่รู้จบ ของมิชาเอ็ล เอ็นเด้ พบว่า กลวิธีการนำเสนอแฟนตาซีที่ปรากฏในวรรณกรรมมีด้วยกัน 3 ลักษณะ ได้แก่ กลวิธีนำเสนอแฟนตาซีผ่านตัวละคร การนำเสนอความแฟนตาซีผ่านวัตถุวิเศษ และการนำเสนอแฟนตาซีผ่านฉาก โดยสามารถสรุปตามประเด็นต่าง ๆ ได้ ดังนี้

1. กลวิธีการนำเสนอความแฟนตาซีผ่านตัวละคร แบ่ง 3 ประเภทดังนี้

1.1 ตัวละครมนุษย์ที่มีพลังพิเศษ พบในตัวละครตัวเดียวคือบาสเตียนที่ได้รับพลังวิเศษจากเครื่องรางออรีนสามารถดลบันดาลสิ่งก็ได้ตามใจปรารถนา ดังตัวอย่าง

> “ไม่ต้องห่วง ข้าจะช่วยพวกเจ้า!” บาสเตียนว่า “นี่คือความปรารถนาขอข้า ข้าปรารถนาให้พวกเจ้านอนหลับ และเมื่อตื่น พวกเราจะคลานออกจากผิวหนังนี้กลายเป็นผีเสื้อสดใส จะมีแต่ใจเบิกบานเป็นสุข มันจะเริ่มต้นพรุ่งนี้เลยทีเดียว เผ่าพันธุ์ผู้ร่ำไห้ชั่วนิรันดร์อีกต่อไป แต่จะกลายเป็น ชลามูฟ เผ่าพันธุ์ผู้หัวร่อชั่วนิรันดร์!”
>
> (จินตนาการไม่รู้จบ. หน้า 301)

> เช้าวันรุ่งขึ้นอัศวินทั้งสามทั้งสามปลุกบาสเตียนตื่นด้วยเสียงร้องอย่างประหลาดใจ “โอย ดูนั่นสิ แม้แต่ม้าของข้ายังหัวเราะเลย!”บาสเตียนและอัศวินทั้งสามยืนอยู่ตรงปากถ้ำ อัทเทรอูยืนอยู่ด้วย แต่เค้าไม่ได้หัวเราะบาสเตียนลุกไปดู

ทั่วทั้งหุบเขาเต็มไปด้วยสิ่งมีชีวิตเล็ก ๆ มีรูปร่างน่าขันที่สุดเท่าที่พวกเขาเคยเห็นมา กำลังคลานบ้าง โผบินบ้าง ตีลังกาบ้าง ทุกตัวมีปีกผีเสื้อสีสันสดใสคู่หนึ่งอยู่บนหลัง เนื้อตัวเป็นลวดลายพิสดารสารพัด ทั้งตราหมากรุก ลายทาง ลายวงกลม ลายจุด เสื้อผ้าที่สวมใส่ก็ดูเหมือนทั้งหลวมไป คับไป ใหญ่ไป เล็กไป และเย็บติดกันอย่าสลับซิ้นสลับที่ ไม่มีส่วนไหนของเสื้อผ้าพอดีกับตัว ทั่วตัวมันไม่มีอะไรถูกต้องสักอย่าง มีรอยปุปะแม้กระทั่งบนปีกแถมลายไม่ซ้ำกันสักตัวด้วย พวกมันมีใบหน้าเหมือนตัวตลกหน้าเลอะ มีจมูกกลมเล็กสีแดงหรือไม่ก็ยาวจนน่าขำ ปากแดงกว้าง บางตัวใส่หมวกทรงสูง บางตัวใส่หมวกยอดแหลมบางตัวแค่ผมสีแดงอมส้มสามกระจุกบนหัว บางตัวก็หัวล้ายเลี่ยน เกือบทุก ตัวนั่งบ้างกระโดดบ้างอยู่บนหอคอยเงิน และกำลังทำทุกอย่างเพื่อให้มันพัง

(จินตนาการไม่รู้จบ. หน้า 303)

1.2 ตัวละครอมนุษย์ พบว่าเป็นตัวละครที่สร้างขึ้นจากจินตนาการของผู้แต่งเกือบทั้งหมด ยกเว้นตัวละครแม่มดเซย์ไยด์ที่มีการนำรูปแบบการสร้างมาจากเทพนิยาย ดังตัวอย่าง

...นางสวมเสื้อไหมสีม่วงตัวยาว ผมสีแดงเพลิงม้วนบ้างถักบ้างเป็นทรงแปลกประหลาด ใบหน้ากับมือเรียวยาวขาวโพลนราวหินอ่อน ส่วนดวงตามีบางอย่างผิดปกติและรบกวนความรู้สึกบาสเตียนอยู่ครู่หนึ่ง ก่อนเขาจะนึกออกว่าเพราะมันเป็นคนละสี นางมีตาสีเขียวข้างหนึ่งแดงข้างหนึ่ง

(จินตนาการไม่รู้จบ. หน้า 338)

1.3 ตัวละครสัตว์วิเศษ แบ่งเป็นตัวละครสัตว์ที่รับเอาวิธีการสร้างตัวละครตามแบบเทพนิยามหรือตำนานปกรณัมกับตัวละครที่สร้างจากสัตว์ที่มีอยู่จริงพบว่า ตัวละครทั้งสองประเภทที่สร้างจากเทพนิยายมีลักษณะภายนอกตามแบบเทพนิยายทุกประการแต่ผู้แต่งได้เพิ่มคุณสมบัติและความสามารถพิเศษลงไปด้วย ซึ่งลักษณะการสร้างในรูปแบบนี้ก็ปรากฏในการสร้างตัวละครสัตว์ที่สร้างจากสัตว์ที่มีอยู่จริงด้วยเช่นกัน ดังนี้

...เขาได้ยินเสียงคำรามกัมปนาทจนทำให้พื้นทรายสะเทือนดังขึ้นอีก ครั้งนี้อยู่ใกล้มากทีเดียว เขาเงยหน้ามอง

สิงโตขนาดใหญ่มหึมาตัวหนึ่งยืนอยู่บนเนินทรายสีแดง แดดส่องตรงด้านหลังของมัน ทำให้แผงคอมโหฬารดูคล้ายมาลัยพระเพลิง สิงโตตัวนี้ไม่ได้เป็นสีน้ำตาลเหมือนสิงโตทั่วไป หากกลับแดงจรัสจ้าพอๆ กับเนินทรายที่มันยืนอยู่

(จินตนาการไม่รู้จบ. หน้า 229)

2. กลวิธีการนำเสนอความเป็นแฟนตาซีผ่านวัตถุวิเศษ สามารถเป็นประเภทของวัตถุวิเศษได้เป็น 2 ประเภท คือ อาวุธวิเศษ ได้แก่ ดาบสิกันดา และวัตถุวิเศษอื่น ได้แก่ ออรีน

2.1 อาวุธวิเศษ

ดาบสิกันดาเป็นดาบวิเศษที่ไม่มีอาวุธใดในอาณาจักรที่จะต้านทานได้ ไม่ว่าจะเป็นหินผาหรือเหล็กกล้ามันก็สามารถทำลายได้หมด หากแต่มันเป็นอาวุธวิเศษที่ไม่สามารถควบคุมได้ ดังตัวอย่าง

สิกันดา” บาสเตียนพูดเสียงแผ่ว ตื่นตะลึงกับแสงวาววาม เขาลองฟันอากาศดู “มันเป็นดาบวิเศษใช่ไหม”

"ไม่มีอาวุธใดในอาณาจักรจินตนาการต้านทานมันได้" โกรกราแมนบอก

"ไม่ว่าหินผาหรือเหล็กกล้า แต่ท่านต้องไม่ชักมันขึ้นใช้เองเป็นอันขาด -- ไม่ชักมันขึ้นมาใช้เองเป็นอันขาด --ไม่ว่าจะมีสิ่งใดคุกคามท่าน ท่านจะใช้ได้ต่อเมื่อมันลอยเข้าสู่มือท่านเช่นเมื่อครู่เท่านั้น มันจะนำมือของท่านให้กระทำสิ่งซึ่งพึงกระทำด้วยพลังของมันเอง"

(จินตนาการไม่รู้จบ. หน้า 239-240)

2.2 วัตถุวิเศษอื่น

ออรีนเป็นวัตถุที่มีอำนาจมหาศาล เป็นเครื่องรางที่มอบพลังเร้นลับให้กับผู้ที่สวมใส่ แต่ไม่สามารถระบุได้ว่าเป็นพลังอะไรเป็นเครื่องรางสีทองขนาดใหญ่ บนเครื่องรางมีรูปงูสองตัว ตัวหนึ่งสีขาว ตัวหนึ่งสีดำ ต่างตัวก็ต่างงับหางก็กันและกันไว้เป็นรูปวงรีรูปไข่ แม้ไม่ปรากฏลักษณะพลังวิเศษ แต่ก็เป็นเครื่องรางที่ทำให้สวมใส่รอดพ้นจากสถานการณ์ขับขันและบางครั้งก็ทำหน้าที่เป็นชี้นำทาง ดังนี้

เจ้าม้าเปล่งเสียงร้องครั้งสุดท้ายอย่างแผ่วเบา

"ท่านช่วยข้าไม่ได้หรอกนาย มันเขาครอบคลุมข้าไว้หมดแล้ว เราทั้งคู่ต่างไม่รู้ว่ากำลังเดินเข้าไปหามัน แต่ตอนนี้เราได้รู้แล้วว่าทำไมมันจึงชื่อว่าบึงแห่งความโศกเศร้า ความโศกเศร้านั่นเองที่ทำให้ร่างกายของเราหนักอึ้ง ตัวข้าจึงจมลงสิ้นหวังเสียแล้ว

"แต่ข้าก็อยู่ที่นี่" อัทเทรอูว่า "ทำไมข้าไม่รู้สึกอะไรล่ะ"

"เพราะท่านสวมสิ่งล้ำค่าอยู่" อาร์แท็กซ์ตอบ "มันคุ้มครองท่านไว้..."

(จินตนาการไม่รู้จบ. หน้า 62)

3. กลวิธีการนำเสนอวรรณกรรมแฟนตาซีผ่านฉาก พบว่าฉากที่สร้างความแฟนตาซีคือ ฉากที่อยู่ในโลกจินตนาการมากกว่าฉากที่มีอยู่ในโลกมนุษย์หรือโลกแห่งความเป็นจริง ดังตัวอย่าง

หอคอยงาช้างสีขาวบริสุทธิ์วาววับระยิบระยับ นี่คือหัวใจของอาณาจักรจินตนาการที่ประทับของขององค์ยุวจักรพรรดินี

คำว่า "หอคอย" อาจจะทำให้คนที่ไม่เคยเห็นหอนี้มาก่อนเกิดความเข้าใจผิดไปได้ ซึ่งเมื่อมองจากระยะไกลจะดูเหมือนยอดภูเขาที่บิดเป็นเกลียววนเหมือนเปลือกหอยทาก ยอดสูงที่สุดของหอมิดหายไปในหมู่เมฆ และต้องเข้าไปดูให้ใกล้เท่านั้นจึงจะเห็นได้ชัดว่าก้อนน้ำตาลเกลียวนี้ประกอบด้วยหอสูง ปราสาท โดม หลังคา หน้ามุข ระเบียง ซุ้มประตู บันได กับลูกกรงเฉลียงอีกนับจำนวนไม่ถ้วน ทุกสิ่งจัดวางได้ลงตัวพอดีอย่างน่าพิศวง จนทำให้หองาช้างที่ขาวบริสุทธิ์ที่สุดในอาณาจักรจินตนาการเกิดลวดลายสลักเสลาประณีตงดงามในทุกรายละเอียด เทียบเสมอได้กับงานถักทอลูกไม้ชิ้นเยี่ยมยอด

(จินตนาการไม่รู้จบ. หน้า 28-29)

4. กลวิธีการนำเสนอวรรณกรรมแฟนตาซีผ่านโครงเรื่อง พบว่าผู้แต่งมีกลวิธีการนำเสนอโครงเรื่องให้มีความแฟนตาซีโดยการเล่าเรื่องสลับกันระหว่างโลกแห่งความจริงกับโลกแห่งจริงจินตนาการ และนำความแฟนตาซีมาเสริมให้โครงเรื่องมีความน่าติดตามมากขึ้น ดังตัวอย่าง

เปลือกไข่ยักษ์แตกระเบิดออกเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อยด้วยพลังบางอย่างซึ่งแรงเต็มที่ มีเสียงกึกก้องกัมปนาทราวฟ้าผ่า พายุโหมกระโชกมาจากที่ไกลแสนไกล

มันพัดออกจากหนังสือที่บาสเตียนกางไว้บนตัก หน้ากระดาษปลิวเปิดพึ่บ ๆ อย่างรวดเร็ว บาสเตียนรู้สึกว่ามีลมปะทะเส้นผมกับใบหน้า เปลวเทียนจากชิงเทียนเจ็ดกิ่งไหววูบวาบเอนราบลง แล้วครู่ต่อมาพายุก็โหมกลับคืนเข้าสู่หน้าหนังสือ เทียนดับวูบนาฬิกาในหอนาฬิกาตีสิบสิงครั้ง

(จินตนาการไม่รู้จบ. หน้า 207)

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

กลวิธีการนำเสนอวรรณกรรมแฟนตาซีที่พบในวรรณกรรมเรื่องจินตนาการไม่รู้จบ เป็นการนำเสนอวรรณกรรมแฟนผ่านองค์ประกอบสำคัญของเรื่อง ได้แก่ ตัวละคร วัตถุวิเศษ ฉากและโครงเรื่อง ทำให้ผู้วิจัยสามารถทราบถึงการใช้องค์ประกอบแฟนตาซีในวรรณกรรมที่มีส่วนสำคัญในการดำเนินเรื่องและเป็นสิ่งที่สร้างจุดสนใจอย่างหนึ่งที่แตกต่างไปจากวรรณกรรมประเภทอื่น ๆ งานวิจัยนี้ทำให้ทราบถึงกลวิธีการนำเสนอวรรณกรรมแฟนตาซีผ่านองค์ประกอบดังกล่าว และสามารถอธิบายได้ 4 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นแรก คือ กลวิธีการนำเสนอวรรณกรรมแฟนตาซีผ่านตัวละครพบว่า ตัวละครที่ปรากฏในวรรณกรรมเป็นตัวละครที่ผู้แต่งมีกลวิธีการนำเสนอตัวละครโดยสร้างให้ตัวละครมีลักษณะเหนือจริง โดยการเพิ่มเติมลักษณะพิเศษบางอย่างให้กับตัวละคร ส่วนมากจะเป็นเรื่องของการมีพลังวิเศษ หรืออำนาจอันเกิดจากได้ครอบครองสิ่งมหัศจรรย์ เช่น เครื่องราง ได้แก่ ตัวละครมนุษย์ที่มีพลังพิเศษ โดยผู้แต่งสร้างให้ตัวละครตัวนี้จากเดิมเป็นเพียงเด็กชายจากโลกมนุษย์ธรรมดาให้กลายเป็นผู้กอบกู้อาณาจักร และมีพลังอำนาจคิดอะไรก็สมดั่งใจหวังได้ทุกประการ และสร้างให้ตัวละครมีกากรเปลี่ยนแปลงด้านรูปลักษณ์ภายนอก แต่เดิมที่เคยเป็นอ้วนมีนิสัยที่ขี้ขลาดและหวาดกลัว แต่เมื่อข้ามเวลามาอยู่ในโลกจินตนาการก็กลับมีรูปลักษณ์ที่ดูมีสง่าขึ้นดุจเจ้าชายและมีนิสัยกล้าหาญแตกต่างไปจากเดิมโดยสิ้นเชิง ซึ่งเป็นผลอันเกิดจากอำนาจของเครื่องรางวิเศษซึ่งความมหัศจรรย์นี้เองที่ทำให้เห็นลักษณะความเป็นแฟนตาซีในตัวละครมนุษย์ผู้มีพลังวิเศษที่แสดงออกอย่างเห็นได้ชัดผ่านพฤติกรรมต่าง ๆ ของตัวละคร

นอกจากตัวละครมนุษย์ที่มีพลังพิเศษแล้ว ยังมีตัวละครอีก 2 ประเภทที่ปรากฏในวรรณกรรมคือ ตัวละครอมนุษย์ และตัวละครสัตว์วิเศษที่ผู้แต่งนำมาเล่าเป็นตัวละครที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินเรื่องราวให้มีลักษณะที่เป็นแฟนตาซีมากขึ้น ตัวละครอมนุษย์ที่ปรากฏในวรรณกรรมแฟนตาซีเรื่องจินตนาการไม่รู้จบ ผู้แต่งได้นำเสนอออกมาให้มีลักษณะที่แสดงให้เห็นความแฟนตาซีทั้งรูปลักษณ์ภายนอและการมีพลังวิเศษเฉพาะตัวซึ่งถือเป็นคุณสมบัติพิเศษอย่างหนึ่งของตัวละครอมนุษย์ ความแฟนตาซีที่ปรากฏในตัวละครอมนุษย์ในวรรณกรรมเป็นตัวละครที่ผู้แต่งสร้างขึ้นมาจากจินตนาการ และมีบางตัวละครที่นำลักษณะการสร้างมาจากเทพนิยาย เช่น ตัวละครแม่มดเซย์ไยด์ ที่รูปกายภายนอกเหมือนแม่มดที่อยู่ในเทพนิยายในลักษณะที่มีนิ้วยาวผมขาวงอก และยังรับเอาลักษณะนิสัยเจ้าเล่ห์ ตามแบบแม่มดในเทพนิยายมาอีกด้วย

อมนุษย์ที่ปรากฏในเรื่องเป็นตัวละครที่มีบทบาทสัมพันธ์ในการดำเนินเรื่อง เพื่อทำให้เรื่องราวมีการดำเนินไปอย่างน่าตื่นเต้นและเพิ่มความสนุกสนานเพลิดเพลิน และเพื่อช่วยเสริมให้เรื่องมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น และเป็นส่วนหนึ่งในการทำให้เรื่องราวมีความแฟนตาซีอีกด้วย

ตัวละครสัตว์วิเศษผู้แต่งได้มีกลวิธีการนำเสนอแฟนตาซีคล้ายกับตัวละครมนุษย์ ด้วยการทำให้มีลักษณะพิเศษด้านรูปร่างภายนอกและพลังวิเศษที่เป็นคุณสมบัติเฉพาะในวรรณกรรมเรื่องจินตนาการไม่รู้จบ สามารถมองได้จากการที่ผู้แต่งได้นำลักษณะของสัตว์วิเศษที่มีอยู่ในตำนานหรือเทพนิยายมาเป็นแบบในการสร้างตัวละครสัตว์วิเศษในลักษณะของรูปกายภายนอก หากแต่เพิ่มได้ความพิเศษโดยการสร้างให้ตัวละครสัตว์เหล่านั้นมีความสามารถเฉพาะตัวที่แตกต่างกันไป เช่น เซ็นทอร์ และมังกรนำโชค ตัวละครเหล่านี้มักพบในวรรณกรรมแฟนตาซีเรื่องอื่น ๆ อีกด้วย โดยในวรรณกรรมแต่ละเรื่องผู้แต่งได้นำมาปรับเปลี่ยนและนำมาเล่าในรูปแบบใหม่แตกต่างกันไป ซึ่งในวรรณกรรมแฟนตาซีเรื่องจิตนาการไม่รู้จบ ผู้แต่งก็ได้นำมาปรับบทบาทของตัวละครอมนุษย์ให้เข้ากับเรื่องราวที่ได้ถ่ายทอดออกมาเพื่อให้มีความสมพันธ์กับเนื้อเรื่อง ทำให้เนื้อเรื่องมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้นซึ่งลักษณะของกลวิธีการนำเสนอตัวละครแฟนตาซีผ่านตัวละครดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของปนัดดา สดุดีวิถีชัย [2] ที่กล่าวว่าตัวละครสมมติหรือตัวละครมหัศจรรย์ต่าง ๆ ของงานเขียนแฟนตาซีนั้นมีการรับเทพนิยาย เช่น ตัวละครแม่มด ยักษ์ มังกร หรือสัตว์พูดได้ แต่ได้นำมาประยุกต์ให้เกิดความร่วมยุคและทันสมัยมากขึ้น แม้ลักษณะของตัวละครจะเปลี่ยนไปบ้างอันเกิดจากจินตนาการของผู้แต่งนั้นเอง

ประเด็นที่สอง คือ กลวิธีการนำเสนอวรรณกรรมแฟนตาซีผ่านวัตถุวิเศษเป็นองค์ประกอบหนึ่งในวรรณกรรมแฟนตาซี วัตถุวิเศษที่ปรากฏในวรรณกรรมแฟนตาซีเรื่องจินตนาการ ที่ผู้วิจัยเลือกศึกษามีเพียงสองประเภทคือ อาวุธวิเศษ และวัตถุวิเศษที่ไม่จำกัดประเภทได้ เช่น ออรีน เนื่องจากมีบทบาทสำคัญในการดำเนินเรื่องมากกว่าวัตถุวิเศษประเภทอื่น ซึ่งทั้งสองประเภทที่กล่าวมานั้นผู้แต่งได้สร้างขึ้นอย่างน่าสนใจ ด้วยการทำให้มีพลังเหนือธรรมชาติ อันทำให้เรื่องราวมีความเข้มข้นและชวนติดตาม โดยมีความเกี่ยวข้องกับตัวละครหลัก อำนาจของวัตถุวิเศษจะถูกถ่ายทอดผ่านตัวละครที่เป็นผู้ควบคุม และวัตถุวิเศษบางประเภทก็ไม่สามารถควบคุมได้ โดยมันจะเป็นตัวแสดงพลังด้วยตัวของมันเอง เช่น วัตถุที่เป็นอาวุธวิเศษ ผู้แต่งได้นำเสนอให้มันเป็นตัวควบคุมพลังของตัวเอง โดยที่ตัวละครไม่สามารถบังคับ หรือทำให้มันแสดงพลังพิเศษออกมาได้ นอกจากนี้ผู้แต่งยังได้กล่าวถึงที่มาของวัตถุวิเศษต่าง ๆ ได้อย่างน่าสนใจและช่วยให้เรื่องราวดูสมจริงมากขึ้น ซึ่งวัตถุวิเศษได้ถูกพูดถึงในงานวิจัยของ กอบพร ถิรเจริญสกุล [3] ที่กล่าวว่า วรรณกรรมแฟนตาซีในบางเรื่องนั้นได้มีการสร้างวัตถุวิเศษ โดยไม่อ้างอิงหลักของเหตุผลใด ในขณะเดียวกัน วัตถุวิเศษก็ได้ถูกพูดถึงในงานวิจัยของปนัดดา สดุวิถีชัย [2] มักปรากฏอยู่ในรูปของวัตถุวิเศษ วัตถุวิเศษมีส่วนช่วยสร้างความน่าตื่นตาตื่นใจ หากแต่หน้าที่วัตถุเหล่านี้มักผูกพันกับเรื่องคือการสร้างทางรอดและช่วยคลี่คลายสถานการณ์

ประเด็นที่สาม คือ กลวิธีการนำเสนอวรรณกรรมแฟนตาซีผ่านฉาก ฉากหรือสถานที่หรือสถานที่ในวรรณกรรมแฟนตาซีเรื่องจินตนาการไม่รู้จบ จะปรากฏความแฟนตาซีหรือลักษณะเหนือจริงในฉากที่อยู่ในอาณาจักรจินตนาหารเท่านั้น จากการศึกษาพบว่าผู้แต่งมีการสร้างฉากขึ้นอย่างประณีต และมีรายละเอียดที่หลากลาย การบรรยายฉากต่าง ๆ ทำให้เห็นภาพสถานที่และบรรยากาศปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนและมีความสมจริงมากยิ่งขึ้น กลวิธีการนำเสนอวรรณกรรมแฟนตาซีผ่าฉาก เป็นส่วนที่ทำให้งานวรรณกรรมมีบรรยากาศที่แปลกใหม่ ซึ่งมีทั้งฉากที่เป็นลักษณะเพ้อฝันและฉากที่สร้างความอัศจรรย์ให้กับผู้อ่าน ในเรื่องจินตนาการไม่รู้

จบมีการจินตนาการในการสร้างฉากขึ้นมาก็เพื่อที่จะให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีการสอดรับกันอย่างสมเหตุสมผล และมีความเกี่ยวข้องกับการถ่ายทอดเรื่องราวออกมาจนทำให้เห็นว่าฉากที่สร้างขึ้นมานั้นมีอยู่จริงในโลกของอาณาจักรจินตนาการภายในเรื่องจินตนาการไม่รู้จบ ซึ่งกลวิธีการนำเสนอแฟนตาซีในวรรณกรรมเรื่องนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ กอบพร ถิรเจริญสกุล [3] ที่กล่าวไว้ว่า ฉากคือสถานที่ที่ไม่มีอยู่ในโลกแห่งความเป็นจริง และมีสิ่งมหัศจรรย์เกิดขึ้นเป็นเรื่องปกติ ซึ่งทั้งนี้เกิดจากการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมและมีความร่วมสมัยเป็นทำให้เกิดความตื่นตาตื่นใจให้กับผู้อ่านมากกว่าเดิม

ประเด็นที่สี่คือ กลวิธีการนำเสนอแฟนตาซีผ่านโครงเรื่อง พบว่า ในวรรณกรรมแฟนตาซีเรื่องจินตนาการไม่รู้จบ ผู้แต่งได้สร้างความแฟนตาซีให้กับโครงเรื่องโดยการสร้างให้มีการเล่าเรื่องสลับกันไประหว่างโลกแห่งความจริงกับโลกจินตนาการที่เปรียบเสมือนโลกคู่ขนานกัน นอกจากนี้ยังสร้างโครงเรื่องให้มีลักษณะของการเดินทางผจญภัยไปยังดินแดนต่าง ๆ ซึ่งได้ทำให้ตัวละครได้พบเจอสิ่งใหม่ ๆ เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองผ่านเรื่องราวที่พบเจอ นอกจากนี้ยังเพิ่มความแฟนตาซีโดยการสร้างให้ตัวละครเอกได้พบเจอกับสิ่งมหัศจรรย์ต่าง ๆ ระหว่างการเดินทาง เช่น สัตว์พูดได้ หรือมีตัวละครที่เป็นกษัตริย์ปรากฏอยู่ในเรื่องหรือมิตรที่คอยช่วยเหลือ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปนัดดา สดุดีวิถีชัย [2] ที่กล่าวว่าโครงเรื่องของวรรณกรรมแฟนตาซีนั้นได้รับเอาโครงเรื่องของเทพนิยายคือตัวละครเอกออกเดินทางได้พบกับมิตรผู้ช่วยเหลือหรือศัตรูที่คอยขัดขวาง นอกจากนี้ยังมีการเล่าเรื่องเกี่ยวกับสัตว์ การเดินทางข้ามเวลาไปยังโลกแห่งจินตนาการ เช่นกันกับงานวิจัยของกอบพร ถิรเจริญสกุล [3] ที่กล่าวไว้ว่า การนำเสนอแฟนตาซีผ่านโครงเรื่องสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การเดินทางผจญในต่างแดน การผจญภัยเพื่อตามหาบางสิ่ง หรือการแสดงให้เห็นพัฒนาการ การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของตัวละคร ซึ่งลักษณะดังกล่าวมานั้นสอดรับกับกลวิธีการนำเสนอแฟนตาซีผ่านโครงเรื่องในวรรณกรรมเรื่องจินตนาการไม่รู้จบทุกประการ

นอกจากนี้จากการศึกษางานวิจัยของปนัดดา สดุดีวิถีชัย ในเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบวรณกรรมเด็กแนวแฟนตาซีของ โรอัล ดาร์ล กับมิชาเอล เอนเดอ ยังทำให้ทราบถึงลักษณะการเขียนวรรณกรรมแฟนตาซีของมิชาเอ็ล ว่างานวรรณกรรมของมิชาเอ็ลนั้นมีการสร้างสรรค์ผลงานตามจินตนาการ เนื่องจากงานเขียนของมิชาเอ็ลนั้นได้แสดงออกถึงจินตนาการอันกว้างไกล และเนื้อหาสาระที่ลุ่มลึก ขณะเดียวกัน การดำเนินเรื่องแม้จะเรียบมากเมื่อเทียบกับนักเขียนในยุคเดียวกันอย่างโรอัลด์ ดาห์ล แต่ก็ดูหนักแน่นและจริงจัง อีกทั้งอาจไม่มีการเร้าอารมณ์ผู้อ่านมากมายนัก หากแต่จะค่อย ๆ สร้างความเชื่อให้เกิดขึ้นในใจของผู้อ่าน และมีความลึกซึ้งกินใจที่เปรียบเสมือนหัวใจของงานเขียนของมิชาเอ็ลเช่นกัน

เอกสารอ้างอิง

[1] กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2524). **วรรณคดีวิจารณ์**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

[2] ปนัดดา สดุดีวิถีชัย. (2545). **การศึกษาเปรียบเทียบวรรณกรรมเด็กแนวแฟนตาซี ของ โรอัลด์ ดาห์ล กับ มิชาเอล เอ็ลเดอ**. วิทยานิพนธ์ อักษรศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

[3] กอบพร ถิรเจริญสกุล. (2557). **องค์ประกอบแฟนตาซีในการนำเสนอปัญหาครอบครัวและปัญหาสิ่งแวดล้อมในนวนิยาย ชุด เดอะสไปเดอร์วิกโครนิเคิลส์ ของ โทนีดิเตอร์ลิซซิ และฮอลลีแบล็ก.** วิทยานิพนธ์ อักษรศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มิชาเอ็ล เอ็นเด้. (2549). **จินตนาการไม่รู้จบ**. แปลโดย รัตนา รัตนดิลกชัย. กรุงเทพฯ : แพรวเยาวชน.

ภาพแทนของพระเจ้าปราสาททองในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่อง เจ้าไล ของคึกเดช กันตามระ
Representations of King Prasarttong in Chronicle Novel Entitled Jao Lai by Kuekdet Kantamara

ชัชชาภรณ์ สุวัฒน์กุล[1*] พัชลินจ์ จีนนุ่น[2] จารึก จันทร์วงศ์[3] วราเมษ วัฒนไชย[4]
Chatchadaporn Suwatkul [1] * Phatchalin Jeennoon [2] Jaruek Janwong [3] Warames Wattanachai [4]

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาภาพแทนของพระเจ้าปราสาททองในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่องเจ้าไล ของคึกเดช กันตามระ โดยการนำเสนอผลด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า การนำเสนอภาพแทนของพระเจ้าปราสาททองในนวนิยาย แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ ภาพแทนของพระเจ้าปราสาททองก่อนเข้าวัง แสดงภาพที่เป็นบุตรลับของพระเอกาทศรถ เป็นผู้เฉลียวฉลาด ผู้มีบุญบารมี ผู้มักใหญ่ใฝ่สูง และภาพแทนของพระเจ้าปราสาททองหลังเข้าวังแสดงภาพของผู้มีวาจาสัตย์ ผู้กล้าหาญ ผู้นักเลง ผู้รักพวกพ้อง ผู้เด็ดขาด ผู้ชำนาญการศึก ผู้เปี่ยมคุณธรรม เป็นกษัตริย์ยอดนักสู้ และกษัตริย์นักพัฒนา ผ่านกลวิธีการนำเสนอภาพแทน ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม การนำเสนอโดยตรง นำเสนอผ่านคำบอกเล่าของผู้แต่ง และการนำเสนอผ่านบทสนทนาของตัวละคร ส่วนการนำเสนอโดยอ้อม นำเสนอผ่านบทสนทนาของตัวละคร ผ่านพฤติกรรมของตัวละคร และผ่านเหตุการณ์ซึ่งผู้อ่านต้องตีความเอง ปัจจัยที่ใช้ในการประกอบสร้างภาพแทนของพระเจ้าปราสาททอง ได้แก่ แนวคิดเรื่องการเปลี่ยนแปลงมโนทัศน์เรื่องกษัตริย์ผู้โหดร้ายเป็นวีรบุรุษของชาติโดยสอดรับกับประวัติศาสตร์สมัยใหม่ การรับแนวคิดประวัติศาสตร์นิยมแนวใหม่ และปัจจัยด้านความบันเทิง ปัจจัยเหล่านี้มีส่วนสำคัญที่ช่วยกำหนดภาพแทนของพระเจ้าปราสาททองในนวนิยาย

คำสำคัญ: นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ภาพแทน

Abstract

This study aimed to investigate representations of King Prasarttong in a chronicle novel entitled Jao Lai by Kuekdet Kantamara. The study showed that representations of King Prasarttong were divided into two categories. Representations of King Prasarttong before moving to the palace were a secret son of King Ekatotsarot, a clever and ambitious person and a person who had power of merit. Representations of King Prasarttong after moving to the palace were an honest and brave person, a person who had manly spirit and loved friends, a decisive and ethical person who was skillful in fighting, a warrior king, and a king of development. The representations were presented directly and indirectly.As for direct presentation, they were told by the author and through conversations between characters. For indirect presentation, they were told through actions and behaviors of the characters

[1]นิสิตปริญญาตรี สาขาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000
[2]ผศ.ดร., สาขาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000
[3]อ.,สาขาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ 90000
[4]ดร.,สาขาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000
*Corresponding author: Tel: 0840520296. E-mail address: kellovenut@hotmail.com

and situations that the reader had to interpret by themselves. Factors used in creating representations of King Prasarttong were ideas in changing perception about the cruel king to a national hero which was in sync with modern history, acceptance of neo-historism, and entertainment. These factors played their important roles in creating representations of King Prasarttong in the novel.

Keyword: chronicle novel, representation

บทนำ

นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ คือ วรรณกรรมที่สร้างสรรค์ขึ้นโดยการนำเอาข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์มาเป็นเนื้อหาแล้วนำมาผูกเรื่องราวด้วยกลวิธีการนำเสนอที่หลากหลาย เนื้อหาของนวนิยายอิงประวัติศาสตร์สามารถแบ่งออกได้เป็นหลายลักษณะ เช่น สดุดีวีรกรรมของพระมหากษัตริย์ บันทึกและรายงานเหตุการณ์สำคัญในบ้านเมือง บันทึกลางสังหรณ์และอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ เชิดชูวีรบุรุษและวีรกษัตริย์ ความรักระหว่างสงคราม ความเสียสละและความจงรักภักดี

นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ที่ผู้แต่งส่วนใหญ่เลือกมานำเสนอมักเป็นเรื่องราวของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ เช่น พระมหาธรรมราชา พระนเรศวรมหาราช พระสุริโยทัย และพระสุพรรณกัลยา โดยตัวละคร ต่าง ๆ เหล่านี้มีการนำไปศึกษาวิจัยกันอย่างแพร่หลาย บุคคลในประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจศึกษาอีกคนหนึ่งนั้น คือ พระเจ้าปราสาททอง

เรื่อราวของพระเจ้าปราสาททองได้รับการบันทึกไว้ตั้งแต่สมัยที่อยุธยาเป็นราชธานี ในประวัติศาสตร์แสดงทั้งภาพด้านลบและด้านบวก ด้านลบ หลายคนในสมัยนั้นต่างไม่เห็นด้วยที่พระเจ้าปราสาททองจะขึ้นเป็นกษัตริย์ ส่วนในด้านบวกหลายคนมองว่าพระองค์เป็นกษัตริย์ยอดนักสู้ มีการหยิบยกเอาเรื่องราวของพระเจ้าปราสาททองมาเล่าใหม่ในด้านบวก ปรากฏในนวนิยายเรื่อง “เจ้าไล” ของ คึกเดช กันตามระ โดยพบว่าภาพของเจ้าไลในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่องเจ้าไล แตกต่างไปจากประวัติศาสตร์ แสดงให้เห็นว่า วรรณกรรมอิงประวัติศาสตร์มีการแต่งเติม ตัดต่อเหตุการณ์ ความสำคัญ รวมถึงพฤติกรรมของตัวละครโดยน่าจะมีนัยยะบางอย่างแฝงอยู่ในตัวบท ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์ การศึกษาครั้งนี้จึงทำให้ทราบถึงภาพแทนของพระเจ้าปราสาททองในนวนิยายที่ชัดเจนขึ้น โดยผู้วิจัยตั้งคำถามเกี่ยวกับงานวิจัยครั้งนี้ว่า ผู้แต่งนวนิยายเรื่องเจ้าไลสร้างภาพแทนของพระเจ้าปราสาททองในลักษณะใดบ้าง เหมือนหรือแตกต่างจากประวัติศาสตร์อย่างไร มีกลวิธีการนำเสนอภาพแทนอย่างไร และภาพแทนที่ปรากฏมีปัจจัยใดประกอบสร้างบ้าง ซึ่งอาจจะทำให้เห็นการผลิตซ้ำความคิดบางอย่างของคนในสังคม และการนำเสนอที่แตกต่างไปจากเดิม

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาภาพแทนของพระเจ้าปราสาททองในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ เรื่องเจ้าไลของคึกเดช กันตามระ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาภาพของพระเจ้าปราสาททองทั้งในประวัติศาสตร์ ได้แก่ พงศาวดาร เกร็ดพงศาวดาร และประวัติศาสตร์สมัยใหม่เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาภาพแทนของพระเจ้าปราสาททองในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่องเจ้าไล ในประเด็นต่อไปนี้ 1. ภาพแทนของพระเจ้าปราสาททอง 2. กลวิธีการนำเสนอภาพแทนของพระเจ้าปราสาททอง และ 3. ปัจจัยการประกอบสร้างภาพแทน โดยนำเสนอในเชิงพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

ภาพแทนของพระเจ้าปราสาททอง

ภาพแทน หมายถึง ภาพจำลองสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งนำเสนอผ่านวรรณกรรม เป็นการผลิตสร้างความหมายผ่านภาษา เป็นการเชื่อมโยงระหว่างแนวคิดกับภาษา เพื่ออ้างถึงวัตถุ ผู้คนและเหตุการณ์ในโลกแห่งความจริง เป็นกระบวนการนำเสนอในเชิงการสร้างความหมาย [1]

นิยายเรื่องเจ้าไลนับเป็นสื่อสำคัญประเภทหนึ่งที่ทำให้ผู้อ่านมองเห็นภาพของพระเจ้าปราสาททองในอีกมิติหนึ่งอย่างแจ่มชัดขึ้น ภาพแทนของพระเจ้าปราสาททองที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องนี้เป็นภาพที่ผู้แต่งนำเสนอออกมาจากกระบวนการประกอบสร้างภาพและกระบวนการในการประกอบสร้างดังกล่าวเรียกว่าภาพแทน อาจกล่าวได้ว่าภาพแทนก็เปรียบเหมือนผลผลิตที่ผ่านการประกอบสร้างและผ่านกระบวนการนำเสนอมาแล้ว โดยในการนำเสนอภาพแทนในนวนิยาย ผู้แต่งนำเสนอหรือประกอบสร้างผ่านกลวิธีการนำเสนอภาพแทนและปัจจัยการประกอบสร้างภาพแทน ดังนี้

1. ภาพแทนของพระเจ้าปราสาททองก่อนเข้าวัง

ผู้แต่งได้สร้าง ชาติกำเนิดของพระเจ้าปราสาททองให้เป็นบุตรลับของพระเอกาทศรถ ซึ่งมีความขัดแย้งกับประวัติศาสตร์อย่างชัดเจน ทั้งสร้างลักษณะนิสัยในวัยเยาว์ว่าพระเจ้าปราสาททองมีความเฉลียวฉลาด มีบุญบารมีและเป็นผู้มักใหญ่ใฝ่สูงตั้งแต่ยังเด็ก ซึ่งลักษณะนิสัยเล่านี้จะช่วยสนับสนุน เพิ่มความเหมาะสมในด้านการดำรงตำแหน่งพระมหากษัตริย์ ดังนี้

> “แม่จ๋า ทำไมแม่จึงไม่บอกลูกเสียตั้งแต่แรกว่าพระเจ้าอยู่หัวเป็นบิดาของลูก”
>
> “ประการแรก เพราะเจ้ายังเด็กนัก ประการที่สองเพราะแม่ไม่ต้องการให้ลูกเหิมเกริมทะนงตน สิ่งนี้ละแม่กลัวที่สุด และเมื่อเจ้ารู้โดยพระมหามนตรีบอกก็ดีแล้ว แม่ก็คิดว่าถึงเพลาเสียที ขอแต่เพียงลูกจงปิดความ”
>
> “เพราะกระไรล่ะ แม่จ๋า”
>
> “ไม่ใช่สิ่งบังควรเลยลูกเอ๋ย ที่จะไปสำแดงบอกเล่าต่อใคร ๆ ว่าเราเป็นราชโอรส ให้ฟ้าเป็นผู้กำหนดนั่นดีแล้ว
>
> (เจ้าไล: 276)

นวนิยายกล่าวถึงชาติกำเนิดของพระเจ้าปราสาททองที่มีความสอดคล้องกับพระราชพงศาวดารกรุงศรี (เจิม) อยุธยา ฉบับพันจันทนุมาศ[2] ที่ได้กล่าวว่าพระเจ้าปราสาททองนั้นเป็นบุตรของพระเอกาทศรถที่เกิดจากบาทบริจาริกา แต่จะขัดแย้งกับประวัติศาสตร์สมัยใหม่ แสดงให้เห็นว่าชาติกำเนิดของพระเจ้าปราสาททองในประวัติศาสตร์กับนวนิยายมีความขัดแย้งกัน

2. ภาพแทนของพระเจ้าปราสาททองหลังเข้าวัง

พระเจ้าปราสาททองเมื่อเข้าวังได้ดำรงตำแหน่งจมื่นเสมอใจราชองครักษ์ โดยมีหน้าที่ปกป้องเจ้าฟ้าสุทัศน์ ภาพแทนตอนนี้ มีทั้งภาพของผู้มีวาจาสัตย์และผู้กล้าหาญ ในการที่ดำรงตำแหน่งออกพระจมื่นศรีวรวงศ์พบว่า แสดงภาพแทนของผู้เป็นนักเลงและเป็นผู้ที่รักพวกพ้อง ครั้นดำรงตำแหน่งตำแหน่งออกพระยากลาโหมศรีสุริยวงศ์ แสดงภาพแทนเป็นผู้ที่มีพระปรีชาสามารถด้านการรบ เป็นผู้ชำนาญการศึก ผู้เด็ดขาดและเปี่ยมคุณธรรม ต่อมาเมื่อพระเจ้าปราสาททองขึ้นเป็นกษัตริย์พบว่า ทรงเป็นกษัตริย์ยอดนักสู้และกษัตริย์นักพัฒนา ดังตัวอย่าง

> เจ้าไลจึงกราบทูลว่า

"ข้าพระพุทธเจ้าในฐานะแม่ทัพ คิดว่าจะจัดกองจู่โจมแอบขึ้นเขายาววิกาลไปล่วงหน้าและคอยซุ่มทีอยู่ ท่านเจ้าคุณยมราชได้สำรวจเส้นทางแล้วว่าตรงระหว่างช่องแคบเขา เป็นป่าละเมาะและโขดหินเหมาะเจาะกำบังตัว เมื่อยังมิทันรุ่งสางดี ข้าพระพุทธเจ้าจะร้องสั่งทำทีเคลื่อนย้ายทัพไปก่อน ยามใดพวกศัตรูเริ่มโจมดีกองเสบียงเกวียน พวกศัตรูจะใช้ธนูเพลิงและปืนไฟยิงมาที่เกวียนประทุกกระสุนดินดำ กองจู่โจมก็จะเข้าตีตามจุดนั้น ๆ สำหรับกองเกวียนดินดำก็จะสับตำแหน่งใด กองจู่โจมก็จะเข้าตีตามจุดนั้น ๆ สำหรับกองเกวียนดินดำก็จะสับเปลี่ยนเป็นน้ำไว้ดับไฟ พระพุทธเจ้าข้า"

(เจ้าไล: 740)

บทสนทนาระหว่างพระเจ้าทรงธรรมและพระเจ้าปราสาทครั้งยังดำรงตำแหน่งออกพระยากลาโหมศรีสุริยวงศ์ สะท้อนให้เห็นภาพแทนของผู้ที่มีความสามารถ มีความเป็นผู้นำ ความเป็นนักรบ สมกับเป็นหน่อเนื้อเชื้อกษัตริย์

ข้อมูลข้างต้น ทำให้เห็นการสร้างภาพแทนของพระเจ้าปราสาททองแบบใหม่ว่าผู้แต่งสร้างให้มีชาติกำเนิดที่สูงส่งไม่ใช่ไพร่ดังที่ประวัติศาสตร์บางเล่มกล่าวไว้ นอกจากนี้ก็เป็นผู้เปี่ยมด้วย บุญบารมี เฉลียวฉลาด ทั้งมักใหญ่ใฝ่สูง มีวาจาสัตย์ มีความกล้าหาญ เป็นนักเลง รักพวกพ้อง ชำนาญการศึก เด็ดขาด เปี่ยมคุณธรรม ยอดนักสู้และเป็นนักพัฒนา

กลวิธีการนำเสนอภาพแทนของพระเจ้าปราสาททอง มีดังนี้

1. การนำเสนอโดยตรง ผู้แต่งนำเสนอผ่านคำบอกเล่าของผู้แต่งเองและการนำเสนอผ่านบทสนทนาของตัวละคร โดยการนำเสนอโดยตรงเน้นภาพแทนด้านบวกมากกว่าด้านลบ ดังตัวอย่าง

บทสนทนาระหว่างมิยาโมโตกับพระเจ้าปราสาททอง

บุรุษหนุ่มผู้นี้มีวรยุทธิ์สูงส่งไม่เขม็งเกร็งยามรบประชิด กล้าหาญ และ รักษาสัจจะ มีประสบการณ์ตั้งแต่ยังหนุ่ม ก็แสดงว่าถูกฝึกมาดี เราขอขนานนามท่านว่า ทสุโยกิ สักวันหนึ่งท่านจะเป็นใหญ่คับในแผ่นดินทีเดียว

(เจ้าไล: 622)

บทสนทนาระหว่างมิยาโมโตกับพระเจ้าปราสาททอง แสดงให้เห็นภาพแทนด้านบวกของพระเจ้าปราสาททองในมุมของคนญี่ปุ่นที่เข้ามาในเขตแดนอยุธยา

2. การนำเสนอโดยอ้อม ผู้แต่งนำเสนอทั้งผ่านบทสนทนาของตัวละคร การนำเสนอผ่านพฤติกรรมของตัวละครเองและการนำเสนอผ่านเหตุการณ์ พบว่ามีการกล่าวถึงพระเจ้าปราสาททองด้านบวกมากกว่าด้านลบเช่นเดียวกัน เช่น การนำเสนอภาพแทนด้านความกล้าหาญและเด็ดเดี่ยวผ่านพฤติกรรมของตัวละคร ดังตัวอย่าง

เณรใบเห็นพรรคพวกมาก แถมมีไม้พลองยาวมาช่วย ได้ทียืนเท้าสะเอวถามมาว่า
"เดี๋ยว มึงกะจะทำกระไรอ้ายไล อ้อ เอาผ้าเกี่ยวมารัดผูกโพกหัว แล้วยังไงต่อไป"
"กู... ก็วิ่งหนี"
ว่าแล้วเจ้าไลก็ดกยแนบ ใส่ตีนหมาห้อเต็มเหยียด
"ยืนเซ่ออยู่ทำไมวะ ตามไปเล่นงามมันสิ"

เณรใบตวาดสั่ง

พวกลูกศิษย์วัดและสามเณรก็วิ่งตามเป็นพรวน เสียงเฮโลไล่หลัง เจ้าไลก็วิ่งฝุ่นตลบพ้นเขตวัดมายืนยิ้มโบกมืออำลาทุกคนอยู่ที่ซุ้มปากทาง

(เจ้าไล: 103)

ผู้แต่งกำหนดให้ตัวละครแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้อ่านเห็นภาพแทนของตัวละครได้ดียิ่งขึ้น ทำให้เห็นภาพของพระเจ้าปราสาททองที่มีไหวพริบ ความเฉลียวฉลาด สามารถทำให้ตนรอดพ้นจากอันตรายต่าง ๆ ได้

กล่าวโดยสรุป กลวิธีการนำเสนอภาพแทนของพระเจ้าปราสาททองโดยตรงทำให้เห็นภาพแทนของพระเจ้าปราสาททองในด้านบวกว่า พระองค์ทรงมีคุณธรรม ความเฉลียวฉลาด และเป็นนักรบ ส่วนกลวิธีการนำเสนอทางอ้อม ทำให้เห็นว่าพระเจ้าปราสาททอง เป็นคนเฉลียวฉลาด ชำนาญการศึก ไม่กลัวอันตรายใด ๆ และมีความกล้าหาญ

ปัจจัยการประกอบสร้างภาพแทนของพระเจ้าปราสาททอง มีดังนี้

1. แนวคิดการเปลี่ยนแปลงมโนทัศน์เรื่องกษัตริย์ผู้โหดร้ายเป็นวีรบุรุษของชาติ ประวัติศาสตร์ได้กล่าวถึงพระเจ้าปราสาททองว่า พระองค์ทรงเป็นคนที่มีความโหดร้าย ครั้งพระองค์เป็นขุนนางในปกครองของพระเชษฐา พระเจ้าปราสาททองทรงมีอำนาจเป็นอย่างมาก ดังเมื่อเกิดความขัดแย้งกับพระเชษฐา ทำให้พระเจ้าปราสาททองคิดการกบฏและสั่งประหารพระเชษฐาตามพระราชประเพณีและให้พระอาทิตยวงศ์ วัย 10 ปี ขึ้นเป็นพระมหากษัตริย์แทน ภายหลังพระเจ้าปราสาททองได้สถาปนาตนเองขึ้นเป็นกษัตริย์ ดังความที่ว่า

พระเชษฐาธิราช กษัตริย์องค์ที่ 23 ครองราชย์สมบัติได้ 1 ปี 7 เดือน เกิดความขัดแย้งกับเจ้าพระยาสุริยวงศ์ พระเจ้าแผ่นดินถูกจับสำเร็จโทษ และตั้งพระอนุชากษัตริย์องค์ก่อนคือพระอาทิตยวงศ์ พระชนมายุ 10 พรรษาขึ้นเป็นกษัตริย์องค์ที่ 24 แต่อีก 1 เดือนต่อมาเจ้าพระยาศรี สุริยวงศ์ก็ยึดอำนาจสถาปนาตนเองขึ้นเป็นกษัตริย์เมื่อพระชนมายุ 30 พรรษา [3]

เจ้าพระยากลาโหมสุริยวงศ์เข้าในพระราชวังได้ รู้ว่าพระเจ้าแผ่นดินหนีสั่งให้พระยาเดโช พระยาท้ายน้ำ ไปตามแต่ในเพลากลางคืนวันนั้น รุ่งขึ้นเช้าพระยาเดโช พระยาท้ายน้ำ ทันพระเจ้าแผ่นดิน ณ ป่าโมกน้อย ล้อมจับมาได้ เจ้าพระยากลาโหมสุริยวงศ์ สั่งให้เอาไปสำเร็จโทษตามประเพณีกษัตริย์ [2]

ในนวนิยายกล่าวต่างจากประวัติศาสตร์ ผู้แต่งได้นำเสนอถึงสาเหตุที่พระเจ้าปราสาททองก่อการกบฏด้วย โดยกล่าวว่าเพราะพระองค์ถูกกล่าวหาจากพระเชษฐาว่าคิดการกบฏทั้ง ๆ ที่ยังไม่ได้สื่อถึงพฤติกรรมเช่นนั้นมาก่อน พระองค์จึงก่อกบฏเพื่อปกป้องตนเอง ดังตัวอย่าง

บัดนี้ พระเจ้าแผ่นดิน ว่าเราทำการประชุมขุนนางพร้อมมูลทั้งนี้คิดการเป็นกบฏ ก็ท่านทั้งปวงซึ่งมาช่วยโดยสุจริตนั้น จะมิพลายเป็นกบฏด้วยหรือ

ขุนนางอาวุโสคนเดิม จึงคุกเข้าวันทาพูดว่า

ข้าแต่ท่านเจ้าคุณมหาเสนาศรีสุริยวงศ์ เป็นธรรมดาอยู่แล้ว ตัวพระเดชพระคุณอุปมาเหมือนหนึ่งพรบรมโพธิสัตว์ เป็นนายสำเภา คนทั้งหลายโดยสารไปค้า สำเภาต้องพายุอยู่ท่ามกลางมหาสมุทรใกล้จะอับปางแล้ว พระบรมโพธิสัตว์จึงคิดว่าถ้าจะนิ่งอยู่ดั่งนี้ก็จะพากันตายเสียด้วยสิ้นทั้งสำเภาจึงตั้งสัตยาธิษฐานว่า ถ้าอาตมาจะสำเร็จแก่พระบรมโพธิญาณ ขออย่าให้สำเภาอับปางในท้องมหาสมุทรเลย ด้วยเดชะอานุภาพบารมีของพระโพธิสัตว์ สำเภาก็มิได้อับปาง แล่นล่วงถึงประเทศธานีซึ่งจะไปค้านั้น ก็เปรียบเสมือนการอันเป็นครั้งนี้ ผิว่าใต้เท้ากรุณาคิดการรอดจากความตาย คนทั้งปวงก็จะรอดด้วย

เจ้าไลฟังขุนนางผู้เฒ่าว่าดังนั้นก็หัวเราะ แล้วว่า

ฮะ ฮะ ฮะ พระเจ้าแผ่นดินว่าเราเป็นกบฏแล้ว เราจะทำตามรับสั่งท่านทั้งปวงจะว่าประการใด

เหล่าขุนนางกราบแล้ว จึงว่า

ถ้าใต้เท้ากรุณาจะทำการใหญ่จริง ข้าพเจ้าทั้งปวงจะขอเอาชีวิตสนองพระคุณตายก่อน

เจ้าไลเห็นคุณนางปลงใจพร้อมด้วยสุจริต ก็บัญชานายทหารองครักษ์จัดแจงเป็นหมวดเป็นกอง กำหนดนัดหมายกันมั่นคง

(เจ้าไล: 874)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นภาพแทนของพระเจ้าปราสาททองครั้นดำรงตำแหน่งออกพระยากลาโหมศรีสุริยวงศ์ว่าการที่พระองค์ต้องกบฏก็เพื่อปกป้องตนเองและคนในปกครอง ทำให้เห็นว่าผู้แต่งต้องการให้เห็นเหตุผลที่พระเจ้าปราสาททองทรงก่อกบฏ นอกจากนี้ผู้แต่งยังนำเสนอภาพแทนของพระเจ้าปราสาททองว่าท่านเป็นผู้กล้า เป็นวีรบุรุษผู้ปฏิวัติการปกครองอีกด้วย ซึ่งแตกต่างจากประวัติศาสตร์ที่นำเสนอแต่มุมมองในด้านลบทั้งหมดนี้น่าจะเกิดจาก การเปลี่ยนแปลงมโนทัศน์เรื่องกษัตริย์ผู้โหดร้ายเป็นวีรบุรุษของชาติเพื่อตอกย้ำประวัติศาสตร์ว่าพระเจ้าปราสาททองไม่ได้เป็นผู้โหดร้าย แต่พระองค์เป็นวีรบุรุษนักรบที่สู้เพื่อปกป้องบ้านเมืองและราษฎร

2. การรับแนวคิดประวัติศาสตร์นิยมแนวใหม่ พบว่าผู้เขียนน่าจะรับแนวคิดประวัติศาสตร์นิยมแนวใหม่มาแต่งนวนิยายเรื่องเจ้าไล เห็นได้จากการนำเสนอตัวละครพระเจ้าปราสาททองที่เฉลียวฉลาด มีบุญบารมีเป็นผู้มักใหญ่ใฝ่สูง ผู้มีวาจาสัตย์ ผู้กล้าหาญ มีความเป็นนักเลง รักพวกพ้อง ชำนาญการศึก ผู้เด็ดขาด เปี่ยมคุณธรรม และยังเป็นกษัตริย์ยอดนักสู้และนักพัฒนา โดยเป็นการโต้กลับความเป็นกษัตริย์ชายขอบที่นักประวัติศาสตร์กล่าวไว้ให้มีความสูงส่งคู่ควรแก่ความเป็นกษัตริย์ โดยในประวัติศาสตร์สมัยเก่าพระเจ้าปราสาททองถูกสร้างภาพไว้น้อยมาก หรือไม่ก็มีการกล่าวถึงพระเจ้าปราสาททองในแง่ลบ ผู้เขียนจึงน่าจะนำแนวคิดประวัติศาสตร์นิยมแนวใหม่มาใช้ในการโต้แย้งประวัติศาสตร์สมัยเก่าที่สร้างภาพของพระเจ้าปราสาททองเป็นกษัตริย์ผู้โหดร้าย เพื่อค้านอุดมการณ์แบบเดิม ให้ภาพของพระเจ้าปราสาททองเป็นวีรบุรุษบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทย

3. ปัจจัยด้านความบันเทิง นอกจากนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ทำให้ผู้อ่านทราบเหตุการณ์สำคัญในอดีตแล้ว จุดประสงค์สำคัญของนวนิยาย คือ การให้ความบันเทิง ผู้แต่งจึงมุ่งให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่านโดยการสร้างโครงเรื่อง แก่นเรื่องฉาก ตัวละคร ให้มีความสมจริง ตื่นเต้น เร้าใจ ตามรูปแบบของนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ ดังที่ สิทธา พินิจภูวดล และ กุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ [4] ได้กล่าวว่า

การแต่งวรรณคดีประวัติศาสตร์นั้น ผู้แต่งเลือกใช้ข้อมูลทางประวัติศาสตร์เฉพาะที่ผู้แต่งสนใจเป็นบางส่วน บางตอนของเหตุการณ์ไม่ใช่ข้อเท็จจริงทั้งหมด บางครั้งถ้าข้อมูลนั้นมีหลักฐานอ่อนเชิงประวัติศาสตร์ ผู้แต่งก็อาจจะใช้จินตนาการของตนเองเสริมแรงข้อมูลให้น่าตื่นเต้นเร้าใจ ดังนั้นการเชื่อมหลักฐานต่าง ๆ ทางประวัติศาสตร์ของวรรณคดีจึงต้องมีการพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ ผู้อ่านต้องแยกแยะให้ออกว่าส่วนใดเป็นข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ ส่วนข้อใดเป็นจินตนาการของผู้แต่ง

การเขียนนวนิยายเชิงประวัติศาสตร์จึงเป็นการปรุงแต่งเรื่องราวให้มีความสนุก ดังการสร้างตัวละครให้มีมิติที่หลากหลายน่าสนใจ ดังในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่อง เจ้าไล ที่มีการสร้างตัวละคร ให้มีลักษณะหน้าตาเป็นผู้ที่มีบุญบารมี ใช้ภาษาแสดงถึงรายละเอียดต่าง ๆ ได้อย่างละเอียด เช่น การใช้ภาษาบรรยายตอนที่พระเจ้าปราสาททองทรงยังพระเยาว์ ดังนี้

> เจ้าไลก้มหัวไหว้อย่างนอบน้อม เงยหน้าให้พระครูจับคางเชยดูรูปลักษณ์มองตั้งแต่บนหัวมีผมจุก หน้าผาก คิ้ว ตา จมูก ปาก และหู เสียงพระครู พึมพำพอได้ยินว่า
>
> ตาสิงโต หูยาวไข่มุก อวบหนาอยู่สูงกว่าระดับคิ้ว ผิวสดใสเป็นมันเงา คิ้วมังกร จมูกตำแหน่งซานเกิน เหนียนซ่าง อิ้นถัง หลันถิงได้สมดุลดี ปากพระจันทร์ข้างขึ้น
>
> (เจ้าไล: 67)

การศึกษานวนิยายเรื่องนี้สะท้อนว่า ผู้แต่งได้บรรยายให้เห็นอารมณ์ ความรู้สึก ของพระเจ้าปราสาททองอย่างสมจริงเหมือนครั้งเข้าไปอยู่ในประวัติศาสตร์จริง ๆ ทำให้เห็นการสร้างพระเจ้าปราสาททองที่มีความแปลกใหม่และแตกต่างไปจากประวัติศาสตร์

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาภาพแทนของพระเจ้าปราททองในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่องเจ้าไล ของคึกเดช กันตามระ พบว่า ภาพแทนของพระเจ้าปราสาททองในนวนิยายปรากฏในลักษณะต่าง ๆ ในเชิงบวก ดังนี้ ภาพแทนก่อนเข้าวังเป็นบุตรลับของพระเอกาทศรถ เป็นผู้เฉลียวฉลาด มีบุญบารมี เป็นผู้มักใหญ่ใฝ่สูง ส่วนภาพแทนหลังเข้าวัง เป็นผู้มีวาจาสัตย์ เป็นผู้กล้าหาญ เป็นนักเลง เป็นผู้รักพวกพ้อง เป็นผู้มีปัญญา ผู้ชำนาญการศึก เป็นผู้เด็ดขาด เป็นผู้เปี่ยมคุณธรรม เป็นกษัตริย์ยอดนักสู้และเป็นนักพัฒนา ซึ่งภาพแทนต่าง ๆ จะแสดงความโดดเด่นไปตามตำแหน่งที่ได้รับโดยจะขัดแย้งกับประวัติศาสตร์ที่ภาพลักษณ์บางประการที่เป็นไปในด้านลบ เช่น เป็นกษัตริย์ผู้โหดร้าย เป็นบุตรของไพร่ อย่างไรก็ตาม ภาพที่นวนิยายและประวัติศาสตร์มีร่วมกันคือ กษัตริย์ยอดนักสู้และกษัตริย์ เมื่อพิจารณากลวิธีการนำเสนอภาพแทนของพระเจ้าปราสาททองในนวนิยายพบว่า ผู้เขียนได้ใช้กลวิธีนำเสนอในหลายรูปแบบ ได้แก่ การนำเสนอโดยตรง ผ่านคำบอกล่าของผู้แต่งเอง ผ่านบทสนทนาของตัวละคร การนำเสนอโดยอ้อม ผ่านบทสนทนาของตัวละคร พฤติกรรมของตัวละครและเหตุการณ์ ผู้แต่งต้องการที่จะสะท้อนให้เห็นภาพแทนด้านบวกของพระเจ้าปราสาททองมากกว่าลบ ทำให้เห็นถึงภาพแทนของพระเจ้าปราสาททองในนวนิยายเรื่องเจ้าไล ได้อย่างชัดเจน และทำให้ผู้อ่านเข้าใจการกระทำของตัวละครได้ดี สำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกอบสร้างภาพแทนของพระเจ้าปราสาททองที่ปรากฏในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่องเจ้าไล คือ การรับแนวคิดการเปลี่ยนแปลงมโนทัศน์เรื่องกษัตริย์ผู้โหดร้ายเป็นวีรบุรุษ แนวคิดประวัติศาสตร์นิยมแนวใหม่และปัจจัยด้านความบันเทิง ส่งผลให้ปรากฏภาพแทนของพระเจ้าปราสาททองที่หลากหลายดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน

จากการศึกษาภาพแทนของพระเจ้าปราสาททองในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่องเจ้าไล ผู้วิจัยพบว่า ภาพของพระเจ้าปราสาททองในประวัติศาสตร์เดิม ได้แก่ พงศาวดารและเกร็ดพงศาวดาร นำเสนอพระเจ้าปราสาททองในด้านลบ แสดงให้เห็นถึงความโหดร้ายของพระองค์ที่แย่งชิงราชสมบัติและสั่งประหารพระเจ้าแผ่นดินเพื่อหวังครอบครองราชย์สมบัติ ซึ่งมีความขัดแย้งกับประวัติศาสตร์สมัยใหม่ที่มุ่งนำเสนอภาพของพระเจ้าปราสาททองไปในทางบวก โดยกล่าวว่าพระเจ้าปราสาททองกบฏด้วยความจำเป็น เพราะถ้าหากไม่ทำ จะมีภัยมาถึงตัว และยังมีประเด็นที่สำคัญคือ การกล่าวถึงชาติกำเนิดของพระเจ้าปราสาททอง โดยในพงศาวดารกรุงเก่านั้นกล่าวว่า พระเจ้าปราสาททองเป็นลูกของไพร่หาใช่เชื้อสายกษัตริย์ แต่ในพงศาวดารบางฉบับกลับกล่าวว่าพระเจ้าปราสาททองเป็นบุตรของพระเอกาทศรถ ซึ่งประวัติศาสตร์สมัยใหม่ โดย วิบูล วิจิตรวาทการ [5] ก็กล่าวโดยอ้างพงศาวดารว่า พระเจ้าปราสาททองนั้นเป็นบุตรของพระเอกาทศรถ แต่ในประวัติศาสตร์อยุธยาโดย ชาญวิทย์ เกษตรศิริ [6] [7] กลับกล่าวว่า พระเจ้าปราสาททองเป็นลูกพี่ลูกน้องกับพระเจ้าทรงธรรม ซึ่งช่วยสนับสนุนความชอบธรรมด้านการขึ้นครองราชย์ได้เป็นอย่างดี

ผู้แต่งนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ เรื่อง เจ้าไล ได้สร้างภาพแทนของพระเจ้าปราสาททองขึ้นมาใหม่อย่างน่าสนใจ ไม่ว่าพระเจ้าปราสาททองจะอยู่ในสถานภาพใดก็จะเห็นภาพของพระมหากษัตริย์ ที่มีความงามทั้งรูปลักษณ์และสติปัญญาที่เฉลียวฉลาด สามารถอดทนต่อปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ได้ การนำเสนอภาพแทนของพระเจ้าปราสาททองมีนัยแฝงให้สังคมปัจจุบันให้เปิดกว้างในเรื่องชาติกำเนิด ฐานะ ชนชั้น ซึ่งเมื่อผู้วิจัยวิเคราะห์ภาพของพระเจ้าปราสาททองโดยปราศจากอคติเรื่องชนชั้นแล้ว ก็จะเห็นภาพด้านลบของพระเจ้าปราสาททองน้อยมาก ผู้วิจัยพบว่า ภาพแทนของพระเจ้าปราสาททองมีความหลากหลาย เพื่อทำให้ผู้อ่านได้เห็นถึงลักษณะนิสัยของตัวละครได้อย่างเด่นชัด ไม่เพียงแต่ผ่านผู้เขียนโดยตรงเท่านั้น ผู้เขียนยังใช้กลวิธีการนำเสนอภาพแทน ผ่านบทสนทนาของตัวละครและรวมถึงการนำเสนอผ่านเหตุการณ์ในเรื่อง

ปัจจัยที่ใช้ในการประกอบสร้างภาพแทนของพระเจ้าปราสาททอง ผู้วิจัยพบว่าปัจจัยต่าง ๆ ช่วยสนับสนุนภาพแทนด้านบวกของพระเจ้าปราสาททองให้มีความน่าสนใจ ซึ่งภาพแทนที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องนี้ อาจเหมือนหรือแตกต่างจากวาทกรรมหรือสื่ออื่น ๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยและกลวิธีต่าง ๆ ที่ผู้แต่งใช้ในการประกอบสร้างภาพแทนของพระเจ้าปราสาททองขึ้นใหม่นั้นเอง

เอกสารอ้างอิง

[1] วันชนะ ทองคำเภา. (2554). **ภาพตัวแทนของสมเด็จพระมหาธรรมราชาในวรรณกรรมไทย.** กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

[2] **พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา ฉบับพันจันทนุมาศ (เจิม) กับพระจรรดิพงศ์ (จาด)**. (2507). กรุงเทพฯ : คลัง วิทยา.

[3] ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (2550). **อยุธยา**. (พิมพ์ครั้งที่6). กรุงเทพฯ : มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย.

[4] สิทธา พินิจภูวดลและกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ. (2530). **ความรู้ทั่วไปทางวรรณกรรมไทย**. นครหลวง : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

[5] วิบูล วิจิตรวาทการ. (2542). **พระเจ้าปราสาททอง กษัตริย์นักสู้**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สร้างสรรค์บุ๊คส์.

[6] ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (2546). **อยุธยา : Discovering Ayutthaya**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย.

[7] ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (2548). **อยุธยา : ประวัติศาสตร์และการเมือง**. (พิมพ์ครั้งที่4). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

คึกเดช กันตามระ. (2542). **เจ้าไล.** กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ผู้หญิงในวรรณกรรมจีน พระราชนิพนธ์แปลในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี
Women in Chinese Literary Works as Translated by Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn

มณีจันทร์ รุ่งเพชรรัตน์[1*] วราเมษ วัฒนไชย[2] ปรียารัตน์ เชาวลิตประพันธ์[3] วินัย สุกใส[4]
Maneechan Roongpetcharat[1] * Warames Wattanachai[2] Preeyarat Chawalitprapan[3] Winai Suksai[4]

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาผู้หญิงในวรรณกรรมจีน พระราชนิพนธ์แปลในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี จำนวน 3 เรื่อง คือ เรื่องนารีนครา ตลอดกาลน่ะนานแค่ไหน และความรักใดจะไม่ปวดร้าว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะของผู้หญิงที่ปรากฏในวรรณกรรม โดยใช้กรอบทฤษฎีสตรีนิยม เพื่อนำเสนออำนาจปิตาธิปไตยที่มีอยู่ในสังคม ผลการศึกษาพบว่าวรรณกรรมจีนทั้ง 3 เรื่อง ปรากฏด้านผู้หญิงถูกอำนาจของเพศชายเข้ามาปิดกั้นอิสรภาพ โดยผู้หญิงมีการเรียกร้องความเสมอภาคทางเพศ และผู้หญิงพยายามที่จะขัดขืนอำนาจปิตาธิปไตย เนื่องจากผู้หญิงต้องสูญเสียอิสรภาพในการดำรงชีวิต อยู่ในกรอบของบ้าน และถูกมองว่าหน้าที่การเลี้ยงลูกคือ หน้าที่ของผู้หญิงเท่านั้น แม้ว้าผู้หญิงจะได้รับการศึกษาจากสังคม แต่สังคมกลับสร้างให้ผู้หญิงมีหน้าที่ตั้งท้องและเลี้ยงลูกเท่านั้น ทำให้โอกาสทางการศึกษาที่ผู้หญิงได้รับเป็นเรื่องที่ไร้ประโยชน์ ผู้หญิงไม่มีโอกาสนำความรู้เหล่านั้นไปประกอบอาชีพได้ เพราะสังคมหล่อหลอมให้ผู้หญิงมีหน้าที่หลัก คือการเป็นเมียและแม่ที่ดี ผู้หญิงที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ จะมีความล้มเหลวในด้านครอบครัว เนื่องจากมีบทบาทการเป็นแม่และเมียลดลง เพราะอาชีพได้เข้ามาลดบทบาทการเป็นเมียและแม่ในบ้านของผู้หญิงและผู้หญิงที่มีครอบครัวก็ไม่มีสามารถออกมาประกอบอาชีพได้ ตรงกันข้ามผู้ชายกลับมีสิทธ์ในหน้าที่การงานสูงกว่า และไม่ต้องรับภาระการเลี้ยงดูลูกเช่นผู้หญิง ทำให้มีโอกาสในการประกอบอาชีพได้อย่างเต็มที่ ผู้หญิงเป็นฝ่ายถูกจ้องมองจากสังคม ทำให้ต้องรับภาระการดูแลรูปร่างให้เป็นที่ยอมรับจากสังคม และ ผู้หญิงถูกปิดกั้นการแสดงออกทางความต้องการทางเพศ เพราะผู้หญิงมีหน้าที่สนองความต้องการทางเพศให้เพศชายเท่านั้น

คำสำคัญ: วรรณกรรมจีน

Abstract

This study investigated women images in 3 Chinese literary works as translated by Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn which included Naree Nakara, Talodkan Na Nankaenai and Kwanrakdai Jamaipuadrao. The objective of the study was to investigate

[1] นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000
[2] อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 9000
[3] ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 9000
[4] อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 9000
[*]Corresponding author: Tel.: 0831996149. E-mail address: rungrujee44@gmail.com

characteristics of women as exhibited in literary works based on feminism theory framework to reflect power of paternalism of the society. The study found that in all 3 Chinese literary works women's freedom was blocked by power of men. Women demanded gender equality and tried to resist paternalism This was because women lost their freedom in leading their lives. They were limited to play role in the house only and perceived as the person whose job was looking after the children. Although they were entitled to have education, there were regarded as ones whose responsibilities were being pregnant and taking care of children only. This made their opportunity in education useless. Women had no chance to use knowledge in finding jobs because they were perceived as being good wives and good mothers. Women who were successful in career became unsuccessful in family life because of a decrease of the said roles. Career had decreased women's roles of wife and mother and the women who had families were unable to work. In opposition, male had more rights in work and did not have to look after the children like women. Men, thus, extremely had opportunities in career. Women were also watched by the society forcing them to keep eyes on having good physical appearance accepted by society. Women were not able to show sexual desire because their role was to serve men's sexual needs only.

Keyword: Chinese literary work

บทนำ

นวนิยายเป็นวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีที่มุ่งให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านเป็นสำคัญ ถูกนำเสนอผ่านแง่มุมของนักเขียนออกมาเป็นเรื่องราวต่างๆ ในขณะเดียวกันทำให้ผู้อ่านสามารถศึกษาชีวิตคนในสังคมจากตัวละครผ่านวรรณกรรมได้ นอกจากผู้อ่านจะได้ซึมซาบอรรถรส และความงามด้านภาษา ยังทำให้ผู้อ่านได้เรียนรู้วิถีชีวิต ค่านิยม วัฒนธรรม และความเป็นอยู่ ของตัวละครในเรื่องได้เป็นอย่างดี

วรรณกรรมจีนที่ได้รับการแปลโดยสมเด็จพระเทพรัตน์ราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี กำลังได้รับความนิยมในหมู่นักอ่าน ซึ่งได้แก่เรื่อง นารีนครา ตลอดกาลน่ะนานแค่ไหน และความรักใดจะไม่ปวดร้าว โดยนักเขียนหญิงทั้ง 3 ท่าน ได้สร้างสรรค์วรรณกรรมสตรีร่วมสมัยขึ้น และได้ร่วมกันตีแผ่ความไม่เท่าเทียมทางเพศที่ยังมีอยู่ในสังคมโดยนำเสนอผ่านตัวละครหญิงที่มีชีวิตอยู่ในสังคมยุคปัจจุบัน ที่มีความทันสมัยทั้งทางด้านเทคโนโลยีและค่านิยมการบริโภคของตะวันตก เช่น การกินอาหารฟาสฟู้ด การซื้อสินค้ายี่ห้อดัง

นวนิยายทั้ง 3 เรื่องนี้ มุ่งนำเสนอเรื่องราวของผู้หญิงที่ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมจีนปัจจุบัน สังคมเปิดกว้างและให้อิสระในการดำเนินชีวิตกับผู้หญิงมากขึ้น ซึ่งดูเสมือนว่าผู้หญิงมีบทบาททางสังคมมากขึ้น แต่เมื่อใช้ทฤษฎีสตรีนิยมในการศึกษานั้น ผู้หญิงกลับไม่ได้มีอิสรเสรี เช่นที่สังคมภายนอกแสดงแต่อย่างใด ผู้หญิงต้องใช้ชีวิตยากลำบากขึ้นกว่าในอดีต ผู้หญิงสมัยใหม่ได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียม แต่สุดท้ายสังคมกลับส่งให้ผู้หญิงมีหน้าที่เพียงแค่เป็นเมียและแม่ที่ดีเท่านั้น การที่ผู้หญิงได้รับการศึกษาแต่ไม่ได้ใช้นั้น เป็นการบ่งบอกถึงภาระที่เพิ่มขึ้นของผู้หญิงมากกว่าในอดีตเสียด้วยซ้ำไป นพพร ประชากุล [1] กล่าวว่า ระบบปิตาธิปไตย ซึ่งครอบงำวิธีคิดของทั้งหญิงและชายนี้มีหลักฐานข้อเท็จจริงยืนยันอย่างมากมายสุดที่จะนำมาจาระไนได้หมด ข้ออ้างต่างๆ นานาซึ่งแท้จริงล้วนเป็นมายาคติ เช่น ผู้หญิงเป็นเพศที่อ่อนแอ ผู้หญิงใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล การเลี้ยงดูลูกเป็นหน้าที่เฉพาะของผู้หญิง เพราะผู้หญิงมีสัญชาตญาณความเป็นแม่ (เนื่องจากเป็นฝ่ายตั้งครรภ์)ฯลฯ นำไปสู่

การปิดกั้นความสามารถด้านอื่นๆของผู้หญิงที่นอกเหนือจาก “งานบ้านงานเรือน” การเอารัดเอาเปรียบทั้งอย่างตรงไปตรงมาและอย่างแนบเนียน รวมถึงการกดขี่ข่มเหงที่ดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง

แม้ว่าสังคมจีนจะเปิดกว้างให้กับผู้หญิงได้มีสิทธิและเสรีภาพมากขึ้น แต่กรอบอำนาจทางสังคมที่หยั่งรากฝังลึกในความคิดแบบเก่ายังคงอยู่ ผู้หญิงต้องรับภาระในการเป็นแม่และเมียที่ดี มีหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูลูกเป็นสำคัญ ซึ่งหากไม่กระทำตนเป็นแม่และเมียที่ดี ก็จะถูกตำหนิและดูแคลนจากคนทั่วไป แม้ว่าผู้หญิงจะได้รับการศึกษาและมีโอกาสเข้าทำงานเท่าเทียมกับเพศชาย แต่อำนาจทางความคิดแบบปิตาธิปไตยยังเหนี่ยวรั้งอิสรภาพไปจากผู้หญิง ให้ตกอยู่ในสภาพเป็นรองของสังคมต่อไป

ผู้หญิงถูกสภาพสังคมหล่อหลอมให้เป็นไปตามระบบปิตาธิปไตย ที่เป็นตัวควบคุมให้ระบบความคิดเหล่านี้ไม่สามารถเลือนหายไปจากสังคมได้เลย ทั้งนี้ผู้แต่งได้ใช้วรรณกรรมเป็นช่องทางเพื่อนำเสนอให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมกันของเพศหญิงและชาย ที่ยังมีอยู่ในสังคม ระบบปิตาธิปไตยกำหนดให้ผู้หญิงไม่มีบทบาทหรืออำนาจในการตัดสินใจมาแต่โบราณ ซึ่งสังคมจีนผู้หญิงต้องตกเป็นเบี้ยล่างผู้ชายมาแต่สมัยที่ปกครองด้วยระบอบศักดินา เพชรศิริ โยคะสิงห์ [2] กล่าวว่า เรื่องราวการเสนอภาพการเรียกร้องความเสมอภาคทางเพศนั้น จะสะท้อนภาพของสตรี ซึ่งเป็นตัวละครสำคัญในเรื่องนั้นๆ เพื่อให้ผู้อ่านได้มองเห็นถึงการถูกกดขี่ทางเพศที่ผู้หญิงถูกบรรทัดฐานทางสังคมเป็นผู้ตัดสินให้อยู่ใต้อำนาจของเพศชาย รวมทั้งองค์ประกอบทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจและการศึกษา มีอิทธิพลต่อการใช้ชีวิตเพื่อในอดีตที่ยึดถือค่านิยม สะท้อนให้เห็นภาพลักษณ์ของหญิงไทยในอดีตที่ยึดถือค่านิยมและจารีตประเพณีสมัยก่อนเป็นตัวกำหนดมาสู่ยุคปัจจุบันที่มีจิตใจเข้มแข็ง ต่อสู้กับอุปสรรคต่างๆที่เกิดขึ้นกับชีวิต ในที่นี้เพศหญิงจะต้องอดทนต่อชีวิตครอบครัว เพื่อประคับประคองชีวิตครอบครัวให้มีความสุข

นักเขียนหญิงทั้ง 3 ท่านได้นำเสนอเรื่องราวของตัวละครที่ใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางอำนาจทางความคิดตามกรอบของแบบปิตาธิปไตย โดยมุ่งนำเสนอผู้หญิงที่ได้รับโอกาสทางสังคมด้านการศึกษาและอาชีพ เพราะเป็นสิ่งเดียวที่จะช่วยยกสถานะของผู้หญิงให้สูงขึ้น นักเขียนพยายามเอาชนะกรอบของสังคมที่กดทับผู้หญิงให้ตกเป็นรองผู้ชายโดยนำเสนอเรื่องราวในแง่มุมของนักสตรีนิยม คือการปลดปล่อยผู้หญิงออกจากความคิดแบบเดิม เช่นผู้หญิงสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีความสามารถในการเป็นเสาหลักของครอบครัว มีโอกาสประสบความสำเร็จในอาชีพ ผู้หญิงไม่ต้องการตั้งครรภ์ เป็นต้น โดยถูกนำเสนอออกมาผ่านอารมณ์และความรู้สึกที่อึดอัดจากการถูกบีบ บังคับของสังคม ในสังคมจีนผู้หญิงมีหน้าที่หลักคือการเป็นแม่และเมียที่ดี มีทายาทชายสืบสกุล ทำให้ถูกจำกัดโดยพื้นที่บ้าน ซึ่งไม่อาจหลีกหนีไปได้ และสุดท้ายแม้ว่าผู้หญิงจะพยายามต่อสู้กับอำนาจของเพศชายอย่างไร ก็ไม่อาจเอาชนะหรือก้าวผ่านอำนาจที่แข็งแรงนี้ไปได้

ด้วยอัจฉริยะภาพทางด้านภาษาของสมเด็จพระเทพรัตน์ราชสุดาสยามบรมราชกุมารี ที่ทรงแปลวรรณกรรมสตรีทั้ง 3 เล่มนี้ให้ปรากฏสู่สายตานักอ่านชาวไทย ได้ความรู้ด้านสังคม วัฒนธรรมของบ้านเมืองตลอดจนบทบาทของผู้หญิงที่ตกอยู่ภายใต้อำนาจของระบบปิตาธิปไตย ที่ปรากฏในวรรณกรรมเหล่านี้ ซึ่ง ศิริลักษณ์ บัตรประโคน [3] กล่าวว่า เมื่อกล่าวถึงพระราชนิพนธ์แปล ในส่วนของพระราชนิพนธ์วรรณกรรมที่ทรงแปลจากต้นฉบับภาษาจีน เป็นที่ประจักษ์ชัดว่าพระองค์ทรงสนพระราชหฤทัยและทรงมุ่งมั่นในการศึกษาภาษาจีนตั้งแต่ช่วง พ.ศ. 2523 รวมถึงทรงศึกษาจีนวิทยามาอย่างต่อเนื่องและยาวนาน จึงทรงเป็นผู้รอบรู้เกี่ยวกับภาษาจีนและจีนวิทยา พระองค์ทรงได้รับการทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลหลายรางวัลจากประเทศจีนในฐานะ “ทูตสันถวไมตรี” การทรงงานพระราชนิพนธ์แปล ทรงเริ่มแปลบทกวีจีนตั้งแต่เมื่อครั้งทรงเรียนภาษาจีน ในเวลาต่อมาพระองค์ได้ทรงแปลนวนิยายจีนหลายเรื่อง เช่น ผีเสื้อ ผลงานของหวังเหมิง ปัจจุบัน มีพระราชนิพนธ์ที่ทรงแปลจากต้นฉบับวรรณกรรมจีนร่วมสมัยหลายเรื่อง เพื่อให้นักอ่านคนไทยได้รับความเพลิดเพลินพร้อมทั้งได้รับความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรมจีน ในส่วนแก่นเรื่อง ตัวละคร ฉากและ

บรรยากาศ ภาพประกอบเรื่อง มีส่วนช่วยทำให้ผู้อ่านเข้าใจชีวิต บริบททางสังคมและวัฒนธรรมจีนทั้งช่วงก่อนและหลังการปฏิวัติวัฒนธรรม แสดงให้เห็นเรื่องราวของผู้หญิงแต่ละวัยที่มีภูมิหลัง ความเป็นไปในชีวิตที่หลากหลาย ด้านคุณค่าและความดีงามของเรื่อง นอกจากเป็นเครื่องมือสร้างความบันเทิง ยังได้ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับจีนธรรมชาติของมนุษย์ คุณธรรมและความดี บทบาทและอำนาจระหว่างชายหญิง

เมื่อผู้วิจัยสำรวจเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมจีนแปลทั้ง 3เล่ม ยังไม่มีใครศึกษาในเรื่องนี้อย่างจริงจัง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาด้านผู้หญิงในวรรณกรรมจีน พระราชนิพนธ์แปลในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพราะกำลังได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายและการเลือกศึกษาในหัวข้อนี้จะทำให้ผู้วิจัยสามารถเข้าใจความเป็นผู้หญิงที่ก้าวผ่านความเปลี่ยนแปลงของสังคมได้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาวิเคราะห์ผู้หญิงในวรรณกรรมจีน พระราชนิพนธ์แปลในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตด้านข้อมูล โดยมุ่งศึกษาวิเคราะห์ผู้หญิงในวรรณกรรมจีน พระราชนิพนธ์แปลในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี รวม 3 เรื่อง คือ 1. นารีนครา ของ ฉื่อลี่ พ.ศ. 2556 2. ตลอดกาลน่ะนานแค่ไหน ของ เถี่ยหนิง พ.ศ. 2557 และ 3. ความรักใดจะไม่ปวดร้าว ของ หลิวชุนเฟิ่ง (ชวนหนี) พ.ศ.2559 สำหรับการศึกษาค้นคว้า มี 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1. ขั้นรวบรวมข้อมูล จะ ศึกษาและทบทวนวรรณกรรมจีนแปลในสมเด็จพระเทพรัตน์ราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารีทั้ง 3 เล่ม ต่อมา ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสตรีนิยม และศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสภาพสังคมจีน 2. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล จะวิเคราะห์ผู้หญิงในวรรณกรรมจีน พระราชนิพนธ์แปลในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี ในประเด็นดังนี้ ผู้หญิงกับความเป็นเมียและแม่ ผู้หญิงกับการศึกษา ผู้หญิงกับหน้าที่การงาน ผู้หญิงกับร่างกายและผู้หญิงกับเพศวิถี และขั้นการนำเสนอข้อมูล คือสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ และเสนอผลการศึกษาโดยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาผู้หญิงในวรรณกรรมจีน พระราชนิพนธ์แปลในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี จากเรื่อง นารีนครา ตลอดกาลน่ะนานแค่ไหน และความรักใดจะไม่ปวดร้าว ผู้วิจัยพบว่า มีลักษณะร่วมของวรรณกรรมทั้ง 3 เล่มนี้ที่ปรากฏอย่างเด่นชัด คือผู้หญิงที่ปรากฏในวรรณกรรมจีนถูกนำเสนอขึ้นจากนักเขียนหญิงชาวจีนร่วมสมัยทั้งสิ้นทั้ง 3 เรื่องนี้มุ่งนำเสนอผู้หญิง ที่ต้องการเรียกร้องความเท่าเทียมทางเพศและบทสรุป คือไม่อาจล้มล้างอำนาจแบบปิตาธิปไตยที่เข้มแข็งได้ ซึ่งจากการวิเคราะห์ ผู้วิจัยพบว่ามีประเด็นทางด้านการศึกษาเพิ่มขึ้นมาจากลักษณะของผู้หญิงที่ปรากฏในวรรณกรรม ซึ่งผู้เขียนมุ่งนำเสนอถึงบทบาททางสังคมที่เปิดกว้างมากขึ้น ผู้หญิงได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียม ทั้งนี้ในด้านผู้หญิงกับความเป็นเมียและแม่นั้น ผู้หญิงจีนถูกปิดกั้นอิสรภาพในการดำเนินชีวิตให้อยู่แต่ในกรอบของคำว่า บ้าน เท่านั้น ซึ่งการมีครอบครัวของผู้หญิงชาวจีนได้ผูกมัดผู้หญิงเข้ากับบ้าน ผู้หญิงมีหน้าที่ต้องดูแลลูก ต้องเป็นเมียที่ดีเท่านั้น ซึ่งมีประเด็นที่แตกต่างจากสังคมไทย คือผู้หญิงไทยได้รับการศึกษาและมีโอกาสทางหน้าที่การงานมากขึ้น แต่ก็ไม่ได้เป็นการลดบทบาทของการเป็นเมียและแม่ จะเห็นได้ว่าผู้หญิงในสังคมไทยจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่ได้ยกมาศึกษานั้นผู้หญิงจะมีบทบาทที่โดดเด่นทั้งในและนอกบ้าน ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าแม้ผู้หญิงในสังคมไทยจะได้รับการยอมรับจากสังคมมากขึ้น มีอิสระมากกว่าผู้หญิงจีน แต่ก็ไม่ได้เป็นการปลดปล่อยผู้หญิงออกจากโลกแห่งอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ได้เลย การที่ผู้หญิงไทยต้องมีหน้าที่ทั้งในและนอกบ้าน เป็นการบีบรัดให้ผู้หญิงต้องรับภาระ

มากกว่าเก่า ซึ่งผู้หญิงจีนจะได้รับความกดดันที่ต่างไป นั่นก็คือ ผู้หญิงจีนจะถูกกักให้อยู่เพียงในบ้านเท่านั้น ไม่มีโอกาสได้ประกอบอาชีพหรือมีอิสระในการใช้ชีวิตเท่าผู้หญิงไทย แต่ก็ไม่ต้องแบกรับภาระที่ได้จากการเรียกร้องความเท่าเทียมทางเพศเพิ่มขึ้น

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ผู้หญิงในวรรณกรรมจีน พระราชนิพนธ์แปลในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาผู้หญิงจีนในวรรณกรรมจีน พบ 5 ประเด็นด้วยกัน ซึ่งสามารถจำแนกออกได้ดังต่อไปนี้

1.ผู้หญิงกับความเป็นเมียและแม่

ผู้วิจัยพบว่ามีอยู่ 3 ลักษณะด้วยกัน คือ ผู้หญิงถูกจำกัดพื้นที่ภายในบ้าน ผู้หญิงมีหน้าที่เลี้ยงลูกฝ่ายเดียว และผู้หญิงกับชีวิตซึมเศร้าหลังแต่งงาน ผู้หญิงต้องรับภาระหน้าที่ดูแลลูกแลบ้านไปโดยปริยาย ทำให้หมดโอกาสออกไปทำงานนอกบ้าน ไม่มีอิสระการใช้ชีวิตเช่นแต่ก่อน ทำให้ภาระหน้าที่ต้องเลี้ยงดูลูกฝ่ายเดียวซึ่งผู้หญิงไม่อาจหนีพ้นไปจาภาระหน้านี้ได้ เนื่องจากสังคมเห็นว่าผู้หญิงสมควรรับภาระหน้าที่ดังกล่าว ดังที่ปรากฏในเรื่องความรักใดจะไม่ปวดร้าว “หมิ่นมิน”ต้องพ้นจากสภาพการเป็นผู้หญิงที่มีความสามารถ หาเลี้ยงตนเองได้ กลับต้องมารับหน้าที่ดูแลลูกและไม่ได้มีอิสระในชีวิต ความว่า

> “การท้องและการออกลูกเป็นช่วงเวลาที่ผู้หญิงโดดเดี่ยวที่สุด ทีแรกก็ดูดีเหมือนทางเดินที่โปรยด้วยกลีบกุหลาบ แต่จู่ๆก็ไม่กลายเป็นเรื่องไม่สบายเหมือนกับเข้าในอุโมงค์มืดๆ มีแต่ผู้หญิงเท่านั้นที่จะต้องคลานคลำทางไปในอุโมงค์ที่มองไม่เห็นแสงสว่างปลายทาง การคลานอยู่อย่านั้นทำให้หมดแรงไปได้ง่าย ตลอดชีวิตของผู้ชายไม่มีวันที่จะต้องคลานเข้าไป และในชีวิตผู้ชายไม่มีทางผ่านมืด ๆ แต่อย่างใด
>
> (ความรักใดจะไม่ปวดร้าว : 72)

ทั้งนี้ผู้หญิงยังถูกลดการให้ความสำคัญจากผู้เป็นสามีด้วย ผู้หญิงรู้ดีว่า หลังจากที่ตนเองตั้งท้อง และคลอดลูกนั้น ต้องเผชิญกับปัญหาสรีระที่เปลี่ยนไปสุขภาพร่างกายที่ทรุดโทรมลง เป็นเหตุให้ไม่เป็นที่พึงใจสามีเช่นแต่ก่อน ทำให้ผู้หญิงไม่มีความสุขหลังการแต่งงาน

2.ผู้หญิงกับการศึกษา

ผู้วิจัยพบว่ามีอยู่ 2 ลักษณะด้วยกัน คือ โอกาสในการศึกษาที่ไร้ค่าของผู้หญิง และผู้หญิงถูกหล่อหลอมให้ตกเป็นรองของเพศชาย ผู้หญิงถูกกดทับโดยอำนาจของปิตาธิปไตย แม้ว่าผู้หญิงจะมีโอกาสทางการศึกษาที่กว้างแต่สุดท้ายผู้หญิงต้องปฏิบัติตนตามจารีตเดิมของสังคม คือการเป็นเมียและแม่ที่ดี ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการศึกษาไม่ได้ช่วยให้ผู้หญิงหลุดพ้นจากอำนาจปิตาธิปไตยได้เลย กลับทำให้ผู้หญิงใช้ชีวิตได้ยากลำบากมากขึ้น ดังที่ปรากฏในตัวละครเฝิงชุน ที่ได้รับการเลี้ยงดู โดยให้เธอมีความประพฤติเป็นไปในแบบที่สังคมต้องการ คือการเป็นผู้หญิงที่ดีงามตามแบบแผนของสังคม ดังในตอนที่เฝิงชุนทะเลาะกับมี่เจี่ยแล้วกล่าวกลอนขึ้นมาเปรียบเทียบผู้หญิงที่ดีที่งาม มักจะเหมาะสมกับผู้ชายที่ดีเสมอ ความว่า

> “นกน้ำร้องเสียงดังกวนกวน
> อยู่ที่เกาะกลางแม่น้ำ
> หญิงงามทั้งกายและใจ
> เหมาะสมกับชายผู้ดี”
>
> (มาจากบทประพันธ์ซือจิงของขงจื่อ)
>
> (นารีนครา : 91)

ผู้หญิงได้รับการหล่อหลอมจากสังคมครอบครัว ให้เป็นผู้หญิงในแบบที่สังคมยอมรับ คือ การเป็นผู้หญิงที่ดี มีหน้าที่เป็นเมียและแม่ที่ดีของครอบครัว เพราะท้ายที่สุดแล้ว การศึกษาก็ไม่ได้มีส่วนช่วยให้สภาพชีวิตของผู้หญิงแตกต่างไปจากเดิม เพราะหลังจากที่ผู้หญิงต้องแต่งงาน มีครอบครัว พวกเธอก็ต้องกลับมาใช้ชีวิตอยู่ในบ้าน ไม่ว่าจะเรียนมาสูงหรือไม่ได้รับการศึกษา สภาพการดำเนินชีวิตของผู้หญิงก็เป็นไปในรูปแบบเดียวกัน คือ อยู่บ้านเลี้ยงลูก

3.ผู้หญิงกับหน้าที่การงาน

ผู้วิจัยพบว่า มี 3 ลักษณะคือ ผู้หญิงโสดจะประสบความสำเร็จในอาชีพ ลูกคือความล้มเหลวในอาชีพของผู้หญิง และผู้ชายมีโอกาสทางอาชีพมากกว่าผู้หญิง ผู้หญิงยุคใหม่มีบทบาทในหน้าที่การงานที่เด่นชัด บทบาทความรับผิดชอบภายในบ้านก็ลดลง จนกลายเป็นความล้มเหลวในครอบครัว ซึ่งการมีลูกทำให้ผู้หญิงหมดโอกาสในการถูกเลือกเข้าทำงาน ดังปรากฏในเรื่องความรักใดจะไม่ปวดร้าว “หมิ่นมิน” ดังในตอนที่หมิ่นมิน ต้องลาออกจากงานเพราะเธอตั้งท้อง โอกาสในการทำงานของหมิ่นมินจึงดับสูญไปตั้งแต่นั้นมา ด้วยสภาพร่างกายของหมิ่นมินที่ไม่สมบูรณ์ดี จากการทำแท้งมาแล้วถึง 2 ครั้ง ทำให้ต้องนอนอยู่บนเตียงเฉยๆโดยไม่สามารถออกไปทำงานได้อีก ดังตัวอย่าง

> เอาเข้าจริงๆแล้วยังท้องไม่ทันครบ 3 เดือนดีก็ทำท่าจะแท้งเสียแล้วหมอบอกว่าถ้าอยากรักษาเด็กในท้องไว้ให้นอนอยู่บนให้คนอื่นมาทำงานเป็นผู้อำนวยการฝ่ายธุรการแทน ถ้าคุณทำอะไรไม่ได้ก็หมดคุณค่า บริษัทจะเย็นชากับคุณยิ่งกว่าขั้วโลกเหนือเสียอีก ฉันเลยต้องลาออก
>
> (ความรักใดจะไม่ปวดร้าว :43)

ทำให้ท้ายที่สุดแล้วหมิ่นมินต้องจบชีวิตการทำงานของเธอไปตลอดกาล แม้ว่าเธอจะมีความรู้ความสามารถแต่สังคมไม่ได้เปิดโอกาสให้กับผู้หญิงได้ผ่อนผันจากการเป็นแม่ไปด้วย ซึ่งทำให้เห็นถึงการมีลูก ที่เข้ามาปิดกั้นความสามารถทางหน้าที่การงานของผู้หญิงอย่างเด่นชัด โดยเฉพาะเมื่อมีอายุที่มากขึ้น จะเสี่ยงต่อการถูกเลิกจ้าง ซึ่งตรงกันข้ามกันกับผู้ชาย เมื่ออายุเพิ่มขึ้นจะได้รับการยอมรับจากสังคม หมิ่นมินต้องใช้เวลาถึง 8ปีกว่าจะได้เลื่อนขั้น ในขณะที่สามีของเธอเข้าทำงานได้เพียง 2ปีก็ได้เลื่อนขั้นเป็นถึงผู้จัดการ ดังในตอนที่สามีของหมิ่นมินได้เลื่อนขั้นอย่างรวดเร็ว ผิดกับเธอที่ต้องจบชีวิตทำงานลงเพราะตั้งท้อง ดังนี้ “พนักงานชายที่อายุมาก มีประสบการณ์ในการทำงานสูงได้โอกาสเลื่อนขั้น แต่ผู้หญิงยิ่งมีอายุมากยิ่งโอกาสน้อย ในด้านอาชีพผู้หญิงที่อายุน้อยจะมีโอกาสมากกว่า ความสาวเป็นสมบัติอันมีค่าของผู้หญิง” (ความรักใดจะไม่ปวดร้าว :38)

การคัดพนักงานออกยังมีอยู่มาก โดยเฉพาะกับผู้หญิงที่แก่ตัวลงหรือมีภาระหน้าที่ต้องดูแลลูก ทางบริษัทไม่อาจให้เวลากับพนักงานได้มากขนาดนั้น หากแต่เป็นเพศชาย ยิ่งอยู่นาน อายุมากจะยิ่งเป็นที่ต้องการและมองว่ามีประสบการณ์ในการทำงานมามากต้องประสบความสำเร็จได้ดี

4. ผู้หญิงกับร่างกาย

ผู้วิจัยพบว่า มีอยู่ 3 ลักษณะ คือ ผู้หญิงถูกกำหนดให้มีรูปร่างที่สวยงาม ลูก คือผู้ทำร้ายร่างกายของผู้หญิง และผู้หญิงถูกให้คุณค่าที่ความงาม ผู้หญิงเป็นฝ่ายถูกจ้องมองจากสังคมภายในบ้าน คือสามี ไปสู่สังคมภายนอก คือที่ทำงานผู้หญิงจึงต้องให้ความสำคัญกับทรวดทรง รูปร่างของตนเอง เหตุผลเพราะต้องการรักษาไว้เพื่อเอาใจเพศชายและให้ตนเองเป็นที่ต้องการของสังคม เมื่อหน้าที่การมีลูกเป็นหน้าที่ของผู้หญิง แต่สรีระหลังการคลอดลูกนั้นจะไม่สวยงามและปราดเปรียวเช่นแต่ก่อน ดังในตัวละครหมิ่นมิน จากเรื่องความรักใดจะไม่ปวดร้าว ปัญหาการมีลูก ทำให้รูปร่างของหมิ่นมินเปลี่ยนแปลงไป ไม่ได้สวยงามเช่นแต่ก่อน หมิ่นมินอ้วนเผละ ไม่ได้มีเวลาดูแลตนเอง ความว่า “ฉันยืนอยู่หน้ากระจก ในกระจกฉันเห็นผู้หญิงอ้วนๆในร่างกายมีแต่เนื้อส่วนเกิน ใบหน้าดูไม่ออกว่ามีหูมีตาจมูกปากอยู่ที่ไหน เห็นแต่ฝ้าชัดเจน” (ความรักใดจะไม่ปวดร้าว : 79)

ผู้หญิงได้รับค่านิยมเรื่องรูปร่างที่เป็นผลมาจากความคิดเรื่องอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ เป็นการกำหนดกรอบให้ผู้หญิงมีสภาพร่างกายให้เป็นไปในทางที่เพศชายปรารถนา ซึ่งหากไม่ได้มีรูปร่างหน้าตาที่งดงามก็จะหมดโอกาสทางความรัก ดังในตัวละครไป๋ต้าสิ่ง จากเรื่องตลอดกาลน่ะนานแค่ไหน ไป๋ต้าสิ่งเป็นหญิงสาวที่มีรูปร่างหน้าไม่สวยงาม สุดท้ายก็ไม่เป็นที่หมายปองของเพศชาย ความว่า “หน้าตาธรรมดาๆผมสั้นๆเส้นหยาบๆเหยียดตรง เขาไม่ชอบแต่งหน้า ใส่เสื้อเชิ้ตแบบผู้ชาย ตัวยาวขาสั้นก้นใหญ่ย้อยลงมา ทำให้เวลาเดินดูอึดอาดพิกล” (ตลอดกาลน่ะนานแค่ไหน: 42)

ผู้หญิงที่มีร่างกายไม่สวยงามเป็นไปตามความต้องการของสังคม จึงทำให้ตัวละครในเรื่องไม่ประสบความสำเร็จด้านความรัก ถึงแม้ว่าไป๋ต้าสิ่งจะเป็นคนดี มีเมตตา มีความพร้อมที่จะเป็นเมียและแม่ที่ดีได้ แต่ก็ไม่เป็นที่ถูกเลือก ซึ่งนำเสนอถึงความไม่เท่าเทียมกันที่เพศหญิงได้รับ เมื่อเราไม่ได้เป็นไปตามแบบที่ม่านแห่งมายาคติตั้งไว้ เราก็จะไม่เป็นที่ต้องการของสังคม

5. ผู้หญิงกับเพศวิถี มี 2 ลักษณะ คือผู้หญิงกับการถูกปิดกั้นการแสดงออกทางเพศ และผู้หญิงกับการเรียกร้องความต้องการทางเพศ กามารมณ์เป็นเรื่องต้องห้ามของผู้หญิง สังคมแบบปิตาธิปไตยได้สร้างวิธีการต่าง ๆ ที่สกัดกั้นอารมณ์ทางเพศหญิง ให้อยู่ในกรอบกุลสตรี ดังในเรื่องตลอดกาลน่ะนานแค่ไหน ตัวละครไป๋ต้าสิ่ง ซึ่งปรากฏในตอนที่ไป๋ต้าสิ่งอยู่กับคนรักโดยลำพังซึ่งตามสถานการณ์แล้ว ทั้งคู่ต้องพลอดรัก หรือแสดงออกทางความต้องการทางเพศต่อกัน แต่แล้วทั้งคู่ก็ผละออกจากกันและไม่มีอะไรเกิดขึ้นในคืนนั้น ความว่า

> ไป๋ต้าสิ่งเงยหน้าขึ้นเหมือนรอให้กวนเผิงหยู่จูบ เขาก้มลงจูบไป๋ต้าสิ่ง เอามือลูบไล้ไปทั่วร่างกาย ไป๋ต้าสิ่ง ไป๋ต้าสิ่งกอดคอกวนเผิงหยู่วหวังว่ากวนเผิงหยู่จะทำอะไรสักอย่าง เช่นประคองเขาขึ้นมา หรือกดตัวเขาลงไป แต่กวนเผิงหยู่ลนลานไม่กล้าพอ ไม่มีแรงที่จะประคองตัวไป๋ต้าสิ่งขึ้นมา หรือน้ำหนักไม่พอ พอที่จะกดตัวไป๋ต้าสิ่งลงไป
>
> (ตลอดกาลน่ะนานแค่ไหน: 56)

ในเรื่องนี้ไป๋ต้าสิ่งกลับถูกปฏิเสธความต้องการของเธอ แม้ว่าเธอจะไม่กล้าแสดงออกมาก่อน แต่เธอก็ไม่เคยได้รับการสนองความต้องการทางอารมณ์ของเธอเลยสักครั้ง ซึ่งทำให้ผู้อ่านเข้าใจถึงภาวะการกดขี่ทางเพศที่ผู้หญิงได้รับในสังคม ซึ่งยังโยงไปถึงหน้าที่การเป็นเมียที่ดี โดยการยอมสนองความต้องการทางเพศให้กับผู้ชาย(สามี)ด้วยเช่นกันและการที่ผู้หญิงเลือกที่จะแสดงออกทางอารมณ์เพศของเพศหญิง ก็เป็นเรื่องต้องห้ามสังคมจะประณามผู้หญิงที่กล้าแสดงออกเรื่องนี้ ว่าเป็นผู้หญิงที่เลวทราม

เอกสารอ้างอิง

[1] นพพร ประชากุล. (2552).**ยอกอักษรย้อนความคิด เล่ม 2ว่าด้วยสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์**. กรุงเทพฯ.พิมพ์อ่าน.

[2] เพชรศีริ โยคะสิงห์. (2543). **แนวคิดสตรีนิยมในเรื่องสั้นของนักเขียนหญิงร่วมสมัย (พ.ศ. 2533-2540).** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.สาขาวิชาภาษาไทย.มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

[3] ศิริลักษณ์ บัตรประโคน. (2558). **ลักษณะร่วมและความงดงามของความเป็นหญิง .ในพระราชนิพนธ์แปล สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี**. สาขาวิชาภาษาไทย .มหาวิทยาลัยบูรพา.

ฉือลี่ (2557). **นารีนครา** (พิมพ์ครั้งที่ 8). เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ, ผู้แปล. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

เถี่ยหนิง. (2557*).* **ตลอดกาลน่ะนานแค่ไหน**. เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ, ผู้แปล.

หลิวชุนเฟิ่ง (ชวนหนี). (2559). **ความรักใดจะไม่ปวดร้าว.** เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ, ผู้แปล.

ภาพแทนชายรักชายในนวนิยายเรื่องเดือนเกี้ยวเดือน

The representations of the love between men in “2 Moons” novel.

พิมพ์ชนก ผลทวี[1*] วราเมษ วัฒนไชย[2] ปรียารัตน์ เชาวลิตประพันธ์[3] พรพันธุ์ เขมคุณาศัย[4]
Pimchanok Poltawee[1] * Warames Wattanachai[2] Preeyarat Chawalitprapan[3] Pornpan Khemakhunasai[4]

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นการศึกษาภาพแทนชายรักชายในนวนิยายเรื่องเดือนเกี้ยวเดือน ศึกษาตัวละครจำนวน 6 ตัว ได้แก่ ป่า โย มิ่ง คิท โฟร์ท และบีม โดยใช้ทฤษฎีภาพแทน ผลการศึกษาพบว่า นวนิยายเดือนเกี้ยวเดือนปรากฏภาพแทนชายรักชาย 3 ประเด็น คือ 1) ด้านภูมิหลัง 2) ด้านบุคลิกภาพ และ 3) ด้านเพศวิถี จากผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่านวนิยายเรื่องนี้มีการตอบโต้เกี่ยวกับชุดความคิดเดิม โดยภาพส่วนใหญ่เชื่อว่าชายรักชายเป็นคนที่มีภูมิหลังของครอบครัวแตกแยก ชายรักชายไม่แตกต่างจากกะเทย ผิดหวังในความรัก วิปริตทางเพศและสำส่อน เป็นต้น แต่ในเรื่องนี้มีการสร้างภาพแบบใหม่ขึ้นมา เป็นการนำเสนอภาพชายรักชายให้มีความปกติ ครอบครัวไม่ได้มีผลต่อการเป็นชายรักชาย ให้คุณค่ากับความเป็นชายมากขึ้น สมหวังในความรักและมีความสัมพันธ์ที่ยั่งยืน ทำให้ชายรักชายในปัจจุบันไม่มีความแตกต่างจากชายรักต่างเพศ ได้รับการยอมรับมากขึ้น และสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขและเท่าเทียมกับคนทั่วไป

คำสำคัญ : ภาพแทน, ชายรักชาย

Abstract

This article investigated representations of gay men in DuenKeow Duan novel 6 characters named Pa, Yoe, Ming, Keith, Fort and Beam employing representation theory. The study found seen in 3 components; background, characteristics and sexuality. The findings pointed out that there was retaliation of traditional thinking set in this novel. It was believed mostly that gay men were from broken families, not different from homosexual men, broken-heart persons, sexually abnormal, and promiscuous for example. However, in this novel new images were created to show that gay men were ordinary people, families had no influence on being gay men, valued masculinity, were successful in love and had sustainable relationship. These characteristics made today’s gay men not different from ordinary men. Gay men were accepted more. They could live their lives happily in the society and were treated equally.

Keyword: representation, gay man that in Duen Keow Duan novel .

[1] นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000
[2]อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000
[3] ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000
[4] รศ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000
[*]Corresponding author: Tel.: 0831996149. E-mail address: pimchanokphonthawee@gmail.com

บทนำ

สังคมมีอิทธิพลอย่างมากต่อการกำหนดเอกลักษณ์บทบาททางเพศของคนในสังคมนั้น ๆ โดยปกติในสังคมจะถือว่าการที่แต่ละบุคคลมีรักต่างเพศ คือ การที่เพศชายมีความรักต่อเพศหญิง และเพศหญิงมีความรักต่อเพศชาย เป็นบรรทัดฐานและแบบอย่างที่สังคมควรยึดถือ บุคคลใดที่มีอารมณ์ปรารถนาทางเพศและมีเพศวิถีขัดกับบรรทัดฐานรักต่างเพศ ก็จะถูกจัดว่าเป็นคนชายขอบ เช่น เกย์ เลสเบี้ยน กระเทย โดยมักเรียกว่าคนรักร่วมเพศ คนรักเพศเดียวกัน ลักเพศ หรือขั้นรุนแรงถูกเรียกว่าเป็นวิปริต

กลุ่มบุคคลรักเพศเดียวกัน มักไม่ได้รับการยอมรับจากผู้คนในสังคม ด้วยเหตุผลที่ว่าบุคคลกลุ่มนี้ฝ่าฝืนมาตรฐานดั้งเดิมในเรื่องของการมีบทบาททางเพศที่เหมาะสม นฤพนธ์ ด้วงวิเศษ [1] กล่าวว่า ในกรณีประเทศไทย กลุ่มคนหลากหลายทางเพศก็มีประวัติศาสตร์และพัฒนาการที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย แม้ว่าในอดีตจะพบพฤติกรรมที่ไม่ใช่ชายไม่ใช่หญิง อาจสะท้อนการเปลี่ยนแปลงวิธีคิดเรื่องเพศในสังคมไทยจากยุคที่ทุกคนไม่เคร่งครัดกับการแต่งตัวเป็นหญิงและชาย ไปสู่ยุคสมัยใหม่ที่รัฐไทยรับเอาวิธีคิดเรื่องเพศแบบตะวันตกมาปฏิบัติ และทุกคนถูกสอนให้แต่งกายให้ถูกต้องตามเพศสรีระ ซึ่งแบบแยกหญิงกับชายออกจากกันอย่างเคร่งครัด การเปลี่ยนวิธีคิดเรื่องเพศภายใต้ทฤษฎีชีววิทยาและจิตเวชศาสตร์แบบตะวันตกมีผลต่อการ ทำให้คนที่ไม่ใช่ชายไม่ใช่หญิงกลายเป็น “เพศที่ผิดปกติ” หรือ “คนเบี่ยงเบนทางเพศ”

แนวคิดเกี่ยวกับเควียร์ เป็นแนวคิดที่สำคัญของการวิจารณ์เกี่ยวกับเพศ คำว่าเควียร์ ซึ่งมาจากภาษาอังกฤษว่า “Queer” ตามพจนานุกรมแปลว่า แปลก พิลึกพิกล ผิดปกติ คำนี้ชาวเกย์และเลสเบี้ยนนำมาใช้ในการเรียกพวกตนแทนที่จะเรียกว่าเกย์ และเลสเบี้ยน นอกจากนี้ “เควียร์” ยังรวมถึงไบเซ็กชวลและทรานเจนเดอร์ด้วย [2] ดังนั้น ทฤษฎีเควียร์จึงมักเน้นมิติของการโต้กลับอุดมการณ์ปิตาธิปไตย วิธีการหนึ่งคือการต่อสู้กับอุดมการณ์ปิตาธิปไตย คือ การรื้อสร้างขั้วตรงข้ามต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นขั้วตรงข้ามระหว่างชายกับหญิงหรือขั้วต่างระหว่างความรักต่างเพศกับความรักเพศเดียวกัน [3] อย่างไรก็ตาม กลุ่มคนรักเพศเดียวกันในสังคมไทยถือเป็นกลุ่มที่มีวัฒนธรรมเฉพาะกลุ่มและต้องการสร้างอัตลักษณ์ออกมาตามพื้นที่ต่าง ๆ ในสังคม ถึงแม้ว่าในปัจจุบันสังคมไทย จะยอมรับคนรักเพศเดียวกันโดยเฉพาะกลุ่มชายรักชาย แต่คนบางกลุ่มยังมองคนกลุ่มนี้ในแง่ลบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาพแทนของชายรักชายที่ออกมาตามหนังสือพิมพ์ นวนิยาย ละคร ภาพยนตร์ รวมถึงเทคโนโลยีสื่อสารสมัยใหม่ เช่น อินเทอร์เน็ตมักออกมาในเชิงลบ เป็นตัวตลก แสดงอารมณ์รุนแรง โดยเป็นการนำเสนอในมุมมองของผู้ผลิตแต่เพียงฝ่ายเดียว ซึ่งในสังคมไทยนั้นชายรักชายมีรูปแบบในการดำเนินชีวิต การแสดงออกด้านความรัก วิถีทางเพศ ไม่แตกต่างจากเพศชายและหญิงแต่อำนาจในการสร้างและกำหนดอัตลักษณ์ร่วมสากลโดยกลุ่มชนในศูนย์กลางนั้น อาจได้รับการยอมรับหรือถูกตอบโต้ ตีความ และสร้างความหมายใหม่โดยกลุ่มคนรักเพศเดียวกัน โดยจะเห็นได้จากวรรณกรรมที่ปรากฏมากขึ้นเรื่อย ๆ

วรรณกรรมที่นำเสนอผู้อ่านเห็นถึงชีวิตมนุษย์ได้อย่างลึกซึ้งก็คือ นวนิยาย เพราะว่า นวนิยายจะมีการเล่าเรื่องอย่างละเอียด มีเหตุการณ์ต่าง ๆ เข้ามาทำให้ตัวละครมีหลายมิติ ซึ่งจากการศึกษาพบว่ามีนวนิยายที่ปรากฏตัวละครชายรักชายอยู่เป็นจำนวนมาก จะเห็นได้จากนักเขียนไทยหลายคนได้เสนอภาพของชายรักชายออกมาหลายเรื่อง ในช่วงเริ่มต้นเปิดเผยตนเองตั้งแต่ พ.ศ.2516 ได้แก่ นวนิยาย เรื่อง บัลลังก์ใยบัว (2516) และประตูที่ปิดตาย (2519) ของกฤษณา อโศกสิน ทางสายที่สาม (2525) ของกีรติ ชนา เรื่อง มนุษย์ (2527) ของสุภาว์ เทวกุล ต่อมาเป็นช่วงเปิดเผยตนเอง ได้แก่ เรื่องซากดอกไม้ (2540) และด้ายสีม่วง (2545) ของวีรวัฒน์ กนกนุเคราะห์ ต่อมานวนิยายที่มาจากเว็บไซต์ซึ่งได้รับความนิยมอย่างสูงจนหลายเรื่องถูกสร้างเป็นละครชุด เช่น Love Sick the Series (รักวุ่น วัยรุ่นแสบ. 2551-2554) Sotus the Series (พี่ว้ากตัวร้ายกับนายปีหนึ่ง. 2557) 2 Moons the Series (เดือนเกี้ยวเดือน. 2559) เป็นต้น

งานวิจัยที่ผ่านมา นำเสนอภาพของชายรักชาย มีการนำเสนอวิถีชีวิตของกลุ่มชายรักชายที่ต้องปกปิดตัวตน ไม่สามารถเปิดเผยให้สังคมรับรู้ได้ ไม่ได้รับการยอมรับจากคนรอบข้าง แต่ในปัจจุบันกระแสของนวนิยายชายรักชายได้รับการยอมรับมากขึ้น มีการนำเสนอเรื่องราวของชายรักชายมาเล่าใหม่ในอีกแง่มุมหนึ่ง ผู้วิจัยพบว่ามีนวนิยายที่น่าสนใจศึกษาเป็นอย่างมากคือ นวนิยายเรื่องเดือนเกี้ยวเดือน

เมื่อผู้วิจัยสำรวจเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนวนิยายเรื่องเดือนเกี้ยวเดือน พบว่ายังไม่มีการศึกษาอย่างจริงจัง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาในประเด็นภาพแทน เนื่องจากเป็นภาพแทนที่นำเสนอผ่านวรรณกรรม ที่สร้างจากการคัดเลือก ปรุงแต่งคุณลักษณะบางอย่างเพื่อนำเสนอให้คนในสังคมได้รับรู้ ซึ่งนวนิยายเดือนเกี้ยวเดือนทั้ง 3 เล่ม เป็นเรื่องราวความรัก ความสัมพันธ์ของวัยรุ่นผู้ชายที่เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัย 3 คู่ คู่หลักเป็นเดือนมหาวิทยาลัย เป็นรูปแบบความรักของรุ่นพี่กับรุ่นน้องที่แอบรักกัน คู่ที่ 2 เป็นความรักของเพื่อนที่รู้สึกต่อกัน และคู่ที่ 3 เป็นความรักของรุ่นน้องที่ตามจีบรุ่นพี่ นอกจากนี้นวนิยายเดือนเกี้ยวเดือนถูกซื้อลิขสิทธิ์ไปสร้างเป็นละครซีรีส์แพร่ภาพทางโทรทัศน์ ชื่อเรื่อง 2Moons The Series ออกอากาศช่อง ONE31 ทุกวันอาทิตย์เวลา 20.00-23.00 น. เริ่มออกอากาศวันที่ 7 พฤษภาคม-23 กรกฎาคม 2560 เป็นซีรีย์ชายรักชายที่มีกระแสนิยมในปัจจุบันและมียอดผู้ชมมากกว่า 3,000,000 ครั้ง ซึ่งนับเป็นยอดที่สูงมาก และเป็นการการันตีว่านวนิยายเรื่อง เดือนเกี้ยวเดือน ได้รับความนิยมสูงสุดคือ รางวัล “นวนิยายสุดประทับใจ” ครั้งที่ 9 ประจำปี 2558 จากบ้าน “Thaiboyslove” [4]

ดังนั้น การศึกษาตัวบทนวนิยายชายรักชาย เรื่องเดือนเกี้ยวเดือนที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน แสดงให้เห็นภาพแทนของกระบวนการสร้างความหมายโดยผู้เขียนหรือผู้ที่นำเสนอภาพแทนนั้นใส่ความหมาย ลงไปในกระบวนการนำเสนอ ซึ่งไม่ได้หมายความว่าภาพที่ปรากฏ ในนวนิยายเป็นภาพสะท้อนของความเป็นจริง แต่เป็นการประกอบสร้างตัวตน เพื่อสร้างความหมาย ความเข้าใจตัวตน และสร้างการยอมรับในสังคมรักเพศเดียวกัน โดยผู้เขียนมีอิทธิพลในการสร้างเรื่องราวสู่ผู้อ่าน ซึ่งอาจจะทำให้เห็นการผลิตซ้ำความคิดเดิมบางอย่างและการนำเสนอสิ่งใหม่ของคนในสังคม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาภาพแทนชายรักชายในนวนิยายเรื่องเดือนเกี้ยวเดือน ผู้วิจัยได้ดำเนินตามขั้นตอนดังนี้

วิธีการวิจัย

ขั้นแรก คือ ขั้นรวบรวมข้อมูล โดยศึกษานวนิยายเรื่องเดือนเกี้ยวเดือน จำนวน 3 เล่ม ได้แก่ เล่มที่ 1 เดือนเกี้ยวเดือน 1 (พ.ศ.2559. เอเวอร์วาย. 311 หน้า) เล่มที่ 2 เดือนเกี้ยวเดือน 2 (พ.ศ.2559. เอเวอร์วาย. 311 หน้า) เล่มที่ 3 เดือนเกี้ยวเดือน 3 (พ.ศ.2559. เอเวอร์วาย. 268 หน้า) ศึกษาเอกสารและงานที่เกี่ยวข้องกับภาพแทน ศึกษาเอกสารและงานที่เกี่ยวข้องกับชายรักชาย และศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพแทนชายรักชาย ขั้นที่สอง คือ ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล จะวิเคราะห์ภาพแทนของชายรักชายในนวนิยายเรื่องเดือนเกี้ยวเดือน และขั้นที่สาม คือ ขั้นการนำเสนอข้อมูล จะสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ แล้ว เสนอผลการศึกษาโดยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาภาพแทนชายรักชายในนวนิยายเรื่องเดือนเกี้ยวเดือน พบว่าภาพแทนที่ปรากฏในนวนิยาย 3 ประเด็น ปรากฏผลสรุป ได้ดังนี้

1. ภาพแทนชายรักชายด้านภูมิหลัง

ภูมิหลังของชายรักชายในอดีตถูกมองว่าการเป็นชายรักชายมีสาเหตุมาจากครอบครัว การเลี้ยงดูของพ่อแม่ ฐานะยากจน และเป็นอันตรายต่อสังคม แต่ในนวนิยายเดือนเกี้ยวเดือน พบว่าภาพแทนชายรักชายด้านภูมิหลัง ครอบครัวไม่มีผลต่อการเป็นชายรักชาย ดังนี้

ครอบครัวเป็นสถาบันที่ใกล้ตัวที่สุดของมนุษย์ที่ทำให้การปลูกฝังค่านิยม การคิด การสั่งสมประสบการณ์ เป็นรากฐานในการขัดเกลาบุคคลให้เจริญเติบโตและสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข แต่หากภายในครอบครัวมีปัญหาก็อาจส่งผลต่อความรู้สึกของสมาชิกในครอบครัว ซึ่งผู้วิจัยพบว่าภูมิหลังครอบครัวของตัวละครในนวนิยายเดือนเกี้ยวเดือนมี 2 ลักษณะ คือ การอยู่ในครอบครัวอบอุ่นและการอยู่ในครอบครัวไม่อบอุ่น ได้ปรากฏผ่านตัวละคร คิท และป่า ดังนี้

ครอบครัวอบอุ่น คือ ครอบครัวที่สมบูรณ์แบบ โดยทั่วไปคือการที่มีพ่อ แม่ ลูกอยู่ด้วยกันในบ้านหลังเดียวกันอย่างพร้อมหน้าพร้อมตา สมาชิกในครอบครัวเข้าใจกัน แสดงออกถึงความห่วงใยเอื้ออาทรต่อกัน ไว้วางใจซึ่งกันและกัน สังคมที่ควรเริ่มมาจากครอบครัวที่อบอุ่น เมื่อพบปัญหา อุปสรรค ครอบครัวจะอ้าแขนรับ และเป็นผู้มอบความรัก ดังจะเห็นได้จากครอบครัวของคิท เป็นครอบครัวใหญ่ที่อบอุ่น อยู่กันพร้อมหน้าพร้อมตา ปรากฏในตอนที่มิ่งขับรถไปส่งคิทที่บ้าน ซึ่งมิ่งได้เจอกับครอบครัวของคิท ที่มีสมาชิกอยู่กันหลายคนออกมาต้อนรับที่หน้าบ้านอย่างอบอุ่น ความว่า “ตอนนี้ไอ้มิ่งกำลังเจอคนในครอบครัวผมแบบเต็มอัตราศึกตั้งแต่อาม่า ป๊า ม๊า อาซ้อ (ภรรยายังสาวยังสวยของเฮีย) เจ้คิม พี่สาวของผม เฮียโค้ช พี่ชายอีกคน อาอึ้ม ทุกคนเดินมารับผมที่หน้าบ้านหมดเลย” (เดือนเกี้ยวเดือน 2 : 212)

ครอบครัวที่ไม่อบอุ่น คือ ครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์แบบ พ่อและแม่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน การสื่อสารที่ไม่เข้าใจกัน หรือต้องแยกทางกัน ซึ่งความขัดแย้งนี้อาจนำไปสู่การจบความสัมพันธ์ลงได้ เช่น การหย่าร้าง เป็นต้น ดังจะเห็นได้จากครอบครัวของป่า ป่าเติบโตมาในครอบครัวที่สมบูรณ์แบบ พ่อเป็นคุณหมอ แม่เป็นนักธุรกิจสาว ฐานะดี ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน แต่ครอบครัวต้องแตกแยกเพราะพ่อและแม่ไม่รักกันแล้วอยู่ด้วยกันก็เพื่อลูก ทำให้พ่อแม่ทะเลาะกันว่าจะยุติปัญหาครอบครัวอย่างไร ฝ่ายพ่อจะให้ป่าไปอยู่ด้วยกันที่บ้านหลังใหม่ในเมืองไทย ส่วนฝ่ายแม่จะให้ป่าไปอยู่ด้วยที่ต่างประเทศ ทำให้ป่ารู้สึกเครียดที่ต้องเลือกไปอยู่กับพ่อหรือแม่ และไม่มีความสุขที่เห็นพ่อกับแม่ทะเลาะกันจนถึงขั้นหย่าร้าง

> “บ้าน...บ้านพี่ป่าเหรอ อืม จะว่าไปพี่เขาไม่ค่อยจะพูดถึงเรื่องที่บ้านสักเท่าไหร่ครับ ผมจำได้ว่าพ่อพี่ป่าเป็นหมอใหญ่ที่โรงพยาบาลแห่งหนึ่ง ส่วนแม่ก็เป็นนักธุรกิจสาวที่ประสบความสำเร็จ สมัยเรียนมอปลายผมก็แอบได้เจอพ่อกับแม่พี่ป่าบ้างเวลาที่ลูกชายของท่านได้ขึ้นเวทีโชว์ความสามารถพิเศษต่างๆ บอกได้เลยว่าพ่อหล่อแม่สวยเลยแหละครับ
>
> “เห็นว่าช่วงนี้พ่อกับแม่มันทะเลาะกันบ่อย” พี่บีมพูดเสริม
>
> (เดือนเกี้ยวเดือน 3 : 100-101)

การวิเคราะห์ครอบครัวของชายรักชายผ่านตัวละคร แสดงให้เห็นว่าครอบครัวของชายรักชายมีความหลากหลาย มีทั้งครอบครัวที่อบอุ่นและไม่อบอุ่น ครอบครัวที่ไม่อบอุ่นเป็นความคิดชุดเดิมที่ครอบครัวของชายรักชายมีปัญหาหย่าร้าง ไม่ได้รับการเอาใจใส่จากครอบครัว ทำให้มีความอึดอัด และไม่สบายใจ ชุดความคิดนี้มักเชื่อว่าชายรักชายมาจากครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของอรรถวุฒิ มุขมา [5] ที่ศึกษานวนิยายรักร่วมเพศเรื่องซากดอกไม้ของวีรวัฒน์ กนกนุเคราะห์การศึกษาเชิงวิเคราะห์ และสุภาวรัชต์ วัฒนทัพ [6] ศึกษาภาพแทนคนรักเพศเดียวกันในนิยายวายจากสื่ออินเทอร์เน็ต พบว่า สาเหตุการเป็นเกย์ของตัวละครมาจากพื้นฐานครอบครัว และการอบรมเลี้ยงดูเป็นสำคัญ โดยมาจากปัญหาของครอบครัวที่แตกแยก

พ่อแม่ไม่เอาใจใส่หรือเลี้ยงดู ทำให้ลูกเบี่ยงเบนทางเพศ แต่ในขณะเดียวกันก็มีการสร้างครอบครัวที่อบอุ่น เข้าใจและให้การยอมรับในพฤติกรรมชายรักชาย ทำให้การใช้ชีวิตของชายรักชายมีความสบายใจและมีความสุข เพื่อลบล้างความคิดชุดเดิมที่มักเชื่อว่าชายรักชายมาจากการเลี้ยงดูของครอบครัวที่แตกแยก ดังนั้น ภูมิหลังของครอบครัวที่อบอุ่นและไม่อบอุ่นไม่ได้มีผลต่อการเป็นชายรักชาย แต่ความเป็นชายรักชายเป็นที่ตัวตนหรือความรู้สึกที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและมีเพศวิถีแบบรักเพศเดียวกัน

เมื่อพิจารณาด้านภูมิหลังครอบครัวของชายรักชาย พบว่าการเป็นชายรักชายไม่ได้มีผลมาจากการเลี้ยงดูของครอบครัว แต่เป็นที่ตัวตนของชายรักชายมีรสนิยมรักเพศเดียวกัน

2. ภาพแทนชายรักชายด้านบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพ คือ รูปร่าง หน้าตา ผิวพรรณ เสื้อผ้า การแต่งกายและพฤติกรรมการแสดงออกถึงนิสัยแต่ละบุคคลจะมีความแตกต่างกัน บุคลิกภาพชายรักชายในอดีตถูกมองว่ากิริยาเหมือนผู้หญิง แต่งหน้าทาปาก แต่งกายแบบผู้หญิง ใส่กระโปรง และมีนิสัยอารมณ์รุนแรง แต่ในนวนิยายเดือนเกี้ยวเดือน ผู้วิจัยพบว่าชายรักชายหน้าตาดี แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ โดยบุคลิกภาพดังกล่าวเป็นผู้ชายที่แสดงออกมาสามารถสร้างความดึงดูดกับผู้คนในสังคม ดังนี้

เพศสถานะในสังคมกำหนดความเป็นชายและความเป็นหญิงไว้ต่างกัน รูปลักษณ์ของความเป็นชาย คือ ผู้ชายจะมีความแข็งแรง แข็งแกร่ง ส่วนความเป็นหญิง คือ มีความอ่อนแอ บอบบาง เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยพบว่าผู้แต่งนำคุณลักษณะของความเป็นชายเข้ามาใส่ไว้ในการสร้างลักษณะภายนอกของตัวละคร ทำให้ตัวละครมีความเป็นชายตามที่สังคมกำหนดไว้ คือ ผู้ชายตามบรรทัดฐานของสังคมไทยต้องมีบุคลิกภาพความเป็นชายที่แข็งแรง ไม่กระตุ้งกระติ้งแบบผู้หญิง ความเป็นชายในนวนิยายเดือนเกี้ยวเดือนถูกประกอบสร้างผ่านรูปร่างหน้าตาที่แสดงออกแบบผู้ชาย คือ มีร่างกายที่แสดงถึงความกำยำ แข็งแรง มีกล้าม มักจะ หน้าตาดี ตัวสูง ที่สำคัญคือป่า วาโย มิ่ง และโฟร์ทเป็นเดือนมหาวิทยาลัยที่รูปหล่อกว่าคนอื่น ๆ ในมหาวิทยาลัย ปรากฏผ่านคำโปรยด้านหลังของนวนิยาย เป็นการแนะนำ นวนิยายของเรื่อง โดยผู้แต่งกล่าวเนื้อหา นวนิยายอย่างคร่าว ๆ เน้นการอธิบายรูปลักษณ์ของตัวละคร เช่น ป่า ว่ารูปร่างดี สูง ผิวขาว มีกล้าม รูปหล่อ มีออร่า คิ้วเข้ม จมูกโด่ง ตาคม ที่สำคัญคือดูดีไร้ที่ติ เฉกเช่นพระเอกในนวนิยายที่พบเห็นกันทั่วไป ความว่า “คุณเห็นผู้ชายคนนั้นมั้ย คนที่หน้าตาหล่อๆ มีออร่าจับ คิ้วเข้มๆ ตาคมๆ แต่ชอบทำหน้าเซ็ง อยู่ตลอดเวลา” (คำโปรยด้านหลังนวนิยายเดือนเกี้ยวเดือน 1)

นอกจากนี้ จะเห็นได้ว่าความหล่อของป่า ทำให้ผู้ที่พบเห็นสะดุดตาและเกิดความชื่นชม พ่วงด้วยดีกรีเดือนคณะแพทย์ และเดือนมหาวิทยาลัยปี 2 จึงเป็นแรงดึงดูดให้สาว ๆ มากหน้าหลายตาเข้ามาพัวพันและชอบพอเขาเป็นจำนวนมาก ความว่า

> “เข้าใจแล้วทำไมสาว ๆ ถึงห้อมล้อมมันขนาดนั้น ก็ไอ้เชี่ยนี่มันหล่อมากเลยครับ มากแบบ ก ไก่ ล้านตัว มากชนิดที่ว่าน้องๆ ของพี่ป่าเลยทีเดียว (พี่ป่าเป็นแบบอย่างของคำว่าหล่อชิบหาย) ใบหน้าใสกิ๊งตัดกับคิ้วดกเข้ม จมูกโด่งเป็นสัน ปากเล็กแดงธรรมชาติ ดวงตาคมกริบแบบที่ไม่เล็กไปไม่ใหญ่ไป แถมยังเป็นสีน้ำตาลอ่อนธรรมชาติอีกต่างหาก พูดง่ายๆ คือแม่งหล่อ”
>
> (เดือนเกี้ยวเดือน 3 : 134)

การวิเคราะห์รูปลักษณ์ของชายรักชายผ่านตัวละคร แสดงให้เห็นว่าผู้แต่งได้นำเสนอตัวละครชายรักชายที่เชิดชูความเป็นชายตามบรรทัดฐานให้เด่นขึ้น มีบุคลิกสมชาย และถูกนำเสนอความหมายเชิงบวกมากขึ้น เช่น เป็นผู้ชายที่แมนเต็มร้อย หน้าตาดี รูปหล่อ รักสุขภาพ ชอบออกกำลังกาย เป็นต้น ซึ่งการสร้างความเป็น

ชายให้กับชายรักชายนั้นถูกกำหนดโดยวาทกรรมความเป็นชาย ตรงข้ามกับวาทกรรมความเป็นหญิงจะถูกให้คุณค่าโดยกลุ่มของกะเทยมากกว่า ดังนั้น ความเป็นชายของชายรักชายจึงแยกต่างหากจากความเป็นหญิงหรือการมีพฤติกรรมที่ออกสาวของกะเทย เป็นการผลิตซ้ำบรรทัดฐานของเพศภาวะที่แยกชายกับหญิงออกจากกัน และยังตอกย้ำว่าผู้ชายที่มีพฤติกรรมสมชายจะถูกมองว่ามีเสน่ห์ ส่วนผู้ชายที่มีจริตแบบผู้หญิงจะถูกมองว่าตลก ซึ่งภาพเหมารวมของชายรักชายที่มีการแสดงออกกิริยาคล้ายผู้หญิง เห็นได้ชัดว่าเป็นกะเทย ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของบงกชมาศ เอกเอี่ยม [7] ศึกษาเกย์ : กระบวนการพัฒนาและธำรงเอกลักษณ์รักเพศเดียวกัน, ฐิติกรณ์ เตรยาภรณ์ [8] ศึกษาภาพลักษณ์ของกลุ่มชายรักร่วมเพศที่สะท้อนจากเนื้อหาในหนังสือพิมพ์รายวันไทยช่วงปีพ.ศ.2508-2543, และจักรกริช โพธิ์ศรี [9] ศึกษาการนำเสนอภาพแทนของรักร่วมเพศชายในเพลงลูกทุ่งและหมอลำ พบว่า กระเทยมีลักษณะเป็นผู้ชาย แสดงกิริยาคล้ายผู้หญิง จะมีลักษณะตุ้งติ้ง พูดจาจีบปากจีบคอ แต่ในนวนิยายเดือนเกี้ยวเดือนมีการสร้างนำเสนอภาพของชายรักชายที่มีความเป็นชายสมบูรณ์แบบ จะไม่ถูกมองว่าเป็นคนตุ้งติ้งเหมือนผู้หญิง จึงเกิดชุดความคิดใหม่ที่มีการนำเสนอภาพแทนชายรักชายให้มีพฤติกรรมการแสดงออกความเป็นชายเท่า ๆ กัน กลายเป็นวาทกรรมความเสมอภาคอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ได้เข้ามากำกับรูปแบบการแสดงออกว่าชายรักชายไม่ได้ผิดปกติจากคนอื่นในสังคม

ประเด็นต่อมา คือ ภาพแทนด้านบุคลิกภาพของชายรักชายที่มีการแต่งกายแบบผู้ชายทั่วไป พบว่าการแต่งกายของชายรักชายเหมือนกับ เครื่องแต่งกายของผู้ชายแท้ทั่วไป โดยจะแต่งกายเรียบง่ายดูดี สะอาดสะอ้านตามกาลเทศะ ทำให้วัฒนธรรมชายรักชายเน้นการสร้างความเป็นชายแบบผู้ชายทั่วไปที่พบ เห็นได้ในสังคม ซึ่งไม่แตกต่างจากชายรักต่างเพศ

สังคมกำหนดรูปแบบการแต่งกายแบ่งตามความเป็นชาย/หญิง เป็นการบ่งบอกเพศได้อย่างง่าย ตัวอย่างเช่น ผู้ชายแท้ไม่ควรสวมกระโปรง แต่งหน้า ผู้หญิงไม่ควรสวมสูท ผูกไทด์ ผู้วิจัยพบว่าชายรักชายในนวนิยายเดือนเกี้ยวเดือน แต่งกายแบบผู้ชายทั่วไปตามวาระโอกาส กาลเทศะ ในเวลาเรียนจะแต่งกายดูดีมีระเบียบตามเครื่องแบบของนิสิตชาย เวลาส่วนตัว จะสวมเสื้อเชิ้ต สวมกางเกง ปรากฏผ่านตัวละคร เช่น ป่าแต่งกายแบบผู้ชายทั่วไปตามกาลเทศะ ช่วงเวลาส่วนตัวก็จะสวมเสื้อยืด กางเกงสามส่วน ปรากฏในตอนที่ป่าไปดูรุ่นน้องดาว-เดือน ที่กองประกวดในมหาวิทยาลัย ป่าจึงแต่งตัวง่าย ๆ สบาย ๆ เสื้อยืดกับกางเกง ความว่า “นั่นไงไอ้พี่ป่ามาแล้ว...(ประโยคหลังใครพูดก็ไม่ได้สนใจ) วันนี้มันแต่งตัวโคตรชิลเลยครับ กางเกงขาสามส่วนกับเสื้อยืดสีน้ำเงิน แต่พอเห็นหนังหน้ามันเท่านั้นแหละ ดูดีมีสไตล์ขึ้นมาทันที ลองให้ผมแต่งงี้มั่งดิ ไม่มีทางดูดีขนาดนี้หรอก” (เดือนเกี้ยวเดือน 1 : 76) นอกจากนี้ในเวลาที่ไปเรียน ป่าก็จะแต่งกายเรียบร้อยตามเครื่องแบบของนิสิตชาย ดังตอนที่วาโยลงไปส่งป่าที่รถ ป่าสวมสวมเสื้อนิสิต กางเกงยาวาวสีดำ ผูกไทด์อย่างเต็มยศ ความว่า “วันนี้ตอนเช้าผมไม่มีเรียนก็เลยยังไม่ได้แต่งชุดนิสิต แต่ไอ้ป่านั้นชุดนิสิตเต็มยศและก็มีเรียนเช้ายันเย็นเหมือนเดิม ผมกับพี่ป่าเดินไปฝั่งตรงข้ามที่เป็นหอเขากับหอผม จากนั้นพี่แกก็ชะงัก” (เดือนเกี้ยวเดือน 2 : 69)

การวิเคราะห์การแต่งกายของชายรักชายผ่านตัวละคร แสดงให้เห็นว่าตัวละครชายรักชายแต่งกายแบบผู้ชายทั่วไปตามกาลเทศะ ซึ่งต่างจากภาพเหมารวมของชายรักชายที่มีการแต่งกายด้วยเสื้อผ้าของผู้หญิง เห็นได้ชัดว่าเป็นกะเทย ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของฐิติกรณ์ เตรยาภรณ์ [8] ที่ศึกษาภาพลักษณ์ของกลุ่มชายรักร่วมเพศที่สะท้อนจากเนื้อหาในหนังสือพิมพ์รายวันไทยช่วงปีพ.ศ.2508-2543 และจักรกริช โพธิ์ศรี [9] ศึกษาการนำเสนอภาพแทนของรักร่วมเพศ ในเพลงลูกทุ่งและหมอลำ พบว่า กระเทยชอบแต่งกายด้วยชุดของผู้หญิง ทำให้ถูกมองว่าประหลาด และแตกต่างกับเกย์ยุคก่อนที่ใส่เสื้อผ้ารัดรูป เสื้อผ้ามีสีสัน รองเท้าหัวแหลมซึ่งดูเนี้ยบเกินกว่าผู้ชายทั่วไป ดังจะเห็นได้จากคำอธิบายของ นที ธีระโรจนพงษ์ [10] ที่ศึกษาเกี่ยวกับความเป็นเกย์ พบว่า เกย์ใส่เสื้อผ้าต้องรูปแบบเก๋ไก๋ ใช้สีสันฉูดฉาดบาดตา ส่วนกางเกงก็จะเน้นตรงสะโพกและก้นเป็นพิเศษ แต่ในนวนิยายเดือนเกี้ยวเดือนได้นำเสนอภาพของชายรักชายที่แต่งกายแบบผู้ชายทั่วไป แต่งกายเรียบง่ายดูดี

สะอาดสะอ้านตามกาลเทศะ ลักษณะเช่นนี้จะไม่ถูกมองว่าเป็นคนตุ้งติ้งเหมือนผู้หญิง หรือเหมือนเกย์สมัยก่อน ดังนั้น ภาพแทนดังกล่าวนี้ทำให้วัฒนธรรมชายรักชายเน้นการสร้างความเป็นชาย แต่งกายแบบผู้ชายทั่วไป ซึ่งไม่แตกต่างจากชายรักต่างเพศ

เมื่อพิจารณาบุคลิกภาพอันประกอบด้วย รูปลักษณ์ การแต่งกายของชายรักชาย พบว่าชายรักชายมีบุคลิกภาพภายนอกที่บ่งบอกถึงความเป็นชาย เช่น รูปลักษณ์หน้าตาดี เป็นผู้ชายรูปหล่อ และการแต่งกายแบบผู้ชาย โดยลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าชายรักชายมีลักษณะไม่ต่างจากผู้ชายรักต่างเพศ

3. ภาพแทนชายรักชายด้านเพศวิถี

เพศวิถี หมายถึง ค่านิยม บรรทัดฐาน วิธีปฏิบัติที่เกี่ยวกับความปรารถนา การแสดงออกทางเพศ ความคิดเกี่ยวกับคู่รัก คู่รักในอุดมคติ ซึ่งไม่ใช่พฤติกรรมตามธรรมชาติ แต่เป็นการสร้างความหมายทางสังคม เพศวิถีจึงสัมพันธ์กับมิติทางสังคมที่กำหนดและสร้างความหมายให้กับเรื่องเพศทุกแง่มุม เช่น ความปกติของการเป็นคนรักต่างเพศ ความผิดปกติของคนรักเพศเดียวกัน หรือผู้หญิงเป็นฝ่ายรับในเรื่องเพศ ในส่วนของเพศวิถีชายรักชายในอดีตมีการนำเสนอภาพส่วนใหญ่ให้ชายรักชายผิดหวังในความรัก เกิดโศกนาฏกรรม สำส่อนทางเพศ และเป็นโรคร้าย เป็นต้น แต่ในปัจจุบันมีการยอมรับการแสดงออกของเพศที่หลากหลายมากขึ้น ในแง่มุมความรักของชายรักชายไม่ได้มีเพียงความเศร้าหรือโศกนาฏกรรม และสำส่อนทางเพศเสมอไป การศึกษานวนิยายเดือนเกี้ยวเดือน ผู้วิจัยพบว่าภาพแทนชายรักชายด้านเพศวิถี 2 ลักษณะ คือ ชายรักชายสมหวังในความรัก และมีบทบาททางเพศชัดเจน ดังนี้

ความรัก หมายถึง ความรักระหว่างบุคคล ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่บุคคลหนึ่งรู้สึกกับอีกบุคคลหนึ่ง ความรักเกี่ยวข้องกับความรู้สึก ความใกล้ชิด ความหลงใหล เป็นต้น ความใกล้ชิดนับสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความรักขึ้นได้ระหว่างชายและหญิง การศึกษานวนิยายเดือนเกี้ยวเดือน ทำให้เห็นว่าความรักเกิดจากความใกล้ชิดไม่ได้เกิดกับรักต่างเพศเท่านั้น หากแต่ความใกล้ชิดทำให้เกิดความรักได้ไม่จำกัดเพศ โดยชายรักชายเมื่อได้ใกล้ชิดกันก็ทำให้มีความรักซึ่งกันและกัน สมหวังในความรักได้เช่นกัน สมหวังในความรัก หมายถึง การจบเรื่องด้วยความสุข ความสมหวังของตัวละคร และสร้างความสุขให้กับคนอ่านในตอนท้ายของนวนิยาย ซึ่งผู้วิจัยพบว่าตัวละครชายรักชายในนวนิยายเดือนเกี้ยวเดือนมีความมั่นคงในความรัก รักคู่ของตนอย่างไม่เสื่อมคลาย ในตอนจบเรื่องตัวละครสมหวังในความรักและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ฏผ่านตัวละคร เช่น ป่า-วาโย ดังนี้

คู่ของป่า-วาโยเป็นคู่ที่แอบรักกันมาตั้งแต่สมัยเรียนมัธยม ป่าเป็นรุ่นพี่ของวาโย 1 ปีเมื่อป่าจบการศึกษา วาโยจะไปสารภาพรัก แต่ดันไปได้ยินป่าพูดกับบีมและคิทว่าชอบผู้หญิง วาโยเสียใจและรีบวิ่งออกไปจากตรงนั้น ต่อจากนั้นวาโยก็หันมาดูแลตัวเองให้ดูดีขึ้น เพราะหวังว่าจะได้เจอป่าอีกครั้ง แล้ววาโยก็ได้สอบเข้ามหาวิทยาลัยเดียวกับป่าและพยายามที่จะอยู่ใกล้ชิดกับป่า โดยการเป็นเดือนคณะวิทยาศาสตร์ เพราะกิจกรรมดาว-เดือน ป่าในฐานะที่เป็นเดือนมหาวิทยาลัยปีก่อนต้องมาดูแลน้อง ๆ ยิ่งนานไปป่าก็รู้สึกคุ้นหน้าวาโยและได้มารู้ว่าคือวาโยคือรุ่นน้องสมัยเรียนมัธยมที่เขานั้นแอบชอบ ทั้งสองแอบมีใจให้กันนานแล้ว แต่ไม่ได้บอกให้อีกฝ่ายได้รู้ ป่าจึงเดินหน้าจีบวาโย แล้วได้เป็นแฟนกัน คบกันมานานหลายปี มีความรักผูกพัน ผ่านทั้งทุกข์และสุขมาด้วยกัน เมื่อเข้าสู่ช่วงที่ทั้งสองคนต้องทำงาน ป่าได้เป็นแพทย์ วาโยได้ทำงานในบริษัทของพ่อจนกระทั่ง ตกลงใช้ชีวิตคู่ร่วมกันในคอนฯที่ซื้อไว้ และในตอนสุดท้ายป่าขอวาโยแต่งงาน ความว่า

> “ที่ผมพิมพ์กระทู้แบบนี้ไม่ใช่ว่าผมอยากอวดแฟนแต่อย่างใด แต่ผมอยากจะถ่ายทอดมันออกมาให้คนอื่นๆ ได้รู้ว่าผมรักแฟนมาก ผมรักเขามาก ผมอยากใช้ชีวิตและเวลาที่เหลือร่วมกับเขา ให้เราผ่านมันไปด้วยกันทั้งยามสุข ยามทุกข์ ขอโทษนะครับที่รูปอาจจะเยอะหน่อย และการที่ผมพิมพ์ข้อความเหล่านี้อาจจะอ่านแล้วดูตลกๆ แต่มันมาจากใจผมจริงๆนะ

ผมตั้งกระทู้นี้โดยที่แฟนของผมไม่รู้ ผมไม่อยากให้เพื่อนของเขาไปบอกเขาว่าผมมาตั้งกระทู้ ผมอยากให้เขาผ่านมาดูเอง ไม่รู้ว่าพอดูแล้วเขาจะทำหน้ายังไง จะเขินจนบิดตัวไปมามั้ย หรือจะมาฆ่าผมเพราะผมเอาเรื่องราว เดือนเกี้ยวเดือน ของเรามาเล่า ถ้าโยมาอ่าน โยคงรู้ใช่มั้ยว่าพี่รักโยมาก โยคือครอบครัวของพี่ และต่อจากนี้ไปแม้จะมีแค่โยคนเดียวโยก็จะเป็นครอบครัวของพี่เช่นกัน...
เรามาทำให้มันเป็นทางการหน่อยมั้ย
รูปแหวนคู่แบรนด์ Cartier
แต่งงานกับพี่นะ”

(เดือนเกี้ยวเดือน 3 : 268)

การวิเคราะห์ความรักของชายรักชายผ่านตัวละคร แสดงให้เห็นว่าความรักของชายรักชายมีความสมหวัง สามารถใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันอย่างยาวนาน โดยย้อนแย้งกับชุดความคิดเดิมที่มักเชื่อว่าความรักของชายรักชายส่วนใหญ่มักเป็นความรักที่ผิดหวัง ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยวิทยา พุ่มยิ้ม [11] ที่ศึกษาภาพแทนของชายรักร่วมเพศในวรรณกรรมไทย พ.ศ.2544-2548, เทอดศักดิ์ ร่มจำปา [12] ศึกษาวาทกรรมเกี่ยวกับเกย์ในสังคมไทยพ.ศ.2508-2542, พจมาน มูลทรัพย์ [13] ศึกษาเรื่องเล่าของเกย์ในชุมชนวรรณกรรมออนไลน์กลุ่มบลูสมาย โซไซตี้ ในwww.pantip.com, สุภาวรัชต์ วัฒนทัพ [6] ศึกษาภาพแทนคนรักเพศเดียวกันในนิยายวายจากสื่ออินเทอร์เน็ต และจักรกริช โพธิ์ศรี [9] ศึกษาการนำเสนอภาพแทนของรักร่วมเพศในเพลงลูกทุ่งและหมอลำ พบว่า ความรักของชายรักชายต้องผิดหวัง ไม่สามารถสมหวังในความรัก มักจบแบบโศกนาฏกรรม เป็นต้น ทำให้คนสังคมมักมองว่า “ไม่มีรักแท้ในหมู่ชายรักชาย” โดยเชื่อความความสัมพันธ์ระหว่างชายกับชายจะต้องลงเอยด้วยความผิดหวัง และมุ่งแต่เพศสัมพันธ์ ความสัมพันธ์ของคู่รักชายรักชายมีน้อยคู่ที่จะคบหากันได้อย่างจริงจังและยืนยาว แต่ในปัจจุบันเปลี่ยนไป นวนิยายเรื่องเกี้ยวเดือนมีการนำเสนอความรักของชายรักชายที่สมหวัง ทำให้เห็นว่าเรื่องราวความรักของคู่ชายกับชายต่างก็มีรักที่สมหวัง ผิดหวังเป็นธรรมดา และความรักของชายรักชายไม่ได้จบแบบผิดหวังเสมอไป การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน มีความรักต่อกันอย่างเปิดเผย ต่างฝ่ายต่างรักกันและมั่นคงในความรักก็สามารถเกิดขึ้นได้ในกลุ่มชายรักชายไม่ต่างจากคู่ชายและหญิงในสังคมที่ถือว่าเป็นเรื่องปกติ

ประเด็นต่อมา คือ ภาพแทนด้านเพศวิถีของชายรักชายมีบทบาททางเพศชัดเจน พบว่าบทบาททางเพศของชายรักชายมีการแสดงออกชัดเจน แบ่งได้ 2 บทบาท คือ บทบาทรุก และบทบาทรับ คนที่มีลักษณะความเป็นชายมากว่าจะเป็นฝ่ายรุก และคนที่มีลักษณะความเป็นหญิงจะเป็นฝ่ายรับ มีการสร้างบทบาท ดังนี้

บทบาททางเพศของชายรักชาย คือ การที่ผู้ชายมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายด้วยกัน ในบทบาทการมีเพศสัมพันธ์ชายรักชายมี 2 บทบาท คือ บทบาทรุก เป็นผู้กระทำโดยจะทำผ่านทวารหนัก และบทบาทรับโดยเป็นผู้ถูกกระทำ โดยการสอดใส่อวัยวะเพศชายทางทวารหนัก คนหนึ่งจะเป็นฝ่ายรุก คนหนึ่งเป็นฝ่ายรับ ในนวนิยายเดือนเกี้ยวเดือน พบว่าบทบาททางเพศที่มีฝ่ายรุกและฝ่ายรับชัดเจน บทบาทการมีเพศสัมพันธ์ของตัวละครจึงชัดเจน เพราะแบ่งแยกกันอย่างเด็ดขาด ตัวละครที่มีบุคลิกแบบผู้ชายตัวใหญ่กว่าจะแสดงบทบาทสามีหรือผู้กระทำ ในทำนองเดียวกัน ตัวละครที่มีบุคลิกภาพแบบหญิง ตัวเล็กกว่าฝ่ายผู้กระทำ ก็จะแสดงบทบาทภรรยาหรือผู้ถูกกระทำ จะไม่มีการสลับกันรุกหรือรับ ได้ปรากฏผ่านตัวละคร เช่น ป่า-โย ดังนี้

การบรรยายฉากมีความสัมพันธ์ทางเพศของป่า-วาโย คือการมีเพศสัมพันธ์กับคนที่ตนพึงพอใจ แสดงออกถึงความรู้สึกพึงพอใจที่มีต่ออีกฝ่าย เป็นการปลดปล่อยอารมณ์ความรู้สึกที่มีซึ่งกันและกัน โดยมีการบรรยายลักษณะความสัมพันธ์ทางเพศที่เปิดเผยชัดเจนว่าป่าเป็นฝ่ายรุก และโยเป็นฝ่ายรับ กล่าวถึงเพศสัมพันธ์ทางทวารหนัก ความว่า

"ผมกัดฟัน...มันเจ็บจริงๆ...พี่ป่าจูบผมเป็นการปลอบประโลมซึ่งมันดีมาก...ผมพยายามอดกลั้นความเจ็บนั้นเอาไว้...ตอนนี้พี่ป่าทำหน้ามีความสุขสุดยอด...เขาตระกองกอดผมให้เข้าไปหาเขาในขณะที่เขาก็เข้าหาผมเช่นกัน
มัน...รู้สึกดีแฮะ
ผมยกตัวขึ้นกอดพี่ป่าแน่นที่สุดราวกับต้องการสื่อว่าในตัวผมมันแน่นขนาดไหน คนตรงหน้าเริ่มเคลื่อนไหวเข้าออกภายในตัวของผมอย่างรวดเร็ว ช้าๆครับ ผมบ่นในใจ แต่ปากครางออกมาอย่างสุขสมกับสิ่งที่พี่ป่าบำเรอให้"

(เดือนเกี้ยวเดือน 2 : 275)

การวิเคราะห์บทบาททางเพศของชายรักชายผ่านตัวละคร เป็นการเสนอแนวคิดว่าแท้ที่จริงแล้วชายรักเพศเดียวกันมีความรู้สึกทางเพศไม่ต่างจากชายหญิงทั่วไปที่มีความต้องการทั้งร่างกายและจิตใจ และแสดงให้เห็นว่าตัวละครมีเพศวิถีที่หลากหลายบนพื้นฐานของเควียร์ มีชายรักชายแบบรุก และแบบรับ ซึ่งย้อนแย้งกับในอดีตที่มีชุดความคิดเดิมมองว่าชายรักชายมีการสลับพฤติกรรมทางเพศกันได้ ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของปุรินทร์ นาคสิงห์ [14] ที่ศึกษาเกย์ กระบวนการพัฒนาเอกลักษณ์และวิถีชีวิตทางเพศ พบว่า อัตลักษณ์ทางเพศของเกย์มีลักษณะคลุมเครือ แสดงให้เห็นบทบาททางเพศที่ลื่นไหล ไม่ยึดติดกับลักษณะทางกายภาพหรือการแสดงออกใด ๆ ทำให้ชายรักชายที่มีบุคลิกแบบผู้หญิงอาจมีบทบาทพฤติกรรมทางเพศเป็นฝ่ายรุกได้ หรือชายรักชายที่มีเป็นแมนเต็มร้อยก็อาจมีพฤติกรรมทางเพศเป็นรับได้เช่นกัน กล่าวคือ พฤติกรรมการแสดงออกภายนอก ไม่จำเป็นต้องสัมพันธ์กับบทบาทพฤติกรรมทางเพศเสมอไป และอีกชุดความคิดที่มองว่าชายรักชายเป็นคนเจ้าชู้ สำส่อน ดังจะเห็นได้จาดงานวิจัยของจักรกริช โพธิ์ศรี [9] ศึกษาการนำเสนอภาพแทนของรักร่วมเพศชายในเพลงลูกทุ่งและหมอลำ พบว่าภาพแทนของการเป็นคนเข้าชู้ สำส่อน เนื่องจากโหยหาความเป็นอิสระให้กับชีวิต แสดงออกในลักษณะของการมากชู้หลายแฟน แต่ในนวนิยายเดือนเกี้ยวเดือนมีการนำเสนอภาพพฤติกรรมทางเพศที่ชัดเจน มีฝ่ายรุกกับฝ่ายรับ ไม่ได้สลับกันรุกหรือรับ และที่สำคัญคือคือไม่ได้มีพฤติกรรมสำส่อน เปลี่ยนคู่นอน หรือมั่ว เป็นต้น ดังนั้นชุดความคิดความสัมพันธ์ระหว่างเพศชายกับชาย เกิดจากแนวคิดที่ว่าความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลโดยเฉพาะ ไม่เกี่ยวกับเพศสรีระ บุคคลมีเพศเดียวกันสามารถตอบสนองหรือเติมเต็มให้แก่กันได้ โดยการมีเพศวิถีแบบรักเพศเดียวกัน เป็นวิถีทางเพศรูปแบบหนึ่งที่มีพื้นฐานของความรัก และเป็นเพศวิถีที่มีความรื่นรมย์ มีความสุขกับคู่รักด้วยความเต็มใจ

ภาพแทนชายรักชายด้านเพศวิถี แสดงให้เห็นว่าชายรักชายมีความรักและเพศสัมพันธ์กับเพศชายด้วยกัน โดยไม่ได้มีความลื่นไหลทางเพศวิถีที่ซับซ้อน ต่างก็มีความสัมพันธ์กันในลักษณะของคู่รักชายกับชายในบทบาทฝ่ายรุกคู่กับฝ่ายรับที่ชัดเจน

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาภาพแทนชายรักชายในนวนิยายเรื่องเดือนเกี้ยวเดือน ผู้วิจัยพบว่า ผู้แต่งได้สร้างภาพของชายรักชายขึ้นมาใหม่อย่างน่าสนใจ คือ พยายามประกอบสร้างภาพแทนด้านบวกให้แก่กลุ่มชายรักชาย เช่น พยายามสื่อว่าชายรักชายเป็นคนปกติ ไม่ใช่ผู้หญิงหรือกะเทย แต่เป็นผู้ชายกับผู้ชายที่มีรสนิยมรักเพศเดียวกัน มีวิถีชีวิตเหมือนคนทั่วไป สังคมให้การยอมรับชายรักชายและการเปิดเผยตัวตนจึงมีมากขึ้น โดยสามารถสรุปตามประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ประเด็นแรก คือ ภาพแทนภูมิหลังของชายรักชาย เป็นภาพของวัยรุ่นชายรักชายอยู่ในครอบครัวที่อบอุ่น และไม่อบอุ่น เป็นเรื่องของลักษณะภายนอก ไม่ได้มีผลต่อการเป็นชายรักชาย แต่ความเป็น

ชายรักชายเป็นที่รสนิยมของบุคคล ซึ่งแตกต่างจากยุคก่อนที่มีชุดความคิดเดิมว่าภูมิหลังครอบครัวที่แตกแยกจะส่งผลให้ลูกเป็นชายรักชาย ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของนิตยา เข็มเพชร [15] ศึกษาสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมรักร่วมเพศชายของตัวละครเอก ในนวนิยายไทยตามหลักการทางจิตวิยา พบว่า สาเหตุการเกิดพฤติกรรมรักร่วมเพศของตัวละคร ว่ามีผลสืบเนื่องมาจากปัจจัยสำคัญ คือ พื้นฐานทางครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู และอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมภายนอก

ประเด็นที่สอง คือ ภาพแทนบุคลิกภาพของชายรักชาย เป็นการนำเสนอภาพด้วยการแสดงรูปลักษณ์ความเป็นชายเพียงอย่างเดียว มีลักษณะเหมือนผู้ชายแท้ ๆ แต่มีรสนิยมรักเพศเดียวกัน นิยมการแต่งกายแบบผู้ชายทั่วไปตามกาลเทศะ ในเวลาส่วนตัวค่อนข้างเรียบง่าย ในเวลาเรียนก็ยังแต่งกายเป็นนิสิตชาย ซึ่งวาทกรรมความเสมอภาคอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้เข้ามากำกับรูปแบบการแสดงออกว่าชายรักชายไม่ผิดปกติจากคนอื่น ๆ ในสังคม ซึ่งแตกต่างจากยุคก่อนมีชุดความคิดที่สังคมมองว่าชายรักชายเป็นคนผิดปกติไม่ใช่ผู้หญิง ไม่ใช่ผู้ชาย ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของเทอดศักดิ์ ร่มจำปา [12] ศึกษาวาทกรรมเกี่ยวกับเกย์ในสังคมไทย พ.ศ.2508-2542 พบว่า วาทกรรมกระแสหลักของสังคมจะมีอคติต่อพฤติกรรมรักร่วมเพศ ในลักษณะที่เป็นความแปลกแยกไม่ใช่หญิง หรือ ชาย

ประเด็นที่สาม คือ ภาพแทนเพศวิถีของชายรักชาย ในแง่มุมของความรักมีลักษณะธรรมดา ไม่มีความแตกต่างไปจากความรักระหว่างคนต่างเพศทั่วไปในสังคม ทั้งยังสร้างเรื่องราวความรักที่เกิดขึ้นให้เป็นเช่นเดียวกับนวนิยายโรแมนติกชายหญิงทั่วไป คือ การแสดงความรักต่อกันอย่างเปิดเผย และสมหวังในความปัจจุบันการแสดงออกความรักของชายรักชายมีความชัดเจนและเปิดเผยมากขึ้นกว่าในอดีตเป็นอย่างมาก ซึ่งแตกต่างจากยุคก่อนมีชุดความคิดที่สังคมไม่ยอมรับ ไม่สามารถเปิดเผยตัวตนว่าเป็นชายรักชาย และความรักของชายรักชายจะไม่ประสบความสำเร็จ ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของพจมาน มูลทรัพย์ [13] ศึกษาเรื่องเล่าของเกย์ในชุมชนวรรณกรรมออนไลน์กลุ่มบลูสมาย โซไซตี้ ในwww.pantip.com พบว่า ส่วนใหญ่เกี่ยวกับประสบการณ์ด้านความรักของเกย์จะไม่ประสบความสำเร็จ และในแง่มุมของความปรารถนา ที่จะมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายด้วยกันอีกฝ่ายหนึ่งเป็นรุกก็ต้องมีฝ่ายเป็นรับอย่างชัดเจน ซึ่งแตกต่างจากยุคก่อนที่มีชุดความคิดที่สังคมตีตราว่าชายรักชายมีการตอบสนองทางเพศที่ผิดเพี้ยนไปจากบรรทัดฐานทางสังคม ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของวรรณะ หนูหมื่น [16] ศึกษานวนิยายรักร่วมเพศ ปัญหาและคุณค่าของมนุษย์ พบว่า การตอบสนองความต้องการทางเพศและศักดิ์ศรีในสังคมของตัวละครรักร่วมเพศถูกประณามว่าผิดเพี้ยนไปจากบรรทัดฐานทางสังคม คุณค่าความเป็นมนุษย์ของตัวละครมักปรากฏในความรู้สึกผิดที่ทำให้บุคคลใกล้ชิดต้องเดือดร้อน ทั้งนี้พบว่าสังคมไทยในรอบสามทศวรรษยังไม่เปิดกว้างต่อการยอมรับบุคคลรักร่วมเพศ

ผลจากการศึกษาภาพแทนชายรักชาย ได้แสดงให้เห็นว่าการสร้างภาพแทนของชายรักชายไม่แตกต่างจากนวนิยายของกลุ่มรักต่างเพศ โดยเปลี่ยนจากตัวละครเอกที่เป็นหญิงกับชาย มาเป็นชายกับชาย ปรากฏการนำเสนอภาพในด้านภูมิหลัง บุคลิกภาพ และเพศวิถี จุดมุ่งหมายไม่แตกต่างจากกลุ่มรักต่างเพศ เป็นที่ยอมรับตัวตนของตนเองและได้รับการยอมรับจากผู้อื่น แสดงให้เห็นว่าชายรักชายไม่ได้ผิดปกติ แต่เป็นเพียงรสนิยมทางเพศที่แตกต่างออกไปเท่านั้น ไม่ได้เกิดจากครอบครัว โดยเน้นการอธิบายถึงการเป็นชายรักชายมีความเป็นชายอย่างสมบูรณ์แบบ ทั้งรูปลักษณ์ การแต่งกายที่เหมือนกับผู้ชายแท้ทั่วไป การบรรยายภาพความสัมพันธ์ทางเพศยังคงใช้ภาษาสัญลักษณ์ที่อยู่ภายใต้กรอบความเป็นชายและความเป็นหญิงที่ไม่แตกต่างจากสังคมรักต่างเพศ การมีเพศสัมพันธ์เชื่อมโยงกับบทบาทรุก-รับแบบรักต่างเพศ และในแง่มุมด้านความรักเป็นรักที่มั่นคงกับคู่ของตนเอง ทำให้เป็นความรักที่ยั่งยืนไม่แตกต่างจากกลุ่มรักต่างเพศ นำไปสู่ภาพแทนชายรักชายที่สมหวังในความรัก ขณะเดียวกันภาพที่ปรากฏแม้จะเป็นภาพความสัมพันธ์ของชายรักชาย แต่ก็มีภาพความสัมพันธ์ระหว่างเพศตรงข้ามแฝงอยู่ในลักษณะของตัวละคร เนื่องจากการประกอบสร้างนวนิยายชายรัก

ชายก็ยังคงยึดอยู่บนพื้นฐานอุดมคติแบบรักต่างเพศ ยังคงแบ่งบทบาทเพศแบบชายหญิงชัดเจน แม้จะเป็นการนำเสนอความรักแบบชายรักชายภายใต้แนวคิดแบบเควียร์ แนวคิดการยอมรับความหลากหลายทางเพศและความเท่าเทียมกันทางเพศ ดังนั้นการศึกษานี้ไม่ใช่การพยายามอธิบายความเป็นจริงทางสังคม แต่เป็นเพียงการนำเสนอภาพของชายรักชายสมัยใหม่ เพื่อให้เกิดพัฒนาการข้ามพ้นกับชุดความคิดเดิมที่เคยมีมาก่อน อันเป็นการสร้างชายรักชายให้มีพฤติกรรมด้านบวกมากขึ้น ได้รับการยอมรับและเปิดเผยมากขึ้นในสังคม

เอกสารอ้างอิง

[1] นฤพนธ์ ด้วงวิเศษ. (บรรณาธิการ). (2560). **เมื่อร่างกลายเป็นเพศ: อำนาจเสรีนิยมใหม่ของเพศวิถีในสังคมไทย**. กรุงเทพฯ : ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.

[2] ศักดิ์สิทธิ์ ภักดีสยาม. (2543). **เควียร์ความรู้เรื่องเกย์กับเลสเบี้ยน.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ภูมิแสง.

[3] สุรเดช โชติอุดมพันธ์. (2559). **ทฤษฎีวรรณคดีวิจารณ์ตะวันตกในคริสต์ศตวรรษที่ 20**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

[4] Jamsai. (2560). **ปรากฏการณ์ฮอตจากนิยายวายสุดฮิต เดือนเกี้ยวเดือน.** สืบค้นเมื่อ 25 มกราคม 2561, จากwww.jamsai.com/wpc/เดือนเกี้ยวเดือน

[5] อรรถวุฒิ มุขมา. (2546). **นวนิยายรักร่วมเพศเรื่องซากดอกไม้ของวีรวัฒน์ กนกนุเคราะห์ การศึกษาเชิงวิเคราะห์.** วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ โรฒ.

[6] สุภาวรัชต์ วัฒนทัพ. (2557). **ภาพแทนคนรักเพศเดียวกันในนิยายวายจากสื่ออินเทอร์เน็ต**. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

[7] บงกชมาศ เอกเอี่ยม. **เกย์ : กระบวนการพัฒนาและธำรงเอกลักษณ์รักร่วมเพศ**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

[8] ฐิติกรณ์ เตรยาภรณ์. (2544). **ภาพลักษณ์ของกลุ่มชายรักร่วมเพศที่สะท้อนจากเนื้อหาใน หนังสือพิมพ์รายวันไทยช่วงปี พ.ศ.2508-2543**. วิทยานิพนธ์ วารสารศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

[9] จักรกริช โพธิ์ศรี. (2557). **การนำเสนอภาพแทนของรักร่วมเพศชายในเพลงลูกทุ่งและหมอลำ.** วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

[10] นที ธีระโรจนพงษ์. (2548). **แกะกล่องเกย์.** กรุงเทพฯ : พลอยสีรุ้ง.

[11] วิทยา พุ่มยิ้ม. (2524). **ภาพแทนของชายรักร่วมเพศในวรรณกรรมไทย พ.ศ.2544-2548.** วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

[12] เทอดศักดิ์ ร่มจำปา. (2545). **วาทกรรมเกี่ยวกับเกย์ในสังคมไทย พ.ศ.2508-พ.ศ.2542.** วิทยานิพนธ์ อักษรศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

[13] พจมาน มูลทรัพย์. (2551). **เรื่องเล่าของเกย์ในชุมชนวรรณกรรมออนไลน์ : กรณีศึกษากลุ่ม "บลูสกายโซไซตี้" ใน www.pantip.com**. วิทยานิพนธ์ อักษรศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

[14] สุภาวรัชต์ วัฒนทัพ. (2557). **ภาพแทนคนรักเพศเดียวกันในนิยายวายจากสื่ออินเทอร์เน็ต**. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

[15] ปุรินทร์ นาคสิงห์. (2547). **เกย์ : กระบวนการพัฒนาและธำรงเอกลักษณ์และวิถีชีวิตทางเพศ**. วิทยานิพนธ์ สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

[16] นิตยา เข็มเพชร. (2535). **วิเคราะห์สาเหตุของการเกิดพฤติกรรมรักร่วมเพศของตัวละครเอกในนวนิยายไทยตามหลักการทางจิตวิทยา.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.

[17] วรรณะ หนูหมื่น. (2551). "นวนิยายรักร่วมเพศ : ปัญหาและคุณค่าของมนุษย์," **วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**. 4(2), 35-75.

กฤษณา อโศกสิน. (2516). **บัลลังก์ใยบัว.** กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ.

_____. (2519). **ประตูที่ปิดตาย**. กรุงเทพฯ : ประพันธ์สาสน์.

กีรติ ชนา. (2525). **ทางสายที่สาม.** กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์.

วีรวัฒน์ กนกนุเคราะห์. (2540). **ซากดอกไม้**. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า.

_____. (2545). **ด้ายสีม่วง.** กรุงเทพฯ : ดับเบิ้ลนายน์.

สุภาว์ เทวกุล. (2527). **มนุษย์.** กรุงเทพฯ : โชคชัยเทเวศร์.

BitterSweet. (2557). **SOTUS พี่ว้ากตัวร้ายกับนายปีหนึ่ง**. กรุงเทพฯ : นาบู.

Chiffon_cake. (2559). **เดือนเกี้ยวเดือน 1**. กรุงเทพฯ : เอเวอร์วาย.

_____. (2559). **เดือนเกี้ยวเดือน 2**. กรุงเทพฯ : เอเวอร์วาย.

_____. (2559). **เดือนเกี้ยวเดือน 3**. กรุงเทพฯ : เอเวอร์วาย.

Indrytimes. (2551-2554). **Love Sick: ชุลมุนหนุ่มกางเกงน้ำเงิน**. สืบค้นเมื่อ 25 มกราคม 2561, จากhttps://my.dek-d.com/hedfuc/writer/view.php?id=436675

การสร้างตัวละครเอกหญิงในนวนิยายเหนือธรรมชาติ ชุด The Sixth Sense สื่อรักสัมผัสหัวใจ

Creation of Female Protagonists in The Sixth Sense - Sue Rak Sampat Huajai, the Supernatural Series

อัจฉรา พรหมจรรย์[1*] สมิทธ์ชาต์ พุมมา[2] และ จารึก จันทร์วงค์[3] อลิสา คุ่มเคียม[4]
Atchara Promjan [1] * Samithcha Pumma [2] Jaruek Janwong [3] Alisa Kumkium[4]

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาการสร้างตัวละครเอกหญิงในนวนิยายเหนือธรรมชาติชุด The Sixth Sense สื่อรักสัมผัสหัวใจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสร้างตัวละครเอกหญิงในนวนิยายเหนือธรรมชาติ ชุด The sixth sense สื่อรักสัมผัสหัวใจ จำนวน 5 เล่ม โดยศึกษาการสร้างตัวละครเอกหญิงตามทฤษฎีแนวคิดการสร้างตัวละครและลักษณะต่าง ๆ ของตัวละครเอกหญิง สรุปผลการศึกษาไว้ดังนี้ พบการสร้างตัวละครเอกหญิงตามองค์ประกอบของตัวละครฝ่ายหญิง ด้านภูมิหลังของตัวละคร พบการสร้างภูมิหลังของตัวละครเอกหญิงที่มีสัมผัสที่หก 5 ตัวละคร ได้แก่ ภูมิหลังของตัวละครญาณิน ภูมิหลังของตัวละครกรรณา ภูมิหลังของตัวละครสุคนธรส ภูมิหลังของตัวละครกรรัมภา และภูมิหลังของตัวละครเนตรสิตางศุ์ ด้านบทบาทของตัวละคร พบ 3 ประเด็น ได้แก่ บทบาทด้านการปกป้องดูแล บทบาทด้านการแก้ปัญหา บทบาทด้านการช่วยเหลือ และกลวิธีการสร้างตัวละครเอกหญิง พบ 5 ประเด็น ได้แก่ กลวิธีการตั้งชื่อตัวละคร กลวิธีการใช้วัตถุสิ่งของตัวละคร กลวิธีการใช้แนวเทียบตัวละคร กลวิธีการใช้มุมมองของผู้เล่าเรื่อง และกลวิธีการอ้างอิงแนวคิด ผลการศึกษาดังกล่าวทำให้เห็นความสำคัญของการสร้างตัวละครเอกหญิงที่มีความโดดเด่นเกี่ยวกับความลี้ลับมหัศจรรย์และเรื่องไสยศาสตร์ในสังคมไทย เป็นการสร้างมิติให้แก่ตัวละครเอกหญิงให้มีความสมจริง เสริมสร้างให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการและมีความรู้สึกร่วมกับการมีลักษณะพิเศษของตัวละครเอกหญิง อีกทั้งยังส่งผลให้นวนิยายดำเนินไปอย่างสมจริงและมีความน่าสนใจ

คำสำคัญ : การสร้างตัวละครเอกหญิง, นวนิยายเหนือธรรมชาติ, ชุด The Sixth Sense

Abstract

This study was an investigation of the creation of female protagonists in The Sixth Sense - Sue Rak Sampat Huajai. The objective of the study was to investigate techniques in creating female protagonists in 5 books of The Sixth Sense - Sue Rak Sampat Huajai, the supernatural series, based on theories in creating female protagonists and characteristics of

[1] นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000
[2] ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000
[3] อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000
[4] อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000
* Corresponding author: Tel.: 0805286177. E-mail address : u_chingolfza@hotmail.com

female protagonists. The study concluded that the creation of female protagonists was based on components of female character. With regard to background of the characters, it was found that 5 female protagonists ; Yanin, Kanna, Sukontarot, Kornrampa and Netsitang had sixth sense. Regarding roles of characters, 3 roles were found; protection role, problem solving role and assistance role. As for techniques in creating female protagonists, 5 techniques were revealed; character naming technique, the use of belonging items technique, character comparison technique, story teller's points of view technique and concept reference technique. The findings of the study reflected importance of the creation of dominant characteristics of female protagonists in terms of beliefs in mystery and black magic in Thai society. It created a realistic dimension of female protagonists, inducing the reader to imagine and share the same feelings with the Characters. Moreover, it made the story realistically continue and interesting.

Keyword: creating female protagonists, the supernatural series, The Sixth Sense

บทนำ

นวนิยายเป็นบันเทิงคดีร้อยแก้วขนาดยาวรูปแบบหนึ่ง ที่เขียนขึ้นจากความรู้สึกประทับใจจากการสัมผัสด้วยความรู้สึกจากประสาททั้งห้า หรือการสร้างสรรค์สมมติขึ้นเองจากความรู้สึกของผู้เขียน เมื่อนวนิยายเหล่านี้ได้รับความนิยมมากเป็นเวลานาน ย่อมมีผู้นำไปดัดแปลงเป็นบทละครโทรทัศน์ เพื่อให้เหมาะกับยุคสมัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันเป็นช่วงที่ประเทศไทยได้รับอิทธิพลจากชาติตะวันตก จึงทำให้นวนิยายได้พัฒนาและปรับเปลี่ยนไปอย่างมากมาย [1]

ในการเขียนนวนิยายจะมีองค์ประกอบที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง ได้แก่ โครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก แนวคิดหรือแก่นเรื่อง และการใช้ภาษาและภาพพจน์ แต่สิ่งที่ผู้เขียนต้องตระหนักและให้ความสนใจ คือ ตัวละคร เพราะตัวละครทำหน้าที่เป็นผู้แสดงบทบาทในเนื้อเรื่อง และทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวละครเอกที่มีบทบาทเป็นตัวละครหลักของเรื่องและมักถูกกล่าวถึงฐานะที่เป็น "ตัวเอกของเรื่อง" เป็นตัวละครที่มีความสำคัญในเรื่อง ทำให้เป็นที่น่าสนใจมากกว่าตัวละครอื่นในหมู่ผู้อ่านและทำให้นวนิยายประสบความสำเร็จ กลวิธีการสร้างตัวละครถือเป็นหัวใจสำคัญของงานเขียนบันเทิงคดี เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจองค์ประกอบของตัวละคร กล่าวคือในด้านบุคลิกภาพที่มีทั้งลักษณะภายนอก เช่น รูปร่างหน้าตา กริยาท่าทาง การวางตัว และการแต่งกาย กับคุณลักษณะภายใน เช่น ความคิด ความเชื่อ ทัศนคติ ค่านิยม และอารมณ์ เป็นส่วนที่ทำให้ละครแต่ละตัวมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกันออกไป รวมทั้งพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ตัวละครแสดงออกมา

การสร้างตัวละครในนวนิยายเหนือธรรมชาติเป็นตัวละครที่มีการสร้างลักษณะพิเศษ เช่น เป็นตัวละครที่มีพลังจิต หรือมีญาณวิเศษในการสัมผัสกับสิ่งที่ลึกลับ เหนือธรรมชาติ สามารถติดต่อสื่อสารกับวิญญาณ ภูตผีปีศาจ หรือเป็นตัวละครที่ข้ามภพข้ามชาติ รวมไปถึงตัวละครที่มีพลังอำนาจเร้นลับที่

วิทยาศาสตร์ไม่สามารถพิสูจน์ได้ ซึ่งการสร้างตัวละครเอกให้มีลักษณะพิเศษเช่นนี้ส่วนใหญ่จะสร้างโดยอาศัยหลักความเชื่อทางพุทธศาสนาที่คนในสังคมรับรู้กันอยู่แล้ว สายทิพย์ นุกุลกิจ [2] ได้กล่าวถึงการสร้างตัวละครแบบเหนือธรรมชาติ คือการสร้างตัวละครให้มีลักษณะเหนือธรรมชาติวิสัย เพื่อสร้างความตื่นเต้นให้แก่ผู้อ่านเป็นสำคัญ ลักษณะเหนือธรรมชาติดังกล่าวนี้ อาจปรากฏในทางกายภาพของตัวละคร เช่น นางมัทนา นางเงือก มัจฉานุ หรือในทางพฤติกรรมของตัวละคร เช่น พฤติกรรมของขุนช้าง หนุมาน และปู่เจ้าสมิงพราย

นวนิยายชุด The Sixth Sense สื่อรักสัมผัสหัวใจ ประกอบด้วยหนังสือทั้งหมด 5 เล่ม ที่มีผู้เขียน 5 คนได้เขียนเป็นชุดนวนิยายแนวเหนือธรรมชาติที่มีความแปลกใหม่ในด้านการสร้างตัวละครเอกหญิง ซึ่งมีความที่เกี่ยวข้องกับความสิ่งลี้ลับมหัศจรรย์และเรื่องไสยศาสตร์ในสังคมไทย โดยมีตัวละครเอกหญิงของเรื่องทั้ง 5 คน ที่มีความสามารถพิเศษที่เหนือธรรมชาติ คือ มีสัมผัสที่หก แต่ละคนมีความสามารถต่างกันไป จุดประสงค์หลัก คือ ปลดปล่อยเหล่าวิญญาณที่มีบ่วงให้ไปสู่สุขติ

> “ญาณินสามารถเห็นและสื่อสารวิญญาณได้ด้วยจิตที่สงบนิ่ง... ส่วนสุคนธรสนั้นสามารถสื่อกับวิญญาณด้วยกลิ่น สามารถป้องกันตัวได้ดีด้วยปู่ของเธอที่ออกบวชได้มอบวิชาอาคมที่แกร่งกล้าให้เธอเอาไว้... เนตรสิตางศุ์เองก็มีสัมผัสพิเศษที่ไม่ต่างไปจากเพื่อนทั้งสอง หากแตกต่างออกไป เพราะเธอมองเห็นวิญญาณด้วยตา...กรรณาเธอมีสัมผัสพิเศษในการได้ยิน จึงได้ยินสียงวิญญาณ...ส่วนคนสุดท้ายคุณหนูกรรัมภา สามารถมองเห็นวิญญาณจากการสัมผัสสิ่งของหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวิญญาณ”

(ญาณสื่อรัก หน้า 30-31)

นวนิยายเรื่องนี้มีลักษณะกระจกเงาบางอย่างสะท้อนให้รู้จักชีวิต รู้จักสังคมในแง่ที่คลายปัญหาผ่านตัวละคร โดยใช้การตัดสินใจของตัวละครเป็นสำคัญ และยังได้สะท้อนแนวคิดทำให้ผู้อ่านนึกถึงหลักธรรมคำสั่งสอนของพุทธศาสนา โดยเฉพาะเรื่องเวรกรรมมาใช้ในการแก้ปมปัญหาที่เกิดขึ้น นอกจากนี้มุมมองด้านการสร้างตัวละครเอกหญิงที่มีความโดดเด่นแล้ว สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ซื้อลิขสิทธิ์นวนิยายชุด The Sixth Sense สื่อรักสัมผัสหัวใจไปทำเป็นละคร โดยรวมเป็นเรื่องเดียวแต่แบ่งเป็น 2 ซีซั่น (ซีซั่นแรก - ญาณสื่อรัก, เล่ห์บ่วงมนตรา, เปลวไฟในสายลม และซีซั่นสอง - กับดักรักลวง, มายาร้อยใจ)

จะเห็นได้ว่า การสร้างตัวละครเอกหญิงในนวนิยายเหนือธรรมชาติชุด The Sixth Sense สื่อรักสัมผัสหัวใจ มีความน่าสนใจ ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาความโดดเด่นด้านการสร้างตัวละครเอกหญิง เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการสร้างตัวละครเอกหญิงที่มีพลังอำนาจเหนือธรรมชาติช่วยเสริมสร้างมิติและบทบาทของตัวละครเอกหญิง อีกทั้งยังส่งผลให้นวนิยายดำเนินไปอย่างสมจริงและมีความน่าสนใจ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการสร้างตัวละครเอกหญิงในนวนิยายเหนือธรรมชาติชุด The Sixth Sense สื่อรักสัมผัสหัวใจ

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัย คือศึกษาตัวละครเฉพาะตัวละครเอกหญิงจากนวนิยายเหนือธรรมชาติชุด The Sixth Sense สื่อรักสัมผัสหัวใจ จำนวน 5 เล่ม ซึ่งตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2553 โดยสำนักพิมพ์พิมพ์คำ ดังนี้ 1. ญาณิน จากเรื่อง ญาณสื่อรัก ผู้แต่ง คือ ณารา จำนวน 435 หน้า 2. กรรณา จากเรื่อง กับดักรักลวง ผู้แต่ง คือ ร่มแก้ว จำนวน 340 หน้า 3. สุคนธรส จากเรื่อง เล่ห์บ่วงมนตรา ผู้แต่ง คือ ซ่อนกลิ่น จำนวน 392 หน้า 4. กรรัมภา จากเรื่อง มายาร้อยใจ ผู้แต่ง คือ เก้าแต้ม จำนวน 416 หน้า และ 5. เนตรสิตางศุ์ จากเรื่อง เปลวไฟในสายลม ผู้แต่ง คือ แพรณัฐ จำนวน 400 หน้า โดยวิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า มีดังนี้ 1. ขั้นรวบรวมข้อมูล จะศึกษาเอกสารและงานที่เกี่ยวข้องกับตัวละคร ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการสร้างตัวละคร ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนวนิยายเหนือธรรมชาติ และรวบรวมตัวละครเอกหญิงที่ปรากฏในนวนิยายเหนือธรรมชาติชุด The Sixth Sense สื่อรักสัมผัสหัวใจ 2. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล จะวิเคราะห์การสร้างตัวละครเอกหญิงในนวนิยายเหนือธรรมชาติ ชุด The Sixth Sense สื่อรักสัมผัสหัวใจ และ 3. ขั้นนำเสนอผลการศึกษา นำเสนอผลการศึกษาด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

การสร้างตัวละครเอกหญิงในนวนิยายเหนือธรรมชาติชุด The sixth sense สื่อรักสัมผัสหัวใจ โดยผู้เขียนได้สร้างให้ตัวละครเอกหญิงมีมิติต่าง ๆ ซึ่งทำให้ตัวละครมีความสมจริง ผู้วิจัยสามารถสรุปและอภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

1. การสร้างภูมิหลังของตัวละคร

การสร้างภูมิหลังของตัวละคร เป็นการปูพื้นฐานให้ผู้อ่านเข้าใจที่มาของตัวละคร โดยผู้เขียนสร้างตัวละครให้มีชาติกำเนิดโดยการผูกเรื่องให้ครอบครัวมีส่วนทำให้ตัวละครเอกหญิงเหล่านี้เข้าไปพัวพันกับเรื่องการมีสัมผัสพิเศษ เห็นได้ชัดจากตัวละครสุคนธรส กรรณาและกรรัมภา มีการสร้างให้ตัวละครเอกหญิงมีความสามารถเชี่ยวชาญในวิชาอาคมในเรื่องไสยขาวอีกด้วย ซึ่งนับได้ว่าเป็นเรื่องที่แตกต่างไปจากนวนิยายเรื่องอื่นที่มักจะสร้างให้ตัวละครฝ่ายชายเชี่ยวชาญในเรื่องของไสยเวท และตัวละครเอกหญิงส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีอาชีพรับราชการ ส่วนเรื่องรักความอบอุ่นในครอบครัว ผู้เขียนชี้ให้เห็นถึงพฤติกรรมของตัวละครเอกหญิงที่แตกต่างระหว่างครอบครัวที่สมบูรณ์และไม่สมบูรณ์ แต่ก็ไม่ทำให้ตัวละครมีพฤติกรรมก้าวร้าวหรือแสดงการขาดความอบอุ่นออกมาให้เห็น เช่น ตัวละครกรรณาที่บิดาและมารดาต้องแยกทางกัน ทำให้การแสดงออกของเธอมีท่าทีเย็นชา โลกส่วนตัวสูง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสายทิพย์ นุกูลกิจ [2] ที่กล่าวถึง ตัวละครประเภทตัวแบนหรือน้อยลักษณะนิสัย แสดงลักษณะนิสัยเพียงด้านเดียวและไม่ว่าจะมีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นก็จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงนิสัยตัวละคร เป็นไปตามที่กำหนดไว้แบบฉบับ อย่างไรก็ตามแม้ว่าตัวละครเอกหญิงจะมีสัมผัสที่หก พบเจอเรื่องราวลี้ลับเหนือธรรมชาติเข้ามาเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของตัวละคร ก็ยังคงสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันได้ในสังคมอย่างปกติ ด้านบุคลิกภาพของตัวละครเอกหญิง ผู้เขียนสร้างตัวละครเอกหญิงทั้งห้าคนมีบุคลิกภาพภายนอกที่สอดคล้องกันคือ มีรูปร่างลักษณะภายนอกเป็นผู้หญิงรูปร่าง หน้าตา

สวย ซึ่งเป็นตัวละครแบบฉบับนวนิยายโดยทั่วไป แต่จะมีตัวละครบางคนที่มีรูปร่างหน้าตาแบบสมัยใหม่ ทั้งการแสดงออกด้านความห้าวหาญ ได้แก่ ตัวละครสุคนธรส ที่กล้าหาญเหมือนผู้ชาย ไม่เกรงกลัวทั้งอำนาจไสยดำและวิญญาณร้าย หรือตัวละครที่มีความมั่นใจในตัวเองสูง เช่น ตัวละครญาณิน ที่เป็นการแต่งกายแบบสาวโบฮีเมียน เข้ากับหญิงสาวยุคใหม่ในสังคม แต่ก็ยังมีตัวละครเอกหญิงที่ยังลักษณะแบบฉบับ คือ ตัวละครเนตรสิตางศุ์ที่พูดจาอ่อนหวาน มองโลก ในแง่ดี ส่วนบุคลิกภายในพบว่า เป็นภาพลักษณ์ของตัวละครสมัยใหม่ ได้แก่ ตัวละครญาณินที่มีสติปัญญาดี เฉลียวฉลาด ตัวละครกรรัมภาที่มีเหตุผลรู้จักคิดวิเคราะห์ หรือตัวละครสุคนธรสรู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกนกวรรณ คันสินธ์ [3] ที่กล่าวถึงบุคลิกภาพของตัวละครเอกหญิงที่ยังคงภาพลักษณ์ของตัวละครแบบฉบับ แต่ปรับให้มีความทันสมัยมากขึ้นเพื่อเข้ากับสังคมในปัจจุบัน

2. การสร้างบทบาทของตัวละครเอกหญิง

การสร้างบทบาทของตัวละครเอกหญิง จำแนกเป็นบทบาทด้านการปกป้องดูแล บทบาทด้านการแก้ปัญหาและบทบาทด้านการช่วยเหลือ ผู้เขียนทำให้ผู้อ่านทราบว่าทุกบทบาทของตัวละครเอกหญิงมีความสำคัญ ถึงแม้บทบาทของตัวละครเอกหญิงที่จะความแตกต่างกันไป แต่แท้จริงแล้วตัวละครเอกหญิงเอาบทบาทเหล่านี้เพื่อช่วยเหลือตัวละครที่เป็นทั้งภูตผีวิญญาณและมนุษย์ด้วยกันให้รอดพ้นจากสิ่งที่ลี้ลับเหนือธรรมชาติ ผู้เขียนแสดงให้เห็นว่าตัวละครเอกหญิงทั้งห้าคนมีบทบาทหน้าที่หลักในการช่วยเหลือเหล่าวิญญาณที่ติดบ่วงให้หลุดพ้นหรือผู้ปลดปล่อยวิญญาณ บทบาทหน้าที่รองลงมา คือการช่วยเหลือในฐานะเพื่อน คนรักหรือแม้กระทั่งพลเมืองของสังคม บทบาทที่พบน้อยที่สุดคือ บทบาทด้านการช่วยเหลือในฐานะลูกจ้าง มีมุมที่ควรพิจารณาเกี่ยวกับบทบาทของตัวละครเอกหญิงที่มีเรื่องของสัมผัสพิเศษเข้ามาเกี่ยวข้องทั้งห้าตัวละครแสดงให้เห็นถึงบทบาทของตัวละครที่มีผลต่อการดำเนินเรื่องและทำให้ตัวละครปฏิบัติตนได้ตามบทบาทที่คาดหวังไว้ ซึ่งขณะที่ตัวละครอื่นที่ไม่สัมผัสพิเศษไม่สามารถปฏิบัติตนได้ตามที่คาดหวัง ชี้ให้เห็นได้ ผู้เขียนสร้างตัวละครเอกหญิงขึ้นมาเพื่อช่วยไขคดีเจ้าหน้าที่ภาครัฐ จะต้องอาศัยตัวละครที่มีความสามารถพิเศษเหล่านี้ในการช่วยเหลือซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุมณฑา บุญวัฒนะกุล [4] ได้กล่าวสรุปได้ว่า บทบาทในสังคม ที่ผู้เขียนนำเสนอในเชิงสมมุติจากจินตนาการให้ตัวละครได้มีโอกาสแสดงบทบาทให้ผู้หญิงเป็นผู้นำในสังคมได้ ผู้เขียนจึงสะท้อนให้ผู้อ่านเกิดแนวคิดว่า แท้จริงแล้วสังคมต้องการผู้หญิงที่มีความเป็นผู้นำและมีความสามารถหลากหลายเหล่านี้หรือไม่ หรือสังคมควรโอกาสให้ผู้หญิงที่มีความรู้ความสามารถเหล่านี้เข้าไปทำหน้าที่คอยช่วยเหลือในฐานะคนของสังคมที่ไม่มีการจำกัดสิทธิหน้าที่ความเป็นผู้หญิง สังคมควรให้สิทธิความเสมอภาคระหว่างชายหญิง

3. กลวิธีการสร้างตัวละครเอกหญิง

ผู้เขียนใช้กลวิธีหรือเทคนิคเพื่อการสร้างตัวละครให้มีความพิเศษและแตกต่างไปจากตัวละครอื่นในเรื่อง ทำให้นวนิยายเรื่องนี้มีความโดดเด่นด้านการสร้างตัวละครเอกหญิง ผู้เขียนสร้างให้ตัวละครเอกหญิงมีความสำคัญมากกว่าโครงเรื่องในด้านความโดดเด่นของตัวละครเอกหญิงทั้งห้าคนที่มีเรื่องของสัมผัสที่หกเข้ามา

เกี่ยวข้อง เพราะถือว่าตัวละครเป็นผู้ที่แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ จากการใช้สัมผัสพิเศษหรือทำให้เกิดเหตุการณ์ลี้ลับเหนือธรรมชาติในเรื่อง ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดของสายทิพย์ นุกูลกิจ [2] ที่กล่าวถึง กลวิธีการสร้างตัวละครโดยให้ตัวละครเป็นจุดศูนย์กลางของเรื่อง ผู้เขียนใช้กลวิธีการสร้างตัวละครเอกหญิงเหมือนกับนวนิยายโดยทั่วไปซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของสรณัฐ ไตลังคะ [5] กล่าวถึงศิลปะในการสร้างตัวละคร ได้แก่

3.1 กลวิธีการตั้งชื่อตัวละคร ให้มีความสอดคล้องกับสัมผัสพิเศษของตัวละคร โดยการให้ความหมาย ที่มาของชื่อตัวละครและผู้ตั้งชื่อตัวละคร เช่น ตัวละครกรรัมภาที่มีความหมายว่า มือของนางฟ้า มีที่มาจากการที่มารดาโสฬสหลังจากเข้าร่วมพิธีพระราชทานเพลิงศพหลวงปู่อิน ผู้มีญาณวิเศษอันแกร่งกล้า ก็ได้ฝันเห็นนางฟ้ายื่นมือมาจับ เมื่อตื่นขึ้นมาพบว่าเกิดตั้งครรภ์จึงตั้งชื่อตัวละครผู้มีมือจับสัมผัสพิเศษว่า กรรัมภา

3.2 กลวิธีการใช้วัตถุสิ่งของตัวละคร ผู้เขียนได้นำมาวัตถุสิ่งของเหล่านี้มาช่วยตัวละครเอกหญิงหลีกเลี่ยงจากการสัมผัสเหล่าภูตผีวิญญาณ ซึ่งเป็นการใช้แก้ปัญหาเฉพาะของตัวละครเอกหญิง ได้แก่ แว่นตา ถุงมือ หูฟังและหน้ากากอนามัย

3.3 กลวิธีการใช้แนวเทียบตัวละคร ผู้เขียนสร้างตัวละครเอกหญิงให้มีลักษณะเดียวกันคือการมีสัมผัสที่หก แต่ละครมีการใช้สัมผัสเพียงคนละหนึ่งสัมผัส ส่งผลให้ตัวละครเอกหญิงทั้งห้าคนมีคุณสมบัติของสัมผัสพิเศษทั้งเด่นและด้อย ในบางครั้งการทำหน้าที่ปลดปล่อยวิญญาณจะไม่สำเร็จหากทำเพียงคนเดียว จึงต้องสร้างตัวละครเอกหญิงให้มีครบทั้งห้าสัมผัสห้าตัวละคร เพื่อมาช่วยเสริมให้เกิดพลังเหนือธรรมชาติปลดปล่อยวิญญาณได้ ผู้เขียนสะท้อนให้ผู้อ่านเกิดแนวคิดที่เกี่ยวความสามัคคี ทำให้เกิดความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่

3.4 กลวิธีการใช้มุมมองของผู้เล่าเรื่อง ผู้เขียนใช้การบรรยายผ่านผู้เล่าเรื่องที่ปรากฏตัวและผู้เล่าเรื่องที่ไม่ปรากฏตัว ให้ผู้อ่านเชื่อว่าตัวละครมีลักษณะสัมผัสพิเศษเหล่านั้นจริง ๆ จากการที่ผู้เล่าเรื่องบรรยายผ่านความคิด การกระทำหรือบทสนทนาของตัวละครที่มองเห็นเข้าไปลึกถึงในจิตใจ ทำให้เกิดจินตนาการคิดตามไปด้วย

4. กลวิธีการใช้แนวคิด

ผู้เขียนอาศัยตามหลักของนวนิยายไทยที่ส่วนใหญ่มักสร้างตัวละครมาจากการอิงพุทธศาสนา เช่นตัวละครญาณิน ผู้มีญาณวิเศษสามารถถอดจิตออกจากร่าง มองเห็นสิ่งที่เกิดจะหยั่งรู้ได้ และการสร้างตัวละครสุคนธรสที่อาศัยแนวคิดด้านความเชื่อในเรื่องของไสยศาสตร์เข้ามาช่วยเสริมให้ตัวละครมีความโดดเด่นและน่าใจมากยิ่ง ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกอยากติดตามตัวละครเอกหญิงที่มีสัมผัสพิเศษเหนือธรรมชาติเหล่านี้ไปเรื่อย ๆ จนจบเรื่อง ส่งผลให้นวนิยายดำเนินเรื่องไปอย่างสมจริงและน่าติดตาม

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์การสร้างตัวละครเอกหญิงในนวนิยายเหนือธรรมชาติชุด The Sixth Sense สื่อรักสัมผัสหัวใจ ตามจุดมุ่งหมายและวิธีในการศึกษาค้นคว้า สามารถสรุปได้ดังนี้ 1. ภูมิหลังของตัวละครเอกหญิง ผู้เขียนสร้างตัวละครให้มีชาติกำเนิดโดยการผูกเรื่องให้ครอบครัวมีส่วนทำให้ตัวละครเอกหญิงเหล่านี้เข้า

ไปพัวพันกับเรื่องการมีสัมผัสพิเศษ ซึ่งแต่ละตัวละครจะมีที่มาของสัมผัสพิเศษที่แตกต่างกันไป นอกจากนี้ยังการสร้างให้ตัวละครเอกหญิงมีความสามารถเชี่ยวชาญในวิชาอาคมในเรื่องไสยขาวอีกด้วย การมีสัมผัสพิเศษของตัวละครเอกหญิงส่งผลให้ตัวละครแสดงบุคลิกหรือพฤติกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ออกมา 2. บทบาทของตัวละครเอกหญิง สามารถจำแนกออกเป็น 3 บทบาท ได้แก่ บทบาทด้านการปกป้องดูแล บทบาทด้านการแก้ปัญหา และบทบาทด้านการช่วยเหลือ 3. กลวิธีการสร้างตัวละครเอกหญิง ประกอบด้วย กลวิธีการตั้งชื่อตัวละคร กลวิธีการใช้วัตถุสิ่งของตัวละคร กลวิธีการใช้แนวเทียบตัวละคร กลวิธีการใช้มุมมองของผู้เล่าเรื่อง และกลวิธีการอ้างอิงแนวคิด ได้แก่ แนวคิดพุทธศาสนา และแนวคิดไสยศาสตร์

เอกสารอ้างอิง

[1] รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. (2543). **อิทธิพลวรรณกรรมต่างประเทศที่มีต่อวรรณกรรมไทย.** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

[2] สายทิพย์ นุกูลกิจ. (2543). **วรรณกรรมไทยปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ บางเขน.

[3] กนกวรรณ คันสินธ์. (2552). **การศึกษาวิเคราะห์บุคลิกภาพตัวละครเอกฝ่ายหญิงในนวนิยายของกิ่งฉัตร ระหว่าง พ.ศ. 2545-2550.** พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.

[4] สุมณฑา บุญวัฒนะกุล. (2550). **ศึกษาตัวละครหญิงในนวนิยายของบุญเหลือ**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

[5] สรณัฐ ไตลังคะ. (2560). **ศาสตร์และศิลป์แห่งการเล่าเรื่อง**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

คัคณางค์ มิ่งมิตรพัฒนะกุล. (2553). **มายาร้อยใจ**. กรุงเทพฯ : พิมพ์คำ.

ฉัตรารัศมิ์ แก้วมรกต. (2553). **กับดักรักลวง.** กรุงเทพฯ : พิมพ์คำ.

ณารา ตันติเฉลิมสิน. (2553). **ญาณสื่อรัก.** กรุงเทพฯ : พิมพ์คำ.

ทิพยวไลย์ ทวีพาณิชย์. (2553). **เปลวไฟในสายลม**. กรุงเทพฯ : พิมพ์คำ.

มนต์ชัย ศิริลัทพร. (2553). **เล่ห์บ่วงมนตรา**. กรุงเทพฯ : พิมพ์คำ.

พลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนเรื่องการผันวรรณยุกต์ ระหว่าง พ.ศ.2523 - พ.ศ.2558

Dynamics in Research on Teaching and Learning of Tone Alteration Between B.E. 2523 - 2558

กนกวรรณ เดชรักษา[1] พรพันธุ์ เขมคุณาศัย[2]

Kanokwan Detraksa[1] * Pornpan Kemakunasai[2]

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนเรื่องการผันวรรณยุกต์ในรอบ 36 ปี (พ.ศ.2523 – พ.ศ.2558) โดยใช้ระเบียบวิธีการการวิจัยเชิงเอกสาร เก็บรวบรวมข้อมูลวิทยานิพนธ์ บทความวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการผันวรรณยุกต์ จากฐานข้อมูลงานวิจัย (Thailis) ของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้ทั้งหมด 16 เรื่อง ซึ่งจากผลการสังเคราะห์พบจุดเปลี่ยนของหลักแนวคิด/ทฤษฎี จึงได้มีการแบ่งช่วงงานวิจัย จากงานวิจัยทั้งหมดเป็น 3 ช่วง แต่ละช่วงมีระยะเวลา 10 ปี พบว่าในช่วงที่ 1 ช่วงการสร้างแบบฝึกหัด (ก่อน พ.ศ. 2540) มีงานวิจัยจำนวน 1 เล่ม ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบวิจัยเชิงบรรยาย มีขอบเขตของเนื้อหาคือการสร้างแบบฝึกหัดเรื่องการผันวรรณยุกต์ โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้โดยการฝึกหัดของธอร์นไดค์ ในช่วงที่ 2 ช่วงการเข้ามาของเทคโนโลยี (พ.ศ. 2541 – พ.ศ.2550) มีงานวิจัยจำนวน 5 เล่ม ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบวิจัยเชิงบรรยาย และเชิงทดลองมีขอบเขตของเนื้อหา คือ พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และพัฒนาแบบฝึกการผันวรรณยุกต์ โดยใช้แนวคิด/ทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกของสนิท สัตโยภาส และ สมชัย ไชยกุล ทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกโดยใช้กฎการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ และความรู้เกี่ยวกับการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และในช่วงที่ 3 ช่วงการใช้เทคนิคการสอน (พ.ศ.2551–พ.ศ.2560) มีงานวิจัยจำนวน 10 เล่ม ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบวิจัยเชิงบรรยายและ เชิงทดลอง มีขอบเขตของเนื้อหาคือ สร้างแบบฝึกหัดเรื่อง การผันวรรณยุกคต์ พัฒนาและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยใช้แนวคิด/ทฤษฎี ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ทฤษฎีปัญญานิยม ความรู้เกี่ยวกับการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนความรู้เกี่ยวกับหลักในการสร้างแบบฝึกของ บัทส์ ความรู้เกี่ยวกับหลักการผันวรรณยุกต์โดยใช้นิ้วมือ นวัตกรรม ในการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่ม STED และการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือแบบ NHT จากการศึกษาพลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนเกี่ยวกับเรื่องการผันวรรณยุกต์ ทำให้เห็นได้ว่างานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาโดยการใช้เทคนิคการสอน การสร้างแบบฝึกหัด การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนพัฒนามากยิ่งขึ้นตามความเจริญของความรู้และเทคโนโลยีต่าง ๆ ทำให้การสอนในเรื่องการผันวรรณยุกต์มีทางเลือกใหม่ ๆ และสอนตรงตามความต้องการของนักเรียนมากขึ้น

คำสำคัญ : แนวทาง, สอน, ผันวรรณยุกต์

---

[1]นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

[2]รศ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตรและสังคมศาสตร มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

*Corresponding author: Tel.: 0857873384. E-mail address: kanokwan3384@gmail.com

Abstract

This article aimed to investigate dynamics in research on teaching and learning of tone alteration in 36 years (between B.E. 2523 – 2558) through documentary research method. Data were collected from 16 theses and research articles on tone alteration in Thailis database of The Institute of Academic and Information Technology Service. The analysis of data revealed the turning point of theories/principles resulting in the separation of stages of the study. This study was separated into 3 stages, 10 years for each stage. It was found that stage 1 was a period of exercise development (before B.E. 2540). There was one research work carried out through descriptive research method. The content boundary was about developing tone alteration exercises using Thorndike's learning through practice theory. Stage 2 was the period when technology was introduced (B.E. 2541 – B.E. 2550). There were 5 research works conducted through explanatory and experimental research methods. The content boundary was about developing learning plans, computer-assisted learning lessons and tone alteration exercises based on Sanit Sattayopat and Somchai Chaiyakool's guideline, Thorndike's learning through practice theory and knowledge in computer-assisted learning lessons. Stage 3 was the period of teaching technique implementation (B.E. 2551 – 2560). There were 10 research works using descriptive and experimental research methods. The research boundary included developing tone alteration exercises, developing and assessing effectiveness of learning plans, developing computer-assisted learning lessons based on behaviorism, cognitivism, knowledge on computer-assisted learning lessons, Butt's principles in developing exercises, principles in using fingers in tone alteration, STED innovative approach in group learning and NHT cooperative group learning. The study on dynamics in research on teaching and learning of tone alteration reflected that the advancement of knowledge and technology had great influenceon development of teaching methods, exercise development, computer-assisted learning lessons. This led to the creation of new alternatives for teaching tone alteration and made classroom teaching meet students' needs.

Keyword: principle, teach, tone alteration

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของโลกและยุคสมัยที่มีมาอย่างต่อเนื่อง ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างมาก การเข้ามาของเทคโนโลยีและสิ่งต่าง ๆ ทำให้ชีวิตมนุษย์ดูง่ายขึ้นจนไม่เห็นความสำคัญของสิ่งรอบข้างเท่าที่ควรจะเป็น ในด้านของกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ก็เช่นเดียวกัน ผู้เรียนให้ความร่วมมือหรือให้ความสนใจในบทเรียนน้อยลง จนทำให้เด็กไทยตอนนี้มีปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้เป็นจำนวนมาก เพราะฉะนั้นการสร้างพื้นฐานที่ดีให้กับผู้เรียนจึงถือว่ามีความสำคัญอย่างมาก บทบาทการสอนของครูจึงมีความจำเป็นต่อการสร้างองค์ความรู้การดึงความสนใจ และการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับผู้เรียน ดังนั้นแนวทางการสอนจึงมีผลต่อความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน และพื้นฐานที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ต่อไปได้ดีนั้นก็คือ การอ่านออกเขียนได้ โดยวิธีการผันวรรณยุกต์ให้ถูกต้อง บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้ในงานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการผันวรรณยุกต์ในรอบ 36 ปี (พ.ศ.2523 – พ.ศ.2558) โดยใช้ระเบียบวิธีการการวิจัยเชิงเอกสาร เก็บรวบรวมข้อมูลวิทยานิพนธ์ บทความวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการผันวรรณยุกต์ จากฐานข้อมูลงานวิจัย (Thailis) ของสำนักวิทยบริการ และเทคโนโลยีสารสนเทศได้ทั้งหมด 16 เรื่อง

ในการศึกษาครั้งนี้มีความจำเป็นต้องนำข้อมูลหรือองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้ในการเขียนบทความเพื่อเป็นชิ้นงานในการประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาการเขียนรายงานทางวิชาการ การเลือกหัวข้อเรื่องมาใช้ในการศึกษานี้ ผู้ศึกษาได้มีการคำนึงถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กนักเรียนในปัจจุบันซึ่งปรากฏว่า เด็กนักเรียนในปัจจุบันนั้นอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้เป็นจำนวนมาก ผู้ศึกษาจึงเล็งเห็นถึงสาเหตุของปัญหาว่ามาจากการที่ครูผู้สอนนั้นปูพื้นฐานให้กับนักเรียนไม่มากพอ เพราะเมื่อความรู้พื้นฐานของเด็กนักเรียนมีน้อย การต่อยอดในส่วนของการเรียนรู้ในรายวิชาอื่น ๆ ก็ไม่สามารถเป็นไปได้ด้วยดี ผู้ศึกษาจึงเลือกหัวข้อในการศึกษา คือ การผันวรรณยุกต์ โดยใช้ชื่อว่า “แนวทางการสอนเรื่องการผันวรรณยุกต์” ซึ่งการศึกษาในเรื่องนี้นั้น จากงานวิจัยที่ค้นคว้า ครูผู้สอนจะสามารถนำเอาแนวคิดและวิธีการต่าง ๆ ที่รวบรวมมาได้ไปปรับใช้กับนักเรียนเพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้ที่ดียิ่งขึ้นในเรื่องของการผันวรรณยุกต์ ซึ่งสามารถเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนคนอื่น ๆ สามารถนำมาเป็นแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนการสอนได้

วิธีการวิจัย

ในการศึกษาใช้ระเบียบวิธีการการวิจัยเชิงเอกสาร เก็บรวบรวมข้อมูลวิทยานิพนธ์ มีขั้นตอนดังนี้

1. การค้นคว้ารวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการผันวรรณยุกต์ จากฐานข้อมูลงานวิจัย (Thailis) ของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ จากเว็บไซต์ google scholar สภาวิจัยแห่งชาติ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) รวมถึงสำนักหอสมุดของมหาวิทยาลัยทักษิณ โดยงานวิจัยที่รวบรวมมาได้ในเรื่องการผันวรรณยุกต์รวมทั้งหมด 16 เรื่อง 2. จัดทำบรรณนานุกรมเพื่อเป็นแหล่งอ้างอิงข้อมูลเป็นเบื้องต้น 3. จัดทำตารางการวิเคราะห์ข้อมูล โดยในตารางประกอบไปด้วยหัวข้อในการศึกษา ได้แก่ ระเบียบวิธีการวิจัย ขอบเขตของเนื้อหา แนวคิด/ทฤษฎี ข้อมูลที่นำมาศึกษา การนำไปใช้ และสถาบันที่ศึกษา 4. แบ่งเนื้อหา

ทั้งหมดที่ศึกษาเป็นช่วงเวลา เพื่อให้เห็นถึงพัฒนาการของงานวิจัยในแต่ละช่วง ผู้ศึกษาได้ใช้หลักในการแบ่งโดยใช้จุดเปลี่ยนของหลักแนวคิด/ทฤษฎี แบ่งได้เป็นช่วงระยะเวลา 10 ปี ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 3 ช่วง ได้แก่ ช่วงที่ 1 ช่วงการสร้างแบบฝึกหัด (ก่อน พ.ศ. 2540) ช่วงที่ 2 ช่วงการเข้ามาของเทคโนโลยี (พ.ศ. 2541 – พ.ศ.2550) และช่วงที่ 3 ช่วงการใช้เทคนิคการสอน (พ.ศ.2551 – พ.ศ.2560) 5. นำข้อมูลในแต่ละช่วงมาวิเคราะห์เพื่อหาจุดร่วมที่เด่นชัดของช่วงนั้น ๆ แล้วทำการจัดทำรายงานทางวิชาการเกี่ยวกับเรื่อง การผันวรรณยุกต์ เพื่อเป็นการนำเสนอผลงานอาจารย์ประจำวิชา เพื่อเป็นหลักฐานในการเรียนการสอน 6. จัดทำบทคัดย่อเพื่อเป็นการสรุปเนื้อหาความรู้ทั้งหมดที่ได้ และ 7. จัดทำบทความเพื่อนำเสนอ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า บทความที่นำเสนอจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับประเด็นนี้ในการนำไปประยุกต์ช้ากับการเรียนการสอนได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ช่วงที่ 1 ช่วงการสร้างแบบฝึกหัด (ก่อน พ.ศ. 2540)

ในช่วงนี้มีงานวิจัยจำนวน 1 เล่ม ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบวิจัยเชิงบรรยาย มีขอบเขตของเนื้อหาคือการสร้างแบบฝึกหัดและการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทยเรื่องการผันวรรณยุกต์ โดยใช้แนวคิด/ทฤษฎี หลักการเรียนรู้โดยการฝึกหัดของธอร์นไดค์กฎการเรียนรู้ ได้แก่

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) หมายถึง สภาพความพร้อมหรือวุฒิภาวะของผู้เรียนทั้งทางร่างกาย อวัยวะต่างๆ ในการเรียนรู้และจิตใจ รวมทั้งพื้นฐานและประสบการณ์เดิม สภาพความพร้อมของหู ตา ประสาทสมองกล้ามเนื้อ ประสบการณ์เดิมที่จะเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่หรือสิ่งใหม่ ตลอดจนความสนใจความเข้าใจต่อสิ่งที่เห็น ถ้าผู้เรียนมีความพร้อมตามองค์ประกอบต่างๆ ดังกล่าว ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้

2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) หมายถึงการที่ผู้เรียนได้ฝึกหัดหรือกระทำซ้ำๆบ่อยๆ ย่อมจะทำให้เกิดความสมบูรณ์ถูกต้อง ซึ่งกฎนี้เป็นการเน้นความมั่นคงระหว่างการเชื่อมโยงและการตอบสนองที่ถูกต้องย่อมนำมาซึ่งความสมบูรณ์

3. กฎแห่งความพอใจ (Law of Effect) กฎนี้เป็นผลทำให้เกิดความพอใจ กล่าวคือ เมื่ออินทรีย์ได้รับความพอใจ จะทำให้หรือสิ่งเชื่อมโยงแข็งมั่นคง ในทางกลับกันหากอินทรีย์ได้รับความไม่พอใจ จะทำให้พันธะหรือสิ่งเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองอ่อนกำลังลง หรืออาจกล่าวได้ว่า หากอินทรีย์ได้รับความพอใจจากผลการทำกิจกรรม ก็จะเกิดผลดีกับการเรียนรู้ทำให้อินทรีย์อยากเรียนรู้เพิ่มมากขึ้นอีก ในทางตรงข้ามหากอินทรีย์ได้รับผลที่ไม่พอใจก็จะทำให้ไม่อยากเรียนรู้หรือเบื่อหน่ายและเป็นผลเสียต่อการเรียนรู้ [2] ซึ่งใช้ข้อมูลส่วนนี้เป็นหลักในการจัดทำแบบฝึกทักษะให้กับนักเรียน โดยการศึกษาจากแหล่งข้อมูล ได้แก่ หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย, คู่มือครู, หนังสือแบบเรียน, หนังสือหลักภาษาไทย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ช่วงที่ 2 ช่วงการเข้ามาของเทคโนโลยี (พ.ศ. 2541 – พ.ศ.2550)

ในช่วงนี้มีงานวิจัยจำนวน 5 เล่ม ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบวิจัยเชิงบรรยายและเชิงทดลอง มีขอบเขตของเนื้อหา คือ พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน พัฒนาบทเรียน

คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพัฒนาแบบฝึกการผันวรรณยุกต์ โดยใช้แนวคิด/ทฤษฎี เกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกความรู้เกี่ยวกับแบบฝึกทักษะสนิท สัตโยภาส และ สมชัย ไชยกุล ทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกโดยใช้กฎการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ และความรู้เกี่ยวกับการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยมีขั้นตอนการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ดังนี้

ขั้นตอนการเตรียมการ (Preparation) ขั้นตอนนี้เป็นการเตรียมพร้อมก่อนที่จะทำการออกแบบบทเรียน ขั้นตอนนี้ผู้ออกแบบจะต้องเตรียมพร้อมในเรื่องของความชัดเจนในการกำหนดเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ การรวบรวมข้อมูล การเรียนรู้เนื้อหา เพื่อให้เกิดการสร้างหรือระดมความคิดในที่สุด ขั้นตอนการเตรียมนี้ถือว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญมากตอนหนึ่งที่ผู้ ออกแบบต้องใช้เวลาให้มาก เพราะการเตรียมพร้อมในส่วนนี้ จะทำให้ขั้นตอนต่อไปในการออกแบบเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนการออกแบบบทเรียน (Design Instruction) เป็นขั้นตอนที่ครอบคลุมถึงการทอนความคิด การวิเคราะห์งาน แนวคิดการออกแบบขั้นแรก การประเมินและแก้ไขการออกแบบ ขั้นตอนการออกแบบบทเรียนนี้ เป็นขั้นตอนที่กำหนดว่า บทเรียนจะออกมาในลักษณะใด

ขั้นตอนการเขียนผังงาน (Flowchart Lesson) ผังงานคือ ชุดของสัญลักษณ์ต่าง ๆ ซึ่งอธิบายขั้นตอนการทำงานของโปรแกรม การเขียนผังงานเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งนี้ก็เพราะคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ดี จะต้องมีปฏิสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอ และสามารถถูกถ่ายทอดออกมาได้ อย่างชัดเจนที่สุดในรูปของสัญลักษณ์ การเขียนผังงานจะนำเสนอลำดับขั้นตอน โครงสร้างของบทเรียน ผังงานทำหน้าที่เสนอข้อมูลเกี่ยวกับโปรแกรม

ขั้นตอนการสร้างสตอรี่บอร์ด (Create Storyboard) การสร้างสตอรี่บอร์ด เป็นขั้นตอนของการเตรียมการนำเสนอข้อความ ภาพ รวมทั้ง สื่อในรูปแบบ มัลติมีเดียต่าง ๆ ลงบนกระดาษ เพื่อให้การนำเสนอเป็นไปอย่างเหมาะสมบนหน้าจอคอมพิวเตอร์ สตอรี่บอร์ดนำเสนอเนื้อหา และลักษณะของการนำเสนอขั้นตอนการสร้างสตอรี่บอร์ด รวมไปถึงการเขียน สคริปต์ ที่ผู้เรียนจะได้เห็นบนหน้าจอ ซึ่งได้แก่ เนื้อหา คำถาม ผลป้อนกลับภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหว ฯลฯ ในขั้นนี้ควรที่จะมีการประเมินผล และทบทวน แก้ไขบทเรียนจากสตอรี่บอร์ดนี้ จนกระทั่งผู้ร่วมทีมพอใจกับคุณภาพของบทเรียน

ขั้นตอนการสร้าง/เขียนโปรแกรม (Program Lesson) เป็นกระบวนการเปลี่ยนสตอรี่บอร์ดให้กลายเป็นคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การเขียนโปรแกรมนั้นหมายถึง การใช้โปรแกรมช่วยสร้าง บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในการสร้างบทเรียน เช่น Multimedia ToolBook ในขั้นตอนนี้ผู้ออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะต้อง รู้จักเลือกใช้โปรแกรมที่เหมาะสม การใช้โปรแกรมนี้ ผู้ใช้สามารถได้มาซึ่งงานที่ตรงกับความต้องการและลดเวลาในการสร้างได้ส่วนหนึ่ง

ขั้นตอนการผลิตเอกสารประกอบบทเรียน (Produce Supporting Materials) เอกสารประกอบการเรียน เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง เอกสารประกอบการเรียนอาจแบ่งได้เป็น 4 ประเภท คือ คู่มือการใช้ของผู้เรียน คู่มือการใช้ของผู้สอน คู่มือสำหรับการแก้ปัญหาเทคนิคต่างๆ และเอกสารประกอบเพิ่มเติมทั่วๆ ไปผู้เรียนและผู้สอนมีความต้องการแตกต่างกันไป ดังนั้น คู่มือสำหรับผู้เรียน และผู้สอนจึงไม่เหมือนกัน

ขั้นตอนการประเมินและแก้ไขบทเรียน (Evaluate and Revise) ในช่วงสุดท้าย บทเรียนและเอกสารประกอบทั้งหมด ควรที่จะได้รับการประเมิน โดยเฉพาะการประเมิน ในส่วนของการนำเสนอและการทำงาน

ของบทเรียน ในส่วนของการนำเสนอนั้น ผู้ที่ควรจะทำการประเมินก็คือ ผู้ที่มีประสบการณ์ในการออกแบบมาก่อน ในการประเมินการทำงานของผู้ออกแบบ ควรที่จะทำการสังเกต พฤติกรรมของผู้เรียน ในขณะที่ใช้บทเรียนหรือสัมภาษณ์ผู้เรียนหลังการใช้บทเรียน นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง [12] ซึ่งการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นความเปลี่ยนแปลงขั้นสำคัญของพัฒนาการช่วงนี้ที่แตกต่างกับช่วงที่ 1 โดยการศึกษาจากแหล่งข้อมูลได้แก่ หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คู่มือครู, หนังสือแบบเรียน, หนังสือหลักภาษาไทย, เอกสารเกี่ยวกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ช่วงที่ 3 ช่วงการใช้เทคนิคการสอน (พ.ศ.2551 – พ.ศ.2560)

ในช่วงนี้มีงานวิจัยจำนวน 10 เล่ม ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบวิจัยเชิงบรรยาย และเชิงทดลอง มีขอบเขตของเนื้อหาคือ สร้างแบบฝึกการผันวรรณยุกต์ เปรียบเทียบความสามารถการคิดอย่างเป็นระบบของนักเรียน ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พัฒนาและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยใช้แนวคิด/ทฤษฎีทฤษฎีพฤติกรรมนิยม โดยทฤษฎีพฤติกรรมนิยม (behaviorism/behaviourism) เป็นแนวทางสู่จิตวิทยา ซึ่งรวมปรัชญา วิธีวิทยาและทฤษฎีบางส่วนจิตตวิทยาควรเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคลและสัตว์ที่สังเกตได้ มิใช่เหตุการณ์สังเกตไม่ได้ที่เกิดในจิต สำนักคิดพฤติกรรมนิยมถือว่าพฤติกรรมดังกล่าวสามารถอธิบายทางวิทยาศาสตร์ได้โดยไม่ต้องอาศัยทั้งเหตุการณ์จิตวิทยาภายในหรือการตีความสมมุติฐาน ทฤษฎีปัญญานิยม ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มปัญญานิยม หรือกลุ่มความรู้ความเข้าใจ หรือบางครั้งอาจเรียกว่ากลุ่มพุทธินิยม เป็นกลุ่มที่เน้นกระบวนการทางปัญญาหรือความคิดนัก คิดกลุ่มนี้เชื่อว่าการเรียนรู้ของมนุษย์ไม่ใช่เรื่องของพฤติกรรมที่เกิด จากกระบวนการตอบสนองต่อสิ่งเร้าเพียงเท่านั้น การเรียนรู้ของมนุษย์มีความซับซ้อนยิ่งไปกว่านั้น การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางความคิดที่เกิดจากการสะสมข้อมูล การสร้างความหมาย และความสัมพันธ์ของข้อมูล และการดึงข้อมูลออกมาใช้ในการกระทำและการแก้ปัญหาต่าง ๆ การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสติปัญญาของมนุษย์ในการที่จะสร้างความรู้ความ เข้าใจให้แก่ตนเอง ความรู้เกี่ยวกับการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนความรู้เกี่ยวกับหลักในการสร้างแบบฝึกของ บัทส์ ความรู้เกี่ยวกับหลักการผันวรรณยุกต์โดยใช้นิ้วมือ การผันวรรณยุกต์ทำได้ ดังนี้

1. กางมือซ้ายออกให้ นิ้วโป้งเป็นเสียงสามัญ นิ้วชี้เป็นเสียงเอก นิ้วกลางเป็นเสียงโท นิ้วนางเป็นตรี นิ้วก้อยเป็นเสียงจัตวา

2. ผันวรรณยุกต์ให้ครบทั้ง 5 เสียง โดยเริ่มจากอักษรกลางที่ประสมด้วยสระเสียงยาว แล้วเริ่มผันโดยใช้นิ้วชี้มือขวาชี้นิ้วมือซ้าย และออกเสียงคำแล้วผันเสียงไปตามรูปและเสียงวรรณยุกต์ที่กำหนดไว้ที่นิ้วมือซ้าย โดยเริ่มชี้จากเสียงสามัญ เอก โท ตรี จัตวา ตามลำดับให้ทำซ้ำ ๆ เปลี่ยนคำก็ได้เพื่อให้ผู้เรียนคุ้นกับระดับเสียงของแต่ละนิ้ว

3. ถ้าผู้เรียนอยากรู้เสียงพยัญชนะคำอื่น ๆ ให้ปรับคำแรกเป็นเสียงสามัญแล้วใส่นิ้ว ไล่นิ้วไปทีละนิ้วเหมือนเดิม เมื่อคำนั้นมีเสียงาตรงกับวรรณยุกต์ที่นิ้วใดแสดงว่า คำนั้นมีเสียงวรรณยุกต์นั้น เช่นอยากรู้ว่าขา มีเสียงวรรณยุกต์ใด ให้เริ่มผันด้วยคำที่มีเสียงสามัญที่นิ้วโป้งมือซ้ายไล่เสียงไปจนถึงนิ้วก้อย ซึ่งเป็นการผัน

วรรณยุกต์ด้วยอักษรต่ำและสูงเสียง ขา ลงที่นิ้วก้อย ถ้าอยากรู้ว่า หนา มีเสียงวรรณยุกต์ใด ให้เริ่มผันด้วยคำที่มีเสียงสามัญที่นิ้วโป้ง มือซ้ายไล่เสียงไปจนถึงนิ้วก้อย เมื่อพบว่าเสียง หนา ลงที่นิ้วก้อย จึงเป็นเสียงจัตวา [5]

นวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่ม STED การเรียนแบบร่วมมือ หมายถึง วิธีการจัดการเรียนรู้ที่จัดให้นักเรียนเรียนด้วยกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ กลุ่มละประมาณ 3-6 คน สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถคละกัน บทบาทหน้าที่รับผิดชอบแตกต่างกัน ทำกิจกรรมร่วมกันโดยอาศัยทักษะการทำงานกลุ่มมีเป้าหมายร่วมกันคือ ความสำเร็จ ของกลุ่มลักษณะของกลุ่มการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือ [6] และในการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือแบบ NHT เป็นการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้ เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน กิจกรรมของกลุ่มโดยร่วมมือกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันโดยกลุ่มมีผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน ทุกคนภาพในกลุ่มมีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนของตนและส่วนรวม ผลลัพธ์ที่ได้เป็นความสำเร็จของกลุ่มหลักการเรียนรู้แบบร่วมมือจะประสบผลสำเร็จได้นั้นสมาชิกแต่ละคนต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเอง และต่อกลุ่ม โดยจะต้องช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ในการทำงานร่วมกันสมาชิกต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ยอมรับไว้วางใจกัน รวมทั้งมีการตรวจสอบผลงานของสมาชิกในกลุ่มเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน [7] ช่วงนี้เด่นในด้านของเทคนิคในการสอนที่มีการพัฒนาขึ้นมาจากช่วงที่ 1 และช่วงที่ 2 กล่าวคือ มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ คือ นวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่ม STED และการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือแบบ NHT มีการใช้วิธีการใหม่ในการสอน คือ การผันวรรณยุกต์โดยใช้นิ้วมือ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาพลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนเรื่องการผันวรรณยุกต์ ทำให้เห็นได้ว่างานวิจัยในแต่ละช่วงมีการพัฒนาที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ในช่วงที่ 1 จะเน้นเพียงการสร้างแบบฝึกหัดเรื่องการผันวรรณยุกต์ที่ดี ต่อมาในช่วงที่ 2 มีการนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาใช้ โดยมีการจัดทำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ และช่วงที่ 3 การจัดกระบวนการเรียนการสอนมีการใช้เทคนิคการสอน คือ การผันวรรณยุกต์โดยใช้นิ้วมือ และมีการนำนวัตกรรมการสอนมาใช้ คือ นวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่ม STED และการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือแบบ NHT ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นสำคัญ หรือเรียกกระบวนการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบนี้ว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จากการศึกษาทำให้เห็นถึงการพัฒนาการของงานวิจัยและหลักการสอนที่มีการเปลี่ยนแปลง โดยการใช้เทคนิคการสอน การสร้างแบบฝึกหัด การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนพัฒนามากยิ่งขึ้นตามความเจริญของความรู้และเทคโนโลยีต่าง ๆ ทำให้แนวทางการสอนในเรื่องการผันวรรณยุกต์ มีแนวการสอนที่หลากหลาย สามารถนำไปใช้ให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนได้

เอกสารอ้างอิง

[1] กรรณิการ์ ตรีวิเศษ. (2549). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ไตรยางศ์และการผันวรรณยุกต์ ระหว่างการสอน โดยใช้แบบฝึกทักษะกับการสอนตามคู่มือครู**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

[2] กัญญา ปัญญสุทธิ์. (2523). **การสร้างแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทยเรื่อง การผันวรรณยุกต์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

[3] กาญจนา แจ้งตรง. (2550). **ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องการผันวรรณยุกต์โดยการใช้แบบฝึกทักษะชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[4] นิลวรรณ อัคติ. (2548). **การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องการผันวรรณยุกต์โดยใช้แบบฝึกทักษะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[5] นุชราวรรณ บุญทวี. (2553). ผล**การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่อง การผันวรรณยุกต์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กิจกรรมการผันวรรณยุกต์ด้วยนิ้วมือและแบบฝึกทักษะ. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต.** มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[6] บรรณฑรวรรณ ป้องกัน. (2555). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่อง การผันวรรณยุกต์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้นิ้วมือประกอบแบบฝึกทักษะกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ STAD**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต. นครพนม : มหาวิทยาลัยนครพนม.

[7] บุญเรือง วังคะฮาด. (2553). **ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ NHT เรื่องการผันวรรณยุกต์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[8] ปาริชาติ ไชยโสภา. (2550). **การพัฒนาแบบฝึกการผันวรรณยุกต์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุวรรณสุทธารามวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

[9] ยุวดี โพธิ์หมุด. (2558). **การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยการผันวรรณยุกต์ด้วยนิ้วมือประกอบการเรียนตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการผันวรรณยุกต์ การคิดวิเคราะห์และความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[10] รัสรินทร์ เสนารถรัฐพงศ์. (2553). **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องการผันวรรณยุกต์โดยใช้นิ้วมือชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[11] ศิริรัชต์ ทนงศักดิ์วิเศษ. (2553). **ผลการจัดการเรียนรู้ เรื่องการผันวรรณยุกต์จากอักษรสามหมู่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้เกมกับการสอนปกติ**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต. ลพบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

[12] ศิริสุดา ไกรวิจิตร. (2548). **การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง การผันวรรณยุกต์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีนนทบุรี**. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

[13] สมใจ สีหา. (2553). **ผลการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การผันวรรณยุกต์ ด้วยนิ้วมือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประกอบกลุ่มร่วมมือแบบ STAD**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[14] สำราญ ชาญประโคน. (2554). **ผลการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการผันวรรณยุกต์ด้วยนิ้วมือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ร่วมมือแบบ STAD**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[15] สิริกร จิเจริญ. (2554). **แบบฝึกการผันวรรณยุกต์สำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ**. สารนิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ.

[16] เอนก ใจกุย. (2552). **ผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องการผันวรรณยุกต์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านคลองบัว กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

บทสังเคราะห์งานวิจัยวรรณศิลป์ประเภทภาพพจน์ในรอบ 32 ปี (พ.ศ.2528 – พ.ศ.2559)

A Synthesis of Research Works on Figurative Language in Literary (B.E. 2528 – 2559)

ชีวรัตน์ คุ้มครอง [11] * พรพันธุ์ เขมคุณาศัย[2] พัชลินจ์ จีนนุ่น[3] ปรียารัตน์ เชาวลิตประพันธ์[4]

Cheewarat Koomkrong[1] * Pornpan Kemakunasai[2] Phatchalin Jeennoon[3] Preeyarat Chaowalitprapan[4]

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยวรรณศิลป์ประเภทภาพพจน์ในรอบ 32 ปี (พ.ศ. 2528- พ.ศ.2559) ในด้านข้อมูลที่นำมาใช้ในการศึกษา ด้านแนวคิดทฤษฎี ด้านระเบียบวิธีการวิจัย และด้านสถาบันที่ศึกษา โดยเก็บรวบรวมข้อมูลวิทยานิพนธ์ บทความวิจัย จากฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย (Thailis) และเว็บไซต์ https://scholar.google.co.th/ รวมจำนวน 15 เรื่อง ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาออกเป็น 3 ช่วง ดังนี้ ช่วงที่ 1 พ.ศ.2528- พ.ศ.2539 ช่วงที่ 2 พ.ศ.2540 – พ.ศ.2550 และช่วงที่ 3 พ.ศ.2551 – พ.ศ. 2559 ผลการสังเคราะห์พบว่า ด้านข้อมูลที่นำมาใช้ในการศึกษา ช่วงที่ 1 ได้แก่ หนังสือเรียนภาษาไทย วิชาบังคับ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย วรรณกรรมร้อยกรองของสุจิตต์ วงษ์เทศ หนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วรรณคดีพุทธศาสนา หนังสือเรียนภาษาไทย วิชาภาษาไทย วิชาเลือกเสรี ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในช่วงที่ 2 ได้แก่ พระนิพนธ์ของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์, คำประพันธ์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา นวนิยายของโสภาค สุวรรณ ในช่วงที่ 3 ได้แก่ บทเพลงของคาราบาว ข่าวกีฬาในหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ โฆษณาอสังหาริมทรัพย์ในหนังสือพิมพ์ มหาเวสสันดรชาดก (กัณฑ์วนปเวสน์) เพลงไทยสากลที่ขับร้องโดยชรินทร์ นันทนาคร วรรณกรรม เรื่อง “น้ำเล่นไฟ” เนื้อเพลง เพลงติดอันดับ 25 ในเว็บไซต์ songlyrics.com 2) ด้านแนวคิดทฤษฎีนั้น เนื่องจากเป็นงานวิจัยที่ศึกษาการใช้ภาพพจน์ในเอกสารต่าง ๆ พบว่าทั้งในช่วงที่ 1 ช่วงที่ 2 และช่วงที่ 3 ปรากฏแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้ภาพพจน์ เพียงอย่างเดียว 3) ด้านระเบียบวิธีการวิจัย พบว่า งานวิจัยในช่วงที่ 1-3 เป็นงานวิจัยเชิงเอกสารเป็นส่วนใหญ่ แต่ก็ยังปรากฏงานวิจัยแบบบรรยายเชิงสำรวจ ในช่วงที่ 2 จำนวน 1 เรื่อง นอกจากนี้ยังทำให้ทราบถึง ความรู้ภาพพจน์ที่ปรากฏอย่างหลากหลายในวรรณกรรม วรรณคดีหรืองานอื่น ๆ ซึ่งสามารถนำความรู้ดังกล่าวไปปรับใช้ในการศึกษาภาพพจน์ต่อไป

คำสำคัญ: งานวิจัยวรรณศิลป์ ภาพพจน์

---

[1] นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

[2] รศ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

[3] ผศ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

[4] ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

* Corresponding author: Tel.: 061 1944814 E-mail address: cherrypinkpuinoon@hotmail.com

Abstract

This article aimed to synthesize research works on figurative language in literary works in 32 years (B.E. 2528 – 2559) in terms of data used in the study, principles and theory, research methodology, and institution. The total of 15 pieces of work were used as data collected from theses, research articles from Thailis database, and the website https://scholar.google.co.th/. The researcher divided the study into 3 periods; period 1 – B.E.2528 – 2539, period 2 – B.E.2540 – 2550, and period 3 – B.E.2551 – 2559. The synthesis revealed that in period 1 data used in the study included Thai language textbooks for mandatory subject of upper secondary level,Thai poetry by Sujit Wongtet, Thai language textbooks: integrated skills series for lower secondary level, Buddhism literature, Thai language textbooks for elective subject of upper secondary level. In period 2, the following textbooks were used; literary works by Prince Thammatibet, Thai verse of Mattayom Suksa 4 students in schools under jurisdiction of General Education Department, and Novels by Sopak Suwan.. In period 3 Songs composed by The Karabao musical band, sports news in The Daily News, property advertisement in newsppers, Mahavetsandorn Chadaga (Vanapavet act), Thai songs by Charin Nantanakorn, literary work “Nam Len Fai”, and the first 25 songs of the popular song list in the website songlyrics.com. 2) With regard to principles and theory, due to it was a research aiming to study the use of figure of speech in different documents, it was found that all periods 1, 2 and 3 employed the same theory of figurative language. 3) For research methodology, the study showed that most of research were documentary research. However, one survey research was found in period 2. Besides, the study also revealed a variety of knowledge about figurative language in literary works, literature or other types of written work which were useful for further study.

Keyword: research works on figurative language

บทนำ

ร้อยแก้วประเภทวรรณกรรม วรรณคดี บทเพลงหรือแม้กระทั่ง ข่าวหรือโฆษณา ปรากฏการใช้ภาษาที่ทำให้เกิดภาพ มองเห็นภาพ ชวนให้เกิดความคิด และทำให้เข้าใจถึงสิ่งที่สื่อได้ง่าย เรียกว่า ภาพพจน์ ซึ่งภาพพจน์เป็นกลวิธีการใช้ภาษาโดยเลือกสรรถ้อยคำหรือใช้กลวิธีการกล่าวอย่างแยบยล เพื่อให้คำน้อยคำ สรุปสาระหรือให้เนื้อหาที่กว้างลึก หรือทำในสิ่งที่จะเข้าใจได้ยากให้เข้าใจได้ง่าย ทำให้สิ่งที่สัมผัสไม่ได้ให้สามารถสัมผัสได้หรือทำให้ข้อความนั้นกินใจ ชวนคิด ชวนทำ สำหรับความสำคัญของการใช้ภาพพจน์ในการที่จะแต่งคำประพันธ์ หรือนำไปใช้ในการแต่งบทเพลง หรือในด้านอื่น ๆ นั้น ในการเขียนหรือแต่งที่จะทำให้ชัดเจนประณีตและมีความสวยงามต้องมีการประดับตกแต่งภาพพจน์ ทั้งนี้เพราะภาพพจน์จะทำให้มโนภาพเด่นชัดขึ้นจนผู้อ่านผู้ฟังเห็น เข้าใจ และทำให้ความคิดและความรู้สึกของผู้เขียนผู้แต่งเข้ามาสู่ความคิดและความรู้สึกของผู้อ่านได้ง่าย ภาพพจน์จะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้คำประพันธ์มีคุณค่าโดดเด่นในด้านวรรณศิลป์ และมีสุนทรียภาพทางภาษา ทำให้ผู้ศึกษาสนใจศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการใช้ภาพพจน์ โดยการวิเคราะห์และ

สังเคราะห์งานวิจัยวรรณศิลป์ประเภทภาพพจน์ โดยเก็บรวบรวมงานวิจัยจากฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย ตั้งแต่ พ.ศ.2528 – พ.ศ.2559 จำนวน 15 เรื่อง แบ่งเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 ระยะเวลา 12 ปี ตั้งแต่ พ.ศ.2528-พ.ศ.2539 ปรากฏงานวิจัยจำนวน 5 เรื่อง ช่วงที่ 2 ระยะเวลา 10 ปี ตั้งแต่ พ.ศ.2540 – พ.ศ.2550 ปรากฏงานวิจัยจำนวน 3 เรื่อง ช่วงที่ 3ระยะเวลา 9 ปี ตั้งแต่ พ.ศ.2551 – พ.ศ.2559 ปรากฏงานวิจัยจำนวน 7 เรื่อง ใน 3 ช่วงดังกล่าวได้แบ่งออกเป็น 4 ประเด็น คือ 1)ด้านขอบเขตเนื้อหาวิจัย 2) ด้านแนวคิดทฤษฎี 3) ด้านระเบียบวิธีการวิจัย 4) ด้านสถาบันที่ศึกษา

วิธีการวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัยวรรณศิลป์ประเภทภาพพจน์ในรอบ 32 ปี (พ.ศ.2528 – พ.ศ.2559) เป็นการสังเคราะห์องค์ความรู้การใช้ภาพพจน์ โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยจากเอกสาร เพื่อเป็นประโยชน์ในทางวิชาการแก่ผู้สนใจศึกษาความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาพพจน์ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอนไว้ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 รวบรวมข้อมูล เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเรื่องการใช้ภาพพจน์ โดยรวบรวมเป็นบรรณานุกรม โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากวารสารวิชาการและฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูล เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้เอกสารและงานวิจัยที่ได้รวบรวมไว้ในขั้นที่ 1 มาวิเคราะห์ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ 1) ขอบเขตเนื้อหาวิจัย แหล่งข้อมูล 2)แนวคิดทฤษฎีความรู้ 3)ระเบียบวิธีการวิจัย และ 4)สถาบันที่ศึกษา โดยวิเคราะห์ในลักษณะของการทบทวนงานวิจัยเกี่ยวกับการใช้ภาพพจน์ ในรอบ 32 ปี (พ.ศ.2528 – พ.ศ.2559) โดยรวบรวมเอกสารและงานวิจัยทั้งสิ้น 15 เรื่องโดยแบ่งเป็น 3 ช่วง โดยอาศัยหลักเกณฑ์ด้านขอบเขตเนื้อหาวิจัยในการจำแนกทั้ง 3 ช่วง และขั้นตอนที่ 3 สังเคราะห์องค์ความรู้ เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้นำผลจากการวิเคราะห์โดยการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ในลักษณะการเขียนบทความทางวิชาการในรายวิชาการเขียนทางวิชาการ ซึ่ง นำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 2 มาสังเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาพพจน์ ในขั้นตอนที่ 3

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัยวรรณศิลป์ประเภทภาพพจน์ในรอบ 32 ปี (พ.ศ.2528 – พ.ศ.2559) โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยจากเอกสาร ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากวารสารวิชาการและฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทยในรอบ 32 ปี (พ.ศ.2528 – พ.ศ.2559) จำนวน 15 เรื่อง แบ่งได้เป็น 3 ช่วง ดังนี้

1. ช่วงที่ 1 (พ.ศ.2528- พ.ศ.2539)

จากการศึกษางานวิจัยวรรณศิลป์ประเภทภาพพจน์ในรอบช่วงที่ 1 (พ.ศ.2528- พ.ศ.2539) ปรากฏงานวิจัยจำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ การวิเคราะห์การใช้ภาพพจน์ในวรรณคดีที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทย วิชาบังคับ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย, วิเคราะห์การใช้ภาพพจน์ในวรรณกรรมร้อยกรองของ สุจิตต์ วงษ์เทศ, การวิเคราะห์ภาพพจน์ในวรรณคดีไทยที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น , วิเคราะห์การใช้ภาพพจน์ในวรรณคดีพุทธศาสนา พระนิพนธ์เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์ และการศึกษาเชิงวิเคราะห์การใช้ภาพพจน์ที่ปรากฏในวรรณกรรมในหนังสือเรียนภาษาไทย วิชาภาษาไทย วิชาเลือกเสรี ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ในด้านขอบเขตเนื้อหาวิจัย พบว่ามีการวิเคราะห์การใช้ภาพพจน์ ดังนี้ 1) ในวรรณคดีร้อยกรอง เฉพาะที่ปรากฏในหนังสือ เรียนภาษาไทย ภาคบังคับ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอน ปลายเท่านั้น ได้แก่เรื่องต่อไปนี้ อิเหนา ตอน กองทัพท้าวกะหมังกุหนิงตี เมืองด่านดาหา, นิราศ พระบาท, มหาเวสสันดร ชาดก กัณฑ์กุมาร และ กัณฑ์มหาราช , กาพย์เห่เรือ เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์, เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอน ขุนแผนลุแก่โทษ 2) ในวรรณกรรมร้อยกรองของ สุจิตต์ วงษ์เทศ ทั้งร้อยกรองขนาดสั้นและ ขนาดยาว พบเฉพาะที่มีการ รวมพิมพ์เป็นเล่ม รวม 11 ชื่อเรื่อง คือ นิราศเมือง นนท์, กลอนลูกทุ่ง, เห่ลูกทุ่ง, กูเป็นนิสิต นักศึกษา, เพลงยาวถึงนายกรัฐมนตรี, เจ้าขุนทองไปปล้น, นิราศ 12 เดือน, เสภาไพร่, เสภา เผด็จการ, เสภาน้ำท่วมหาบเร่, เสภาเบ็ดเตล็ด 3) ในวรรณคดีไทยจากหนังสือ เรียนภาษาไทย ชุด ทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1-3 ได้แก่ รามเกียรติ์ ตอนศึกไมยราพ, พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีพบศรี สุวรรณกับสินสมุทร, พระร่วง, ราชาธิราช, กาพย์เห่ชมเครื่องคาว หวานและว่าด้วยงาน นักขัตฤกษ์, ขุนช้าง ขุนแผน, โคลงโลกนิติ, สามก๊ก 4) ในวรรณคดีพุทธศาสนา พระนิพนธ์เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์ คือ เรื่อง นันโทปนันทสูตรคำหลวง และพระมาลัยคำหลวง จากหนังสือเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์พระประวัติ และพระนิพนธ์บทร้อยกรอง และ 5) ในวรรณกรรมร้อยแก้ว และร้อยกรองเฉพาะที่ ปรากฏในหนังสือเรียน ภาษาไทยวิชาเลือกเสรี รายวิชา ท 022 วรรณกรรมปัจจุบัน ท 033 วรรณคดีมรดก ท 034

ในด้านแนวคิดทฤษฎี พบว่างานวิจัยที่ได้ศึกษานั้นเป็นงานวิจัยที่ศึกษาเพื่อวิเคราะห์ถึงการใช้ภาพพจน์ในตัวบทวรรณคดี วรรณกรรมและหนังสือเรียน ดังนั้นจึงปรากฏการใช้แนวคิดทฤษฎีเฉพาะแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้ภาพพจน์ ประกอบไปด้วย อุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน อติพจน์ นามนัย ปฏิทรรศน์ การอ้างถึง การซ้ำคำ ปฏิปุจฉา การเล่นเสียง สัทพจน์ และสัญลักษณ์

ในด้านระเบียบวิธีการวิจัย พบว่าช่วงที่ 1 (พ.ศ.2528- พ.ศ.2539) ระเบียบวิธีการวิจัย ได้แก่ การวิจัยเชิงเอกสาร ทั้งหมด

ในด้านของสถาบันที่ศึกษา ปรากฏสถาบันดังต่อไปนี้ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

2. ช่วงที่ 2 (พ.ศ.2540 – พ.ศ.2550)

การศึกษางานวิจัยวรรณศิลป์ประเภทภาพพจน์ช่วงที่ 2 (พ.ศ.2540 – พ.ศ.2550) ปรากฏงานวิจัยจำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ การใช้ภาพพจน์ในพระนิพนธ์ของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์, การศึกษาการใช้ภาพพจน์ในการแต่งคาประพันธ์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา และภาษาสร้างสรรค์ : การใช้ภาพพจน์ในนวนิยายของโสภาค สุวรรณ

ในด้านขอบเขตเนื้อหาวิจัย พบว่ามีการศึกษาภาพพจน์ ดังนี้ 1) พระนิพนธ์ ของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์ ดังนี้ คือ บทเห่เรือ (เห่ชมเรือ เห่ชมปลา เห่ชม นก เห่ชมไม้) บทเห่เรื่อง กากี บทเห่สังวาสและเห่ ครวญ กาพย์ห่อโคลง นิราศธารโศก กาพย์ห่อโคลงนิราศธารทองแดง นันโทปนันทสูตรคำหลวง พระมาลัยคำหลวง เพลงยาว 2) ในคำประพันธ์ภาษาไทย พบ 3 ประเภท คือ โคลงสี่สุภาพ กาพย์ยานี 11 และ กลอนสุภาพ ที่แต่งโดยนักเรียนที่ศึกษา ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความสามารถในการ แต่งคำประพันธ์ ภาษาไทยสูงและต่ำของ โรงเรียนมัธยมศึกษาใน สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร และ 3) ในนวนิยายของโสภาค สุวรรณ ที่มีฉากใน ประเทศไทย ได้แก่ ตะวันลับฟ้า, เชิงช้า ชาลี, บุลลา,บุหงารำไป, ปม

พิศวาส, พระรถ – เมรี, เสี้ยนดอกงิ้ว, หนังหน้าไฟ - นวนิยายของโสภาค สุวรรณ ที่มีฉากทั้งใน ประเทศไทย และ ต่างประเทศ ได้แก่ เกนรี –มายรี, จินตปาตี, พรานทะเล, ฟ้าสางที่ดัคกา, ยังมีรัก ที่อฮักการ์, รักในสายหมอก, ศิขริน – เทวินตา - นวนิยายของโสภาค สุวรรณ ที่มีฉากใน ต่างประเทศเป็นหลัก ได้แก่ คามาเอน่า, ความลับบนแหลมไซไน, เจ้าทะเลทราย, ฟ้าจรด ทราย, ลมหวน, สิคีริยา

ในด้านแนวคิดทฤษฎี พบว่างานวิจัยที่ได้ศึกษานั้นเป็นงานวิจัยที่ศึกษาเพื่อวิเคราะห์ถึงการใช้ภาพพจน์ในตัวบทวรรณคดี วรรณกรรม นวนิยาย ดังนั้นจึงปรากฏการใช้แนวคิดทฤษฎีเฉพาะแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้ภาพพจน์ ประกอบไปด้วย อุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน อติพจน์ นามนัย ปฏิทรรศน์ การอ้างถึง การซ้ำคำ ปฏิปุจฉา การเล่นเสียง สัทพจน์ และสัญลักษณ์

ในด้านระเบียบวิธีการวิจัย พบว่า ช่วงที่ 2 (พ.ศ.2540 – พ.ศ.2550) ระเบียบวิธีการวิจัย ได้แก่ การวิจัยเชิงเอกสาร และปรากฏงานวิจัยแบบบรรยายเชิงสำรวจจำนวน 1 เรื่อง

ในด้านของสถาบันที่ศึกษา ปรากฏสถาบันดังต่อไปนี้ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

3. ช่วงที่ 3 (พ.ศ.2551 – พ.ศ.2559)

จากการศึกษางานวิจัยวรรณศิลป์ประเภทภาพพจน์ ช่วงที่ 3 (พ.ศ.2551 – พ.ศ.2559) ปรากฏงานวิจัยจำนวน 7 เรื่อง ได้แก่ การศึกษาเชิงวิเคราะห์การใช้ภาพพจน์ในบทเพลงของคาราบาว , การใช้ภาพพจน์ในข่าวกีฬาของหนังสือพิมพ์รายวัน : กรณีศึกษาหน้าข่าวกีฬาในหนังสือพิมพ์เดลินิวส์, การวิเคราะห์รูปแบบภาษา ภาพพจน์ และการใช้คาของโฆษณาอสังหาริมทรัพย์ในหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ในช่วงเดือนมกราคม ปีพุทธศักราช 2552 ถึงเดือนมิถุนายน ปีพุทธศักราช 2553, วิเคราะห์การใช้ภาพพจน์ในมหาเวสสันดรชาดก (กัณฑ์วนปเวสน์) ภาษาเขมร ฉบับพุทธศาสนบัณฑิตย์, การวิเคราะห์การใช้ภาพพจน์ที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงไทยสากลที่ขับร้องโดย ชรินทร์ นันทนาคร, การใช้ภาพพจน์ในการนาเสนอหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในวรรณกรรม เรื่อง “น้ำเล่นไฟ” ของ กฤษณา อโศกสิน และการศึกษาโวหารภาพพจน์ในบทเพลง : เพลงติดอันดับ 25 ในเว็บไซต์ songlyrics.com

ในด้านขอบเขตเนื้อหาวิจัย พบว่ามีดังนี้ 1) การศึกษาผลงานเพลงของ คาราบาวที่เป็นอัลบั้ม ปกติโดยจะไม่ศึกษาชุด พิเศษ อัลบั้มรวมฮิตหรือ อัลบั้มที่นำกลับมาทำใหม่ โดยอัลบั้มปกติของคาราบาว มีทั้งหมด 15 ชุด ตั้งแต่ พ.ศ. 2524 – 2538 รวมทั้งสิ้น 153 เพลง ภาพพจน์ตามเกณฑ์ของ ชุมสายสุวรรณชมภู โดยศึกษาเฉพาะเนื้อร้อง หรือเนื้อหาเท่านั้น 2) การศึกษาพาดหัวข่าวกีฬาใน หน้าข่าวกีฬาของ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ประจำเดือน พฤษภาคม ถึงกรกฎาคม 2549 รวม 66 ฉบับ มีพาดหัว ข่าว 243 ข้อความ 3) การศึกษาการใช้ภาพพจน์ในโฆษณาอสังหาริมทรัพย์ ที่พบในหนังสือพิมพ์ บางกอกโพสต์ในช่วง ตั้งแต่ฉบับวันที่ 1 มกราคม พ. ศ. 2552 ถึงฉบับวันที่ 30 มิถุนายนพ.ศ 2553 ผู้วิจัยเลือก เฉพาะพาดหัวโฆษณาอสังหาริมทรัพย์ซึ่งเป็น โฆษณาโครงการบ้านที่ อยู่อาศัยอาคารพาณิชย์ และคอนโดมิเนียมที่มี ขนาดตั้งแต่เต็มหน้า หนังสือพิมพ์ครึ่งหน้า หนังสือพิมพ์และเศษ 1 ส่วน 4 หน้าหนังสือพิมพ์ 4) การศึกษามหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์วนปเวสน์ ภาษาเขมร ฉบับพุทธศาสนบัณฑิตมาแปลเป็น ภาษาไทย และศึกษา วิเคราะห์ในด้านการใช้ ภาพพจน์ โดยศึกษา เฉพาะ กัณฑ์วนปเวสน 5) การศึกษาบทเพลงชุด ของขวัญรวมเพลงเอก ชรินทร์ นันทนาคร ขับ ร้องบันทึกแผ่นเสียง พ. ศ. 2500 ถึง 2512 จำนวน 156 เพลง 6) การศึกษาภาพพจน์ในวรรณกรรมเรื่องน้ำเล่น ไฟของกฤษณาอโศกสิน จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์เพื่อนดี พิมพ์ครั้งที่ 1 ปี 2553 และ 7) การศึกษาบทเพลงภาษาอังกฤษที่ ติดอันดับ 25 ของเดือน ตุลาคม 2557 จาก www.songlyrics.com

ในด้านแนวคิดทฤษฎีนั้น พบว่างานวิจัยที่ได้ศึกษานั้นเป็นงานวิจัยที่ศึกษาเพื่อวิเคราะห์ถึงการใช้ภาพพจน์ในตัวบทวรรณคดี วรรณกรรม นวนิยาย ดังนั้นจึงปรากฏการใช้แนวคิดทฤษฎีเฉพาะแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้ภาพพจน์ ประกอบไปด้วย อุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน อติพจน์ นามนัย ปฏิทรรศน์ การอ้างถึง การซ้ำคำ ปฏิปุจฉา การเล่นเสียง สัทพจน์ และสัญลักษณ์

ในด้านระเบียบวิธีการวิจัย พบว่า ช่วงที่ 3 (พ.ศ.2551 – พ.ศ.2559) ระเบียบวิธีการวิจัย ได้แก่ การวิจัยเชิงเอกสาร ทั้งหมด

ในด้านของสถาบันที่ศึกษา ปรากฏดังต่อไปนี้ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ,มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยพะเยา และมหาวิทยาลัย ราชภัฏอุบลราชธานี

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัยวรรณศิลป์ประเภทภาพพจน์ ในรอบ 32 ปี (พ.ศ.2528 – พ.ศ.2559) พบว่าองค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาพพจน์ ของทั้ง 3 ช่วง มีความแตกต่างกันในบางส่วน บางส่วนก็มีความคล้ายคลึงกันไปในทำนองเดียวกัน กล่าวคือ แหล่งข้อมูลที่ผู้วิจัยศึกษาในงานวิจัยช่วงที่ 1 (พ.ศ.2528 - พ.ศ.2539) และช่วงที่ 2 (พ.ศ.2540 – พ.ศ.2550) นั้นจะเป็นประเภทตัวบทวรรณคดี วรรณกรรมและนวนิยาย ส่วนข้อมูลในช่วงที่ 3 (พ.ศ.2551 – พ.ศ.2559) มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้นโดยได้มีการศึกษาข้อมูลจากบทเพลง ข่าว และโฆษณา ทำให้แสดงให้เห็นได้ว่าการวิจัยในเรื่องของการใช้ภาพพจน์นั้นได้มีการพัฒนาขึ้น จากที่สามารถศึกษาได้เพียงในรูปแบบของหนังสือ วรรณคดี วรรณกรรม นวนนิยาย ได้เกิดการศึกษาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่กว้างมากขึ้น อันแสดงให้เห็นถึงการใช้ภาพพจน์ที่ถูกนำไปประยุกต์ใช้กับในด้านต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น ส่วนแนวคิดและทฤษฎีนั้น เน้นทฤษฎีวิเคราะห์การใช้ภาพพจน์ที่พบในแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งสามช่วง ระเบียบวิธีการวิจัยนั้น ในช่วงที่ 1 (พ.ศ.2528- พ.ศ.2539) และในช่วงที่ 3 (พ.ศ.2551 – พ.ศ.2559) มีเพียงรูปแบบเดียว คือ การวิจัยเชิงเอกสาร แต่ในส่วนช่วงที่ 2 (พ.ศ.2540 – พ.ศ.2550) นั้น ได้ปรากฏงานวิจัยแบบบรรยายเชิงสำรวจ อยู่บ้างแต่ส่วนน้อยมาก แสดงให้เห็นว่าในการวิจัยในเรื่องการใช้ภาพพจน์นั้นยังคงรูปแบบการวิจัยเชิงเอกสารอยู่เนื่องด้วยลักษณะของเรื่องการใช้ภาพพจน์ที่จำเป็นต้องศึกษาจากแหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสาร

จากการศึกษางานวิจัยวรรณศิลป์ประเภทภาพพจน์ ในรอบ 32 ปี (พ.ศ.2528 – พ.ศ.2559) จะเห็นได้ว่างานวิจัยทางด้านเรื่องของการใช้ภาพพจน์นั้นมีพัฒนาการมากขึ้นตามยุคสมัย ทำให้เราสามารถที่จะเรียนรู้ได้ถึงลักษณะของการนำภาพพจน์เข้าไปสู่ผลงานในรูปแบบต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไปมากขึ้น แสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของภาพพจน์ในผลงานต่าง ๆ เหล่านั้น และสามารถที่จะนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้กับผลงานของตนเองหรือเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนได้ในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

[1] กรกช อัญชลีนุกูล. (2548). **ภาษาสร้างสรรค์ : การใช้ภาพพจน์ในนวนิยายของโสภาค สุวรรณ**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

[2] เกตุกนก กัณฐสุทธิ์. (2545). **การศึกษาการใช้ภาพพจน์ในการแต่งคำประพันธ์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

[3] นาตยา บัวลอย. (2539). **การศึกษาเชิงวิเคราะห์การใช้ภาพพจน์ที่ปรากฏในวรรณกรรมในหนังสือเรียนภาษาไทยวิชาภาษาไทย วิชาเลือกเสรี ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัญฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

[4] พรอนันต์ ยอดจันทร์. (2557). **การวิเคราะห์การใช้ภาพพจน์ที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงไทยสากลที่ขับร้องโดยชรินทร์ นันทนาคร**. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.

[5] พิสมร วัยวุฒิ. (2530). **วิเคราะห์การใช้ภาพพจน์ในวรรณกรรมร้อยกรองของ สุจิตต์ วงษ์เทศ.** ปริญญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

[6] ภัทราภรณ์ ทนันชัย. (2528). **การวิเคราะห์การใช้ภาพพจน์ในวรรณคดีที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทยวิชาบังคับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

[7] ศิรินทร์วรรณ พันธ์วงค์. (2557). **การใช้ภาพพจน์ในการนำเสนอหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในวรรณกรรมเรื่อง “น้ำเล่นไฟ” ของ กฤษณา อโศกสิน.** พะเยา : มหาวิทยาลัยพะเยา.

[8] ศิวาพร พิรอด. (2550). **การศึกษาเชิงวิเคราะห์การใช้ภาพพจน์ในบทเพลงของคาราบาว.** วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัญฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

[9] สิริรัตน์ สุคันธวณิช. (2531). **การวิเคราะห์ภาพพจน์ในวรรณคดีไทยที่ปรากฏในหนังสือ เรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

[10]โสภี รัมมณีย์. (2534). **วิเคราะห์การใช้ภาพพจน์ในวรรณคดีพุทธศาสนา พระนิพนธ์เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์**. ปริญญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนคริ นทรวิโรฒ.

พลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ ในรอบ 32 ปี ระหว่าง พ.ศ.2529 - พ.ศ.2560

Dynamics of Teaching and Learning Thai Quatrain in 32 Years Between B.E. 2529 – 2560

วิลาสินี ทองเอียด[1*] พรพันธุ์ เขมคุณาศัย[2]

Wilasinee Thong-iad [1] * Pornpan Kemakunasai[2]

บทคัดย่อ

บทความเรื่องพลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ ในรอบ 32 ปี ระหว่างพ.ศ.2529 - พ.ศ.2560 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ ในรอบ 32 ปี จากงานวิจัยไทย ระหว่าง พ.ศ.2529 - พ.ศ.2560 โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงเอกสาร โดยผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวมและคัดเลือกข้อมูลตามขอบเขตของเวลาที่ผู้ศึกษากำหนด จากฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย (Thailis) ปรากฏงานวิจัยทั้งหมดจำนวน 13 เรื่อง ซึ่งผู้ศึกษาทำการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยใน 4 ด้านคือ ด้านจุดมุ่งหมายการวิจัย ด้านแนวคิดทฤษฎี ด้านนวัตกรรมและด้านระเบียบวิธีวิจัย โดยสามารถแบ่งช่วงงานวิจัยโดยใช้เกณฑ์แนวคิดทฤษฎี ออกได้เป็น 2 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 การพัฒนาสื่อและนวัตกรรม (พ.ศ.2529 - พ.ศ.2544) ช่วงที่ 2 การใช้นวัตกรรมและการสอนในรูปแบบต่าง ๆ (พ.ศ.2545 - พ.ศ.2560) จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์องค์ความรู้ในแต่ละช่วงปรากฏผล ตามแต่ละด้านดังนี้ ด้านจุดมุ่งหมายการวิจัย พบว่าในช่วงที่ 1 เป็นการศึกษาที่มุ่งการสร้างสื่อนวัตกรรมและเปรียบเทียบเจตคติและผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังใช้นวัตกรรม ช่วงที่ 2 เป็นการศึกษาที่มุ่งเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังใช้นวัตกรรมมากกว่าจุดมุ่งหมายอื่น ด้านแนวคิดทฤษฎี พบว่าในช่วงที่ 1 ปรากฏทฤษฎีและความรู้เกี่ยวกับการสร้างสื่อนวัตกรรมมากที่สุด ช่วงที่ 2 ปรากฏทฤษฎีและความรู้เกี่ยวกับโคลงสี่สุภาพและการสอนในรูปแบบต่าง ๆ มากที่สุด ส่วนด้านนวัตกรรมพบว่า ช่วงที่ 1 ปรากฏนวัตกรรมการสร้างสื่อมากที่สุด ช่วงที่ 2 ปรากฏนวัตกรรมบทเรียนโปรแกรม ชุดการสอน แบบฝึกทักษะและการสอนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การสอนในรูปแบบ CIPPA การสอนแบบปกติ การสอนแบบกลุ่ม เป็นต้น ด้านระเบียบวิธีวิจัย พบว่าส่วนใหญ่เป็นวิจัยเชิงทดลองและวิจัยเชิงบรรยาย ตามลำดับ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่างานวิจัยไทยเรื่องโคลงสี่สุภาพระหว่างพ.ศ.2529 - พ.ศ. 2560 เป็นการวิจัยเชิงทดลองและเชิงบรรยายที่มุ่งศึกษาการสร้างนวัตกรรม การสอนในวิธีต่าง ๆ และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังใช้นวัตกรรม โดยระยะแรกปรากฏการสร้างสื่อนวัตกรรมและเปรียบเทียบ

[1] นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

[2] รศ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตรและสังคมศาสตร มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

*Corresponding author: Tel.: 098 0264029. E-mail address: bebiw_leesaw@outlook.co.th

เจตคติและผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังใช้นวัตกรรม ส่วนระยะหลังปรากฏนวัตกรรมบทเรียนโปรแกรม ชุดการสอน แบบฝึกทักษะและการสอนในรูปแบบต่าง ๆ ปริมาณใกล้เคียงกัน

คำสำคัญ (Keywords) : การเรียนการสอน, โคลงสี่สุภาพ

Abstract

The article entitled Dynamics of Teaching and Learning Thai Quatrain in 32 Years Between B.E. 2529 – 2560 aimed to explore the dynamics of teaching and learning Thai quatrain in 32 years in Thai research works between B.E. 2529 – 2560 using documentary research method. The researcher collected and selected data, within the set time frame, from 13 Thai theses in Thailis databased. The researcher analyzed and synthesized research data in 4 aspects; research aim, theory, innovation and research methodology. The study was divided into 2 stages; stage 1 – the development of media and innovation (B.E. 2529 – 2544) and stage 2 – the use of variety of innovation and instruction (B.E. 2545 – 2560). The analysis and synthesis of knowledge in each stage revealed the following findings. Regarding research aim, it was found that in stage 1 the research aimed to develop teaching innovation and compare attitude and learning achievement before and after the use of innovation. For stage 2, the research aimed to compare learning achievement before and after the use of innovation more than other aims. With regard to theory, it was found that in stage 1 theories and knowledge on innovation development were found to be of highest number. In stage 2 theories and knowledge on Thai quatrain and instructional methods were found most. Regarding innovation, it was found that in stage 1 the development of media was found most. In stage 2 innovation like instructional program, teaching module, skill practice exercise and instructional approaches such as CIPPA model, ordinary teaching approach, group learning and etc. were found. With regard to research methodology, it showed that most of research works were experimental and descriptive research respectively. It was concluded that research works on Thai quatrain between B.E. 2529 – 2560 consisted of experimental study and descriptive study aiming to develop instructional innovation and teaching methods and compare learning achievement before and after the use of innovation. In the first stage there were research works on innovation development and comparison of attitude and learning achievement before and after the use of innovation. In later stage research works on instructional program, teaching module, skill practice exercise and different instructional approaches were found to have the same number.

Keyword: teaching and learning, Thai quatrain

บทนำ

ภาษาไทยถือเป็นภาษาประจำชาติของประเทศไทย ที่คนไทยใช้ติดต่อสื่อสารกันมาตั้งแต่อดีต ซึ่งภาษาไทยเป็นภาษาเดียวในโลกที่ไม่ได้ใช้ร่วมกับประเทศอื่นๆ อาจกล่าวได้ว่า ภาษาไทยเป็นสมบัติของชาติที่

สื่อถึงความเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจ และความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจธุรการงาน และการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมในระบอบประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจารณ์และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพเป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติตลอดไป

การเขียนเป็นทักษะทางภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร เป็นการส่งสารโดยถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้ผู้รับสารรับด้วยวิธีการอ่าน ถ้าผู้ส่งสารส่งได้ครบถ้วนถูกต้องตามกระบวนการสื่อสาร ผู้รับสารก็สามารถรับสารได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ซึ่งการเขียนนั้นมีทั้งการเขียนประเภทร้อยแก้วและการเขียนประเภทร้อยกรอง

โคลงสี่สุภาพเป็นร้อยกรองประเภทโคลงกวีนิยมแต่งมากที่สุด โคลงสี่สุภาพ ปรากฏในวรรณกรรมไทยตั้งแต่สมัยต้นอยุธยา ปรากฏในมหาชาติคำหลวงเป็นเรื่องแรก โคลงสี่สุภาพเป็นคำประพันธ์ที่กวีชอบแต่งและผ่านการพัฒนามายาวนานจนมีฉันทลักษณ์ที่ลงตัวและเป็นแบบฉบับดังที่ยึดถือกันในปัจจุบัน

การสอนการโคลงสี่สุภาพ จึงเป็นสาระการเรียนรู้หนึ่งที่สำคัญของการเรียนการสอนภาษาไทยในปัจจุบัน ทั้งนี้ยังปรากฏงานวิจัยจำนวนหนึ่งที่กล่าวถึงปัญหาว่า ทักษะด้านการแต่งโคลงสี่สุภาพของนักเรียนไทยลดลงและมีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ สืบเนื่องจากทักษะการแต่งโคลงสี่สุภาพเป็นทักษะที่มีความสลับซับซ้อนและมีความยาก เพราะการแต่งโคลงสี่สุภาพเป็นการเขียนที่ต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ โดยการหาถ้อยคำมาร้อยกรองเข้าให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ให้ไพเราะเหมาะสม รวมไปถึงมีการบังคับฉันทลักษณ์ซึ่งมีรูปวรรณยุกต์อีกด้วย จากประเด็นปัญหาข้างต้นจึงเกิดงานวิจัยจำนวนหนึ่งซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ค้นหากระบวนการในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวของนักเรียนไทย

ผู้ศึกษาจึงสนใจในการเก็บรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเกี่ยวกับโคลงสี่สุภาพเพื่อวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลให้เกิดเป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับโคลงสี่สุภาพและนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยมาพัฒนาและแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น เนื่องจากงานวิจัยถือเป็นเอกสารทางวิชาการที่ได้รับความน่าเชื่อถือในแวดวงวิชาการสืบเนื่องจากเป็นกระบวนการศึกษาที่ผ่านระเบียบวิธีวิจัยมาแล้วอย่างครบถ้วน

การศึกษาพลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ ในรอบ 32 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2529 - พ.ศ.2560 ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพจากงานวิจัยไทย ระหว่างพ.ศ.2529 - พ.ศ.2560 โดยวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยใน 4 ด้านคือ ด้านจุดมุ่งหมายการวิจัย ด้านแนวคิดทฤษฎี ด้านนวัตกรรมและด้านระเบียบวิธีวิจัย

ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยที่มีขอบข่ายที่เกี่ยวข้องกับโคลงสี่สุภาพ จากฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย (Thailis) โดยคัดเลือกเฉพาะงานวิจัยที่ตรงกับขอบเขตเวลาที่ผู้ศึกษากำหนดไว้ปรากฏงานวิจัยทั้งสิ้นจำนวน 13 เรื่อง ซึ่งสามารถจำแนกช่วงงานวิจัยออกเป็น 2 ช่วงช่วงละ 16 ปี คือ ช่วงที่ 1 การ

พัฒนาสื่อและนวัตกรรม (พ.ศ.2529 - พ.ศ.2544) ช่วงที่ 2 การใช้นวัตกรรมและการสอนในรูปแบบต่าง ๆ (พ.ศ.2545 - พ.ศ.2560) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือที่มีลักษณะเป็นตาราง เพื่อบันทึกข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ ของงานวิจัยในแต่ละเล่มไว้ ซึ่งประกอบด้วย แหล่งที่มา ช่วงเวลา ระดับชั้น ข้อมูลจุดมุ่งหมาย แนวคิด นวัตกรรม ระเบียบวิธีวิจัย นำข้อมูลที่ได้จากเก็บรวบรวมเบื้องต้นมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ตามประเด็นดังกล่าวข้างต้นเพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์สังเคราะห์งานวิจัยมาใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนร้อยกรองในเรื่องโคลงสี่สุภาพได้ต่อไปในอนาคต

วิธีการวิจัย

การศึกษาพลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ ในรอบ 32 ปีระหว่างปี พ.ศ.2529 - พ.ศ.2560 เป็นการสังเคราะห์องค์ความรู้และแนวโน้มการศึกษาเกี่ยวกับโคลงสี่สุภาพ โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงเอกสาร เพื่อเป็นประโยชน์ในทางวิชาการแก่ผู้สนใจศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับโคลงสี่สุภาพ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอนไว้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 รวบรวมข้อมูล เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเรื่องโคลงสี่สุภาพ โดยรวบรวมเป็นบรรณานุกรม โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากวารสารวิชาการและฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูล เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้เอกสารและงานวิจัยที่ได้รวบรวมไว้ในขั้นที่ 1 มาวิเคราะห์ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ 1) ขอบเขตเนื้อหาวิจัย แหล่งข้อมูล แนวคิดทฤษฎีความรู้ ระเบียบวิธีการวิจัย การนำไปใช้ประโยชน์และความน่าสนใจของงาน และสถาบันที่ศึกษา โดยวิเคราะห์ในลักษณะของการทบทวนงานวิจัยเกี่ยวกับโคลงสี่สุภาพ งานวิจัยในรอบ 32 ปี (พ.ศ. 2529 – พ.ศ.2560) โดยรวบรวมเอกสารและงานวิจัยทั้งสิ้น 13 เรื่อง โดยแบ่งออกเป็น 2 ช่วง ซึ่งอาศัยหลักเกณฑ์ด้านแนวคิดและทฤษฎีในการจำแนกทั้ง 3 ช่วง

ขั้นตอนที่ 3 สังเคราะห์องค์ความรู้ เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้นำผลจากการวิเคราะห์โดยการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ในลักษณะการเขียนบทความทางวิชาการในรายวิชาการเขียนทางวิชาการ ซึ่งนำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 2 มาสังเคราะห์ความรู้และแนวโน้มการศึกษาเกี่ยวกับโคลงสี่สุภาพในขั้นตอนที่ 3

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาพลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ ในรอบ 32 ปี (พ.ศ. 2529 – พ.ศ.2560) โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยจากเอกสาร ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากวารสารวิชาการและฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทยในรอบ 32 ปี (พ.ศ. 2529 – พ.ศ.2560) จำนวน 13 เรื่อง แบ่งได้เป็น 2 ช่วง โดยใช้เกณฑ์แนวคิดและทฤษฎี

พลวัตงานวิจัยคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ ในรอบ 32 ปี พ.ศ.2529 - พ.ศ.2560

1. พลวัตด้านจุดมุ่งหมายการวิจัย

จุดมุ่งหมายการวิจัย คือ การกำหนดมุ่งหมายที่จะปรับปรุงประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานสอนให้ดีขึ้น โดยนำงานที่ปฏิบัติอยู่มาวิเคราะห์หาสาระสำคัญของสาเหตุที่เป็นปัญหาอันเป็นเหตุให้งานที่ปฏิบัตินั้นไม่ประสบผลสำเร็จไปตามเป้าหมายที่ผู้วิจัยคาดหวังไว้ จากนั้นจะใช้แนวคิดทางทฤษฎีและประสบการณ์การปฏิบัติที่ผ่านมา แสวงหาข้อมูลและวิธีการที่คาดว่าจะแก้ปัญหาได้ แล้วนำวิธีการดังกล่าวไปทดลองปฏิบัติกับกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับปัญหา จากการศึกษาพลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ พ.ศ.2529 - พ.ศ.2560 ปรากฏผลการศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ช่วงที่ 1 พ.ศ.2529 - พ.ศ.2544 พบงานวิจัยที่มุ่งสร้างและพัฒนาสื่อนวัตกรรม 1 เรื่อง และงานวิจัยที่มุ่งการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากสื่อและนวัตกรรมที่สร้างและพัฒนาขึ้น 1 เรื่อง

ช่วงที่ 2 พ.ศ.2545 - พ.ศ.2560 พบงานวิจัยที่มุ่งสร้างสื่อและพัฒนาสื่อนวัตกรรม 5 เรื่องมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากสื่อนวัตกรรมที่สร้างและพัฒนาขึ้น 1 เรื่อง ระบบตรวจทานฉันทลักษณ์ของโคลงสี่สุภาพ 1 เรื่อง เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนวัตกรรมกับการสอนแบบปกติ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนวัตกรรมกับการสอนรูปแบบอื่น ๆ 4 เรื่อง

2. พลวัตด้านแนวคิดทฤษฎี

แนวคิด เป็นการกล่าวสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งใช้ความเชื่อ ความรู้สึก ทัศนคติ แง่คิด ความรู้และประสบการณ์เข้าร่วมอาจจะเป็นบทความ ข่าว ข้อเสนอแนะหรือความคิดจากใครที่เชี่ยวชาญก็ได้ แนวคิดอาจจะถูกหรือผิดก็ได้ ส่วนทฤษฎี หมายถึง การกำหนดข้อสันนิษฐาน ซึ่งได้รับมาจากวิธีการทางตรรกวิทยา วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ทำให้เกิดกฎเกณฑ์ที่ได้มาจากการสังเกต ค้นคว้าและการทดลอง โดยใช้เหตุผลเป็นพื้นฐานเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจในความเป็นจริงและนำผลที่เกิดขึ้นนั้นมาใช้เป็นหลักเกณฑ์ จากการศึกษาพลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ พ.ศ.2529 - พ.ศ.2560 ปรากฏผลการศึกษาด้านแนวคิดทฤษฎี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ช่วงที่ 1 พ.ศ.2529 - พ.ศ.2544 พบแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างบทเรียนโปรแกรม ทฤษฎีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทฤษฎีการสร้างแบบฝึกทักษะและองค์ความรู้เรื่องโคลงสี่สุภาพ

ช่วงที่ 2 พ.ศ.2545 - พ.ศ.2560 พบแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างบทเรียนโปรแกรม ทฤษฎีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทฤษฎีการสร้างแบบฝึกทักษะ ความรู้เรื่องโคลงสี่สุภาพ ทฤษฎีเกี่ยวกับจิตวิทยา ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบ 4MAT ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบเคแกน ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบ CIPPA Model

3. พลวัตด้านนวัตกรรม

นวัตกรรมมาจากคำภาษาอังกฤษว่า Innovation โดยมีรูปศัพท์เดิมมาจากภาษาบาลี คือ นว +อตฺต+กรรม ทั้งนี้คำว่า นว แปลว่าใหม่ อัตต แปลว่าตัวเอง และกรรมแปลว่าการกระทำ เมื่อรวมเป็นคำว่านวัตกรรมตามรากศัพท์หมายถึงการกระทำที่ใหม่ของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับคำนิยามของสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ

ซึ่งได้ให้ความหมายของนวัตกรรมไว้ว่า นวัตกรรมคือสิ่งใหม่ที่เกิดจากการใช้ความรู้ และความคิดสร้างสรรค์ที่มีประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม นวัตกรรมจึงหมายถึง สิ่งใหม่ที่กระทำซึ่งเกิดจากการใช้ความรู้ ใช้ความคิดสร้างสรรค์ สิ่งใหม่ในที่นี้อาจจะอยู่ในรูปของผลิตภัณฑ์ แนวคิดหรือกระบวนการที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนา จากการศึกษาองค์ความรู้การสอนแต่งโคลงสี่สุภาพจากงานวิจัยไทย พ.ศ.2529 - พ.ศ. 2560 ปรากฏผลการศึกษาด้านนวัตกรรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ช่วงที่ 1 พ.ศ.2529 - พ.ศ.2544 พบนวัตกรรมประเภทสื่อ 2 เรื่อง คือ สื่อประสมและบทเรียนสไลด์ประกอบเสียง

ช่วงที่ 2 พ.ศ.2545 - พ.ศ.2560 พบนวัตกรรมประเภทสื่อ 6 เรื่อง คือ ชุดการสอน 2 เรื่อง บทเรียนสำเร็จรูป 2 เรื่อง แบบฝึกทักษะ 2 เรื่อง และพบนวัตกรรมประเภทวิธีสอน 5 เรื่อง ระบบตรวจทานฉันทลักษณ์ 1 เรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล 2 เรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือของเคแกน 1 เรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบ 4 เรื่อง

4. พลวัตด้านระเบียบวิธีวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย คือวิธีการวิจัยต่าง ๆ ที่ยอมรับกันอยู่ในปัจจุบันนี้เป็นผลงานของการวิวัฒนาการจากอดีตมาเป็นลำดับและเป็นที่ยอมรับกันว่า ไม่มีระเบียบวิธีการวิจัยอันหนึ่งอันใดที่ดีที่สุดสำหรับทุกปัญหา ฉะนั้นจึงเป็นหน้าที่ของของผู้วิจัยเองว่าจะต้องใช้ระเบียบวิธีการใด โดยพิจารณาเลือกใช้ให้เหมาะสมแก่ชนิดของปัญหา และในหลายกรณีที่ผู้วิจัยต้องใช้หลาย ๆ ระเบียบวิธีควบกันเพื่อแก้ปัญหาแต่ละประเด็น ระเบียบวิธีวิจัยสามารถจำแนกออกได้เป็น 5 วิธี คือ การทดลองเปรียบเทียบ การสำรวจ การศึกษาสืบประวัติ การศึกษาจากกรณีและสภาพการเลียนแบบจริง จากการศึกษาพลวัตงานวิจัยไทยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ ในรอบ 32 ปี พ.ศ.2529 - พ.ศ.2560 ปรากฏ ผลการศึกษาด้านระเบียบวิธีวิจัยพบว่างานวิจัยการสอนแต่งโคลงสี่สุภาพตั้งแต่ พ.ศ.2529 - พ.ศ.2560 เป็นงานวิจัยที่อาศัยระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลองเป็นส่วนใหญ่ แต่ก็ยังมีงานวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยายอีกด้วย นอกจากนี้องค์ความรู้เกี่ยวกับโคลงสี่สุภาพยังประกอบด้วย ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการแต่งคำประพันธ์

4.1 ความหมายร้อยกรองหรือคำประพันธ์

คำประพันธ์ คือ ถ้อยคำหรือข้อความที่ได้ร้อยกรองหรือเรียบเรียงขึ้นโดยมีข้อบังคับตามหลักฉันทลักษณ์ไทย ฉันทลักษณ์ พระยาอุปกิตศิลปสาร กล่าวว่า คือ ตำราไวยากรณ์ที่ว่าด้วยลักษณะของคำประพันธ์ ที่เป็น กลอน กาพย์ โคลง ฉันท์ต่างๆ ซึ่งโบราณเรียกว่า บทกานท์ หรือคำกานท์ ซึ่ง กำชัย ทองหล่อ กล่าวว่า คือ ตำราที่ว่าด้วยวิธีร้อยกรองถ้อยคำให้เป็นระเบียบตามลักษณะบังคับและบัญญัติที่นักปราชญ์ได้วางเป็นแบบไว้

4.2 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับโคลงสี่สุภาพ

โคลงสี่สุภาพ เป็นโคลงชนิดหนึ่งที่กวีนิยมแต่งมากที่สุด ด้วยเสน่ห์ของการบังคับวรรณยุกต์เอกโทอันเป็นมรดกของภาษาไทยที่ลงตัวที่สุด คำว่า สุภาพ หรือ เสาวภาพ หมายถึงคำที่มิมีรูปวรรณยุกต์ โคลงสี่สุภาพ ปรากฏในวรรณกรรมไทย ตั้งแต่สมัยต้นอยุธยา ปรากฏในมหาชาติคำหลวงเป็นเรื่องแรก และมี

วรรณกรรมที่แต่งด้วยโคลงสี่สุภาพ 3 เรื่อง ได้แก่ โคลงนิราศหริภุญชัย โคลงมังทราตีเชียงใหม่ และลิลิตพระลอ สมัยอยุธยาตอนกลาง วรรณกรรมที่ใช้โคลงสี่สุภาพ ได้แก่ โครงเรื่องพาลีสอนน้อง โคลงทศรถสอนพระราม และโคลงราชสวัสดิ์ พระราชนิพนธ์สมเด็จพระนายรายณ์มหาราช โคลงเฉลิมพระเกียรติพระนารายณ์มหาราช โคลงนิราศนครสวรรค์ กาพย์ห่อโคลงและโคลงอักษรสามของพระศรีมโหสถ ครั้นสมัยอยุธยาตอนปลาย ได้แก่ โคลงนิราศพระบาท โคลงนิราศเจ้าฟ้าอภัย และกาพย์ห่อโคลงพระราชนิพนธ์เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร สมัยธนบุรี ได้แก่ โคลงยอพระเกียรติพระเจ้ากรุงธนบุรี และลิลิตเพชรมงกุฎ ส่วนสมัยรัตนโกสินทร์ วรรณกรรมที่ใช้โคลงสี่สุภาพที่เด่น ๆ ได้แก่ ลิลิตตะเลงพ่าย โคลงนิราศนรินทร์ โคลงนิราศสุพรรณ โคลงโลกนิติ สามกรุง ซึ่งโคลงสี่สุภาพเป็นคำประพันธ์ที่กวีชอบแต่งและผ่านการพัฒนามายาวนานจนมีฉันทลักษณ์ที่ลงตัวและเป็นแบบฉบับดังที่ยึดถือกันในปัจจุบัน

4.3 การแต่งคำประพันธ์โคลงสี่สุภาพ

หนึ่งบทมี 30 คำ แบ่งเป็น 4 บาท 3 บาทแรก บาทละ 7 คำ บาทที่สี่ 9 คำ แต่ละบาทแบ่งเป็น 2 วรรค วรรคแรก 5 คำ วรรคหลัง 2 คำ เว้นบาทสุดท้าย วรรคหลัง 4 คำ มีสร้อยได้ในบาทแรก บาทที่สาม และบาทที่สี่ ส่งสัมผัสจากคำที่ 7 บาทแรกไปยังคำที่ 5 ในบาทที่สองและสาม กับคำสุดท้ายวรรคที่สองไปยังคำที่ 5 บาทที่สี่ บังคับเอก 7 แห่ง โท 4 แห่ง

การศึกษาพลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ ในรอบ 32 ปี (พ.ศ. 2529 – พ.ศ.2560) โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยจากเอกสาร ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากวารสารวิชาการและฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทยในรอบ 32 ปี (พ.ศ. 2529 – พ.ศ.2560) จำนวน 13 เรื่อง แบ่งได้เป็น 2 ช่วง โดยใช้เกณฑ์แนวคิดและทฤษฎี พบว่า ด้านจุดมุ่งหมายการวิจัย พบว่าในช่วงที่ 1 เป็นการศึกษาที่มุ่งการสร้างสื่อนวัตกรรมและเปรียบเทียบเจตคติและผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังใช้นวัตกรรม ช่วงที่ 2 เป็นการศึกษาที่มุ่งเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังใช้นวัตกรรมมากกว่าจุดมุ่งหมายอื่น ด้านแนวคิดทฤษฎี พบว่าในช่วงที่ 1 ปรากฏทฤษฎีและความรู้เกี่ยวกับการสร้างสื่อนวัตกรรมมากที่สุด ช่วงที่ 2 ปรากฏทฤษฎีและความรู้เกี่ยวกับโคลงสี่สุภาพและการสอนในรูปแบบต่าง ๆ มากที่สุด ส่วนด้านนวัตกรรมพบว่า ช่วงที่ 1 ปรากฏนวัตกรรมการสร้างสื่อมากที่สุด ช่วงที่ 2 ปรากฏนวัตกรรมบทเรียนโปรแกรม ชุดการสอน แบบฝึกทักษะและการสอนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การสอนในรูปแบบ CIPPA การสอนแบบปกติ การสอนแบบกลุ่ม เป็นต้น ด้านระเบียบวิธีวิจัย พบว่าส่วนใหญ่เป็นวิจัยเชิงทดลองและวิจัยเชิงบรรยาย ตามลำดับ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่างานวิจัยไทยเรื่องโคลงสี่สุภาพในระหว่างปี พ.ศ.2529 - พ.ศ.2560 เป็นการวิจัยเชิงทดลองและเชิงบรรยายที่มุ่งศึกษาการสร้างนวัตกรรม การสอนในวิธีต่าง ๆ และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังใช้นวัตกรรม โดยระยะแรกปรากฏการสร้างสื่อนวัตกรรมและเปรียบเทียบเจตคติและผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังใช้นวัตกรรม ส่วนระยะหลังปรากฏนวัตกรรมบทเรียนโปรแกรม ชุดการสอน แบบฝึกทักษะและการสอนในรูปแบบต่าง ๆ ปริมาณใกล้เคียงกัน สะท้อนให้เห็นว่าองค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องโคลงสี่สุภาพที่มีผู้ศึกษาดั้งเดิม ไม่เคยสูญหายไปยังคงมีนักวิจัยนักวิชาการเห็นความสำคัญ ศึกษาอย่างต่อเนื่องและยังมีการพัฒนาให้มีความก้าวหน้ายิ่งขึ้นด้วย

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาพลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ จากงานวิจัยไทยระหว่างปี พ.ศ.2529 - พ.ศ.2560 พบว่า มีงานวิจัยเกี่ยวกับการสอนแต่งโคลงสี่สุภาพจำนวน 13 เล่ม โดยสามารถแบ่งช่วงงานวิจัยโดยใช้เกณฑ์แนวคิดทฤษฎี แบ่งช่วงงานวิจัยได้เป็น 2 ช่วง ซึ่งสามารถสังเคราะห์จุดมุ่งหมายของการวิจัยได้ 6 ประการ คือสร้างและพัฒนาสื่อนวัตกรรม ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากสื่อนวัตกรรมที่สร้างและพัฒนาขึ้น เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังใช้นวัตกรรม ระบบตรวจทานฉันทลักษณ์ของโคลงสี่สุภาพ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนวัตกรรมกับการสอนแบบปกติ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนวัตกรรมกับการสอนรูปแบบอื่น ๆ โดยในระยะหลังจุดมุ่งหมายของการวิจัยมีความหลากหลายขึ้น ในประเด็นดังกล่าวผู้ศึกษามีความเห็นว่า อาจจะเนื่องมาจากกระบวนการทางการวิจัยได้รับการพัฒนาสูงขึ้น การตั้งจุดมุ่งหมายในการวิจัยจึงต้องมีการศึกษาในประเด็นที่หลากหลายขึ้น ทั้งนี้ยังเป็นการรับรองผลงานการวิจัยของผู้วิจัยว่ามีคุณภาพ น่าเชื่อถือเพราะได้ผ่านการศึกษาในหลายประเด็น เช่น ความพึงพอใจต่อการใช้นวัตกรรม ระบบตรวจทานฉันทลักษณ์ของโคลงสี่สุภาพ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการใช้นวัตกรรมที่หลากหลายขึ้น เป็นต้น สาเหตุดังกล่าวจึงทำให้จุดมุ่งหมายของการวิจัยในระยะหลังมีประเด็นที่หลากหลายกว่าในระยะแรก ส่วนนวัตกรรมที่ปรากฏในงานวิจัยสามารถจำแนกได้ 2 ประเภทคือนวัตกรรมประเภทสื่อ ได้แก่ บทเรียนโปรแกรม แบบฝึกทักษะ บทเรียนสำเร็จรูป เป็นต้น และนวัตกรรมประเภทวิธีการสอน ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้ตามแบบ 4 MAT กิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา (CIPPA Model) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนแบบร่วมมือของเคแกน ระบบตรวจทานฉันทลักษณ์ของโคลงสี่สุภาพ เป็นต้น โดยมีการใช้แนวคิดทฤษฎี เช่น แนวคิดและองค์ความรู้เรื่องโคลงสี่สุภาพ ทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างบทเรียนโปรแกรม ทฤษฎีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทฤษฎีการสร้างแบบฝึกทักษะ ทฤษฎีเกี่ยวกับจิตวิทยา เป็นต้น ซึ่งทั้งด้านนวัตกรรมและแนวคิดทฤษฎีจะมีความเกี่ยวข้องกันโดยตลอดในทุกช่วงปี ประเด็นดังกล่าวผู้ศึกษามีความเห็นว่า เป็นเพราะแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในงานวิจัยทั้ง 13 เรื่อง ส่วนใหญ่เป็นแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการสร้างนวัตกรรม ตรวจสอบคุณภาพนวัตกรรมและเพื่อตอบจุดมุ่งหมายของการศึกษาด้วย จากสาเหตุดังกล่าวจึงทำให้องค์ความรู้ด้านนวัตกรรมและด้านแนวคิดทฤษฎีจึงมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันทั้งในเชิงจำนวนและคุณภาพ ส่วนระเบียบวิธีวิจัยเหมือนกันทุกเรื่องคือการวิจัยเชิงทดลองเป็นส่วนใหญ่ ประเด็นดังกล่าว ผู้ศึกษามีความเห็นว่า การที่งานวิจัยเกี่ยวกับการสอนแต่งโคลงสี่สุภาพเป็นงานวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลองเพราะเป็นการศึกษาที่ต้องมีการจัดกระทำกับตัวแปร เนื่องจากเป็นการวิจัยที่ต้องผลิตนวัตกรรมมาใช้ในการแก้ปัญหาและทดลองใช้นวัตกรรมดังกล่าวกับกลุ่มตัวอย่าง จึงส่งผลให้งานวิจัยที่ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมและทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจึงต้องอาศัยระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลอง ส่วนระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย เป็นการวิจัยที่มุ่งเน้นการค้นหาคำตอบหรือคำอธิบายของข้อเท็จจริง เกี่ยวกับสภาพการณ์ ปรากฏการณ์ หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เช่น การสอบถามความคิดเห็นและเจตคติที่มีต่อสื่อหรือนวัตกรรม เป็นต้น

การศึกษาพลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพระหว่าง พ.ศ.2529 - พ.ศ. 2560 ถือเป็นการศึกษาเอกสารทางวิชาการที่มีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาไทยโดยเฉพาะสาระการเรียนรู้เรื่องการสอนแต่งโคลงสี่สุภาพ เพราะการเรียนการสอนแต่งโคลงสี่สุภาพในปัจจุบัน

ยังประสบปัญหาในประเด็นความน่าสนใจ ความยากในเนื้อหาอยู่ค่อนข้างมาก เนื่องจากเป็นคำประพันธ์ที่มีการบังคับรูปวรรณยุกต์เอกโท การที่มีผู้สนใจศึกษาและทำการวิจัยไว้จำนวนหนึ่งจึงถือเป็นสิ่งที่สามารถนำมาศึกษาเป็นองค์ความรู้เพื่อใช้การพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอนดังกล่าวได้ แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ผู้ศึกษายังมีความเห็นว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแต่งโคลงสี่สุภาพยังมีจำนวนน้อยกว่าเท่าที่ควร งานวิจัยส่วนใหญ่จะเน้นบทประพันธ์ประเภทอื่นมากกว่า เช่น กลอนสี่ กลอนสุภาพ หรือกาพย์ยานี 11 เป็นต้น จึงทำให้การเรียน การสอนแต่งโคลงสี่สุภาพยังพัฒนาได้ไม่เต็มที่ ทั้งผู้เรียนและผู้สอนยังไม่ให้ความสำคัญและประสบผลสำเร็จในการเรียนการสอนเท่าที่ควร

เอกสารอ้างอิง

[1] กัลยา หวังปัญญา. (2551). **การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปวิชาภาษาไทยเรื่องโคลงสี่สุภาพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน กรุงเทพมหานคร**. สารนิพนธ์มหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

[2] ขัตติยะ ไวยกุล. (2529). **การสร้างสื่อประสมเพื่อสอนเสริมการอ่านทำนองเสนาะของ โคลงสี่สุภาพวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.** วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

[3] ใจเด็ด หวานชะเอม. (2550). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเจตคติและความสามารถในการแต่งกลอนสุภาพกับความสามารถในการแต่งโคลงสี่สุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีอยุธยาในพระอุปถัมภ์ สมเด็จ พระเจ้าภคินีเธอเจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดาสิริโสภาพัณณวดี เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

[4] ชลดา เรืองรักษ์ลิขิต. (2554). **นวัตกรรมในโคลงของสุนทรภู่**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

[5] ดรุณี ดวงจินดา. (2554). **ระบบตรวจทานฉันทลักษณ์ของโคลงสี่สุภาพ**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

[6] นิศรา วงษ์สุบรรณ์. (2553). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการแต่งร้อยกรองประเภทโคลงสี่สุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT กับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบปกติ**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

[7] พนมศักดิ์ มนูญปรัชญาภรณ์. (2557). **การพัฒนาแบบฝึกการแต่งโคลงสี่สุภาพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

[8] พิมพ์สุพร สุนทรินทร์. (2554). **การพัฒนาชุดการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องการเขียนโคลงสี่สุภาพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ มหาวิทยาลัยบูรพา**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

[9] ยศชวิน กุลด้วง. (2560). **ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยเรื่องการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบซิปปา (CIPPA Model)**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

[10] ยุพาพร ธรรมจารึก. (2558). **การปฏิบัติการเขียนร้อยกรองโคลงสี่สุภาพ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนน้ำยืนวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

[11] ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

[12] สุพัชชา ตรงต่อกิจ. (2559). **การพัฒนาแบบฝึกทักษะการแต่งโคลงสี่สุภาพเพื่อพัฒนาทักษะการแต่งโคลงสี่สุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

[13] อภิชาติ ชมภูทัศน์และคณะ. (2556). **การสร้างชุดการเรียนการสอนแต่งโคลงสี่สุภาพโดยใช้เทคนิคการเรียนแบบร่วมมือของเคแกน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[14] เอกลักษณ์ สุวรรณ์. (2538). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการฝึกทักษะการอ่านทำนองเสนาะ โคลงสี่สุภาพ เรื่อง นิราศนรินทร์ ด้วยบทเรียนสไลด์ประกอบเสียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทกาพย์ในรอบ 40 ปี (พ.ศ.2520 - พ.ศ.2559)
Dynamics of Research Works on Teaching and Learning of Kap in 40 Years (B.E.2520-2559)

สุพัตรา ชุมคง[1]* พรพันธุ์ เขมคุณาศัย[2]
Supatra Choomkong [1] * Pornpan Kemakunasai[2]

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ในรอบ 40 ปี (พ.ศ.2520 - พ.ศ.2559) โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงเอกสาร เก็บรวบรวมข้อมูลวิทยานิพนธ์และบทความวิจัยจากฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย(Thailis) และ https://scholar.google.co.th ได้จำนวน 29 เรื่อง ผู้ศึกษาได้จำแนกโดยใช้เกณฑ์การสร้างสรรค์นวัตกรรม แบ่งออกเป็น 3 ช่วง ได้แก่ 1. ช่วงก่อนการสร้างสรรค์นวัตกรรม (พ.ศ. 2520 - 2530) จำนวน 3 เรื่อง 2. ช่วงนวัตกรรมประเภทสื่อการสอน (พ.ศ. 2531 - 2542) จำนวน 6 เรื่อง 3. ช่วงนวัตกรรมประเภทสื่อการสอนควบคู่กับนวัตกรรมประเภทวิธีการสอน (พ.ศ. 2543 - 2559) จำนวน 20 เรื่อง ผลการศึกษาพบว่า 1.ช่วงก่อนการสร้างสรรค์นวัตกรรม ด้านขอบเขตเนื้อหา มุ่งวิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมในด้านรูปแบบกลวิธี ความเป็นมา และสุนทรียภาพ ด้านระเบียบวิธีวิจัย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงเอกสาร ด้านนวัตกรรม ยังไม่ปรากฏการใช้นวัตกรรม ด้านแนวคิดทฤษฎีและความรู้ใช้แนวคิดอ่านละเอียดของ พระราชวรวงศ์เธอกรมหมื่นพิทยาลงกรณ และความรู้เกี่ยวกับกาพย์เห่เรือของสมเด็จกรมพระยาดำรงราชานุภาพ 2. ช่วงนวัตกรรมประเภทสื่อการสอน ด้านขอบเขตเนื้อหา มุ่งการสร้างนวัตกรรมประเภทสื่อการสอน และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนก่อน-หลังการใช้นวัตกรรม ด้านระเบียบวิธีวิจัย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลองมากที่สุด ด้านนวัตกรรม มีการใช้นวัตกรรมประเภทแบบฝึกทักษะมากที่สุด ด้านแนวคิด ทฤษฎี และความรู้ มีการใช้ความรู้เกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกมากที่สุด 3. ช่วงนวัตกรรมประเภทสื่อการสอนควบคู่กับนวัตกรรมประเภทวิธีการสอน ด้านขอบเขตเนื้อหา มุ่งการพัฒนาสื่อนวัตกรรมทั้งประเภทสื่อการสอนและวิธีการสอนในศตวรรษที่ 21 และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียน ก่อน-หลังการใช้นวัตกรรม ด้านระเบียบวิธีวิจัย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลองมากที่สุด ด้านนวัตกรรม มีการใช้นวัตกรรมประเภทสื่อมัลติมีเดียและคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ร่วมกับการจัดกิจกรรมแบบกลุ่มร่วมมือมากที่สุด ด้านแนวคิด ทฤษฎี และความรู้ ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ และสกินเนอร์มากที่สุด

คำสำคัญ (Keywords) : พลวัต, กาพย์

Abstract

This article aim to study dynamics of research works in teaching and learning of Kap in 40 Years (B.E.2520-2559) using a documentary research method. Data were 29 pieces of work collected from theses and articles in Thailis database and the website https://scholar.google.co.th. The researcher classified the work into 3 periods; period 1- before the development of innovation (B.E.2520-2530) and 3 Kap in total, period 2 -

[๑] นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา ๙๐๐๐๐
[๒] รศ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา ๙๐๐๐๐
*Corresponding author : Tel : ๐๘๒-๘๒๔๔๑๔๙. E-mail address : nung.suphattra@gmail.com

instructional innovation (B.E.2531-2542) and 6 Kap in total, and period 3 – teaching materials and teaching methods innovation (B.E.2543-2559) and 20 Kap in total. The study showed that in period 1- before the development of innovation, for content boundary, the works concentrated on analytical study of literature and literary works in terms of forms, techniques, background and aesthetic value. For research method, a documentary research was employed. For innovation, there was no sign of innovation implementation. For theory and knowledge, the use of reading for details techniques of His Royal Highness Prince Pittayalongkorn and Kap Hae Rua of Somdej Krom Praya Damrong-rajanupap were found. In Period 2 - instructional innovation (B.E.2531-2542), the content boundary of the study concentrated on development of teaching Innovation and comparison of learning achievement of before and after the use of innovation. For research method, experimental study was dominant. Regarding innovation, the use of skill practice kits was found. For theory and knowledge, the application of knowledge and principles on development of skill practice kits was mostly found. In Period 3 – teaching materials and teaching methods innovation, the content boundary of the study focused on teaching materials development. teaching methods for 21st century and comparison of learning achievement of before and after the use of innovation. With regard to research method, experimental research was dominantly introduced. Regarding innovation, multi-media and computer were used in classroom teaching in combination with cooperative learning. For theory and knowledge, Thorndike and Skinner's principles of learning was mostly applied in teaching.

Keywords: dynamics, Kap (a traditional Thai verse)

บทนำ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย มีลักษณะและเอกลักษณ์เฉพาะอันเป็นที่โดดเด่น คือ มีทั้งการใช้คำร้อยแก้วและร้อยกรอง กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ กล่าวถึงงานเขียนในรูปของร้อยกรองและร้อยแก้วว่า เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติไทย มีคุณค่าทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในวัฒนธรรมทางภาษา เสริมสร้างความรู้และเพิ่มพูนทักษะ เกิดความเพลิดเพลิน มีสุนทรียะทางภาษา กาพย์เป็นคำประพันธ์ร้อยกรองชนิดหนึ่งที่บังคับจำนวนคำและสัมผัส จัดวรรคต่างจากกลอนและไม่บังคับเสียงวรรณยุกต์ท้ายวรรค ไม่มีบังคับเอก -โท เหมือนโคลง และไม่มีบังคับครุและลหุเหมือนฉันท์ กาพย์เป็นคำประพันธ์ที่ปรากฏมาตั้งแต่ในสมัยกรุงศรีอยุธยา มีทั้งที่แต่งเป็นหนังสืออ่านเล่น แต่งเป็นหนังสือสวด เป็นนิทาน หรือตำราสอน ในวรรณคดีที่สำคัญของไทยหลายเรื่องแต่งด้วยกาพย์ เช่น กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง กาพย์พระไชยสุริยา อีกทั้งคำประพันธ์ประเภทกาพย์ เป็นเนื้อหาที่มีในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นสิ่งที่นักเรียนทุกคนต้องเรียน และฝึกเขียนและอ่าน เพื่ออนุรักษ์มรดกอันดีงามนี้ไว้ไม่ให้สูญหายไป ด้วยเหตุนี้ทำให้ผู้ศึกษาเล็งเห็นความสำคัญของกาพย์ จึงได้ทำการศึกษาพลวัตงานวิจัยที่ได้มาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยไทยเพื่อศึกษาพลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทกาพย์ใน

รอบ 40 ปี (พ.ศ.2520 - พ.ศ.2559) ทั้งนวัตกรรมแนวคิด ความรู้ ทฤษฎีและวิธีการสอนที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับนักเรียนได้จริงเพื่อเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

การศึกษาพลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทกาพย์ในรอบ 40 ปี ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยทั้งวิทยานิพนธ์และบทความจากฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย และ https://scholar.google.co.th โดยคัดเลือกเฉพาะงานวิจัยที่ตรงกับขอบเขตเวลาที่ผู้ศึกษากำหนด ได้จำนวนทั้งหมด 29 เรื่อง ผู้ศึกษาได้นำมาจำแนกโดยใช้เกณฑ์การสร้างสรรค์

สื่อนวัตกรรม แบ่งออกเป็น 3 ช่วง ได้แก่ 1. ช่วงก่อนการสร้างสรรค์นวัตกรรม (พ.ศ. 2520 – 2530) จำนวน 3 เรื่อง 2. ช่วงนวัตกรรมประเภทสื่อการสอน (พ.ศ. 2531 – 2542) จำนวน 6 เรื่อง 3. ช่วงนวัตกรรมประเภทสื่อการสอน ควบคู่นวัตกรรมประเภทวิธีการสอน (พ.ศ. 2543 –2559) จำนวน 20 เรื่อง ทั้งนี้มุ่งศึกษาพลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทกาพย์จากงานวิจัยไทย โดยศึกษาในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ ด้านขอบเขตเนื้อหา ด้านระเบียบวิธีวิจัยด้านนวัตกรรม ด้านแนวคิด ทฤษฎี และความรู้ และด้านสถาบันที่ศึกษา ดังนี้

ช่วงก่อนการสร้างสรรค์นวัตกรรม (พ.ศ. 2520 – 2530)

การศึกษาพลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทกาพย์ช่วงก่อนการสร้างสรรค์นวัตกรรม (พ.ศ. 2520 – 2530) ปรากฏงานวิจัยจำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ วิทยานิพนธ์ : ลักษณะเด่นของกาพย์ห่อโคลงและกาพย์เห่เรือ พระนิพนธ์ของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร วิทยานิพนธ์ : วิเคราะห์กาพย์เห่เรือสมัยอยุธยาตอนปลายจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ปัจจุบัน วิทยานิพนธ์ : การศึกษาสุบินกุมารคำกาพย์ ฉบับวัดจันทราวาส จังหวัดเพชรบุรี

จากการศึกษาพบว่า

ด้านขอบเขตเนื้อหา ปรากฏเนื้อหาเกี่ยวกับรูปแบบของวรรณกรรม ธรรมเนียมนิยมของการแต่งรูปแบบเอกลักษณ์เฉพาะตัวของกวี กลวิธีในการเขียนวรรณกรรมกาพย์ อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อแนวการเขียนของวรรณกรรมกาพย์ ศึกษาสุนทรียภาพกาพย์ห่อโคลงและกาพย์ เห่เรือ พระนิพนธ์ของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศรและสุบินกุมารคำกาพย์

ด้านระเบียบวิธีวิจัย ปรากฏการใช้ระเบียบวิธีวิจัย เชิงเอกสาร

ด้านนวัตกรรม ยังไม่ปรากฏการใช้นวัตกรรม

ด้านแนวคิด ทฤษฎี และความรู้ ปรากฏการใช้แนวคิดอ่านละเอียดของ พระราชวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ และความรู้เกี่ยวกับกาพย์เห่เรือของสมเด็จกรมพระยาดำรงราชานุภาพ

ด้านสถาบันที่ศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัยนเรศวร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ช่วงนวัตกรรมประเภทสื่อการสอน (พ.ศ. 2531 – 2542)

การศึกษาพลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทกาพย์ช่วงนวัตกรรมประเภทสื่อการสอน (พ.ศ. 2531 – 2542) ปรากฏงานวิจัยจำนวน 6 เรื่อง ได้แก่ วิทยานิพนธ์ : การสร้างบทเรียนโมดูล วิชาภาษาไทยเรื่อง กาพย์ยานี 11 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 วิทยานิพนธ์ : การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง กาพย์เห่เรือ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเขมราชพิทยาคม จังหวัดอุบลราชธานี ที่สอนด้วยบทเรียนเทปการเรียน กับการสอนแบบธรรมดา วิทยานิพนธ์ : การสร้างแบบฝึกการเขียนร้อยกรอง "กาพย์ยานี 11" ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 วิทยานิพนธ์ : ผลของการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ฉันทลักษณ์ของคำประพันธ์ประเภทกาพย์ วิทยานิพนธ์ : การส่งเสริมการเขียนกาพย์ยานี 11 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 วิทยานิพนธ์ : วิเคราะห์กาพย์เห่เรือของกองทัพเรือที่ใช้ในงานพระราชพิธี

จากการศึกษาพบว่า

ด้านขอบเขตเนื้อหาวิจัย ปรากฏเนื้อหาเกี่ยวกับ การสร้างบทเรียนโมดูลเรื่องกาพย์ยานี 11 การสร้างแบบฝึกการเขียนร้อยกรองกาพย์ยานี 11 การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเกี่ยวกับฉันทลักษณ์ของคำประพันธ์ประเภทกาพย์ และการสร้างบทเรียนเทปการเรียนเรื่องกาพย์เห่เรือ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องกาพย์เห่เรือของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนเทปการเรียนกับการสอนแบบธรรมดา หาประสิทธิภาพของบทเรียน การเปรียบเทียบคะแนนสอบ ก่อนเรียนและคะแนนสอบหลังเรียนบทเรียนด้วยนวัตกรรมนั้น ๆ และการศึกษาความสนใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนด้วยนวัตกรรมนั้น ๆ

ด้านระเบียบวิธีวิจัย ปรากฏการใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลองและเชิงเอกสาร

ด้านนวัตกรรม ปรากฏการใช้นวัตกรรมประเภทสื่อการสอน ได้แก่ บทเรียนโมดูล บทเรียนเทปการเรียน แบบฝึกการเขียนร้อยกรองกาพย์ยานี 11 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเกี่ยวกับฉันทลักษณ์ของคำประพันธ์ประเภทกาพย์

ด้านแนวคิด ทฤษฎี และความรู้ ปรากฏการใช้ความรู้การสร้างบทเรียนโมดูลของนิยม ทองอุดม ความรู้เรื่องบทเรียนโปรแกรมของชัยยงค์ พรหมวงศ์ หลักการสร้างแบบฝึกของกระทรวงศึกษาธิการ หลักการเกี่ยวกับเทปการเรียน ของฮิวโก้ ทฤษฎีการสร้างแบบฝึกของบรูค ทฤษฎีการเรียนรู้ ของสกินเนอร์ ความรู้เกี่ยวกับการเขียนของ ประภาศรี สีหอำไพ ด้านสถาบันที่ศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ช่วงนวัตกรรมประเภทสื่อการสอน ควบคู่กับนวัตกรรมประเภทวิธีการสอน

การศึกษาพลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทกาพย์ ช่วงนวัตกรรมประเภทสื่อการสอน ควบคู่กับนวัตกรรมประเภทวิธีการสอน (พ.ศ. 25 43 –2559) ปรากฏจำนวน 20 เรื่อง ได้แก่ วิทยานิพนธ์ : การพัฒนาแผนการเรียนรู้และแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนกาพย์ยานี 11 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน วิทยานิพนธ์ : การพัฒนารายการวีดิทัศน์คาราโอเกะกาพย์เห่เรือ ตอนเห่ชมเรือกระบวน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 วิทยานิพนธ์ : การพัฒนาแผนการเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง การแต่งกาพย์ยานี11 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 วิทยานิพนธ์ : การพัฒนาทักษะการแต่งกาพย์ยานี 11 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมมือโดยใช้แบบฝึกทักษะ วิทยานิพนธ์ : การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนการสอน การแต่งกาพย์ยานี 11 ตามรูปแบบ 4 MAT กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชั้นปีที่ 1 วิทยานิพนธ์ : กาพย์เห่เรือ พระนิพนธ์เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร ศึกษากลวิธีการเห่เรือหลวงทางของพลเรือตรีมงคล แสงสว่าง ศิลปินแห่งชาติ วิทยานิพนธ์ : การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้กาพย์ยานี 11 ด้วยแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5ที่เรียนด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ Co-op Co-op และแบบเดี่ยว วิทยานิพนธ์ : การพัฒนาชุดฝึกทักษะการเขียนร้อยกรอง “กาพย์ยานี 11” กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยานิพนธ์ : การเปรียบเทียบผลการเรียนและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เรื่องกาพย์ยานี 11 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียน วิทยานิพนธ์ : การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียเรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน ชุดทักษะสัมพันธ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 วิทยานิพนธ์ : การพัฒนาความสามารถในการแต่งกาพย์ยานี 11 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กิจกรรมโครงงาน วิทยานิพนธ์ : ผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนและความคงทนในการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องกาพย์พระไชยสุริยา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิทยานิพนธ์ : ความสามารถในการคิดวิเคราะห์จากการเรียนเรื่องกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แผนผังความคิด วิทยานิพนธ์ : การใช้บทเรียนโมดูลประกอบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง กาพย์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปงวังวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3 วิทยานิพนธ์ : การพัฒนาทักษะการอ่านโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านด้วยกาพย์ยานี 11 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่4 วิทยานิพนธ์ : การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนร้อยกรอง (กาพย์ยานี 11) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิทยานิพนธ์ : กลวิธีแต่งกาพย์ยานี 11 เชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสระ อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา บทความวิจัย : การตรวจทานฉันทลักษณ์และให้คำแนะนำในการแต่งกาพย์ยานีสิบเอ็ด และกลอนสักวาโดยใช้ตำแหน่งคำร่วมกับฐานกฎ บทความวิจัย : ลักษณะร่วมและการสร้างสรรค์ของเรื่องอัษฎาพานรคำกาพย์ภาคใต้ด้านเนื้อหาคำสอน และกลวิธีการสอน บทความวิจัย : การวิเคราะห์กาพย์ยานีสิบเอ็ดโดยใช้ฐานกฎ

จากการศึกษาพบว่า

ด้านขอบเขตเนื้อหาวิจัย พบการพัฒนาแผนการเรียนรู้และแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนกาพย์ยานี 11 ร่วมกับกระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน พัฒนารายการวีดิทัศน์ คาราโอเกะกาพย์เห่เรือ ตอนที่ชมเรือกระบวน พัฒนาแผนการเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง การแต่งกาพย์ยานี 11 พัฒนาทักษะการแต่งกาพย์ยานี 11 ด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมมือโดยใช้แบบฝึกทักษะ พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนการสอน การแต่งกาพย์ยานีตามรูปแบบ 4 MAT ศึกษากลวิธีการเห่เรือหลวงทางของพลเรือตรีมงคลแสงสว่างศิลปินแห่งชาติ พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้กาพย์ยานี 11 ด้วยแบบฝึกทักษะที่เรียนด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ Co-op Co-op และแบบเดี่ยว เปรียบเทียบผลการเรียนและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เรื่องกาพย์ยานี 11 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียน พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียเรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวานชุดทักษะสัมพันธ์ พัฒนาความสามารถในการแต่งกาพย์ยานี 11 โดยใช้กิจกรรมโครงงาน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องกาพย์พระไชยสุริยา ความสามารถในการคิดวิเคราะห์จากการเรียนเรื่องกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง โดยใช้แผนผังความคิด ใช้บทเรียนโมดูลประกอบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง กาพย์ พัฒนาทักษะการอ่านโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านด้วยกาพย์ยานี 11 เรื่องอัษฎาพานรคำกาพย์ภาคใต้ด้านเนื้อหาคำสอน และกลวิธีการสอน วิเคราะห์กาพย์ยานีสิบเอ็ดโดยใช้ฐานกฎ

ด้านระเบียบวิธีวิจัย ปรากฏการใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลองและเชิงเอกสาร

ด้านนวัตกรรม ปรากฏการทั้งการใช้นวัตกรรมด้านสื่อการสอนและวิธีการสอน นวัตกรรมด้านสื่อการสอน ที่ปรากฏได้แก่ แผนการเรียนรู้และแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนกาพย์ยานี 11 รายการวีดิทัศน์คาราโอเกะกาพย์เห่เรือตอนเห่ชมเรือกระบวน แบบฝึกทักษะการแต่งกาพย์ชุดกิจกรรมการเรียนการสอน การแต่งกาพย์ยานี 11 ตามรูปแบบ 4 MAT โปรแกรมบทเรียน บทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียเรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน บทเรียนโมดูล เรื่องกาพย์ หนังสือส่งเสริมการอ่านด้วยกาพย์ยานี 11 โปรแกรมการตรวจทานฉันทลักษณ์ และพัฒนาการให้คำแนะนำ การแต่งกาพย์ยานีสิบเอ็ดและกลอนสักวา นวัตกรรมด้านวิธีการสอนที่ปรากฏ ได้แก่ เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบ Co-Op Co-Op การจัดเรียนรู้แบบโครงงาน การจัดกระบวนการกลุ่มร่วมมือ รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ผังความคิด (Graphic Organizer Instructional Model)

ด้านแนวคิด ทฤษฎี และความรู้ ปรากฏแนวคิดการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน ความรู้เกี่ยวกับแผนการเรียนรู้ ของชัยยงค์ พรหมวงศ์ สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ ความรู้เรื่องการพัฒนารายการวีดิทัศน์ กฎการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ หลักในการฝึกทักษะของสำนักงานคณะกรรมการ

การประถมศึกษาแห่งชาติ แนวคิดเกี่ยวกับการสอนแบบโครงงานของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา ทฤษฎีการเรียนรู้ของสกินเนอร์ แนวคิดการจัดกระบวนการกลุ่มร่วมมือ เคิร์ท เลวิน ความรู้เรื่องรูปแบบการเรียนรู้แบบ 4 MAT ของเธียร พานิช แมคคาธี และเดวิด คอบ ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการกลุ่มร่วมมือ ของ สลาวิน และซูซาน การสอนที่จะกระตุ้นให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ของ Geeting กฎแห่งความพร้อม กฎแห่งการฝึกหัด ของธอร์นไดค์ ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ ความรู้การเขียนเชิงสร้างสรรค์ของกิลฟอร์ด เทเลอร์ รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ผังความคิด (Graphic Organizer Instructional Model) ความรู้เกี่ยวกับบทเรียนโมดูลของพาร์สันและฟิจิ หลักการสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์ของ สมิธ ทฤษฎีไวยากรณ์ปลอดบริบทในรูปแบบของ แบกคัส-เนาร์

ด้านสถาบันที่ศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาพลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทกาพย์ในรอบ 40 ปี จากฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทยและเว็บไซต์ Google Schoolar ตั้งแต่ปี พ.ศ.2520 – พ.ศ.2559 โดยใช้เกณฑ์การสร้างสรรค์นวัตกรรม จำแนกออกเป็น 3 ช่วง คือ 1. ช่วงก่อนการสร้างสรรค์นวัตกรรม (พ.ศ. 2520 - 2530) จำนวน 3 เรื่อง 2. ช่วงนวัตกรรมประเภทสื่อการสอน (พ.ศ. 2531 - 2542) จำนวน 6 เรื่อง 3. ช่วงนวัตกรรมประเภทสื่อการสอน ควบคู่กับนวัตกรรมประเภทวิธีการสอน (พ.ศ. 2543 - 2559) จำนวน 20 เรื่อง จากการศึกษาข้อมูลจากงานวิจัย จำนวนทั้งหมด 29 เรื่อง ทำให้ได้เห็นพัฒนาการในการสร้างสรรค์นวัตกรรมการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทกาพย์ได้อย่างชัดเจน ทำให้เห็นถึงความหลากหลายของนวัตกรรมที่มากขึ้นกว่าในช่วงแรก ๆ กล่าวคือ ในช่วงเวลา 11 ปีแรกหรือช่วงก่อนการสร้างสรรค์นวัตกรรม งานวิจัยที่พบยังไม่ปรากฏการใช้นวัตกรรมในการสอนปรากฏเพียงแค่การศึกษาวิเคราะห์ตัวบทวรรณกรรมเท่านั้น ช่วงที่ 2 ในระยะเวลา 12 ปีต่อมา หรือช่วงนวัตกรรมประเภทสื่อการสอน ปรากฏการใช้นวัตกรรมด้านสื่อการสอนเรื่องคำประพันธ์ประเภทกาพย์ทั้งแบบฝึกทักษะและสื่อนวัตกรรมอิเล็กทรอนิก แต่ยังไม่ปรากฏการใช่นวัตกรรมด้านวิธีการสอน ช่วงที่ 3 ระยะเวลา 17 ปีหลัง หรือช่วงนวัตกรรมประเภทสื่อการสอน ควบคู่กับนวัตกรรมประเภทวิธีการสอนมีการใช้ นวัตกรรมประเภทสื่อการสอนที่หลากหลายและมักใช้ควบคู่นวัตกรรมประเภทวิธีการสอนที่ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ และให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติเอง เช่น การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ และการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

เมื่อวิเคราะห์ในภาพรวมกล่าวได้ว่านวัตกรรมที่ใช้ในงานวิจัยเรื่องกาพย์มีความหลากหลาย รวมทั้งมีเทคนิควิธีการสอนที่มีการปรับให้เหมาะสมกับการเรียนในศตวรรษที่ 21 และช่วยให้ผู้เรียนเข้าในเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้การศึกษาในครั้งนี้ก็ยังทำให้ผู้ศึกษา ได้มีแนวทางในการปรับใช้นวัตกรรม ซึ่งสามารถนำไปต่อยอดและประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้ ภาษาไทยและสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้อีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

[1] กรนิษฐ์ ชายป่า. (2558). **กลวิธีแต่งกาพย์ยานี 11 เชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสระ อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. พะเยา : มหาวิทยาลัยพะเยา.

[2] กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ. (2540). **สรุปผลการวิจัยเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการ พั ฒ น า หลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.

[3] ชรินทร์ เนืองศรี. (2551). **การพัฒนาชุดฝึกทักษะการเขียนร้อยกรอง "กาพย์ยานี 11" กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

[4] ทัศพร เดชะยา. (2549). **การพัฒนาแผนการเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง การแต่งกาพย์ยานี 11 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[5] นงเยาว์ ศรีประดู่. (2546). **การพัฒนาแผนการเรียนรู้และแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนกาพย์ยานี 11 ชั้นประถมศึกษาปีที่6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[6] นิตยา ตันทโอภาส. (2520). **ลักษณะเด่นของกาพย์ห่อโคลงและกาพย์เห่เรือ พระนิพนธ์ของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร.** วิทยานิพนธ์ อักษรศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

[7] นิธิวดี ยืนยง. (2555). **ความสามารถในการคิดวิเคราะห์จากการเรียนเรื่องกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แผนผังความคิด.** วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[8] บุญญลักษณ์ พิมพา. (2531). **การสร้างบทเรียนโมดูลวิชาภาาไทยเรื่อง กาพย์ยานี 11 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.** วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

[9] บุญญาภรณ์ สินธุบุญ. (2541). **การส่งเสริมการเขียนกาพย์ยานี 11 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

[10] ประสิทธิ เข็มสุวรรณ. (2550). **กาพย์เห่เรือพระนิพนธ์เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์ : ศึกษากลวิธีการเห่เรือหลวงทางของพลเรือตรีมงคล แสงสว่าง ศิลปินแห่งชาติ**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

[11] ประหยัด แม่นสุข. (2557). **การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนร้อยกรอง (กาพย์ยานี 11) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.** วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

[12] ผุสดี บุญรอด. (2558). "การตรวจทานฉันทลักษณ์และให้คำแนะนำในการแต่งกาพย์ยานี สิบเอ็ดและกลอนสักวาโดยใช้ตำแหน่งคำร่วมกับฐานกฎ", **The 11th National Conference on Computing and Information Technology (NCCIT 2015)**. (p.523-528). กรุงเทพฯ: คณะมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

[13] พัชนี เกตุพงศ์. (2554**). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องกาพย์พระไชยสุริยา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.

[14] พัชลินจ์ จีนนุ่น และวราเมษวัฒนไชย. (2558). “ลักษณะร่วมและการสร้างสรรค์ของเรื่องอัษฎาพานรคำกาพย์ภาคใต้ด้านเนื้อหาคำสอน และกลวิธีการสอน”,**วารสารมนุษยศาสตร์ปริทรรศน์ (MANUTSAT PARITAT : Journal of Humanities)**. (37)2, 67-90.

[15] มณีลดา ดนตรี. (2545). **การพัฒนารายการวีดิทัศน์คาราโอเกะกาพย์เห่เรือ ตอนเห่ชมเรือกระบวนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6**.วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

[16] มานพ แพงลาดและคณะ. (2542). **วิเคราะห์กาพย์เห่เรือของกองทัพเรือที่ใช้ในงานพระราชพิธี.** วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.

[17] มาลาตรี วรรณอุต. (2540). **ผลของการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนฉันทลักษณ์ของคำประพันธ์ประเภทกาพย์**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

[18] รวิวรรณ พวงสมบัติ. (2553). **การพัฒนาความสามารถในการแต่งกาพย์ยานี 11 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กิจกรรมโครงงาน**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[19] รัชนี ป้องทัพไทย. (2551). **การเปรียบเทียบผลการเรียนและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เรื่องกาพย์ยานี 11 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียน**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[20] ลำพอง นิยะมะ. (2536). **การสร้างแบบฝึกการเขียนร้อยกรอง "กาพย์ยานี 11" ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.** วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

[21] วรรณภา นิลผาย. (2549). **การพัฒนาทักษะการแต่งกาพย์ยานี 11 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมมือโดยใช้แบบฝึกทักษะ.** วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[22] สิงห์ทอง อาภากรอนุรักษ์. (2555). **การใช้บทเรียนโมดูลประกอบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง กาพย์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปงวังวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3**. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

[23] สุนทร วิลัยสิทธิ์. (2555). **การพัฒนาทักษะการอ่านโดยใช้หนังสื่อส่งเสริมการอ่านด้วยกาพย์ยานี 11 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

[24] สุนันท์ อุดมเวช. (2530). **การศึกษาสุบินกุมารคำกาพย์ ฉบับวัดจันทราวาส จังหวัดเพชรบุรี.** วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

[25] สุนิสา มั่นระวัง. (2529). **วิเคราะห์กาพย์เห่เรือสมัยอยุธยาตอนปลายจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ปัจจุบัน.** วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

[26] ไสว พลเจียก. (2549). **การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนการสอน การแต่งกาพย์ยานี 11 ตามรูปแบบ 4 MAT กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชั้นปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.

[27] อกนิษฐ์ กรไกร. (2550). **การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้กาพย์ยานี 11 ด้วยแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ Co-op Co-opและแบบเดี่ยว**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[28] อรรถจิตร เกษน้อย. (2531). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง กาพย์เห่เรือ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเขมราฐพิทยาคม จังหวัดอุบลราชธานี ที่สอนด้วยบทเรียนเทปการเรียน กับการสอนแบบธรรมดา**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

[29] อรวรรณ ทวีวิศิษฏ์. (2552). **การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียเรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวานชุดทักษะสัมพันธ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ.

[30] อิศรานล พลเภรีย์. (2559). **การวิเคราะห์กาพย์ยานีสิบเอ็ดโดยใช้ฐานกฎ**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

พลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ ในรอบ 24 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2535-2559

Dynamics of Teaching and Learning Thai Octameter Poem in 24 Years Between B.E. 2535 - 2559

ปรีดา ธานีรัตน์[1]* พรพันธุ์ เขมคุณาศัย[2]

Preeda Taneerat[1] * Pornpan Kemakunasai[2]

บทคัดย่อ

บทความเรื่องพลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพในรอบ 24 ปี ระหว่างปี พ.ศ. 2535 - 2559 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงเอกสารเก็บรวบรวมข้อมูลวิทยานิพนธ์จากฐานข้อมูลวิจัย (Thailis) ได้จำนวนทั้งหมด 21 เรื่อง ซึ่งผู้ศึกษาทำการวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยใน 4 ด้านคือด้านจุดมุ่งหมายการวิจัย ด้านแนวคิดทฤษฎี ด้านนวัตกรรมและด้านระเบียบวิธีวิจัย สามารถแบ่งได้เป็น 3 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 พ.ศ.2535-2539 ช่วงที่ 2 พ.ศ.2540-2549 และช่วงที่ 3 พ.ศ.2550-2559 จากการศึกษาในแต่ละช่วงปรากฏผลดังนี้ โดยผลการศึกษาพบว่าในช่วงที่ 1 มีการใช้บทเรียนสำเร็จรูปโดยผ่านแบบฝึกและเกมที่มีความสร้างสรรค์ ซึ่งจากการรวบรวมพบว่างานวิจัยในช่วงนี้ใช้สำหรับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น ช่วงที่ 2 จากการรวบรวมงานวิจัยในช่วงนี้เป็นงานวิจัยในเรื่องที่หลากหลาย โดยการใช้สื่อเข้ามามีบทบาทสำหรับการสอน การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมกับหลักเกณฑ์ในการแต่กลอนสุภาพโดยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ซึ่งจากการรวบรวมพบว่างานวิจัยในช่วงนี้ส่วนใหญ่จะทำการวิจัยสำหรับนักเรียนในมัธยมศึกษาตอนต้น ช่วงที่ 3 จากการรวบรวมงานวิจัยในช่วงนี้เป็นงานวิจัยที่อยู่ในรูปแบบการจัดกิจกรรมทางการเรียนร่วมกับการสอน ซึ่งในการรวบรวมงานวิจัยในช่วงนี้ส่วนใหญ่จะพบในการทำวิจัยกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาและนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งจะเห็นได้ถึงการใช้กิจกรรมที่มีสื่อในการสอนการแต่งกลอนสุภาพเข้ามาใช้เพื่อนใช้นักเรียนเกิดความสนใจ ไม่รู้สึกเบื่อ และเข้าใจในเนื้อหา การศึกษางานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพจึงเป็นงานวิจัยนวัตกรรมประเภทสื่อการสอนที่มีความแตกต่างและหลากหลาย เพราะความต้องการค้นหาและผลิตสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพที่สุดสำหรับนักเรียน ทำให้มีการผลิตสื่อการสอนที่แตกต่างกันเพราะความต้องการค้นหาและผลิตสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพที่สุดสำหรับนักเรียนทำให้มีการผลิตสื่อการสอนที่แตกต่างกัน และจากการศึกษางานวิจัยในระยะหลังมักปรากฏงานวิจัยโดยใช้นวัตกรรมแบบฝึกทักษะและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือทางด้านการเรียนการสอนในปริมาณใกล้เคียงกัน

คำสำคัญ : ความรู้, การสอนเขียน, กลอนสุภาพ

Abstract

The article entitled Dynamics of Teaching and Learning Thai Octameter Poem in 24 years between B.E. 2535 – 2559 aimed to study dynamics of teaching and learning Thai

[๑] นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา ๙๐๐๐๐

[๒] รศ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา ๙๐๐๐๐

* Corresponding author: Tel.: ๐๖๑ ๙๐๘๘๙๗๕ E-mail address : safvjy๔๖@gmail.com

octameter poem using documentary research method. Data were collected from 21 theses in Thailis database. The researcher analyzed the data in 4 aspects; research aim, theory, innovation and research methodology. The study was divided into 3 stages; stage 1 – B.E. 2535 – 2539, stage 2 – B.E. 2540 – 2549 and stage 3 – B.E. 2550 – 2559.The results of each stage of the study were revealed. In stage 1 of the study, the use of instructional program with exercises and creative games was found. This teaching media was introduced in primary and lower secondary levels. In stage 2 of the study, there were a variety of research works in which teaching aids played important role. Group learning, principles in composing Thai octameter poem, comparison of pre-learning and post- learning achievements were revealed. Most of the researches were conducted with students of lower secondary level. In stage 3 of the study, it was found that research works concentrated on integration of learning activities and teaching activities. It was found that most of the research were conducted with students of primary and lower secondary levels. This could be understood through the use of activities and teaching media for to make students interested and understand the subject content. A study on teaching and learning of Thai octameter \poem research was thus a research for a variety of teaching innovation. Due to needs in searching for and producing the most effective teaching and learning media, different teaching materials were created and developed. A study of research in later years found that the number of research works on skill - practice innovation and those on cooperative learning were the same

Keyword: knowledge, teaching writing, Thai octameter poem

บทนำ

ภาษาไทยเป็นสมบัติของชาติที่สื่อสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจ และความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจธุรการงาน และการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมในระบอบประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจารณ์และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพเป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติตลอดไป

การเขียนเป็นทักษะทางภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร เป็นการส่งสารโดยถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้ผู้รับสารรับด้วยวิธีการอ่าน ถ้าผู้ส่งสารส่งได้ครบถ้วนถูกต้องตามกระบวนการสื่อสาร ผู้รับสารก็สามารถรับได้ตรงตามวัตถุประสงค์ แม้กระทั่งการเขียนกลอน

กลอนสุภาพเป็นคำประพันธ์ที่เรียบเรียงเข้าเป็นคณะ ใช้ถ้อยคำและทำนองเรียบ ๆ เป็นพื้นฐานของกลอนหลายชนิด มีข้อบังคับในเรื่องรูปวรรณยุกต์ ทั้งมีข้อบังคับเสียงสระเป็นแบบแผน คำประพันธ์กลอนสุภาพนิยมเล่นกันตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ถึงขนาดมีการแข่งขันต่อกลอนสด การสอนการแต่งกลอนสุภาพ จึง

เป็นสาระการเรียนรู้หนึ่งที่สำคัญของการเรียนการสอนภาษาไทยในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม ยังมีงานวิจัยที่กล่าวถึงปัญหาทักษะด้านการแต่งกลอนสุภาพของนักเรียนไทยว่ามีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ เกิดจากทักษะการแต่งกลอนสุภาพเป็นทักษะที่มีความสลับซับซ้อน เป็นการเขียนที่ต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ ต้องหาถ้อยคำมาร้อยกรองให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ (วสุณี รักษาจันทร์, 2541 : 69) จึงเกิดงานวิจัยจำนวนหนึ่งซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ค้นหากระบวนการในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวของนักเรียนไทย

ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแต่งกลอนสุภาพเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลให้เกิดเป็นองค์ความรู้การสอนแต่งกลอนสุภาพและนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยมาพัฒนาและแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น เนื่องจากงานวิจัยถือเป็นเอกสารทางวิชาการที่ได้รับความน่าเชื่อถือในแวดวงวิชาการสืบเนื่องจากเป็นกระบวนการศึกษาที่ผ่านระเบียบวิธีวิจัยมาแล้วอย่างครบถ้วน

การศึกษาพลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพในรอบ 24 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2535-2559 ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ความรู้การสอนแต่งกลอนสุภาพจากงานวิจัยไทย ระหว่าง พ.ศ.2535 - พ.ศ.2559 โดยวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยใน 4 ด้านคือ ด้านจุดมุ่งหมายการวิจัย ด้านแนวคิดทฤษฎี ด้านนวัตกรรมและด้านระเบียบวิธีวิจัย

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยที่ชื่อเรื่องมีคำว่า การแต่งกลอนสุภาพจากฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย (Thailis) คัดเลือกเฉพาะงานวิจัยที่ตรงกับขอบเขตเวลาที่ผู้ศึกษากำหนดไว้ ปรากฏงานวิจัยทั้งสิ้นจำนวน 21 เรื่อง ซึ่งสามารถจำแนกช่วงงานวิจัยออกเป็น 3 ช่วงช่วงละประมาณ 8-10 ปี คือ ช่วงที่ 1 พ.ศ.2535 - พ.ศ.2539 ช่วงที่ 2 พ.ศ.2540 - พ.ศ.2549 และช่วงที่ 3 พ.ศ.2550 - พ.ศ.2559 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือที่มีลักษณะเป็นตารางเพื่อบันทึกข้อมูล รายละเอียดต่าง ๆ ของงานวิจัยในแต่ละเล่มไว้ ซึ่งประกอบด้วย แหล่งที่มา ช่วงเวลา ระดับชั้น ข้อมูล จุดมุ่งหมาย แนวคิด นวัตกรรม ระเบียบวิธีวิจัย นำข้อมูลที่ได้จากเก็บรวบรวมเบื้องต้นมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ตามประเด็นดังกล่าวข้างต้นเพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์สังเคราะห์งานวิจัยมาใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนเขียนกลอนสุภาพต่อไปในอนาคต

วิธีการวิจัย

การศึกษาพลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพในรอบ 24 ปี ระหว่างปี พ.ศ. 2535 – 2559 เป็นการวิเคราะห์องค์ความรู้และแนวโน้มการศึกษาเกี่ยวกับการแต่งกลอนสุภาพ โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยจากเอกสาร เพื่อเป็นประโยชน์ในทางวิชาการแก่ผู้สนใจศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับการแต่งกลอนสุภาพ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอนไว้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 รวบรวมข้อมูล เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเรื่องการแต่งกลอนสุภาพ โดยการเก็บรวบรวมเป็นบรรณานุกรม โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากวารสารวิชาการและฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะได้เอกสารและงานวิจัยที่ได้รวบรวมไว้ในขั้นที่ 1 มาวิเคราะห์ในประเด็นต่าง ๆ เช่น ขอบเขตเนื้อหาวิจัย แหล่งข้อมูล แนวคิดทฤษฎี ระเบียบวิธีการวิจัย การนำไปใช้ประโยชน์และความน่าสนใจของงาน และสถาบันที่ศึกษา โดยวิเคราะห์ในลักษณะของการทบทวนงานวิจัยเกี่ยวกับคำบอกเวลา งานวิจัยในรอบ 24 ปี (พ.ศ. 2535-2559) โดยรวบรวมเอกสารและงานวิจัยทั้งสิ้น 21 เรื่องโดยแบ่งเป็น 3 ช่วง โดยอาศัยหลักเกณฑ์ด้านขอบเขตเนื้อหาวิจัยในการจำแนกทั้ง 3 ช่วง

ขั้นตอนที่ 3 สังเคราะห์องค์ความรู้ เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้นำผลจากการวิเคราะห์โดยการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ในลักษณะการเขียนบทความทางวิชาการในรายวิชาการเขียน

ทางวิชาการ ซึ่ง นำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 2 มาสังเคราะห์ความรู้และแนวโน้มการศึกษาเกี่ยวกับคำบอกเวลาในขั้นตอนที่ 3

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

จากการสังเคราะห์องค์ความรู้พลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ ในรอบ 24 ปี ระหว่างปี พ.ศ. 2535-2559ซึ่งได้งานวิจัยมาทั้งสิ้น 21 เรื่อง โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยจากเอกสาร ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทยในรอบ 24 ปี (พ.ศ.2535-2559) จำนวน 21 เรื่อง แบ่งได้เป็น 3 ช่วง ตามองค์ความรู้การสอนการแต่งกลอนสุภาพ โดยแยกประเด็นใน ด้านจุดมุงหมายการวิจัย ด้านแนวคิดทฤษฎี ด้านนวัตกรรม และด้านระเบียบวิธี ดังนี้

องค์ความรู้การสอนแต่งกลอนสุภาพจากงานวิจัยไทย พ.ศ.2535 - พ.ศ.2559

1. ด้านจุดมุ่งหมายการวิจัย

จุดมุ่งหมายการวิจัยคือ การกำหนดมุ่งหมายที่จะปรับปรุงประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานสอนให้ดีขึ้น โดยนำงานที่ปฏิบัติอยู่มาวิเคราะห์หาสาระสำคัญของสาเหตุที่เป็นปัญหาอันเป็นเหตุให้งานที่ปฏิบัตินั้นไม่ประสบผลสำเร็จไปตามเป้าหมายที่ผู้วิจัยคาดหวังไว้ จากนั้นจะใช้แนวคิดทางทฤษฎีและประสบการณ์การปฏิบัติที่ผ่านมา แสวงหาข้อมูลและวิธีการที่คาดว่าจะแก้ปัญหาได้แล้วนำวิธีการดังกล่าวไปทดลองปฏิบัติกับกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับปัญหาจากการศึกษาองค์ความรู้การสอนแต่งกลอนสุภาพจากงานวิจัยไทย พ.ศ. 2535 - พ.ศ.2559 ปรากฏผลการศึกษาด้านจุดมุ่งหมายการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ช่วงที่ 1 พ.ศ.2535 - พ.ศ.2539 พบงานวิจัยที่มุ่งสร้างนวัตกรรม 3 เรื่อง เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังใช้นวัตกรรม 2 เรื่องและหาประสิทธิภาพของนวัตกรรม 3 เรื่อง

ช่วงที่ 2 พ.ศ.2540 - พ.ศ.25449 พบงานวิจัยที่มุ่งสร้างนวัตกรรม 3 เรื่องและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังใช้นวัตกรรม 4 เรื่อง หาค่าดัชนีประสิทธิผลของนวัตกรรม 1 เรื่องและความพึงพอใจต่อการใช้นวัตกรรม 2 เรื่อง

ช่วงที่ 3 พ.ศ.2550 - พ.ศ.2559 พบงานวิจัยที่มุ่งสร้างนวัตกรรม 9 เรื่อง เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังใช้นวัตกรรม 8 เรื่อง หาประสิทธิภาพของนวัตกรรม 8 เรื่อง หาค่าดัชนีประสิทธิผลของนวัตกรรม 9 เรื่อง ความพึงพอใจต่อการใช้นวัตกรรม 10 เรื่อง เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนวัตกรรมกับการสอนปกติ 1 เรื่อง ผลการใช้นวัตกรรม 2 เรื่องและหาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา 1 เรื่อง

2. ด้านแนวคิดทฤษฎี

แนวคิดเป็นการกล่าวสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งใช้ความเชื่อ ความรู้สึก ทัศนคติ แง่คิด ความรู้และประสบการณ์เข้าร่วมอาจจะเป็นบทความ ข่าว ข้อเสนอแนะหรือความคิดจากใครที่เชี่ยวชาญก็ได้ แนวคิดอาจจะถูกหรือผิดก็ได้ ส่วนทฤษฎี หมายถึง การกำหนดข้อสันนิษฐาน ซึ่งได้รับมาจากวิธีการทางตรรกวิทยา วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ทำให้เกิดกฎเกณฑ์ที่ได้มาจากการสังเกต ค้นคว้าและการทดลอง โดยใช้เหตุผลเป็นพื้นฐานเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจในความเป็นจริงและนำผลที่เกิดขึ้นนั้นมาใช้เป็นหลักเกณฑ์ จากการศึกษาพลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ

ปรากฏผลการศึกษาด้านแนวคิดทฤษฎี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ช่วงที่ 1 พ.ศ.2535 - พ.ศ.2539 พบหลักการสร้างบทเรียนโปรแกรมของสุนันท์ สังข์อ่องและเตือนใจ ทองสำริด 1 เรื่อง ทฤษฎีการสร้างบทเรียนโมดูล 1 เรื่อง หลักและวิธีการสร้างแบบฝึกพัฒนาการเขียน 1 เรื่อง

ช่วงที่ 2 พ.ศ.2540 - พ.ศ.2549 พบหลักการสอนเขียนสร้างสรรค์ของแอพพลิเกท, สมิท, กิฟลี วรรณจิยีและอัจฉรา ชีวพันธ์ 1 เรื่อง แนวทางการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปของบุญชม ศรีสะอาด 1 เรื่อง แนวทางการสร้างแบบทดสอบที่ดีของบุญชม ศรีสะอาด 1 เรื่อง การวัดผลการศึกษาของสมนึก ภัททิยธนี 1 เรื่อง และการสร้างบทเรียนโปรแกรมของสุคนธ์ เครือน้ำคำ 1 เรื่อง หลักการสอนเขียนสร้างสรรค์ของ สมิท, กิฟลี วรรณจิยี 1 เรื่อง หลักการสร้างแบบฝึกทักษะที่ดีของริเวอส์, ศศิธร สุทธิแพทย์, สมชัย ไกรกูลและวิชัย เพ็ชร เรื่อง 1 เรื่องรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ตามแนวคิดของสลาวิน (Slavin) 1 เรื่อง แนวคิดการวัดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของแฮทฟิลต์และฮิวส์แมน 1 เรื่อง

ช่วงที่ 3 พ.ศ.2550 - พ.ศ.2559 พบทฤษฎีกระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนของบุญชม ศรีสะอาดและการปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวคิด 5 ทฤษฎีของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2 เรื่อง ทฤษฎีการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะของพรรณี ชูชัย 4 เรื่อง มาตราส่วนประมาณค่าความพึงพอใจการเรียนรู้ 5 ระดับแนวคิดของลิเคิร์ท 3 เรื่อง ทฤษฎีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแบบ 4 MAT ของเบอร์นิส แมคคาร์ธี 1 เรื่อง หลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค LTของทิศนา แขมมณี 1 เรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือของ Robert Slavin 1 เรื่อง หลักการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปของยุภาพร สุทะโรจน์และธีรชัย ปูรณโชติ 1 เรื่อง แนวคิดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้กลุ่มร่วมมือแบบ LT ของ David และ Roger 2 เรื่อง แนวทางการสร้างแบบทดสอบที่ดีของ บุญชม ศรีสะอาด 1 เรื่อง แนวคิดการใช้บทเพลงมาใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทยของ สุเมน อมรวิวัฒน์ 1 เรื่อง ทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมโครงงานของวิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ 1 เรื่อง หลักการสร้างแบบฝึกของบัณฑิตา แจ้งจบ, บัทส์และสงบ มั่นคง 1 เรื่อง การใช้วรรณกรรมเพลงเพื่อพัฒนาความสามารถ 1 เรื่อง หลักการสร้างแบบฝึกทักษะของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2 เรื่อง

3. ด้านนวัตกรรม

นวัตกรรมมาจากคำภาษาอังกฤษว่า Innovation โดยมีรูปศัพท์เดิมมาจากภาษาบาลี คือ นว +อตฺต+กรรม ทั้งนี้คำว่า นว แปลว่าใหม่ อัตตแปลว่าตัวเอง และกรรมแปลว่าการกระทำ เมื่อรวมเป็นคำว่านวัตกรรมตามรากศัพท์หมายถึงการกระทำที่ใหม่ของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับคำนิยามของสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ ซึ่งได้ให้ความหมายของนวัตกรรมไว้ว่า นวัตกรรมคือสิ่งใหม่ที่เกิดจากการใช้ความรู้ และความคิดสร้างสรรค์ที่มีประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม นวัตกรรมจึงหมายถึง สิ่งใหม่ที่กระทำซึ่งเกิดจากการใช้ความรู้ ใช้ความคิดสร้างสรรค์ สิ่งใหม่ในที่นี้อาจจะอยู่ในรูปของผลิตภัณฑ์ แนวคิดหรือกระบวนการที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนา จากการศึกษาองค์ความรู้การสอนแต่งกลอนสุภาพจากงานวิจัยไทย พ.ศ.2535 - พ.ศ. 2559 ปรากฏ ผลการศึกษาด้านนวัตกรรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ช่วงที่ 1 พ.ศ.2535 - พ.ศ.2539 พบนวัตกรรมบทเรียนโปรแกรม 1 เรื่อง บทเรียนโมดูล 1 เรื่องและแบบฝึกทักษะ 1 เรื่อง

ช่วงที่ 2 พ.ศ.2540 - พ.ศ.2549 พบนวัตกรรมแบบฝึกทักษะ 1 เรื่องและบทเรียนสำเร็จรูป 1 เรื่อง กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยการใช้แบบฝึกสร้าง สรรค์ 1 เรื่อง กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ 1 เรื่อง กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน 1 เรื่องและแบบฝึกทักษะ 1 เรื่อง

ช่วงที่ 3 พ.ศ.2550 - พ.ศ.2559 พบนวัตกรรมแบบฝึกทักษะ 8 เรื่อง กิจกรรมการเรียนรู้กระบวนการกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน 1 เรื่อง กิจกรรมการเรียนรู้ตามแบบ 4 MAT 1 เรื่อง กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค LT 2 เรื่องการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ 1 เรื่อง บทเรียนสำเร็จรูป 1 เรื่อง การใช้วรรณกรรมเพลงเพื่อพัฒนาความสามารถ 1 เรื่อง กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ 1 เรื่อง กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือคละผลสัมฤทธิ์ (STAD) 1 เรื่องและกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน 1 เรื่อง

4. ด้านระเบียบวิธีวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย คือวิธีการวิจัยต่าง ๆ ที่ยอมรับกันอยู่ในปัจจุบันนี้เป็นผลงานของการวิวัฒนาการจากอดีตมาเป็นลำดับและเป็นที่ยอมรับกันว่า ไม่มีระเบียบวิธีการวิจัยอันหนึ่งอันใดที่ดีที่สุดสำหรับทุกปัญหา ฉะนั้นจึงเป็นหน้าที่ของของผู้วิจัยเองว่าจะต้องใช้ระเบียบวิธีการใด โดยพิจารณาเลือกใช้ให้เหมาะสมแก่ชนิดของปัญหา และในหลายกรณีที่ผู้วิจัยต้องใช้หลาย ๆ ระเบียบวิธีควบกันเพื่อแก้ปัญหาแต่ละประเด็น ระเบียบวิธีวิจัยสามารถจำแนกออกได้เป็น 5 วิธี คือ การทดลองเปรียบเทียบ การสำรวจ การศึกษาสืบประวัติ การศึกษาจากกรณีและสภาพการเลียนแบบจริง จากการศึกษาองค์ความรู้การสอนแต่งกลอนสุภาพจากงานวิจัยไทยพ.ศ. 2535 - พ.ศ.2559 ปรากฏผลการศึกษาด้านระเบียบวิธีวิจัยพบว่างานวิจัยการสอนแต่งกลอนสุภาพตั้งแต่ พ.ศ. 2535 - พ.ศ.2559 เป็นงาน วิจัยที่อาศัยระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลองทั้งสิ้น

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาพลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ ในรอบ 24 ปี ระหว่างปี พ.ศ. 2535-2559 พบ ว่า มีงานวิจัยเกี่ยวกับการสอนแต่งกลอนสุภาพจำนวน 21 เล่ม สามารถแบ่งช่วงงานวิจัยได้เป็น 3 ช่วง ซึ่งสามารถสังเคราะห์จุดมุ่งหมายของการวิจัยได้เป็น 6 ประการคือสร้างนวัตกรรม หาประสิทธิภาพของนวัตกรรม เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังใช้นวัตกรรม เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนวัตกรรมกับการสอนปกติ หาค่าดัชนีประสิทธิผลของนวัตกรรมและหาความพึงพอใจต่อการใช้นวัตกรรม โดยในระยะหลังจุดมุ่งหมายของการวิจัยมีความหลากหลายขึ้น ในประเด็นดังกล่าวผู้ศึกษามีความเห็นว่า อาจจะเนื่องมาจากกระบวนการทางการวิจัยได้รับการพัฒนาสูงขึ้น การตั้งจุดมุ่งหมายในการวิจัยจึงต้องมีการศึกษาในประเด็นที่หลากหลายขึ้น ทั้งนี้ยังเป็นการรับรองผลงานการวิจัยของผู้วิจัยว่ามีคุณภาพ น่าเชื่อถือเพราะได้ผ่านการศึกษาในหลายประเด็น เช่น การหาค่าดัชนีประสิทธิผลของนวัตกรรม ความพึงพอใจต่อการใช้นวัตกรรม การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการใช้นวัตกรรมที่หลากหลายขึ้น เป็นต้น สาเหตุดังกล่าวจึงทำให้จุดมุ่งหมายของการวิจัยในระยะหลังมีประเด็นที่หลากหลายกว่าในระยะแรก ส่วนนวัตกรรมที่ปรากฏในงานวิจัยสามารถจำแนกได้ 2 ประเภทคือนวัตกรรมประเภทสื่อ ได้แก่ บทเรียนโปรแกรม บทเรียนโมดูล แบบฝึกทักษะ บทเรียนสำเร็จรูป เป็นต้น และนวัตกรรมประเภทวิธีการสอน ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยการใช้แบบฝึกสร้างสรรค์ กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือคละผลสัมฤทธิ์ (STAD) กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน กิจกรรมการเรียนรู้กระบวนการกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน กิจกรรมการเรียนรู้ตามแบบ 4 MAT กิจกรรมการเรียนรู้

แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) กิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ การใช้วรรณกรรมเพลงเพื่อพัฒนาความสามารถ กิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบอุปนัย เป็นต้น โดยมีการใช้แนวคิดทฤษฎี เช่น ทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างบทเรียนโปรแกรม ทฤษฎีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทฤษฎีการสร้างแบบฝึกทักษะ เป็นต้น ซึ่งทั้งด้านนวัตกรรมและแนวคิดทฤษฎีจะมีความเกี่ยวข้องกันโดยตลอดในทุกช่วงปี ประเด็นดังกล่าวผู้ศึกษามีความเห็นว่า เป็นเพราะแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในงานวิจัยทั้ง 21 เรื่อง ส่วนใหญ่เป็นแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการสร้างนวัตกรรม ตรวจสอบคุณภาพนวัตกรรมและเพื่อตอบจุดมุ่งหมายของการศึกษาด้วย จากสาเหตุดังกล่าวจึงทำให้องค์ความรู้ด้านนวัตกรรมและด้านแนวคิดทฤษฎีจึงมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันทั้งในเชิงจำนวนและคุณภาพ ส่วนระเบียบวิธีวิจัยเหมือนกันทุกเรื่องคือการวิจัยเชิงทดลอง ประเด็นดังกล่าว ผู้ศึกษามีความเห็นว่า การที่งานวิจัยเกี่ยวกับการสอนแต่งกลอนสุภาพเป็นงานวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลองเพราะเป็นการศึกษาที่ต้องมีการจัดกระทำกับตัวแปร เนื่องจากเป็นการวิจัยที่ต้องผลิตนวัตกรรมมาใช้ในการแก้ปัญหาและทดลองใช้นวัตกรรมดังกล่าวกับกลุ่มตัวอย่าง จึงส่งผลให้งานวิจัยที่ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมและทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจึงต้องอาศัยระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลองทั้งสิ้น

การศึกษาพลวัตงานวิจัยการเรียนการสอนคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพในรอบ 24 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2535 - 2559 เป็นการศึกษาเอกสารทางวิชาการที่มีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาไทย โดยเฉพาะสาระการเรียนรู้เรื่องการสอนแต่งกลอนสุภาพ เพราะในปัจจุบันยังประสบปัญหาอยู่ การที่มีผู้สนใจศึกษาและวิจัยไว้จึงถือเป็นสิ่งที่สามารถนำมาศึกษาเป็นองค์ความรู้เพื่อใช้การพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอนดังกล่าวได้ แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ผู้ศึกษายังมีความเห็นว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแต่งกลอนสุภาพยังมีจำนวนน้อยกว่าเท่าที่ควร จึงทำให้การเรียนการสอนแต่งกลอนสุภาพยังพัฒนาได้ไม่เต็มที่ ทั้งผู้เรียนและผู้สอนยังไม่ให้ความสำคัญและประสบผลสำเร็จในการเรียนการสอน

เอกสารอ้างอิง

[1] กนกพร แถวโสภา. (2557). **การพัฒนาแผนการเรียนรู้แบบโครงงานเรื่องการแต่งกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ การศึกมหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[2] ขวัญฤทัย แสนพันตรี. (2545). **ผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยการใช้แบบฝึกสร้างสรรค์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ในการเขียนกลอนสุภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. ปัตตานี :มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

[3] จารุณี น้อยนรินทร์. (2542). **การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขาเรื่องการแต่งกลอนสุภาพขั้นพื้นฐานวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์ เทคโนโลยีการศึกษา. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[4] จูริก ทักษิณ. (2553). **การพัฒนาทักษะการเขียนกลอนสุภาพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือคละผลสัมฤทธิ์(STAD).** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

[5] ทัศนีย์ แป้นสุข. (2557). **การพัฒนาทักษะการแต่งกลอนสุภาพ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ STAD วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่** 5. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[6] นันทนา ไชยแสง. (2553). **ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแบบ 4 MAT กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องการแต่งกลอนสุภาพชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[7] เนาวรัตน์ ศรีฉ่ำ. (2559). **ผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มคละผลสัมฤทธิ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การแต่งกลอนสุภาพของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.

[8] ประไพร บรรลุ. (2553). **การพัฒนาความสามารถการแต่งกลอนสุภาพกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together)**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[9] ยุทธ โตอดิเทพย์. (2554). **การพัฒนาเกณฑ์การประเมินงานเขียนร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย**. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

10] ราชทาน นิ่มนวล. (2550). **ผลการใช้แผ่นวีดิทัศน์คาราโอเกะฝึกทักษะการอ่านกลอนสุภาพทำนองเสนาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง กวางหนุ่มกระทิงเปลี่ยว ของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางซัน (ปลื้มวิทยานุสรณ์) กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

[11] ละเอียด คชวัฒน์. (2537). **การใช้แบบฝึกพัฒนาการเขียน กลอนสุภาพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1โรงเรียนบางน้ำเปรี้ยววิทยา จังหวัดฉะเชิงเทรา**. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

[12] เล็กฤทัย รักษาเมือง. (2553). **ผลการจัดกิจกรรมการเรียนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการแต่งกลอนสุภาพ ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ LT**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[13] วนายุทธ พันธ์งาม. (2554). **ผลการใช้บทเรียนสำเร็จรูปเรื่องการเขียนบทร้อยกรองกลอนสุภาพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

[14] วสุณี รักษาจันทร์. (2541). **วารสารวิชาการ**. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.

[15] วิทยา พาภิรมย์. (2555). **การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนกลอนสุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

[16] สมถวิล มธิศิริกุล. (2549). **การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง กลอนสุภาพ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและกระบวนการกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสระแคสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

[17] สลักจิต สงวนแก้ว. (2555). **การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบอุปนัยกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องการแต่งกลอนสุภาพชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[18] สัจจาภรณ์ ไวจรรยา. (2550). **ตัวตรวจทานฉันทลักษณ์ และคุณภาพของกลอนสุภาพ**. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

[19] สิรกาณฑ์ สุริยะสกุลวงษ์. (2553). **ผลการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่อง การแต่งกลอนสุภาพชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กิจกรรมโครงงาน**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[20] สุขสันติ์ ศรีม่วง. (2556). **การสร้างแบบฝึกทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านวังม่วย อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด.** วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

[21] สุณีรัตน์ แสงขาว. (2551). **ผลการใช้แบบฝึกการเขียนแบบสร้างสรรค์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์การเขียนกลอนสุภาพ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

[22] ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตรแห่งประเทศไทย.

[23] อนัญญา อ่อนพุทธา. (2554). **การสร้างแบบฝึกทักษะ เรื่อง การแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูล เทศบาลนครเชียงราย.** วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

[24] อรรณพา รัตนวิจารณ์. (2558). **การสร้างบทเรียนโปรแกรมวิชาภาษาไทย เรื่องการเขียนบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.

[25] อุบลรัตน์ หล้าชาญ. (2554). **การใช้วรรณกรรมเพลงเพื่อพัฒนาความสามารถการเขียนกลอนสุภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

[26] เอมอร พันธุวร. (2550). **ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องการแต่งกลอนสุภาพชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ใช้แบบฝึกทักษะ**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ทิศทางการวิจัยการกล่าวสุนทรพจน์ระหว่าง พ.ศ. 2506 – 2557
Directions in Speech Giving During the B.E. 2506-2557

มนฤดี ดำเอี่ยม[1] *พรพันธุ์ เขมคณาศัย[2] ปรียารัตน์ เชาวลิตรประพันธ์[3]
Monrudee Damiam [1] * Pornpan Kemakunasai[2] Preeyarat Chaowalitprapan[3]

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อวิเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการกล่าวสุนทรพจน์ในรอบ 51 ปี (พ.ศ. 2506 – 2557) โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงเอกสารเก็บรวบรวมข้อมูลวิทยานิพนธ์บทความวิจัยเกี่ยวกับการกล่าวสุนทรพจน์ จากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ได้จำนวนทั้งหมด 21 เรื่อง เพื่อเป็นแนวทางการกล่าวสุนทรพจน์ โดยแบ่งช่วงเวลาของงานวิจัยออกเป็น 3 ช่วง โดยใช้เกณฑ์งานวิจัยที่มีระยะเวลาใกล้เคียงกัน ดังนี้ ช่วงที่ 1 ช่วงการกล่าวสุนทรพจน์ผ่านการพูดในโอกาสต่างๆ (พ.ศ. 2506-2516) มีการใช้แนวคิดการใช้ระดับภาษาและการพูดอย่างมีวิจารณญาณ โดยอาศัยแหล่งข้อมูลจากบันทึกงานเลี้ยง หนังสือ และบันทึกคำปราศรัย ช่วงที่ 2 ช่วงการเผยแพร่การกล่าวสุนทรพจน์ผ่านงานเขียน (พ.ศ. 2546-2551) ใช้แนวคิดการใช้ระดับภาษา การพูดอย่างมีวิจารณญาณ โครงสร้างทางไวยากรณ์ในการแปลสุนทรพจน์ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ และรูปแบบการเผยแผ่ธรรมะด้วยวิธีการเขียน โดยอาศัยแหล่งข้อมูลจากแบบวิเคราะห์คุณภาพงานแปลสุนทรพจน์ภาษาไทยสู่ภาษาอังกฤษ และบันทึกการกล่าวสุนทรพจน์และบทสุนทรพจน์ในการพุทธธรรม ช่วงที่ 3 ช่วงการประยุกต์การกล่าวสุนทรพจน์เพื่อการศึกษา (พ.ศ. 2552-2557) ใช้แนวคิดการใช้ระดับภาษา การพูดอย่างมีวิจารณญาณ โดยอาศัยบันทึกการกล่าวสุนทรพจน์ บันทึกการประกวดการกล่าวสุนทรพจน์เฉลิมพระเกียรติ และแบบบันทึกการพัฒนาทักษะการพูดสุนทรพจน์ของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านการพูด

คำสำคัญ (Keywords) : สุนทรพจน์, ระดับภาษา

Abstract

This article aimed to analyze the body of knowledge regarding speech giving in 51 years (B.E.2506 – 2557) using a documentary research method. Data were collected from 21 theses and research articles on speech giving as in Thailis Database and The Office of Research Fund with the purpose of providing guidelines for speech giving. The research work was divided into 3 periods basing on research conducted in similar time frame. Period 1 Speeches given through spoken mode on various occasions (B..E. 2506 – 2516) showed the concept in using language registers and judgment from which audio recording, books and speech records were used as references. Period 2 The dissemination of speeches through

[๑] นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา ๙๐๐๐๐
[๒] รศ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
[๓]ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
*Corresponding author : Tel : ๐๙๘๗๓๒๙๕๕๗. E-mail address : monrudeedamiem@gmail.com

written works (B.E. 2546 – 2551) reflected the concept in using language registers, judgment, grammatical structure in Thai – English translation and dissemination of Dhamma teaching through written mode. The sources of data included Thai-English speech translation analitic form, speech giving records and speeches given in Buddhist events. Period 3 Application of speeches in education (B.E. 2552 – 2557) revealed the concept in using language speech competitions in honor of the King and record form forspeech giving skills development of speech - talented students

Keyword: speech, language register

บทนำ

การพูดเป็นกระบวนการสื่อสารที่ง่ายที่สุดและมีความสำคัญในชีวิตประจำวันของมนุษย์มาก เพราะมนุษย์จำเป็นต้องติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น ทั้งคนที่อยู่ใกล้ชิดหรือแม้แต่คนที่ไม่รู้จักกันมาก่อนก็อาจมีโอกาสได้สื่อสารกันโดยเฉพาะการพูด ดังนั้น หากผู้พูดสามารถพูดได้ดี สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพก็ย่อมทำให้ผู้พูดและผู้ฟังสามารถสื่อสารกันได้อย่างเข้าใจ นอกจากนี้ ยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจธุระการงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข ทั้งนี้ ผู้ที่ประสบความสำเร็จในกิจธุระการงาน การคบหาสมาคมกับผู้อื่น ตลอดจนการทำประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม ล้วนแต่เป็นคนที่มีประสิทธิภาพในการพูดทั้งสิ้น ซึ่งส่วนหนึ่งของการพูดสามารถสอนและฝึกได้ จนอาจกล่าวได้ว่า การพูดเป็น “ศาสตร์” ที่มีหลักการและกฎเกณฑ์ และอีกส่วนหนึ่งเป็นความสามารถพิเศษหรือ “ศิลป์”เฉพาะตัวของผู้พูด

การกล่าวสุนทรพจน์เป็นอีกทักษะการสื่อสารหนึ่งที่พบได้ทั่วไปในชีวิตประจำวัน ปานใจ สุภาพ [1] ได้ให้ความหมายของคำว่าสุนทรพจน์ว่ามาจากคำว่าสุนทร + พจน์ สุนทร แปลว่า ไพเราะ เพราะพริ้ง อ่อนหวาน หลักแหลม ลึกซึ้งกินใจ คมคาย สละสลวย ส่วนพจน์ก็คือคำพูด ดังนั้นสุนทรพจน์ จึงหมายถึงการพูดที่มีถ้อยคำประเภทประทับจิตติดใจผู้ฟังเจาะลึกเข้าไปยังก้นบึ้งของหัวใจและมีความหมายทางจิตวิทยาอย่างลึกซึ้ง ลักษณา สตะเวทิน [2] กล่าวว่าสุนทรพจน์ คือ การพูดที่สำคัญโดยใช้ภาษาให้งดงามมาก เป็นการพูดของคนคนเดียว ผู้พูดต้องเรียบเรียงถ้อยคำ และข้อความที่จะพูดเป็นอย่างดี รู้จักเลือกใช้ถ้อยคำให้ถูกต้องและเหมาะสมกับโอกาสสำนวนโวหารต้องไพเราะสละสลวยกินใจไม่หยาบคาย ไม่กระทบ กระเทียบเปรียบเปรย ฟังแล้วรู้สึกเป็นมิตรซาบซึ้งและประทับใจ วิรัตน์ ลพิรัตนกุล [3] ได้อธิบายความหมายของการพูดสุนทรพจน์ว่า คือการพูดที่มีลักษณะการใช้ถ้อยคำและภาษาที่สวยงามสละสลวยและเป็นคำพูดที่ประธานหรือบุคคลสำคัญกล่าวในพิธีการหรือในโอกาสสำคัญต่างๆ เช่น นายกรัฐมนตรีกล่าวสุนทรพจน์ในที่ประชุมสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ เป็นต้น อีกทั้งยังให้ความหมายเพิ่มเติมว่าการพูดสุนทรพจน์ถือเป็นการพูดในที่ชุมชนและเป็นการพูดเพื่อให้ความรู้ แต่ในบางโอกาสผู้พูดอาจแทรกทัศนะความคิดเห็นที่น่าสนใจไว้ด้วยก็ได้ ส่วนอำพล สุวรรณธาดา [4] กล่าวถึงการพูดสุนทรพจน์ว่า เป็นการพูดที่เป็นทางการหรือในพิธีการใช้ภาษาราชการหรือภาษามาตรฐานเป็นหลัก อาจมีภาษาถิ่นภาษาเฉพาะอาชีพหรือภาษาต่างประเทศมาปะปนได้บ้าง

ในกรณีที่ใช้คำประกอบอธิบายขยายความและยกตัวอย่างเท่าที่จำเป็นเท่านั้น คำคะนอง คำผวนหรือคำหยาบจะมีในการกล่าวสุนทรพจน์ไม่ได้เลย

สรุปได้ว่า “สุนทรพจน์” คือคำพูดที่ไพเราะ คำพูดที่ดี คำพูดอันเป็นพิธีการคำกล่าวแสดงความรู้สึกที่ดีอย่างเป็นพิธีการในที่ประชุม คำพูดที่ดีงามไพเราะจับใจการพูด สุนทรพจน์มักมีในพิธีสำคัญ เช่น พิธีต้อนรับแขกเมืองคนสำคัญหรือพิธีได้รับตำแหน่งสำคัญ เช่น นายกรัฐมนตรีประธานาธิบดีกล่าวในงานฉลองระลึกถึงบุคคลสำคัญ วันสำคัญระดับชาติ หรือเป็นการกล่าวในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพื่อสร้างสรรค์ จรรโลงใจเป็นคำพูดที่แสดงความปรารถนาดีในทางการเมือง การกล่าวสุนทรพจน์เป็นเรื่องสำคัญยิ่งมักได้รับการยกย่องว่าเป็นการพูดชั้นยอด

ด้วยเหตุนี้ผู้ศึกษาจึงสนใจในการเก็บรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกล่าวสุนทรพจน์เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลให้เกิดเป็นองค์ความรู้เพื่อเป็นแนวทางใน การกล่าวสุนทรพจน์ในโอกาสต่างๆ และเป็นแนวทางในการสอนเรื่องการกล่าวสุนทรพจน์ในอนาคต โดยใช้องค์ความรู้จากงานวิจัยมาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์เนื่องจากงานวิจัยถือเป็นเอกสารทางวิชาการที่ได้รับความน่าเชื่อถือในแวดวงวิชาการ เพราะเป็นกระบวนการศึกษาที่ผ่านระเบียบวิธีวิจัยมาแล้วอย่างครบถ้วน

การศึกษาองค์ความรู้การเกี่ยวกับการกล่าวสุนทรพจน์จากงานวิจัยไทย ระหว่าง พ.ศ. 2506 - พ.ศ. 2557 ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ความรู้การกล่าวสุนทรพจน์จากงานวิจัยไทย ระหว่างพ.ศ.2506 - พ.ศ.2557 โดยวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยใน 3 ด้านคือ ด้านจุดมุ่งหมายการวิจัย ด้านแนวคิดทฤษฎี และด้านระเบียบวิธีวิจัย

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยที่ชื่อเรื่องมีคำว่า “การกล่าวสุนทรพจน์” จากจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย โดยคัดเลือกเฉพาะงานวิจัยที่ตรงกับขอบเขตเวลาที่ผู้ศึกษากำหนดไว้ ปรากฏงานวิจัยทั้งสิ้นจำนวน 21 เรื่อง สามารถจำแนกช่วงงานวิจัยออกเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 ช่วงการกล่าวสุนทรพจน์ผ่านการพูดในโอกาสต่าง ๆ (พ.ศ. 2506-2516) ช่วงที่ 2 ช่วงการเผยแพร่การกล่าวสุนทรพจน์ผ่านงานเขียน (พ.ศ. 2546-2551) และช่วงที่ 3 ช่วงการประยุกต์ การกล่าวสุนทรพจน์เพื่อการศึกษา (พ.ศ. 2552-2557) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือที่มีลักษณะเป็นตาราง เพื่อบันทึกข้อมูลรายละเอียดของงานวิจัยในแต่ละเล่ม ประกอบด้วยหัวข้อบรรณานุกรม ขอบเขตเนื้อหาวิจัย ระเบียบวิธีวิจัย แนวคิด แหล่งข้อมูล และการนำไปใช้ ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้จากเก็บรวบรวมเบื้องต้นมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ตามประเด็นดังกล่าวข้างต้น เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์งานวิจัยมาใช้เป็นประโยชน์ ในการพัฒนาการเรียนการสอนเกี่ยวกับการกล่าวสุนทรพจน์ต่อไปในอนาคต

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยจะค้นคว้าหาข้อมูลในประเด็นที่สนใจ ต่อมาจึงวางโครงเรื่องเป็นตารางเพื่อง่ายต่อการจัดระบบความคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการกล่าวสุนทรพจน์จากข้อมูลที่รวบรวม แล้วจัดทำบทความจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการกล่าวสุนทรพจน์

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ด้านจุดมุ่งหมายการวิจัย

จุดมุ่งหมายการวิจัย คือ การนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์สังเคราะห์งานวิจัยมาใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนเกี่ยวกับการกล่าวสุนทรพจน์ โดยใช้แนวคิดทางทฤษฎี และตัวอย่างการกล่าว สุนทรพจน์ร่วมกับประสบการณ์การการกล่าวสุนทรพจน์ที่ผ่านมา จากการศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับการกล่าวสุนทรพจน์จากงานวิจัยไทย พ.ศ.2506 - พ.ศ.2557 ปรากฏผลการศึกษาด้านจุดมุ่งหมายการวิจัยดังรายละเอียดต่อไปนี้

ช่วงที่ 1 ช่วงการกล่าวสุนทรพจน์ผ่านการพูดในโอกาสต่างๆ (พ.ศ. 2506-2516) พบงานวิจัยที่มุ่งศึกษาลักษณะการใช้ภาษาในการกล่าวสุนทรพจน์ในฐานะประธานการจัดงาน 3 เรื่อง มุ่งศึกษาลักษณะการใช้ภาษาในการกล่าวสุนทรพจน์ในฐานะผู้ร่วมงาน 1 เรื่อง มุ่งศึกษาลักษณะการใช้ภาษาในสุนทรพจน์เพื่อเสนอทางการเมือง 1 เรื่อง และมุ่งศึกษาศึกษาบุคลิกภาพของผู้กล่าวสุนทรพจน์ 1 เรื่อง

ช่วงที่ 2 ช่วงการเผยแพร่การกล่าวสุนทรพจน์ผ่านงานเขียน (พ.ศ. 2546-2551) พบงานวิจัยที่มุ่งวิเคราะห์คุณภาพงานแปลสุนทรพจน์ภาษาไทยสู่ภาษาอังกฤษ 1 เรื่อง งานวิจัยที่มุ่งศึกษาลักษณะการใช้ภาษาในการกล่าวสุนทรพจน์ในฐานะประธานการจัดงาน 1 เรื่อง มุ่งศึกษาการเขียนบทสุนทรพจน์เพื่อใช้ในการเผยแผ่พุทธธรรม 1 เรื่อง และศึกษาลักษณะการใช้คำในการกล่าวสุนทรพจน์ของนักการเมือง 1 เรื่อง

ช่วงที่ 3 ช่วงการประยุกต์การกล่าวสุนทรพจน์เพื่อการศึกษา (พ.ศ. 2552-2557) พบงานวิจัยที่มุ่งศึกษาการใช้ภาษาในสุนทรพจน์ทางการเมือง 2 เรื่อง มุ่งศึกษาลักษณะการใช้ภาษาในสุนทรพจน์ในฐานะประธานการจัดงาน 2 เรื่อง มุ่งวิเคราะห์การพัฒนาทักษะการพูดสุนทรพจน์ของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ด้านการพูด 1 เรื่อง มุ่งศึกษาลักษณะการใช้คำในการกล่าวสุนทรพจน์ของนักการเมือง 7 เรื่อง และมุ่งศึกษากลวิธีการเล่าเรื่องในสุนทรพจน์อุดมศึกษาเฉลิมพระเกียรติ 1 เรื่อง

ด้านแนวคิดทฤษฎี

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2554 [5] ให้ความหมายของคำว่า “แนวคิด” ว่าหมายถึงความคิดที่เป็นแนวจะดำเนินต่อไป ดังนั้น แนวคิดจึงเป็นการกล่าวสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งใช้ความเชื่อ ความรู้สึก ทัศนคติ แง่คิด ความรู้และประสบการณ์เข้าร่วมอาจจะเป็นบทความ ข่าว ข้อเสนอแนะหรือความคิดจากใครที่เชี่ยวชาญก็ได้ แนวคิดอาจจะถูกหรือผิดก็ได้ ส่วนทฤษฎี หมายถึง การกำหนดข้อสันนิษฐานซึ่งได้รับมาจากวิธีการทางตรรกวิทยา วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ทำให้เกิดกฎเกณฑ์ที่ได้มาจากการสังเกตค้นคว้าและการทดลอง โดยใช้เหตุผลเป็นพื้นฐานเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจในความเป็นจริงและนำผลที่เกิดขึ้นนั้นมาใช้เป็นหลักเกณฑ์

จากการศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับการกล่าวสุนทรพจน์จากงานวิจัยไทย พ.ศ.2506 - พ.ศ.2557 ปรากฏผลการศึกษาด้านแนวคิดทฤษฎี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ช่วงที่ 1 ช่วงการกล่าวสุนทรพจน์ผ่านการพูดในโอกาสต่าง ๆ (พ.ศ. 2506-2516) พบแนวคิดระดับของภาษาและหลักการพูดอย่างมีวิจารณญาณ

ช่วงที่ 2 ช่วงการเผยแพร่การกล่าวสุนทรพจน์ผ่านงานเขียน (พ.ศ. 2546-2551) พบแนวคิดระดับของภาษาหลักการพูดอย่างมีวิจารณญาณ โครงสร้างทางไวยากรณ์ในการแปลสุนทรพจน์ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ และรูปแบบการเผยแผ่ธรรมะด้วยวิธีการเขียน

ช่วงที่ 3 ช่วงการประยุกต์การกล่าวสุนทรพจน์เพื่อการศึกษา (พ.ศ. 2552-2557) พบแนวคิดระดับของภาษาหลักการพูดอย่างมีวิจารณญาณ ลักษณะการกล่าวสุนทรพจน์ของนักการเมือง และลักษณะการใช้คำราชาศัพท์ในการกล่าวสุนทรพจน์

ด้านระเบียบวิธีวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย เป็นวิธีการวิจัยในรูปแบบต่างๆที่ได้รับการยอมรับ ซึ่งเป็นผลงานของวิวัฒนาการขององค์ความรู้ในอดีต อย่างไรก็ตาม เป็นที่ยอมรับว่าไม่มีระเบียบวิธีการวิจัยอันหนึ่งอันใดที่ดี ที่สุดสำหรับทุกปัญหา ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของของผู้วิจัยที่จะใช้ระเบียบวิธีการใด โดยพิจารณาเลือกใช้ให้เหมาะสมแก่ชนิดของปัญหา

ในหลายกรณีนั้น ผู้วิจัยต้องศึกษาหลาย ๆ ระเบียบวิธีควบคู่กันเพื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์แต่ละบทความวิจัย สกัดเป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับการกล่าวสุนทรพจน์ ทั้งการใช้ภาษาในการกล่าวสุนทรพจน์ บุคลิกภาพของผู้กล่าวสุนทรพจน์ และโอกาสในการร่วมงานที่มีการกล่าวสุนทรพจน์ เป็นต้น โดยระเบียบวิธีวิจัยจำแนกเป็น 5 วิธี คือ การทดลองเปรียบเทียบ การสำรวจ การศึกษาสืบประวัติ การศึกษาจากกรณีและสภาพการเลียนแบบจริง และจากการศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับการกล่าวสุนทรพจน์จากงานวิจัยไทยพ.ศ.2506 - พ.ศ.2557 ปรากฏผลการศึกษาด้านระเบียบวิธีวิจัยพบว่างานเป็นงานวิจัยที่อาศัยระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแทบทั้งสิ้น

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับการกล่าวสุนทรพจน์จากงานวิจัยไทยระหว่างปี พ.ศ.2506 - พ.ศ. 2557 พบว่า มีงานวิจัยที่ศึกษาความรู้เกี่ยวกับการกล่าวสุนทรพจน์จำนวน 21 เล่ม สามารถแบ่งช่วงงานวิจัยได้เป็น 3 ช่วง ซึ่งสังเคราะห์เนื้อหาการวิจัยเกี่ยวกับการกล่าวสุนทรพจน์ได้ ดังนี้ ช่วงที่ 1 ช่วงการกล่าวสุนทรพจน์ผ่านการ พูดในโอกาสต่างๆ (พ.ศ. 2506-2516) พบงานวิจัยเกี่ยวกับการพูดสุนทรพจน์ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นตัวอย่างในการกล่าวสุนทรพจน์ อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิธีการและลักษณะการกล่าวสุนทรพจน์ รวมถึง มารยาทในการกล่าวสุนทรพจน์ได้อย่างถูกกาลเทศะ โดยคำนึงถึงสถานภาพของผู้พูดแลผู้ฟัง โดยอาศัยตัวอย่างลักษณะการใช้ภาษาในสุนทรพจน์เพื่อเสนอทางการเมืองและบุคลิกภาพของผู้กล่าวสุนทรพจน์ ร่วมกับแนวคิดระดับของภาษา และหลักการพูดอย่างมีวิจารณญาณ แสดงให้เห็นว่าการกล่าวสุนทรพจน์ในช่วงนี้มุ่งเน้นเฉพาะการกล่าวสุนทรพจน์ในโอกาสต่างๆ ต่อมาการกล่าวสุนทรพจน์มีการพัฒนารูปแบบมากขึ้น ในช่วงที่ 2 ช่วงการเผยแพร่การกล่าวสุนทรพจน์ผ่านงานเขียน (พ.ศ. 2546-2551) นอกจากจะมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นตัวอย่างในการกล่าวสุนทรพจน์ อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิธีการและลักษณะการกล่าวสุนทรพจน์ รวมถึงมารยาทในการ กล่าวสุนทรพจน์ได้อย่างถูกกาลเทศะ โดยคำนึงถึงสถานภาพของผู้พูดแลผู้ฟังแล้ว มีการนำการกล่าวสุนทรพจน์มาประยุกต์ใช้ในลักษณะต่างๆ คือ ประยุกต์โครงสร้างทางไวยากรณ์ในการแปลสุนทรพจน์ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ โดยอาศัยงานวิจัยที่มุ่งศึกษาลักษณะการใช้ภาษาในการกล่าวสุนทรพจน์ในฐานะประธานการจัดงาน การเขียนบทสุนทรพจน์เพื่อใช้ในการเผยแผ่พุทธธรรม และลักษณะการใช้คำในการกล่าวสุนทรพจน์ของนักการเมือง อันมีแนวคิดมาจากพบแนวคิดระดับของภาษา หลักการพูดอย่างมีวิจารณญาณ

โครงสร้างทางไวยากรณ์ในการแปลสุนทรพจน์ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ และรูปแบบการเผยแผ่ธรรมะด้วยวิธีการเขียน ทั้งนี้พัฒนาการของบทความวิจัยเกี่ยวกับการกล่าวสุนทรพจน์จนถึงช่วงที่ 3 ช่วงการประยุกต์การกล่าวสุนทรพจน์เพื่อการศึกษา (พ.ศ. 2552-2557) เป็นช่วงที่มีการเรียนการสอนเรื่องการพูดในโอกาสต่างๆ ซึ่งให้ความสำคัญกับการกล่าวสุนทรพจน์มากขึ้น มีการเปิดสอนการกล่าวสุนทรพจน์เป็นหลักสูตรระยะสั้น ที่นอกจากมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นตัวอย่างในการกล่าวสุนทรพจน์ อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิธีการและลักษณะการกล่าวสุนทรพจน์ รวมถึงมารยาทในการ กล่าวสุนทรพจน์ได้อย่างถูกกาลเทศะ โดยคำนึงถึงสถานภาพของผู้พูดแลผู้ฟังแล้ว มีการนำการกล่าวสุนทรพจน์มาประยุกต์ช้ในลักษณะต่างๆ คือ ประยุกต์โครงสร้างทางไวยากรณ์ในการแปลสุนทรพจน์ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษแล้วยังมุ่งสอนให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษามีทักษะในการกล่าวสุนทรพจน์ที่มีประโยชน์ต่อการทำงานในอนาคตอีกด้วย มีการส่งเสริมการกล่าวสุนทรพจน์ของนักเรียน นิสิต นักศึกษา โดยจัดประกวดการกล่าวสุนทรพจน์อย่างแพร่หลายมากขึ้น ทั้งนี้ งานวิจัยต่าง ๆ ในช่วงที่ 3 มุ่งศึกษาจากลักษณะการใช้ภาษาในสุนทรพจน์ในฐานะประธานการจัดงาน การวิเคราะห์การพัฒนาทักษะการพูดสุนทรพจน์ของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ลักษณะการใช้คำในการกล่าวสุนทรพจน์ของนักการเมือง และกลวิธีการเล่าเรื่องในสุนทรพจน์อุดมศึกษาเฉลิมพระเกียรติ ซึ่งแนวคิดระดับของภาษา หลักการพูดอย่างมีวิจารณญาณ ลักษณะการกล่าวสุนทรพจน์ของนักการเมือง และลักษณะการใช้คำราชาศัพท์ในการกล่าวสุนทรพจน์ ในส่วนของระเบียบวิธีวิจัยแทบทั้งมดเป็นระเบียบวิจัยเชิงปฏิบัติการ ร่วมกับระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพอีก 1 เรื่อง ผู้ศึกษามีความเห็นว่า การที่เป็นงานวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นส่วนใหญ่ เนื่องมาจากการกล่าสุนทรพจน์ เป็น “ศาสตร์” และ “ศิลป์” ที่ต้องอาศัยทักษะและประสบการณ์ควบคู่ไปกับความรู้ในเรื่องต่างๆอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะลักษณะ บุคลิก และการใช้ภาษาของผู้พูด ทั้งนี้ ผู้ศึกษาพบว่ามีการพัฒนารูปแบบการกล่าวสุนทรพจน์ในแต่ละช่วง ทั้งในแง่ของภาษา และกลวิธในการถ่ายทอดสุนทรพจน์ จึงมีแนวโน้มที่จะมีการพัฒนาการกล่าวสุนทรพจน์ในรูปแบบอื่นตามความต้องการของผู้ถ่ายทอดสารต่อไป

การศึกษาองค์ความรู้จากงานวิจัยที่เกี่ยวกับการกล่าวสุนทรพจน์ระหว่าง พ.ศ.2506 - พ.ศ.2557 ถือเป็นการศึกษาเอกสารทางวิชาการที่มีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาไทย โดยเฉพาะทักษะการพูดซึ่งเป็นทักษะที่ต้องนำความรู้จากทักษะอื่นๆ ประกอบไปด้วยทักษะการฟัง ทักษะการอ่านและทักษะการเขียนในการถ่ายทอดสารทางทักษะการพูด ซึ่งต้องอาศัยภูมิรู้และความมั่นใจของผู้พูด ดังนั้นการฝึกกล่าวสุนทรพจน์จึงเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาไทยเป็นอย่างยิ่ง

เอกสารอ้างอิง

[1] ปานใจ สุภาพ. (2532). **ตัวอย่างและแนวทางการพูด**. กรุงเทพฯ : ดวงกมลสมัย.

[2] ลักษณา สตะเวทิน. (2536). **หลักการพูด**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

[3] วิรัตน์ ลภิรัตนกุล. (2522).**การประชาสัมพันธ์ : ฉบับสมบูรณ์** . กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

[4] สาวิตรี สุวรรณสถิตย์. (2551). **การพัฒนาบุคลิกภาพ.** กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

[5] ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพุทธศักราช 2554**. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

องค์ความรู้วิธีการสอนการเขียนเรียงความ ช่วงพ.ศ.2539 – พ.ศ.2560
Knowledge of Teaching Essay During 1996 – 2017 Period

ชญาณี จิตต์ซื่อ[1] พรพันธุ์ เขมคุณาศัย[2]
Chayanee Jitsue [1] * Pornpan Kemakunasai[2]

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอนและแนวโน้มการสอนเขียนเรียงความในรอบ 22 ปี (พ.ศ. 2539 – พ.ศ.2560) ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ขอบเขตของเนื้อหา แนวคิด ทฤษฎี และสถาบันที่ศึกษา โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงเอกสาร เก็บรวบรวมข้อมูลจาก วิทยานิพนธ์ บทความวิจัยจากเว็บไซต์ ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ (Thailis) Google scholar และสภาวิจัยแห่งชาติ ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 33 เล่ม โดยใช้นวัตกรรม เป็นเกณฑ์แบ่งได้เป็น 3 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 ใช้นวัตกรรมที่หลายหลาย พ.ศ. 2539 - 2545 ช่วงที่ 2 การใช้แผนที่ความคิด พ.ศ. 2546 - 2553 และช่วงที่ 3 การใช้ชุดการสอน แผนผังความคิดร่วมกับการตั้งคำถามและภาพการ์ตูน ระหว่าง พ.ศ. 2554 - 2560 ผลการสังเคราะห์พบว่า ขอบเขตของเนื้อหา ในช่วงที่ 1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการเขียนเรียงความก่อนและหลังการใช้นวัตกรรมและทฤษฎี ช่วงที่ 2 และช่วงที่ 3 มุ่งการพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้นวัตกรรมและทฤษฎี ด้านแนวคิดทฤษฎีที่นำมาใช้ในแต่ละช่วงปี พบว่าช่วงที่ 1 ใช้แนวคิดทฤษฎีที่เน้นพัฒนาทักษะพื้นฐานการเขียนเรียงความและการตอบสนองต่อสิ่งเร้า ช่วงที่ 2 เน้นทฤษฎีการคิดเป็นระบบ การระดมสมองของออสบอร์ และช่วงที่ 3 เน้นเทคนิคการระดมสมอง การใช้ทักษะภาพการ์ตูน ด้านสถาบันที่ศึกษา ช่วงที่ 1 และช่วงที่ 3 มีสถาบันที่หลากหลาย ช่วงที่ 2 มหาวิทยาลัยมหาสารคามมีจำนวนมากที่สุด ดังนั้นงานวิจัยเรื่องการเขียนเรียงความ ระหว่าง พ.ศ. 2539 – ระหว่าง พ.ศ.2560 เป็นงานวิจัยเชิงทดลองที่มุ่งใช้นวัตกรรมและแนวคิดทฤษฎีมาใช้ในการสอนและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลัง เพื่อพัฒนาการสอนเขียนเรียงความไปในทางที่ดีขึ้นต่อไป

คำสำคัญ : องค์ความรู้ การสอนเขียนเรียงความ เรียงความ

Abstract

This article aimed to synthesize the body of knowledge of teaching essay writing and its trends in 22 years (1996 – 2017) in the following topics; scope of content, approach, principles and institute of study. A documentary research is employed for the study. Data were collected from 33 works from theses, research articles on websites, Thailis database, Google scholar and The National Research Council. Educational innovation was used as criteria to divide time into 3 periods; Perios 1 - various types of innovation 1996 - 2002, Period 2 - mind – mapping 2003 – 2010, and Period 3 – instructional package, mind – mapping, questioning technique and cartoons 2011 – 2017. The synthesis showed that the

[๑] นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา ๙๐๐๐๐
[๒] รศ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา ๙๐๐๐๐
* Corresponding author: Tel.: ๐๘๗ ๓๘๐๙๒๐๗ E-mail address: jaelovelypkw๙๘@gmail.com

scope of content in period 1 was the comparison of essay writing achievement before and after the use of innovation and principles. Period 2 and period 3 concentrated on essay writing skills development and comparison of essay writing achievement before and after the use of innovation and principles. For approach and principles in each period, it was found that in period 1 the approach and principles on development of basic skills in essay writing and responses to stimulus. In period 2 the concentration was Osborn's brainstorming technique for systematic thinking. In period 3 brainstorming technique and the use of cartoons were concentrated. As for institute of study, it was revealed that in period 1 and 3 there were various institutions whereas Mahasarakam University was a dominant institution in period 2. Thus, research works on essay writing between 1996 – 2517 were mostly experimental research aiming to introduce innovation, approaches and principles in classroom teaching and compare learning achievement in order to improve quality of the teaching of essay writing.

Keyword: body of knowledge, teaching essay writing, essay

บทนำ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจธุระ การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์ จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจารณ์ และสร้างสรรค์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงถึงภูมิปัญญาของบรพบุรุษด้านวัฒนธรรมประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติอันล้ำค่าที่ควรแก่การอนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

ในบรรดาทักษะภาษาไทยทั้ง 4 ด้านนั้น ไม่ว่าจะเป็นทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียน ทักษะการเขียนเป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญมาก เพราะการเขียนเป็นการส่งสารที่สามารถถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกและความเข้าใจของผู้เขียนโดยใช้ตัวอักษรเป็นสื่อ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดการรับรู้ ความเข้าใจ ทักษะการเขียนจึงเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยาก เพราะผู้เขียนต้องคิดก่อนว่าจะเขียนอย่างไรจึงจะมีความหมายตรงกับความนึกคิดของตน สนิท ตั้งทวี กล่าวถึงความหมายของการเขียนว่า หมายถึง การแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกที่มีอยู่ในใจออกมาให้ผู้อื่นรับรู้ โดยใช้สัญลักษณ์ที่เรียกว่าตัวอักษร เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจเจตนาของผู้เขียน

การเขียนเรียงความ เป็นทักษะการเขียนที่แสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิด ความเห็น ความเข้าใจตลอดจนความรู้ให้ผู้อ่านได้รับทราบ เป็นการเขียนที่มีรูปแบบและวิธีการเขียนที่มีแบบแผน เป็นการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกของตนออกมาเป็นตัวอักษร เพื่อให้ผู้อ่านเกิดการรับรู้ ความเข้าใจ เป็นผลรวมของการฟัง การอ่าน การพูด การเขียน อีกทั้งยังเป็นพื้นฐานของการเขียนทั้งมวลไม่ว่าจะเป็นบทความ และนวนิยาย หรืองานเขียนอื่น ๆ จนมีนักการศึกษาบางท่านได้ให้คา นิยามว่า " เรียงความ คือ ประกาศความมีปัญญาของ

บุคคลออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร” การเขียนเรียงความจึงเป็นวิธีการเขียนขั้นพื้นฐานที่สำคัญในการใช้ภาษาเป็นสมรรถภาพหนึ่งที่สามารถฝึกนักเรียนให้รู้จักถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจของตนให้คนอื่นทราบ

วิธีการวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอนและแนวโน้มการสอนเขียนเรียงความในรอบ 22 ปี (พ.ศ. 2539 – พ.ศ.2560) เป็นการสังเคราะห์ศึกษาองค์ความรู้และแนวโน้มการสอนเขียนเรียงความความ โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงเอกสาร เพื่อเป็นประโยชน์ในทางวิชาการแก่ผู้สนใจศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับการเขียนเรียงความ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอนไว้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 รวบรวมข้อมูล เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเรื่องการเขียนเรียงความ โดยรวบรวมเป็นเอกสารอ้างอิง ซึ่งผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากวิทยานิพนธ์ บทความวิจัยจากเว็บไซต์ ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ (Thailis) Google scholar และสภาวิจัยแห่งชาติ

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูล เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้เอกสารและงานวิจัยที่ได้รวบรวมไว้ในขั้นที่ 1 มาวิเคราะห์ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ ขอบเขตของเนื้อหา แนวคิดทฤษฎี และสถาบันที่ศึกษา โดยวิเคราะห์ในลักษณะของการทบทวนงานวิจัยเกี่ยวกับการเขียนเรียงความ งานวิจัยในรอบ 22 ปี (พ.ศ. 2539 – พ.ศ.2560) โดยรวบรวมเอกสารและงานวิจัยทั้งสิ้น 34 เรื่องโดยแบ่งเป็น 3 ช่วง โดยอาศัยหลักเกณฑ์ด้านนวัตกรรมทางการศึกษาในการจำแนกทั้ง 3 ช่วง

ขั้นตอนที่ 3 สังเคราะห์องค์ความรู้ เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้นำผลจากการวิเคราะห์โดยการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ในลักษณะการเขียนบทความทางวิชาการในรายวิชาการเขียนทางวิชาการ ซึ่งนำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 2 มาสังเคราะห์ความรู้และแนวโน้มการสอนเขียนเรียงความในขั้นตอนที่ 3

ผลการวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้เป็นการสังเคราะห์งานวิจัยที่มุ่งศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอนและแนวโน้มการสอนเขียนเรียงความ ในรอบ 22 ปี (พ.ศ. 2539 – พ.ศ.2560) โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงเอกสาร จากการที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากวิทยานิพนธ์ บทความวิจัยจากเว็บไซต์ ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ (Thailis) Google scholar และสภาวิจัยแห่งชาติ วิเคราะห์ข้อมูลและสังเคราะห์ข้อมูลแบ่งได้เป็น 3 ช่วง ดังต่อไปนี้

ช่วงการใช้นวัตกรรมที่หลายหลายทั้งแบบฝึกการเขียนเรียงความ ชุดการสอน ผังมโนภาพ ระหว่าง พ.ศ. 2539 - 2545

เมื่อสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการเขียนเรียงความในรอบ 22 ปี แสดงให้เห็น ถึงการใช้นวัตกรรมที่มีความหลายหลายเพื่อสร้างพื้นฐานและกระตุ้นความสนใจในการเรียนการเขียน เรียงความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา เนื่องจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาถือว่ามีความอยากรู้อยากเห็นและการละเล่นเป็นสิ่งที่สำคัญมาก นอกจากนี้ยังพบองค์ความรู้ประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ขอบเขตของเนื้อหา มุ่งเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาก่อนและหลังการใช้นวัตกรรมและทฤษฎีที่นา มาใช้ในการสอน

แนวคิดทฤษฎี ใช้แนวคิดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของทอร์แรนซ์ [31] แนวคิดการเขียนโน้มน้าวของไวกอทสกี [14] ทฤษฎีและแนวการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยของกองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ [5] และเทคนิคการตอบสนองต่อสิ่งเร้าของธอร์นไดด์ สกินเนอร์และพาลอฟ [11]

สถาบันที่ศึกษา พบงานวิจัยเกี่ยวกับองค์ความรู้การสอนเขียนเรียงความเรื่อง การเขียนเรียงความจากหลายสถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ช่วงการใช้แผนที่ความคิด ระหว่าง พ.ศ. 2546 – 2553

งานวิจัยที่นำเสนอ เน้นการใช้แผนที่ความคิดกับนักเรียนชั้นประถมมัธยมศึกษาและมัธยมศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้ใช้ความคิดอย่างเป็นขั้นตอนโดยการแยกแยะความคิดหลักและความคิดรองของเรื่องการเขียน รวมทั้งเสริมสร้างทักษะในการวิเคราะห์และการสังเคราะห์ข้อมูลทำให้การเรียนรู้เป็นเรื่องที่สนุกสนานและมีชีวิตชีวาขึ้น นอกจากนี้พบว่ามีประเด็นต่าง ๆ ที่ได้จากการสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการเขียนเรียงความโดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงเอกสาร ดังนี้

ขอบเขตของเนื้อหา เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการเขียนเรียงความของนักเรียนก่อนและหลังเรียนการใช้นวัตกรรมหรือแนวคิดทฤษฎีที่นำมาใช้ในการสอนและการควบคุมชั้นเรียนหรือทฤษฎีทางจิตวิทยา

แนวคิดทฤษฎี มุ่งเน้นพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยกระบวนการกลุ่ม โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาใช้แนวคิดทฤษฎีการสร้างภาพในใจของบรูเนอร์ [12] การเรียนแบบร่วมมือโดยสุรศักดิ์ หลาบมาลา [19] แตกต่างกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาซึ่งใช้กระบวนการให้ข้อมูลย้อนกลับของ Raimes [29] เทคนิคระดมสมองของออสบอร์น [7] ทฤษฎีภาษาศาสตร์เชิงระบบของ M.A.K Halliday [33] นอกจากนี้นักเรียนชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาใช้ทฤษฎีที่เหมือนกัน คือ ทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไดค์ [22, 25]

สถาบันที่ศึกษา ที่ศึกษาเรื่อง การเขียนเรียงความในช่วงการใช้แผนที่ความคิดระหว่าง พ.ศ. 2546 – 2553 มากที่สุด คือ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ช่วงการใช้ชุดการสอน แผนที่ความคิด แผนผังความคิดร่วมกับการตั้งคำถามและภาพการ์ตูน ระหว่าง พ.ศ. 2554 - 2560

เมื่อสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการเขียนเรียงความ ระหว่างพ.ศ. 2554 - 2560 มีการใช้นวัตกรรมที่หลายหลายขึ้นโดยการประยุกต์และพัฒนาจากการใช้แผนผังความคิดเพียงอย่างเดียวเป็นการร่วมกับแนวคิดทฤษฎีอื่น ได้แก่ การตั้งคำถามและภาพการ์ตูนทำให้รูปแบบกิจกรรมมีความซับซ้อนและน่าสนใจมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีประเด็นต่าง ๆ ที่เกิดจากการสังเคราะห์องค์ความรู้ข้างต้น ดังนี้

ขอบเขตของเนื้อหา มุ่งการพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยนวัตกรรมและการใช้ทฤษฎี รวมทั้งเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้นวัตกรรมและแนวคิดทฤษฎี

แนวคิดทฤษฎี พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาใช้แนวคิดการเรียนแบบร่วมมือแบบ CIRC ของ สดีเวนส์ สลาวิน และฟาร์นิช [6, 3] เทคนิคการระดมสมองของออสบอร์น [6] ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ของ Hannafin [21] ทักษะภาพการ์ตูน ของ ลาเวอรี่ [20] ซึ่งแตกต่างกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาใช้แนวคิดทฤษฎีการร่วมมือการเรียนรู้ ของ Mcconnell [15] กระบวนการจีแพสของจำเนียร แก้วคำน้อย [8]

สถาบันที่ศึกษา พบงานวิจัยเกี่ยวกับองค์ความรู้การสอนเขียนเรียงความเรื่อง การเขียนเรียงความ ระหว่างพ.ศ. 2554 - 2560 จากหลายสถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี มหาวิทยาลัย ราชภัฏบุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

สรุปผลการวิจัย

การสังเคราะห์องค์ความรู้และแนวโน้มการศึกษาเกี่ยวกับวิธีการสอนและแนวโน้มการสอนเขียนเรียงความในรอบ 22 ปี (พ.ศ. 2539 – พ.ศ.2560) พบว่าองค์ความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอนเขียนเรียงความของทั้งสามช่วงแตกต่างกันอย่างชัดเจน กล่าวคือ ในช่วงแรก ผู้วิจัยส่วนใหญ่ใช้นวัตกรรมมีหลายหลายทั้งแบบฝึกการ เขียนเรียงความ ชุดการสอน ผังมโนภาพแต่ไม่ซับซ้อน เน้นการสร้างพื้นฐานการเขียนเรียงความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาเป็นหลัก แต่ในระยะต่อมามีการใช้นวัตกรรมที่แปลกใหม่ หลากหลายและซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ การใช้แผนที่ความคิด การใช้ชุดการสอน แผนผังความคิดร่วมกับการตั้งคำถามและภาพการ์ตูน ทำให้เห็นการพัฒนาของนวัตกรรมที่มีความหลายหลาย ซับซ้อนเน้นการใช้ความคิดและจัดระบบความคิด การบูรณาการ การทำกิจกรรมและความแปลกใหม่มากขึ้น นอกจากนี้ขอบเขตของเนื้อหาซึ่งจากการสังเคราะห์รวบรวมงานวิจัยดังกล่าว พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่มุ่งเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการเขียนเรียงความก่อนและหลังการใช้นวัตกรรมและทฤษฎีที่นามาใช้ในการสอนเพื่อให้ได้นวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพในการสอนมากที่สุด เช่นเดียวกับการนำแนวคิดทฤษฎีมาใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาซึ่งมีความเหมือนกัน ในส่วนของทฤษฎีทางจิตวิทยาและมีความแตกต่างกันในส่วนของทฤษฎีการสอน โดยชั้นประถมศึกษาเน้นทฤษฎีที่หลากหลายเพื่อฝึกพื้นฐานการเขียนเรียงความ พัฒนาทักษะการคิดการสร้างภาพในใจอย่างเป็นระบบและใช้แผนภาพการ์ตูนเพื่อทำให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วเกิดแรงจูงใจในการเรียน และช่วยให้ประหยัดเวลาในการเรียน แต่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาเน้นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการกลุ่มโดยมุ่งกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีโอกาสสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองหรือความรู้ของกลุ่มโดยผ่านการแสดงความคิดเห็นอีกทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดค้นข้อมูลและรวบรวมข้อมูลในการสร้างงานเขียนด้วนตนเอง แสดงให้เห็นว่าผู้วิจัยให้ความสำคัญและเข้าใจในด้านของจิตวิทยาพัฒนาการในแต่ละช่วงวัยที่มีความแตกต่างกัน จึงเป็นอีกทักษะหนึ่งที่มีการใช้นวัตกรรมและทฤษฎีในการเรียนการสอนได้อย่างน่าสนใจมีประสิทธิภาพและมีแนวโน้มว่าจะมีการพัฒนาการสอนเขียนเรียงความไปในทางที่ดีขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

[1] เกศมณี คันธภูมิ. (2550). **ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการเขียนเรียงความด้วยกลุ่มร่วมมือโดยใช้แผนผังความคิดชั้นประถมศึกษาปี ที่ 5**. ปริญญาโท. การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[2] กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : คุรุสภา.

[3] ขนิษฐา ทวีศรี. (2557). **ผลการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการร่วมมือกันเรียนรู้แบบบูรณาการการอ่านและเขียนเรียงความผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. ปริญญาโท. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

[4] จตุพร ชาดง. (2547). **การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความด้วยแผนที่ความคิด วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. ปริญญาโท. การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[5] จบ นิยะมะ. (2541). **ชุดการสอนเพื่อฝึกทักษะพื้นฐานในการเขียนเรียงความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.** ปริญญาโท. การศึกษามหาบัณฑิต. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.

[6] จุฬาลักษณ์ ศรีเสน. (2554). **ผลการใช้การเรียนแบบร่วมมือแบบ CIRC เสริมด้วยเทคนิคระดมสมองและผังความคิดที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรียงความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. ปริญญาโท. คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต. อุดรธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

[7] ชนานุต อุ่นมะดี. (2550). **ผลการใช้เทคนิคระดมสมองและผังความคิดที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี ที่1**. ปริญญาโท. การศึกษามหาบัณฑิต. อุดรธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

[8] ตาณิกา เงินฝรั่ง. (2556). **การฝึกทักษะการเขียนเรียงความโดยใช้กระบวนการจีแพสสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนจุนวิทยาคม จังหวัดพะเยา**. ปริญญาโท. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

[9] ถนอม สุทธิอาจ. (2555). **การพัฒนาผลการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการเขียนเรียงความชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้คำถามนำประกอบแผนผังความคิด.** ปริญญาโท. การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[10] ธมลวรรณ โชติระโส ปรีชา ทิชินพงศ์ และ ยุรฉัตร บุญสนิท. (2553**).** “การสร้างชุดการสอนเพื่อพัฒนาการเขียนเรียงความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5,” **วารสารปริชาต**. 23 (1), 35-44.

[11] ธัญญภรณ์ อุชชิน. (2542). **การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความโดยใช้เทคนิคปฏิกิริยาตอบสนองสำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี ที่ 6 โรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์ จังหวัดนนทบุรี**. ปริญญาโท. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

[12] นวลเพ็ญ พุมรินทร์. (2546). **ผลของการใช้แผนที่ความคิดที่มีต่อการพัฒนาการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปี ที่ 4 โรงเรียนเมืองนครราชสีม**า. ปริญญาโท. ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

[13] นิตติยา ตั้งเจริญ. (2560). “**การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิดร่วมกับภาพการ์ตูน,”** Veridain E- Journal. 10 (2), 1268-1281.

[14] บังเอิญ สร้อยกล่อม. (2540). **การพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความแบบโน้มน้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามแนวคิดของไวกอทสกี**. ปริญญาโท. ครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยา

[15] พิทยาภรณ์ ศรีสุไชย. (2553). **การพัฒนาความสามารถการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยกลุ่มร่วมมือที่ใช้แผนที่ความคิด**. ปริญญาโท. การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[16] รัชนี มั่งคั่ง. (2553). **การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความด้วยกระบวนการคิดเชิงมโนทัศน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปี ที่ 6**. ปริญญาโท. ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

[17] ละออง มุ่งแซกกลาง. (2547). **การพัฒนาการเรียนรู้เรื่องการเขียนเรียงความวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แผนที่ความคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการ.** ปริญญาโท. การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[18] ลำยง เครือคำ. (2555). **การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเรียงความโดยใช้แผนที่ความคิดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. ปริญญาโท. ครุศาสตร์มหาบัณฑิต. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

[19] วารีรัตน์ สายทอง. (2547). **ผลการใช้การเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านแม่กลองใหม่ จังหวัดตาก**. ปริญญาโท. ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

[20] ศรีพระจันทร์ แสงเขตต์และอธิกมาส มากจุ้ย. (2558). “การพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับแบบฝึกทักษะภาพการ์ตูน,” **Veridain E- Journal**. 8 (2), 1193-1206.

[21] ศศิธร ป้องสุพรรณ. (2557). **ผลของชุดการสร้างความรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ที่ส่งเสริมการคิดเชิงสังเคราะห์เรื่อง การเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3.** ปริญญาโท. ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

[22] ศุภนันท์ ภู่หงศ์. (2550). **ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทยเรื่องการเขียนเรียงความด้วยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้แผนภูมิความคิด ชั้นประถมศึกษาปี ที่ 5**. ปริญญาโท. การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[23] ศุภักษรจิรพัฒน์ สมรักษ์. (2557). **การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเรียงความด้วยแผนที่ความคิดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปี ที่ 6**. ปริญญาโท. ครุศาสตร์มหาบัณฑิต. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

[24] สัญญา เสนาพันธ์. (2549). **การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความด้วยกลุ่มร่วมมือที่ใช้แผนที่ความคิดชั้นประถมศึกษาปี ที่ 6**. ปริญญาโท. การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[25] สุภาวดี คำฝึกฝน. (2550). **การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเรียงความสาหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญ**. ปริญญาโท. การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ :มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

[26] สุวรรณา ขมโคกกรวด. (2547). **การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความ ด้วยแผนภาพความคิด วิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปี ที่ 6.** ปริญญาโท. การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[27] สนิท ตั้งทวี. **ความรู้และทักษะทางภาษา.** (2528). กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

[28] เสถียร ณ เชียงใหม่. (2541). **ผลของการใช้ผังมโนภาพที่มีต่อการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. ปริญญาโท. ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

[29] เสาวลักษณ์ ไชยเมฆา. (2547). **ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้กระบวนการให้ข้อมูลย้อนกลับ.** ปริญญาโท. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

[30] แสงระวี ประจวบวันและมีชัย เอี่ยมจินดา. (2553). “การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความโดยใช้แบบฝึกทักษะที่ใช้แผนที่ความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6,” **วารสารศิลปากร ศึกษาศาสตร์วิจัย**. 2 (1), 88-98.

[31] แสงระวี น้อยประสิทธิ์. (2539). **ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปี ที่ 4 ที่ใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่เป็นภาพการ์ตูน**. ปริญญานิพนธ์. การศึกษาหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

[32] อรินลัทธ์ จันทร์เลน. (2543). **การพัฒนาชุดการสอนด้วยคอมพิวเตอร์วิชาภาษาไทย เรื่องการเขียนเรียงความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. ปริญญาโท. ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต.นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

[33] อินทร์วุธ เกษตระชนม์. (2551). **ผลของการสอนการเขียนตามแนวคิดอรรถฐานที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5**. ปริญญาโท. ครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

[34] อุดม สุรโครต. (2549). **การพัฒนาแผนการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการเขียนเรียงความชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกระบวนการกลุ่มที่ใช้แผนผังความคิด.** ปริญญาโท. การศึกษามหาบัณฑิต.มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

การพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

The Development of Creative Writing Skills Through Group Process using Mind Mapping

บัลกีส ดะยี[1*] สุภา วัชรสุขุม[2] สุรัสวดี นราพงศ์เกษม[3]

Bankees Dhayee[1] * Supha Watcharasukhum[2] Suratsawadee Narapongkasem[3]

บทคัดย่อ

บทความนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 18 คน ที่ศึกษาในรายวิชาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนสตรียะลา ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แผนการจัดการเรียนรู้การเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิดมีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.30/87.91 นักเรียนที่ได้ฝึกอย่างสม่ำเสมอจะเกิดความคิดไตร่ตรองตามลำดับขั้นตอน และมีวิสัยทัศน์ในการคิด นำไปสู่การคิดแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ จึงควรสนับสนุนให้ครู นำกระบวนการกลุ่มและแผนผังความคิดไปใช้เพื่อประโยชน์ต่อการเรียนการสอนต่อไป

คำสำคัญ : การพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แผนผังความคิด มัธยมศึกษาปีที่ 5

Abstract

This article aims to the development of creative writing skills through group process using mind mapping with efficiency according to criteria 80/80. The sample group was 18 Mathayomsuksa 5 students with studying in creative writing course, 2nd semester, academic year 2017, Yala Satri School. The study results show that the development of creative writing skills through group process using mind mapping with efficiency according to criteria 84.30/87.91. Students who practice regularly will have thoughtful thinking in the sequence of steps, and having a vision of thinking. Leading to continuous problem solving in various situations continuously and efficiently. So we should encourage teachers apply group processes and ideas to use for further teaching.

Keywords: The Development of Creative Writing Skills, mind mapping, Mathayomsuksa 5

[1] นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ยะลา 95000

[2] ผศ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ยะลา 95000

[3] อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ยะลา 95000

[*]Corresponding author: Tel.: 080-8616683. E-mail address: balkiss.d@yru.ac.th

บทนำ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมที่ก่อให้เกิดเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีต่อกัน มีวัฒนาการต่อเนื่องนับพันปี มีส่วนสำคัญในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าของชาติ ภาษาจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญของชาติ กล่าวคือ ใช้ในการติดต่อสื่อสาร การเรียนรู้ การสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน การสร้างเอกภาพของชาติ และเป็นเครื่องมือในการจรรโลงใจคนในชาติ ทำให้คนไทยมีสุขภาพจิตที่ดี ไม่เคร่งเครียด เกิดความคิดสร้างสรรค์และทำให้สังคมไทยอยู่ได้ด้วยดี [4]

การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการฝึกทักษะการเขียนด้วยกระบวนการคิดวิเคราะห์ และคิดสังเคราะห์ให้นักเรียนเกิดทักษะและสามารถนำไปใช้ในการเขียนถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดได้ด้วยสำนวนภาษาที่มีลักษณะเฉพาะของตนเอง [1-3]

การจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณภาพของผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาไว้หลายประการโดยเฉพาะในข้อที่ 2 ได้กำหนดไว้ว่า ผู้ที่จบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการเขียนเรียงความแสดงแนวคิดเชิงสร้างสรรค์โดยใช้โวหารต่าง ๆ เขียนบันทึก รายงานการศึกษาค้นคว้าตามหลักการเขียนทางวิชาการ ใช้ข้อมูลสารสนเทศในการอ้างอิง ผลิตผลงานของตนเองในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งสารคดีและบันเทิงคดี รวมทั้งประเมินงานเขียนของผู้อื่นและนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง [4]

ความคิดสร้างสรรค์เป็นคุณลักษณะที่มีอยู่ในตัวคนทุกคน สามารถส่งเสริมคุณลักษณะนี้ให้พัฒนาได้โดยการสอน การฝึกฝนและการฝึกปฏิบัติที่ถูกวิธี ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการทางสมองที่คิด ในลักษณะอเนกนัยไปสู่การคิดค้นพบทางสมองที่แปลกใหม่ ด้วยการคิดดัดแปลงปรุงแต่งจากความคิดเดิมผสมผสานเป็นสิ่งใหม่

การเขียนเป็นศิลปะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารถ่ายทอดความรู้ความคิด ตลอดจนความรู้สึกและอารมณ์ต่าง ๆ จากผู้เขียนไปยังผู้อ่าน การเขียนสร้างสรรค์เป็นพลังที่ทำให้เกิดสาระทางวิชาการซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความมีเหตุผล (สมองซีกซ้าย) และส่วนของคิดสร้างสรรค์ (สมองซีกขวา) โดยจะต้องได้รับการฝึกฝนจนเกิดทักษะซึ่งนอกจากจะพัฒนาทักษะการเขียนแล้วยังทำให้ทักษะอื่น ๆ พัฒนาไปด้วย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสร้างแผนผังความคิด เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสมองไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด การเขียนแผนผังความคิดเกิดจากการใช้ทักษะทั้งหมดของสมอง หรือ การทำงานร่วมกันของสมองทั้งสองซีก คือ สมองซีกซ้ายและซีกขวา การนำวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด เริ่มตั้งแต่การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนนั้นจะสามารถพัฒนาทักษะในการเรียนรู้ศาสตร์และศิลป์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากผลการประเมินทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสตรียะลา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 พบว่าปัญหาในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมาจากนักเรียนได้รับการฝึกฝนน้อย ขาดประสบการณ์และความชำนาญ ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ นักเรียนต้อง

ได้รับการฝึกฝนที่ถูกต้องตามขั้นตอนเกี่ยวกับการเขียนเพื่อนำไปใช้เขียนในระดับที่สูงขึ้น รูปแบบการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แผนผังความคิดเป็นนวัตกรรมทางการศึกษารูปแบบหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนดีขึ้น จดจำเนื้อหาในบทเรียนได้คงทน เกิดความสนุกสนานในขณะที่เรียน และสร้างความก้าวหน้าของตนเอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่าควรใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงวิชาการด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิดมาใช้ในครั้งนี้ ซึ่งนอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนโดยตรงแล้วยังเป็นแนวทางสำหรับครูในการพัฒนากิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนให้เกิดผลดีและมีประสิทธิภาพอีกด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างรูปแบบการสอนและแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิด ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 โรงเรียนสตรียะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560

ความสำคัญของการศึกษา

1. ได้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เพื่อใช้จัดกิจกรรมให้แก่นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิด

2. ได้แนวทางสำหรับครู อาจารย์ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการจัดกิจกรรมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน

ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัย

ตัวแปรต้น รูปแบบการสอนด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิด

ตัวแปรตาม ความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน

ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสตรียะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 7 ห้องเรียน นักเรียนทั้งหมด 148 คน กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 โรงเรียนสตรียะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ที่ศึกษาในรายวิชาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 18 คน

2. สาระการเรียนรู้ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

สาระการเขียน สามารถเขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ โดยใช้ภาษาได้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ย่อความจากสื่อที่มีรูปแบบและเนื้อหาที่หลากหลาย เรียงความแสดงแนวคิดเชิงสร้างสรรค์โดยใช้โวหารต่าง ๆ เขียนบันทึก รายงานการศึกษาค้นคว้าตามหลักการเขียนทางวิชาการ ใช้ข้อมูลสารสนเทศในการอ้างอิง ผลิตผลงานของตนเองในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งสารคดีและบันเทิงคดี รวมทั้งประเมินงานเขียนของผู้อื่นและนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง [4]

3. ระยะเวลาในการวิจัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิดที่พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 4 ชนิด ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิด
2. แบบประเมินผลงานการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบ scoring rubric [5]
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. แบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน แบบ scoring rubric [5]

2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ผู้ศึกษาได้สร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. แผนการเรียนรู้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรคำ อธิบายรายวิชา เจตนารมณ์หรือจุดเน้น เป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 คู่มือการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย หลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสตรียะลา ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

1.2 ศึกษาเอกสาร ตำรา ที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ลักษณะงานเขียนเบื้องต้น ศิลปะของการเขียน กระบวนการคิด พัฒนาการ รวมถึงการอ่านเพื่อพัฒนาความคิดและงานเขียน ตลอดจนคุณค่าของงานเขียนสร้างสรรค์พัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ การใช้ภาษา ศิลปะการใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน [6] การใช้แผนผังความคิด [7] และจัดทำตารางวิเคราะห์เนื้อหาการสอนภาษาไทย ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 4 แผน

1.3 นำแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความสอดคล้อง สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ปรับปรุงจุดประสงค์ให้สอดรับกับกิจกรรม และปรับสื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพและประเมินผลความเหมาะสมด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน และกระบวนการเรียนรู้โดยใช้แบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า [8]

1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองสอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/5 โรงเรียนสตรียะลา จำนวน 13 คน เพื่อหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับเวลา สื่อการเรียนการสอน และปริมาณเนื้อหา ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ทดลองใช้แล้วมาปรับปรุง แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้า พิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปทดลองใช้จริงกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 โรงเรียนสตรียะลาจำนวน 18 คน ต่อไป

2. แบบประเมินผลงานการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์แบบ Scoring rubric [5] เพื่อสร้างแบบประเมินผลงานการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน เพื่อให้คะแนนผลการเรียนรู้มีคำอธิบายลักษณะของงานแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้มองเห็นภาพหรือความสามารถของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน

2.2 นำแบบประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความบกพร่อง แล้วนำไปปรับปรุง เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาแก้ไขนำมาปรับปรุงความเหมาะสม และแก้ไขเกณฑ์ การประเมินให้ครอบคลุมคุณลักษณะของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

2.3 นำแบบประเมินผลงานการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนปรับปรุงแก้ไขความเหมาะสมให้ครอบคลุม คุณลักษณะของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ พิมพ์แบบประเมินผลงานการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นฉบับจริงเพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

3. การสร้างและหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน [8] เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิด ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 [4] สาระการเรียนรู้กลุ่มทักษะภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 วิธีการและหลักเกณฑ์ในการออกข้อสอบแบบอัตนัยวิเคราะห์หลักสูตร สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อใช้ในการกำหนดความสำคัญของเนื้อหา จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่ต้องการวัด

3.2 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษารายงานการศึกษาค้นคว้า เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ ของอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อตรวจพิจารณาความเหมาะสมของเวลา ความยากง่ายและความเหมาะสมของแบบทดสอบ

3.3 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้รับพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญแล้วมาพิมพ์เป็นแบบทดสอบ แล้วนำไปทดสอบ (Try – out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/5 จำนวน 13 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผ่านการเรียนภาษาไทย เรื่อง การเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิดมาแล้ว นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบมาหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา [8]

3.4 จัดพิมพ์ข้อสอบที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว นำไปใช้เก็บข้อมูล โดยทำการทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 โรงเรียนสตรียะลา จำนวน 18 คน

4. แบบประเมินพฤติกรรมของนักเรียน โดยประเมินพฤติกรรมระหว่างการเขียนผลงานเชิงสร้างสรรค์หลังการเขียนแผนการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้ใช้แผนผังความคิดผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์แบบ Scoring rubric [5] เพื่อสร้างแบบประเมินพฤติกรรมของนักเรียน เพื่อให้มองเห็นภาพหรือการแสดงพฤติกรรมของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน

4.2 นำแบบประเมินพฤติกรรมของนักเรียนเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความบกพร่องแล้วนำไปปรับปรุง เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาแก้ไขนำมาปรับปรุงความเหมาะสม และแก้ไขเกณฑ์การประเมิน [8] ให้ครอบคลุมคุณลักษณะของพฤติกรรมนักเรียน

3. วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าที่สร้างขึ้น เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 3 แผน เวลา 12 ชั่วโมง

2. ประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์และประเมินพฤติกรรมของนักเรียน

3. ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

4. วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ คือ

5.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ของคะแนนที่ได้จากการประเมินผลการทำแบบฝึกหัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ท้ายแผนการเรียนรู้ และผลการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ ตามแนวของบุญชม ศรีสะอาด [8]

5.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการสอนของผู้วิจัย [5] และข้อมูลจากแบบบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนมาสะท้อนผลการปฏิบัติกิจกรรม โดยข้อมูลที่วิเคราะห์ได้เป็นแนวทาง ในการพิจารณาหาวิธีแก้ไขและปรับปรุงเพื่อพัฒนาผู้เรียนต่อไป

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาค้นคว้าเรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 โรงเรียนสตรียะลา ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นมีผลคะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียนมีประสิทธิภาพเท่ากับ 67.44 จากคะแนนเต็ม 80 คะแนน และคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์หลังเรียนเท่ากับ 35.16 จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.30 / 87.91 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ จึงสามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช่ต่อไปได้ ทั้งนี้ เนื่องจากรูปแบบการสอนที่ใช้แผน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การเขียนเชิงสร้างสรรค์ ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิดของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 ได้ผ่านกระบวนการ ขั้นตอนในการจัดทำอย่างมีระบบ และวิธีเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

การใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 โดยการแบ่งกลุ่มให้แต่ละกลุ่มมีทั้งนักเรียนเรียนดี ปานกลาง และอ่อน [9] พบว่า ในระยะแรกนักเรียนให้ความร่วมมือภายในกลุ่มตน สามารถแบ่งงานรับผิดชอบได้ตามความสามารถ มีเพียงบางกลุ่มที่นักเรียนเก่งไม่ยอมรับนักเรียนอ่อน ทำให้งานไม่

ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร และนักเรียน จะไม่ได้รับการแบ่งงานทำให้นักเรียนเล่นและพูดคุยกัน รบกวนการทำงานของกลุ่มอื่น ๆ ครูต้องคอยชี้แนะให้นักเรียนให้ความสำคัญของสมาชิกในกลุ่ม และการแบ่งงานให้สมาชิกตามความสามารถอย่างทั่วถึง จึงสามารถทำกิจกรรมได้ถูกต้องเป้าหมาย สอดคล้องกับทฤษฎีภาคสนามของเคิร์ท เลวิน [10] ที่ได้กล่าวว่า การรวมกลุ่มจะทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในด้านการกระทำ ความรู้สึก และความคิด เมื่อสมาชิกมีการปรับตัวเข้าหากันและพยายามช่วยกันทำงานโดยอาศัยความสามารถของแต่ละบุคคลจะทำให้การปฏิบัติงานลุล่วงไปได้ตามเป้าหมายของกลุ่ม ในระยะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ พบว่า นักเรียนสามารถปฏิบัติตามกิจกรรมได้เสร็จเรียบร้อยภายในเวลาที่กำหนด ปัญหาที่พบคือ นักเรียนเขียนคำผิด ไม่ถูกต้องตามอักขรวิธี ครูแก้ไขโดยให้นักเรียนเปิดพจนานุกรมเพื่อแก้ไขคำที่เขียนผิด และนำมาให้ครูผู้สอนตรวจทาน แนะนำแก้ไข นักเรียนมีความรับผิดชอบมากขึ้น มีความสนุกสนานในการเรียนรู้ สามารถสร้างสรรค์ผลงานการเขียนได้อย่างสร้างสรรค์ มีความน่าสนใจ และเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน เมื่อครูให้นักเรียนประเมินผลงานของตนเอง นักเรียนสามารถหาข้อบกพร่องของผลงานได้ และมีความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง ซึ่งการจัดการเรียนรู้นี้ผู้สอนจะสามารถเห็นความแตกต่างและเข้าใจเด็กมากขึ้น สอดคล้องกับสมศักดิ์ อัมพร วิสิทธิ์โสภา [11] ที่ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่าเป็นการให้คุณค่าทางสติปัญญาและจิตใจโดยปลูกฝังคุณธรรมให้เกิดขึ้นในจิตใจของผู้อ่าน ทำให้เปลี่ยนแปลงความคิดไปในทางที่ดี ให้ความรู้ความคิด เกิดขึ้นในใจของผู้อ่านอันเป็นประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม สอดคล้องกับประชุมพร สุวรรณตรา [12] ที่กล่าวว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นงานที่สนุกสนาน ท้าทาย เป็นงานที่สร้างความสุข และก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ สร้างความเชื่อมั่นและคุณค่ากับผู้สอนเช่นเดียวกับที่เกิดขึ้นกับผู้เขียน สอดคล้องกับทิศนา แขมณี [13] ที่กล่าวว่า การให้ผู้เรียนประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งผู้สอนควรสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองจะช่วยให้การเรียนรู้มีความหมายและมีประโยชน์ต่อผู้เรียนยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ครูควรสอนเนื้อหา เช่น การเขียนเชิงสร้างสรรค์คืออะไร และควรทำตัวอย่างให้นักเรียนดูก่อน

1.2 ขณะวางแผนปฏิบัติงาน การทำแผนผังความคิด ครูควรให้คำแนะนำนักเรียนให้ทำงานอย่างเป็นระบบ และมีกรอบดำเนินการอย่างชัดเจน ควรกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจในการทำงาน ติดตามการทำงานของนักเรียนทุกระยะ และให้คำแนะนำ ช่วยเหลือเมื่อจำเป็น

1.3 ให้โอกาสนักเรียนได้แสดงผลงานของตนในโอกาสต่าง ๆ ตามความเหมาะสม และผลประเมินการทำงานของนักเรียนทุกคาบ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการทำงานของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาค้นคว้าต่อไป

2.1 ควรพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิด ที่ใช้ในการเขียนโฆษณารูปแบบต่าง ๆ

2.2 ควรพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิด

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แผนการจัดการเรียนรู้การเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิดมีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.30 / 87.91 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ นักเรียนที่เรียน

ด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น พบว่า เมื่อนักเรียนได้ฝึกอย่างสม่ำเสมอจะเกิดความคิดไตร่ตรองตามลำดับขั้นตอนจากง่ายไปหายากและมีวิสัยทัศน์ในการคิด นำไปสู่การคิดแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีระเบียบขั้นตอนและมีความต่อเนื่องนักเรียนมีความสนุกสนานในการเรียนรู้ สามารถสร้างสรรค์ผลงานการการเขียนเชิงสร้างสรรค์นำเสนอได้โดยนำหลักการสร้างสรรค์ที่ครูแนะนำไปสร้างเป็นของตนเองได้อย่างน่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน และนักเรียนมีความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง ซึ่งการจัดการเรียนรู้นี้ผู้สอนจะสามารถเห็นความแตกต่างและเข้าใจเด็กมากขึ้น โดยสรุปแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิดมีประสิทธิภาพเหมาะสม ทำให้นักเรียนมีความรู้ในทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในการเขียนดีขึ้น จึงควรสนับสนุนให้ครูนำกระบวนการกลุ่มและแผนผังความคิดไปใช้เพื่อประโยชน์ต่อการเรียนการสอนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

[1] ฟองจันทร์ สุขยิ่ง และคณะ. (2550). **ศิลปะการเขียนอย่างมืออาชีพ.** กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.

[2] อัจฉรา ชีวพันธ์. (2552). **กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในชั้นประถมศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 8).** กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

[3] ถวัลย์ มาศจรัส. (2552). **การเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อการศึกษาและอาชีพ**. กรุงเทพฯ: ธารอักษร.

[4] กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

[5] กิ่งกาญน์ สิริสุคนธ์. (2552). **มารู้จักรูบริคกันเถอะ.** สืบค้นเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2560, จาก http://academic.rmutsv.ac.th/sites/academic.rmutsv.ac.th/files/05.pdf

[6] ศิวกานต์ ปทุมสูตร. (2548). **การเขียนสร้างสรรค์ไม่ยากอะไรเลย.** กรุงเทพฯ : นวสาสน์การพิมพ์.

[7] สมชัย ปั้นงาม. (2552). **Mind Map**. สืบค้นเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2560, จาก http://school.obec.go.th/huakanlan/mindmmap.pdf.

[8] บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9).** กรุงเทพฯ : สุรีวิทยาสาสน์.

[9] ชนาธิป พรกุล. (2554). **การสอนกระบวนการคิดทฤษฎีและการนำไปใช้**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วีพริ้นท์.

[10] SEEMALANON1212. (2556). **ทฤษฎีกระบวนการกลุ่ม (GROUP PROCESS).** สืบค้นเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2560, จาก https://seemalanonech.wordpress.com/2013.

[11] สมศักดิ์ อัมพรวิสิทธิ์โสภา. (2551). **วิวิธภาษาและวรรณคดีวิจักษ์ ม.1 ช่วงชั้นที่ 3**. กรุงเทพฯ : ภูมิบัณฑิต.

[12] ประชุมพร สุวรรณตรา. (2551). **การเขียนแบบสร้างสรรค์**. ขอนแก่น: ภาควิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

[13] ทิศนา แขมมณี. (2551). **ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การใช้คำในภาษาสติ๊กเกอร์ไลน์
Word Using in Line Sticker Language

ปัทมา ขุนเจริญ[1*] อลิสา คุ่มเคี่ยม[2] ประภัสสร ภัทรนาวิก[3] จริญญา ธรรมโชโต[4]
Pattama Khunjareun [1] * Alisa Kumkium[2] Prapassorn Phatranavig[3] Jarinya Thammachoto[4]

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิเคราะห์การใช้คำในภาษาสติ๊กเกอร์ไลน์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะของคำที่ปรากฏในสติ๊กเกอร์ไลน์ ซึ่งผู้วิจัยพบว่าลักษณะการใช้ภาษาในสติ๊กเกอร์ไลน์ เป็นภาษาที่มีลักษณะเด่น และมีความน่าสนใจ โดยลักษณะภาษาจะเป็นภาษาพูด ที่ผู้ใช้ภาษาได้พยายามเปลี่ยนแปลงให้ใกล้เคียงกับภาษาเขียนมากที่สุด เพราะนอกจากจะทำให้การสนทนาเกิดความสะดวกรวดเร็วในการพิมพ์โต้ตอบกันแล้วนั้น ที่สำคัญคือ ทำให้การสนทนามีความสนุกสนานเพลิดเพลินและทำให้คู่สนทนาเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึกในขณะนั้นได้อย่างชัดเจน และสติ๊กเกอร์ที่ปรากฏการใช้คำ พบทั้งหมด 6 ลักษณะ ได้แก่ สติ๊กเกอร์ที่สื่อความหมายว่าเป็นการแสดงกิริยา อาการ สติ๊กเกอร์ไลน์ที่สื่อความหมายว่าแสดงอารมณ์ ความรู้สึก สติ๊กเกอร์ไลน์ที่สื่อความหมายว่าแสดงเสียงของกิริยา อาการ สติ๊กเกอร์ไลน์ที่มีการประดิษฐ์รูปคำใหม่ สติ๊กเกอร์ไลน์ที่มีการนำคำภาษาอังกฤษเข้ามาปรับใช้ และสติ๊กเกอร์ไลน์ที่มีการนำคำที่มีใช้อยู่แล้วในภาษาไทยมาสื่อความหมายใหม่ ซึ่งสติ๊กเกอร์ที่ปรากฏมากที่สุดจะเป็นสติ๊กเกอร์ที่สื่อความหมายว่าแสดงกิริยา อาการ เนื่องจากคำกิริยาเป็นคำที่สามารถแสดงการกระทำของคู่สนทนาได้ชัดเจนทำให้การสนทนามีความสมจริงเสมือนว่าได้สนทนากันต่อหน้ามากที่สุด

คำสำคัญ : การใช้คำ, สติ๊กเกอร์ไลน์

Abstract

This research article was the analysis of words using in line sticker language. The purpose was to study the characteristics of words found in line stickers. The researchers found that the characteristics of words used in line sticker language had dominant and interesting features. These features were spoken language which users mostly attempted to change and closely compare to written language because this would ease the replying dialogue in print. The most important thing the use of such line stickers could make the dialogue fun and dialogue partner clearly understand each other emotion and feeling while conversing. Six characteristics of line stickers were found such as stickers conveying meanings of action verbs, emotion, sound of actions, invented new words, adapted English words and reformed existing Thai words in new meanings. The stickers that were found the most were

[1] นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000
[2] อ., สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000
[3] ผศ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000
[4] ดร., สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

stickers conveying action verbs because action verbs clearly showed actions of the dialogue partners which made the dialogue become most real as face to face dialogue.

Key words: word using, line stickers

บทนำ

ปัจจุบันโลกได้ก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัล เทคโนโลยีการสื่อสารช่วยทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมสะดวก สบายมากขึ้น ช่องว่างในการสื่อสารระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารมีขนาดเล็กลงทำให้ผู้คนสามารถติดต่อสื่อสารกันได้ง่าย ๆ ด้วยการพัฒนารูปแบบของเทคโนโลยีที่ผู้ใช้พกติดตัวอยู่ตลอดเวลาอย่างสมาร์ทโฟน และไลน์ (LINE) ก็เป็นรูปแบบของแอปพลิเคชั่นที่ได้พัฒนาขึ้นเพื่อเป็นช่องทางในการสื่อสาร ซึ่งความแตกต่างอย่างสร้างสรรค์ที่ทำให้ไลน์โดดเด่นคือ “รูปแบบของสติ๊กเกอร์” ที่ได้มีการนำภาษาใหม่ ๆ ที่แปลก น่าสนใจ ให้ความรู้สึกสะดุดหู ขบขัน และสนุกสนานมาใช้ในการสร้างสติ๊กเกอร์ไลน์ที่เป็นรูปภาพการ์ตูน แทนคำพูด หรือการแสดงอารมณ์ในชีวิตประจำวันเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้บริโภค ทำให้ผู้ใช้เกิดความเพลิดเพลินและคลายเครียดจากการสื่อความหมายของสติ๊กเกอร์ไลน์ได้ การศึกษาครั้งนี้ ทำให้เข้าใจลักษณะการใช้คำในภาษาสติ๊กเกอร์ไลน์ ที่มีอิทธิพลมาจากภาษาเฉพาะกลุ่มของคนในปัจจุบัน มาจากอิทธิพลของสื่อมวลชนที่ได้รับความนิยมเป็นจำนวนมาก เช่น รายการโทรทัศน์ เพลง ดารานักแสดงตลก และอาจเป็นแนวทางในการศึกษาค่านิยมของกลุ่มคนในสังคมแต่ละยุคสมัย ทั้งยังสามารถสะท้อนให้เห็นถึงธรรมชาติของภาษาที่สามารถเปลี่ยนแปลงไปได้ตามลักษณะของสังคม ค่านิยม และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมได้

วิธีการวิจัย

1. ขั้นรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลที่มียอดดาวน์โหลดสูงสุดอยู่ใน 50 อันดับแรก ประจำเดือนมีนาคม พ.ศ. 2561 มาจากการรวบรวมคำจากสติ๊กเกอร์ในแอปพลิเคชั่นไลน์ในหมวดครีเอเทอร์ ในวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2561

2. ขั้นวิเคราะห์

วิเคราะห์การใช้คำ ผ่านรูปภาษา ที่มาและความหมายของคำที่ปรากฏในสติ๊กเกอร์ไลน์

3. ขั้นนำเสนอผลการศึกษา

นำเสนอผลการศึกษาด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

4. ขั้นสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

4.1 สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

4.2 อภิปราย และเสนอข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

ลักษณะของคำที่ปรากฏในสติ๊กเกอร์ไลน์ มีลักษณะเป็นภาษาพูดโดยส่วนใหญ่ เนื่องจากการสนทนาทางไลน์ เป็นการสื่อสารที่ต้องการความรวดเร็วในการพิมพ์โต้ตอบกัน ผู้ใช้จึงใช้ภาษาง่าย ๆ และอาจใช้คำที่ไม่ถูกต้องตามรูปภาษา เพื่อทำให้การสนทนามีความสะดวก รวดเร็ว และทำให้คู่สนทนาเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึกที่ต้องการสื่อสารได้อย่างชัดเจน จากการศึกษาพบลักษณะของคำที่ปรากฏ 6 ลักษณะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. สติ๊กเกอร์ไลน์ที่สื่อความหมายว่าแสดงกิริยา อาการ เป็นการแสดงลักษณะอาการ ท่าทาง และการกระทำต่าง ๆ รวมไปถึงการบอกถึงเหตุการณ์หรือสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นในขณะนั้น จากการศึกษาแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

1.1 สติ๊กเกอร์ไลน์ที่สื่อความหมายว่าแสดงกิริยาของผู้ส่งสาร เช่น

<u>งง</u> งง เป็นคำกริยา หมายถึง ฉงน, คิดไม่ออกเพราะยุ่งยากซับซ้อน (พจน.) แสดงให้เห็นถึงกิริยาของผู้ส่งสารที่กำลังไม่เข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

<u>ร้องไห้</u>หนักมาก เป็นคำกริยา หมายถึง อาการที่น้ำตาไหลเพราะประสบอารมณ์อันแรงกล้าเช่น เจ็บปวด เศร้าโศก ดีใจ (พจน.) แสดให้เห็นถึงอาการ ของผู้ส่งสารที่กำลังเศร้าโศก เสียใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

อุ๊ย !! <u>ตกใจ</u> เป็นคำกริยา หมายถึง สะดุ้งขึ้นโดยไม่รู้ตัวเมื่อได้ยินเสียงดัง ๆ หรือมีใครมาถูกต้องตัว, ใจหาย (พจน.) แสดงให้เห็นถึงอาการของผู้ส่งสารที่กำลังตกใจ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งในขณะนั้น

1.2 สติ๊กเกอร์ไลน์ที่สื่อความหมายว่าแสดงกิริยาของผู้รับสาร เช่น

<u>ทะลึ่ง</u>แระ เป็นคำกริยา หมายถึง แสดงกิริยาหรือวาจาไม่สมควร ไม่รู้จักที่ต่ำที่สูง (พจน.) แสดงให้เห็นถึงกิริยาของผู้รับสารที่กำลังแสดงถึงความไม่เหมาะสม ต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

ขี้<u>บ่น</u> เป็นคำกริยา หมายถึง พูดพร่ำหรือกล่าวซ้ำ ๆ ซาก ๆ (พจน.) คำว่า ขี้บ่นในสติ๊กเกอร์ไลน์ ที่ปรากฏแสดงให้เห็นถึงกิริยาที่ผู้ส่งสารได้กล่าวซ้ำ ๆ ซาก ๆ จนทำให้ผู้รับสารไม่อยากฟัง

โม้ เป็นคำวิเศษณ์ หมายถึง โว, พูดเกินความจริง (พจน.) แสดงให้เห็นถึงกิริยาที่ผู้ส่งสารกำลังกล่าวถึงเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เกินความจริง

1.3 สติ๊กเกอร์ไลน์ที่สื่อความสุภาพ ปรากฏออกมาเป็นคำที่ใช้แสดงการกล่าวทักทาย การกล่าวขอบคุณและการกล่าวขอโทษ เช่น

<u>สวัสดี</u>จ้ะ เป็นคำนาม หมายถึง คำทักทายหรือพูดขึ้นเมื่อพบหรือจากกัน (พจน.) แสดงให้เห็นถึงว่าผู้ส่งสารกำลังกล่าวทักทายผู้รับสารอยู่ในขณะนั้น

ขอบคุณ หมายถึง คำกล่าวแสดงความรู้สึกบุญคุณ (พจน.) แสดงให้เห็นถึงว่าผู้ส่งสารกำลังรู้สึกถึงบุญคุณของผู้รับสาร จึงแสดงออกด้วยการกล่าวขอบคุณในขณะนั้น

<u>ขอโทษ</u>ค่ะ เป็นคำกริยา หมายถึง ขอให้ยกเว้นโทษ, ใช้เป็นคำสุภาพเมื่อรู้สึกว่าจะเป็น การล่วงเกินผู้อื่น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงว่าผู้ส่งสารกำลังรู้สึกผิด จึงแสดงออกด้วยการกล่าวขอโทษต่อผู้รับสาร

1.4 สติ๊กเกอร์ไลน์ที่สื่อความตอบรับ ใช้สื่อความหมายแทนการพยักหน้าและแสดงการรับรู้สารของคู่สนทนา เช่น

งืม ๆ เป็นการแสดงการตอบรับที่ใช้สื่อความหมายแทนการพยักหน้า และแสดงการรับรู้สารของคู่สนทนา ซึ่งอาจสื่อความหมายแทนคำว่าค่ะ/ครับ ได้ในภาษาเขียน

ครับผม เป็นการแสดงการตอบรับที่ใช้สื่อความหมายถึงการรับรู้สารของผู้ส่งสารที่สื่อความมาในขณะนั้น

รับทราบ เป็นการแสดงการตอบรับที่ใช้สื่อความหมายแทนการพยักหน้า และแสดงการรับรู้สารที่ได้รับมาในขณะนั้น

1.5 สติ๊กเกอร์ไลน์ที่สื่อความหมายว่าแสดงลักษณะของบุคคล หรือสภาพเหตุการณ์ เช่น

<u>รวย</u> รวย เป็นคำกริยา หมายถึง มีมาก เช่น รวยทรัพย์ รวยที่ดิน (พจน.) แสดงให้เห็นถึงฐานะ ความร่ำรวยของแต่ละบุคคล

สวย เป็นคำกริยา หมายถึง งามน่าพึงพอใจ, มักใช้เข้าคู่กับ งามเป็นสวยงาม (พจน.) ซึ่งในสติ๊กเกอร์ไลน์ที่ปรากฏอาจแสดงให้เห็นถึงรูปร่าง หน้าตาที่สวยงามของบุคคลนั้น ๆ

ตัว<u>หมู</u>ของเค้า คำว่า หมู เป็นคำนาม หมายถึง ชื่อสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมหลายชนิดในวงศ์ Suidae เป็นสัตว์กีบคู่ ตัวอ้วน จมูกและปากยื่นเรียกยาว (พจน.) คำว่าตัวหมูที่ปรากฏใน

สติ๊กเกอร์ไลน์นั้น จะใช้เป็นคำขานที่ใช้เรียกคนรักหรือคนสนิทเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเกิดจากการล้อเลียนตามลักษณะภายนอกที่มองเห็นได้ชัดเจนว่ามีเนื้ออวบอ้วน หรือมีรูปร่างลักษณะคล้ายหมู

2. สติ๊กเกอร์ไลน์ที่สื่อความหมายว่าแสดงอารมณ์ ความรู้สึก เป็นการแสดงลักษณะอาการ ท่าทาง และการกระทำต่าง ๆ รวมไปถึงการบอกถึงเหตุการณ์หรือสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นในขณะนั้น แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

2.1 สติ๊กเกอร์ไลน์ที่สื่อความหมายว่าแสดงอารมณ์ ความรู้สึกด้านบวก เป็นอารมณ์หรือความรู้สึกที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ มีความสุข และต้องการให้เกิดขึ้น เช่น

<u>เริ่ด</u>มาก เป็นคำกริยา หมายถึง สวยหรูและดูเด่นเลอเลิศ มันมีลักษณะเกินพอดี (พจน. คำใหม่ 1) ใช้เมื่อต้องการแสดงความชื่นชมสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ซาบซึ้ง เป็นคำวิเศษณ์ หมายถึง อาการที่รู้สึกจับใจอย่างลึกซึ้ง, อาการที่รู้สึกปลาบปลื้มมาก (พจน.) ซึ่งในสติ๊กเกอร์ไลน์ที่ปรากฏจะใช้เมื่อต้องการแสดงความประทับใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

<u>ถูกต้อง</u>นะคร้าบ เป็นคำกริยา หมายถึง ถูกตามที่ควร (มติชน.) ซึ่งในสติ๊กเกอร์ไลน์ที่ปรากฏใช้เมื่อต้องการแสดงความรู้สึกยอมรับและเห็นด้วยต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

2.2 สติ๊กเกอร์ไลน์ที่สื่อความหมายว่าแสดงอารมณ์ ความรู้สึกด้านลบ เป็นอารมณ์หรือความรู้สึกที่ทำให้เกิดความไม่พึงพอใจ มีความทุกข์ และไม่ต้องการให้เกิดขึ้น เช่น

เซ็งเป็ด!! คำว่าเซ็ง เป็นคำวิเศษณ์ หมายถึง ชืด, จืดชืด, หมดรสเพราะทิ้งไว้นานเกิน, หมดความตื่นเต้น (พจน.) และคำว่าเซ็งเป็ด เป็นคำกริยา หมายถึง เซ็งมาก (พจน. คำใหม่ 2) ใช้เมื่อต้องการแสดงอารมณ์โกรธและหงุดหงิด

<u>หมั่นไส้</u> ชิ ชิ ชิ เป็นคำกริยา หมายถึง ชังน้ำหน้า, รู้สึกขวางหูขวางตา (พจน.) ใช้เมื่อต้องแสดงอาการชังน้ำหน้าหรือรู้สึกไม่พอใจ

<u>มั่นหน้า</u>เนาะ หมายถึง ก. มั่นใจในตนเอง (พจน. คำ ใหม่ 2) ใช้เมื่อต้องการแสดงการดูถูก เสียดสี หรือประชดประชัน

3. สติ๊กเกอร์ไลน์ที่สื่อความหมายว่าแสดงเสียงของกิริยา อาการ เป็นคำแสดงเสียงที่เกิดจากการกระทำต่าง ๆ ที่ทำให้เข้าใจถึงอารมณ์ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น แบ่งได้ 4 ลักษณะ คือ

3.1 สติ๊กเกอร์ที่แสดงเสียงอุทาน เช่น

ขุ่นพระ เป็นสติ๊กเกอร์ที่แสดงให้เห็นถึงอาการตกใจในเรื่องราวต่าง ๆ หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง

ชิ เป็นสติ๊กเกอร์ที่แสดงให้เห็นถึงอาการโกรธหรือไม่ชอบใจที่มีต่อเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง

เอ๊ะ !? เป็นสติ๊กเกอร์ที่แสดงให้เห็นถึงอาการสงสัยหรือไม่เข้าใจในเรื่องราวหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เกิดขึ้น

3.2 สติ๊กเกอร์ที่แสดงเสียงหัวเราะ เช่น

อิอิ เป็นสติ๊กเกอร์ที่แสดงให้เห็นถึงอาการที่กำลังแอบหัวเราะ หรือกำลังรู้สึกเขินอายในเรื่องราวต่าง ๆ หรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง

หึหึ เป็นสติ๊กเกอร์ที่แสดงให้เห็นถึงอาการที่กำลังหัวเราะในเรื่องราว หรือเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นอย่างมีเงื่อนงำหรือมีลับลมคมใน

กร๊าก เป็นสติ๊กเกอร์ที่แสดงให้เห็นถึงอาการที่กำลังหัวเราะอย่างตลก ขบขัน ในสถานการณ์ที่มีแต่ความสนุกสนาน

3.3 สติ๊กเกอร์ที่แสดงเสียงร้องไห้ เช่น

กระซิก กระซิก เป็นสติ๊กเกอร์ที่แสดงให้เห็นว่ากำลังร้องไห้ ใช้เพื่อแสดงอารมณ์หรือความรู้สึกโศกเศร้า เสียใจ ต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

ฮือ ฮือ เป็นสติ๊กเกอร์ที่แสดงให้เห็นว่ากำลังร้องไห้ ใช้เพื่อแสดงอารมณ์หรือความรู้สึกโศกเศร้า เสียใจ ต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

แงๆ เป็นสติ๊กเกอร์ที่แสดงให้เห็นว่ากำลังร้องไห้ ใช้เพื่อแสดงอารมณ์หรือความรู้สึกโศกเศร้า เสียใจ ต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

3.4 สติ๊กเกอร์แสดงเสียงที่เกิดจากการแลบลิ้นและจูบปาก เช่น

มั๊วฟๆ เป็นสติ๊กเกอร์แสดงเสียงที่เกิดจากการจูบปาก ใช้เมื่อต้องการแสดงให้เห็นถึงความรักใคร่ที่มีต่อกันและกัน

แบร่ เป็นสติ๊กเกอร์แสดงเสียงที่เกิดจากการทำท่าทางแลบลิ้น ใช้เมื่อต้องการแสดงอาการล้อเลียนเพื่อความสนุกสนาน

จ๊วฟ จ๊วฟ เป็นสติ๊กเกอร์แสดงเสียงที่เกิดจากการจูบปาก ใช้เมื่อต้องการแสดงให้เห็นถึงความรักใคร่ที่มีต่อกันและกัน

4. สติ๊กเกอร์ไลน์ที่มีการประดิษฐ์รูปคำใหม่ โดยการเปลี่ยนแปลงรูปคำในลักษณะต่าง ๆ เพื่อเป็นการสร้างคำที่มีความหมายใหม่ หรือเป็นการเปลี่ยนแปลงจากรูปคำเดิมโดยที่ผู้รับสารสามารถนึกถึงความหมายของรูปคำเดิมได้ แบ่งได้ 4 ลักษณะ คือ

4.1 สติ๊กเกอร์ไลน์ที่มีการประดิษฐ์รูปคำใหม่โดยการเปลี่ยนแปลงพยัญชนะ เช่น

<u>ตุด</u>ยอด จากเดิมใช้ว่า <u>สุด</u>ยอด เป็นการเปลี่ยนแปลงพยัญชนะต้นจาก ส ให้เป็น ต

ขี้เกียจ<u>มาก</u> จากเดิมใช้ว่า ขี้เกียจ<u>มวากกก</u> เป็นการเปลี่ยนแปลงพยัญชนะโดยการเพิ่มพยัญชนะต้นควบ ว ให้เป็น มว

ก็<u>นิด</u>นึง จากเดิมใช้ว่า ก็<u>นิส</u>นึง เป็นการเปลี่ยนแปลงพยัญชนะสะกดจาก ด ให้เป็น ส

4.2 สติ๊กเกอร์ไลน์ที่มีการประดิษฐ์รูปคำใหม่โดยการเปลี่ยนแปลงสระ

ม่ายยยย จากเดิมใช้ว่า ไม่ เป็นการเปลี่ยนแปลงสระเสียงสั้นสระไอ เป็นสระเสียงยาวสระอา

กำ จากเดิมใช้ว่า กรรม เป็นการเปลี่ยนรูปเขียนจาก ร หัน ให้เป็นสระอำ

นิด<u>นุง</u> จากเดิมใช้ว่า นิด<u>นึง</u> เป็นการเปลี่ยนเสียงสระที่แตกต่างไปจากเดิม โดยเปลี่ยนจากเสียงสระอึ ให้เป็นเสียงสระอุ

4.3 สติ๊กเกอร์ไลน์ที่มีการประดิษฐ์รูปคำใหม่โดยการเปลี่ยนแปลงวรรณยุกต์ เช่น

ใช่<u>ซี้</u>! จากเดิมใช้ว่า ใช่<u>สิ</u> เป็นการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์เอกให้เป็นวรรณยุกต์ โท

<u>ซ๊า</u>ธุ จากเดิมใช้ว่า <u>สา</u>ธุ เป็นการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์จัตวา ให้เป็นวรรณยุกต์ ตรี

<u>ดี๊</u>ดี จากเดิมใช้ว่า <u>ดี</u>ดี เป็นการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์สามัญ ให้เป็นวรรณยุกต์ ตรี

4.4 สติ๊กเกอร์ไลน์ที่มีการประดิษฐ์รูปคำใหม่โดยการสร้างคำสัมผัสเสียง เช่น

<u>สดใสซาบซ่า</u> เป็นการสัมผัสเสียงพยัญชนะ ส กับ ซ

ยอด<u>เยี่ยม</u>กระ<u>เทียม</u>ดอง เป็นการสัมผัสเสียงสระเอีย ในคำว่าเยี่ยม กับคำว่าเทียม

<u>เป๊ะปังอลัง</u>เว่อร์ เป็นการสัมผัสเสียงพยัญชนะ ป และสัมผัสเสียงสระอะในคำว่าปังกับอลัง

5. สติ๊กเกอร์ไลน์ที่มีการนำคำภาษาอังกฤษเข้ามาปรับใช้ให้เหมาะกับความหมายที่ต้องการสื่อสาร มี 3 ลักษณะ คือ

5.1 สติ๊กเกอร์ไลน์ที่มีการนำภาษาอังกฤษมาใช้ในรูปเขียนภาษาไทย เช่น

แฮ๊ปปี้ ปี้ ปี้ เป็นการนำภาษาอังกฤษในคำว่า Happy มาใช้ในรูปเขียนภาษาไทยว่าแฮ๊ปปี้ซึ่งสื่อความหมายว่ากำลังมีความสุข

<u>ช็อค</u>แป๊ป!! เป็นการนำคำภาษาอังกฤษในคำว่า Shock ซึ่งหมายถึง สิ่งที่น่าตกใจ มาใช้ในรูปเขียนภาษาไทยว่าช็อค ซึ่งใช้สื่อลักษณะอาการที่กำลังตกใจ

<u>ดราม่า</u>แป๊ป! เป็นการนำคำภาษาอังกฤษในคำว่า Drama มาใช้ในรูปเขียนภาษาไทยว่า ดราม่า ซึ่งสื่อความหมายในทางอารมณ์ที่สะเทือนจิตใจ

5.2 สติ๊กเกอร์ไลน์ที่มีการนำภาษาอังกฤษมาใช้โดยตรง เช่น

OK ในภาษาอังกฤษ หมายถึง ตกลง ซึ่งนำมาใช้ในภาษาไทยเมื่อต้องการแสดงการตอบรับต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

STRONG! ในภาษาอังกฤษ หมายถึง แข็งแรง ซึ่งนำมาใช้ในภาษาไทยเมื่อต้องการแสดงบ่งบอกถึงความแข็งแรงและอดทนต่อเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่กำลังประสบพบเจอ

No ในภาษาอังกฤษ หมายถึง ไม่ ซึ่งนำมาใช้ในภาษาไทยเมื่อต้องการแสดงการปฏิเสธต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

5.3 สติ๊กเกอร์ไลน์ที่มีการนำภาษาอังกฤษและภาษาไทยมาใช้ปนกัน เช่น

Like เลย เป็นการนำคำว่า Like ในภาษาอังกฤษ หมายถึง ถูกใจ มาปนกับคำว่า เลย ในภาษาไทย ซึ่งคำว่า Like เลย จะใช้สื่อความหมายเมื่อต้องการแสดงความรู้สึกชื่นชอบ ชอบใจ หรือพอใจกับสิ่งที่เกิดขึ้น

Byeค่ะ เป็นการนำคำว่า Bye ในภาษาอังกฤษ หมายถึง ลาก่อน มาปนกับคำว่า ค่ะ ในภาษาไทย ซึ่งคำว่า Byeค่ะ จะใช้สื่อความหมายเมื่อต้องการกล่าวลาบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

Love นะ เป็นการนำคำว่า Love ในภาษาอังกฤษ หมายถึง รัก มาปนกับคำว่า นะ ในภาษาไทย ซึ่งคำว่า Loveนะ จะใช้สื่อความหมายเมื่อต้องการบอกรัก หรือแสดงความรักใคร่ต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

6. สติ๊กเกอร์ไลน์ที่มีการนำคำที่มีใช้อยู่แล้วในภาษาไทยมาสื่อความหมายใหม่ มี 2 ลักษณะ คือ

6.1 สติ๊กเกอร์ที่มีการนำคำที่มีใช้อยู่แล้วมาให้ความหมายใหม่ แต่ยังคงเค้าโครงของความหมายเดิมของคำนั้นอยู่ เช่น

งูพิษ ในความหมายเดิม งู เป็นคำนาม หมายถึง ชื่อสัตว์เลื้อย คลานอันดับย่อย Serpentes ในอันดับ Squamata หัวไม่มีรูเปิดสำหรับฟังเสียง ลำตัวเรียวยาว มีเกล็ด ไม่มีขา มีทั้งชนิดที่มีพิษและไม่มีพิษ (พจน.) ซึ่งถูกนำมาใช้ในความหมายใหม่ว่า คนที่ไว้ใจไม่ได้, ชอบทำร้ายหรือให้ร้ายผู้อื่น

บ้านนอก ในความหมายเดิม บ้านนอก เป็นคำนาม หมายถึง เขตแดนที่พ้นจากเมืองหลวงออกไปเขตที่อยู่นอกตัวเมือง และเป็นคำวิเศษณ์ หมายถึง ที่อยู่ห่างไกลความเจริญ, (พจน.) ซึ่งถูกนำมาใช้ในความหมายใหม่ในคำกริยา หมายถึง มีลักษณะเชย,ไม่ทันสมัย (พจน. คำใหม่ 3)

<u>นางฟ้า</u>ชัด ๆ ในความหมายเดิม นางฟ้า เป็นคำนาม หมายถึง นางในเทพนิยายที่ถือว่าอยู่บนสวรรค์ (พจน.) ซึ่งถูกนำมาใช้ในความหมายใหม่ว่าผู้หญิงที่สวยและมีจิตใจดี

6.2 สติ๊กเกอร์ที่มีการนำคำที่มีใช้อยู่แล้วมาให้ความหมายใหม่ โดยความหมายนั้นไม่มี เค้าของความหมายเดิม และแตกต่างจากความหมายเดิมโดยสิ้นเชิง เช่น

ลำไย ในความหมายเดิม ลำไย เป็นคำนาม หมายถึง ชื่อไม้ต้นชนิด Dimocarpus longan Lour. ในวงศ์ Sapindaceae ผลกลม รสหวาน (พจน.) ซึ่งถูกนำมาใช้ในความหมายใหม่ว่าเป็นความระคายเคือง และเบื่อหน่าย ใช้กล่าวเมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเริ่มรู้สึกรำคาญใจ

<u>นก</u>ตลอด ในความหมายเดิม นก เป็นคำนาม หมายถึง ชื่อสัตว์มีกระดูกสันหลังเลือดอุ่น มี 2 เท้า 2 ปีก และมีขนปกคลุมร่างกาย ออกลูกเป็นไข่ก่อนแล้วจึงฟักเป็นตัว (พจน.) ซึ่งถูกนำมาใช้ในความหมายใหม่ว่าพลาด ล้มเหลว ไม่ประสบความสำเร็จ

เผือก ในความหมายเดิม เผือก เป็นคำนาม หมายถึง ชื่อไม้ล้มลุกมีหัวชนิด Colocasia esculenta (L.) Schott ในวงศ์

Araceae ต้นและใบคล้ายบอน หัวทำให้สุกแล้วกินได้ (พจน.) ซึ่งถูกนำมาใช้ในความหมายใหม่ว่าการที่ชอบยุ่งเรื่องของคนอื่น

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาลักษณะการใช้คำในภาษาสติ๊กเกอร์ไลน์ ผู้วิจัยพบลักษณะการใช้คำมีจำนวนทั้งหมด 276 คำ แบ่งตามลักษณะการสื่อความหมายที่พบได้ 6 ลักษณะ ได้แก่ การใช้สติ๊กเกอร์ไลน์ที่สื่อความหมายว่าแสดงกิริยา อาการ ซึ่งปรากฏมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.16 รองลงมาคือ สติ๊กเกอร์ไลน์ที่สื่อความหมายว่าแสดงเสียงของกิริยา อาการ ร้อยละ 22.11 สติ๊กเกอร์ไลน์ที่มีการประดิษฐ์รูปคำใหม่ ร้อยละ 15.94 สติ๊กเกอร์ไลน์ที่สื่อความหมายว่าแสดงอารมณ์ ความรู้สึก ร้อยละ 15.57 สติ๊กเกอร์ไลน์ที่มีการนำคำภาษาอังกฤษเข้ามาปรับใช้ ร้อยละ 11.23 ตามลำดับ และสติ๊กเกอร์ไลน์ที่มีการนำคำที่มีใช้อยู่แล้วในภาษาไทยมาสื่อความหมายใหม่ ร้อยละ 3.99 ซึ่งปรากฏใช้น้อยที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

ลักษณะการใช้ภาษาที่ปรากฏทั้งหมด ส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะของภาษาที่เป็นภาษาพูดที่ผู้ใช้ภาษาได้พยายามเปลี่ยนแปลงให้ใกล้เคียงกับภาษาเขียนมากที่สุด เพราะนอกจากจะทำให้การสนทนาเกิดความสะดวกรวดเร็วในการพิมพ์โต้ตอบกันแล้วนั้นที่สำคัญ คือ ทำให้การสนทนามีความสนุกสนาน เพลิดเพลินและทำให้คู่สนทนาเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึกในขณะนั้นได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังเห็นได้ว่าสติ๊กเกอร์ที่ปรากฏโดยส่วนใหญ่จะเป็นสติ๊กเกอร์ ที่สื่อความหมายเพื่อแสดงกิริยา อาการของผู้ส่งสาร ทั้งนี้เนื่องจากคำกิริยาเป็นคำที่สามารถแสดงการกระทำของ คู่สนทนาได้ชัดเจนทำให้การสนทนามีความสมจริง เสมือนว่าได้สนทนากันต่อหน้ามากที่สุด

การศึกษาครั้งนี้ยังทำให้เห็นว่าอิทธิพลที่ทำให้ภาษาเกิดการเปลี่ยนแปลง นอกจากวัย เพศ ชาติพันธุ์ ที่อยู่อาศัย ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังแล้ว สื่อที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารก็เป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของภาษาเช่นกัน นอกจากนี้ยังเห็นได้ว่าภาษาที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ ผู้ใช้เพียงต้องการแค่ความสะดวกสบายโดยไม่ได้คำนึงถึงลักษณะหรือหลักเกณฑ์ที่ถูกต้องทางภาษาแต่อย่างใด และด้วยเทคโนโลยีที่มีความก้าวหน้านี้จึงทำให้เกิดการใช้ภาษาที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก และมีแนวโน้มว่าการใช้ภาษาเช่นนี้จะเป็นไปอย่างต่อเนื่องจนถึงในอนาคตและอาจมีการเปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ ตามบริบททางสังคมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

กานต์รวี ชมเชย. (2556). **รายงานการวิจัย ภาษาไทยเน็ต : ภาษาสนทนาในโปรแกรมสนทนาในสมาร์ทโฟน.** สถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ทินวัฒน์ สร้อยกุดเรือ. (2549). **ลักษณะการใช้ภาษาในห้องสนทนาแบบส่วนตัว.** วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นิภา กู้พงษ์ศักดิ์. (2557). “การสื่อความหมายในไลน์,” **วารสารสถาบันวัฒธรรมและศิลปะ.** 15 (2), 12-21.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542.** กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คพับลิเคชั่นส์.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2552). **พจนานุกรมคำใหม่เล่ม 2.** กรุงเทพฯ : ยูเนียนอุลตร้าไวโอเร็ต.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2553). **พจนานุกรมคำใหม่เล่ม 1.** (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ : ธนาเพลส.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). **พจนานุกรมคำใหม่เล่ม 3.** กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). **พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2554.** กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.

สุวรรณา ตั้งทีฆะรักษ์. (2556). **การใช้ "ภาษาในอินเทอร์เน็ต" เป็นสื่อการสอน.** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ .

flashfly.net. (2556). **"มาทำความรู้จักกับ NHN Corporation และ NHN Japan ผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของ LINE แอพพลิเคชั่นที่ยอดนิยมในเวลานี้".** สืบค้นเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2561 จาก http : // www.flashfly.net/wp/?p=24625.

Line Coperation. (2011). **"Information and function about Line".** สืบค้นเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2561 จาก http : // www.line.me/en-US.

การใช้คำของบอ บู๋ ในงานเขียนบทความคอลัมน์ “เกรียน สยามกีฬา”

Use of Bor Bu Word in Columnist Article "Grian Siamgila"

ชัชชัย แคล้วอาวุธ[1] อลิสา คุ่มเคี่ยม[2] จริญญา ธรรมโชโต[3] พรพันธุ์ เขมคุณาศัย[4]

Chatchai Khlaw-Aawut [1] * Alisa Kumkium[2] Jarinya Thammachoto [3] Pornpan Kemakunasai [4]

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิเคราะห์การใช้คำของบอ บู๋ ในงานเขียนบทความคอลัมน์ “เกรียน สยามกีฬา” ในหนังสือพิมพ์สยามกีฬา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ลักษณะการใช้คำที่ปรากฏในงานเขียนบทความคอลัมน์ “เกรียน สยามกีฬา” ในหนังสือพิมพ์สยามกีฬา ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะการใช้คำของบอ บู๋ ปรากฏ 6 ลักษณะ ได้แก่ การใช้คำทับศัพท์ การใช้คำซ้อน การใช้คำศัพท์เฉพาะวงการฟุตบอล การใช้ภาษาปาก/ภาษาสแลง การใช้คำสมญานาม และการใช้คำย่อ/อักษรย่อ/คำตัด จากการศึกษาการใช้คำปรากฏคำจำนวนทั้งหมด 628 คำ จากการแบ่งตามลักษณะของการใช้คำ มีการใช้คำทับศัพท์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.82 รองลงมาคือ การใช้คำซ้อน คิดเป็นร้อยละ 21.49 การใช้คำศัพท์เฉพาะวงการฟุตบอล คิดเป็นร้อยละ 17.36 การใช้ภาษาปาก/ภาษาสแลง คิดเป็นร้อยละ 14.65 การใช้คำสมญานาม คิดเป็นร้อยละ 14.01 และน้อยที่สุดคือ การใช้คำย่อ/อักษรย่อ/คำตัด คิดเป็นร้อยละ 10.67 ตามลำดับ

คำสำคัญ : บอ บู๋, คอลัมน์, เกรียน, สยามกีฬา, หนังสือพิมพ์กีฬา

Abstract

This research was the analysis of Bor Bu word used in the columnist article "Grian Siamgila" in the Siamgila newspaper. The purpose of this research aimed to analyze characteristic use of the words appeared in columnist articles "Grain Siamgila" in the Siamgila newspaper. The findings were that there were 6 characteristics of using the word Bor Bu such as the use of words as they were, repeated words, specific words used in football areas, use of oral/slang, use of alias and use of abbreviation/acronyms/segmented words. From the findings, there were 628 words from the characteristic categorization use of words, the transliteration were found the most as 21.82 %, doublet words were found at 21.49 %, use of specific words in football areas as 17.36 %,use of oral/slang was at 14.65%. The use of transliteration was at 14.01 % and the use of abbreviation and acronym/segmented words was at 10.67% consecutively.

Key words: Bor Bu Column Grian Siamgila Siamgila newspaper

[1] นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

[2] อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ 90000

[3] ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ 90000

[4] รศ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ 90000

บทนำ

การเขียนคอลัมน์ในหนังสือพิมพ์กีฬาก็เป็นการเขียนบทความที่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง สามารถแสดงความคิดเห็น ทัศนะคติที่มองเห็นหลังจากการรับชม ผ่านการติดตามเหตุการณ์ รวมไปถึงการใช้ภาษาในการวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่เห็นว่าเป็นข้อดี ข้อเสีย ที่ปรากฏขึ้นก่อนการแข่งขัน ในการแข่งขัน รวมไปถึงหลังการแข่งขัน เป็นการเขียนถึงกระแสรายวันความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของกีฬาฟุตบอลในประเด็นเฉพาะอย่างมีเป้าหมาย ตลอดจนสามารถเป็นแหล่งความรู้ประกอบการวินิจฉัยแนวโน้มของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ในการเขียนบทความของกีฬาฟุตบอลผ่านคอลัมน์ต่าง ๆ ได้นั้น ผู้ที่เปรียบเสมือนกุญแจสำคัญในการถ่ายทอดสาระบันเทิงนี้สู่ผู้อ่านก็คือ คอลัมนิสต์ ในที่นี้คือ บอ บู๋ นามปากกาของบูรณิจฉ์ รัตนวิเชียร ซึ่งเป็นคอลัมน์นิสต์ผู้มีทัศนะเกรียน ๆ ในการวิเคราะห์ การวิจารณ์ฟุตบอล ผ่านตัวหนังสือลงบนสื่อหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ทำให้เขาได้เข้ามาทำงานเป็นกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์สตาร์ซอคเก้อร์รายวัน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 ต่อมาเข้าเป็นพิธีกรรายการแฟนซ่า กีฬามันส์ ร่วมกับ อดิสรณ์ พึ่งยา จนถึงปี พ.ศ. 2551 ในปัจจุบันก็ยังมีงานพากย์เกมฟุตบอลพรีเมียร์ลีก อังกฤษ ตั้งแต่ฤดูกาล 2013/2014 จนถึงฤดูกาล 2015/2016 ทางช่อง ซีทีเอช ผู้ถือลิขสิทธิ์ฟุตบอลพรีเมียร์ลีกอย่างเป็นทางการ โดยบรรยายเกมฟุตบอลร่วมกับคอลัมนิสต์สยามกีฬา-สตาร์ซอคเก้อร์ และเคยเข้าแข่งขันรายการแฟนพันธุ์แท้เมื่อปี พ.ศ. 2543 จนได้รับตำแหน่งสุดยอดแฟนพันธุ์แท้แมนเชสเตอร์ยูไนเต็ดที่ไม่เพียงจะต้องมีความสามารถทางด้านภาษาดีแล้ว แต่ต้องถ่ายทอดบทความนั้นได้อย่างเหมาะสม ประกอบกับจะต้องมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกีฬาฟุตบอล เข้าใจกฎ กติกาของกีฬาประเภทนี้ ตลอดจนติดตามความเป็นไปในแวดวงกีฬาฟุตบอลอย่างสม่ำเสมอ เนื่องด้วยบอ บู๋ มีความสามารถในการนำคำในลักษณะต่าง ๆ มาใช้จนเกิดความเข้าใจอย่างง่าย ๆ ในรูปแบบของภาษาเขียนร้อยเรียงถ้อยคำที่แฝงอารมณ์ความรู้สึก การใช้ความหมาย การใช้ภาพพจน์ นานาทัศนคติในการวิพากษ์วิจารณ์เกมการแข่งขัน การวิเคราะห์ความน่าจะเป็นที่จะเกิดขึ้นตลอดฤดูกาลแข่งขัน ทำให้สามารถถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีต่อกีฬาฟุตบอลได้เป็นอย่างดี จนกลายเป็นภาพจำของผู้อ่าน หรือผู้ที่ติดตาม จนกล่าวได้ว่า บอ บู๋ เป็นคอลัมนิสต์ที่มีลักษณะการใช้คำที่เป็นเฉพาะตัว ควรแก่การศึกษา

วิธีการวิจัย

1. การรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์การใช้คำของบอ บู๋ ในงานเขียนบทความคอลัมน์ “เกรียน สยามกีฬา” ในหนังสือพิมพ์สยามกีฬา ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากแหล่งข้อมูลในการศึกษา 2 แหล่ง ดังนี้

1.1 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลงานเขียนบทความคอลัมน์ “เกรียน สยามกีฬา” ของบอ บู๋ จากหนังสือพิมพ์สยามกีฬา โดยถือเอาช่วงเวลาการแข่งขันตลอดครึ่งฤดูกาลแรกของฟุตบอลพรีเมียร์ลีกอังกฤษ ในปี 2017 – 2018 เป็นขอบเขตของข้อมูล ตั้งแต่ฉบับวันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2560 ถึงฉบับวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2560 จำนวน 55 เรื่อง

1.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หนังสือ บทความ เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะภาษาไทยด้านการใช้คำ

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์การใช้คำของบอ บู๋ ในงานเขียนบทความคอลัมน์ “เกรียน สยามกีฬา” ในหนังสือพิมพ์สยามกีฬา ด้านการใช้คำ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามลักษณะการใช้คำ คือ การใช้คำทับศัพท์ การใช้คำซ้อน คำศัพท์เฉพาะวงการฟุตบอล การใช้ภาษาปาก/ภาษาสแลง การตั้งสมญานาม และการใช้คำย่อ/อักษรย่อ/คำตัด

3. สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ
4. เสนอผลการศึกษาด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ภาษาเป็นเครื่องมือที่มนุษย์ใช้ในการติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยน และทำความเข้าใจกันในการเขียนข่าว คือจะต้องเลือกสรรถ้อยคำมาใช้ให้ถูกต้องเหมาะสมกับเนื้อหาและประเภทของข่าว โดยเฉพาะลักษณะการใช้ภาษาที่ปรากฏในงานเขียนบทความคอลัมน์ “เกรียน สยามกีฬา” ในหนังสือพิมพ์สยามกีฬานั้น ส่วนใหญ่จะแตกต่างไปจากภาษาไทยมาตรฐานและเป็นภาษาที่ช่วยสร้างสีสันให้กับคอลัมน์ที่เขียนถึงข่าวกีฬาฟุตบอลเป็นอย่างมาก กล่าวคือทำให้คอลัมน์ “เกรียน สยามกีฬา” เป็นคอลัมน์ข่าวที่มีชีวิตชีวา น่าสนใจ และสามารถดึงดูดใจผู้อ่านข่าวได้ดี ซึ่งในการศึกษาวิเคราะห์การใช้คำของบอ บู๋ ในงานเขียนบทความคอลัมน์ “เกรียน สยามกีฬา” ในหนังสือพิมพ์สยามกีฬา โดยนำเสนอผลการศึกษาวิเคราะห์ได้ดังนี้

<u>การใช้คำ</u>

การใช้คำในหนังสือพิมพ์ข่าวกีฬาฟุตบอลจะมีลักษณะแตกต่างจากการใช้คำในภาษาทั่วไป ดังที่สมพร มันตะสูตร (2525 : 116) ได้กล่าวถึงภาษาในการเขียนข่าวไว้ดังนี้ “เป็นการใช้คำที่แปลกเพื่อเรียกร้องความสนใจ ใช้ถ้อยคำที่เรียบเรียงถ้อยคำกระชับ รัดกุม สะดุดตา” นอกจากนั้นในหนังสือพิมพ์ข่าวกีฬาฟุตบอลยังมีการใช้คำเพื่อเน้นย้ำความรู้สึกทำให้ผู้อ่านรู้สึกสนุกไปกับเนื้อหาที่ผู้เขียนคอลัมน์ข่าวได้นำเสนอ

จากการวิเคราะห์การใช้คำที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์สยามกีฬา โดยมุ่งศึกษาข่าวกีฬาฟุตบอล ซึ่งผู้วิจัยพบว่างานเขียนบทความที่เป็นคอลัมน์ของบอ บู๋ มีลักษณะเด่นแตกต่างจากภาษาทั่วไป 6 ประการ คือ 1. การใช้คำทับศัพท์ 2. การใช้คำซ้อน 3. การใช้คำศัพท์เฉพาะวงการฟุตบอล 4. การใช้ภาษาปาก/ภาษาสแลง 5. การใช้คำสมญานาม และ 6. การใช้คำย่อ/อักษรย่อ/คำตัด ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การใช้คำทับศัพท์

ผู้วิจัยพบว่าข่าวกีฬาฟุตบอลมีการใช้คำทับศัพท์อยู่มาก มีทั้งคำศัพท์เทคนิคและชื่อเฉพาะโดยผู้วิจัยสามารถแบ่งประเภทของคำทับศัพท์ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ คำทับศัพท์ทั่วไป และคำทับศัพท์เฉพาะวงการฟุตบอล ซึ่งในงานเขียนบทความของ บอ บู๋ นั้นมีการนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหา คำทับศัพท์เหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ การใช้คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศในภาษาไทยนี้จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของคำนั้น ๆ ได้ทันที เพราะเป็นคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศที่คนไทยคุ้นเคยกันดีอยู่แล้ว การใช้คำทับศัพท์จะให้ความรู้สึกที่คุ้นเคยกับผู้อ่านข่าวกีฬาฟุตบอลได้ดีกว่าคำไทยบางคำ เพราะความเคยชินจากการรับชมฟุตบอลต่างประเทศ

1.1 คำทับศัพท์ทั่วไป โดยผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการแบ่งลักษณะของคำทับศัพท์ประเภทนี้ คือ สามารถพบเห็นได้ทั่วไปในวงการอื่น ๆ แม้จะถูกนำมาใช้อยู่บ้างในวงการกีฬาฟุตบอล แต่ในส่วนของผู้วิจัยถือว่าเป็นคำทับศัพท์ทั่วไป ดังตัวอย่าง

ซีซั่น

> "...เกมรับของพวกเขาอุดมด้วยจุดอ่อนมาตั้งแต่ฤดูกาลที่แล้ว ไม่ใช่พึ่งจะมามีจุดอ่อนเอาใน**ซีซั่น**นี้ ซึ่ง "คล็อปโป้" มีเวลาตลอดช่วงปิดฤดูกาลให้ลงมือแก้ไข"
>
> ("เกรียน สยามกีฬา" สยามกีฬา 23 ต.ค. 61 : 5)

ซีซั่น มาจากภาษาอังกฤษว่า Season หมายถึง ฤดูกาลแข่งขัน [1] จากตัวอย่างบอ บู๋ เลือกใช้คำว่า ซีซั่น ทับศัพท์ แทนช่วงเวลาของการแข่งขัน หรือปีแห่งการแข่งขัน ในความหมายตัวอย่างข้างต้นบอ บู๋ บอกเล่าว่า อันที่จริงนั้นจุดอ่อนของทีมลิเวอร์พูลมีตั้งแต่การแข่งขันปีก่อน ไม่ใช่ว่าพึ่งจะมามีจุดอ่อนในปีนี้ ในวงการฟุตบอลนิยมใช้คำว่า ฤดูกาล

ฟอร์มตก

> "...1. ตัวจริงที่ มูรินโญ่ จัดลงไป ไม่มีอะไรน่ากังขา *ไบยี่* เจ็บ ก็ใช้ *สมอลลิ่ง* กับ *โจนส์* ถูกแล้ว *มคิทาร์ยาน* **ฟอร์มตก**ก็ให้ *ลินการ์ด*ลงบ้าง เช่นเดียวกับ *แรชฟอร์ด* ที่ไม่สมบูรณ์ก็ให้ *มาร์กซิยาล* ลงเล่นแทน และด้วยผู้เล่นชุดนี้ อย่างไรก็เหนือกว่าเจ้าบ้าน"
>
> ("เกรียน สยามกีฬา" สยามกีฬา 22 ต.ค. 60 : 2)

ฟอร์มตก เป็นการประสมคำระหว่าง คำว่า ฟอร์ม ในภาษาอังกฤษ คำว่า Form หมายถึง ระดับ, ฝีเท้า, ความสามารถ [1] กับคำว่า ตก ในภาษาไทยนั้นพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน [2] ให้ความหมายว่า ลดลง ลดลงต่ำ เป็นอาการแสดงว่ากลัว ยอมแพ้ หรือหมดกำลัง รวมกันหมายถึง ช่วงเวลาที่ฝีเท้ากำลังตกลง หรือลดต่ำลง ในที่นี้บอ บู๋ ใช้คำว่า ฟอร์มตก แทนคำว่าฝีเท้าที่กำลังตก ความว่า ช่วงเวลาที่ความสามารถความมั่นใจนั้นกำลังลดต่ำลง โดยบอ บู๋ แสดงทัศนะว่าตนเห็นด้วยที่*โจเซ่ มูรินโญ่* ส่ง*เจสซี่ ลินการ์ด*ลงแทน*มาคิทาร์ยาน*ที่ฝีเท้ากำลังตก อยู่ในช่วงขาดความมั่นใจ

1.2 คำทับศัพท์เฉพาะวงการฟุตบอล คำประเภทนี้ปรากฏในจำนวนที่จำกัด เนื่องจากมีความเป็นเอกลักษณ์ มีทั้งที่เป็นคำนาม คำกริยา นิยมใช้กันในวงการฟุตบอล ดังตัวอย่าง

ดาวซัลโว

"หากไปเอาคำถามนี้ไปถาม**<u>ดาวซัลโว</u>**พรีเมียร์ลีกเมื่อฤดูกาลที่แล้วอย่าง *แฮร์รี่ เคน* – พี่แกคงยิ้มมุมปากพลางยักไหล่แล้วตอบว่า "กูนี่แหละ"

("เกรียน สยามกีฬา" สยามกีฬา 11 ส.ค. 60 : 4)

<u>ดาวซัลโว</u> เป็นคำทับศัพท์ที่เกิดจากการประสมคำระหว่าง คำว่า <u>ดาว</u> ในภาษาไทย หมายถึง เรียกบุคคลที่เด่นไปทางใดทางหนึ่ง [2] กับคำว่า <u>ซัลโว</u> มาจากคำว่า Salvo ในภาษาอังกฤษ หมายถึง การยิงปืนของเรือหรือป้อมครั้งเดียวหลายกระบอกพร้อม ๆ กัน [1] เสมือนการทำประตูของนักเตะคน ๆ เดียว ในแต่ละนัดของการแข่งขัน ซึ่งเมื่อรวมกันแล้ว กลายเป็นจำนวนที่มากที่สุดในรายการนั้น จากตัวอย่างข้างต้นบอ บู๋ กล่าวถึงผู้ทำประสูงสุดในรายการพรีเมียร์ลีกเมื่อฤดูกาลที่แล้ว คือ *แฮร์รี่ เคน*

แฮตทริค

"...ขอโทษ!

คือถ้านับเฉพาะปี 2017 ดาวเตะเจ้าของสมญา "เจ้าชายแฮร์รี่" ทำ**<u>แฮตทริค</u>**ได้เท่ากับจำนวน**<u>แฮตทริค</u>**ที่*คริสเตียนโน่ โรนัลโด้* และ*ลิโอเนล เมสซี่* ทำรวมกันเลยทีเดียว"

("เกรียน สยามกีฬา" สยามกีฬา 27 ก.ย. 60 : 2)

<u>แฮตทริค</u> มาจากภาษาอังกฤษ (Hat – Trick) แปลตรงตัวว่า หมวกวิเศษ [1] ในด้านวงการกีฬาฟุตบอล หมายถึง การที่ผู้เล่นกีฬาคนหนึ่ง ๆ สามารถทำความสำเร็จในกีฬานั้น ๆ ได้สามครั้ง ในการเล่นครั้งหนึ่ง ๆ จากตัวอย่างบอ บู๋ ใช้คำว่า แฮตทริค มาทับศัพท์ แทนที่จะกล่าวว่า ยิงนัดละสามลูก จากตัวอย่างบอ บู๋ กล่าวถึงการทำประตูที่เกิดขึ้น นัดละสามลูก ๆ ว่าเทียบเท่ากับการยิงของซุปเปอร์สตาร์ของโลกทั้ง 2 คนรวมกัน

ผลการศึกษาเรื่องการใช้คำทับศัพท์แสดงให้เห็นว่าบอ บู๋ มีการนำคำทับศัพท์ใน 2 ลักษณะ คือ คำทับศัพท์ทั่วไป และคำทับศัพท์เฉพาะวงการกีฬาฟุตบอลมาใช้ โดยเฉพาะคำทับศัพท์เฉพาะวงการกีฬาฟุตบอล พบมากที่สุด การใช้คำทับศัพท์แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนมีความรอบรู้ด้านการใช้คำศัพท์ที่ยืมจากต่างประเทศมาใช้อย่างเข้าใจในระดับสูง ประกอบกับการนำศัพท์จากวงการต่าง ๆ มาสร้างสีสันให้กับคอลัมน์ของตนได้มีชีวิตชีวา และมีความทันสมัยมากขึ้น ทั้งนี้ลักษณะเด่นด้านการใช้คำทับศัพท์ของบอ บู๋ พบว่ามีการใช้คำทับศัพท์หลาย ๆ คำ ในความหมายเดียวกันมาช่วยสร้างบทความ ประกอบกับการใช้ภาษาอย่างเป็นกันเองเสมือนสนิทสนมกันกับผู้อ่าน มาทำให้เกิดความหลากหลาย และน่าสนใจยิ่งขึ้น

2. การใช้คำซ้อน

คำซ้อน คือ คำ 2 คำ ที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน หรือประเภทเดียวกันมาคู่กัน เพื่อให้เกิดความหมายชัดเจนขึ้น ซึ่ง เรืองเดช ปันเขื่อนขัติย์ [3] ได้ให้ความหมายของคำซ้อนว่า "คำซ้อน" เป็นคำประสมประเภทหนึ่ง ซึ่งเป็นได้ทั้งคำที่มีความหมายเหมือนกัน ใกล้เคียงกัน หรือมีความหมายเดียวกันแต่ใช้ในท้องถิ่นต่างกัน บางครั้งต่างภาษากันก็มีเอามาประสมกันเป็นคำซ้อน เช่น รักใคร่ หลงใหล บ้านเรือน ฟ้อนรำ เจ็บปวด คอยท่า อ้วนพี เป็นต้น ในที่นี้ผู้วิจัยได้พบเห็นคำซ้อนจำนวนหนึ่งที่บอ บู๋ เลือกใช้เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของข่าวกีฬา ซึ่งสามารถพบเห็นได้บ่อยในคอลัมน์ "เกรียน สยามกีฬา" ดังตัวอย่าง

แก่งแย่ง, ห้ำหั่น และเชือดเฉือน

"....ใครจะเป็นแชมป์?

ขอบอกว่าการ**<u>แก่งแย่ง</u>** แข่งขัน **<u>ห้ำหั่น</u>** และ**<u>เชือดเฉือน</u>**กันเพื่อชิงตำแหน่งแชมป์นี่แหละ คือ ความสะเด่าไปเลยอีน้องที่สุดของพรีเมียร์ลีก – กรุณาอย่าเถียง..."

("เกรียน สยามกีฬา" สยามกีฬา 11 ส.ค. 60 : 1)

<u>แก่งแย่ง</u> พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน [2] ให้ความหมายว่า การเอารัดเอาเปรียบกันหรือจะเอาแต่ได้ข้างเดียว, ไม่ปรองดองกัน จากตัวอย่างบอ บู๋ กล่าวถึงการต่อสู้ การแข่งขันที่หลากหลายทีมจำนวน 20 ทีมของรายการฟุตบอลพรีเมียร์ลีกจะต้องชิงความได้เปรียบเสียเปรียบกัน เพื่อให้ได้มาซึ่งการเป็นผู้ชนะเพียงหนึ่งเดียว และนี่คือความสุดยอด

<u>ห้ำหั่น</u> พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน [2] ให้ความหมายว่า การเข้าฟาดฟันให้แหลกไป จากตัวอย่างบอ บู๋ใช้คำดังกล่าวเพื่อให้เห็นถึงการต่อสู้ที่จะต้องแรกมาด้วยการดวลแข้ง พละกำลัง วัดฝีมือกันระหว่างนักเตะ รวมไปถึงผู้ฝึกสอนที่จะต้องต่อสู้กันด้วยแผนการเล่น ระบบ หรือที่เรียกว่า แทคติก

<u>เชือดเฉือน</u> พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน [2] ให้ความหมายว่า การทำให้เจ็บปวดด้วยคำพูด เช่น วาจาเชือดเฉือน แต่ในที่นี้หมายถึง การแข่งขันที่คู่คี่กันมา และเกิดการพลิกล็อค หรือเบียดแซงเป็นผู้ชนะในการแข่งขันท้ายที่สุด

ตัวอย่าง คำซ้อนทั้ง 3 คำข้างต้นนั้นแสดงให้เห็นถึงลีลาการใช้ภาษาของบอ บู๋ ที่มีการเลือกสรรคำมาล้อกันในความหมายที่เหมือนกันหรือใกล้เคียงกันได้อย่างดี ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพ และสามารถจินตนาการตามไปได้ว่าการแข่งขันฟุตบอลพรีเมียร์ลีกในฤดูกาล 2017 – 2018 นี้มีความเข้มข้น การแข่งขันจะต้องดำเนินการไปจนถึงที่สุด หรือจนกว่าจะมีทีมที่ได้รับตำแหน่งชนะเลิศ และสิ่งเหล่านี้ทำให้ฟุตบอลพรีเมียร์ลีกน่าติดตามมากขึ้น

ผลจากการศึกษาเรื่องการใช้คำซ้อนแสดงให้เห็นว่าบอ บู๋ มีการใช้คำซ้อนเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะคำซ้อนเพื่อความหมายที่มีลักษณะเป็นโครงสร้าง 2 พยางค์ พบมากที่สุด การใช้คำซ้อนแสดงให้เห็นว่าผู้เขียนต้องการทำให้คำต่าง ๆ ที่ใช้ในการบรรยาย การอธิบายข่าวกีฬานั้นมีความหมายหนักแน่นขึ้นกว่าเดิม อีกทั้งยัง

มีผลต่อการโน้มน้าวใจ และยังช่วยให้คอลัมน์ “เกรียน สยามกีฬา” เป็นที่น่าติดตามอ่าน ทั้งนี้พบว่าลักษณะเด่นด้านการใช้คำซ้อนของบอ บู๋ เป็นภาษาที่เข้าใจง่าย และมีลักษณะเป็นคำปาก เช่น ฉก เชือด ฉวย มาใช้ให้เกิดความเข้าใจร่วมกันเฉพาะวงการ

3. การใช้คำศัพท์เฉพาะวงการฟุตบอล

คำเฉพาะวงการ หรือ ศัพท์เทคนิค เป็นภาษาที่สร้างเพื่อความเข้าใจกันภายในกลุ่ม มีลักษณะที่เป็นของตนเอง เช่น วงการนักวิชาการหนังสือพิมพ์ วงการนักซื้อขายหุ้น เป็นต้น ซึ่งเป็นเป้าหมายของวงการนั้น ๆ ดังที่สุนันทา โสรัจจ์ [4] กล่าวถึงคำเฉพาะวงการไว้ว่าหมายถึง “ภาษาที่ใช้พูดหรือเขียนเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ในกิจการงานอย่างใดอย่างหนึ่งหรือในวงการใดวงการหนึ่ง รูปแบบถ้อยคำสำนวนที่ใช้มีลักษณะเฉพาะตัว แตกต่างไปจากการใช้ภาษาตามปกติในชีวิตประจำวัน”

การเขียนถึงข่าวกีฬาในบทความคอลัมน์ “เกรียน สยามกีฬา” ของบอ บู๋ มีการใช้คำเฉพาะวงการกีฬาฟุตบอล จนทำให้ผู้อ่านสนใจกีฬาฟุตบอลสามารถเข้าใจความหมายได้ทันที แต่ในขณะเดียวกันผู้วิจัยพบว่าศัพท์เทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในวงการกีฬาฟุตบอลนั้น บางคำก็เป็นศัพท์เทคนิคที่ใช้ในข่าวกีฬาประเภทอื่นด้วย โดยมีทั้งศัพท์เฉพาะวงการที่เป็นคำนาม และศัพท์เฉพาะวงการที่เป็นคำกริยา ดังตัวอย่าง

จุดโทษ

> “...ถามว่าทำไม *ลูกากู* ไม่สังหาร**<u>จุดโทษ</u>**? แต่เป็นตัวสำรองที่เพิ่งลงมาอย่าง *มาร์กซิยาล* ผมคาดว่า *มูรินโญ่*น่าจะวาง *มาต้า* หรือ *มคิทาร์ยาน* เป็นเพชฌฆาตมือหนึ่งแทน แต่ตอนนั้นทั้งคู่ถูกเปลี่ยนออกไปแล้ว”
>
> (“เกรียน สยามกีฬา” สยามกีฬา 18 ก.ย. 60 : 3)

<u>จุดโทษ</u> หมายถึง การที่ผู้เล่นฝ่ายรับเสียท่าทำผิดกติกาจนเสียลูกโทษในกรอบเขตโทษของตนเองไม่ว่ากรณีใดก็ตาม ฝ่ายรุกจะได้ตั้งเตะลูกโทษที่จุดตั้งเตะ โดยไม่มีผู้เล่นฝ่ายรับมาขวางไว้ มีเพียงผู้รักษาประตูฝ่ายรับกับผู้ยิงประตูฝ่ายรุก (ผู้สังหารจุดโทษ) เพียงข้างละคนเท่านั้น จากตัวอย่างบอ บู๋ นำคำศัพท์เทคนิคมาใช้เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจว่าเมื่อผู้เล่นฝ่ายรับทำผิดกติกาใส่ผู้เล่นฝ่ายรุกในกรอบเขตโทษ ลูกนี้ก็สมควรเป็นจุดโทษ แต่กลับไม่ได้

ลูกเตะมุม

> “...ที่พ่อไม่เข้าใจตุ้มอีกอย่างคือ จังหวะ**<u>เตะมุม</u>**ที่เล่นลูกสั้นเกือบทุกครั้ง ซึ่งมันแทบไม่มีประโยชน์ ทั้ง ๆ ที่ประตูแรกของ แมนฯ ยูไนเต็ด ในเกมนี้มาจาก**<u>ลูกเตะมุม</u>**ที่เปิดเข้ามาเลยโดยตรง แต่หลังจากนั้นก็ดันกลับไปเล่นลูกสั้นกันอีก...(ทำแมวน้ำอะไร?)
>
> (“เกรียน สยามกีฬา” สยามกีฬา 10 ก.ย. 60 : 1)

<u>ลูกเตะมุม</u> หมายถึง การที่ผู้เล่นฝ่ายรุกเตะลูกฟุตบอลถูกอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของผู้เล่นฝ่ายรับจนลูกออกนอกสนามทางเส้นหลังประตู หรือเป็นการสกัดฟุตบอลออกโดยผู้เล่นฝ่ายรับเองก็ตาม ผู้เล่นฝ่ายรุกก็จะได้เตะลูกบริเวณมุมของสนามซึ่งมีธงปักกำกับไว้ เรียกว่า ลูกเตะมุม หรือ ภาษาอังกฤษเรียกว่า Corner kick จากตัวอย่างบอ บู๋ ใช้คำศัพท์เทคนิคมาอธิบายให้เห็นว่าประตูแรกในเกมที่ผ่านมา เกิดจากการเล่นโยนบอลยาวโดยเฉพาะจากการโยนยาวเข้ามาจากมุมธง

ผลการศึกษาเรื่องการใช้คำศัพท์เฉพาะวงการฟุตบอลแสดงให้เห็นว่า บอ บู๋ มีความรู้และเข้าใจในกฎกติกาของฟุตบอล รวมไปถึงการเลือกใช้คำศัพท์เฉพาะที่มีอยู่ในวงการกีฬาฟุตบอลนั้นมาใช้ได้อย่างหลากหลายในการสื่อความหมาย ซึ่งการเรียกตำแหน่งต่าง ๆ นั้นก็จะแตกต่างกันออกไป จะเห็นว่าบอ บู๋ เลือกใช้คำอย่างเหมาะสมกับบริบทการแข่งขัน เช่น คำว่า พลิกบอล ลากเลื้อย ทำชิ่ง วิ่งควบ เป็นต้น คำเหล่านี้ทำให้เกิดภาพเคลื่อนไหวในท่วงท่าของนักกีฬาฟุตบอลอย่างลื่นไหล ประกอบกับทักษะเฉพาะตัวของนักเตะแต่ละคน

ทั้งนี้ลักษณะเด่นด้านการใช้คำศัพท์เฉพาะวงการฟุตบอลของบอ บู๋ พบว่ามีการนำคำเรียกตำแหน่งต่าง ๆ มาอธิบายในประโยคเดียวกัน ได้หลายรูปแบบ เช่น คำว่า กองหน้า, ศูนย์หน้า, หัวหอก, หน้าเป้า ซึ่งหมายถึง นักเตะที่ยืนอยู่หน้ากรอบประตูฝ่ายตรงข้ามเพื่อคอยทำประตูให้กับทีม สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงลีลาการใช้คำที่บอ บู๋ ต้องการเขียนให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจความมุ่งหวังของบอ บู๋ ได้

4. การใช้ภาษาปาก/ภาษาสแลง

คำประเภทนี้เป็นคำที่มีระดับไม่ได้มาตรฐาน คือ ไม่มีแบบแผน และมักจะใช้ในการพูดจาโดยทั่ว ๆ ไป ทั้งการพูดและการเขียน เช่น ใช้ในการสนทนาเฉพาะกับคนที่คุ้นเคยกัน การเขียนจดหมายส่วนตัวถึงเพื่อนสนิทหรืออื่น ๆ ที่ไม่เป็นทางการ โดยนพดล จันทร์เพ็ญ [5] ให้ความหมายของ “คำปาก” หรือ “คำตลาด” เป็นคำที่ใช้พูดจากันในหมู่คนธรรมดาทั่วไป โดยไม่คำนึงว่าจะถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ เช่น จะไปปัสสาวะก็พูดว่า จะไปเยี่ยว หรือใช้คำอื่น ๆ เช่น เกือก โรงพัก โม้ เป็นต้น อีกทั้งยังกล่าวอีกว่า พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ปี พ.ศ. 2525 ได้ให้ความหมายของ “คำสแลง” คือ “ถ้อยคำหรือสำนวนที่ใช้เข้าใจกันเฉพาะกลุ่ม หรือชั่วระยะเวลาหนึ่ง ไม่ใช่ภาษาที่ยอมรับกันว่าถูกต้องตามหลักภาษา” โดยคำสแลงนั้นมักได้รับความนิยมเป็นครั้งคราว แล้วก็เลิกใช้ แต่บางคำก็อยู่ได้นาน เช่น จุ๊ย ซ่า เจ๋ง เซ็ง กระจอก เป็นต้น

ผู้เขียนข่าวกีฬาฟุตบอลจะใช้ภาษาที่รุนแรงเร้าใจ เพราะกีฬาฟุตบอลเป็นกีฬาที่ต้องปะทะอยู่ตลอดเวลา การนำคำสแลงมาใช้จึงเป็นการให้ความรู้สึกทางด้านอารมณ์แก่ผู้อ่านมากกว่าการใช้ภาษาปกติ ใน คอลัมน์ เกรียน สยามกีฬา” ของบอ บู๋นั้น ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้คำสแลงอยู่มาก ซึ่งบอ บู๋ ต้องการใช้คำสแลงเพื่อทำให้เกิดความรู้สึกเป็นกันเองกับตัวของเขา และเพื่อสร้างความน่าสนใจให้กับตัวข่าวด้วย ดังตัวอย่าง

เจ๋ง

> “...คนอื่นมีกองหน้าในดวงใจของตัวเองที่แตกต่างกันออกไป แต่สำหรับผม ขอบอกว่ามีคนเดียวเท่านั้นที่คิดว่า**<u>เจ๋ง</u>**ที่สุดในตอนนี้
>
> *แฮร์รี่ เคน* ครับ *แฮร์รี่ เคน...*”
>
> (“เกรียน สยามกีฬา” สยามกีฬา 27 ก.ย. 60 : 1)

คำว่า <u>เจ๋ง</u> พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน [2] ให้ความหมายว่า ยอดเยี่ยม, ดีเลิศ จากตัวอย่าง บอ บู๋ ใช้คำสแลง คือ คำว่า “เจ๋ง” ในการยกย่องความยอดเยี่ยมของนักเตะอย่าง*แฮร์รี่ เคน* ว่าเป็นกองหน้าที่เขาชื่นชอบที่สุด ทั้งที่สามารถใช้คำว่า ยอดเยี่ยม หรือดีเลิศได้ แต่บอ บู๋ กลับเลือกใช้คำสแลงดังกล่าวเพื่อให้เห็นความโดดเด่นของตัวนักเตะ

กะซวก

“...ทีนี้ขอสมมุตินะครับ – สมมุติ

สมมุติว่าถ้าไม่มีการเปลี่ยนตัวออก เพราะ *เจอร์เก้น คล็อปป์* เลือกที่จะรักษาน้ำใจลูกทีม บางที ลิเวอร์พูล อาจจะโดน**<u>กะซวก</u>**มากกว่า 4 ดอก...ก็...เป็น...ได้”

(“เกรียน สยามกีฬา” สยามกีฬา 23 ต.ค. 60 : 6)

คำว่า <u>กะซวก</u> พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน [2] ให้ความหมายว่า แทง, กินอย่างรวดเร็วเพราะหิว จากตัวอย่างบอ บู๋ นำคำภาษาปากดังกล่าวมาใช้ในข่าวกีฬาฟุตบอล ดังนั้นเมื่อวิเคราะห์จากบริบทของคำว่า “กะซวก” จึงมีความหมายว่า อาการที่ทีมเสียประตูในจำนวนที่เยอะ เสมือนอาการโดนแทงลึกเข้าไปจากอาวุธยาว โดยบอ บู๋ ได้กล่าวว่าหากไม่มีการเปลี่ยนตัวนักเตะที่เสียสมาธิกับเกมไปแล้ว ทีมก็จะโดนทำประตูมากกว่านี้

ผลการศึกษาเรื่องการใช้ภาษาปาก/ภาษาสแลงแสดงให้เห็นว่าบอ บู๋ มีการใช้ภาษาปาก/ภาษาสแลงเป็นจำนวนมาก โดยภาษาปากมีปรากฏมากที่สุด การใช้ภาษาปาก/ภาษาสแลง แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนมีการใช้ภาษาพูดรวมไปถึงคำหยาบ (คำไม่สุภาพ) ที่ยอมรับกันได้ในระดับหนึ่ง ดังนั้นจึงทำให้ บอ บู๋ มีลีลาในการใช้คำที่แตกต่างไปจากคอลัมนิสต์คนอื่น ๆ ด้วยการใช้คำ และประโยคแปลก ๆ ที่ถูกสร้างขึ้นจากทัศนะคติ และการวิจารณ์ที่สุดแสนจะเกรียนของเขา

5. การใช้คำสมญานาม

คำสมญานาม ในคอลัมน์ “เกรียน สยามกีฬา” นั้นบอ บู๋ สร้างขึ้นให้แก่บุคคลในวงการกีฬาฟุตบอล เพื่อสร้างลักษณะพิเศษให้เกิดความน่าสนใจ หรือเพื่อความเข้าใจ และจดจำ ง่าย ๆ สำหรับในข่าวกีฬาฟุตบอล การตั้งสมญานามจะทำให้เนื้อหาข่าวมีความน่าสนใจ และน่าติดตาม ดังที่ สุนันทา โสรัจจ์ [4] กล่าวว่า “การที่ผู้สื่อข่าวตั้งชื่อให้บุคคลหรือสิ่งที่ตกเป็นข่าวเพื่อเป็นการยกย่อง ล้อเลียน หรือบอกนัยบางอย่าง การตั้งสมญานามอาจตั้งตามลักษณะเด่นทางกายภาพ พฤติกรรม สัญลักษณ์ของบุคคล องค์กร ถิ่นที่อยู่หรือสิ่งที่เป็นข่าว เพื่อให้ผู้อ่านง่ายต่อการจดจำ และสนใจในบทความมากขึ้น” ซึ่งในการตั้งคำสมญานามในคอลัมน์ “เกรียน สยามกีฬา” ของบอ บู๋ นั้น มีการแบ่งสมญานามออกเป็น 2 ประเภท คือ สมญานามที่ตั้งให้กับบุคคล และสมญานามที่ตั้งให้กับทีมกีฬาฟุตบอล ดังตัวอย่าง

คนลิงเทวดา

> "...นอกจากแผงหลังจะเหนียวแน่นและแข็งแกร่งขึ้นจนเจาะยาก อย่าลืมว่าพวกเขายังมีสุดยอดนายทวารระดับ**คนลิงเทวดา**อย่าง *ดาบิด เด เคอา* เป็นด่านสุดท้ายอีกหนึ่งด่าน"
>
> ("เกรียน สยามกีฬา" สยามกีฬา 25 ก.ย. 60 : 3)

คนลิงเทวดา เป็นสมญานามที่ตั้งให้กับบุคคล คือ *ดาบิด เด เคอา* ผู้รักษาประตูของทีแมนเชสเตอร์ยูไนเต็ด โดยบอ บู๋ ได้ให้สมญานามแก่*ดาบิด เด เคอา* ว่าเป็น "คนลิงเทวดา" เพราะมีหน้าตาที่คล้ายกับลิง โดยเฉพาะมีความเหมือนคล้ายกันมากกับซุน หงอคง หรือ "ฉีเทียนต้าเซิ้น" ซึ่งแปลตามตัวว่า ผู้ยิ่งใหญ่เสมอฟ้าดิน ซึ่งเป็นตัวละครเอกในเรื่องไซอิ๋ว ดังนั้นบอ บู๋ จึงให้สมญานาม*ดาบิด เด เคอา* ว่าเป็น "คนลิงเทวดา" นั่นเอง

เฮียหลา

> "...ถ้าสุดท้าย "**เฮียหลา**" ยอมหวนคืน และสวีเดนเอาเขาไปบอลโลกจริง ๆ นั่นหมายความว่า...ฟุตบอลโลก 2018 ที่รัสเซีย สามารถผ่านเข้าร่วมศึก *ซลาตัน อิบราฮิโมวิช* ได้สำเร็จ อิอิอิ"
>
> ("เกรียน สยามกีฬา" สยามกีฬา 16 พ.ย. 60 : 4)

เฮียหลา เป็นสมญานามของ *ซลาตัน อิบราฮิโมวิช* อดีตกองหน้าของสโมสรแมนเชสเตอร์ยูไนเต็ด ที่มาของสมญานามดังกล่าวมาจากอายุที่มากของ *ซลาตัน อิบราฮิโมวิช* ประกอบกับรูปร่างที่ใหญ่ และมีลักษณะการทำประตูที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งในเส้น 18 หลา (กรอบเขตโทษ) บอ บู๋ จึงให้สมญานามหรือเรียกนักเตะคนนี้ว่า "เฮียหลา" ด้วยช่วงอายุที่เป็นพี่ใหญ่กว่าคนอื่น ๆ และลีลาในการทำประตูบริเวณกรอบเส้น 18 หลา นั่นเอง

ผลการศึกษาเรื่องการใช้คำสมญานามแสดงให้เห็นว่าบอ บู๋ มีการใช้คำสมญานามเป็นจำนวนมาก โดยการใช้คำสมญานามที่ตั้งให้กับบุคคล พบมากที่สุด เนื่องจากผู้เขียนมีความเป็นตัวของตัวเองสูง ดังนั้นการตั้งสมญานามให้กับบุคคลจึงมีมากกว่าการตั้งสมญานามให้กับองค์กร/ทีมกีฬา โดยเฉพาะสมญานามของ *โชเซ่ มูริญโญ่* ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 7 ชื่อ ในขณะที่การตั้งสมญานามให้กับองค์กร/ทีมกีฬานั้น บอ บู๋ ได้ตั้งขึ้นเป็นจำนวนน้อย ส่วนใหญ่จะนิยมใช้คำสมญานามที่ใช้ร่วมกันเป็นสากล ทั้งนี้พบว่าบอ บู๋ นิยมใช้คำสมญานามในการทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค ตลอดจนในฐานะที่ถูกกล่าวถึงเพื่อนำมายกย่อง เปรียบเทียบวิพากษ์วิจารณ์ให้ผู้อ่านเข้าใจ

6. การใช้คำย่อ/อักษรย่อ/คำตัด

อรพรรณ มูลจันทร์ [6] ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับคำย่อ อักษรย่อ และคำตัด ว่าลักษณะทั้ง 3 มีประโยชน์ต่อการเขียนบทความในหนังสือพิมพ์ข่าวกีฬา โดยเฉพาะไปยาลน้อยที่ช่วยในการลดความยาวของคำและข้อความให้พอดีกับเนื้อที่ที่ถูกกำหนดไว้ ซึ่งบอ บู๋ ได้เลือกใช้คำว่า "แมนฯ ยูไนเต็ด" กล่าวถึงทีม

เซ็นเตอร์ฯ

"...นอกจากปรับระบบ 3-5-2 *มูรินโญ่* ยังจัดทีมชุดสองด้วยการให้*โรเมโร่* เฝ้าเสา เอาดาวรุ่งอย่าง *ตวนเซเบ้* มาเป็นหนึ่งใน**<u>เซ็นเตอร์ฯ</u>** *ดาร์เมี่ยน*กับ *บลินด์* เป็นวิง-แบ็ค ขณะที่ตรงกลางก็ส่งเด็กเบิ้มอย่าง *แม็คทอมิเนย์* ลงตัวจริง"

("เกรียน สยามกีฬา" สยามกีฬา 25 ต.ค. 60 : 2)

แมนเชสเตอร์ ยูไนเต็ด (ใช้ไปยาลน้อย) รวมไปถึงบรรดาชื่อทีมต่าง ๆ อีกมากมายในวงการฟุตบอล เพื่อความกะทัดรัด และทำให้แฟนบอล หรือกระทั่งผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย ดังตัวอย่าง

<u>เซ็นเตอร์ฯ</u> ย่อมาจากคำว่า เซ็นเตอร์แบ็ค (Center back) หมายถึง กองหลังตัวกลาง ที่คอยป้องกันการบุกของผู้เล่นทีมคู่ต่อสู้ จากตัวอย่างบอ บู๋ ละคำว่า "แบ็ค" ออก เนื่องจากมีคำว่า "เซ็นเตอร์" ที่หมายถึง จุดศูนย์กลาง, ตรงกลาง, ตั้งจุดศูนย์กลาง [1] อยู่แล้ว ดังนั้นในวงการฟุตบอล เมื่อพูดว่า "เซ็นเตอร์ฯ" จึงเข้าใจร่วมกันว่าคือ "เซ็นเตอร์แบ็ค" ด้วยเช่นกัน

อ.ยัง

"...นัดนี้ *วิคตอร์ ลินเดเลิฟ* แม่งเล่นดีผิดฟอร์มว่ะ แต่งยังสู้ **<u>อ.ยัง</u>** ไม่ได้ อิอิอิ"

("เกรียน สยามกีฬา" สยามกีฬา 26 พ.ย. 60 : 3)

<u>อ.ยัง</u> เป็นการใช้อักษรย่อ ในวงการกีฬาฟุตบอล (อ.) สามารถให้ความหมายได้ 2 ความหมายด้วยกัน คือ 1. อาจารย์ 2. *แอชลีย์ ยัง* ซึ่งเป็นชื่อเต็ม ๆ ของบุคคลในตัวอย่าง อ.ยัง เป็นนักเตะตำแหน่งแบ็คซ้ายของทีมแมนฯ ยูไนเต็ด ในที่นี้บอ บู๋ นิยมเรียกชื่อของ อ.ยัง นี้ว่า อาจารย์ยัง เหตุเพราะว่าเป็นนักเตะที่มีประสบการณ์ ประกอบกับความเกรียนในการเรียกชื่อนักเตะของเขาจนเป็นคำเรียกติดปากไปแล้ว ในประโยคบอ บู๋ กล่าวเปรียบเทียบฟอร์มการเล่นของ*แอชลีย์ ยัง*กับ*ลินเดเลิฟ* ด้วยอารมณ์ขัน

ผลการศึกษาเรื่องการใช้ อักษรย่อ/คำย่อ/คำตัด แสดงให้เห็นว่าบอ บู๋ มีการเลือกใช้คำทั้ง 3 ลักษณะดังกล่าวในจำนวนที่ไม่เท่ากัน บอ บู๋ นิยมใช้คำตัดมากที่สุด เพราะเป็นคำที่ไม่ฟุ่มเฟือยในการใช้พื้นที่ หากผู้อ่านมีความเข้าใจในบริบทหรือข้อมูลที่ผู้เขียนได้สื่อสารนั้นก็จะสามารถทราบได้ว่าคำเหล่านั้นหมายความอย่างไรและกล่าวถึงใคร ทั้งนี้ลักษณะเด่นด้านการใช้อักษรย่อ/คำย่อ/คำตัดของบอ บู๋ พบว่ามีการนำลักษณะคำที่ปรากฏทั้ง 3 ลักษณะนี้มาใช้เพื่อละชื่อของบุคคล และชื่อสโมสรไว้มากที่สุด เพราะมองว่าผู้อ่านนั้นเข้าใจและรู้จักว่าคำเหล่านี้คือบุคคลใด สโมสรใด มีชื่อเต็ม ชื่อเรียกเป็นอย่างไร

จากผลการศึกษาการใช้คำของบอ บู๋ ในงานเขียนบทความคอลัมน์ "เกรียน สยามกีฬา" ในหนังสือพิมพ์สยามกีฬา พบว่า ลักษณะการใช้คำ นั้นสะท้อนให้เห็นบุคลิกลักษณะเฉพาะตัวของบอ บู๋ การใช้ภาษาที่มีความเป็นสมัยใหม่ แตกต่างจากคนอื่น ๆ เนื่องจากเป็นคนที่มีความเป็นตัวของตัวเองสูง บุคลิกนิ่ง ๆ การใช้คำพูดมักมีความรุนแรง กระทบกระเทือนผู้อื่น ทำให้การถ่ายทอดงานเขียนของบอ บู๋ มีความแปลกใหม่

ลักษณะการใช้ภาษาที่เกรียน ๆ จึงสะท้อนให้เห็นถึงจุดเด่นของคอลัมน์ ซึ่งแตกต่างจากงานเขียนบทความของคนอื่น ๆ งานของบอ บู๋ สะท้อนลักษณะเด่นของการนำเสนอข่าวกีฬา เช่น มีการเขียนพาดหัวข่าวสอดคล้องกับงานคอลัมน์ข่าวกีฬาในหนังสือพิมพ์โดยทั่วไป แต่สิ่งที่แตกต่าง คือ การตั้งพาดหัวข่าวด้วยการระบุจำนวนประเด็น เหตุผล ทัศนะต่าง ๆ เพื่อบ่งบอกให้เห็นจากการแข่งขัน นั้น ๆ ด้วยผลงานที่เป็นการวิพากษ์วิจารณ์จึงทำให้เห็นถึงลักษณะเฉพาะของบอ บู๋ ได้ชัดเจนขึ้น

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิเคราะห์การใช้คำของบอ บู๋ ในงานเขียนบทความคอลัมน์ “เกรียน สยามกีฬา” ในหนังสือพิมพ์สยามกีฬา ผู้วิจัยพบลักษณะของการใช้คำทั้งหมด 6 ลักษณะ ดังนี้ 1.การใช้คำทับศัพท์ 2. การใช้คำซ้อน 3. การใช้คำศัพท์เฉพาะวงการฟุตบอล 4. การใช้ภาษาปาก/ภาษาสแลง 5. การใช้คำสมญานาม 6. การใช้คำย่อ/อักษรย่อ/คำตัด

จากการศึกษาการใช้ภาษาด้านการใช้คำ ปรากฏคำจำนวนทั้งหมด 628 คำ จากการแบ่งตามลักษณะของการใช้คำ มีการใช้คำทับศัพท์ต่างประเทศมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.82 รองลงมาคือ การใช้คำซ้อน คิดเป็นร้อยละ 21.49 การใช้คำศัพท์เฉพาะวงการฟุตบอล คิดเป็นร้อยละ 17.36 การใช้ภาษาปาก/ภาษาสแลง คิดเป็นร้อยละ 14.65 การใช้คำสมญานาม คิดเป็นร้อยละ 14.01 และน้อยที่สุดคือ การใช้คำย่อ/อักษรย่อ/คำตัด คิดเป็นร้อยละ 10.67 ตามลำดับ

เอกสารอ้างอิง

[1] สอ เสถบุตร. (2539). **ไทย-อิงลิช ดิกชันนารี.** กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

[2] ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554**. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์.

[3] เรืองเดช ปันเขื่อนขัติย์ .(2552). **ภาษาศาสตร์ภาษาไทย.** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

[4] สุนันทา โสรัจจ์. (2541). **ภาษาเฉพาะกิจ.** กรุงเทพฯ : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

[5] นภดล จันทร์เพ็ญ. (2534). **การใช้ภาษาไทย.** กรุงเทพฯ : บริษัทต้นอ้อ.

[6] อรพรรณ มูลจันทร์. (2536). **การนำเสนอพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย.** กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การใช้ภาษาของนักจัดรายการวิทยุออนไลน์ : กรณีศึกษารายการ พุธ ทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ
Using Language of DJ Online : A case study Put talk Put tor...yalem tor na

นูรีฮัน มูแม[1*] นูรฟาตีฮะห์ สาและ[2] พาตีเม๊าะ สาและเร๊ะ[3] มารีแย ตอกอ[4] สวพร จันทรสกุล[5]
Nureehun Moomae[1] * Nurafateeha Salae[2] Patimo Salaere[3] Mareeyae Toko[4] Sawaporn jansakul[5]

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้ศึกษาการใช้ภาษาของนักจัดรายการวิทยุออนไลน์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการใช้ภาษาของนักจัดรายวิทยุออนไลน์ในรายการ พุธทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ ในแง่การออกเสียง การใช้คำ และการใช้สำนวน ซึ่งออกอากาศทางสถานีวิทยุ Website : www. efm/puttalk,Facebook live, YouTube live ทุกคืนวันพุธ เวลา 21.00-23.00 น. โดยจะเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือน เมษายน-สิงหาคม 2560 จำนวนทั้งหมด 22 เทป โดยมีดีเจประจำรายการ 3 คน ได้แก่ นายพงศธร จงวิลาส (ดีเจเผือก), นางสาวศกุนตลา เทียนไพโรจน์ (ดีเจต้นหอม) และ นายคณาธิป สุนทรรักษ์ (ครูลูกกอล์ฟ) ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะการใช้ภาษาของนักจัดรายการวิทยุออนไลน์ ในแง่การออกเสียง มีทั้งปัญหาการออกเสียง ร ล, การออกเสียงตัวเลขและจำนวนนับ, การตัดพยางค์ และการเพิ่มพยางค์ แต่นักจัดรายการมีปัญหาในการออกเสียง ร ล มากที่สุด เช่น รับสาย ออกเสียงเป็น ลับสาย, รายการ ออกเสียงเป็น ลายการ และในแง่ของการใช้คำพบว่านักจัดรายการมีทั้งการใช้คำลักษณนาม, คำอุทาน, การใช้ภาษาต่างประเทศ, การใช้คำสแลงหรือคำคะนอง, การใช้คำย่อ และการใช้คำซ้ำ แต่นักจัดรายการใช้คำภาษาต่างประเทศมากที่สุด เช่น แฮปปี้ , เบรก สุดท้ายในแง่การใช้สำนวนพบว่านักจัดรายการ มีการใช้สำนวนจำนวน 5 คำ

คำสำคัญ : การใช้ภาษา, นักจัดราการวิทยุ, ออนไลน์

Abstract

The purpose of research of using language of DJ Online is to study using of language of DJ in "Put talk Put tor...yalem tor na" program. In terms of pronunciation,use of words and idioms which broadcast via radio, website: www.efm/puttalk,Facebooklive,YouTube live every Wednesday night from 9 pm. to 11 pm. Which has stored data since April-August 2017. 22 tapes in total with threeDJ: Mr. Pongsathorn Jongvilas, Ms.SakuntalaThienpairoj and Mr.Kanathip Sunthonruk. The results of the study of using language of DJ Online in terms of pronunciation there are a number of pronunciation problems such as Ror, Lor, pronunciation of numbers and numerals, cutting and adding syllables. However, many DJ have the most problems with the pronunciation of the syllables Ror and Lor, such as Rabsai, DJ pronounce Lab sai, Raikan pronounce Lai kan. In term of using words found that Three DJ used classifiers, interjection, foreign languages, slangs, abbreviations and repetitions. The most

[1-4] นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 95000
[5]อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 95000
*Corresponding author: Tel.:084-8561003. E-mail address: Mumae1234@gmail.com

used for three DJ is foreign languages such as Happy, Break. Moreover, Lastly, interm of using idiom found that only five idioms.

Keywords : Using Language, DJ, Online

บทนำ

โลกยุคปัจจุบันหรือที่เรานิยมเรียกกันว่าโลกออนไลน์ เป็นโลกของยุคที่เรื่องยากสามารถเป็นเรื่องที่ง่ายดายอย่างไม่น่าเชื่อ ระบบเทคโนโลยีดิจิตอล ส่งผลกระทบก่อให้เกิดการปรับตัวเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ในทุก ๆ วงการเช่น วงการบันเทิง วงการการศึกษาหรือแม้แต่วงการสื่อสารมวลชนก็เช่นเดียวกันที่ได้รับผลกระทบโดยเฉพาะสื่อทางด้านวิทยุ แต่เดิมวิทยุกระจายเสียงด้วยระบบอนาลอก ที่ใช้กันมาตั้งแต่อดีตต้องปรับตัวมาเป็นการส่งด้วยระบบดิจิตอล ทำให้ข้อมูลทุกชนิดสามารถผลิตเก็บบันทึกไว้และส่งถึงกันได้ โดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นเหตุให้การผลิตสื่อวิทยุกระจายเสียงเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เกิดวิทยุออนไลน์ที่แต่ละรายการวิทยุได้จัดทำรูปแบบรายการไว้โดยการจัดรายการสามารถฟังได้แบบสด ๆ สามารถส่งได้ทั้งภาพและเสียง เห็นหน้าตาของผู้จัดรายการได้บนเว็บไซต์ผ่านระบบสตรีมิ่งบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สื่อวิทยุกระจายเสียงถือว่าเป็นสื่อที่เข้าถึงประชาชนได้ง่ายและใกล้ชิดที่สุดมีบทบาทเป็นอย่างมากตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน บทบาททางด้านสาระความบันเทิงทางด้านเสียงเพลง ข้อมูลข่าวสาร และอื่น ๆ เข้าถึงประชาชนได้ทุกชนชั้น สามารถเปิดรับฟังได้ทุกสถานที่ทุกช่วงเวลาที่เหมาะกับการใช้ชีวิตของแต่ละบุคคล [1]

นอกจากนี้ในสื่อวิทยุออนไลน์ไม่เพียงแต่ให้ความสะดวก รวดเร็วเท่านั้น แต่ยังต้องพบเจอปัญหาอีกมากมาย เพราะว่าวิทยุออนไลน์จะมีความเป็นอิสระ ไม่ค่อยเคร่งครัดในเรื่องของการใช้ภาษามากนัก มีการใช้ภาษาที่ไม่ถูกต้องตามมาตรฐาน รวมไปถึงการเปล่งเสียงออกมาก็เช่นเดียวกัน การออกเสียง ร, ล หายไป เช่น คำว่า โทรศัพท์ ออกเสียงเป็น โท–สับ, ประตู ออกเสียงเป็น ปะ-ตู, วิเคราะห์ ออกเสียงเป็น วิ-เคาะ เป็นต้น ซึ่งนักจัดรายการวิทยุดำเนินรายการโดยใช้ภาษาที่ไม่เป็นทางการ เพื่อให้ผู้ชมได้รับความสนุกสนานและเกิดอรรถรสร่วมกัน อีกทั้งภาษาที่ใช้ยังมีความทันสมัยมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการใช้คำภาษาต่างประเทศมาใช้ปะปนกับภาษาไทย หรือการใช้คำที่เกิดขึ้นมาใหม่ในแต่ละยุคหรือที่เรียกว่า คำสแลงหรือคำคะนอง ที่จะเข้าใจเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นเท่านั้น เช่น คำว่า โดนเท หมายถึง การถูกทิ้งหรือโดนทิ้ง, เผือก หมายถึง เสือก หรือ สอดรู้สอดเห็น , ตะมุตะมิ หมายถึง น่ารัก เป็นต้น และรวมไปถึงการใช้สำนวนต่าง ๆ อีกมากมายเป็นต้น

จากปรากฏการณ์ทางการใช้ภาษาของนักจัดรายการวิทยุออนไลน์หลาย ๆ รายการในฐานะบทบาทสื่อสารมวลชนควรตระหนักถึงการใช้ภาษาให้ถูกต้อง ผู้วิจัยเห็นว่ารายการพุธ ทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ เป็นรายการที่มีชื่อเสียงและผู้รับฟังให้ความสนใจเป็นอย่างมาก อีกทั้งจากการสังเกตผู้จัดรายการมีการใช้ภาษาที่ผิดเพี้ยนไปจากภาษาไทยมาตรฐาน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการใช้ภาษาของนักจัดรายการวิทยุออนไลน์ของสถานีวิทยุออนไลน์ ภาค อี.เอฟ.เอ็ม. ในรายการพุธ ทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะเพื่อศึกษาลักษณะการใช้ภาษาของนักจัดรายการวิทยุออนไลน์ในรายการพุธ ทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ ในแง่การออกเสียง การใช้คำ และการใช้สำนวน

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการใช้ภาษาของนักจัดรายการวิทยุออนไลน์ในรายการพุธ ทอล์ค พุธ โทร... อย่าลืมโทรนะ ที่ออกอากาศทางสถานี Website : www.efm/puttalk ,Facebook live, YouTube live ทุกคืนวันพุธ เวลา 21.00-23.00 น. โดยจะเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือน เมษายน-สิงหาคม 2560 จำนวนทั้งหมด 22 เทป โดยมีดีเจประจำรายการ 3 คน ได้แก่ นายพงศธร จงวิลาส (ดีเจเผือก), นางสาวศกุนตลา เทียนไพโรจน์

(ดีเจต้นหอม) และ นายคณาธิป สุนทรรักษ์ (ครูลูกกอล์ฟ) โดยใช้วิธีการฟังและจดบันทึกรายการคำประโยคที่ได้ฟังจากรายการ เพื่อถอดข้อความเสียงจากคำและประโยคที่ปรากฏในการจัดรายการวิทยุออนไลน์ พุธ ทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ นำมาวิเคราะห์ตามประเด็นต่าง ๆ ในผลงานวิจัยเรื่อง การใช้ภาษาไทยของนักจัดรายการวิทยุกระจายเสียง : กรณีศึกษาสถานีวิทยุกระจายเสียงในจังหวัดปัตตานีจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เป็นแนวในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ด้วย [2]

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การออกเสียง

ตอนที่ 2 การใช้คำ

ตอนที่ 3 การใช้สำนวน

ตอนที่ 1 การออกเสียง ศึกษาในประเด็นการออกเสียง ร,ล, การออกเสียงตัวเลขและจำนวนนับ, การตัดพยางค์ และการเพิ่มพยางค์ ดังอธิบายดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 การออกเสียง ร,ล

จากการศึกษาออกเสียง ร หายไป พบมีทั้งหมด 42 คำ ตัวอย่าง เช่น

(1) ประตู ออกเสียงเป็น ปะ-ตู

ตัวอย่าง : พอแท็กซี่มาเขาก็จอดแล้วผู้หญิงคนนั้นก็กำลังจะเปิดปะตูเข้าไป

(พุธ ทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 5 เม.ย. 60) (ดีเจต้นหอม)

(2) โทรศัพท์ ออกเสียงเป็น โท-สับ

ตัวอย่าง : เขาให้จับโทสับ แล้วโทรหาคนรักวันหนึ่งสักครึ่งชั่วโมง หรือว่าไม่เกินหนึ่งชั่วโมงก็มี ทุกอย่างต้องเป็นระเบียบ

(พุธ ทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 5 เม.ย. 60) (ครูลูกกอล์ฟ)

จากการศึกษาออกเสียง เสียง ล หายไป มีพบทั้งหมด 27 คำ ตัวอย่าง เช่น

(1) คลอด ออกเสียงเป็น คอด

ตัวอย่าง : ช่วงที่ภรรยาท้องตอนนี้ภรรยาคอดแล้วใช่ไหม

(พุธ ทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 5 เม.ย. 60) (ดีเจเผือก)

(2) เพลง ออกเสียงเป็น เพง

ตัวอย่าง : เราเปิดรายการด้วยเพงของพี่ปานจะบอกว่าเนื้อเพลงทุกเพลงจะคล้ายกับคำศัพท์ เช่น ฟังแล้วขนลุกมันสะใจดี

(พุธ ทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 5 เม.ย. 60) (ดีเจต้นหอม)

จากการศึกษาออกเสียง ร เป็น ล หรือ ออกเสียง ล เป็น ร

ออกเสียง ล เป็น ร มีพบมีทั้งหมด 3 คำ ตัวอย่าง เช่น

(1) เวลา ออกเสียงเป็น เวรา

ตัวอย่าง : วันนี้เวราของพวกเราหมดลงแล้วมาพบกันใหม่ พุธหน้ากับรายการ

(พุธ ทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 3 พ.ค 60) (ดีเจต้นหอม)

(2) อย่าลืม ออกเสียงเป็น อย่า-รืม

ตัวอย่าง : เราเบรกกันสักครู่ เดียวเรามาเจอกันต่อในรายการ พุธ ทอล์ค พุธ โทร...อย่ารืม โทรน่ะ

(พุธ ทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 17 พ.ค 60) (ดีเจต้นหอม)

ออกเสียง ร เป็น ล มีพบทั้งหมด 54 คำ ตัวอย่าง เช่น

(1) รีบ ออกเสียงเป็น ลีบ

ตัวอย่าง : พูดถึงแท็กซี่ทั้งหมดหลายเคสที่เราเจออย่างเมื่อกี้นะครับอยู่หลังแกรมมี่บอกเลยตอนนั้นคือถ้าลีบมาก

(พุธ ทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรน่ะ 5 เม.ย. 60) (ครูลูกกอล์ฟ)

(2) รอ ออกเสียงเป็น ลอ

ตัวอย่าง : อ้อนวอนเขาที่สุดแล้ว เขาไม่ลอไม่พูดกับเราสักคำ แล้วก็ขับรถออกไปเลย

(พุธ โทร...อย่าลืมพุธ ทอล์ค โทรนะ 5 เม.ย. 60) (ครูลูกกอล์ฟ)

ประเด็นที่ 2 การออกเสียงตัวเลขและจำนวนนับ

จากการศึกษาการอ่านหมายเลขโทรศัพท์ที่ไม่ตรงตามหลักการอ่าน พบมีทั้งหมด 3 คำ ตัวอย่าง เช่น

ตัวอย่าง : ท่านผู้ฟังที่อยากปรึกษา โทรเข้ามาที่เบอร์ ศูนย์-สอง-หก-หก-ห้า-แปด-สาม-เจ็ด-สาม ได้นะครับ

ตัวอย่างที่ถูกต้อง : ท่านผู้ฟังที่อยากปรึกษา โทรเข้ามาที่เบอร์ ศูนย์-โท-หก-หก-ห้า-แปด ได้นะครับ

(พุธ ทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 5 เม.ย. 60) (ครูลูกกอล์ฟ)

ซึ่งหมายเลข 2 ต้องออกเสียงว่า “โท”

จากการศึกษาการอ่านจำนวนนับ พบมีทั้งหมด 3 คำ ตัวอย่าง เช่น

ตัวอย่าง : เคนอายุ ยี่บ-ห้า จะ ยี่บ-หกล่ะ

ตัวอย่างที่ถูกต้อง : เคนอายุ ยี่สิบห้าจะยี่สิบหกล่ะ

(พุธ ทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรน่ะ 23 ส.ค. 60) (ดีเจต้นหอม)

ประเด็นที่ 3 การตัดพยางค์ การศึกษาครั้งนี้พบว่ามีการตัดเสียงของคำเป็นจำนวนมาก โดยไม่จำเป็นมีส่วนทำให้ภาษาหดหายเข้าไปทุกที และทำให้คนที่ได้ยินได้ฟังเกิดความเข้าใจผิดได้ จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถจัดแบ่งลักษณะการตัดพยางค์ออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

การตัดพยางค์แรกของคำ พบมีทั้งหมด 2 คำ ได้แก่

(1) สวัสดี ออกเสียงเป็น หวัด-ดี

ตัวอย่าง : ครับหวัดดีครับ ว่าไงครับ อะไรนะครับ

(พุธทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 21 มิ.ย. 60) (ดีเจต้นหอม)

(2) อะไร ออกเสียเป็น ไร

ตัวอย่าง : โอ.เค. ถ้าไม่ได้จองบัตรนี้วัตถุประสงค์ก็คือขอเพลงไรครับ

(พุธทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 21 มิ.ย. 60) (ดีเจต้นหอม)

การตัดพยางค์ที่อยู่กลางคำ พบมีทั้งหมด 5 คำ เช่น

(1) มอเตอร์ไซต์ ออกเสียงเป็น มอ-ไซต์

ตัวอย่าง : โอ๊ย..ถ้ามีมอไซต์ก็ไม่น่าจะเรื่องมากอะไรแล้วแหละ เอาที่เราสบายใจเลย

(พุธ ทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 7 มิ.ย. 60) (ดีเจต้นหอม)

(2) โทรศัพท์ ออกเสียงเป็น โท-สับ

ตัวอย่าง : ขออนุญาตรับโท-สับซักครู่นะครับ สวัสดีครับ ฮัลโหล สวัสดีครับ

(พุธ ทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 7 มิ.ย. 60) (ดีเจเผือก)

การตัดพยางค์ท้ายของคำ พบมีทั้งหมด 3 คำ เช่น

(1) ผู้ใหญ่บ้าน ออกเสียงเป็น ผู้ใหญ่

ตัวอย่าง : มวยคู่นี้ต่อยกันมันนะครับ ผู้ใหญ่ ชกกับผู้ใหญ่ สลัดคราบผู้ใหญ่มาชกมวยบนเวที

(พุธ ทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 7 มิ.ย. 60) (ดีเจเผือก)

(2) สุราษฎร์ธานี ออกเสียงเป็น สุ – ราด

ตัวอย่าง : หอยนางรมตัวโต ๆ ตัวหนึ่งหนักประมาณ 5 ขีด โอ้โฮ! หาที่ไหนไม่ได้อีกแล้วนอกจากจะขับรถไปสุราษฎร์ฯ

(พุธ ทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 7 มิ.ย. 60) (ดีเจเผือก)

ประเด็นที่ 4 การเพิ่มพยางค์ การเพิ่มเสียงของคำ หมายถึง การเพิ่มคำลงไปที่คำเดิม เพื่อให้คำนั้นมีพยางค์เพิ่มขึ้นการเพิ่มเสียงใช้ในภาษาพูดเพื่อให้คำพูดมีชีวิตชีวา แปลก และสะดุดหูผู้ฟังนั้น ไม่ควรนำมาใช้ในการพูดที่เป็นทางการ การศึกษาครั้งนี้พบกับการเพิ่มเสียง 3 ลักษณะ คือ

การเพิ่มพยางค์หน้าคำ พบมีทั้งหมด 2 คำ ได้แก่

(1) โน้น ออกสียงเป็น กะ–โน้น

ตัวอย่าง : วันพรุ่งนี้มี 1 รอบครับ 4 โมงถึง 5 โมง เรียนจันทร์ถึงศุกร์ เหมือนกันนะครับ หลังจากนั้นไป 21 แล้วก็ 22 เสาร์อาทิตย์ กะ-โน้นเลย

(พุธ ทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 5 เม.ย. 60) (ดีเจ ต้นหอม)

(2) นั้น ออกเสียงเป็น กะ-นั้น

ตัวอย่าง : ถึงกะ-นั้น เราก็ต้องให้เกียรติเขาด้วย

(พุธทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 12 ก.ค. 60) (ครูลูกกอล์ฟ)

การเพิ่มพยางค์ที่อยู่กลางคำ พบมีทั้งหมด 2 คำ ได้แก่

(1) ซักที ออกเสียงเป็น ซัก-กะ-ที

ตัวอย่าง : เพลงที่คุณผู้ฟังขอมาค้างคุณไว้ตั้งแต่สัปดาห์ที่แล้วยังไม่ลืมค่ะ แต่ยังหาแผ่นไม่เจอ ซัก-กะ-ที

(พุธ ทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 5 เม.ย. 60) (ดีเจเผือก)

(2) ไม่อยากรู้ ออกเสียงเป็น ไม่-ยัก-กะ-รู้

ตัวอย่าง : ดิฉันไม่ยักกะรู้ว่า สาวน้อยคนนี้จะมีอารมณ์มากมายออกอาการเชียวค่ะ

(พุธทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 12 เม.ย. 60) (ดีเจเผือก)

การเพิ่มพยางค์ท้ายคำ พบมีทั้งหมด 2 คำ ได้แก่

(1) หาย ออกเสียงเป็น หายวับ

ตัวอย่าง : ช่วงนี้ ลูกกอล์ฟ ไม่ว่าง คืนนี้เราสองคนเลยมีแขกรับเชิญมาแทน นางเล่นหายวับไปเลย

(พุธทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 19 ก.ค. 60) (ดีเจต้นหอม)

(2) เงียบ ออกเสียงเป็น เงียบกริบ

ตัวอย่าง : ใช่ มันไม่อยู่ บรรยากาศเงียบกริบเลย แต่ไม่เป็นไรเรามีแขกรับเชิญมาแทนแล้ว

(พุธ ทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 19 ก.ค. 60) (ดีเจเผือก)

จะเห็นได้ว่านักจัดรายการวิทยุออนไลน์ในรายการ พุธทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ มีลักษณะการใช้ภาษาในแง่ของการออกเสียง พบว่านักจัดรายการทั้ง 3 คน มีการออกเสียง ร เป็น ล พบมากที่สุด และในฐานะตัวแทนผู้ใช้ภาษาให้กับกลุ่มผู้ฟังโดยเฉพาะวัยรุ่น ดีเจควรจะมีการตระหนักถึงความสำคัญกับการใช้ภาษาไทยและในแง่การออกเสียงให้ชัดเจนมากกว่านี้

ตอนที่ 2 การใช้คำ ศึกษาในประเด็นการใช้คำลักษณนาม, การใช้คำอุทาน, การใช้คำภาษาต่างประเทศ การใช้คำสแลงหรือคำคะนอง, การใช้คำย่อ และการใช้คำซ้ำ ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 การใช้คำลักษณนาม จากการศึกษาพบคำลักษณนาม มีทั้งหมด 2 คำ ได้แก่

(1) เพลง = เพลง

ตัวอย่าง : ก่อนจะจากกันในคืนนี้เราขอทิ้งท้ายกับหนึ่ง<u>ชิ้นเ</u>พลงกันก่อนนะคะ

(พุธ ทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 5 เม.ย. 60) (ดีเจต้นหอม)

(2) ร่ม = คัน

ตัวอย่าง : ใกล้จะเข้าหน้าฝนกันแล้วเตรียมร่มหลาย ๆ **<u>อัน</u>** กันไว้เลยนะทุกคน

(พุธ ทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 5 เม.ย.60) (ดีเจเผือก)

ประเด็นที่ 2 การใช้คำอุทาน

จากการศึกษาพบคำอุทานบอกอาการมีทั้งหมด 10 คำ เช่น

(1) อ๊ะ! คำว่า “อ๊ะ!” เป็นคำอุทานที่แสดงความรู้สึกแสดงความคิดเห็น

ตัวอย่าง : อ๊ะ! ตอนนี้นะคะกลับมากับรายการพุธ ทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะของเรา

(พุธทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 26 เม.ย. 60) (ดีเจต้นหอม)

(2) อุ้ยเหี้ย! คำว่า “อุ้ยเหี้ย!” เป็นคำอุทานที่แสดงอาการตกใจ

ตัวอย่าง : ไม่ทราบว่าคุณเอ๋มีรสนิยมชอบผู้ชายมาก่อนหรอครับ คุณเอ๋ : เปล่าครับ ดีเจ : อุ้ยเหี้ย!

(พุธ ทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 7 มิ.ย. 60) (ดีเจเผือก)

จากการศึกษาพบคำอุทานเสริมบท มีพบทั้งหมด 7 คำ ตัวอย่างเช่น

(1) ตัวอย่าง : ซื้อหลาย ๆ กระป๋องเอาไปตุนกันเอาไว้ก็ดีเหมือนกันปลาย ๆ เดือนก็จะได้ไม่ต้องออกมาซื้อกันให้ลำบากลำบน

(พุธ ทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 26 เม.ย. 60) (ดีเจต้นหอม)

(2) ตัวอย่าง : ใครที่อยากเจอก็มากันที่นี่กันได้เลยนะครับ มาถ่ายรูปมาขอ ลายซงลายเซ็น

(พุธ ทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 26 เมษายน 60) (ดีเจเผือก)

ประเด็นที่ 3 การใช้คำภาษาต่างประเทศ การศึกษาการใช้ภาษาไทยของนักจัดรายการวิทยุออนไลน์ พบว่า นักจัดรายการวิทยุออนไลน์ใช้คำศัพท์ภาษาต่างประเทศซึ่งเป็นคำภาษาอังกฤษเป็นส่วนใหญ่ โดยนักจัดรายการจะใช้ภาษาอังกฤษปนอยู่ในภาษาไทยที่พูดจากการศึกษาพบมีทั้งหมด 76 คำ เช่น

(1) โปรดิวเซอร์ หมายถึง ผู้ผลิต,ผู้อำนวยการสร้าง

ตัวอย่าง : เนื่องจาก โปรดิวเซอร์ ได้หยามเราเอาไว้ เดี๋ยวจะได้รู้

(พุธ ทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 26 เม.ย. 60) (ดีเจต้นหอม)

(2) เม้าท์ หมายถึง การกล่าวถึงผู้อื่น

ตัวอย่าง : ถ้าเป็นสุภาพบุรุษจริง ๆ จะไม่เม้าท์เรื่องผู้หญิง

(พุธทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 19 ก.ค. 60) (ดีเจเผือก)

ประเด็นที่ 4 การใช้คำสแลงหรือคะนอง การศึกษาคำสแลงในการใช้ภาษาของนักจัดรายการวิทยุออนไลน์พบจำนวน 3 คำ นั้นหมายความว่านักจัดรายการวิทยุใช้คำสแลงในการจัดรายการอยู่ไม่มากนัก ได้แก่

(1) เผือก หมายถึง การสอดรู้สอดเห็น

ตัวอย่าง : ต่อไปสัญญาว่าจะไม่เผือกขนาดนี้แล้ว

(พุธ ทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 5 ก.ค. 60) (ดีเจต้นหอม)

(2) โดนเท หมายถึง การถูกทิ้ง หรือ โดนทิ้ง

ตัวอย่าง : พี่ขอพูดความจริงนะคะน้องโดนเท

(พุธ ทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 5 ก.ค. 60) (ดีเจต้นหอม)

(3) ตะมุตะมิ หมายถึง น่ารัก

ตัวอย่าง : ชอบมาตะมุตะมิกับแฟนคุณ

(พุธทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 19 ก.ค. 60) (ดีเจเผือก)

ประเด็นที่ 5 การใช้คำย่อ การใช้คำย่อ จะเห็นได้ว่านักจัดรายการมีการใช้คำย่ออยู่บ้าง ในบางครั้ง ในการศึกษาครั้งนี้พบเพียง 4 คำ คำย่อถือได้ว่าเป็นการประหยัดถ้อยคำ และยังลดคำพูดให้เหลือเพียงคำสั้น ๆ เท่านั้นโดยละไว้ในฐานที่เข้าใจในกรณีใช้พูดกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพูดทางสถานีวิทยุออนไลน์นั่นเอง เช่น

(1) ตัวอย่าง เดี๋ยวเราไปเรียก ร.ป.ภ ที่อยู่หน้าคอนโด

(ร.ป.ภ ย่อมาจาก พนักงานรักความปลอดภัย)

(พุธ ทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 5 เม.ย. 60) (ดีเจต้นหอม)

(2) ตัวอย่าง ขอบคุณพี่ ๆ ป.ต.ท มาก ๆ นะครับผม

(ป.ต.ท ย่อมากจาก การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย)

(พุธ ทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 5 เม.ย. 60) (ดีเจ ต้นหอม)

(3) ตัวอย่าง : เทศกาลสงกรานต์ที่ผ่านมา นี่นะครับศาลสั่งคุมประพฤติ ตาม พ.ร.บ จราจร

(พุธ ทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 12 เม.ย. 60) (ครูลูกกอล์ฟ)

ประเด็นที่ 6 การใช้คำซ้ำ คำซ้ำ คือการนำคำมูลที่เหมือนกันทั้งรูป เสียง และความหมายมาซ้ำโดยเปลี่ยนคำที่สองเป็นไม้ยมก จากการศึกษาพบมีทั้งหมด 5 คำ เช่น

(1) ร้อน ๆ

ตัวอย่าง : จิบช้าร้อน ๆ ไมค์เสียงจะได้ไม่แตก

(พุธ ทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 12 เม.ย. 60) (ดีเจต้นหอม)

(2) เรื่อย ๆ

ตัวอย่าง : เรื่องของคุณเอ๋มันผ่านอะไรไปเรื่อย ๆ แล้วใช่ไหมครับ?

(พุธทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 12 เม.ย. 60) (ดีเจต้นหอม)

(3) เชิ่ด ๆ

ตัวอย่าง : ถ้าไม่ชอบเราก็เชิ่ด ๆ ใส่แบบไม่คิดอะไรมาก

(พุธทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 19ก.ค60) (ดีเจต้นหอม)

ในส่วนของการใช้คำพบว่านักจัดรายการวิทยุออนไลน์ มีการใช้คำภาษาต่างประเทศ มาปะปนในภาษาไทยพบมากที่สุด เนื่องจากนักจัดรายการจากหนึ่งในสามคน มีความคุ้นเคยกับภาษาอังกฤษอยู่แล้ว จึงเป็นการติดคำเหล่านี้นำมาใช้ในการจัดรายการ

ตอนที่ 3 การใช้สำนวน

การใช้สำนวนของนักจัดรายการวิทยุออนไลน์ มีจำนวนทั้งหมด 5 สำนวน เช่น

(1) เอาหูไปนา เอาตาไปไร่

ตัวอย่าง : เอาหูไปนา เอาตาไปไร่ไม่ต้องไปแอบเช็คโทรศัพท์ของเขาบ่อย ๆ

(พุธทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 12 พ.ค.60) (ครูลูกกอล์ฟ)

(2) ไม่อยู่กับเนื้อกับตัว

ตัวอย่าง : จิตใจบอกเลยว่า ไม่อยู่กับเนื้อกับตัว

(พุธ ทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 5 ก.ค. 60) (ดีเจต้นหอม)

(3) ถึงเนื้อถึงตัว

ตัวอย่าง : หยุดได้แล้วอะไรที่มันเป็นการรับน้องที่มีการถึงเนื้อถึงตัว

(พุธ ทอล์ค พุธ โทร...อย่าลืมโทรนะ 5 ก.ค. 60) (ครูลูกกอล์ฟ)

การใช้สำนวนที่พบน้อยนั้น เพราะว่ารูปแบบของรายการไม่เป็นทางการ ส่วนมากจะเป็นการพูดให้คำแนะนำ ปรึกษาปัญหาต่าง ๆ มากกว่า และนักจัดรายการไม่สามารถโยงสำนวนมาปรับใช้ในการพูดมากนัก จึงเป็นเหตุให้พบการใช้ภาษาในแง่การใช้สำนวนได้น้อยกว่าการใช้คำอื่น ๆ

การใช้ภาษาของนักจัดรายการวิทยุออนไลน์สามารถอภิปรายได้ว่า การออกเสียงปรากฏจำนวนทั้งหมด 147 คำ จากคำทั้งหมด 260 คำ สามารถนำมาจัดแบ่งประเภทของการออกเสียงได้ 4 ประเภท ได้แก่ การออกเสียง ร, ล, การออกเสียงตัวเลข, การตัดพยางค์ และการเพิ่มพยางค์ จากการสังเกตประเภทของการออกเสียงพบว่า การออกเสียง ร เป็น ล มากที่สุดเป็นจำนวนทั้งหมด 54 คำ เช่นคำว่า ประตู = ปะ-ตู, วิเคราะห์ = วิ-เคาะ, โทรศัพท์ = โท-สับ, ชักโครก = ชัก-โคก, ปรึกษา = ปึก-ษา, ดนตรี = ดน-ตี, คุณครู = คุณ-คู, ทุกครั้ง = ทุก-คั้ง, เครียด = เคียด, เพราะ = เพาะ, ใคร = ใค, ฟรี = ฟี, ปรับ = ปับ, ตราบ = ตาบ, ตรง = ตง, ครับ = คับ, ปรบมือ = ปบ-มือ, ประกอบ = ปะ-กอบ, เปรี้ยว = เปี้ยว, แปรงฟัน = แปง-ฟัน, สงคราม = สง-คาม เป็นต้น ซึ่งนับเป็นความบกพร่องทางการออกเสียง ในฐานะที่เป็นผู้สื่อสารข่าวสารควรจะต้องพึงระวังให้เป็นพิเศษ

นักจัดรายการวิทยุออนไลน์มีการใช้ภาษาในแง่ของการออกเสียง ร เป็น ล ออกเสียงผิดมากที่สุด เพราะนักจัดรายการทั้ง 3 คน คุ้นชินกับการออกเสียง ร เป็น ล และไม่ได้ตระหนักถึงหลักการออกเสียงที่ถูกต้อง ดังนั้นจึงพบว่านักจัดรายการทั้ง 3 คน มีการออกเสียง ร เป็น ล พบบ่อยที่สุด ผสมกับการจัดรายการต้องใช้การพูดแข่งกับเวลา หรือรีบแสดงความคิดเห็นกันระหว่างดีเจทั้งสามคน กับผู้ร่วมรายการที่โทรศัพท์มาจากทางบ้าน โดยเฉพาะคำสรรพนามแทนตัว “เรา” จะผิดบ่อยที่สุดเป็น “เลา” เป็นต้น

ในประเด็นการใช้คำมีจำนวนทั้งหมด 108 คำ สามารถนำมาจัดแบ่งประเภทของการใช้คำได้ 6 ชนิด การใช้คำลักษณนาม, การใช้คำอุทาน, การใช้คำภาษาประเทศ, การใช้สแลงหรือคำคะนอง, การใช้คำย่อ และ

การใช้คำซ้ำ จากการสังเกตประเภทของการใช้คำพบว่า มีการใช้คำภาษาต่างประเทศมากที่สุด ซึ่งมีจำนวน 76 คำ เช่นคำว่า โปรดิวเซอร์, เมาท์, หลายเคส, แฮปปี้, สแตนบาย, คอนเซ็ป, แชร์, รีแลกซ์, อินเทอร์เน็ต, โฟกัส, โซเชียล, สตาร์ท, ครีเอท, อัพสเตตัส, เฟซบุ๊ก, แคร์, Now, ไลฟ์สไตล์, วอรี่, วาไรตี้, ออฟฟิซ, โอเคเลสโก้, เมมโมรี่, เฟค, คอนซิเควิน, คิงอินทัส, ซีเรียส, พลีสสต็อป, ทอล์คออฟเดอะทาว, วีค, ลีมิเตดอีดีชั่น, มูฟออน, แอคติ้ง, เสิร์จ, เอ็นเตอร์เทน, ฟรีแลนซ์, วาร์ป, เว็บ, คอมเม้น, บิกินี่, เซฟ, อันเฟรน, เซลฟ์, ทวิตเตอร์, แอพพิเคชั่น, โชเฟอร์, สปิริต, อินเตอร์เนชั่นเนล, เวิร์ค, แฟร์, คลาส, โมเม้น, ยู, ท็อปปิก และประเภทของการใช้คำที่พบน้อยที่สุด คือ การใช้คำสแลงหรือคำคะนองและคำย่อ การใช้คำสแลงหรือคำคะนองจำนวนทั้งหมด 3 คำ ได้แก่คำว่า เผือก, เท, ตะมุตะมิ

นักจัดรายการวิทยุออนไลน์มีการใช้คำภาษาต่างประเทศ พบมากที่สุดในด้านการใช้คำ เพราะว่าโดยปกตินักจัดรายการใช้คำภาษาต่างประเทศบ่อยอยู่แล้วในการสอนนั่นก็คือ ดีเจครูลูกกอล์ฟ ซึ่งเป็นเจ้าของและผู้อำนวยการโรงเรียนสอนภาษาอังกฤษ Angkriz นั่นเอง จึงทำให้นำภาษาต่างประเทศมาพูดปะปนกับการจัดรายการออนไลน์และทำให้รายการมีสีสันมากขึ้น ไม่น่าเบื่อ สามารถที่จะดึงดูดความสนใจกับผู้ฟังได้ ข้อสังเกตอีกประการคือนักจัดรายการทั้ง 3 คน จะไม่เน้นในเรื่องการใช้คำสแลงหรือคำคะนองมากนัก ซึ่งคำสแลงหรือคะนองที่พบในรายการจะพบได้น้อยกว่าภาษาต่างประเทศ แต่ถึงอย่างไรนักจัดรายการสามารถดำเนินรายการได้น่าสนใจ และเป็นที่นิยมแก่ผู้ฟังหลากหลายกลุ่ม ในฐานะเป็นที่ปรึกษาในเรื่องต่าง ๆ แก่ผู้ฟัง

การใช้สำนวนมีจำนวนทั้งหมด 5 สำนวน ที่นำมาใช้ในการจัดรายการ ได้แก่สำนวน เอาหูไปนา เอาตาไปไร่, ไม่อยู่กับเนื้อกับตัว, ถึงเนื้อ ถึงตัว, หัวเสีย, ตีหน้าตาย การใช้สำนวนที่พบน้อยนั้น เพราะว่ารูปแบบของรายการไม่เป็นทางการ เป็นการพูดให้คำแนะนำ ปรึกษาปัญหาต่าง ๆ มากกว่า และนักจัดรายการไม่สามารถเชื่อมโยงสำนวนมาปรับใช้ในการพูดมากนัก จึงเป็นเหตุให้พบการใช้ภาษาในแง่การใช้สำนวนได้น้อยกว่าการใช้คำอื่น ๆ

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์การใช้ภาษาของนักจัดรายการวิทยุออนไลน์เรื่องการใช้คำภาษาต่างประเทศ พบมากที่สุด รองลงมาคือ การออกเสียง ร, ล ที่ผิดเพี้ยนไปจากเดิม อย่างไรก็ตามนักจัดรายการไม่ควรละเลยที่จะปรับปรุงแก้ไขการใช้ภาษาของตนเองให้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผน เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรพิมล [2] ที่ได้ศึกษาการใช้ภาษาของนักจัดรายการวิทยุกระจายเสียง : กรณีศึกษาสถานีวิทยุกระจายเสียงในจังหวัดปัตตานี และกล่าวไว้ว่านักจัดรายการเป็นผู้ที่เป็นแบบอย่างและมีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาไทยของคนทั่วไป การออกเสียงของนักจัดรายการจึงมีผลกระทบต่อการออกเสียงของผู้ฟังอย่างแน่นอน นักจัดรายการจึงควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการออกเสียง ร,ล และควบกล้ำ ร,ล เพื่อผู้ฟังได้ใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องตามไปด้วย ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยรักษาเสียง ร,ล และควบกล้ำ ร,ล ไม่ให้สูญหายไปก่อนเวลาอันควร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมการใช้ภาษาของคนในยุคปัจจุบัน ซึ่งส่งผลให้ภาษาเกิดการเปลี่ยนแปลงไปด้วย อีกทั้งดีเจหรือนักจัดรายการวิทยุถือเป็นตัวแทนของสื่อ ที่สอดคล้องกับนิยาม คำว่า “สื่อ” คือผู้มีบทบาทสำคัญมากในสังคมยุคปัจจุบัน เพราะเป็นตัวเชื่อมโยงทั้งข้อมูลความรู้ และสาระสำคัญในหลาย ๆ ประการ หากผู้มีบทบาทคือตัวแทนของสื่อใช้ภาษาผิด ก็อาจทำให้ผู้รับสื่อเลียนแบบตามจนแยกแยะไม่ออกระหว่างสิ่งที่ถูกและไม่ถูก จนอาจกลายเป็นสิ่งที่ถูกต้องไปโดยปริยายในที่สุดนั่นเอง

สรุปผลการวิจัย

การใช้ภาษาของนักจัดรายการวิทยุออนไลน์ ในฐานะสื่อมวลชนนักจัดรายการวิทยุออนไลน์ทั้ง 3 คน เป็นบุคคลที่มีชื่อสียงทำให้การสื่อสารผ่านการถ่ายทอดสดได้รับความนิยมจากผู้ฟัง จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงในเรื่องของการใช้ภาษาให้มากยิ่งขึ้น เพราะนักจัดรายการวิทยุออนไลน์มีผู้ติดตามชมเป็นจำนวนมาก ทั้งยังมีการ

ใช้ภาษาในการสนทนาร่วมกันแบบเป็นกันเองอย่างสนุกสนาน ฟังแล้วทำให้เกิดความรู้สึกเพลิดเพลิน และสามารถเข้าถึงกับกลุ่มวัยรุ่นได้ง่าย หากนักจัดรายการวิทยุออนไลน์มีการใช้ภาษาที่ไม่ระมัดระวังทั้งในแง่ของการออกเสียง การใช้คำในการจัดรายการ ก็จะทำให้เกิดความเคยชิน และเกิดการลอกเลียนแบบจากกลุ่มผู้ฟัง จะเห็นได้ว่านักจัดรายการวิทยุออนไลน์มีการใช้คำภาษาต่างประเทศเข้ามาปะปนในภาษาไทย และการออกเสียง ร,ล สลับกัน ดังนั้นนักจัดรายการควรเป็นแบบอย่างที่ดีและตระหนักเห็นถึงความสำคัญในเรื่องของการใช้ภาษาเพื่อเป็นตัวแทนของสื่อให้แก่ผู้ฟัง

เอกสารอ้างอิง

[1] เรดิโอ1812ดอทเน็ต. (2560). **วิทยุออนไลน์.** สืบค้นเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2560, จาก http://radio1812.net.

[2] พรพิมล อุไรรัตน์. (2545). **การใช้ภาษาของนักจัดรายการวิทยุกระจายเสียง : กรณีศึกษาสถานีวิทยุกระจายเสียงในจังหวัดปัตตานี.** วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

การใช้ภาษาพาดหัวปกนิตยสาร Vogue Thailand

Language Use of Vogue Thailand Magazine Cover Headlines

เอนกพงศ์ พิจิตโร[1*] ศรีอังคาร ถาวโรฤทธิ์[2] ประภัสสร ภัทรนาวิก[3] ปริยากรณ์ ชูแก้ว[4]

Anekpong Pijitro[1] * Sriangkan Tawarorit[2] Prapassorn Phatranavig[3] Pariyakorn Chookeaw[4]

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิเคราะห์การใช้ภาษาพาดหัวปกนิตยสาร Vogue Thailand โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ภาษาในพาดหัวปกนิตยสาร Vogue Thailand ในด้านของการใช้ถ้อยคำ และกลวิธีการพาดหัวปกนิตยสาร โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากข้อความพาดหัวปกนิตยสาร Vogue Thailand ฉบับเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556 – เดือนธันวาคม พ.ศ. 2560 รวมทั้งสิ้นจำนวน 59 ฉบับ จำนวน 145 พาดหัว โดยสรุปผลการศึกษา ได้ดังนี้ ผลการศึกษาการใช้ภาษาพาดหัวปกนิตยสาร Vogue Thailand ด้านการใช้ถ้อยคำพบลักษณะการใช้คำ 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) การใช้คำเรียกชื่อ 2) การใช้คำภาษาต่างประเทศ 3) การใช้คำที่มีเสียงคล้องจองกัน ด้านกลวิธีการพาดหัวปกนิตยสาร ได้แก่ 1) การพาดหัวปกโดยการใช้ชื่อบุคคลที่มีชื่อเสียง 2) การพาดหัวปกโดยการใช้ชื่อสถานที่ 3) การพาดหัวปกโดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับแฟชั่น ผลการศึกษาทำให้เห็นว่า การใช้ภาษาในการพาดหัวปกนิตยสาร Vogue Thailand มีการเลือกสรรภาษาพาดหัวผ่านการใช้คำที่มีความหลากหลาย ตลอดถึงกลวิธีการพาดหัวปกนิตยสารที่มีความน่าสนใจเพื่อเพิ่มลูกเล่นภาษา และแสดงให้เห็นถึงการสร้างสรรค์ทางความคิดในการพาดหัวปกนิตยสาร ผู้เขียนจะต้องกลั่นกรองเนื้อหาที่มีความโดดเด่นมาสรุปไว้เป็นข้อความพาดหัวปก ซึ่งลูกเล่นของการใช้ภาษาเหล่านี้จะเป็นเครื่องมือในการสร้างความน่าสนใจและดึงดูดใจให้แก่ผู้อ่านหรือผู้สนใจให้แก่นิตยสารมากขึ้น

คำสำคัญ : การใช้ภาษา, พาดหัวปก, นิตยสาร Vogue Thailand

Abstract

This research was the analysis of language use of Vogue Thailand magazine cover headlines. The purpose was to study the use of cover headlines in terms of wording use and strategies of making magazine cover headlines. The researchers collected Vogue Thailand magazine cover headlines from February 2013 to December 2017 with 145 headlines of the total of 59 copies. The findings of language use of Vogue Thailand magazine cover headlines in terms of word use. The characteristics of word use were found in 3 characteristics: 1) use of name calling 2) use of foreign language 3) use of homonym. Strategies of making cover

[1] นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

[2] อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

[3] ผศ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

[4] อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

* Corresponding author: Ter.: 0950365833. E-mail address: po_4568@hotmail.com

headlines were such as 1) use of famous people to make headlines 2) use of names of places to make headlines 3) use of contents about fashion to make headlines. The findings showed that language use of Vogue Thailand magazine cover headlines was selected through various word choices including interesting strategies of making headlines from increasing word playing and creative thinking in making magazine cover headlines. The authors must screen outstanding contents for making headline messages. This use of word playing can be a tool for creating interest and attracting readers or those who pay more attention to magazines.

Key words: language use, cover headlines, Vogue Thailand magazine

บทนำ

นิตยสาร คือ สื่อสิ่งพิมพ์แขนงหนึ่ง ทำหน้าที่ถ่ายทอดความคิดเห็นและเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมไปสู่ผู้อ่าน ดังที่ ระวีวรรณ ประกอบผล [1] ได้ให้ความหมายของนิตยสารไว้ว่า

> นิตยสารเป็นสื่อประเภทแรกที่เกิดขึ้นในประเทศไทย มีหน้าที่สำคัญในการสื่อสารถ่ายทอดสารสนเทศ (Information) สื่อให้ความรู้ (Education) ให้ความบันเทิงใจ (Entertainment) และการให้บริการในการประกาศ และโฆษณาต่าง ๆ หรือในอีกแง่หนึ่ง นิตยสารเป็นสื่อในการบันทึกเรื่องราวเหตุการณ์ความทรงจำ เป็นเวทีแห่งการแสดงทัศนะ และเป็นดุจสะพานเชื่อมโยงจากสังคมเก่าไปยังสังคมใหม่ เป็นแหล่งค้นคว้าเพื่อความรู้เกี่ยวกับอดีต และความเป็นมาของสังคมมนุษย์

มีความสอดคล้องกับ ดรุณี หิรัญรักษ์ [2] ที่ได้กล่าวเกี่ยวกับนิตยสารว่า “นิตยสาร หมายถึง สื่อสิ่งพิมพ์ที่มีปกอ่อน ระบุกำหนดวันออกที่แน่นอน ประกอบด้วยเนื้อหาสาระที่ให้ความรู้ และความบันเทิง เช่น บทความต่าง ๆ บทสัมภาษณ์ เรื่องสั้น นวนิยาย บทวิจารณ์ ตลอดถึงข่าวต่าง ๆ โดยผ่านผู้เขียนหลายคน” จะเห็นว่า นิตยสารมีบทบาทในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย ไม่ใช่เพียงการเสนอเนื้อหาสาระเพื่อให้เกิดความรู้เพียงประการเดียว แต่ยังมีการวิเคราะห์ วิจารณ์และสอดแทรกความคิดเห็นลงไปในเรื่องราวข่าวสารต่าง ๆ ซึ่งถือเป็นเรื่องที่สำคัญในการทำให้ผู้อ่านได้รับทราบแง่คิด และได้ความสนใจเป็นพิเศษ รวมถึงความบันเทิงที่ได้จากบทสัมภาษณ์ หรือข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเนื้อหาสาระของนิตยสาร

ลักษณะเฉพาะของนิตยสารที่มีความแตกต่างจากสื่อประเภทอื่น คือ นิตยสารมีกำหนดระยะเวลาที่ออกแน่นอน มีอายุยาวนาน และมีการแบ่งกลุ่มผู้สนใจออกเป็นกลุ่ม ๆ ทำให้นิตยสารมีข้อได้เปรียบในการเสนอรายละเอียดของข่าวสารต่าง ๆ ได้มากขึ้น อาทิ ข่าวการเมือง เศรษฐกิจ หรือข่าวบันเทิง นิตยสารจึงมีอิทธิพลเข้าถึงความรู้สึกนึกคิดของผู้อ่านได้มากกว่า ดังที่ มาลี บุณศิริพันธ์ และพงษ์ศักดิ์ พยัฆวิเชียร์ [3] ได้กล่าวถึงลักษณะเฉพาะของนิตยสารว่า

> นิตยสารมีข้อได้เปรียบในเรื่องของการมีเวลาในการเสาะแสวงหาข้อมูลอย่างละเอียดในแต่ละเรื่อง ทำให้สามารถวิเคราะห์เจาะแง่มุมต่าง ๆ ได้ลึกซึ้ง ผู้อ่านนิตยสาร

ส่วนใหญ่มักใช้เวลาว่างให้กับการอ่านมากกว่าจะอ่านแบบรวดเร็ว นอกจากนั้นนิตยสาร 1 ฉบับ จะอ่านโดยสมาชิกในครอบครัวเกือบทุกคน และอยู่กับผู้อ่านเป็นระยะเวลายาวนาน

ในประเทศไทยมีนิตยสารหลากหลายประเภทที่ได้รับความนิยม เช่น นิตยสารการเมือง นิตยสารเศรษฐกิจ นิตยสารกีฬา แต่ในปัจจุบันนี้นิตยสารที่ได้รับความนิยมมาก คือ นิตยสารแฟชั่น ซึ่งเป็นนิตยสารที่มุ่งเสนอเกี่ยวกับเรื่องกระแสที่กำลังได้รับความนิยม ในช่วงเวลานั้น ๆ ของสังคมในด้านต่าง ๆ ทั้งเรื่องการกิน การอยู่ การใช้คำพูด เสื้อผ้า ตลอดถึงวิธีการดูแลตนเอง เป็นต้น

นิตยสาร Vogue นิตยสารของประเทศสหรัฐอเมริกาถือว่าเป็นนิตยสารแฟชั่นอันดับหนึ่งของโลก มุ่งนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับกระแสความนิยมของสังคมแต่ละช่วงเวลานั้นในด้านต่าง ๆ เช่น ความงาม วัฒนธรรม การใช้ชีวิต เวทีเดินแบบ เป็นต้น ดังที่ ไทยรัฐ [4] กล่าวว่า

> นิตยสาร Vogue เป็นนิตยสารแฟชั่นอันดับ 1 ของโลก ที่ประกอบไปด้วยองค์ประกอบหลายอย่าง เช่น แฟชั่น ความงาม วัฒนธรรม การใช้ชีวิต และเวทีเดินแบบ Vogue เริ่มต้นด้วยการผลิตเป็นนิตยสารรายสัปดาห์ในปี ค.ศ. 1892 ในสหรัฐอเมริกา ก่อนที่จะกลายเป็นนิตยสารรายเดือนในภายหลังนิตยสาร Vogue ได้รับชื่อเสียงและได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังคงรักษาเป้าหมายไว้ และเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ยอดเยี่ยม จนเกิดการขยายตัวของจำนวนสมาชิกนิตยสารเพิ่มขึ้นในช่วงภาวะเศรษฐกิจตกต่ำครั้งใหญ่ด้วย ปัจจุบันตั้งแต่ ค.ศ. 1988 เป็นต้นมา แอนนา วินเทอร์ หัวหน้าบรรณาธิการคนใหม่ของ Vogue พยายามที่จะทำให้ทุกคนเข้าถึงนิตยสารได้ง่ายขึ้น มุ่งเน้นไปที่แนวคิดใหม่ การเข้าถึงแฟชั่นสำหรับผู้ชมที่กว้างขึ้น

การที่นิตยสาร Vogue ปรับเปลี่ยนแนวคิด เพื่อให้ทุกคนเข้าถึงนิตยสารได้ง่ายขึ้นนั้น ทำให้นิตยสาร Vogue เป็นที่รู้จักไปหลาย ๆ ประเทศ รวมถึงประเทศไทยด้วย

นิตยสาร Vogue Thailand เป็นนิตยสารที่ซื้อลิขสิทธิ์มาจากนิตยสาร Vogue ของสหรัฐอเมริกา เนื้อหาของนิตยสารมุ่งเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวกับกระแสนิยมในด้านต่าง ๆ เช่น ความสวยความงาม วิถีชีวิต ทั้งในแบบของประเทศไทยและในแบบของต่างประเทศที่กำลังเป็นกระแสนิยมอยู่ในขณะนี้ และที่สำคัญนิตยสารต้องการนำเสนอความเชี่ยวชาญ และความสามารถของคนไทยในหลากหลายอาชีพ ให้เป็นที่แพร่หลายและสร้างความภาคภูมิใจในความ เป็นไทยร่วมกันไว้ในนิตยสาร ดังที่ ไทยรัฐ [4] กล่าวว่า

> นิตยสาร Vogue Thailand เป็นนิตยสารลำดับที่ 21 ของโลกนิตยสารฉบับปฐมฤกษ์อย่างเป็นทางการ คือ ฉบับเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556 เนื้อหาของนิตยสารมุ่งนำเสนอเรื่องราวข่าวคราวเกี่ยวกับแฟชั่น รวมถึงความสวยความงาม และไลฟ์สไตล์ของทั้งต่างประเทศและในประเทศซึ่งนำเสนอผ่านมุมมองของบรรณาธิการและนักเขียนที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เฉพาะด้านจริง ๆ นิตยสารถูกเปรียบเสมือน

เพื่อนสนิทของผู้หญิงไทย ที่จะคอยแนะนำข่าวสาร ข้อมูล พร้อมกับสร้างสรรค์ สิ่งดี ๆ ให้เพื่อนเสมอ และที่สำคัญที่สุดนิตยสารต้องการที่จะนำเสนอฝีมือของคนไทยจากหลากหลายอาชีพ อย่างเช่น ช่างภาพ ดีไซเนอร์เพื่อเป็นการสร้างความภูมิใจของความเป็นไทยไว้ในนิตยสาร

ปกของนิตยสาร Vogue Thailand นอกจากจะมีรูปของดารา นักแสดงที่มีชื่อเสียง อาทิ ญาญ่า – อุรัสยา เสปอรบันด์ ชมพู่ อารยา เอ ฮาร์เกต ใหม่ ดาวิกา โฮเน่ เป็นต้น ที่สร้างความสนใจให้กับปกของนิตยสารแล้ว ยังนำเอาข่าวหรือเรื่องราวสำคัญมาสรุปไว้เป็นพาดหัวไว้บนหน้าปกของนิตยสาร ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของนิตยสาร และเป็นส่วนแรกที่สามารถเร้าความสนใจของผู้อ่านได้

ลักษณะของข้อความพาดหัวบนหน้าปกนิตยสาร Vogue Thailand สามารถสร้างความดึงดูดความสนใจให้ผู้อ่านได้ เนื่องจากมีการเลือกใช้ภาษาที่สามารถสื่อความหมายได้อย่างกระชับ รวดเร็ว และเร้าความสนใจให้กับนิตยสารได้เป็นอย่างดี ดังตัวอย่างการพาดหัวต่อไปนี้

> Kyoto Affair /[1] Starring YAYA / การเดินทางสู่เกียวโตของดาราสาวดาวรุ่ง ญาญ่า-อุรัสยา เสปอร์บันด์ / และเส้นทางสายแฟชั่นของเหล่าเอดิเตอร์แห่งโว้ก ประเทศไทย
>
> (Vogue Thailand ฉบับที่ 55 เดือนสิงหาคม 2560)

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่า การใช้ภาษาพาดหัวปกนิตยสาร Vogue Thailand มีการเลือกสรรภาษา พาดหัวที่มีความน่าสนใจ มีการใช้คำที่มีความหลากหลาย ทั้งการใช้คำเรียกชื่อของบุคลที่เป็นข่าวว่าเป็นข่าวของใคร ชื่อจริงนั่นก็คือ “อุรัสยา ชื่อเล่น “ญาญ่า” และนามสกุลจริงคือ “เสปอร์บันด์” ส่วนคำว่า “เกียวโต” เป็นคำเรียกชื่อ ของสถานที่ เพื่อที่จะทำให้เห็นว่าข่าวที่เกิดขึ้นเกิดขึ้นที่ไหน ทั้งยังมีการนำคำว่า “แฟชั่น” เป็นคำทับศัพท์ที่มาจาก คำในภาษาอังกฤษ หมายถึง รูปแบบที่กำลังนิยม, สิ่งที่กำลังนิยม, วิธีการที่กำลังนิยม เพื่อเพิ่มลูกเล่นให้กับการใช้ภาษา ซึ่งการนำคำภาษาไทยมาเขียนทับศัพท์จะทำให้เข้าใจได้ง่ายกว่าการใช้ภาษาอังกฤษโดยตรง ส่วนกลวิธีการพาดหัวปก ที่น่าสนใจ คือมีการใช้ชื่อบุคคลที่มีชื่อเสียง มาช่วยดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านได้เป็นอย่างดี เนื่องจากดารา หรือบุคคล ที่มีชื่อเสียงนั้นอิทธิพลทางความคิดต่อคนอื่นได้

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการใช้ภาษาพาดหัวปกนิตยสาร Vogue Thailand เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556 – เดือนธันวาคม พ.ศ. 2560 เพื่อจะทำให้ทราบว่า ข้อความพาดหัวปกนิตยสาร Vogue Thailand มีลักษณะการใช้ภาษาเป็นอย่างไร และเพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่สนใจจะศึกษา หรือเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่สนใจศึกษาภาษาพาดหัวปก หรือพาดหัวคอลัมน์ของนิตยสารอื่น ๆ

---

[1]การใช้เครื่องหมาย / เพื่อแสดงให้เห็นว่าข้อความพาดหัวอยู่ต่างบรรทัดกัน

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาการใช้ภาษาพาดหัวปกนิตยสาร โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากข้อความพาดหัวปกนิตยสาร Vogue Thailand ฉบับเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556 – เดือนธันวาคม พ.ศ. 2560 ตีพิมพ์ออกจำหน่ายเดือนละ 1 ครั้ง รวมทั้งสิ้นจำนวน 59 ฉบับ จำนวน 145 พาดหัว โดยมีวิธีการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้
   1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษา
   1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพาดหัวข่าว
   1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาในสื่อมวลชน
2. รวบรวมพาดหัวที่ปรากฏบนปกนิตยสาร Vogue Thailand เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556 – เดือนธันวาคม พ.ศ. 2560 ซึ่งจะมีการตีพิมพ์ออกจำหน่ายเดือนละ 1 ครั้ง รวมทั้งสิ้น จำนวน 59 ฉบับ จำนวน 145 พาดหัว
3. วิเคราะห์ข้อมูลด้านการใช้คำ และกลวิธีการพาดหัวปกนิตยสาร จากข้อความพาดหัวบนปกนิตยสาร Vogue Thailand ในประเด็นต่อไปนี้
   2.1 การใช้คำ
      2.1.1 การใช้คำเรียกชื่อ
      2.1.2 การใช้คำภาษาต่างประเทศ
      2.1.3 การใช้คำที่มีเสียงคล้องจองกัน
   2.2 กลวิธีการพาดหัวปกนิตยสาร Vogue Thailand
      2.2.1 การพาดหัวปกโดยการใช้ชื่อบุคคลที่มีชื่อเสียง
      2.2.2 การพาดหัวปกโดยการใช้ชื่อสถานที่
      2.2.3 การพาดหัวปกโดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับแฟชั่น
4. สรุปผล และอภิปรายผล การวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการใช้ภาษาพาดหัวปกนิตยสาร Vogue Thailand ฉบับเดือกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556 – เดือนธันวาคม พ.ศ. 2560 สามารถสรุปผลจากวิเคราะห์การใช้ภาษาพาดหัวปกนิตยสาร Vogue Thailand ได้ดังนี้

1.1 การใช้คำ

จากศึกษาการใช้คำ พบว่ามีการใช้ถ้อยคำในลักษณะต่าง ๆ ที่น่าสนใจ จำแนกออกเป็น 5 ลักษณะ ดังนี้

1.1.1 การใช้คำเรียกชื่อ จากการศึกษาปรากฏลักษณะการใช้คำเรียกชื่อ 22 พาดหัว จากพาดหัวปกนิตยสารทั้งหมด 145 พาดหัว คิดเป็นร้อยละ 15.17 จำแนกตามความหมายการใช้ได้ 3 กลุ่ม ดังนี้

1.1.1.1 การใช้คำเรียกชื่อบุคล จากการศึกษาปรากฏลักษณะการใช้คำเรียกชื่อบุคคล 17 พาดหัว จากการใช้คำเรียกชื่อ 22 พาดหัว คิดเป็นร้อยละ 77.27 จำแนกตามลักษณะการใช้ได้ 5 ลักษณะ ดังนี้

1.1.1.1.1 การใช้คำเรียกชื่อจริง นามสกุลจริง จากการศึกษาปรากฏการใช้คำเรียกชื่อจริง นามสกุลจริงทั้งหมด 6 พาดหัว จากการใช้คำเรียกชื่อบุคคลทั้งหมด 17 พาดหัว คิดเป็นร้อยละ 35.29 ซึ่งส่วนใหญ่ชื่อที่นำมาใช้เป็นชื่อของบุคคลในวงการบันเทิง เป็นส่วนใหญ่ ทั้งนางแบบ ดารา นักแสดง

1.1.1.1.2 การใช้คำเรียกชื่อจริง ชื่อเล่น นามสกุลจริง และชื่อสมญานาม จากการศึกษาปรากฏลักษณะการใช้คำเรียกชื่อจริง ชื่อเล่น นามสกุลจริง และชื่อสมญานามจำนวน 1 พาดหัว จากการใช้คำเรียกชื่อบุคคลทั้งหมด 17 พาดหัว คิดเป็นร้อยละ 5.88

1.1.1.1.3 การใช้คำเรียกชื่อเล่น ชื่อจริง นามสกุลจริง จากการศึกษาปรากฏลักษณะการใช้คำเรียกชื่อเล่น ชื่อจริง นามสกุลจริงทั้งหมด 1 พาดหัว จากการใช้คำเรียกชื่อบุคคลทั้งหมด 17 พาดหัว คิดเป็นร้อยละ 5.88

1.1.1.1.4 การใช้คำเรียกชื่อเล่น ชื่อจริง จากการศึกษาปรากฏลักษณะการใช้คำเรียกชื่อเล่น ชื่อจริงทั้งหมด 4 พาดหัว จากการใช้คำเรียกชื่อบุคคลทั้งหมด 17 พาดหัว คิดเป็นร้อยละ 23.53

1.1.1.1.5 การใช้คำเรียกชื่อเล่น นามสกุลจริง จากการศึกษาปรากฏลักษณะการใช้คำเรียกชื่อเล่น นามสกุลจริงทั้งหมด 5 พาดหัว จากการใช้คำเรียกชื่อบุคคลทั้งหมด 17 พาดหัว คิดเป็นร้อยละ 29.41

1.1.1.2 การใช้คำเรียกชื่อสิ่งของ จากการศึกษาปรากฏการใช้คำเรียกชื่อสิ่งของทั้งหมด 5 พาดหัว จากการใช้คำเรียกชื่อทั้งหมด 22 พาดหัว คิดเป็นร้อยละ 22.73

1.1.1.3 การใช้คำเรียกชื่อสถานที่ จากการศึกษาปรากฏการใช้คำเรียกชื่อสถานที่ทั้งหมด 9 พาดหัว จากการใช้คำเรียกชื่อทั้งหมด 22 พาดหัว คิดเป็นร้อยละ 40.90

1.1.2 การใช้คำภาษาต่างประเทศ จากการศึกษาปรากฏการใช้คำภาษาต่างประเทศทั้งหมด 125 พาดหัว จากพาดหัวปกนิตยสารทั้งหมด 145 พาดหัว คิดเป็นร้อยละ 86.21 โดยแบ่งเป็นการใช้คำภาษาต่างประเทศโดยการทับศัพท์ ซึ่งแบ่งภาษาออกได้ 2 ประเภท ดังนี้

1.1.2.1 การใช้คำภาษาอังกฤษโดยการทับศัพท์ จากการศึกษาปรากฏลักษณะการใช้คำภาษาอังกฤษโดยการทับศัพท์ทั้งหมด 121 พาด จากการใช้คำภาษาต่างประเทศโดยการทับศัพท์ทั้งหมด 125 พาดหัว คิดเป็นร้อยละ 96.80

1.1.2.2 การใช้คำภาษาฝรั่งเศสโดยการทับศัพท์ จากการศึกษาปรากฏลักษณะการใช้คำภาษาฝรั่งเศสโดยการทับศัพท์ทั้งหมด 4 พาดหัว จากการใช้คำภาษาต่างประเทศโดยการทับศัพท์ทั้งหมด 125 พาดหัว คิดเป็นร้อยละ 3.20

1.1.3 การใช้คำที่มีเสียงคล้องจองกัน จากการศึกษาปรากฏการใช้คำที่มีเสียงคล้องจองกันทั้งหมด 23 พาดหัว จากพาดหัวปกนิตยสารทั้งหมด 145 พาดหัว คิดเป็นร้อยละ 15.86

1.2 กลวิธีในการพาดหัวปกนิตยสาร Vogue Thailand จากการศึกษาปรากฏการใช้กลวิธีในการพาดหัวปกนิตยสารที่มีความน่าสนใจ สามารถจำแนกได้เป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1.2.1 การพาดหัวปกโดยการใช้ชื่อบุคคลที่มีชื่อเสียง จากการศึกษาปรากฏการพาดหัวปกโดยการใช้ ชื่อบุคคลที่มีชื่อเสียงทั้งหมด 17 พาดหัว จากพาดหัวปกนิตยสารทั้งหมด 145 พาดหัว คิดเป็นร้อยละ 11.72% สามารถจำแนกตามลักษณะอาชีพของบุคคลได้ 3 อาชีพ ดังนี้

1.2.1.1 การใช้ชื่อนางแบบ จากการศึกษาปรากฏการใช้ชื่อนางแบบทั้งหมด 6 พาดหัว จากการพาดหัวปกโดยการใช้ชื่อบุคคลที่มีชื่อเสียงทั้งหมด 17 พาดหัว คิดเป็นร้อยละ 35.29

1.2.1.2 การใช้ชื่อดารา / นักแสดง จากการศึกษาปรากฏการใช้การใช้ชื่อดารา / นักแสดงทั้งหมด 10 พาดหัว จากการพาดหัวปกโดยการใช้ชื่อบุคคลที่มีชื่อเสียงทั้งหมด 17 พาดหัว คิดเป็นร้อยละ 58.82

1.2.1.3 การใช้ชื่อนักร้อง จากการศึกษาปรากฏการใช้การใช้ชื่อนักร้องทั้งหมด 1 พาดหัว จากการพาดหัวปกโดยการใช้ชื่อบุคคลที่มีชื่อเสียงทั้งหมด 17 พาดหัว คิดเป็นร้อยละ 5.88

1.2.2 การพาดหัวปกโดยการใช้ชื่อสถานที่ จากการศึกษาปรากฏการพาดหัวปกโดยการใช้ชื่อสถานที่ทั้งหมด 9 พาดหัว จากพาดหัวปกนิตยสารทั้งหมด 145 พาดหัว คิดเป็นร้อยละ 6.21 สามารถจำแนกตามชื่อถานที่ออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1.2.2.1 การใช้ชื่อประเทศ จากการศึกษาปรากฏการใช้ชื่อประเทศทั้งหมด 1 พาดหัว จากการใช้ชื่อสถานที่ทั้งหมด 9 พาดหัว คิดเป็นร้อยละ 11.11

1.2.2.2 การใช้ชื่อเมืองหลวง จากการศึกษาปรากฏการใช้ชื่อเมืองหลวงทั้งหมด 7 พาดหัว จากการใช้ชื่อสถานที่ทั้งหมด 9 พาดหัว คิดเป็นร้อยละ 77.78

1.2.2..3 การใช้ชื่อทวีป จากการศึกษาปรากฏการใช้ชื่อทวีปทั้งหมด 1 พาดหัว จากการใช้ชื่อสถานที่ทั้งหมด 9 พาดหัว คิดเป็นร้อยละ 11.11

1.2.2..4 การใช้ชื่อเขตเมือง จากการศึกษาปรากฏการใช้ชื่อเขตเมืองทั้งหมด 1 พาดหัว จากการใช้ชื่อสถานที่ทั้งหมด 9 พาดหัว คิดเป็นร้อยละ 11.11

1.2.3 การพาดหัวปกโดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับแฟชั่น จากการศึกษาปรากฏการพาดหัวปกโดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับแฟชั่นทั้งหมด 72 พาดหัว จากพาดหัวปกนิตยสารทั้งหมด 145 พาดหัว คิดเป็นร้อยละ 49.66 สามารถจำแนกตามประเด็นต่าง ๆ ได้ 4 ประเด็น ดังนี้

1.2.3.1 ด้านการแต่งกาย จากการศึกษาปรากฏการการพาดหัวปกโดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับแฟชั่นด้านการแต่งกายทั้งหมด 25 พาดหัว จากการพาดหัวปกโดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับแฟชั่นทั้งหมด 72 พาดหัว คิดเป็นร้อยละ 34.72

1.2.3.2 ด้านการแต่งหน้า จากการศึกษาปรากฏการการพาดหัวปกโดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับแฟชั่นด้านการแต่งหน้าทั้งหมด 44 พาดหัว จากการพาดหัวปกโดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับแฟชั่นทั้งหมด 72 พาดหัว คิดเป็นร้อยละ 61.11

1.2.3.3 ด้านการทำผม จากการศึกษาปรากฏการการพาดหัวปกโดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับแฟชั่นด้านการทำผมทั้งหมด 3 พาดหัว จากการพาดหัวปกโดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับแฟชั่นทั้งหมด 72 พาดหัว คิดเป็นร้อยละ 4.17

1.2.3.4 ด้านการดูแลตัวเอง จากการศึกษาปรากฏการการพาดหัวปกโดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับแฟชั่นด้านการดูแลตัวเองทั้งหมด 15 พาดหัว จากการพาดหัวปกโดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับแฟชั่นทั้งหมด 72 พาดหัว คิดเป็น ร้อยละ 20.83 สามารถจำแนกออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

1.2.3.4.1 การดูแลผิวพรรณ จากการศึกษาปรากฏการการพาดหัวปกโดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับแฟชั่นด้านการดูแลการดูแลผิวพรรณทั้งหมด 11 พาดหัว จากการพาดหัวโดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับแฟชั่น ด้านการดูแลตัวเองทั้งหมด 15 พาดหัว คิดเป็นร้อยละ 73.33

1.2.3.4.2 การดูแลรูปร่าง จากการศึกษาปรากฏการการพาดหัวปกโดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับแฟชั่นด้านการดูแลการดูแลรูปร่างทั้งหมด 4 พาดหัว จากการพาดหัวโดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับแฟชั่นด้านการดูแลตัวเองทั้งหมด 15 พาดหัว คิดเป็นร้อยละ 26.67

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการใช้ภาษาพาดหัวปกนิตยสาร Vogue Thailand ฉบับเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556 – เดือนธันวาคม พ.ศ. 2560 มีประเด็นที่ปรากฏและข้อนำเสนออภิปรายผล ดังนี้

จากการศึกษาการใช้คำที่ปรากฏในพาดหัวปกนิตยสาร Vogue Thailand พบว่า มีการใช้คำในลักษณะต่าง ๆ ที่น่าสนใจ จำแนกออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1) การใช้คำเรียกชื่อ พบว่า การใช้คำเรียกชื่อที่ผู้ศึกษาพบ ทั้งชื่อของบุคคล สิ่งของ และสถานที่ล้วนมีชื่อเสียง และเกี่ยวข้องกับวงการบันเทิง วงการแฟชั่นเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า นิตยสาร Vogue Thailand เป็นนิตยสาร ที่มุ่งนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับดารา วงการบันเทิง แฟชั่น เป็นหลัก

2) การใช้คำภาษาต่างประเทศ พบว่า การใช้คำภาษาต่างประเทศที่นำมาทับศัพท์ เป็นการนำคำที่มีใช้อยู่จริงในชีวิตประจำวัน ซึ่งการนำคำเหล่านี้มาเขียนอยู่ในรูปของภาษาไทย จะทำให้เข้าใจได้ง่ายกว่าการใช้คำภาษาต่างประเทศโดยตรง การนำคำภาษาต่างประเทศมาใช้เพื่อทำให้เกิดความทันสมัย บางก็เป็นคำศัพท์ที่ใช้เฉพาะในวงการแฟชั่น เช่น คำว่า เมกอัพ นอกจากนี้การใช้คำดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า พาดหัวปกนิตยสาร Vogue Thailand มีความหลากหลาย ทางภาษา กล่าวคือ นอกจากข้อความพาดหัวปกจะมีการใช้คำภาษาไทยที่ใช้กันโดยทั่วไปแล้ว ยังมีการใช้คำทับศัพท์ที่มาจากภาษาอังกฤษ และภาษาฝรั่งเศส เพื่อเพิ่มลูกเล่นให้กับข้อความพาดหัวอีกด้วย

3) การใช้คำที่มีเสียงคล้องจองกัน พบว่า การใช้คำที่มีเสียงคล้องจองกันเพื่อให้ข้อความพาดหัวปกนิตยสาร มีลักษณะของภาษาที่มีลูกเล่น แปลกใหม่ และเมื่ออ่านออกเสียงจะได้รู้สึกว่ามีท่วงทำนองและการออกเสียงที่ไพเราะกว่าการใช้คำที่เรียบเรียงไว้ตามปกติ

ส่วนการศึกษากลวิธีในการพาดหัวปกนิตยสาร Vogue Thailand พบว่า มีการใช้กลวิธีในการพาดหัวปกนิตยสารที่มีความน่าสนใจ สามารถจำแนกได้เป็น 3 กลวิธี ดังนี้

1) การพาดหัวปกโดยการใช้ชื่อบุคคลที่มีชื่อเสียง พบว่า ชื่อทั้งหมดเป็นชื่อของบุคคลที่มีชื่อเสียงและได้รับความนิยม และเป็นที่รู้จักกันดีในหมู่คนทั่ว ๆ ไป เพื่อดึงดูดใจให้ผู้อ่านหันมาสนใจตัวนิตยสาร ผ่านการนำเรื่องราวของบุคคลที่มีชื่อเสียงเหล่านี้ เพราะหากเลือกบุคคลที่ไม่มีชื่อเสียงมานำเสนอก็จะทำให้เนื้อหา

สาระที่จะนำเสนอเรียบ ๆ ไม่มีความน่าสนใจ ผู้อ่านส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับตัวบุคคลที่ถูกนำเสนอมากว่าบุคคลเหล่านั้นเป็นใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ยิ่งหากเนื้อหานำเสนอเรื่องราวชีวิตส่วนตัวแล้วจะยิ่งให้ความสนใจเป็นพิเศษ เพราะเนื้อหาเหล่านั้นเปรียบเสมือนบทสนทนาสุดพิเศษที่ทำให้ผู้อ่านนั้นรู้สึกใกล้ชิดกับบุคคลที่มีชื่อเสียงที่ตนเองชื่นชอบได้

2) การพาดหัวปกโดยการใช้ชื่อสถานที่ พบว่า ซึ่งชื่อทั้งหมดเป็นชื่อของสถานที่ที่มีความโดดเด่นเป็นที่รู้จักกันดีในบุคคลทั่ว ๆ ไป ซึ่งชื่อแต่ละชื่อที่นำมานั้นล้วนแล้วแต่มีความโดดเด่น มีชื่อเสียงและเอกลักษณ์ในด้านของแฟชั่น และวงการบันเทิง ไม่ว่าจะโดดเด่นในเรื่องการตัดเย็บเสื้อผ้า การเดินแบบ หรือโรงละคร การแสดง การใช้ชื่อสถานที่มีความสำคัญมากในการพาดหัวปกนิตยสาร เพราะจะชี้ให้เห็นว่าเนื้อหาที่ต้องการจำนำเสนอเกิดขึ้นที่ไหน ดังนั้นผู้เขียนจึงจำเป็นที่จะต้องเลือกสรรชื่อสถานที่ที่มีความโดดเด่น เป็นที่รู้จักกันดีมา และมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่สอดคล้องกับประเด็น เรื่องราวที่ต้องการนำเสนอ

3) การพาดหัวปกโดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับแฟชั่นในด้านต่าง ๆ เช่น การแต่งกาย การแต่งหน้า การทำผม และการดูแลตัวเอง พบว่า เนื้อหาของนิตยสารทั้งหมดเป็นการมุ่งนำเสนอเนื้อหาเรื่องราวเกี่ยวกับแฟชั่น ความสวยงามงาม การดูแลตัวเอง เพื่อให้ผู้อ่านได้รู้ว่าตอนนี้กระแสความนิยมในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างไรนั้นจะทำให้ผู้อ่านเป็นคนทันสมัย ตามทันทุกข่าวคราวและเหตุการณ์ในวงการแฟชั่นและสามารถนำความรู้ที่ได้เป็นแนวทางในการนำไปปรับใช้กับการดำเนินชีวิตของตัวผู้อ่านได้อีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาการใช้ภาษาพาดหัวปกนิตยสาร Vogue Thailand เป็นงานวิจัยที่มุ่งศึกษาการใช้ถ้อยคำ และกลวิธีในการพาดหัวปกนิตยสาร ซึ่งเหมาะสมกับผู้ที่สนใจในวิชาภาษาไทย ดังนั้นเพื่อประโยชน์จากการวิจัยในครั้งนี้จึงใคร่เสนอแนะดังนี้

ควรนำไปศึกษาและเผยแพร่เป็นตัวอย่างการสอนแก่ผู้สอนวิชาภาษาผู้เขียนข่าว และผู้ที่สนใจในวิชาภาษาไทย เพื่อทำให้ทำความเข้าลักษณะการใช้ภาษาในการพาดหัวปกนิตยสาร และสื่ออื่น ๆ อีกทั้งเพื่อประโยชน์ในการอ่านวิเคราะห์ข่าวสารในชีวิตประจำวัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาการใช้ภาษาพาดหัวปกนิตยสาร Vogue Thailand ในด้านการใช้ถ้อยคำ และกลวิธีในการพาดหัวปกนิตยสาร ทำให้เห็นแนวทางการวิจัยดังนี้

1. ควรมีการศึกษาการใช้สำนวนจากพาดหัวปกนิตยสาร Vogue Thailand
2. ควรจะมีการศึกษาการใช้ภาษาในเนื้อข่าวจากนิตยสาร Vogue Thailand
3. ควรจะมีการศึกษารูปวลีจากพาดหัวปกนิตยสาร Vogue Thailand

เอกสารอ้างอิง

[1] ระวีวรรณ ประกอบผล. (2530). **นิตยสารไทย = Thai magazine**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

[2] ดรุณี หิรัญรักษ์ (2530). **การหนังสือพิมพ์เบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

[3] มาลี บุณศิริพันธ์ และพงษ์ศักดิ์ พยัฆวิเชียร์. (2528). **"การจัดทำนิตยสารและวารสาร", ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์ หน่วยที่ 8 – 15**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

[4] ไทยรัฐ. (2556). **'VOGUE' ประเทศไทยมาแล้ว**. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 เดือนธันวาคม พ.ศ. 2560. จากเว็บไซต์ : https://www.thairath.co.th/content/324135.

กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันในซิทคอมเรื่อง เสือ ชะนี เก้ง

Strategies of Creating Humor in Sitcoms "Tigers, Gibbons, Barking Deer"

อุมาพร พรมแก้ว[1*] ศรีอังคาร ถาวโรฤทธิ์[2] ปริยากรณ์ ชูแก้ว[3] อลิสา คุ่มเคี่ยม[4]

Umaporn Promkaew[1] * Sriangkan Tawarorit[2] Pariyakorn Chookaew[3] Alisa Kumkium[4]

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษากลวิธีการสร้างอารมณ์ขันในซิทคอมเรื่อง เสือ ชะนี เก้ง เสนอผลการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์ โดยเก็บข้อมูลย้อนหลังจากวิดีโอใน Youtube จำนวนทั้งหมด 27 ตอน ผลการวิจัยมีดังนี้ ผลการศึกษากลวิธีการสร้างอารมณ์ขันในซิทคอมเรื่อง เสือ ชะนี เก้ง พบว่า มี 7 กลวิธี ดังนี้ 1) กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการยั่วล้อ 2) กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการสร้างเรื่องเกินจริง 3) กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการสร้างเรื่องสัปดน 4) กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการใช้สัญลักษณ์ 5) กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการทำให้ผิดความคาดหมาย 6) กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการล้อสังคม 7) กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการใช้ภาษา ได้แก่ การใช้คำสแลง การใช้คำหยาบ การใช้คำพ้อง และการใช้คำซ้ำ กลวิธีทั้งหมดล้วนเกิดจากการเล่นภาษาจนนำไปสู่อารมณ์ขันโดยการสอดแทรกมุขตลกลงไป นอกจากนี้ยังสร้างความสุขและสร้างเสียงหัวเราะให้กับผู้ชมได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ : กลวิธีการสร้างอารมณ์ขัน, อารมณ์ขัน, ซิทคอม

Abstract

This research aimed to study strategies of creating humor in sitcoms "*Tigers, Gibbons, Barking Deer*" as descriptive analysis study. The data was collected through 27 episodes of sitcoms "*Tigers, Gibbons, Barking Deer*" from YouTube. Seven strategies were found in the findings as follows: 1. Strategies of creating humor by making jokes 2. Strategies of creating humor by using exaggeration 3. Strategies of creating humor by using vulgarity 4. Strategies of creating humor by using symbols 5. Strategies of creating humor by using wrong guessing 6. Strategies of creating humor by using social satire 7. Strategies of creating humor by using language such as slang, vulgar, synonyms and repeated words. All strategies stem from playing with language leading to creating humor by inserting humorous perspective including creating happiness and laughter for audience.

Key words: Strategies of creating humor, humor, sitcoms

[1] นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

[2] อ., สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

[3] อ., สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

[4] อ., สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

บทนำ

สังคมปัจจุบันมีความเครียดมากขึ้นจากปัจจัยต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการเมืองปัญหาทำงาน ปัญหาการเรียน ปัญหาเศรษฐกิจ ล้วนแต่มีผลต่อการดำรงชีวิตในสังคม หลายคนจึงแสวงหาที่ผ่อนคลายความเครียด เช่น การไปเที่ยวพักผ่อน การออกกำลังกาย การรับสิ่งบันเทิงจากสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อทางภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ การดูละคร และรายการตลก เพื่อผ่อนคลายความเครียด การมีอารมณ์ขันจึงเป็นอีกวิธีที่ทุกคนนำมาใช้เพื่อเป็นการลดความเครียด ดังที่ กฤตยา แสวงเจริญ [1] ได้กล่าวว่า อารมณ์ขันเป็นวิธีการหนึ่งที่ธรรมชาติสร้างไว้สำหรับมนุษย์ให้คลายความเครียด เพราะหากมนุษย์รู้จักที่จะเลือกใช้อย่างเหมาะสมแล้วจะก่อประโยชน์กับตนเองและผู้อยู่รอบข้างอย่างมหาศาลทีเดียว

อารมณ์ขันเป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้หัวเราะ การจะมีภาวะอารมณ์ขันได้นั้นจะต้องมีสิ่งมากระตุ้นให้เกิดความตลก โดยจะเปล่งเสียงหัวเราะหรือมีรอยยิ้มออกมาทางสีหน้า ดังที่ อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ [2] ได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับอารมณ์ขันไว้ว่า อารมณ์ขัน ถือได้ว่าเป็นปรากฏการณ์ที่สำคัญอย่างหนึ่งของมนุษย์ ที่มีการถ่ายทอดต่อกันมาจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง และมีการนำเสนอรูปแบบใหม่ ๆ ผ่านสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ย่อมเป็นเครื่องแสดงให้เห็นว่าอารมณ์ขันมีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนในสังคม

การนำเสนออารมณ์ขันมีหลายรูปแบบ ปัจจุบันอารมณ์ขันปรากฏให้เห็นกันมากขึ้นในสื่อหลายประเภท ไม่ว่าจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ หนังสือการ์ตูน วารสาร หรือจะเป็นสื่อโทรทัศน์ที่มีการนำเสนอในแบบรายการต่าง ๆ ดังที่ สิทธา พินิจภูวดล [3] ได้กล่าวไว้ว่า หนังสือพิมพ์และนิตยสารมักเสนอเรื่องประเภทบันเทิงคดี เพื่อสื่ออารมณ์ขันแก่ผู้อ่าน ทั้งในรูปแบบข้อเขียนสั้น ๆ เรื่องเล่า เรื่องล้อเลียน เรื่องเสียดสีและการ์ตูนมักมีรายการเล่าเรื่องขำขัน มีทั้งเรื่องเก่าเล่าใหม่ที่ผู้เล่าคิดแต่งขึ้นจากสภาพการณ์ของสังคมปัจจุบันนำมาพูดเล่นลิ้น เล่นสำนวนเพื่อก่อให้เกิดอารมณ์ขันสนุกสนานเรียกเสียงหัวเราะ รายการโทรทัศน์หลายรายการนิยมแทรกบทตลกของดาราตลกและมีรายการล้อเลียนเพื่อเร้าอารมณ์ขันด้วย

ปัจจุบันอารมณ์ขันสอดแทรกอยู่ในสื่อหลายประเภทที่ทำให้ผู้คนรู้สึกขบขันหรืออมยิ้มได้เช่น รายการตลก 6 ฉาก รายกายI Can See Your Voice Thailand ซิทคอมเรื่อง เสือ ชะนี เก้ง จะปรากฏให้เห็นในรายการโทรทัศน์ ซึ่งซิทคอมก็เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างอารมณ์ขันหรือเสียงหัวเราะ เป็นละครแนวตลกชวนหัวเราะและมีมุขตลกเป็นส่วนประกอบในการดำเนินเรื่อง ดังที่ กาญจนา แก้วเทพ [4] ได้กล่าวไว้ว่า ซิทคอมได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในประเทศไทย เนื่องจากให้ทั้งความสนุกสนาน เข้าใจง่าย มีจำนวนของตัวละครและฉากไม่มาก มักมีเรื่องราวจบในตอนเดียว ผู้ผลิตจำนวนมากจึงหันมาให้ความสนใจที่จะผลิตละครแนวนี้กันอย่างมากขึ้นและต่อเนื่อง มีการดำเนินเรื่องเป็นเหตุการณ์หลัก ๆ อยู่ 2 เหตุการณ์โดยจะเล่าเรื่องสลับกันไปมา และมีการสอดแทรกมุขตลกลงไปทำให้ละครโทรทัศน์จะติดอันดับหนึ่งอยู่เสมอ โดยเฉพาะรายการประเภทซิทคอมที่กำลังได้รับความนิยมอย่างมากในปัจจุบันนี้ เป็นซิทคอมที่สร้างเสียงหัวเราะ สร้างความสุข และดึงดูดความสนใจจากผู้ชมได้เป็นอย่างดี

ซิทคอมถือได้ว่ามีจุดเด่นในการใช้กลวิธีการใช้ภาษาในการสร้างอารมณ์ขัน ซึ่งเป็นศิลปะของการถ่ายถอดเรื่องราวความคิดของผู้เขียนบทออกมาทางคำพูดของตัวละคร หรือบทสนทนา ดังที่นราพร สังข์ชัย

[4] กล่าวว่า การใช้ภาษาในซิทคอมนั้นก็เป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะภาษาในซิทคอมจะต้องเป็นภาษาที่สร้างอารมณ์ขันให้กับผู้ชมทั้งนี้ เนื่องมาจากลักษณะของซิทคอมเป็นละครตลกสถานการณ์ไม่ปกติที่เกิดขึ้นโดยตัวละครไม่คาดฝัน ทำให้เกิดเรื่องราวที่ตลกขบขันขึ้นต่าง ๆ จึงอาจกล่าวได้ว่าถ้าพูดถึงละครซิทคอมก็จะนึกถึงเรื่องราวและภาษาที่สร้างอารมณ์ขันให้กับผู้ชมนั่นเอง

ในปัจจุบันซิทคอมได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในรายการโทรทัศน์ โดยเฉพาะซิทคอมเรื่อง เสือ ชะนี เก้ง มีทั้งซีซั่น1 และซีซั่น2 จะเห็นว่าได้รับความนิยมที่ต่อเนื่องขึ้น ทั้งตัวละครและการใช้ภาษาที่ใช้การสร้างอารมณ์ขัน ทำให้ผู้ชมเกิดอารมณ์ขันและสร้างความบันเทิง กล่าวได้ว่าซิทคอมมีศิลปะการใช้ภาษาที่น่าสนใจ โดยเลือกสรรคำ สำนวนประกอบเป็นบทสนทนาเพื่อใช้ในการดำเนินเรื่อง อีกทั้งตัวละครที่มีความหลากหลายทั้งในแง่ของเพศ วัย อาชีพ หน้าตา เพื่อทำให้ตัวละครและการดำเนินเรื่องที่มีการสอดแทรกมุกตลกทำให้เกิดความสนุกสนาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันในซิทคอมเรื่อง เสือ ชะนี เก้ง

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะซิทคอมเรื่อง เสือ ชะนี เก้ง ซึ่งออกอากาศตั้งแต่วันที่ 24 กรกฎาคม 2559 ถึง 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560 จำนวนทั้งหมด 27 ตอน ตอนละ 40 นาที เป็นเวลาทั้งหมด 1,080 นาที เก็บข้อมูลย้อนหลังจากวีดีโอใน Youtube

การศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

    1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ขัน

        1.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความหมายอารมณ์ขัน

        1.1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการสร้างอารมณ์ขัน

    1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการสร้างอารมณ์ขัน

    1.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับซิทคอม

2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากซิทคอมเรื่อง เสือ ชะนี เก้ง ที่กำหนดไว้ในขอบเขตของการวิจัย

3. นำข้อมูลที่ได้มาศึกษาและวิเคราะห์กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันตามที่กำหนดไว้ในขอบเขตของการวิจัย

4. สรุปผล อภิปรายผลและขีอเสนอแนะ

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันในซิทคอมเรื่องเสือ ชะนี เก้ง ตามวัตถุประสงค์

1. กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการยั่วล้อ

ผลการศึกษากลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการยั่วล้อ พบว่ามีการใช้กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการยั่วล้อทั้งหมด 10 ตอน จากซิทคอมทั้งหมด 27 ตอน คิดเป็นร้อยละ 37.03 ดังตัวอย่าง ฉากเล่าย้อนไปตอนที่เรียนมหาวิทยาลัย ในขณะที่เจ๊ออย ชีต้าและตั้มกำลังนั่งคุยกันอยู่ในบริเวณที่นั่งของมหาวิทยาลัย

เจ๊ออย : ผู้ชายมา ! (เจ๊ออยอุทานขึ้นพร้อมกับโพสท่าอ่อย)

ชีต้า : นี่ ! เค้าไม่มองมึงด้วยซ้ำ

เจ๊ออย : กูว่าเค้ารีบ

ตั้ม : รีบไปเรียน ? (ตั้มพูดแทรกขึ้นมา)

ชีต้า : รีบหนีอิเจ้นี่แหละ

เจ๊ออย : รู้งี้ซิ่วอีกปีจะได้มีผู้ชายมาจีบเยอะ ๆ

ชีต้า : นี่ ! ถ้ามึงซิ่วอีกปีอายุมึงเท่าอาจารย์ละนี่

(เสือ ชะนี เก้ง, 24 กรกฎาคม 2559 : เราและนาย)

จากบทสนทนาข้างต้นเป็นการสร้างอารมณ์ด้วยกลวิธียั่วล้อ ในบริบทนี้ตัวละครที่ชื่อชีต้าได้พูดยั่วล้อเจ๊ออยว่า “ถ้ามึงซิ่วอีกปีอายุมึงเท่าอาจารย์ละนี่” ซึ่งคำว่า ซิ่ว ในพจนานกรมคำใหม่ (2553 : 62) ให้ความหมายไว้ว่า สอบเข้ามหาลัยได้แล้ว เปลี่ยนไปสอบเข้าคณะหรือมหาวิทยาลัยใหม่ เนื่องจากตัวละครที่ชื่อเจ๊ออยนั้นได้เข้ามาเรียนซ้ำในมหาลัยพร้อมกับตั้มและชีต้า จึงถือว่าเจ๊ออยมีอายุที่แก่กว่าตั้มและชีต้า ชีต้าจึงได้พูดประชดเจ๊ออยว่าถ้าจะซิ่วอีกอายุก็คงแก่เท่าอาจารย์แล้ว ซึ่งสิ่งที่ชีต้าพูดเป็นการพูดยั่วล้อปมด้อยของเจ๊ออยเพื่อให้เกิดความอับอาย

2. กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการสร้างเรื่องเกินจริง

ผลการศึกษากลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการสร้างเรื่องเกินจริง พบว่ามีการใช้กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการยั่วล้อทั้งหมด 7 ตอน จากซิทคอมทั้งหมด 27 ตอน คิดเป็นร้อยละ 25.92 ดังตัวอย่าง ฉากตอนที่ตั้มกำลังจ้องมองหลอดกาวที่ติดอยู่บนฝาผนัง และชีต้าก็กำลังเดินออก

มาพอดี ซึ่งชีต้าได้สงสัยว่าทำไมตั้มจึงชอบมองหลอดกาวนั้นอยู่ตลอด จึงได้เอ่ยปากถามตั้มด้วยความอยากรู้และสงสัย

ชีต้า : ตกลงกาวนี่มีอะไรอยู่วะ (ชีต้าถามด้วยความสงสัย)

ตั้ม : มีพ่อมึงอยู่มั้ง (ตั้มสวนกลับอย่างเร็ว)

(เสือ ชะนี เก้ง, 7สิงหาคม 2559 : กะหล่ำดอก)

จากบทสนทนาข้างต้นเป็นการใช้กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการสร้างเรื่องเกินจริง ในบริบทนี้ตัวละครที่ชื่อชีต้าสงสัยตั้มว่าทำไมชอบมองกาวที่ติดไว้ข้างฝาผนังจึงได้ถามตั้มขึ้นด้วยความที่อยากรู้ ตัวละครที่ชื่อตั้มจึงตอบกลับไปว่า “มีพ่อมึงอยู่มั้ง” จากประโยคที่ตั้มพูดนั้นเป็นการกล่าวเกินจริง เพราะไม่มีทางจะเป็นไปได้แน่นอนที่พ่อของชีต้าจะไปอยู่ในหลอดกาวนั้น จากการพูดของตั้มเป็นการสร้างอารมณ์ขันให้กับผู้ชมเพื่อชี้ให้เห็นว่าชีต้าไม่ควรมายุ่งเรื่องส่วนตัวของตั้มมากเกินไป

3. กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการสร้างเรื่องสัปดน

ผลการศึกษากลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการสร้างเรื่องสัปดน พบว่ามีการใช้กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการสร้างเรื่องสัปดนทั้งหมด 20 ตอน จากซิทคอมทั้งหมด 27 ตอน คิดเป็นร้อยละ 74.08 ดังตัวอย่าง ฉากตอนที่ตั้มกำลังเดินออกมาจากคอนโด แล้วอยู่ ๆ ชีต้าก็ได้วิ่งตามตั้มมา ชีต้าจึงได้ซักถามตั้มด้วยความเป็นห่วงเพราะเห็นตั้มกำลังทำหน้าเคร่งเครียด

ชีต้า : ผัวขา.....ช่วงนี้ไม่ค่อยได้เห็นหน้าเลยนะออกไปทำงานทุกวันเลยอะ เมียคิดถึ๊ง คิดถึง (พร้อมกับส่งสายตาออดอ้อนตั้ม) ปะ เราขึ้นไปทำการบ้านกันมั้ย (พูดเสร็จก็รีบจูงมือตั้มทันที)

ตั้ม : ทำการบ้านพ่อมึงสิ ! (พร้อมกับเอาเท้าเตะก้นชีต้า)

ชีต้า : โอ๊ยยยย (ร้องอุทานขึ้นพร้อมกับเอามือจับก้นตัวเอง)

(เสือ ชะนี เก้ง, 28 สิงหาคม 2559 : ตอนเต่าอมทุกข์)

จากบทสนทนาข้างต้นเป็นการสร้างเรื่องสัปดน ในบริบทนี้ชีต้าได้พูดกับตั้มว่า “เราขึ้นไปทำการบ้านกันมั้ย” จากประโยคที่ชีต้าพูดเป็นเรื่องที่ชวนให้คิดถึงเรื่องเพศ โดยกิดจากคำว่า “ทำการบ้าน” เป็นการพูดถึงเรื่องสองแง่สองง่าม คือ ความหมายตามรูปภาษาหมายความว่า ทำงานหรือทำแบบฝึกหัดตามที่ครูอาจารย์สั่งให้ทำนอกเวลาเรียน แต่อีกความหมายคือ การร่วมเพศ สื่อให้คิดถึงเกี่ยวกับกิจกรรมทางเพศ แต่ตัวละครกลับใช้คำพูดเป็นเชิงนัย ไม่ได้กล่าวโดยตรงเนื่องจากเป็นคำที่ไม่สุภาพ คนที่จะสามารถเข้าใจเรื่องที่ตัวละครนั้นพูด จะต้องเป็นคนที่รู้นัยความหมายที่ตัวละครต้องการจะสื่อ

4. กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการใช้สัญลักษณ์

ผลการศึกษากลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการใช้สัญลักษณ์ พบว่ามีการใช้กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการใช้สัญลักษณ์ทั้งหมด 3 ตอน จากซิทคอมทั้งหมด 27 ตอน คิดเป็นร้อยละ 11.11 ดังตัวอย่าง ฉากตอนที่ตั้มมาช่วยลงโปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้เจ๊ออยที่ร้านกาแฟ

ตั้ม : เสร็จละ ลงโปรแกรมให้เสร็จแล้วเจ๊ (ตั้มเรียกเจ๊ออยให้มาดู)

เจ๊ออย : หูย ! ขอบใจมากนะพ่อตั้มกระบองทองของเจ๊ (พร้อมกับก้มหน้าลงไปพูด

กับเป้ากางเกงของตั้ม) ถัดจากผัวเจ๊ก็มีตั้มเนี่ยแหละที่คอยช่วยเจ๊อยู่ตลอดเลยอ่ะ แต่ก็มีบางเรื่องนะที่อยากจะให้ตั้มช่วย (พูดพร้อมกับเอานิ้วไปสะกิดที่แขนของตั้ม)

ตั้ม : ถ้าอยากให้กูตั้มมึงเนี่ย กูไม่ช่วย (พูดพร้อมส่ายหัวไปมา)

เจ๊ออย : โอ๊ย !! เกลียดว่ะไอ้พวกรู้ทัน (พร้อมกับเหล่ตาตะคอกใส่ตั้ม) ไม่สงเคราะห์เจ๊หน่อยเหรอ เนี่ยผัวเจ๊ไม่ได้มาหาตั้ง 3 เดือนแล้วนะ (พูดด้วยน้ำเสียงที่ออดอ้อน)

(เสือ ชะนี เก้ง, 28 สิงหาคม 2559 : เต่าอมทุกข์)

จากบทสนทนาข้างต้นเป็นการใช้กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการใช้สัญลักษณ์ ในบริบทนี้ตัวละครที่ชื่อเจ๊ออยได้พูดขอบคุณตั้มที่ช่วยดูคอมพิวเตอร์ให้ว่า “ขอบใจนะ พ่อตั้มกระบองทองของเจ๊” ซึ่งคำที่เจ๊ออยพูดหยอกล้อตั้มว่า “กระบองทอง” เป็นการใช้สัญลักษณ์แทนอวัยวะเพศของผู้ชายซึ่งเป็นคำที่ไม่สุภาพจึงไม่สามารถจะกล่าวตรงไปตรงมาได้ เจ๊ออยจึงได้ใช้สัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมายแทนและทำให้เกิดอารมณ์ขัน

5. กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการทำให้ผิดความคาดหมาย

ผลการศึกษากลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการทำให้ผิดความคาดหมาย พบว่ามีการใช้กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการทำให้ผิดความคาดหมายทั้งหมด 13 ตอน จากซิทคอมทั้งหมด 27 ตอน คิดเป็นร้อยละ 48.14 ดังตัวอย่าง ฉากที่ร้านกาแฟเจ๊ออยและชีต้ากำลังคุยกัน อยู่ ๆ เจ๊ออยก็หัวเราะขึ้นมา

ชีต้า : นี่ กูไม่ได้เล่าให้มึงขำกูนะเว่ยกูเล่าให้มึงเห็นใจกูอีเจ๊ (ชีต้าพูดด้วยความ

โมโห)

เจ๊ออย : โอ๋ ๆ ลูกสาวของคุณแม่โดนชะนีแย่งผัวโนะ กูไม่สงสารหรอกเป็นกูนะกู

อายแทรกแผ่นดินหนีไปแล้ว เห้ยกูอยากเห็นเลยอ่ะหน้าตาของอีน้องแอมแปร์เป็นยังไงวะ (เจ๊ออยพูดหยอกล้อตั้มพร้อมกับหัวเราะ)

ชีต้า : มึงจะไปตบให้กูใช่มั้ย

เจ๊ออย : เปล่า กูจะไปมอบมงให้มัน

(เสือ ชะนี เก้ง, 7สิงหาคม 2559 : กะหล่ำดอก)

จากบทสนทนาข้างต้นเป็นการใช้กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการทำให้ผิดความคาดหมาย ในบริบทนี้ตัวละครที่ชื่อเจ๊ออยได้ปลอบตัวละครที่ชื่อชีต้า เนื่องจากชีต้านั้นเสียใจที่ตนเองโดนผู้หญิงแย่งแฟน โดยเจ๊ออยได้พูดกับชีต้าว่าอยากเห็นหน้าน้องแอมแปร์ที่แย่งแฟนของชีต้า ในความคิดของชีต้าจึงคิดว่าเจ๊ออยจะไปตบน้องแอมแปร์ให้ตน แต่ความจริงคือสถานการณ์กลับผิดความคาดหมายเพราะเจ๊ออยแค่จะไปมอบมงให้เท่านั้นเอง คำว่า “มอบ” หมายถึง สละให้, ยกให้ เช่น มอบทรัพย์สมบัติ ส่วนคำว่า “มง” ถูกตัดทอนมา

จากคำว่า “มงกุฎ” หมายถึง เครื่องประดับศีรษะ เช่น มงกุฎนางสาวไทย เมื่อนำมารวมกันในคำว่า “มอบมง” จึงหมายถึง เป็นการมอบมงกุฎให้เป็นรางวัลให้กับน้องแอมแปร์ที่ทำให้ชีต้าโมโหได้

6. กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการล้อสังคม

ผลการศึกษากลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการล้อสังคม พบว่ามีการใช้กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการล้อสังคมเพียง 1 ตอน จากซิทคอมทั้งหมด 27 ตอน คิดเป็นร้อยละ 3.70 ดังตัวอย่าง ฉากตอนที่ตั้มกำลังคุยโทรศัพท์ แล้วเป็ก็ได้ถามตั้มขึ้นมา

เป็ด : เฮีย โทรหาเพื่อนคุณเอิงเอยเหรอ

ตั้ม : ป่าววว

เป็ด : อ่าว แล้วเฮียโทรหาใครอะ

ตั้ม : ท่านประยุทธ์มั้ง

เป็ด : แล้วเฮียได้ถามท่านมั้ย ว่าสงกรานต์ปีนี้เราจะมีน้ำเล่นพอป่าวอ่ะ

(เสือ ชะนี เก้ง, 19 กุมภาพันธ์ 2560 : Devil)

จากบทสนทนาข้างต้น ในบริบทนี้เป็นการล้อเลียนรัฐบาล โดยกล่าวถึงชื่อของท่านนายกรัฐมนตรี ซึ่งตั้มได้พูดประชดเป็ดด้วยการกล่าวชื่อท่านประยุทธ์ เป็นการพูดถึงชื่อของนายกรัฐมนตรี เป็ดจึงได้กล่าวถึงประเด็นการบริหารงานของรัฐบาลในเรื่องของน้ำที่ใช้เล่นสงกรานต์ ซึ่งตัวละครทั้งสองคนได้นำประเด็นทางสังคมมาพูดล้อเลียนเพื่อให้เกิดอารมณ์ขัน

7. กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยภาษา ซึ่งปรากฏกลวิธีย่อย ดังนี้

7.1 การใช้คำสแลง ผลการศึกษากลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการใช้คำสแลง พบว่ามีการใช้กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการใช้คำสแลงทั้งหมด 18 ตอน จากซิทคอมทั้งหมด 27 ตอน คิดเป็นร้อยละ 67.67 ดังตัวอย่าง ฉากที่เอิงเอยเดินเข้ามาหาตั้มในคอนโด แต่ไม่เห็นตั้มจึงได้ถามชีต้าซึ่งชีต้ากำลังเดินออกมาพอดี

เอิงเอย : พี่ชีต้าคะ ตั้มอยู่ที่ห้องมั้ยคะพอดีเอิงจะคุยกับเค้าเรื่องงานโทรไปก็ไม่รับสายเลยอ่ะค่ะ

ชีต้า : มันก็คงจะตั้ม**ชะนี**อยู่ล่ะสิ มันถึงไม่รับสายอะ (ชีต้าพูดด้วยอารมณ์ที่หงุดหงิดมาก)

(เสือ ชะนี เก้ง, 7สิงหาคม 2559 : กะหล่ำดอก)

จากบทสนทนาข้างต้น เป็นการใช้คำสแลงที่มีอยู่ในภาษาไทยมาใช้ในความหมายใหม่เชิงอุปมา คือ คำว่า “ชะนี” โดย “ชะนี” ราชบัณฑิตยสถาน (2554 : 336)ให้ความหมายว่า ชื่อสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม แขน

ยาวมาก ไม่มีหาง ขนยาวนุ่ม เดินตัวตั้งตรง ห้อยโหนอยู่ตามต้นไม้สูง ๆ ร้องเสียงดัง แต่ความหมายใหม่ “ชะนี” หมายถึง เพศหญิง หรือผู้หญิง ซึ่งจะนิยมใช้เรียกกันเฉพาะกลุ่ม เช่น ในกลุ่มวัยรุ่น ในบริบทนี้ชีต้าได้พูดคำว่า “ชะนี” แทนชื่อผู้หญิงของตั้ม โดยคำดังกล่าวที่ตัวละครได้พูดนั้นทำให้เกิดอารมณ์ขันขึ้นได้

7.2 การใช้คำหยาบ ผลการศึกษากลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการใช้คำหยาบ พบว่ามีการใช้กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการใช้คำหยาบทั้งหมด 19 ตอน จากซิทคอมทั้งหมด 27 ตอน คิดเป็นร้อยละ 70.37 ดังตัวอย่าง ฉากตอนที่ตั้มกำลังจ้องมองหลอดกาวที่ติดอยู่บนฝาผนัง และชีต้าก็กำลังเดินออกมาพอดี ซึ่งชีต้าได้สงสัยว่าทำไมตั้มจึงชอบมองหลอดกาวนั้นอยู่ตลอด จึงได้เอ่ยปากถามตั้มด้วยความอยากรู้และสงสัย

ชีต้า : ตกลงกาวนี่มีอะไรอยู่วะ (ชีต้าถามด้วยความสงสัย)

ตั้ม : มีพ่อมึงอยู่มั้ง (ตั้มสวนกลับอย่างเร็ว)

(เสือ ชะนี เก้ง, 7สิงหาคม 2559 : กะหล่ำดอก)

จากบทสนทนาข้างต้นเป็นการใช้คำหยาบในบริบทนี้ชีต้าสงสัยตั้มว่าทำไมชอบมองกาวที่ติดไว้ข้างฝาผนังจึงได้ถามตั้มขึ้นด้วยความที่อยากรู้ ตั้มจึงตอบกลับไปว่า “มีพ่อมึงอยู่มั้ง” จากประโยคที่ตั้มพูดนั้นเป็นการพูดคำหยาบ โดยคำว่า “มึง” พจนานุกรม (2554 : 911) ได้ให้ความไว้ว่า คำที่ใช้แทนผู้ที่เราพูด, มักถือกันว่าเป็นคำที่ไม่สุภาพหรือหยาบคาย เมื่อนำมาประกอบกับคำว่า “มีพ่อมึงอยู่มั้ง” เป็นกล่าวประชดประชันในการพูดคำที่ไม่สุภาพของตัวละคร

7.3 การใช้คำพ้อง ผลการศึกษากลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการใช้คำซ้ำพบว่ามีการใช้กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการใช้คำซ้ำเพียง 2 ตอน จากซิทคอมทั้งหมด 27 ตอน คิดเป็นร้อยละ 7.40 ดังตัวอย่าง ฉากตอนที่เป็ดและเจ๊ออยกำลังคุยกัน เรื่องที่เอิงเอยหายตัวออกไปจากห้อง ด้วยความที่สงสัยเจ๊ออยจึงได้ถามเป็ดว่า

เจ๊ออย : ข้อแรกฉันต้องรู้ให้ได้ก่อน ว่าคุณเพื่อนเอิงอยู่ในห้องหรือเปล่า ไป**ภูต**น้อย (เจ๊ออยหันไปชวนเป็ด)

เป็ด : เดี๋ยว ๆ ใช่ครับพวกเรานี่**พูด**น้อย แต่เจ๊เนี่ยพูดมากอยู่คนเดียวเลย

เจ๊ออย : กูหมายถึง**ภูต** !! **ภูต**ผีอะ หรือมึงอยากเป็นสัมพเวสี อยากเป็นผีเหมือนอีชีต้า เดี๋ยวกูฆ่า มึงตรงนี้เลย

เป็ด : ครับ !!

(เสือ ชะนี เก้ง, 19 กุมภาพันธ์ 2560 : Devil)

จากบทสนทนาข้างต้น เป็นการเล่นคำที่ออกเสียงพ้องกัน เป็นการเล่นทางภาษาในระดับคำ ว่า “ภูต” ราชบัณฑิตยสถาน (2554 : 871) ได้ให้ความหมายว่า ผี, มักใช้เข้าคู่กันเป็น ภูตผี ในขณะที่ “พูด” ราชบัณฑิตยสถาน (2554 : 843) ให้ความหมายว่า เปล่งเสียงออกเป็นถ้อยคำ, พูดจา ทั้งสองคำจะออกเสียงเหมือนกันแต่มีรูปภาษาและความหมายที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน เมื่อเปรียบเทียบกันแล้วจะเห็นถึงความไม่เข้ากันจึงทำให้เกิดความเข้าใจผิดในการสนทนากันของตัวละครและนำไปสู่อารมณ์ขันได้

7.4 การใช้คำซ้ำ ผลการศึกษากลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการใช้คำซ้ำ พบว่ามีการใช้กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการใช้คำซ้ำทั้งหมด 5 ตอน จากซิทคอมทั้งหมด 27 ตอน คิดเป็นร้อยละ 18.51 ดังตัวอย่าง ฉากตอนที่เจ๊ออยกับชีต้ากำลังคุยกันเรื่องความลับของชีต้า

เจ๊ออย : แล้วความลับของมึงอะ

ชีต้า : ก็ต้องเป็นความลับของกูต่อไปไง อีนี่บทจะโง่ ก็**โงโง่**นะมึงน่ะ เห็นว่าเป็นผู้หญิงมีสมองไงคะ (ชีต้าต่อว่าเจ๊ออย)

เจ๊ออย : อย่าพูดเสียงดังสิ กูไม่ได้กินวิตามินมากูอายเค้า

(เสือ ชะนี เก้ง, 25 ธันวาคม 2559 : It that clear ?)

จากบทสนทนาข้างต้น เป็นการเล่นเสียงของคำด้วยการซ้ำคำในคำว่า “โง่” ซึ่งชีต้าได้พูดด่าเจ๊ออยในประโยคที่ว่า “อีนี่บทจะโง่ ก็โงโง่นะ” จากประโยคดังกล่าวเป็นการนำคำซ้ำมาเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ เพื่อเน้นความหมายให้ชัดเจนขึ้น คำว่า “โง่” ราชบัณฑิตตยสถาน (2554 : 296) ให้ความหมายว่า เขลา, ไม่ฉลาด ,ไม่รู้ ในบริบทนี้ตัวละครจึงนำการเล่นเสียงของคำมาใช้เพื่อทำให้เกิดอารมณ์ขัน

ผลการศึกษากลวิธีการสร้างอารมณ์ขันในซิทคอมเรื่อง เสือ ชะนี เก้ง พบการใช้กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการสร้างเรื่องสัปดนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 74.08 อันดับ 2 คือการใช้กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการทำให้ผิดความคาดหมาย คิดเป็นร้อยละ 48.14 อันดับ 3 กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการยั่วล้อ คิดเป็นร้อยละ 37.03 อันดับ 4 กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการสร้างเรื่องเกินจริง คิดเป็นร้อยละ 25.92 อันดับ 5 กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการใช้สัญลักษณ์คิดเป็นร้อยละ 11.11 พบน้อยที่สุดคือ กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการล้อสังคม คิดเป็นร้อยละ 3.70

ผลการศึกษากลวิธีการสร้างอารมณ์ขันในซิทคอมเรื่อง เสือ ชะนี เก้ง พบการใช้กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการภาษา ซึ่งปรากฏกลวิธีย่อยได้แก่ การใช้คำหยาบพบมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 70.37 อันดับ 2 การใช้คำสแลงคิดเป็นร้อยละ 67.67 อันดับ 3 การใช้คำพ้องคิดเป็นร้อยละ 7.40 พบน้อยที่สุดคือ การใช้คำซ้ำ คิดเป็นร้อยละ 18.51

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษากลวิธีการสร้างอารมณ์ขันในซิทคอมเรื่อง เสือ ชะนี เก้ง มีประเด็นที่ปรากฏและข้อนำเสนออภิปรายผลดังนี้

ผลการศึกษากลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยวิธีการยั่วล้อ พบว่า มีการยั่วล้อในสิ่งที่เป็นปมด้อยของตัวละครเช่น ล้ออายุว่าแก่จนเป็นวัตถุโบราณ ยั่วล้อในการกระทำของตัวละครด้วยคำว่าใจตุ๊ด นำมายั่วล้อเพื่อให้เกิดอารมณ์ขัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญา นาคสิทธิวงษ์ เรื่องเนื้อหาและกลวิธีการสร้างอารมณ์ขันในบทขำขันจากนิตยสารขายหัวเราะฉบับกระเป๋าและต่วยตูน ฉบับพ็อกเกตบุคปีพ.ศ. 2530 กล่าวว่า กลวิธีการเสียดสีหรือยั่วล้อเป็นการประชดประชันพฤติกรรมของบุคคลหรืออาจจะเกิดความไม่พอใจในการกระทำของบุคคล โดยการนำเอาพฤติกรรมหรือสิ่งที่เป็นปมด้อยของมาบุคคลยั่วล้อเพื่อให้เกิดความขบขัน

ผลการศึกษากลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการสร้างเรื่องเกินจริง พบว่า ในซิทคอมมีการพูดเรื่องที่เกินจริง ไม่มีทางเกิดขึ้นได้จริงโดยเกิดจากคำพูดประชดชันของตัวตัวละครซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญา นาคสิทธิวงษ์ เรื่องเนื้อหาและกลวิธีการสร้างอารมณ์ขันในบทขำขันจากนิตยสารขายหัวเราะฉบับกระเป๋าและต่วยตูน ฉบับพ็อกเกตบุคปีพ.ศ. 2530 กล่าวว่า การสร้างเรื่องให้เกินจริง เป็นการกล่าวถึงในสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ ไม่น่าจะเกิดเกิดขึ้นได้จริง ๆ ซึ่งความขบขันจะเกิดตรงที่ที่ผู้ชมและผู้อ่านด้วย

ผลการศึกษากลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการสร้างเรื่องสัปดนพบว่า มีการใช้กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการสร้างเรื่องสัปดนมากที่สุด เนื่องจากว่าตัวละครในซิทคอมมีความสนิทสนมกัน จึงทำให้มีการพูดหยอกล้อในเรื่องของสองแง่สองง่าม เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ อวัยวะเพศหรือเรื่องที่ควรปกปิดได้ อีกทั้งตัวละครยังมีความหลากหลายเรื่องของเพศ โดยมีการสร้างตัวละครเพศที่ 3 ให้มีอุปนิสัยที่ชอบพูดถึงเรื่องสองแง่สองง่าม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการทำให้เกิดอารมณ์ขัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญา นาคสิทธิวงษ์ เรื่องเนื้อหาและกลวิธีการสร้างอารมณ์ขันในบทขำขันจากนิตยสารขายหัวเราะฉบับกระเป๋าและต่วยตูน ฉบับพ็อกเกตบุคปีพ.ศ. 2530 กล่าวว่า ในการใช้คำพูดโยงความคิด ทำให้ผู้อ่านหรือผู้ชมนึกไปถึงเรื่องทางเพศ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปลี่ยนแปลงบรรยากาศที่เคร่งเครียดให้สนุก และมีอารมณ์ขัน

ผลการศึกษากลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการใช้สัญลักษณ์ พบว่ามีการใช้กลวิธีด้วยการใช้สัญลักษณ์ในซิทคอมด้วยการพูดสัญลักษณ์ที่อวัยวะเพศของตัวละคร เช่น อนาคอนด้าน้อย ตัวละครนำมาพูดโดยใช้แทนอวัยวะเพศชายของตัวละครในซิทคอม สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิศารัตน์ สุทธิวรรณ์ วิเคราะห์เนื้อหาและกลวิธีการสร้างอารมณ์ในบทขำขันเรื่องจากอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ www.sanook.com/joke กล่าวว่า การใช้สัญลักษณ์ แทนสิ่งที่ตนเล่าถึง เป็นสัญลักษณ์เฉพาะตนบางครั้งก็ยากในการทำความเข้าใจ ถ้าเป็นที่ยอมรับและเป็นที่นิยม สัญลักษณ์ชนิดนี้ก็ใช้กันอย่างแพร่หลาย เช่น คำว่า “ไอ้นั่น” ในบทขำขันก็คือ การกล่าวถึงอวัยวะเพศของผู้หญิง

ผลการศึกษากลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการทำให้ผิดความคาดหมาย พบว่า การทำให้เรื่องที่เล่านั้นมีผลคิดคาดหมายไปเป็นอย่างอื่น ตัวละครมักพูดโดยการเปลี่ยนทิศทางของเรื่องอย่างรวดเร็ว สิทธา พินิจภูวดล (2515 : 496) ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับกลวิธีการจบเรื่องแบบผิดความคาดหมายไว้ซึ่งสอดคล้องกับการ

วิจัยครั้งนี้ด้วย กล่าวว่าการเปิดเรื่องหรือจบเรื่องมักจะเป็นแบบรวดเร็ว กะทันหัน และผิดความคาดหมายของผู้ชมหรือผู้อ่าน เป็นหลักการสร้างอารมณ์ขันให้แก่ผู้ได้ดีที่สุด

ผลการศึกษากลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการล้อสังคม พบว่า กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยการล้อสังคมปรากฏให้เห็นน้อยที่สุด เนื่องจากเรื่องราวในซิทคอม ส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับกลุ่มเพื่อน หรือเน้นเกี่ยวกับครอบครัวเท่านั้น ไม่ค่อยมีการพูดถึงการล้อสังคมการล้อนักการเมือง หรือประเด็นทางสังคมเข้ามาเกี่ยวข้องมากนัก

ผลการศึกษากลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยภาษา ซึ่งปรากฏกลวิธีย่อย ได้แก่ การใช้คำสแลง การใช้คำหยาบ การใช้คำพ้อง การใช้คำซ้ำ จากการศึกษาพบว่ามีการใช้คำหยาบมากที่สุดในกลวิธีการสร้างอารมณ์ขันด้วยภาษา แสดงให้เห็นว่าตัวละครในซิทคอมจะต้องมีความสนิทกันมากพอสมควรจึงได้มีการพูดคำหยาบต่อกันได้ เช่น ผีเปรต อีโง่ ซึ่งถือว่าเป็นคำที่ไม่สุภาพและมีความรุนแรง และเนื่องจากตัวละครในซิทคอมถูกสร้างในลักษณะที่เกินจริงการพูดคำหยาบหรือคำที่ไม่สุภาพ รองลงมาคือการใช้คำสแลง เนื่องจากซิทคอมเป็นการล้อเลียนสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมจริง ๆ จึงทำให้มีการใช้คำสแลงปรากฏอยู่มากในซิทคอม เนื่องจากความเจริญทางเทคโนโลยี หรือการที่สังคมไทยเปิดกว้างมากขึ้น จึงมีการใช้คำเฉพาะกลุ่มที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ เช่น เผือก ชะนี สตอเบอแหล มโน ซึ่งคำเหล่านี้จะนิยมใช้กันมากในกลุ่มวัยรุ่น กลุ่มเพศที่สาม

เมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยของ ญาดา ชาญบัญชี (2551) เรื่องศึกษากลวิธีการใช้ภาษาในงานเขียนอารมณ์ขันของ เกตุเสพย์สวัสดิ์ ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา พบว่ากลวิธีการสร้างอารมณ์ขันยังคงใช้รูปแบบคงเดิม จะใช้รูปแบบใดมากน้อยกว่ากันนั้นขึ้นอยู่กับเนื้อหาที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ซึ่งผู้เขียนมักจะนำเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในสังคม หรือการนำเอาเรื่องใกล้ตัวมาเขียน เพื่อให้เรื่องราวมีความหลากหลายน่าสนใจ และยังได้รับความตลกขบขันด้วยการใช้ภาษาในเชิงสร้างสรรค์

จากการศึกษาการสร้างอารมณ์ขันในซิทคอมเรื่อง เสือ ชะนี เก้ง ผู้วิจัยมีความเห็นว่า แม้ในซิทคอมจะมีกลวิธีการสร้างอารมณ์ขันที่น่าสนใจและทำให้เกิดอารมณ์ขัน แต่อย่างไรก็ตามถ้าผู้ชมหรือผู้อ่านไม่ทราบที่มาของภูมิหลัง หรือติดตามเนื้อเรื่องไม่ทันก็จะไม่เกิดอารมณ์ขันร่วมด้วย และนอกจากนี้ซิทคอมจะก่อให้เกิดอารมณ์ขันมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความรู้ อารมณ์ ประสบการณ์ของผู้อ่านและผู้ชมด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษากลวิธีการสร้างอารมณ์ขันในซิทคอมเรื่อง เสือ ชะนี เก้ง ผู้ศึกษาได้รับความรู้หลายประการและมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การที่จะทำให้เกิดอารมณ์ขันได้นั้น ต้องขึ้นอยู่กับผู้อ่านหรือผู้ชมด้วย คือ ผู้อ่านหรือผู้ชมจะต้องติดตามเรื่องนั้นทัน

1.2 ผู้ชมหรือผู้อ่านจะไม่เห็นความตลก ถ้าไม่เข้าใจลักษณะภูมิหลังที่ปรากฏในมุกตลก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของระดับความคิด หรืออายุ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

2.1 ศึกษากลวิธีการสร้างอารมณ์ขันในรายการตลก

2.2 ศึกษากลวิธีการสร้างอารมณ์ขันในซิทคอมเรื่องอื่น

เอกสารอ้างอิง

[1] กฤตยา แสวงเจริญ. (2530). **อารมณ์ขันกับพยาบาล.** สมาคมพยาบาล ฯ : สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

[2] อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. (2536). **อารมณ์ขันในสื่อมวลชน.** กรุงเทพ ฯ : โครงการหนังสือชุดวิจัยและพัฒนานิเทศศาสตร์.

[3] สายทิพย์ นุกูลกิจ. (2543). **วรรณกรรมไทยปัจจุบัน.** กรุงเทพ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

[4] กาญจนา แก้วเทพ. (2547). **ศาสตร์แห่งสื่อวัฒนธรรมศึกษา.** กรุงเทพ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การแปรคำศัพท์ของผู้พูดสามระดับอายุ ตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา
Lexical Variation of Three Generations in Klong Ree Subdistrict, SathingPra District, Songkhla Province

วัชรพงษ์ เต่แก้ว [1*] จริญญา ธรรมโชโต[2] อลิสา คุ่มเคี่ยม [3] สมิทธ์ชาต์ พุมมา[4]
Watcharapong Tekaew[1] * Jarinya Thammachoto[2] Alisa Kumkium[3] Samithcha Pumma[4]

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการแปรคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ของผู้พูดสามระดับอายุ ตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลภาคสนามจากผู้พูด 5 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 12 คน รวม 60 คน แบ่งเป็นสามระดับอายุ ระดับอายุละ 20 คน ดังนี้ ระดับอายุที่ 1 ได้แก่ ผู้บอกภาษาที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ระดับอายุที่ 2 ได้แก่ ผู้บอกภาษาที่มีอายุตั้งแต่ 40-55 ปี และระดับอายุที่ 3 ได้แก่ ผู้บอกภาษาที่มีอายุตั้งแต่ 20-35 ปี ซึ่งผู้วิจัยใช้หน่วยอรรถในการศึกษาครั้งนี้จำนวนทั้งสิ้น 321 หน่วยอรรถ ผลการวิจัยพบว่าการแปรคำศัพท์มีหน่วยอรรถที่ไม่มีการแปรด้านคำศัพท์จำนวน 144 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 44.86 ของจำนวนหน่วยอรรถทั้งหมด และหน่วยอรรถที่มีการแปรด้านคำศัพท์ จำนวน 177 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 55.14 ของจำนวนหน่วยอรรถทั้งหมด จากหน่วยอรรถที่มีการแปรด้านคำศัพท์แยกออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ การแปรคำศัพท์บางส่วน และการแปรคำศัพท์ทุกส่วน เมื่อผู้วิจัยเปรียบเทียบการแปรคำศัพท์ทุกลักษณะ พบว่า การแปรคำศัพท์ทุกส่วน มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 92 หน่วยอรรถ รองลงมา ได้แก่ การแปรคำศัพท์บางส่วน จำนวน 85 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 51.98 และ 48.02 ของหน่วยอรรถที่มีการแปรด้านคำศัพท์ และการแปรของคำศัพท์ปรากฏแนวโน้มของการใช้คำศัพท์ของคนตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา คือ คำศัพท์ที่มีแนวโน้มเลิกใช้ คำศัพท์ที่มีแนวโน้มของการใช้สูงขึ้น คำศัพท์ที่มีแนวโน้มของการใช้ลดลงและคำศัพท์ที่มีแนวโน้มของการใช้ไม่แน่นอน

คำสำคัญ : การแปร ภาษาไทยถิ่นใต้ ภาษาศาสตร์เชิงสังคม

Abstract

This research aimed to study lexical variation of three generations in Klong Ree Subdistrict, SathingPra District, Songkhla Province. The researchers collected fieldwork data from speakers of five villages with 12 speakers of each village. twenty people from, each generation were interviewed: Generation 1 were people who were from 60 years old and over. Generation 2 were people who were from 40 to 55 years old and over. generation 3 were people who were from 20 to 35 years old and over. The researchers used 321

[1] นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000
[2] ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000
[3] อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000
[4] ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000
* Corresponding author: Ter.: 0875435159. E-mail address: watcharapong_222@hotmail.com

semantic units in this study. The findings revealed that lexical variation which had semantic unit with no lexical variation of 144 semantic units at 44.86 % of total semantic units and semantic units with lexical variation of 177 semantic units at 55.147 of total; semantic units. the semantic units of lexical variation could be divided into 2 characteristics such as partly lexical variation and full lexical variation. When the researchers compared every characteristic of lexical variation, full lexical variation was found the most with 92 semantic units, partly lexical variation was found 85 semantic units at 51.98 and at 48.02 of lexical variation of villagers was shown with the trend of highly using of lexicon with the decreasing and uncertain use of lexicon.

Key words: Variation, Southern Thai language, Sociolinguistics

บทนำ

ภาษาเป็นวิถีชีวิตของคนส่วนหนึ่งในสังคม และมีบทบาทสำคัญในการติดต่อสื่อสารกันอยู่ตลอดเวลา ปัจจุบันมีหลากหลายปัจจัยที่ทำให้เกิดการการเปลี่ยนแปลงของภาษา ดังที่ วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์ [1] ได้กล่าวถึง การเปลี่ยนแปลงของภาษา สรุปได้ว่า ภาษาอยู่ในภาวะที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เพราะในทุกที่ทุกสังคมจะมีคนที่แตกต่างกันมาอาศัยอยู่ร่วมกัน อาจแตกต่างกันในเรื่องของ การศึกษา เพศ อายุ เชื้อชาติ ความแตกต่างเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการใช้ภาษาของคนซึ่งอยู่ในสังคมเดียวกันแต่ใช้ต่างกัน จนทำให้เกิดเป็นการแปรของภาษา โดยเฉพาะอายุของผู้พูดเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้การใช้ภาษาพูดต่างกัน ดังนั้น การใช้ภาษาของคนต่างวัยแสดงให้เห็นว่า อายุเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ภาษาของผู้พูดที่อยู่ในสังคมเดียวกันแตกต่างกัน ซึ่งการนำอายุมาพิจารณาเพื่อดูการใช้ภาษานี้มีนักวิจัยหลายท่านได้นำไปใช้ในการศึกษา เช่น จุฑาฏา เทพวรรณ [2] ศึกษาการแปรและการธำรงคำศัพท์ของผู้พูดสามระดับอายุที่ใช้ในชุมชนเขาพระนารายณ์ ตำบลเหล อำเภอกะปง จังหวัดพังงา อัชนา ปลอดแก้ว [3] ศึกษาการเปลี่ยนแปลงการใช้คำในภาษาไทยถิ่นใต้ จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามระดับอายุของผู้ใช้ภาษา และ รังสิตา สุวรรณมุสิก [4] ศึกษาการแปรของคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในผู้พูดสามระดับอายุ เป็นต้น จะเห็นว่างานวิจัยดังกล่าวใช้อายุเป็นปัจจัยหลักและเกณฑ์ในการศึกษาความแตกต่างของการใช้ภาษาของคนในชุมชนเดียวกันด้วย ผู้เขียนจึงสนใจศึกษาการแปรและการเปลี่ยนแปลงของภาษา โดยศึกษาการแปรของภาษา ในหมู่บ้านของตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา เนื่องจากตำบลคลองรี เป็นตำบลที่เก่าแก่ ดั้งเดิม มีการใช้ภาษาเฉพาะถิ่นและมีประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจ จากการสังเกตของผู้เขียนพบว่า ปัจจุบันคนรุ่นใหม่มีการใช้ภาษาที่แตกต่างจากคนรุ่นเก่า เนื่องจากคนรุ่นใหม่ได้รับรู้สิ่งใหม่ๆจากเทคโนโลยีในปัจจุบัน รวมถึงได้รับการศึกษาทำให้ได้รับอิทธิพลของภาษาไทยมาตรฐาน ซึ่งอาจส่งผลให้การใช้ภาษามีการเปลี่ยนแปลงไป และแตกต่างกับคนรุ่นเก่าที่ยังใช้คำศัพท์ดั้งเดิม ผู้เขียนจึงสนใจศึกษาการใช้ภาษาของชาวบ้านในตำบลคลองรี ว่ายังคงลักษณะดั้งเดิมไว้หรือมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมหรือไม่อย่างไร โดยศึกษาจากคำศัพท์ เนื่อง จากคำศัพท์เป็นสิ่งที่เกี่ยวโยงกับสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันของทุก ๆ คน และใช้อายุของผู้พูดในสามระดับอายุเป็นเกณฑ์ในการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาการแปรศัพท์ของของพูดสามระดับอายุใน ตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับภาษาถิ่นใต้ จังหวัดสงขลา การแปรและการเปลี่ยนแปลงของภาษา และการแปรและการเปลี่ยนแปลงภาษาตามตัวแปรทางสังคม

2. การเตรียมและการคัดเลือกหน่วยอรรถ

2.1 การเตรียมหน่วยอรรถ ซึ่งเป็นคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ของผู้พูดสามระดับตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมและคัดเลือกจากงานวิจัยต่างๆดังนี้ จุฑาฏา เทพวรรณ การแปรศัพท์และการธำรงศัพท์ของผู้พูดสามระดับอายุที่ใช้ในชุมชนเขาพระนารายณ์ ตำบลเหล อำเภอกะปง จังหวัดพังงา. [2] ฉันทัส ทองช่วย ภาษาและอักษรถิ่น(เน้นภาคใต้) [5] ทักษิณคดี พจนานุกรรมภาษาไทยถิ่นใต้ฉบับ พ.ศ. 2525 [6] สุภาพ ขวัญฤทธิ์ ภาษาไทยถิ่นที่ใช้ปัจจุบัน จังหวัดสงขลา [7] ประคุณ เทพสกุลรัตน์ ภูมิศาสตร์คำศัพท์ภาษาไทยถิ่น จังหวัดสงขลา [8] อัชนา ปลอดแก้ว การเปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ระหว่างผู้พูด 3 ระดับอายุ อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช [3] หน่วยอรรถที่ผู้วิจัยคัดเลือก เป็นหน่วยอรรถที่ชาวบ้านรู้จัก คุ้นชิน ใช้ในการประกอบอาชีพและใช้สื่อสารกันในชีวิตประจำวัน

2.2 การคัดเลือกหน่วยอรรถ รวมหน่วยอรรถที่คัดเลือกมาใช้เก็บข้อมูลในงานวิจัยนี้ จำนวน 321 หน่วยอรรถ แบ่งเป็นหมวดหมู่ได้ 11 หมวดหมู่ ดังนี้ หมวดที่ 1 หน่วยอรรถที่เกี่ยวกับพืชผักผลไม้ต้นไม้และดอกไม้, หมวดที่ 2 หน่วยอรรถที่เกี่ยวกับเครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องประดับ และยานพาหนะ, หมวดที่3 หน่วยอรรถที่เกี่ยวกับคำบอกเวลาและทิศทาง, หมวดที่ 4 หน่วยอรรถที่เกี่ยวกับเครือญาติและบุคคลในท้องถิ่น, หมวดที่ 5 หน่วยอรรถที่เกี่ยวกับสัตว์, หมวดที่ 6 หน่วยอรรถที่เกี่ยวกับอาหารและเครื่องปรุงรส, หมวดที่ 7 หน่วยอรรถที่เกี่ยวกับคำขยายและคำกริยา, หมวดที่ 8 หน่วยอรรถที่เกี่ยวกับโรคไข้เจ็บ, หมวดที่ 9 หน่วยอรรถที่เกี่ยวกับสถานที่, หมวดที่ 10 หน่วยอรรถที่เกี่ยวอวัยวะต่างๆของคน, หมวดที่ 11 หน่วยอรรถเบ็ตเตล็ด

3. แหล่งข้อมูลและผู้บอกภาษา

3.1 แหล่งข้อมูล งานวิจัยนี้ศึกษาภาษาถิ่นในเขตพื้นที่ตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยคัดเลือกหมู่บ้านในการเก็บข้อมูล จำนวน 5 หมู่บ้าน จากหมู่บ้านทั้งหมด 9 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 1 บ้านท่าโพธิ์ หมู่ 3 บ้านจาก หมู่ 5 บ้านคลองรี หมู่ 7 บ้านถิน หมู่ที่ 9 บ้านท่าคุระ

โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง หมู่บ้านเว้นหมู่บ้าน เพื่อให้เกิดการกระจายของข้อมูลและข้อมูลไม่กระจุกอยู่แค่กลุ่มเดียวของตำบล เนื่องจากพื้นที่ในตำบลคลองรี มีลักษณะเรียงตัวตามยาวติดต่อกันและขนานกับทะเลสาบสงขลา

3.2 ผู้บอกภาษา ผู้วิจัยทำการคัดเลือกผู้บอกภาษา จาก 5 หมู่บ้าน โดยผู้บอกภาษาต้องเกิดอาศัยในพื้นที่ตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา และไม่เคยย้ายถิ่นที่อยู่อาศัยเป็นผู้ที่ใช้ภาษาถิ่นใต้ในชีวิตประจำวัน มีอวัยวะการออกเสียงเป็นปกติ และเต็มใจให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลไม่จำกัดอาชีพและการศึกษาไม่เกินระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที 6 การกำหนดเกณฑ์การเลือกผู้บอกภาษาก็เพื่อให้ภาษาอยู่ระดับเดียวกัน และเพื่อให้เห็นภาษาที่เปลี่ยนแปลงชัดมากขึ้น โดยคัดเลือกผู้บอกภาษา จำนวนทั้งหมด 60 คน เป็นตัวแทนของผู้บอกภาษาในตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา และผู้วิจัยจะแบ่งผู้บอกภาษาออกเป็น 3 ระดับอายุ ดังนี้

ระดับอายุที่ 1 ได้แก่ผู้บอกภาษาที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป เพศชาย 2 คน เพศหญิง2 คน รวมหมู่บ้านละ 4 คน รวม 5 หมู่บ้าน มีผู้บอกภาษาจำนวน 20 คน

ระดับอายุที่ 2 ได้แก่ผู้บอกภาษาที่มีอายุตั้งแต่ 40-55 ปี เพศชาย 2 คน เพศหญิง 2 คน รวมหมู่บ้านละ 4 คน รวม 5 หมู่บ้าน มีผู้บอกภาษาจำนวน 20 คน

ระดับอายุที่ 3 ได้แก่ผู้บอกภาษาที่มีอายุตั้งแต่ 20-35 ปี เพศชาย 2 คน เพศหญิง 2 คน รวมหมู่บ้านละ 4 คน รวม 5 หมู่บ้าน มีผู้บอกภาษาจำนวน 20 คน

4.เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามบันทึกประวัติผู้บอกภาษาและรายการคำที่ใช้สัมภาษณ์ผู้บอกภาษา จำแนกเป็นหมวดหมู่ จำนวน 11 หมวดหมู่ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว รวม 321 หน่วยอรรถ

4.2 อุปกรณ์ประกอบการเก็บข้อมูลมีดังนี้

4.2.1 อุปกรณ์ประกอบการเก็บข้อมูล ได้แก่ ของจริง รูปภาพ การแสดงท่าทางและใช้สถานการณ์สมมติประกอบการอธิบาย เพื่อช่วยให้ผู้บอกภาษาเข้าใจความหมายของหน่วยอรรถชัดเจนยิ่งขึ้น

4.2.2 เครื่องบันทึกเสียง ใช้ในการบันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์ ผู้บอกภาษาเพื่อนำเสียงมาตรวจสอบความถูกต้องกับที่จดบันทึกระหว่างการสัมภาษณ์และเพื่อป้องกันการผิดพลาดในการเก็บข้อมูล

5. วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

5.1 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการออกเก็บข้อมูลภาคสนามเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 สำรวจข้อมูลและความรู้พื้นฐานทางการวิจัย ตั้งแต่เดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561

ระยะที่ 2 คัดเลือกผู้บอกภาษา และเก็บรวบรวมข้อมูลภคสนาม แบ่งได้ ดังนี้

-ระยะทดลอง ผู้วิจัยได้นำหน่วยอรรถที่คัดเลือกไว้แล้วจำนวน 345 หน่วยอรรถ ไปทดลองเก็บข้อมูลภาคสนาม เพื่อทดสอบและคัดเลือกหน่วยอรรถหากมีหน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาไม่เข้าใจ จึงตัดหน่วยอรรถนั้นทิ้งไป ทั้งนี้เพื่อให้ผู้บอกภาษาเข้าใจและตอบคำถามได้ และเพื่อให้เกิดความสะดวกในการเก็บข้อมูลจริง

-ระยะปฏิบัติลงภาคสนามจริง ผู้วิจัยนำหน่วยอรรถที่ผ่านการทดสอบและคัดเลือกไว้จำนวน 321 หน่วยอรรถ ไปเก็บข้อมูลจริงตามหมู่บ้านที่กำหนดไว้ในขอบเขตการวิจัย

6. วิธีจัดระบบข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 นำคำศัพท์ที่รวบรวมมาได้จากการลงภาคสนาม บันทึกลงตารางคำศัพท์และแสดงการวิเคราะห์โดยใช้ระบบสัทสัญลักษณ์จากงานวิจัยของ สุภาพ ขวัญฤทธิ์ (สุภาพ ขวัญฤทธิ์. 2530) เรื่องภาษาไทยที่ใช้ปัจจุบัน จังหวัดสงขลา ซึ่ง สุภาพ ขวัญฤทธิ์ ได้แบ่งพื้นที่จังหวัดสงขลาเป็น 5 เขต สำหรับงานวิจัยนี้จะใช้เสียงในเขต สข 1 เป็นหลัก เพราะ อำเภอสทิงพระ ถูกจัดอยู่ในเขตพื้นที่ดังกล่าว

6.2 วิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่กำหนดไว้ในขอบเขตด้านเนื้อหา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

6.2.1 แยกศัพท์ที่มีการแปรและไม่มีการแปร

6.2.2 พิจารณาการแปรด้านคำศัพท์

6.2.3 เปรียบเทียบความถี่และร้อยละของการแปรคำศัพท์ของผู้พูดสามระดับอายุ

7. วิธีเสนอผลการศึกษาค้นคว้า

7.1 เรียบเรียงผลการค้นคว้าด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ ดังนี้

7.1.1 แสดงตารางเปรียบเทียบด้านคำศัพท์ของผู้พูดสามระดับอายุโดยแสดงความถี่และร้อยละของการแปร

7.2 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

การศึกษาการแปรศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ที่ใช้ในตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้ศึกษาคำศัพท์ของผู้พูด 3 ระดับอายุ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ ระดับอายุที่ 1 ได้แก่ ผู้บอกภาษาที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ระดับอายุที่ 2 ได้แก่ ผู้บอกภาษาที่มีอายุตั้งแต่ 40-55 ปี และระดับอายุที่ 3 ได้แก่ ผู้บอกภาษาที่มีอายุตั้งแต่ 20-35 ปี โดยผู้วิจัยใช้หน่วยอรรถในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 321 หน่วยอรรถ ผลการวิจัยพบว่า จากหน่วยอรรถทั้งหมด 321 หน่วยอรรถ มีหน่วยอรรถที่ไม่มีการแปรด้านคำศัพท์ จำนวน 144 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 44.86 ของจำนวนหน่วยอรรถที่มีทั้งหมด และหน่วยอรรถที่มีการแปรด้านคำศัพท์ จำนวน 177 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 55.14 ของจำนวนหน่วยอรรถที่มีทั้งหมดดังที่ได้แสดงไว้ในตาราง 1

ตารางที่ 1 รายละเอียดของความถี่และค่าร้อยละของจำนวนหน่วยอรรถทั้งหมด

หน่วยอรรถ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยอรรถที่ไม่มีการแปรด้านคำศัพท์	144	44.86
หน่วยอรรถที่มีการแปรด้านคำศัพท์	177	55.14
รวมหน่วยอรรถ	321	100

จากหน่วยอรรถที่มีการแปรด้านคำศัพท์ ผู้วิจัยได้แบ่งหน่วยอรรถที่มีการแปรด้านคำศัพท์ ออกเป็น 2 กลุ่ม ดังที่ได้แสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การแบ่งกลุ่มหน่วยอรรถที่มีการแปรด้านคำศัพท์ รายละเอียดของความถี่และค่าร้อยละของจำนวนหน่วยอรรถที่มีการแปรด้านคำศัพท์

หน่วยอรรถที่มีการแปรด้านคำศัพท์	จำนวน	ร้อยละ
1. การแปรคำศัพท์บางส่วน	85	48.02

1.1 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์		
1.1.1 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำสองพยางค์	22	12.43
1.1.2 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำหนึ่งพยางค์และคำสองพยางค์	7	3.96
1.1.3 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำหนึ่งพยางค์และคำสามพยางค์	1	0.56
11.4 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำสองพยางค์และคำสามพยางค์	10	5.65
1.2 การแปรส่วนกลางคำศัพท์	1	0.56
1.3 การแปรส่วนหลังคำศัพท์		
1.3.1 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์	18	10.17
1.3.2 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสามพยางค์	6	3.39
1.3.3 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำหนึ่งพยางค์คำสองพยางค์	5	2.82
1.3.4 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำหนึ่งพยางค์และคำสามพยางค์	2	1.13
1.3.4 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์และคำสามพยางค์	7	3.96
1.4 การแปรส่วนหน้าศัพท์ การแปรส่วนกลางศัพท์ หรือการแปรส่วนหลังคำศัพท์	6	3.39
2. การแปรคำศัพท์ทุกส่วน	92	51.98
รวมหน่วยอรรถ	177	100

การแปรด้านคำศัพท์ ประกอบไปด้วย 2 กลุ่ม ได้แก่ การแปรคำศัพท์บางส่วนและการแปรคำศัพท์ทุกส่วน

1. การแปรคำศัพท์บางส่วน ผู้วิจัยพิจารณาจากโครงสร้างของคำศัพท์ที่มีจำนวนพยางค์ตั้งแต่หนึ่งพยางค์ขึ้นไป จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การแปรศัพท์บางส่วนปรากฏใน 4 ลักษณะได้แก่

1.1 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ ได้แก่ กรณีที่ผู้พูดสามระดับอายุในตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ใช้คำศัพท์แทนหน่วยอรรถเดียวกัน ซึ่งคำศัพท์เหล่านี้นั้นเกิดการแปรในตำแหน่งเดียวกัน โดยพยางค์หน้าที่มีการแปรจะแตกต่างกันทั้งพยางค์หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งได้ว่า พยางค์หน้าเป็นคำศัพท์ต่างรากศัพท์กัน ส่วนพยางค์หลังที่ไม่มีการแปรจะเหมือนกันทั้งพยางค์ จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถแบ่งได้ 4 กลุ่ม ได้แก่

1.1.1 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำสองพยางค์ หมายถึง คำศัพท์ที่มีสองพยางค์นั้นพยางค์ที่หนึ่งของคำศัพท์จะแตกต่างกันทั้งพยางค์ ส่วนพยางค์ที่สองของคำศัพท์จะเหมือนกันทั้งพยางค์

1.1.2 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำหนึ่งพยางค์และคำสองพยางค์ หมายถึง คำหนึ่งพยางค์และคำสองพยางค์นั้น คำหนึ่งพยางค์ และพยางค์ที่สองของคำสองพยางค์จะเหมือนกัน ส่วนพยางค์ที่หนึ่งของคำสองพยางค์จะแตกต่างกัน

1.1.3 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำหนึ่งพยางค์และคำสามพยางค์ หมายถึง คำหนึ่งพยางค์และคำสามพยางค์นั้น คำหนึ่งพยางค์ และพยางค์ที่สามของคำสามพยางค์จะเหมือนกัน ส่วนพยางค์ที่หนึ่งและพยางค์ที่สองของคำสามพยางค์จะแตกต่างกัน

1.1.4 การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ในคำสองพยางค์และคำสามพยางค์ หมายถึง คำสองพยางค์กับคำสามพยางค์นั้น พยางค์ที่หนึ่งของคำสองพยางค์กับพยางค์ที่หนึ่งและพยางค์ที่สองของคำสามพยางค์แตกต่างกัน ส่วนพยางค์ที่สองของคำสองพยางค์และพยางค์ที่สามของคำสามพยางค์จะเหมือนกัน หรือพยางค์ที่หนึ่งกับพยางค์ที่สองของคำสองพยางค์ และพยางค์ที่สองกับพยางค์ที่สามของคำสามพยางค์จะเหมือนกัน ส่วนพยางค์ที่หนึ่งของคำสามพยางค์จะแตกต่างกัน

ตัวอย่างการแปรส่วนหน้าคำศัพท์ ดังตารางที่ 3 ต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ตัวอย่างการแปรส่วนหน้าคำศัพท์

กลุ่มที่	**หน่วยอรรถ**	**รูปแปรของคำศัพท์**	**ความถี่และร้อยละในการใช้รูปแปรคำศัพท์ของผู้พูดสามระดับอายุ ตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา**		
			ระดับอายุที่ 1	**ระดับอายุที่ 2**	**ระดับอายุที่ 3**
1.1.1	“เมื่อคืน”	[r<u>ɛ:k</u>^{6} k^{h}ɨ:n^{5}]	20 (100)	13 (65)	15(75)
		[<u>mɨ:a</u>^{6} k^{h}ɨ:n^{5}]	0 (0)	7 (35)	5(25)
1.1.2	“ศาลา”	[la:^{1}]	20 (100)	20 (100)	16 (80)
		[<u>sa:</u>^{5} la:^{1}]	0 (0)	0 (0)	4 (20)
1.1.3	“จระเข้”	[<u>ca:</u>^{3} <u>raʔ</u>^{7} k^{h}e:^{2}]	0 (0)	7(35)	6(30)
		[k^{h}e:^{2}]	20 (100)	13 (65)	14 (70)
1.1.4	“ริดสีดวง”	[<u>rat</u>^{7} du:aŋ^{3}]	20 (100)	20 (100)	15 (75)
		[<u>rit</u>^{7} <u>si:</u>^{1} du:aŋ^{3}]	0 (0)	0 (0)	5 (25)

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าหน่วยอรรถ “เมื่อคืน”, “ศาลา”, “จระเข้” และ“ริดสีดวง” เกิดการแปรคำศัพท์ที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยมาตรฐาน

1.2 การแปรส่วนกลางคำศัพท์ ได้แก่ กรณีที่ผู้พูดสามระดับอายุในตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ใช้คำศัพท์แทนหน่วยอรรถเดียวกัน ซึ่งคำศัพท์เหล่านี้นั้นเกิดการแปรในตำแหน่งเดียวกัน ส่วนพยางค์หน้าและพยางค์หลังที่ไม่มีการแปรจะเหมือนกันทั้งสองพยางค์ ดังตารางที่ 4 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4 ตัวอย่างการแปรส่วนกลางคำศัพท์

กลุ่มที่	หน่วยอรรถ	รูปแปรของคำศัพท์	ความถี่และร้อยละในการใช้รูปแปรคำศัพท์ของผู้พูดสามระดับอายุ ตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา		
			ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1.2	“แป้งข้าวหมาก”	[pɛ:ŋ^4 k^{h}a:w^2 ma:k^2]	12 (60)	13 (65)	15 (75)
		[pɛ:ŋ^4 la:w^2 ma:k^2]	8 (40)	7 (35)	5 (25)

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าหน่วยอรรถ “แป้งข้าวหมาก” เกิดการแปรคำศัพท์ที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยมาตรฐาน

1.3 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ ได้แก่ กรณีที่ผู้พูดสามระดับในตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ใช้คำศัพท์แทนหน่วยอรรถเดียวกัน โดยพยางค์หลังที่มีการแปรจะต่างกันหรือพยางค์หลังเป็นคำศัพท์ต่างรากศัพท์กัน ส่วนพยางค์หน้าที่ไม่มีการแปรจะเป็นคำศัพท์เดียวกัน ผลการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่

1.3.1 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์ หมายถึง คำสองพยางค์นั้น พยางค์ที่สองของคำสองพยางค์จะแตกต่างกัน ส่วนพยางค์ที่หนึ่งของคำสองพยางค์จะเหมือนกัน ผลการวิเคราะห์พบการแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์

1.3.2 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสามพยางค์ หมายถึง คำสามพยางค์นั้น พยางค์ที่สามของคำสามพยางค์จะแตกต่างกัน ส่วนพยางค์ที่หนึ่งและพยางค์ที่สองของคำสามพยางค์ที่จะเหมือนกัน หรือพยางค์ที่สองและพยางค์ที่สามของคำสามพยางค์จะแตกต่างกัน ส่วนพยางค์ที่หนึ่งของคำสามพยางค์จะเหมือนกัน

1.3.3 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำหนึ่งพยางค์และคำสองพยางค์ หมายถึง คำหนึ่งพยางค์และคำสองพยางค์นั้น คำหนึ่งพยางค์กับคำพยางค์ที่หนึ่งของคำสองพยางค์จะเหมือนกัน ส่วนพยางค์ที่สองของคำสองพยางค์จะแตกต่างกัน

1.3.4 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำหนึ่งพยางค์และคำสามพยางค์ หมายถึง คำหนึ่งพยางค์และคำสามพยางค์นั้น คำหนึ่งพยางค์กับพยางค์ที่หนึ่งของคำสามพยางค์จะเหมือนกัน ส่วนพยางค์ที่สองและพยางค์ที่สามของคำสามพยางค์จะแตกต่างกัน

1.3.5 .5 การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์และคำสามพยางค์

การแปรส่วนหลังคำศัพท์ในคำสองพยางค์และคำสามพยางค์ หมายถึง คำสองพยางค์และคำสามพยางค์นั้น พยางค์ที่สองของคำสองพยางค์กับพยางค์ที่สองและพยางค์ที่สามของคำสามพยางค์จะแตกต่างกัน ส่วนพยางค์ที่หนึ่งของคำสองพยางค์กับคำสามพยางค์จะเหมือนกัน หรือพยางค์ที่หนึ่งกับพยางค์ที่สองของคำสองพยางค์และ พยางค์ที่หนึ่งกับพยางค์ที่สองของคำสามพยางค์จะเหมือนกัน ส่วนพยางค์ที่สามของคำสามพยางค์จะแตกต่างกัน ตัวอย่างการแปรส่วนหลังคำศัพท์ดังตารางที่ 5 ต่อไปนี้

ตารางที่ 5 ตัวอย่างการแปรส่วนหลังคำศัพท์

กลุ่มที่	หน่วยอรรถ	รูปแปรของคำศัพท์	ความถี่และร้อยละในการใช้รูปแปรคำศัพท์ของผู้พูดสามระดับอายุ ตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา		
			ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1.3.1	“แตงโม”	[tɛ:ŋ^{3} ci:n^{3}]	20 (100)	9 (45)	7 (35)
			0 (0)	11 (55)	13 (65)
		[tɛ:ŋ^{3} mo:^{5}]			
1.3.2	“กล้วยตานี”	[klu:aj^{4} p^{h}aŋ^{5} la:^{5}]	14 (60)	9 (45)	7 (35)
			6 (40)	11 (55)	13 (65)
		[klu:aj^{4} ta:^{3} ni:^{5}]			
1.3.3	“ครก”	[k^{h}rɔ:k^{7} bɨ:a^{3}]	15 (75)	12 (60)	13 (65)
			5 (25)	8 (40)	7 (35)
		[k^{h}rɔ:k^{7}]			
1.3.4	“กระติกน้ำแข็ง”	[tik^{3}]	14 (70)	11 (55)	10 (50)
			6 (30)	9 (45)	10 (50)
		[tik^{3} na:m^{7} k^{h}ɛ:ŋ^{1}]			
1.3.5	“น้ำอัดลม”	[na:m^{7} k^{h}u:at^{2}]	20 (100)	8 (40)	6 (30)
			0 (0)	12 (60)	14 (70)
		[na:m^{7} ʔat^{3} lom^{5}]			

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่าหน่วยอรรถ “แตงโม”, “กล้วยตานี”, “ครก”, “กระติกน้ำแข็ง” และ “น้ำอัดลม” เกิดการแปรคำศัพท์ที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยมาตรฐาน

1.4 การแปรส่วนหน้าศัพท์ การแปรส่วนกลางศัพท์ หรือการแปรส่วนหลังคำศัพท์ ได้แก่ กรณีที่ผู้พูดสามระดับอายุในตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ใช้คำศัพท์แทนหน่วยอรรถเดียวกัน ซึ่งคำศัพท์

เหล่านั้นอาจมีจำนวนพยางค์ที่เท่ากันหรือไม่เท่ากันก็ได้ โดยมีส่วนที่เหมือนกันหนึ่งพยางค์หรือมากกว่า 1 พยางค์ และเกิดการแปรคำศัพท์มากกว่า 1 ส่วน ซึ่งอาจจะเป็นการแปรส่วนหน้าศัพท์, การแปรส่วนกลางศัพท์ หรือการแปรส่วนหลังศัพท์ ตัวอย่างการแปรส่วนหน้าศัพท์ การแปรส่วนกลางศัพท์ หรือการแปรส่วนหลังดังตารางที่ 6 ต่อไปนี้

ตารางที่ 6 ตัวอย่างการแปรส่วนหน้าศัพท์ การแปรส่วนกลางศัพท์ หรือการแปรส่วนหลังคำศัพท์

กลุ่มที่	**หน่วยอรรถ**	**รูปแปรของคำศัพท์**	**ความถี่และร้อยละในการใช้รูปแปรคำศัพท์ของผู้พูดสามระดับอายุ**		
			ตำบลคลองรี	**อำเภอสทิงพระ**	**จังหวัดสงขลา**
			ระดับอายุที่ 1	**ระดับอายุที่ 2**	**ระดับอายุที่ 3**
1.4	“ที่คาดผม”	[ma:j^{7} k^{h}a:t^{6} p^{h}om^{1}]	6 (40)	5 (25)	2 (10)
		[thi:^{6} k^{h}a:t^{6} p^{h}om^{1}]	10 (50)	15 (75)	18 (90)
		(การแปรศัพท์ส่วนหน้าศัพท์ในคำสามพยางค์)			
		[thi:^{6} kha:t^{6} p^{h}om^{1}]	4 (20)	0 (0)	0 (0)
		[thi:^{6} k^{h}a:t^{6} hu:a^{1}]			
		(การแปรศัพท์ส่วนหลังศัพท์ในคำสามพยางค์)			

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่าหน่วยอรรถ “ที่คาดผม” เกิดการแปรคำศัพท์ที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยมาตรฐาน

2. การแปรคำศัพท์ทุกส่วน ได้แก่ กรณีที่ผู้พูดสามระดับในตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา มีการใช้คำศัพท์แทนหน่วยอรรถเดียวกัน ซึ่งคำศัพท์เหล่านั้นแตกต่างกันทุกพยางค์ อาจมีจำนวนพยางค์เท่ากันหรือไม่เท่ากันก็ได้ แต่มีความแตกต่างกันทั้งพยางค์ และพยางค์เหมือนกันสลับตำแหน่งกันได้ ไม่เกิดการแปรศัพท์ในตำแหน่งเดียวกัน ตัวอย่างการแปรคำศัพท์ทุกส่วน ดังตารางที่ 7 ต่อไปนี้

ตารางที่ 7 ตัวอย่างการแปรคำศัพท์ทุกส่วน

กลุ่มที่	หน่วยอรรถ	รูปแปรของคำศัพท์	ความถี่และร้อยละในการใช้รูปแปรคำศัพท์ของผู้พูดสามระดับอายุ ตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา		
			ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
2	“ป่าช้า”	[pa:^{3} c^{h}a:^{7}]	9 (45)	12 (60)	10 (50)
		[ple:w^{3}]	11 (55)	8 (40)	10 (50)
	“โคลน”	[k^{h}lo:n^{5}]	13 (65)	15 (75)	20 (100)
		[tom^{3}]	7 (35)	5 (25)	0 (0)
	“วุ้นเส้น”	[taŋ^{3} hon^{1}]	13 (65)	9 (45)	5 (25)
		[wun^{7} sɛn^{2}]	7 (35)	11 (55)	15 (75)

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่าหน่วยอรรถ “ป่าช้า”, “โคลน”และ“วุ้นเส้น” เกิดการแปรคำศัพท์ที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยมาตรฐาน

นอกจากนี้การศึกษาการแปรของคำศัพท์ยังทำให้มองเห็นแนวโน้มการใช้คำศัพท์ใน 4 กลุ่ม ได้แก่

1.รูปแปรของคำศัพท์ที่มีแนวโน้มเลิกใช้ รูปแปรของคำศัพท์ที่มีแนวโน้มเลิกใช้ เป็นคำศัพท์ที่ปรากฏการใช้ในผู้พูดระดับอายุที่ 1 เพียงระดับอายุเดียว

2. รูปแปรของคำศัพท์ที่มีแนวโน้มของการใช้สูงขึ้น เป็นคำศัพท์ที่ปรากฏความถี่ในการใช้ศัพท์ของผู้พูดระดับอายุที่ 3 มากที่สุด และความถี่ลดลงในการใช้ของผู้พูดระดับอายุที่ 2 และ 1 ตามลำดับ

3. รูปแปรของคำศัพท์ที่มีแนวโน้มของการใช้ลดลง เป็นคำศัพท์ที่ปรากฏความถี่ในการใช้ของผู้พูดระดับอายุที่ 1 มากที่สุด และลดลงในการใช้ของผู้พูดระดับอายุที่ 2 และ 3 ตามลำดับ

4. รูปแปรของคำศัพท์มีแนวโน้มของการใช้ไม่แน่นอน เป็นคำศัพท์ที่ปรากฏความถี่ในการใช้ของผู้พูดระดับอายุที่ 2 มากที่สุด และลดลงในการใช้ของผู้พูดระดับอายุที่ 1 และ 3 ตามลำดับ หรือคำศัพท์ที่ปรากฏการใช้ในผู้พูดระดับอายุที่ 2 น้อยที่สุด และเพิ่มขึ้นในผู้พูดระดับอายุที่ 1 และ 3 หรือในกรณีที่ปรากฏการใช้คำศัพท์เฉพาะผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 หรือ 3 เพียงกลุ่มเดียวเท่านั้น

ตัวอย่าง แนวโน้มการใช้รูปแปรคำศัพท์ ดังตารางที่ 8 ต่อไปนี้

ตารางที่ 8 แนวโน้มการใช้รูปแปรคำศัพท์

หน่วยอรรถ	รูปแปรของคำศัพท์	ความถี่และร้อยละในการใช้รูปแปรคำศัพท์ ของผู้พูดสามระดับอายุ			แนวโน้มรูปแปรคำศัพท์ กลุ่มที่			
		ระดับ อายุที่ 1	ระดับ อายุที่ 2	ระดับ อายุที่ 3	1	2	3	4
“กระปุกออมสิน”	[kro:ŋ^{5}]	4 (20)	0 (0)	0 (0)	✓			
	[puk^{3} ʔɔ:m^{3} sin^{1}]	8 (40)	15 (75)	11 (55)			✓	
	[pɔ:ŋ^{3} som^{1}]	8 (40)	5 (25)	9 (45)		✓		
“ถ่านไฟฉาย”	[tʰa:n^{1} kʰwaj^{5}]	10 (50)	4 (40)	0 (0)			✓	
	[tʰa:n^{1} faj^{5}]	4 (20)	8 (40)	7 (35)				✓
	[tʰa:n^{1}]	6 (30)	8 (40)	13 (65)		✓		
“สถานีอนามัย”	[suk^{1} sa:^{1} la:^{5}]	5 (25)	0 (0)	0 (0)	✓			
	[ʔa^{3} na:^{3} maj^{5}]	15 (75)	20 (100)	20 (100)				✓

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่าแนวโน้มการแปรด้านคำศัพท์จะปรากฏเด่นชัดในผู้พูดระดับอายุที่ 2 และ 3 มากที่สุด

อภิปรายผล

การศึกษาการแปรศัพท์ของผู้พูดสามระดับอายุในตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา อภิปรายผลได้ดังนี้

1. การศึกษาการแปรของคำศัพท์ ทำให้เห็นความหลากหลายของการแปรด้านคำศัพท์ในภาษาไทยถิ่นใต้ที่ใช้ในตำบลคลองรี สำหรับการแปรคำศัพท์ที่ปรากฏมากที่สุด ได้แก่ การแปรคำศัพท์ทุกส่วน รองลงมา คือ การแปรส่วนหน้าคำศัพท์ การแปรส่วนหลังคำศัพท์ การแปรส่วนหน้าศัพท์ การแปรส่วนกลางศัพท์ หรือการแปรส่วนหลังคำศัพท์และน้อยสุดคือ การแปรส่วนกลางคำศัพท์

2. การแปรคำศัพท์ในช่วงสามระดับอายุ แสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ที่กำลังเกิดขึ้นในพื้นที่ตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ซึ่งผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้พูดที่อยู่ในวัยที่ต่างกันย่อมใช้ภาษาต่างกัน ดังนั้นอายุจึงเป็นปัจจัยทางสังคมอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดการแปรของภาษา นอกจากนี้ปัจจัยทางสังคมอื่นๆ เช่น เพศ การศึกษา อาชีพ กลุ่มชาติพันธุ์ ที่อยู่อาศัย ก็สามารถนำมาเป็นตัวแปรของคำศัพท์ได้

3. การแปรคำศัพท์ในช่วงสามระดับอายุในพื้นที่ตำบลคลองรี อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา สามารถนำมาเป็นหลักฐานทางวัฒนธรรมด้านภาษา ก่อนที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงในอนาคต เนื่องจากผลจากการศึกษาพบว่า ผู้บอกภาษาในช่วงอายุที่ 2 เริ่มมีการใช้ภาษาที่เปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ แต่ยังมีรูปแปรบางคำที่ยังคงใช้เช่นเดียวกันผู้บอกภาษาในช่วงอายุที่ 1 และผู้บอกภาษาในช่วงอายุที่ 3 แต่ส่วนใหญ่คำศัพท์จะเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงไปจากช่วงอายุที่ 1 แต่จะคล้ายกับผู้บอกภาษาในช่วงอายุที่ 3 และเป็นจุดเริ่มต้นในการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

จากผู้บอกภาษาทั้งสามช่วงอายุ แสดงให้เห็นถึงผู้บอกภาษาในช่วงอายุที่ 3 เป็นช่วงการเปลี่ยนแปลงของภาษา ผู้บอกภาษาในช่วงอายุที่ 2 เป็นช่วงการแปรของภาษา และผู้บอกภาษาในช่วงอายุที่ 1 เป็นช่วง

ภาษากำลังจะสูญหายไป เช่น หน่วยอรรถที่ 295 “สถานีอนามัย” ผู้บอกภาษาในระดับอายุที่ 1 ใช้ว่า [suk^{1} sa:^{1} la:^{5}] เพียงระดับอายุเดียว ซึ่งไม่อีกกี่ปีข้างหน้าคำศัพท์นี้ก็จะสูญหายไป

4. สภาพสังคมก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ภาษาถิ่นเปลี่ยนแปลงไป ไม่ว่าจะเป็นการคมนาคม การติดต่อสื่อสาร ที่สามารถติดต่อกับคนต่างถิ่นได้ง่ายขึ้น เกิดการสัมผัสภาษาแลกเปลี่ยนภาษาระหว่างภาษาต่างถิ่น เกิดการนำคำจากภาษาต่างถิ่นมาใช้ในภาษาของตนมากขึ้น นอกจากนี้การสื่อสารของผู้คนในปัจจุบันมีความรวดเร็วและทันสมัย ทำให้คนรุ่นปัจจุบันได้รับข่าวสารที่รวดเร็วขึ้น ซึ่งข่าวสารส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทยมาตรฐาน ทำให้ผู้รับข่าวสารได้รับอิทธิพลจากภาษาต่างถิ่น และเกิดการนำคำจากภาษาไทยมาตรฐานหรือภาษาอื่น ๆ ที่ปรากฏในข่าวสารมาใช้ในการสื่อสาร และเมื่อสังคม สภาพความเป็นอยู่ของคนในสังคมเปลี่ยนไป ทำให้ภาษาที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมเปลี่ยนไปเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์มีดังนี้

1. แนวทางการดำเนินวิจัยนี้ สามารถใช้เป็นแนวทางในการนำคำศัพท์ไปศึกษาวิจัยภาษาไทยถิ่นใต้หรือภาษาท้องถิ่นอื่น ๆ ได้

2. งานวิจัยนี้ช่วยให้ผู้ที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับภาษา เข้าใจสภาพธรรมชาติของการใช้ภาษาตามช่วงวัยของผู้พูดได้

3. ผลการวิจัยเป็นข้อมูลในการแบ่งภาษาย่อยทางสังคมของภาษาไทยถิ่นเดียวกัน โดยใช้รูปแปรของภาษาเป็นเกณฑ์

4. ผลของงานวิจัยนี้ใช้เป็นข้อมูลบางส่วนในการศึกษาการเรียนการสอนภาษาถิ่นและภาษาศาสตร์เชิงสังคม

เอกสารอ้างอิง

[1] วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์. (2526). **ภาษาศาสตร์เชิงประวัติ : วิวัฒนาการภาษาไทยและภาษาอังกฤษ.** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

[2] จุฑาฏา เทพวรรณ. (2555). **การแปรศัพท์และการธำรงศัพท์ของผู้พูดสามระดับอายุที่ใช้ในชุมชนเขาพระนารายณ์ ตำบลเหล อำเภอกะปง จังหวัดพังงา.** วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา.

[3] อัชนา ปลอดแก้ว. (2551). **การเปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ระหว่างผู้พุดระหว่างผู้พูด 3 ระดับอายุ อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช.** ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.

[4] รังสิตา สุวรรณมุสิก. (2547). **การแปรของคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี.** ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.

[5] ฉันทัส ทองช่วย. (2534). **ภาษาและอักษรถิ่น (เน้นภาคใต้).** กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

[6] ทักษิณคดีศึกษา, สถาบัน. (2546). **พจนานุกรรมภาษาไทยถิ่นใต้ฉบับ พ.ศ. 2525.** สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทวิโรฒ.

[7] สุภาพ ขวัญฤทธิ์. (2530). **ภาษาไทยถิ่นที่ใช้ปัจจุบัน จังหวัดสงขลา.** ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.

[8] ประคุณ เทพสกุลรัตน์. (2534). **ภูมิศาสตร์คำศัพท์ภาษาไทยถิ่น จังหวัดสงขลา.** ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.

ความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาชาวไทยมุสลิมมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
Meaning in Thai idioms of Thai Muslim students From YalaRajabhat University

ไอยดา วาจิ[1*] ซูไฮลา ดอเลาะอาลี[2] อาซูรา มามะ[3] ซูลีฮา และมาลี[4] ขวัญตา ทวีสุข[5]
Aiyada Waji[1] * Suhaila Dolo-Aali[2] Aasura Mama[3] Suleeha Laemalee[4] Khwanta Thaweesuk[5]

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 2) เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา โดยมีกลุ่มผู้บอกข้อมูล คือ นักศึกษาชาวไทยมุสลิมคณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร คณะละ 25 คน รวมทั้งสิ้น 100 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบทดสอบเรื่อง ความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา จำนวน 40 ข้อ ผลการศึกษาพบว่า ความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา จำแนกออกเป็น 4 ลักษณะ ได้แก่ สำนวนที่นักศึกษาเข้าใจความหมายตรงตามสำนวนมากที่สุดคือ สำนวนความวัวไม่ทันหาย ความควายเข้ามาแทรก สำนวนที่นักศึกษาเข้าใจความหมายที่ใกล้เคียงกับสำนวนมากที่สุด คือ สำนวนกิ่งทองใบหยก สำนวนที่นักศึกษาเข้าใจความหมายไม่ตรงตามสำนวนมากที่สุด คือ สำนวนกระต่ายหมายจันทร์และสำนวนที่นักศึกษาไม่สามารถให้ความหมายได้มากที่สุดคือ สำนวนไก่แก่แม่ปลาช่อน สำหรับการเปรียบเทียบความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ทั้ง 4 คณะ พบว่า นักศึกษาคณะครุศาสตร์เข้าใจในความหมายของสำนวนไทยมากที่สุด มีความเข้าใจความหมายในสำนวนโดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง รองลงมา คือ นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการและคณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร ตามลำดับ มีความเข้าใจความหมายในสำนวนโดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ขั้นต่ำ จากการศึกษาความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาทั้ง 4 คณะ พบว่า นักศึกษามีความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยโดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ขั้นต่ำ

คำสำคัญ :ความหมาย, สำนวนไทย, นักศึกษาชาวไทยมุสลิม

Abstract

The purposes of the reseach in meaning in Thai idioms of Thai Muslim students fromYalaRajabhat University: 1)To study the understanding of the meaning in Thai idioms of Thai Muslim students fromYalaRajabhat University. 2)To compare the understanding of the meaning in Thai idioms of Thai Muslim students in Rajabad University. Which interviewed Thai Muslim students in faculty of Education, faculty of Humanities and Social Sciences,

[1-4]นักศึกษาปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ยะลา 95000
[5]อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ยะลา 95000
*Corresponding author: Tel.: 0828310308. E-mailaddrees: Aiyana.w@yru.ac.th

faculty of Management Science and faculty of Science Technology and Agriculture, there were 25 students from each faculty, 100 students in total. By using 40 test tools in understanding of the meaning in Thai idioms of Thai Muslim students from YalaRajabhat University. The reseach showed that the understanding of the meaning in Thai idioms of Thai Muslim students from YalaRajabhat University could be classified into four types: the idioms that students understood in the idioms most was "it never rains but it pours". The idioms that students understood the meaning that most closely resemble idioms was "match made in heaven". The idioms that students did not match the meaning in idioms was "cry for the moon". And the idioms that students could not understand wasa dirty old man. For comparing the understanding of the meaning in Thai idioms of Thai Muslim students from YalaRajabhat University of four faculties revealed that students in faculty of Education most understood in the meaning of Thai idioms, understanding the meaning in idioms was moderate. The second was students in faculty of Humanities and Social Sciences, faculty of Management Science and faculty of Science Technology and Agriculture, respectively, understanding the meaning in idioms wasminimum in average. From the study in understanding of the meaning in Thai idioms of Thai Muslim students from YalaRajabhat University of four faculties found that the students understand the meaning in Thai idioms was minimum in average.

Keywords : Meaning, Thai idioms, Thai Muslim student

บทนำ

ภาษาถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ที่เกิดจากการสร้างสรรค์ของมนุษย์ตั้งแต่อดีต เมื่อมนุษย์มีการอยู่รวมกันเป็นกลุ่มจึงเกิดการติดต่อสื่อสารระหว่างกันโดยใช้ภาษาเป็นสื่อกลางในการสื่อสาร ภาษาจึงมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับวัฒนธรรมอันบ่งบอกถึงรากเหง้า และความเป็นอันหนึ่งเดียวกันของชาตินั้น ๆ โดยเฉพาะภาษาไทยที่มีลักษณะของคำคล้องจองมาแต่อดีต จึงทำให้ภาษาไทยทั้งเขียนทั้งพูดไพเราะมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้จึงเป็นเหตุให้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันของคนไทยมีทั้งการพูดจาตรงไปตรงมาและการพูดจาที่เป็นชั้นเชิง การพูดจาที่เป็นชั้นเชิงนี้เรียกว่า สำนวน โดยในสำนวนไทยนั้นประกอบไปด้วยสุภาษิต คำพังเพยและคำอุปมาอุปไมย มักเป็นคำกล่าวที่มีความหมายไม่ตรงตามตัวอักษร บางที่ก็มีความหมายอื่นแฝงอยู่ ซึ่งมีความคมคายไม่น้อยเลย [1] นอกจากนี้สำนวนไทยยังสอดแทรกไปด้วยคุณธรรมคำสอนคติเตือนใจและยังเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตของมนุษย์ ให้เห็นถึงสภาพสังคม วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของแต่ละยุคสมัย ตลอดจนค่านิยมของคนไทยที่ได้สะสมและถ่ายทอดต่อ ๆ กันมา คุณธรรมที่ปรากฏในสำนวนไทย เช่น สำนวนดินพอกหางหมู หมายถึง การงานหรือธุระใด ๆ ที่ปล่อยคั่งค้าง ก็จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนทำให้ลำบากหรือเดือดร้อน ปรากฏในคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ เป็นต้น [2] ด้วยลักษณะเฉพาะของสำนวนไทยที่บ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์ทางด้านภาษาอย่างโดดเด่นและยังถือได้ว่าเป็นแนวทางปฏิบัติใช้ของคนในสังคมไทยมาอย่างช้า สำนวนไทยจึงมีความสำคัญต่อการพูดและการเขียนในภาษาไทย

ในปัจจุบันกลับพบว่า การใช้สำนวนไทย ไม่ได้รับความนิยมจากในอดีตมากพอสมควร โดยเฉพาะกับกลุ่มคนรุ่นใหม่ ทั้งนี้เป็นเพราะเหตุปัจจัยหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสารกับชาวต่างชาติ การรับวัฒนธรรมหรือเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เข้ามาล้วนแต่มีส่วนทำให้ภาษาเปลี่ยนแปลงทั้งสิ้น ปัจจุบันจึงหาคนที่จะ

เข้าใจสำนวนไทยจริง ๆ จัง ๆ ได้ยากกว่าสมัยก่อน สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญยง จันทร์เภา [3] ศึกษา "ความเข้าใจความหมายในสำนวนของนักศึกษาสายอาชีพในจังหวัดอุบลราชธานี" ผลการวิจัยปรากฏว่า ความเข้าใจสำนวนไทยของนักศึกษาสายอาชีพในจังหวัดอุบลราชธานีที่มีภูมิลำเนาต่างกันก็มีความเข้าใจสำนวนไทยที่แตกต่างกันออกไปด้วย และโดยเฉลี่ยนักศึกษามีความเข้าใจสำนวนไทยยังอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ผู้วิจัยเห็นว่าการมุ่งศึกษาความเข้าใจในความหมายของสำนวนไทยมีความสำคัญ จึงได้ทดลองเก็บข้อมูลกับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ดังตารางเปรียบเทียบการให้ความหมายของสำนวนไทย

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบการให้ความหมายของสำนวนไทย

ที่	สำนวน	ราชบัณฑิตยสถาน	นักศึกษา
1	เอาพิมเสนไปแลกกับเกลือ	ลดตัวลงไปแลกกับคนที่มีฐานะต่ำกว่า	* การเอาของที่ดีไปแลกกับของที่ไม่ดี * การเอาคุณค่าของตัวเราไปแลกกับคนที่ไม่มีคุณค่า * การเอาตัวเองไปเปรียบเทียบกับคนไร้ค่า
2	น้ำนิ่งไหลลึก	คนที่มีท่าหงิม ๆ มักจะมีความคิดลึกซึ้ง	* เห็นหน้าเงียบๆ แต่ร้ายลึก * คนที่อยู่นิ่ง อาจจะร้ายกว่า * ข้างนอกดูเหมือนจะไม่มีอะไร แต่ลึก ๆ ร้ายกาจ
3	พูดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง	พูดไปไม่มีประโยชน์ นิ่งเสียดีกว่า	* พูดไปก็ไม่ฟัง อย่าพูดดีกว่า * คนที่พูดมากไปมักจะไม่ได้อะไร แต่คนที่พูดน้อย ๆ จะได้อะไรมากกว่า
4	ปล่อยนกปล่อยกา	ปล่อยให้เป็นอิสระ, ไม่เอาผิด, ปล่อยให้พ้นจากความผูกพัน, ปล่อยลูกนกลูกกาก็ว่า	* อะไรที่เราไม่รู้ เราควรเงียบไว้ก่อนดีกว่า * ปล่อยทุกข์ ไม่ยึดถือกับสิ่งที่ถืออยู่ * ไม่ควรใส่ใจกับคำพูดของคนอื่น * ปล่อยให้เป็นอิสระหรือให้หลุดจากกรอบ * เรื่องอะไรที่ไม่สำคัญก็ปล่อยไป อย่าใส่ใจกับทุกเรื่อง

จากตารางที่ 1 ทำให้เห็นความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยของกลุ่มนักศึกษาชาวไทยมุสลิม พบว่า นักศึกษามีความเข้าใจในความหมายของสำนวนที่ไม่ตรงตามสำนวน หรือเข้าใจความหมายของสำนวนที่ผิดเพี้ยนไปจากเดิมอยู่มาก บางสำนวนก็มีความเข้าใจที่ใกล้เคียง หากสำนวนนั้น ๆ เป็นสำนวนที่คุ้นเคย หรือสำนวนที่สามารถตีความได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าการมุ่งศึกษาในแง่ของความเข้าใจในความหมายของสำนวนไทยจะทำให้ทราบถึงบริบทในการใช้สำนวนไทยของนักศึกษาในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี และจากข้อมูลก็เป็นที่

น่าสนใจเพื่อนำมาศึกษา “ความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา” และเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยและการเปรียบเทียบความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ คือ เดือนตุลาคม – เดือนพฤศจิกายน ในปีการศึกษา 2560 โดยผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจากนักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ประกอบด้วย 4 คณะ ได้แก่ คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ และคณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร โดยวิธีการสุ่มเลือกกลุ่มผู้บอกข้อมูล เป็นนักศึกษาชาวไทยมุสลิม คณะละ 25 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 100 คน และใช้เครื่องมือ คือ แบบทดสอบเรื่อง “ความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา”จำนวน 40 ข้อ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพทั่วไปของนักศึกษา ประกอบไปด้วย เพศ อายุ สถานภาพนักศึกษา (ภาคปกติ) คณะและชั้นปี

ตอนที่ 2 แบบทดสอบเรื่อง ความเข้าใจในความหมายของสำนวนไทย โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วนย่อย ดังนี้

ส่วนที่ 1 การอธิบายความหมายของสำนวนที่กำหนด 10 ข้อ (อัตนัย)
ส่วนที่ 2 การเลือกความหมายที่ตรงกับสำนวนที่กำหนด 10 ข้อ (ปรนัย)
ส่วนที่ 3 การเลือกสำนวนที่ตรงกับความหมายที่กำหนด 10 ข้อ
ส่วนที่ 4 การเลือกเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่ตรงกับสำนวนที่กำหนด 10 ข้อ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการหาค่าร้อยละ ดังนี้

ตอนที่ 1 เข้าใจความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

$$\frac{\text{จำนวนผู้ตอบถูก} \times 100}{\text{กลุ่มผู้บอกข้อมูล (25)}}$$

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ทั้ง 4 คณะ

$$\frac{\text{คะแนนรวมที่ได้} \times 100}{\text{คะแนนเต็ม (1000)}}$$

และนำเสนอผลการวิเคราะห์ด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ทั้ง 4 คณะ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาแบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

ความเข้าใจความหมายที่ตรงตามสำนวน หมายถึง ความเข้าใจในความหมายของสำนวนที่ตรงตามหลักเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ นักศึกษาสามารถให้ความหมายได้ตรงตามสำนวนหรืออธิบายความหมายของสำนวนที่เป็นไปในลักษณะเดียวกันตามความหมายของสำนวน นั้น ๆ เช่น สำนวนเห็นกงจักรเป็นดอกบัว หมายถึง ว. เห็นผิดเป็นชอบ ความเข้าใจความหมายของนักศึกษาคือ เห็นสิ่งไม่ดี เป็นสิ่งที่ดี เป็นต้น

ความเข้าใจความหมายที่ตรงตามสำนวน พบว่า นักศึกษาชาวไทยมุสลิม ทั้ง 4 คณะ มีความเข้าใจความหมายที่ตรงตามสำนวน ทั้งหมด 40 สำนวน สำนวนที่นักศึกษาชาวไทยมุสลิมคณะครุศาสตร์เข้าใจความหมายตรงตามสำนวนมากที่สุด คือ สำนวนชิงสุกก่อนห่าม ร้อยละ 96 สำนวนที่นักศึกษาชาวไทยมุสลิมคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์เข้าใจความหมายตรงตามสำนวนมากที่สุด คือสำนวนความวัวไม่ทันหาย ความควายเข้ามาแทรก ร้อยละ 100 สำนวนที่นักศึกษาชาวไทยมุสลิมคณะวิทยาการจัดการเข้าใจความหมายได้ตรงตามสำนวนมากที่สุด คือ สำนวนความวัวไม่ทันหาย ความควายเข้ามาแทรก ร้อยละ 96 และสำนวนที่นักศึกษาชาวไทยมุสลิมคณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตรเข้าใจความหมายได้ตรงตามสำนวนมากที่สุด คือ สำนวนชิงสุกก่อนห่าม ร้อยละ 92 ซึ่งจากความเข้าใจความหมายที่ตรงตามสำนวนของนักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ทั้ง 4 คณะ พบว่า สำนวนที่นักศึกษาจากทั้ง 4 คณะ เข้าใจความหมายตรงตามสำนวนมากที่สุด คือ สำนวนความวัวไม่ทันหาย ความควายเข้ามาแทรก คิดเป็นร้อยละ 91

ความเข้าใจความหมายที่ใกล้เคียงกับสำนวน หมายถึง ความเข้าใจในความหมายของสำนวนได้ใกล้เคียงกับความหมายที่ตรงตามหลักเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ นักศึกษาสามารถให้ความหมายหรืออธิบายความหมายได้ใกล้เคียงกับความหมายของสำนวนนั้น ๆ เช่น สำนวนกระต่ายตื่นตูม หมายถึง อาการที่ตื่นตกใจง่ายไม่ทันสำรวจให้ถ่องแท้เสียก่อน ความเข้าใจความหมายของนักศึกษา คือ ตื่นเต้นจนทำอะไรไม่ถูก เป็นต้น

ความเข้าใจความหมายที่ใกล้เคียงกับสำนวน พบว่า สำนวนที่นักศึกษาชาวไทยมุสลิมทั้ง 4 คณะ เข้าใจความหมายได้ใกล้เคียงที่สุด มีทั้งหมด 24 สำนวน สำนวนที่นักศึกษาชาวไทยมุสลิมคณะครุศาสตร์เข้าใจความหมายได้ใกล้เคียงมากที่สุด คือ สำนวนเห็นช้างขี้ ขี้ตามช้าง ร้อยละ 68 สำนวนที่นักศึกษาชาวไทยมุสลิมคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์เข้าใจความหมายได้ใกล้เคียงกับสำนวนมากที่สุด คือ สำนวนกิ่งทองใบหยก ร้อยละ 56 สำนวนที่นักศึกษาชาวไทยมุสลิมคณะวิทยาการจัดการเข้าใจความหมายได้ใกล้เคียงกับสำนวนมากที่สุด คือ สำนวนกิ่งทองใบหยก ร้อยละ 64 และสำนวนที่นักศึกษาชาวไทยมุสลิมคณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตรเข้าใจความหมายได้ใกล้เคียงมากที่สุด คือ สำนวนอาบน้ำร้อนมาก่อน ร้อยละ 52 ซึ่งจากความเข้าใจความหมายที่ใกล้เคียงกับสำนวนของนักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ทั้ง 4 คณะ พบว่า สำนวนที่นักศึกษาเข้าใจความหมายได้ใกล้เคียงกับสำนวนมากที่สุด คือสำนวนกิ่งทองใบหยก คิดเป็น ร้อยละ 55

ความเข้าใจความหมายที่ไม่ตรงตามสำนวน หมายถึง ความเข้าใจในความหมายของสำนวนที่ไม่ตรงตามหลักเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ นักศึกษาให้ความหมายหรืออธิบายความหมายของสำนวนที่ผิดไปจากความหมายที่ถูกต้องตามหลักของสำนวนนั้น ๆ เช่น สำนวนชักแม่น้ำทั้งห้า หมายถึง พูดจาหว่านล้อมยกยอบุญคุณเพื่อขอสิ่งที่ประสงค์ ความเข้าใจความหมายของนักศึกษาคือ ชักสิ่งไม่ดีเข้าหาตัว เป็นต้น

ความเข้าใจความหมายที่ไม่ตรงตามสำนวน พบว่า สำนวนที่นักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ทั้ง 4 คณะ มีความเข้าใจความหมายไม่ตรงตามสำนวน มีทั้ง 40 สำนวน สำนวนที่นักศึกษาชาวไทยมุสลิมคณะครุศาสตร์เข้าใจความหมายไม่ตรงตามสำนวนมากที่สุด คือ สำนวนกระต่ายหมายจันทร์ ร้อยละ 76 สำนวนที่นักศึกษาชาวไทยมุสลิมคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์เข้าใจความหมายไม่ตรงตามสำนวนมาก

ที่สุด คือ สำนวนสีซอให้ควายฟัง ร้อยละ 80 สำนวนที่นักศึกษาชาวไทยมุสลิมคณะวิทยาการจัดการเข้าใจความหมายไม่ตรงตามสำนวนมากที่สุด คือ สำนวนตำข้าวสารกรอกหม้อ ร้อยละ 84 และสำนวนที่ชาวไทยมุสลิมคณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตรเข้าใจความหมายไม่ตรงตามสำนวนมากที่สุด คือ สำนวนกระต่ายหมายจันทร์ ร้อยละ 80 ซึ่งจากความเข้าใจความหมายที่ไม่ตรงตามสำนวนของนักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ทั้ง 4 คณะ พบว่า สำนวนที่นักศึกษาจากทั้ง 4 คณะ เข้าใจความหมายไม่ตรงตามสำนวนมากที่สุด คือ สำนวนกระต่ายหมายจันทร์ คิดเป็นร้อยละ 71

ไม่สามารถให้ความหมายได้ หมายถึง สำนวนที่นักศึกษาไม่สามารถอธิบายความหมายได้ (กรณีที่นักศึกษาไม่สามารถตอบคำถามในข้อหนึ่งข้อใดจากแบบทดสอบ)

สำนวนที่นักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ทั้ง 4 คณะ ไม่สามารถให้ความหมายได้มากที่สุดมีทั้งหมด 9 สำนวน สำนวนที่นักศึกษาชาวไทยมุสลิม คณะครุศาสตร์ไม่สามารถให้ความหมายได้มากที่สุด คือ สำนวนไก่แก่แม่ปลาช่อน ร้อยละ 12 สำนวนที่นักศึกษาชาวไทยมุสลิม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ไม่สามารถให้ความหมายได้มากที่สุด คือ สำนวนไก่แก่แม่ปลาช่อน ร้อยละ 48 สำนวนที่นักศึกษาชาวไทยมุสลิมคณะวิทยาการจัดการไม่สามารถให้ความหมายได้ คือ สำนวนกระต่ายตื่นตูม ร้อยละ 4 และสำนวนที่นักศึกษาชาวไทยมุสลิมคณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตรไม่สามารถให้ความหมายได้ คือ สำนวนไก่แก่แม่ปลาช่อน ร้อยละ 48 ซึ่งจากวิจัยจะพบว่า สำนวนที่นักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ทั้ง 4 คณะ ไม่สามารถให้ความหมายได้มากที่สุด คือ สำนวนไก่แก่แม่ปลาช่อน คิดเป็นร้อยละ 27

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ทั้ง 4 คณะ

การเปรียบเทียบความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาทั้ง 4 คณะ เป็นการวัดจากคะแนนเฉลี่ยรวมที่ได้จากแบบทดสอบ 40 ข้อจากกลุ่มผู้บอกข้อมูลจากทั้ง 4 คณะ โดยกำหนดหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการเปรียบเทียบคะแนน ดังนี้

ความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีมาก หมายถึง ความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาที่มีคะแนนรวมจากแบบทดสอบ คิดเป็นร้อยละ อยู่ในช่วงคะแนนร้อยละ 80 - 100

ความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดี หมายถึงความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาที่มีคะแนนรวมจากแบบทดสอบ คิดเป็นร้อยละ อยู่ในช่วงคะแนนร้อยละ 70 – 79

ความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง หมายถึง ความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาที่มีคะแนนรวมจากแบบทดสอบ คิดเป็นร้อยละ อยู่ในช่วงคะแนนร้อยละ 60 – 69

ความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาอยู่ในเกณฑ์ขั้นต่ำ หมายถึง ความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาที่มีคะแนนรวมจากแบบทดสอบ คิดเป็นร้อยละอยู่ในช่วงคะแนนร้อยละ 0 – 59

<u>ตารางที่ 2</u> แสดงค่าร้อยละของคะแนนรวมที่ได้จากแบบทดสอบ “ความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา” แต่ละคณะ

คณะ	คะแนนรวมที่ได้	คิดเป็นร้อยละ
1. คณะครุศาสตร์	622	62.2
2. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	589	58.9
3. คณะวิทยาการจัดการ	585	58.5
4. คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร	554	55.4
คะแนนรวม	2,350	58.8

จากตารางที่ 2 คะแนนรวมที่ได้ เมื่อนำมาเปรียบเทียบความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ทั้ง 4 คณะตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ พบว่า ความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยอยู่ในเกณฑ์ปานกลางได้แก่ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มีคะแนนรวมจากแบบทดสอบ 622 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 62.2 และ ความเข้าใจความหมายในสำนวนอยู่ในเกณฑ์ขั้นต่ำ ได้แก่นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีคะแนนรวมจากแบบทดสอบ 589 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 58.9 รองลงมา คือ นักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มีคะแนนรวมจากแบบทดสอบ 585 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 58.5 และนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร มีคะแนนรวมจากแบบทดสอบ 554 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 55.4 จากการเปรียบเทียบความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาทั้ง 4 คณะ นักศึกษาชาวไทยมุสลิมคณะครุศาสตร์มีความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยมากที่สุด รองลงมา คือ นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ถัดมา คือ นักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ และสุดท้าย คือ นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัยเรื่องความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา” ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

ความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ทั้ง 4 ลักษณะ ได้แก่ ความเข้าใจความหมายที่ตรงตามสำนวน ความเข้าใจความหมายที่ใกล้เคียงกับสำนวน ความเข้าใจความหมายที่ไม่ตรงตามสำนวน และไม่สามารถให้ความหมายได้

จากการสังเกต ปรากฏว่า สำนวนที่นักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา เข้าใจความหมายได้ตรงตามสำนวนมากที่สุด คือ สำนวนความวัวไม่ทันหาย ความควายเข้ามาแทรก ทั้งนี้อาจเนื่องจากสำนวนดังกล่าวเป็นสำนวนทั่วไปที่นักศึกษามีความคุ้นเคย หรือมีความรู้ ความเข้าใจในเบื้องต้นมาก่อน และสำนวนดังกล่าวยังเป็นสำนวนที่เข้าใจง่ายและสามารถตีความความหมายของสำนวนได้ส่วนสำนวนที่นักศึกษาเข้าใจความหมายได้ใกล้เคียงมากที่สุด คือ สำนวนกิ่งทองใบหยก ทั้งนี้อาจเนื่องจากสำนวนดังกล่าวเป็นสำนวนที่ยังมีการใช้กันอยู่ในชีวิตประจำวัน หรือเป็นสำนวนที่นักศึกษาอาจมีความคุ้นเคยเช่นเดียวกัน นักศึกษาจึงสามารถอธิบายสำนวนได้ใกล้เคียงกับความหมาย แต่ทั้งนี้กลับพบว่า นักศึกษาอธิบายสำนวนได้ค่อนข้างไม่ชัดเจน สำนวนที่นักศึกษาเข้าใจความหมายไม่ตรงตามสำนวนมากที่สุด คือ สำนวนกระต่ายหมายจันทร์ จากสำนวนดังกล่าว กลับพบว่า นักศึกษาเข้าใจความหมายผิดไปจากเดิมเป็นส่วนใหญ่ อาจเนื่องจากนักศึกษาตีความความหมายของสำนวนตามความเข้าใจของตนเอง เช่น นักศึกษาเข้าใจความหมายว่า มองในสิ่งที่ตนไม่มี ความหมายตามราชบัณฑิตยสถาน คือ น. ผู้ชายหมายปองผู้หญิงที่มีฐานะดีกว่า ซึ่งจะเห็นได้ว่าจากความเข้าใจความหมายของนักศึกษาค่อนข้างจากผิดไปจากความหมายเดิมของสำนวน และสำหรับสำนวน

ที่นักศึกษาไม่สามารถอธิบายความหมายได้มากที่สุด คือ สำนวนไก่แก่แม่ปลาช่อน อาจเนื่องจากสำนวนดังกล่าวนี้เป็นสำนวนที่นักศึกษาไม่คุ้นเคย หรือไม่ได้มีการใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน ซึ่งทำให้การตีความความหมายของนักศึกษาเป็นไปได้ยาก ดังนั้นจากความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา จากการสังเกตจะเห็นได้ว่า นักศึกษาจะเข้าใจความหมายได้ตรงตามสำนวนหากสำนวนนั้น ๆ เป็นสำนวนทั่วไปที่นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจหรือสามารถตีความได้ และบางสำนวนแม้ว่าเป็นสำนวนทั่วไปที่นักศึกษาคุ้นเคย แต่หากนักศึกษาไม่มีความรู้ ความเข้าใจในความหมายของสำนวนจึงทำให้การตีความของนักศึกษาผิดไปจากสำนวน สำหรับสำนวนที่นักศึกษาไม่รู้จัก หรือไม่คุ้นเคย นักศึกษาจึงไม่สามารถอธิบายหรือตีความในความหมายของสำนวนนั้น ๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องดังที่ มยุรี อนันตมงคล [4] อ้างถึงแนวคิดของ มาร์ธาดัลล์แมนและคณะ (Martha Dallman and others) อธิบายถึงความเข้าใจกลุ่มคำว่ากลุ่มคำที่เป็นสำนวนย่อมมีความหมายมากกว่าความหมายของคำแต่ละคำที่เรียงต่อกัน ดังนั้นการรู้จักและการตีความสำนวนจึงเป็นสิ่งสำคัญมาก

ในประเด็นการเปรียบเทียบความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัย ราชภัฏยะลา พบว่า นักศึกษาชาวไทยมุสลิมคณะครุศาสตร์ มีความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยมากที่สุด อาจเนื่องจากนักศึกษามีพื้นฐานการเรียนรู้เกี่ยวกับในหลักสาขาวิชาต่าง ๆ ทั่วไปเป็นอย่างดีและจากการเข้าศึกษาต่อเป็นบัณฑิตในคณะครุศาสตร์ จึงทำให้นักศึกษาต้องมีความรู้ในแขนงวิชาต่าง ๆ มากพอสมควร เนื่องจากการสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อในคณะครุศาสตร์มีการสอบแข่งขันที่ค่อนข้างสูงกว่าคณะอื่น ๆ จากทั้ง 4 คณะของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ส่วนนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยรองลงมาจากคณะครุศาสตร์ อาจเนื่องจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีการจัดการศึกษาในสาขาที่เกี่ยวกับภาษาเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้จึงทำให้นักศึกษามีโอกาสได้เรียนรู้เกี่ยวกับหลักภาษามากกว่า สำหรับนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการและคณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตรมีความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยรองลงมาจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ อาจเนื่องจากการศึกษาในแขนงสาขาวิชาดังกล่าวเป็นสาขาที่ไม่เกี่ยวข้องกับหลักภาษา แต่ทั้งนี้จากกลุ่มผู้บอกข้อมูลของคณะวิทยาการจัดการที่ผู้วิจัยคัดเลือกอาจมีพื้นฐานในเรื่องสำนวนไทยมาพอสมควร จึงทำให้มีความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยมากกว่ากลุ่มผู้บอกข้อมูลคณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร ดังนั้น การศึกษาความเข้าใจในเรื่องสำนวนไทย จึงควรศึกษาจากกลุ่มผู้บอกข้อมูลที่กว้างกว่านี้ อาจจะทำให้เห็นความเข้าใจของนักศึกษาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

จากผลรวมความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาชาวไทยมุสลิม ทั้ง 4 คณะ พบว่านักศึกษาคณะครุศาสตร์มีความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง อาจเนื่องจาก พื้นฐานความรู้ ความสามารถของนักศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวกับสำนวนไทยมีมาพอสมควร จึงทำให้นักศึกษามีความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยค่อนข้างดีกว่าจากทั้ง 4 คณะ แต่ทั้งนี้ความเข้าใจของนักศึกษาชาวไทยมุสลิมคณะครุศาสตร์ก็ยังไม่ถึงเกณฑ์ที่ดี สำหรับนักศึกษาชาวไทยมุสลิมอีกทั้ง 3 คณะ ได้แก่ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมสาสตร์ คระวิทยาการจัดการและคณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร มีความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยอยู่ในเกณฑ์ขั้นต่ำ แต่จากการศึกษาความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาชาวไทยมุสลิมทั้ง 4 คณะ จะเห็นได้ว่า ระดับความเข้าใจของนักศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวกับสำนวนไทยไม่แตกต่างกันมากและจากผลสรุปที่ได้ของทั้ง 4 คณะ พบว่าลา นักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลามีความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยอยู่ในเกณฑ์ขั้นต่ำ อาจเนื่องจากนักศึกษามีการใช้ภาษามลายูถิ่นในการสื่อสารในชีวิตประจำเป็นส่วนใหญ่ จึงส่งผลต่อความรู้ ความเข้าใจในด้านภาษาไทย ซึ่งสอดคล้องกับที่ผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตไว้ในเบื้องต้น

การศึกษาเรื่อง “ความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา” จากกลุ่มผู้บอกข้อมูลทั้ง 4 คณะที่ผู้วิจัยคัดเลือกแบบสุ่มทั้งเพศชายและเพศหญิง เมื่อนำเปรียบเทียบความเข้าใจในสำนวนไทยของนักศึกษาชาวไทยมุสลิมเพศชายกับเพศหญิง พบว่า นักศึกษาเพศหญิงมีความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยมากกว่านักศึกษาเพศชาย อาจเนื่องจากนักศึกษาเพศหญิงมักมีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียนมากกว่า และจากการสังเกต พบว่า ในการทดสอบความเข้าใจความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา นักศึกษาเพศหญิงมีความตั้งใจและมีความรอบคอบในการทำแบบทดสอบมากกว่านักศึกษาเพศชาย

ในส่วนของแบบทดสอบเพื่อการวิจัยเรื่อง “ความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา” จำนวน 40 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วนย่อย ได้แก่ ส่วนที่ 1 การอธิบายความหมายของสำนวน (อัตนัย), ส่วนที่ 2 การเลือกความหมายที่ตรงตามสำนวนที่ได้กำหนดไว้, ส่วนที่ 3 การเลือกสำนวนที่ตรงกับความหมายที่ได้กำหนดไว้และส่วนสุดท้าย คือ การเลือกเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่ตรงกับสำนวนที่ได้กำหนดไว้ (ปรนัย)จากทั้ง 4 ส่วนย่อย พบว่า ในส่วนที่ 1 การอธิบายความหมายของสำนวน พบว่า นักศึกษาอธิบายสำนวนได้ค่อนข้างไม่ดี และบางสำนวนที่ไม่คุ้นเคย นักศึกษาจึงไม่สามารถอธิบายความหมายได้หรืออธิบายความหมายได้ผิดเพี้ยนไปจากสำนวน โดยในขณะที่ส่วนที่ 2, 3 และ 4 มีตัวเลือกให้นักศึกษาเลือกตอบได้ จึงพบว่า นักศึกษาจึงสามารถคาดเดาหรือตีความจากสำนวน ความหมาย หรือสถานการณ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ได้

สรุปผลการวิจัย

ความหมายในสำนวนไทยของนักศึกษาชาวไทยมุสลิม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา นักศึกษามีความเข้าใจความหมายของสำนวนไทยยังอยู่ในเกณฑ์ขั้นต่ำ ทั้งนี้ด้วยภูมิลำเนาของนักศึกษาอยู่ในเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีวัฒนธรรมการใช้ภาษามลายูถิ่นในการสื่อสารเป็นภาษาแรก และผนวกกับวัฒนธรรมอื่น ๆ วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ที่ค่อนข้างจะได้รับอิทธิผลความเป็นมลายู ซึ่งทำให้การรู้จักหรือเข้าใจในความหมายของสำนวนไทยค่อนข้างน้อย ในปัจจุบันแม้ว่าสำนวนไทยจะถูกสอดแทรกเข้ามาในรายวิชาที่มีการเรียนการสอน แต่ด้วยเทคโนโลยีต่าง ๆ รวมถึงภาษาต่างประเทศที่เข้ามาล้วนมีส่วนเกี่ยวข้องที่ทำให้การใช้สำนวนไทยของกลุ่มนักศึกษาไม่ได้รับความนิยม และด้วยลักษณะเฉพาะของสำนวนไทย ที่ไม่ใช่ถ้อยคำพูดจาธรรมดา แต่เป็นภาษาที่มีนัยความหมาย แต่ละสำนวนมีการเปรียบเปรย มีความหมายซ่อนอยู่ ฉะนั้น การจะเข้าใจในสำนวนใด ๆ จึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในสำนวนนั้น ๆ ด้วยเช่นกัน

เอกสารอ้างอิง

[1] ชญานินทร์. (2543). **ประมวลสุภาษิตไทย.** กรุงเทพฯ : ทฤษฎี.

[2] ณัฐชยา วิชาสิทธิ์. (2550). **การศึกษาวิเคราะห์คุณธรรมที่ปรากฏในสำนวนไทย.** วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.

[3] บุญยง จันทร์เภา. (2542). **ความเข้าใจสำนวนไทยของนักศึกษาสายอาชีพในจังหวัดอุบลราชธานี.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[4] มยุรี อนันตมงคล. (2539). **ความสามารถในการใช้สำนวนไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศึกษาการใช้คำและการแปรภาษามลายูถิ่น : กรณีศึกษาอำเภอเบตง จังหวัดยะลา

A Study on the use of words and variants of Malay dialect : A case study of Betong district, Yala province.

รอมือลาฮ์ เมเฮ[1*] ซันซียะห์ มะลี[2] นิตัสนิม มุหะ[3] โนรมะห์ มะแอ[4] ขวัญตา ทวีสุข[5]

Romuela Mehe[1] * Sunseeya Malee[2] Nitasanim Muha[3] Norama Ma-Air[4] Khwanta Thaweesuk[4]

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การใช้คำและการแปรการภาษามลายูถิ่น : กรณีศึกษาอำเภอเบตง จังหวัดยะลา มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาการใช้คำมลายูถิ่นในชีวิตประจำวัน อำเภอเบตง จังหวัดยะลา 2) เพื่อศึกษาการแปรของการใช้ภาษามลายูถิ่นที่ใช้ในชีวิตประจำวัน อำเภอเบตง จังหวัดยะลา กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากรชุมชนกาแป๊ะฮูลู ชุมชนสวรรค์บนดอย และชุมชนกุนุงจนอง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ชุมชนละ 20 คน รวมทั้งสิ้น 60 คน โดยอาศัยเครื่องมือรายการคำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน 200 คำ ผลการศึกษาพบว่า การใช้ภาษามลายูถิ่น 2 ชุมชนใช้คำต่างกันในระดับสูง จำนวน 282 คำ เช่น “เพชร” ชุมชนกาแป๊ะฮูลู จะใช้*บือลียัม* [bɛ: - li: - yam] ในขณะที่ชุมชนสวรรค์บนดอย จะใช้ *มาตอ* [ma: - tɔ:], “ภูเขา” ชุมชนสวรรค์บนดอย จะใช้ *บูเกะ* [bu: - ke] ในขณะที่ชุมชนกุนุงจนอง จะใช้ *ฆูนุง* [gu: - nuŋ] คำที่ใช้เหมือนกันทั้ง 3 ชุมชน ในระดับปานกลาง จำนวน 78 คำ เช่น “กบ” *กอเบาะ* [kɔ: - bɔ] , “พริก” *จาแบ* [ca: - bx:] และ 3 ชุมชนใช้คำต่างกันในระดับน้อย จำนวน 41 คำ เช่น “ปลวก” ชุมชนกาแป๊ะฮูลู จะใช้ *กือบอ* [kɛ: - bɔ:] ชุมชนสวรรค์บนดอย จะใช้ *อานาะแน* [?a: - nɔ - ne:] และชุมชนกุนุงจนอง จะใช้ *บอเราะ* [bɔ: - rɔ] ในด้านการแปรของการใช้ภาษามลายูถิ่น จาก 3 ชุมชน พบว่ามีการแปรด้านเสียงสระในระดับสูง จำนวน 42 คำ และการแปรด้านศัพท์อยู่ระดับปานกลาง จำนวน 4 คำ

คำสำคัญ : การใช้ภาษา มลายูถิ่น การแปร อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

Abstract

Research of a Malay dialect using and variants of a Malay dialect using : A case study of Betong district, Yala province. This research has two objectives : 1) To study of a Malay dialect using in daily life in Betong district, Yala province. 2) To study of variation of a Malay dialect applying in daily life in Betong District, Yala Province. The researchers applied the random sampling technique to identify the sampling groups. Population of Kapek Hulu community, Sawan Bon Doi community and Gunung Jenong community were determined as the core samples. There are 20 people in each community, 60 people in total. By using the words list tool which use 200 words in daily life. The results of the study were: The use of a Malay dialect in two communities use 282 different words in high-level, such as "diamond", the Kapek Hulul community use "Beliyam" [bɛ: - li: - yam] while the Sawan Bon Doi

[1-4]นักศึกษาปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ยะลา 95000

[5]อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ยะลา 95000

*corresponding author: Tel.: 091-6413750. E-mail address: romela.m@yru.ac.th

community use Mato [ma: - tɔ:], "Mountain", Sawan Bon Doi use "Buke" [bu: - ke] while the Gunung Jenong community use Gunung [gu: - nuŋ]. The same words used by the three communities in the medium level are 78 words, such as "frog", kobo [kɔ: - bɔ] , "chili" Cabae [ca: - bx:]. And three communities use different fewer words, there are 41words, such as "termite" the community of Kapek Hulu use "Kebo" [kɛ: - bɔ:] community of Sawan Bon Doi use "Anoknae " [?a: - nɔ - ne:] and community of Gunung Jenong "Borok" [Bɔ: - rɔ]. In terms of the variation of Malay dialects from the three communities, there are 42 high vowel variants words, The four words of vocabulary variation in moderate level Variation of consonant in minimum level.

Keywords : Using Malayan dialect, ChangwatAmphoeBetong, Yala

บทนำ

ภาษาถิ่นในประเทศไทยบ่งบอกถึงความแตกต่างระหว่างสำเนียงการใช้ภาษาที่เปล่งออกเป็นคำพูด และยังให้ความสำคัญต่อมนุษย์ สังคม และประเทศชาติ ถึงแม้การใช้ภาษาแต่ละถิ่นจะมีความแตกต่างกัน แต่ภาษาถิ่นมีบทบาทในชีวิตประจำวันของผู้คนที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างซึ่งกันและกัน และภาษาถิ่นที่แตกต่างในประเทศไทยมากที่สุด คือภาษามลายูถิ่น เนื่องจากภาษามลายูถิ่นนี้มีความเป็นเอกลักษณ์ทีไม่เหมือนภาษาอื่นที่มีอยู่ในประเทศไทย นอกจากเป็นภาษามลายูถิ่นที่มีความแตกต่างจากภาษาถิ่นอื่น ๆ ในประเทศไทยแล้ว ภาษามลายูถิ่นก็ยังมีความแตกต่างกับภาษามลายูถิ่นเช่นเดียวกัน และที่มีความโดดเด่นคือภาษามลายูถิ่นที่ปรากฏอยู่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่ ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ซึ่งจะใช้ภาษามลายูถิ่นในการสื่อสารและการดำรงในชีวิตประจำวัน

อำเภอเบตงเป็นหนึ่งในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นอำเภอที่มีขนาดใหญ่ในจังหวัดยะลาที่ติดฝั่งกับประเทศมาเลเซีย โดยมีประชากรหลากหลายเชื้อสาย ทั้งชาวไทยพุทธ ชาวไทยมุสลิม และชาวไทยเชื้อสายจีน ประชากรในอำเภอเบตงส่วนใหญ่นับถือศาสนาต่าง ๆ ซึ่งอำเภอเบตงในอดีตแรกเริ่มเดิมที่เชื่อว่าเป็นกลุ่มคนที่พูดภาษายาวีหรือมลายูท้องถิ่นยังไม่มีรูปแบบชุมชนที่แน่นอนนัก คงเป็นลักษณะของการอยู่อาศัยที่กระจัดกระจายอยู่ทั่วไป เนื่องจากไม่มีหลักฐานบันทึกหรือร่องรอยการตั้งถิ่นฐานปรากฏ ผู้คนกลุ่มนี้อาจมีความสัมพันธ์กับกลุ่มคนทางด้านประเทศมาเลเซียในขณะนั้น [1] จึงทำให้การใช้ภาษาของชาวบ้านในอำเภอเบตงใช้ภาษามลายูในชีวิตประจำวัน การใช้ภาษาของกลุ่มเหล่านี้สามารถเห็นได้ว่า มีการใช้ภาษามลายูถิ่นในการพูดสื่อสารที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม แต่ยังคงยึดความหมายเดิม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของภาษาเหล่านี้เรียกว่า การแปรของภาษานั่นเอง

การแปรของภาษา คือ การที่รูปในภาษาตั้งแต่ 2 รูปขึ้นไปอาจใช้แทนที่กันได้โดยไม่ทำให้ความหมายแก่นเปลี่ยน [2] หรือการที่รูปศัพท์และเสียงเปลี่ยนออกไปจากรูปเดิม หรือรูปมาตรฐานแต่ก็ยังมีส่วนที่บ่งบอกได้ว่าเป็นสิ่งเดียวกันกับรูปเดิม หรือรูปมาตรฐาน เช่นการออกเสียง คำว่า Makanan เป็น Makaenae เป็นตัวอย่างหนึ่งของการแปร คำทั้งสองมีความหมายเดียวกัน การแปรของภาษาเกิดได้ในทุกระบบ เนื่องจากภาษามีการแปรเปลี่ยนภายในตัวภาษาเดียวกัน อันเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความหลากหลายในการใช้ภาษาในสถานการณ์ที่แตกต่างกันออกไปโดยที่ความหมายไม่เปลี่ยนแปลง เช่น การใช้ภาษาเดียวกันแต่

อยู่กันคนละประเทศหรือคนละภาคของประเทศ การใช้ภาษาแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ การใช้ภาษากับเพศเดียวกันหรือเพศตรงข้าม การใช้ภาษาของคนในวัยเดียวกันหรือต่างวัย การใช้ภาษากับคนที่อยู่ในสถานะทางสังคมที่เท่าเทียมกันหรือแตกต่างกัน

จากประสบการณ์ของผู้วิจัยที่ได้ลงเก็บข้อมูลภาคสนามหลายชุมชนในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ทำให้เห็นถึงความแตกต่างของภาษาถิ่นที่มีการแปรทางด้านเสียง และการแปรด้านศัพท์ ผู้วิจัยจึงได้คัดเลือกแหล่งข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ ชุมชนกาแป๊ะฮูลู ชุมชนกาสวรรค์บนดอย และชนกุนุงจนอง ในอำเภอเบตง เนื่องจากเป็นแหล่งข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงการดำเนินชีวิตและบทบาทในการเป็นชาวมลายูมากที่สุด รวมถึงการใช้ภาษามลายูในการสื่อสารในชีวิตประจำวันค่อนข้างชัดเจน

เมื่อพิจารณาภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันของ 3 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนกาแป๊ะฮูลู ชุมชนสวรรค์บนดอย และชุมชนกุนุงจนอง พบว่า เป็นชุมชนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นในชีวิตประจำวันเป็นภาษาแรก หรือภาษาแม่ ซึ่งอาจมาจากสาเหตุพื้นที่ใกล้เคียงกับฝั่งมาเลเซีย ดังได้กล่าวข้อมูลในอำเภอเบตงข้างต้นแล้ว แต่ละชุมชนก็ย่อมใช้ภาษาที่แตกต่างกันไป โดย 3 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนกาแป๊ะฮูลู ชุมชนสวรรค์บนดอย ชุมชน กุนุงจนอง เพราะเป็นชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงกัน แต่ใช้ภาษามลายูถิ่นในชีวิตประจำวันแตกต่างกัน ตัวอย่างคำปรากฏตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบภาษามลายูถิ่น 3 ชุมชน

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยมาตรฐาน	ชุมชนกาแป๊ะฮูลู	ชุมชนสวรรค์บนดอย	ชุมชนกุนุงจนอง
1	ป่า	อูตัง [ʔu: - ta]	ฮูตัย [hu: - tax]	บูเกะ [bu: - ke]
37	แก้ว	ฆือละห์ [gɛ: - lah]	กอแล [kɔ: - lx:]	จาแว [ca: - wx:]
131	ปลา	อีกัง [ʔi: - kaŋ]	อีกัย [ʔi: - kax]	อีแก [ʔi: - kx:]
129	นกกรงหัวจุก	บูรงฌามู [bu: - ruŋ -Ja: - mu:]	บูรงจาแนะ [bu: - ruŋ –Ca: - nx]	จาแนะตานิง [ca: - nx –ta: - niŋ]
139	ปลากระเบน	อีกังตูกา [ʔi: - kaŋ –tu: - ka:]	อีกัยตูกอ [ʔi: - kax – tu: - kɔ:]	อีแกลาบี [ʔi: - kx:- La: - bi:]

จากปรากฏการณ์การใช้ภาษามลายูถิ่นของ 3 ชุมชน ในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ปรากฏว่าภาษาที่ใช้มีความแตกต่างกันไป ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการใช้คำและการแปรภาษามลายูถิ่น : กรณีศึกษาอำเภอเบตง จังหวัดยะลา แล้วมาเปรียบเทียบการใช้คำภาษามลายูถิ่นที่ใช้ในชีวิตประจำวันของ 3 ชุมชนทั้งในส่วนที่เหมือนและต่างกัน เฉพาะกลุ่มเป้าหมายที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกไว้ซึ่งทั้ง 3 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนกาแป๊ะฮูลู ชุมชนสวรรค์บนดอย และชุมชนกุนุงจนอง

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยได้รวบรวมจำนวนคำ 200 คำ จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 และหนังสือภาษาไทยถิ่น ของวิไลศักดิ์ กิ่งคำ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนกาแป๊ะฮูลู ชุมชนสวรรค์บนดอย และชุมชนกุนุงจนอง โดยใช้รายการคำที่เป็นภาษาไทยให้กลุ่มเป้าหมายบอกเป็นภาษามลายูถิ่น รายการนั้นจะมีภาพประกอบเพื่อให้เกิดความง่ายและเข้าใจแก่ผู้บอกภาษา โดยใช้สัทอักษรจากงานวิจัย "ระบบเสียง ระบบคำ ภาษามลายูถิ่นยะลา" ของเกษร์อุบล บุณยประสาท [3] ซึ่งเก็บข้อมูลระหว่างเดือนกันยายน - พฤศจิกายน พ.ศ. 2560 โดยเลือกผู้บอกภาษาชุมชนละ 20 คน แบ่งเป็น ชาย 10 คน หญิง 10 คน รวมทั้งหมด 60 คน ผู้บอกภาษาอยู่ในช่วงอายุ 50 - 70 ปี จากนั้นนำข้อมูลที่รวบรวมในการเก็บจากรายการคำของทั้ง 3 ชุมชนมาวิเคราะห์เพื่อศึกษากาใช้ภาษามลายูถิ่นและการแปรการใช้ภาษามลายูถิ่น อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย แบ่งเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การใช้คำมลายูถิ่นในชีวิตประจำวัน อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

ประเด็นที่ 2 การแปรภาษามลายูถิ่นในชีวิตประจำวัน อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

ประเด็นที่ 1 การใช้คำมลายูถิ่นในชีวิตประจำวัน อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

จากการเก็บข้อมูลคำที่ใช้ในชีวิตประจำวันโดยการคัดเลือกรายการคำจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน และหนังสือภาษาไทยถิ่นของ วิไลศักดิ์ กิ่งคำ จำนวน 200 คำ นำไปสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาจากชุมชนกาแป๊ะฮูลู ชุมชนสวรรค์บนดอย และชุมชนกุนุงจนอง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา แล้วจำแนกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ การใช้คำมลายูถิ่น 3 ชุมชนใช้ศัพท์เดียวกัน การใช้คำมลายูถิ่น 2 ชุมชนใช้ศัพท์ต่างกัน และการใช้คำมลายูถิ่น 3 ชุมชน ใช้ศัพท์ต่างกัน

การใช้คำมลายูถิ่น 3 ชุมชน ใช้ศัพท์เดียวกัน

จากการวิจัยการใช้คำมลายูถิ่นทั้ง 3 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนกาแป๊ะฮูลู ชุมชนสวรรค์บนดอย และชุมชนกุนุงจนอง พบว่ามีการใช้คำมลายูถิ่นทั้ง 3 ชุมชนใช้ศัพท์เดียวกันมีจำนวน 78 คำ ตัวอย่างคำปรากฏตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงการใช้คำมลายูถิ่น 3 ชุมชนใช้ศัพท์เดียวกัน

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยมาตรฐาน	ชุมชนกาแป๊ะฮูลู, ชุมชนสวรรค์บนดอย, ชุมชนกุนุงจนอง	
3	ฤดู	มูเซ็ม	[mu: - sem]
172	เหงือก	ฆูซี	[gu: - si:]
189	ตะไคร้	ซือแร	[sɛ:- rx:]
200	ถั่วงอก	ตอแฆ	[tɔ: - gx:]

การใช้คำมลายูถิ่น 2 ชุมชน ใช้ศัพท์ต่างกัน

จากการวิจัยพบว่า การใช้คำมลายูถิ่นทั้ง 2 ชุมชน ใช้ศัพท์ต่างกันทั้งหมดมีจำนวน 282 คำ ซึ่งการใช้ศัพท์ต่างกันของผู้บอกภาษา 2 ชุมชนแบ่งออกเป็น 3 ประเภทดังนี้ ได้แก่

ผู้บอกภาษาชุมชนกาแป๊ะฮูลู และชุมชนสรรค์บนดอยใช้ศัพท์ต่างกัน

ผู้บอกภาษาชุมชนสวรรค์บนดอย และกุนุงจนองใช้ศัพท์ต่างกัน

ผู้บอกภาษาชุมชนกาแป๊ะฮูลู และกุนุงจนองใช้ศัพท์ต่างกัน

ผู้บอกภาษาชุมชนกาแป๊ะฮูลู และชุมชนสรรค์บนดอยใช้ศัพท์ต่างกัน

จากการวิจัยพบว่า คำภาษามลายูถิ่นที่ใช้ในชีวิตประจำวันที่ผู้บอกภาษาชุมชนกาแป๊ะฮูลู และชุมชนสวรรค์บนดอยใช้ศัพท์ต่างกัน มีจำนวน 101 ตัวอย่างคำปรากฏตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 แสดงการใช้คำมลายูถิ่นทั้ง 2 ชุมชน ใช้ศัพท์ต่างกัน

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยมาตรฐาน	ชุมชนกาแป๊ะฮูลู		ชุมชนสวรรค์บนดอย	
6	ดวงจันทร์	บูลัง	[bu: - laŋ]	บูลัย	[bu: - lax]
8	ภูเขา	ฆูนุง	[ɣu: - nuŋ]	บูเกะ	[bu: - ke]
41	ชาม	มาโกะ	[ma: - ko]	ปีริง	[pi: - riŋ]
93	ถาด	ตาลัง	[ta: - laŋ]	ปีริง	[pi: - riŋ]

จากตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่าคำมลายูถิ่นที่ใช้ในชีวิตประจำวันที่ผู้บอกภาษาทั้ง2 ชุมชนใช้ศัพท์ต่างกันมีทั้งหมดจำนวน 101 คำ จากรายการคำมลายูถิ่นที่ใช้ในชีวิตประจำวันทั้งหมด 200 คำนั้น สามารถสะท้อนให้เห็นถึงการใช้คำมลายูถิ่นที่ใช้ในชีวิตประจำวันของ 2 ชุมชน ซึ่งได้แก่ ชุมชนกาแป๊ะฮูลู ชุมชนสวรรค์บนดอย ในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ยังมีการใช้คำมลายูถิ่นที่แตกต่างกัน แม้ว่าแต่ละชุมชนจะอยู่ในอำเภอเดียวกัน

ผู้บอกภาษาชุมชนสวรรค์บนดอย และกุนุงจนองใช้ศัพท์ต่างกัน

จากการวิจัยพบว่า คำภาษามลายูถิ่นที่ใช้ในชีวิตประจำวันที่ผู้บอกภาษาชุมชนสวรรค์บนดอย และชุมชนกุนุงจนองใช้ศัพท์ต่างกัน มีจำนวน 81 คำ ตัวอย่างคำปรากฏตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 แสดงการใช้คำมลายูถิ่นทั้ง 2 ชุมชน ใช้ศัพท์ต่างกัน

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยมาตรฐาน	ชุมชนสวรรค์บนดอย		ชุมชนกุนุงจนอง	
2	ฝน	อูฌัง	[ʔu: - jaŋ]	อูแฌ	[ʔu: - jx:]
6	ดวงจันทร์	บูลัย	[bu: - lax]	บูแล	[bu: - lx:]
45	กระป๋อง	ติง	[tiŋ]	กอเตาะ	[kɔ: - tɔ]
110	นกเอี้ยง	บูรงตียง	[bu: - ruŋ – ti: - yoŋ]	บูรงมูแร	[bu: - ruŋ - mu: - rx:]

จากตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่าคำมลายูถิ่นที่ใช้ในชีวิตประจำวันที่ผู้บอกภาษาทั้ง 2 ชุมชนใช้ศัพท์ต่างกันมีทั้งหมดจำนวน 81 คำ จากรายการคำมลายูถิ่นที่ใช้ในชีวิตประจำวันทั้งหมด 200 คำนั้น สามารถสะท้อนให้เห็นถึงการใช้คำมลายูถิ่นที่ใช้ในชีวิตประจำวันของ 2 ชุมชน ซึ่งได้แก่ ชุมชนสวรรค์บนดอย และชุมชนกุนุงจนอง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ยังมีการใช้คำมลายูถิ่นที่แตกต่างกัน แม้ว่าทั้ง 2 ชุมชนจะอยู่ในอำเภอเดียวกัน

ผู้บอกภาษาชุมชนกาแป๊ะฮูลู และกุนุงจนองใช้ศัพท์ต่างกัน

จากการวิจัยพบว่า คำมลายูถิ่นที่ใช้ในชีวิตประจำวันที่ผู้บอกภาษาชุมชนกาแป๊ะฮูลู และชุมชนกุนุงจนองใช้ศัพท์ต่างกัน มีจำนวน 100 คำ ตัวอย่างคำปรากฏตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 แสดงการใช้คำมลายูถิ่นทั้ง 2 ชุมชนใช้ศัพท์ต่างกัน

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยมาตรฐาน	ชุมชนกาแป๊ะฮูลู	ชุมชนกุนุงจนอง
35	ตะหลิว	ซอแดะ [sɔ: - dx]	ซือโนะ [sɛ: - no]
57	ผ้าขนหนู	เก็งตอลา [keŋ - tɔ: - la:]	เก็งบูลู [keŋ – bu: lu:]
59	ผ้าม่าน	เก็งปีตู [keŋ – pi: - tu:]	เก็งตาเบ [keŋ – ta: - be]
74	หลังคา	ฮาตะ [ha: - ta]	ปราบง [pra: - buŋ]

การใช้คำมลายูถิ่น 3 ชุมชนใช้ศัพท์ต่างกัน

จากการวิจัยการใช้คำมลายูถิ่นทั้ง 3 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนกาแป๊ะฮูลู ชุมชนสวรรค์บนดอย และชุมชนกุนุง จนอง พบว่ามีการใช้คำมลายูถิ่นทั้ง 3 ชุมชนใช้ศัพท์ต่างกัน มีจำนวน 41 คำ ตัวอย่างคำปรากฏตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6 แสดงการใช้คำมลายูถิ่นทั้ง 3 ชุมชนใช้ศัพท์ต่างกัน

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยมาตรฐาน	ชุมชนกาแป๊ะฮูลู	ชุมชนสวรรค์บนดอย	ชุมชนกุนุงจนอง
37	แก้ว	ฆือละห์ [gɛ: - lah]	กอแล [kɔ: - le:]	จาวัง [ca: - waŋ]
125	ม้าลาย	กูดาบือลัง [ku: - da: - bɛ: - laŋ]	กูดอฌาโล [ku: - dɔ: - ja: - lo]	กูดอ [ku: - dɔ:]
129	นกกรงหัวจุก	บูรงฌามู [bu: - ruŋ - Ja: - mu:]	บูรงจาแนะ [bu: - ruŋ – Ca: - nx]	จาแนะตานิง ca: - nx – ta: - niŋ]
136	หอย	กือจอ [kɛ: - cɔ:]	กือรัย [kɛ: - rax]	กือรัง [kɛ: - raŋ]

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าการใช้คำมลายูถิ่นที่ใช้ในชีวิตประจำวันจาก 3 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนกาแป๊ะฮูลู ชุมชนสวรรค์บนดอย และชุมชนกุนุงจนอง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา มีการใช้คำมลายูถิ่น 2 ชุมชนที่ต่างกันอยู่ในอัตราสูง จำนวน 282 คำ คือ ชุมชนกาแป๊ะฮูลูและชุมชนสวรรค์บนดอยใช้ศัพท์ต่างกัน มีจำนวน 101 ชุมชนสวรรค์บนดอยและชุมชนกุนุงจนองใช้ศัพท์ต่างกัน มีจำนวน 81 คำ และชุมชนกาแป๊ะฮูลูและชุมชนกุนุงจนองใช้ศัพท์ต่างกัน มีจำนวน 100 คำ มีการใช้ที่คำมลายูถิ่นเหมือนกัน 3 ชุมชนในอัตราปานกลาง จำนวน 78 คำ และรองลงมาการใช้คำมลายูถิ่น 3 ชุมชนใช้ต่างกันในอัตราน้อย จำนวน 41 คำ

ประเด็นที่ 2 การแปรภาษามลายูถิ่นในชีวิตประจำวัน อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

การแปรภาษามลายูถิ่นในชีวิตประจำวัน อำเภอเบตง จังหวัดยะลา จากการเก็บข้อมูลคำที่ใช้ในชีวิตประจำวันโดยการคัดเลือกรายการคำจากพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน และหนังสือภาษาไทยถิ่นของวิไลศักดิ์ กิ่งคำ จำนวน 200 คำ นำไปสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาจากชุมชนกาแป๊ะฮูลู ชุมชนสวรรค์บนดอย และชุมชนกุนุงจนองอำเภอเบตง จังหวัดยะลา แล้วมาจำแนกเป็น 2 ประเด็น ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 การแปรด้านเสียง

ประเด็นที่ 2 การแปรด้านศัพท์

ประเด็นที่ 1 การแปรด้านเสียง

การแปรด้านเสียง หมายถึง การที่เสียงต่าง ๆ สามารถแทนที่กันได้ในบริบทของคำศัพท์เดียวกันโดยไม่ทำให้ความหมายของคำศัพท์เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เสียงที่เกิดการแปรอาจแปรอาจเป็นเสียงพยัญชนะหรือสระก็ได้ ผลการวิจัยการแปรด้านเสียงจากรายการคำ 200 คำ ผู้วิจัยจะแบ่งย่อยออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ การแปรเสียงพยัญชนะ และการแปรเสียงสระ ผลการวิเคราะห์ดังนี้

การแปรเสียงพยัญชนะ แบ่งเป็น 2 ประเด็นย่อย ได้แก่ การแปรเสียงพยัญชนะต้นคำ และการแปรเสียงพยัญชนะต้นของพยางค์สุดท้ายของคำ

การแปรเสียงพยัญชนะต้นคำ

จากการวิจัยการแปรเสียงพยัญชนะต้นคำ ทั้ง 3 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนกาแป๊ะฮูลู ชุมชนสวรรค์บนดอย และชุมชนกุนุงจนอง พบว่ามีการแปรเสียงพยัญชนะต้นคำ ทั้ง 3 ชุมชน จำนวน 1 คำ ได้แก่คำปรากฏตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7 แสดงการแปรเสียงพยัญชนะต้นคำ

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยมาตรฐาน	ชุมชนกาแป๊ะฮูลูและชุมชนกุนุงจนอง	ชุมชนสวรรค์บนดอย
162	จมูก	อีดง [ʔi: - duŋ]	ฮีดง [hi: - duŋ]

จากตารางสรุปได้ว่าการแปรเสียงพยัญชนะต้นคำมีการแปรในเสียง ʔ ~ h ในคำว่า อีดง [ʔi: - duŋ] เป็น ฮีดง [hi: - duŋ]

การแปรเสียงพยัญชนะต้นของพยางค์สุดท้ายของคำ

จากการวิจัยการแปรเสียงพยัญชนะต้นของพยางค์สุดท้ายของคำ ทั้ง 3 ชุมชน ได้แก่ชุมชนกาแป๊ะฮูลู ชุมชนสวรรค์บนดอยและชุมชนกุนุงจนอง พบว่ามีการแปรด้านเสียงพยัญชนะต้นของพยางค์สุดท้ายของทั้ง 3 ชุมชน มีจำนวน 2 คำ ตัวอย่างคำปรากฏตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 8 แสดงการแปรเสียงพยัญชนะต้นของพยางค์สุดท้ายของคำ

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยมาตรฐาน	ชุมชนกาแป๊ะฮูลูและชุมชนสวรรค์บนดอย	ชุมชนกุนุงจนอง
99	ผ้าคลุม	เก็งกลูมง [keŋ - klu: - muŋ]	เก็งกลูบง [keŋ - klu:- buŋ]

จากตารางสรุปได้ว่าการแปรเสียงพยัญชนะต้นของพยางค์สุดท้ายของคำ มีการแปรในเสียง m ~ b ในคำว่า เก็งกลูมง [keŋ - klu: - muŋ] เป็น เก็งกลูบง [keŋ - klu:- buŋ]

การแปรเสียงสระ แบ่งเป็น 2 ประเด็นย่อย ได้แก่ การแปรเสียงสระในพยางค์คำหน้า และการแปรเสียงสระในพยางค์คำท้าย การแปรแต่ละประเด็น จะวิเคราะห์คำได้ดังนี้

การแปรเสียงสระในพยางค์คำหน้า

จากการวิจัยการแปรเสียงสระในพยางค์คำหน้า 3 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนกาแป๊ะฮูลู ชุมชนสวรรค์บนดอย และชุมชนกุนุงจนอง พบว่ามีการแปรเสียงส่วนหน้าของทั้ง 3 ชุมชน มีจำนวน 5 คำ ตัวอย่างคำปรากฏตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 9 การแปรเสียงสระในพยางค์คำหน้า

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยมาตรฐาน	ชุมชนกาแป๊ะฮูลู	ชุมชนสวรรค์บนดอยและชุมชนกุนุงจนอง
10	ต้นไม้	โปเกาะกายู [po: - kɔ ka: - yu:]	ปอเกาะกายู [pɔ: -kɔ- ka: - yu:]
27	หญ้า	โอโปะ [ʔo: - po]	อูปุ [ʔu: - pu]
80	ลิปสติก	แลจู [lɤ: - cu:]	ลีจู [li: - cu:]

จากตารางสรุปได้ว่าการแปรเสียงสระในพยางค์หน้า มีการแปรในเสียง o: ~ ɔ: ในคำว่า โปเกาะกายู [po: - kɔ ka: - yu:] เป็น ปอเกาะกายู [pɔ: -kɔ- ka: - yu:] แปรในเสียง o: ~ u: ในคำว่า โอโปะ [ʔo: - po] เป็น อูปุ [ʔu: - pu] แปรในเสียง ɤ: ~ i: ในคำว่า แลจู [lɤ: - cu:] เป็น [li: - cu:]

การแปรเสียงสระในพยางค์คำท้าย

จากการวิจัยการแปรเสียงสระในพยางค์คำท้ายทั้ง 3 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนกาแป๊ะฮูลู ชุมชนสวรรค์บนดอย และชุมชนกุนุงจนอง พบว่ามีการแปรเสียงสระในพยางค์คำท้ายของทั้ง 3 ชุมชน มีจำนวน 30 คำ ตัวอย่างคำปรากฏตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 10 การแปรเสียงสระในพยางค์คำท้าย

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยมาตรฐาน	ชุมชนกาแป๊ะฮูลู	ชุมชนสวรรค์บนดอยและชุมชนกุนุงจนอง
17	ดิน	ตานะห์ [ta: - nah]	ตาเนาะห์ [ta: - nɔh]
127	แรด	บาดะ [ba: - da]	บาเดาะ [ba: - dɔ]

จากตารางสรุปได้ว่าการแปรเสียงสระในพยางค์คำท้าย มีการแปรในเสียง a ~ **ɔ** ในคำว่า ตานะห์ [ta: - nah] เป็น ตาเนาะห์ [ta: - nɔh], บาดะ [ba: - da] เป็น บาเดาะ [ba: - dɔ]

ประเด็นที่ 2 การแปรด้านศัพท์

การแปรด้านศัพท์ หมายถึง การใช้ศัพท์มากกว่า 1 คำศัพท์ ที่มีความหมายเดียวกัน ผู้วิจัยจะแบ่งย่อยเป็น 2 ประเด็นการแปรศัพท์เพิ่มในพยางค์หน้า และการแปรศัพท์เพิ่มในพยางค์ท้าย

การแปรศัพท์เพิ่มในพยางค์หน้า

จากการวิจัยการแปรศัพท์เพิ่มในพยางค์หน้า 3 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนกาแป๊ะฮูลู ชุมชนสวรรค์บนดอย และชุมชนกุนุงจนอง พบว่ามีการแปรศัพท์โดยการเพิ่มพยางค์หน้า จำนวน 4 คำ ตัวอย่างคำปรากฏตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 11 แสดงการแปรศัพท์เพิ่มในพยางค์หน้า

หน่วยอรรถ	ภาษาไทยมาตรฐาน	ชุมชนกาแป๊ะฮูลูและชุมชนกุนุงจนิง	ชุมชนสวรรค์บนดอย
84	หมวด	ปีเยาะห์ [pi:-yɔh]	กือปีเยาะห์ [kɛ: - pi: - yɔh]
101	แกะ	บีริง [bi: - riŋ]	กาเม็งบีริง [ka: - meŋ-bi: - riŋ]

จากตารางสรุปได้ว่าการแปรศัพท์เพิ่มในพยางค์หน้า มีการเพิ่มคำว่ากือ และคำว่ากาเม็ง หน้าคำ

การแปรศัพท์เพิ่มในพยางค์ท้าย

การแปรศัพท์เพิ่มในพยางค์ท้ายไม่ปรากฏในผลการวิเคราะห์ครั้งนี้

ดังจะเห็นได้ว่า การแปรภาษามลายูถิ่น จาก 3 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนกาแป๊ะฮูลู ชุมชนสวรรค์บนดอย และชุมชนกุนุงจนอง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา มีการแปรด้านเสียงจำนวน 43 คำ การแปรด้านศัพท์จำนวน 3 คำ

อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “ศึกษาการใช้คำและการแปรภาษามลายูถิ่น : กรณีศึกษาอำเภอเบตง จังหวัดยะลา” จากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น อภิปรายผลการวิจัยได้ว่า

การศึกษาการใช้คำและการแปรภาษามลายูถิ่น : กรณีศึกษาอำเภอเบตง จังหวัดยะลา มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการศึกษาวิจัยในการศึกษาภาษา ย่อมเป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นอยู่ของคนในชุมชน

นั้น ๆ และสามารถเรียนรู้ถึงภาษาที่ไม่คุ้นเคยของแต่ละชุมชนนั้น ๆ ได้ เพื่อให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงของภาษามลายูถิ่นในชีวิตประจำวันของ 3 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนกาเป๊ะฮูลู ชุมชนสวรรค์บนดอย และชุมชนกุนุงจนอง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ผู้วิจัยจึงแบ่งขอบเขตในการศึกษาครั้งนี้ คือ ศึกษาการใช้คำมลายูถิ่นในชีวิตประจำวัน อำเภอเบตง จังหวัดยะลา และศึกษาการแปรภาษามลายูถิ่นในชีวิตประจำวัน อำเภอเบตง จังหวัดยะลา การใช้คำมลายูถิ่นในชีวิตประจำวัน อำเภอเบตง จังหวัดยะลา จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่าจากรายการคำทั้งหมด 200 คำ ผู้บอกภาษาทั้ง 3 ชุมชนยังมีการใช้คำมลายูถิ่นในชีวิตประจำวันร่วมกัน เป็นจำนวน 78 คำ ใช้คำมลายูถิ่นในชีวิตประจำวันต่างกัน เป็นจำนวน 41 คำ และมีการใช้ต่างกันในชุมชนกาแป๊ะฮูลูกับชุมชนสวรรค์บนดอย ชุมชนสวรรค์บนดอยกับชุมชนกุนุงจนอง และชุมชนกาแป๊ะฮูลูกับชุมชนกุนุงจนองรวมคำศัพท์ เป็นจำนวน 282 คำ จะเห็นได้ว่าแต่ละชุมชนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ใช้คำมลายูถิ่นต่างกันส่วนใหญ่จะต่างกันตรงสำเนียงของการออกเสียงของศัพท์นั้น ๆ

การแปรของการใช้ภาษามลายูถิ่นในชีวิตประจำวัน อำเภอเบตง จังหวัดยะลายังมีการแปรด้านเสียงและศัพท์ การแปรด้านเสียงพยัญชนะ ผู้วิจัยจะแบ่งเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ การแปรเสียงพยัญชนะต้นคำ และการแปรเสียงพยัญชนะต้นของพยางค์สุดท้ายของคำ ด้านการแปรเสียงพยัญชนะต้นคำ มีจำนวน 1 คำ ได้แก่ชุมชนสวรรค์บนดอยที่ใช้แตกต่างจาก ชุมชนกาแป๊ะฮูลูและชุมชนกุนุงจนอง การแปรเสียงพยัญชนะต้นของพยางค์สุดท้ายของคำ มีจำนวน 2 คำ ได้แก่ ชุมชนกุนุง จนอง 1 คำ และชุมชนกาแป๊ะฮูลู 1 คำ ส่วนชุมชนสวรรค์บนดอยยังไม่ปรากฏการแปรเสียงพยัญชนะต้นของพยางค์สุดท้ายของคำในคำดังกล่าว อีกทั้งการแปรเสียงสระในพยางค์คำหน้า มีจำนวน 5 คำ ได้แก่ ชุมชนกาแป๊ะฮูลู และชุมชนสวรรค์บนดอยที่มีการแปรในเสียงสระในพยางค์คำหน้า การแปรเสียงสระในพยางค์คำท้าย จำนวน 30 คำ ได้แก่ ชุมชนกาแป๊ะฮูลู รองลงมาชุมชนสวรรค์บนดอย และชุมชนกุนุงจนอง การแปรด้านศัพท์แบ่งออกเป็น 2 ประเด็น การแปรศัพท์เพิ่มในพยางค์หน้า จำนวน 4 คำ ได้แก่ ชุมชนกาแป๊ะฮูลู และชุมชนสวรรค์บนดอย ส่วนการแปรศัพท์เพิ่มในพยางค์ท้ายไม่ปรากฏ ดังจะเห็นได้ว่า 3 ชุมชนที่ใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน ได้รับอิทธิพลภาษามาเลเซีย จึงทำให้ภาษาเปลี่ยนแปลงและเปลี่ยนไป อันเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่า สภาพสังคมความเป็นอยู่ของชุมชนนั้น ๆ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการแปรของภาษาและการใช้ศัพท์ที่แตกต่างกัน และยังเป็นที่น่าสังเกตอีกอย่างก็คือในพื้นที่ที่มีบริเวณอาณาเขตติดต่อใกล้เคียงกันแต่มีการใช้คำที่แตกต่างกันมาก อันน่าจะมาจากสาเหตุปัจจัยอีกหลายประการที่ควรจะศึกษาวิจัยต่อไปในเรื่องของการตั้งถิ่นฐานหรือการอพยพของประชากร

สรุปผลการวิจัย

ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาที่มีความแตกต่างของแต่ละถิ่นซึ่งบ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์ของถิ่นนั้นๆ สภาพการใช้ภาษามลายูถิ่นในการสื่อสารของชุมชน อำเภอเบตง จังหวัดยะลา มีความแตกต่างจากมาตรฐานหรือภาษาที่คนส่วนใหญ่ใช้กันและอาจจะมีความแตกต่างจากภาษาในท้องถิ่นทั้งทางด้านเสียงคำและการใช้คำเป็นภาษาที่มีลักษณะความเป็นอยู่และวิถีชีวิตของผู้คน โดยพื้นที่อำเภอ เบตง เป็นพื้นที่ขนาดใหญ่ถึงมีการใช้ภาษาที่มีความหลากหลาย อาจเป็นเพราะว่าความแตกต่างของแต่ละภาษาแต่ละชุมชนนั้นมาจากสภาพสังคมความเป็นอยู่ของชุมชนนั้น ๆ และมีอิทธิพลมาจากภาษาที่เข้ามาจากประเทศมาเลเซีย เนื่องจากอำเภอเบตง มีอาณาเขตที่มีความติดต่อกับประเทศมาเลเซียทำให้ภาษาในประเทศมาเลเซียเข้ามาปะปนให้ชุมชนของอำเภอเบตง

เอกสารอ้างอิง

[1] คุณวุฒิ มงคลประจักษ์. (2556). **ชมเมืองเบตง**. ยะลา : สำนักงานเทศบาลตำบลเบตง.

[2] อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2541). **ภาษากับสังคม** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

[3] เกษร์อุบล บุณยประสาท. (2542). **ระบบเสียง ระบบคำ ภาษามลายูถิ่นยะลา.** (พิมพ์ครั้งที่ 2). ยะลา : มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

ความสามารถในการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว : กรณีศึกษานักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

A Study on ability reading with writing diphthong Ror, Lor, Wor: A case study of the first-year students fromYalaRajabhat University

ตัสนีม อาลี[1]* โซเฟียนี เปาะลิง[2] อาอีเสาะห์ รอยะ[3] การีมะห์ เจ๊ะเลาะ[4] โสภณ พฤกษวานิช[5]

Tasneem Alee[1] * Sofianee Poling[2] Aeso Roya[3] Kareema Jelo[4] Sopon Prueksawanich[5]

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว และเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านและการเขียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา โดยทดสอบความสามารถในการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว จากการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างคณะละ 10 คนจาก 4 คณะ รวมทั้งหมด 40 คน ด้วยเครื่องมือแบบทดสอบความสามารถในการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว ทั้งหมด 60 คำ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ความสามารถในการอ่าน ของนักศึกษาทั้ง 4 คณะได้แก่ คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร และคณะวิทยาการจัดการ โดยใช้ทำแบบทดสอบจำนวนเต็ม 600 คำ ปรากฏว่าคณะครุศาสตร์มีความสามารถในการอ่านได้ดีที่สุดคือมีอ่านผิดน้อยที่สุดจำนวน 101 คำ รองลงมาคือคณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร จำนวน 104 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์จำนวน 116 คำ และคณะวิทยาการจัดการจำนวน 204 คำจากรายการคำทั้งหมด 600 คำ ความสามารถในการเขียน ทั้ง 4 คณะ โดยใช้ทำแบบทดสอบจำนวนเต็ม 600 คำปรากฏว่าคณะครุศาสตร์มีความสามารถในการเขียนได้ดีที่สุดโดยเขียนผิดน้อยที่สุด จำนวน 190 คำ รองลงคือคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์จำนวน 225 คำ คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร จำนวน 240 คำ และคณะวิทยาการจัดการ จำนวน 358 คำจากรายการคำทั้งหมด 600 คำ จากการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักศึกษา โดยการสุ่มแต่ละคณะ คณะละ 10 คน แต่ละคนต้องอ่าน คนละ 60 คำ รวม 4 คณะ จากนักศึกษา 40 คน คูณกับจำนวนคำ 60 คำ รวมเป็น 2,400 คำ ความสามารถในการอ่านคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักศึกษา รวมเป็นจำนวนคำที่อ่านผิดทั้งหมด 526 คำ จากจำนวนคำทั้งหมด 2,400 คำ อยู่ในระดับดี ส่วนความสามารถในการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักศึกษารวมเป็นจำนวนคำที่เขียนผิดทั้งหมด 1,014 คำ จากจำนวนคำทั้งหมด 2,400 คำ อยู่ในระดับปานกลาง จึงสรุปได้ว่าความสามารถในการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา อยู่ในระดับที่อ่อนกว่าการอ่าน

คำสำคัญ : ความสามารถ, เปรียบเทียบการอ่านและการเขียน, คำควบกล้ำ ร ล ว

Abstract

The purposes of this research wasto study the ability to read and write diphthong Ror,Lor,Wor and compare the ability to read with write for the first-year students of

[1-4]นักศึกษาปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ยะลา 95000

[5]อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ยะลา 95000

*Corresponding author: Tel.: 0887853885. E-mail address: tasneem.a@yru.ac.th

YalaRajabhat testing the ability to read and write diphthong Ror,Lor,Wor from random sampling, there were 10 students from each faculty in four faculties, 40 students in total. By using ability test tool in reading and writing diphthong Ror,Lor,Wor which used 60 words. The research concludes that the ablility to read for 4 faculties:Faculty of Education, Faculty of Humanities and Social Sciences, Faculty of Science Technology and Agriculture and Faculty of Management Science, 600 words in total, found that the faculty of Education had the highest reading ability, with the least 101 reading errors. The second was the faculty of Science Technology, with 104 reading errors. The faculty of Humanities, with 116 reading errors and the faculty of Management, with 204 reading errors. The ability to write for 4 faculties, with 600 words in total, found that the faculty of Education had the highest writing ability, with the least 190 writing errors. The second was the faculty of Humanities, with 225 writing errors. The faculty of Science Technology, with 240 writing errors and the faculty of Management, with 358 writing errors. The results of comparing the ability to read with write diphthong Ror,Lor,Wor for 4 facultiesrevealed that the ability to read for 4 faculties with 526 reading errors and 1,874 reading corrects from 2,400 words in total which is a good level. And the ability to write for 4 faculties with 1,014 writing errors and 1,386 writing corrects from 2,400 words in total which is a moderator level.

Keywords : Ability, Compare reading with writing, Diphthong Ror,Lor,Wor

บทนำ

ภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน และเป็นความสะดวกในการเรียนรู้ในด้านการศึกษา ภาษาจัดเป็นวิชาทักษะอันเป็นพื้นฐานนำไปสู่การเรียนรู้วิชาอื่น ๆ ผู้ที่มีความสามารถ หรือทักษะทางภาษาดี จะสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้ดี ซึ่งในกระบวนการสื่อสารนั้นประกอบด้วยทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน แต่การอ่านเป็นกระบวนการรับสารที่ใช้กันมากรองจากการฟัง การอ่านมีความสำคัญกับการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน เพราะเป็นทักษะที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ต่าง ๆ ผู้ที่มีนิสัยรักการอ่านและมีทักษะในการอ่านที่อ่านได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว ย่อมแสวงหาความรู้และศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในการพูดและการเขียนได้เป็นอย่างดี ส่วนการเขียนเป็นทักษะการแสดงออกที่สำคัญและสลับซับซ้อนการเขียนเป็น การสื่อสารด้วยตัวอักษรเพื่อถ่ายทอดความรู้ความคิดอารมณ์ความรู้สึกประสบการณ์ข่าวสารและจินตนาการต่อผู้อ่าน

การอ่าน เป็นสิ่งสำคัญในชีวิตประจำวัน มีความสำคัญอย่างมากในการเรียนรู้ ทั้งที่เป็นการเรียนรู้ทางวิชาการและการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญประการหนึ่ง ของการจัดการศึกษา และพัฒนาคุณภาพของประชากร และการอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่เป็นการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึกและอารมณ์ต่าง ๆ เป็นทักษะของการรับรู้เรื่องราวและความรู้เป็นจุดเริ่มต้นของการบุกเบิกทางไปสู่อันกว้างและไพศาล บุคคลใดที่มีทักษะการอ่านดีก็จะได้เปรียบผู้อื่นในการพัฒนาตนเอง พะยอม [1] กล่าวว่า การอ่านคือการสื่อสารระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ผู้เขียนมีความคิดและใช้ภาษาถ่ายทอดความคิดนั้นออกมาในรูปของบทอ่าน ผู้อ่านจะต้องอ่านเพื่อดึงความคิดเนื้อหาสาระนั้นออกมาจากบทอ่าน ขณะเดียวกันศิริพร [2] กล่าวว่า การ

อ่าน คือกระบวนการแห่งการคิดในการรับสารเข้าในขณะที่อ่านสมองของผู้อ่านจะต้องคิดตามผู้เขียนหรือตีความข้อความที่อ่านไปด้วยตลอดเวลา

จากคำกล่าวในข้างต้น สรุปได้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่ผู้อ่านรับรู้ตัวอักษร หรือสัญลักษณ์แล้วแปลความหมายของตัวอักษร หรือสัญลักษณ์เป็นความเข้าใจ ซึ่งหมายถึงผู้อ่านรับรู้สารที่ผู้เขียนต้องการสื่อ แต่ในขณะเดียวกันหากผู้อ่าน อ่านหนังสือไม่ออก หรือต้องอ่านออกเสียง ก็จะส่งผลกระทบในการรับรู้หรือส่งผลกระทบต่อการสื่อสารตามมา

การเขียนเป็นเครื่องมือถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม ที่ช่วยให้คนรุ่นหลังทราบความเป็นมาของอดีตจนถึงปัจจุบัน การเขียน เป็นการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และความต้องการของตนเองออกมาเป็นตัวอักษร เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจ และเป็นเครื่องมือสำหรับพัฒนาความคิด สติปัญญา ตลอดจนเจตคติด้วย ดวงใจ [3] กล่าวว่า การเขียน มีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เพราะการเขียนเป็นการสื่อสารที่ชัดเจนสามารถนำมาอ้างเป็นหลักฐานที่มั่งคง อ้างอิงตรวจสอบได้ ทำให้มนุษย์ทราบถึงเรื่องราวในอดีตสู่ปัจจุบันเช่นการบันทึกกับประวัติศาสตร์ ศิลปะและความรู้ทางวิชาการต่าง ๆ สนิท [4] กล่าวว่า การเขียน คือการแสดงความรู้ความคิดและความรู้สึกที่มีอยู่ในใจออกมาให้ผู้ได้รับรู้โดยใช้สัญลักษณ์ที่เรียกว่าตัวอักษร เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจในเจตนาของผู้เขียน ผู้อ่านจะสามารถรับรู้ความในใจของผู้เขียนได้ดีหรือไม่นั้นก็อยู่ที่ว่าผู้เขียนมีทักษะในด้านการใช้ภาษาเขียนได้ดีเพียงไร

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า การเขียน หมายถึง การถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด และความต้องการของบุคคลออกมาเป็นสัญลักษณ์ คือ ตัวอักษร เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจจากข้อความข้างต้น ทำให้มองเห็นความหมายของการเขียนว่า มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

ความสำเร็จในชีวิตการเรียนการศึกษา และการประกอบอาชีพหลายอย่างขึ้นอยู่กับการอ่าน และการเขียน ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างยิ่ง ถ้าคิดให้ละเอียดลึกซึ้งแล้ว จะเห็นว่าในชีวิตของคนเรานั้นแทบทุกอาชีพและระดับชั้นไม่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการอ่านและการเขียนได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นักเรียนนิสิตนักศึกษาซึ่งต้องใช้ในการเรียนการสอนหากใช้ภาษาไทยที่ไม่ถูกต้องและผิดเพี้ยนไปจากภาษาไทยมาตรฐาน ก็จะส่งผลเสียต่อการเรียนการสอนจากการสังเกตปัญหาเรื่องการอ่านและการเขียน มีผิดเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาที่เป็นปัญหาที่พบเจอกันบ่อยเกือบทุกสาขาวิชาทุกชั้นปีจากการนำเสนอหน้าชั้นเรียนและการพูดคุยระหว่างเพื่อนฝูงตัวอย่างเช่น กราบเรียนอาจารย์ที่เคารพ นักศึกษามักออกเสียงเป็น กาบเลียนอาจารย์ที่เคารพ “อย่าแกล้งเพื่อนสิ” นักศึกษามักออกเสียงเป็น “อย่าแก้งเพื่อนสิ” เป็นต้น

เรืองเดช [5] กล่าวถึงการออกเสียงควบกล้ำ สรุปได้ว่า คำควบกล้ำเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะเสียงหนึ่งเกิดร่วมกับหน่วยเสียงพยัญชนะหนึ่ง ทำให้เสียงพยัญชนะสองเสียงออกเสียงร่วมเป็นเสียงเดียวกัน เรียกเสียงเช่นนี้ว่า เสียงควบกล้ำ เสียงควบกล้ำของแต่ละภาษานั้นจะมีจำนวนจำกัดและไม่เท่ากันในแต่ละภาษา บางภาษามีเสียงควบกล้ำมากกว่าสองเสียงก็มี บางภาษาเสียงควบกล้ำปรากฏทั้งต้นพยางค์และท้ายพยางค์ สิริวิภา [6] กล่าวถึงการแก้ปัญหาการออกเสียงควบกล้ำ ร ล ว ไว้ว่า การนำกระบวนการวิจัยที่เป็นการวิจัยแบบง่าย ลองแก้ปัญหาเมื่อพบว่ามีข้อบกพร่องในการออกเสียง ร ล วและควบกล้ำ ควรลองแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยการรัวลิ้นแล้วเปล่งเสียง ร ล เช่น รัก-ลัก,รอด-ลอด, รับ-ลับ,รุก-ลุก, ราว-ลาว, รง-ลง, ริ-ลิ, รม-ลม, ราง-ลาง, รูป-ลูบ, แร้ว-แล้วหรืออาจนำคำประพันธ์ที่มี ร ล เยอะ ๆ มาฝึกอ่าน ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่อง การอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญและเป็นปัจจัยพื้นฐาน

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ดังนี้ ปัจจุบันกระบวนการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้พัฒนาวิธีการสื่อสารหลากหลายรูปแบบ ตามความเจริญทางเทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์ โดยเฉพาะการสื่อสารด้วยอ่านและเขียน

เมื่อเขียนผิด ทำให้เกิดปัญหากับผู้อ่านในการรับสารที่ผิดเพี้ยน และถ้าอ่านผิดบ่อย ๆ จนกลายเป็นความเคยชิน จะทำให้ติดเป็นนิสัยจะจำกับคำที่อ่านที่ผิดไปจากรูปแบบเดิมแล้วนำมาเขียน ซึ่งอาจเกิดจากความไม่ระมัดระวังในการใช้ภาษา เป็นการใช้ภาษาที่ไม่รอบคอบถ้วนถี่ คือใช้ภาษาตามความรู้สึกนึกคิดของตนเองโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง ถูกความหมายและหลักไวยกรณ์ เช่น รัก หมายถึง ชอบ, พอใจ และลัก หมายถึง ลักขโมย, ลอบ ทำในสิ่งที่ตนไม่สิทธิ์ และคำควบกล้ำที่ออกเสียงผิด เช่น กรม ออกเสียงเป็น กม เปลี่ยนแปลง ออกเสียงเป็น เปี่ยนแปง

การใช้ภาษาไทยในปัจจุบันที่พบปัญหาเป็นอย่างยิ่ง คือการออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว อาจมีสาเหตุมาจากความไม่ใส่ใจและความไม่สนใจ ที่จะออกเสียงให้ถูกต้อง ปัญหาดังกล่าวมักพบบ่อยครั้งกับกิจกรรมการอ่านและการเขียน ส่วนมากออกเสียงคำควบกล้ำที่มี ร ล ว ผิดอยู่เสมอ จึงส่งผลต่อการเขียนคำควบกล้ำด้วยเช่นกัน ฉะนั้นปัญหาการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำที่ไม่ถูกต้องจึงเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบทางด้านภาษาเป็นอย่างยิ่งซึ่งผู้วิจัยสังเกตปัญหาการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ที่ผิดเพี้ยนไปจากรูปแบบเดิมและยังทำให้ความหมายเปลี่ยนแปลง เพราะเกิดจากความเคยชินที่ใช้เป็นประจำจนติดปาก มักจะเขียนตามภาษาพูด โดยไม่คำนึงคำถูกต้อง ทำให้เกิดปัญหาการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว ที่ผิดหลักภาษาไทยมาตรฐาน จึงได้นำปัญหาดังกล่าวมาทำการวิจัย

จากปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยได้เห็นปัญหาและความสำคัญในการอ่านและการเขียนคำควบคล้ำ ร ล ว ที่ผิดเพี้ยนจากภาษาไทยมาตรฐาน จึงสนใจศึกษาความสามารถและเปรียบเทียบการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว กรณีศึกษานักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาเพื่อศึกษาความสามารถและเปรียบเทียบการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความสามารถในการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว กรณีศึกษานักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา โดยผู้วิจัยได้สำรวจศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องของการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดแนวทางการทำวิจัยและเขียนเค้าโครงวิจัย เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วก็กำหนดขอบเขตด้านข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวนนักศึกษาทั้งหมด 40 คน จาก 4 คณะ ได้แก่ คณะครุศาสตร์ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ และ คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร ซึ่งเลือกตัวแทนจากทั้ง 4 คณะโดยใช้วิธีการสุ่มเลือกแบบเจาะจง คณะละ 10 คน และใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว จำนวนทั้งหมด 60 คำ โดยนำรายการคำที่ใช้เป็นแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว จากงานวิจัยของคุณกาญจนา สังสะอาด เป็นแนวในการค้นหาคำ แล้วนำแบบทดสอบที่ทำมาแล้ว ไปเก็บข้อมูลกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ช่วงเดือนตุลาคม 2560

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการอ่านคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการอ่านคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัย ราชภัฏยะลา แยกเป็น 4 ประเด็นคือ ความสามารถในการอ่านคำควบกล้ำ ร ล ว ของคณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร และคณะวิทยาการจัดการ

จากการเก็บข้อมูลความสามารถในการอ่านคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา สามารถรวบรวมคำควบกล้ำ ร ล ว ทั้งหมด 60 คำ โดยนำมาจำแนกเป็น 3 หมวดหมู่ ได้แก่ คำควบกล้ำ ร 20 คำควบกล้ำ ล 20 คำ และควบกล้ำ ว 20 คำ เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา แบ่งตามประเด็น ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 ความสามารถในการอ่านคำควบกล้ำ ร ล ว ของคณะครุศาสตร์

การอ่านคำควบกล้ำ ร อ่านผิดมากที่สุดได้แก่คำว่า *เงียบขรึม* มีการออกเสียงผิด โดยออกเสียงเป็น *เงียบขรี* *เงียบครึ้ม* *เงียบครึม*

การอ่านคำควบกล้ำ ล อ่านผิดมากที่สุดได้แก่คำว่า *ผลุดลุก* มีการออกเสียงผิด โดยออกเสียงเป็น *พลุดลุก* *ผลุลุก* และคำว่า *อ่อนเปลี้ย* มีการออกเสียงผิด โดยออกเสียงเป็น *อ่อนเพลีย* *อ่อนเปลีย* *ออนเปลี้ย*

การอ่านคำควบกล้ำ ว อ่านผิดมากที่สุดได้แก่คำว่า *หันขวับ* มีการออกเสียงผิด โดยออกเสียงเป็น *หันขวั๊บ* อ่านออกเสียงคำควบกล้ำผิด เป็น หันควับ

ประเด็นที่ 2 ความสามารถในการอ่านคำควบกล้ำ ร ล ว ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

การอ่านคำควบกล้ำ ร อ่านผิดมากที่สุดได้แก่คำว่า *เงียบขรึม* มีการออกเสียงผิด โดยออกเสียงเป็น *เงียบครึม เงียบขรึ๊ม* *เงียบคึม*

การอ่านคำควบกล้ำ ล อ่านผิดมากที่สุดได้แก่คำว่า *ผลุดลุก* มีการออกเสียงผิด โดยออกเสียงเป็น *พลุดลุก* *ผลุ๊ดลุก ผุดลุก*

การอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ว ผิดมากที่สุดได้แก่คำว่า *แว่นแคว้น* มีการออกเสียงผิด โดยออกเสียงเป็น *แหวนแคว้น แว่นแขว้น แว่นแควง แว่นแค้น*

ประเด็นที่ 3 ความสามารถในการอ่านคำควบกล้ำ ร ล ว ของคณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร

การอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร อ่านผิดมากที่สุด ได้แก่คำว่า *พรวดพราด* มีการออกเสียงผิด โดยออกเสียงเป็น *ผรวดพราด พรวดพราก พร้วดพราด*

การอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ล อ่านผิดมากที่สุดได้แก่คำว่า *พลุกพล่าน* มีการออกเสียงผิด โดยออกเสียง *ผลุกพล่าน พลุดพล่าน พลุกพล้าน*

การอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ว ผิดมากที่สุด ได้แก่คำว่า *ขวนขวาย* มีการออกเสียงผิด โดยออกเสียงเป็น *ข๊วนขวาย ขนขวาย*

ประเด็นที่ 4 ความสามารถในการอ่านคำควบกล้ำ ร ล ว ของคณะวิทยาการจัดการ

การอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ร อ่านผิดมากที่สุด ได้แก่คำว่า *ปรักปรำ* มีการออกเสียงผิด โดยออกเสียงเป็น ปรั๊กปรำ ปรักปลำ และอ่านไม่ออก

การอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ล อ่านผิดมากที่สุด ได้แก่คำว่า *ผลุบโผล่* มีการออกเสียงผิด โดยออกเสียงเป็น พลุบโผล่ ผลุ่บโผล่ ผรุบโผล่ และอ่านไม่ออก

การอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ว อ่านผิดมากที่สุด ได้แก่คำว่า *แว่นแคว้น* มีการออกเสียงผิด โดยออกเสียงเป็น แว่นแคว้ง แว่นแคว๊น

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการอ่านคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ทั้ง 4 คณะ ได้แก่คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร และคณะวิทยาการจัดการ ทั้งหมด 40 คน คณะละ 10 คน ซึ่งแบบสอบถามมีทั้งหมด 60 คำ โดยแบ่งเป็น 3 หมวดหมู่ ได้แก่ คำควบกล้ำ ร 20 คำ คำควบกล้ำ ล 20 คำ และคำควบกล้ำ ว 20 คำ และยังสามารถนำมาจัดแบ่งได้ 5 ประเภทคือ การอ่านออกเสียงพยัญชนะต้นผิด การอ่านออกเสียงตัวสะกดผิด การอ่านออกเสียงวรรณยุกต์ผิด การอ่านออกเสียงคำควบกล้ำผิด และคำที่อ่านไม่ออก

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าความสามารถในการอ่านคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาทั้ง 4 คณะ จากจำนวนเต็ม 600 คำ แสดงให้เห็นว่า คณะครุศาสตร์มีความสามรถในการอ่านคำควบกล้ำ ร ล ว ได้มากที่สุด โดยมีจำนวนคำที่อ่านผิดน้อยที่สุด จำนวน 101 คำ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัย ราชภัฏยะลา แยกเป็น 4 ประเด็นคือ ความสามารถในการอ่านคำควบกล้ำ ร ล ว ของคณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร และคณะวิทยาการจัดการ

จากการเก็บข้อมูลความสามารถในการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา สามารถรวบรวมคำควบกล้ำ ร ล ว ทั้งหมด 60 คำ โดยนำมาจำแนกเป็น 3 หมวดหมู่ ได้แก่ คำควบกล้ำ ร 20 คำควบกล้ำ ล 20 คำ และควบกล้ำ ว 20 คำ เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา แบ่งตามประเด็น ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 ความสามารถในการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว ของคณะครุศาสตร์

การเขียนคำควบกล้ำ ร เขียนผิดมากที่สุดได้แก่คำว่า *เงียบขรึม* มีการเขียนผิดเป็น *เงียบครึม เงียบครึ่ม เงียบขรึ่ม งีบครึม*

การเขียนคำควบกล้ำ ล เขียนผิดมากที่สุดได้แก่คำว่า *ของขลัง* มีการเขียนผิดเป็น *ของคลัง ของคลั่ง ของขวัง*

การเขียนคำควบกล้ำ ว เขียนผิดมากที่สุดได้แก่คำว่า กวัดแกว่ง มีการเขียนผิดเป็น *กวาดเกว่ง กวักเกว่ง กวัดเกว่ง*

ประเด็นที่ 2 ความสามารถในการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

การเขียนคำควบกล้ำ ร เขียนผิดมากที่สุดได้แก่คำว่า *ครื้นเครง* มีการเขียนผิดเป็น *ครึงเครง ครื้นเครน ครึงเครง ครืนเครง ครื่นเครง ครื่นแครง*

การเขียนคำควบกล้ำ ล เขียนผิดมากที่สุดได้แก่คำว่า *ผลุดลุก* มีการเขียนผิดเป็น *ปลุดลุด ปลุตลุก พลุตลุก ขลุดลุก ฟลุตลุค*

การเขียนคำควบกล้ำ ว เขียนผิดมากที่สุดได้แก่คำว่า *เคว้งคว้าง* มีการเขียนผิดเป็น *เคว้งขวาง เควงคว้าง เควงคว้าง แขวงขวาง เควงขวาง*

ประเด็นที่ 3 ความสามารถในการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว ของคณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร

การเขียนคำควบกล้ำ ร เขียนผิดมากที่สุดได้แก่คำว่า *ใคร่ครวญ* มีการเขียนผิดเป็น ใคร่ขรวญ ใคร่ครวน ไคร่ครว และคำว่า *ครองแครง* มีการเขียนผิดเป็น *ครองแขรง ครองแครน คลืขแรด*

การเขียนคำควบกล้ำ ล เขียนผิดมากที่สุดได้แก่คำว่า *ผลุบโผล่* มีการเขียนผิดเป็น *พลุบโผล่ ฟลุบโผล่ ผลุดโผล่ ผลุ้โผล* และคำว่า *คลั่งไคล้* มีการเขียนผิดเป็น *ขลั่งไคล้ คลั่งไคล่ คลั่งคล้าย*

การเขียนคำควบกล้ำ ล เขียนผิดมากที่สุดได้แก่คำว่า *ขวนขวาย* มีการเขียนผิดเป็น *ควนขวาย ขนขวาย ขุ่นขว้าย ข่นคว้าย*

ประเด็นที่ 4 ความสามารถในการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว ของคณะวิทยาการจัดการ

การเขียนคำควบกล้ำ ร เขียนผิดมากที่สุดได้แก่คำว่า *ใคร่ครวญ* มีการเขียนผิดเป็น *ใคร่ครวน ใคร้ครวญ คร้ายเครน*

การเขียนคำควบกล้ำ ล เขียนผิดมากที่สุดได้แก่คำว่า *ผลุดลุก* มีการเขียนผิดเป็น *พลุดลุก ผลุตลุก ผลุดลุด*

การเขียนคำควบกล้ำ ว เขียนผิดมากที่สุดได้แก่คำว่า *เคว้งคว้าง* มีการเขียนผิดเป็น *แขว้งคว้าง เคว้งคว้าน เคว่งคว่าง เคว่งคว้าง แคว่นขว้าง แขว้นแขว่าง*

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ทั้ง 4 คณะ ได้แก่คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร และคณะวิทยาการจัดการ ทั้งหมด 40 คน คณะละ 10 คน ซึ่งแบบสอบถามมีทั้งหมด 60 คำ โดยแบ่งหัวข้อเป็นคำควบกล้ำ ร 20 คำ คำควบกล้ำ ล 20 คำ และคำควบกล้ำ ว 20 คำ แต่ละคนต้องเขียน คนละ 60 คำ รวมทั้งหมด 600 คำ และสามารถนำมาจัดแบ่งได้ 5 ประเภทคือ การเขียนพยัญชนะต้นผิด การเขียนตัวสะกดผิด การเขียนวรรณยุกต์ผิด การเขียนคำควบกล้ำผิด และคำที่เขียนผิด

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าความสามารถในการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา สามารถสรุปได้ว่า คณะครุศาสตร์ มีความสามารถในการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว โดยมีจำนวนคำที่เขียนผิดน้อยที่สุด จำนวน 190 คำ จากจำนวน 600 คำ รองลงมาคือ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดยมีคำที่เขียนผิด จำนวน 225 คำจากจำนวน 600 คำ คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตรที่ โดยมีคำที่ผิด จำนวน 240 คำ จากจำนวนคำ 600 คำและคณะวิทยาการจัดการ โดยมีคำที่เขียนผิด จำนวน 358 คำ จากจำนวน 600 คำ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

จากการเก็บข้อมูลความสามารถในการอ่านคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาทั้ง 4 คณะ ได้แก่คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร และคณะวิทยาการจัดการ ทั้งหมด 40 คน คณะละ 10 ซึ่งแบบสอบถามมีทั้งหมด 60 คำ โดยแบ่งหัวข้อเป็นคำควบกล้ำ ร 20 คำ คำควบกล้ำ ล 20 คำ และคำควบกล้ำ ว 20 คำ แต่ละคนต้องอ่าน คนละ 60 คำ รวมทั้งหมด 600 คำ และ สามารถนำมาจัดแบ่งได้ 5 ประเภทคือ การอ่านออกเสียงพยัญชนะต้น การอ่านออกเสียงตัวสะกด การอ่านออกเสียงวรรณยุกต์ การอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ และคำที่อ่านไม่ออก แยกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ทั้ง 4 คณะ ในมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ความสามารถในการอ่านคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ของทั้ง 4 คณะ แสดงให้เห็นว่า คณะครุศาสตร์ที่ได้จากการสุ่ม 10 คน มีความสามรถในการอ่านคำควบกล้ำ ร ล ว โดยมีจำนวนคำที่ผิดน้อยที่สุด จำนวน 101 คำ จากจำนวน 600 คำ รองลงมาคือ คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตรที่ได้จากการสุ่ม 10 คน โดยมีคำที่อ่านผิด จำนวน 104 คำ จากจำนวน 600 คำ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่ได้จากการสุ่ม 10 คน โดยมีคำที่อ่านผิด จำนวน 116 คำ จากจำนวน 600 คำ และคณะวิทยาการจัดการ ที่ได้จากการสุ่ม 10 คน โดยมีคำที่อ่านผิด จำนวน 205 คำ จากจำนวน 600 คำ

ประเด็นที่ 2 การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ทั้ง 4 คณะ ในมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ความสามารถในการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา สามารถสรุปได้ว่า นักศึกษาคณะครุศาสตร์ที่ได้จากการสุ่ม 10 คน โดยมีคำที่เขียนผิดน้อยที่สุด จำนวน 190 คำ จากจำนวน 600 คำ รองลงมาคือ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่ได้จากการสุ่ม 10 คน โดยมีคำเขียนที่ผิด จำนวน 225 คำ จากจำนวน 600 คำ คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตรที่ได้จากการสุ่ม 10 คน โดยมีคำเขียนที่ผิด จำนวน 240 คำ จากจำนวน 600 คำ และคณะวิทยาการจัดการที่ได้จากการสุ่ม 10 คน โดยมีคำที่เขียนผิด จำนวน 358 คำ จากจำนวน 600 คำ

จากการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัย ราชภัฏยะลา โดยรายการคำทั้งหมด 60 คำ และเป็นหมวดหมู่ ได้แก่ คำควบกล้ำ ร จำนวน 20 คำ คำควบกล้ำ ล จำนวน 20 คำ คำควบกล้ำ ว จำนวน 20 คำ คำ โดยการสุ่มนักศึกษาแต่ละคณะ คณะละ 10 คน แต่ละคนต้องอ่าน คนละ 60 คำ รวม 4 คณะ จากนักศึกษา 40 คน คูณกับจำนวนคำ 60 คำ รวมเป็น 2,400 คำ ความสามารถในการอ่านคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา รวมเป็นจำนวนคำที่อ่านผิดทั้งหมด 526 คำ จากจำนวนคำทั้งหมด 2,400 คำ อยู่ในระดับดี ส่วนความสามารถในการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา รวมเป็นจำนวนคำที่เขียนผิดทั้งหมด 1,014 คำ จากจำนวนคำทั้งหมด 2,400 คำ อยู่ในระดับปานกลาง จึงสรุปได้ว่าความสามารถในการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา อยู่ในระดับที่อ่อนกว่าการอ่าน

อภิปรายผล

งานวิจัยเรื่อง “ความสามารถในการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว กรณีศึกษานักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา” สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้ ซึ่งผู้วิจัย ได้นำงานวิจัยของคุณกาญจนา สังสะอาด เป็นแนวในการค้นหาคำ [7] แล้วนำแบบทดสอบไปเก็บข้อมูลกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวนนักศึกษาทั้งหมด 40 คน โดยเลือกนักศึกษาจาก 4 คณะ ได้แก่ คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ และ คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร ซึ่งเลือกตัวแทนจากทั้ง 4 คณะโดยใช้วิธีการสุ่มเลือกแบบเจาะจง คณะละ 10 คน โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว แล้วนำมาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านและการเขียนของนักศึกษาทั้ง4 คณะ จากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นมีข้อสังเกต ดังนี้

จากการเก็บข้อมูลทั้ง 4 คณะ คือ คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร และคณะวิทยาการจัดการ ปรากฏว่าคณะครุศาสตร์มีความสามารถในการอ่านคำควบกล้ำ ร ล ว ได้มากที่สุด โดยมีคำที่อ่านผิดน้อยที่สุด จำนวน 101 คำ จากจำนวน 600 คำ ที่อ่านผิดรองลงมาคือ คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร จำนวน 104 คำ จากจำนวน 600 คำ คณะ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ที่อ่านผิดจำนวน 116 คำ จากจำนวน 600 คำ และคณะวิทยาการจัดการที่อ่านผิดจำจวน 205 คำ จากจำนวน 600 คำ

ในส่วนของการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา สามารถสรุปได้ ดังนี้ นักศึกษาคณะครุศาสตร์มีความสามารถในการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว ได้มากที่สุด โดยมีคำที่เขียนผิดน้อยที่สุด จำนวน 190 คำ จากจำนวน 600 คำ ที่เขียนผิดรองลงมาคือ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 363 คำ จากจำนวน 600 คำ คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตรที่เขียนผิด จำนวน 360 คำ จากจำนวน 600 คำ และคณะวิทยาการจัดการ ที่อ่านผิด จำนวน 242 คำ จากจำนวน 600 คำ

สำหรับนักศึกษาที่มีความบกพร่องในการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว ที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ หรืออ่านได้แต่เขียนไม่ถูกต้อง อาจเกิดจากสาเหตุ ดังนี้ จากการเรียนการศึกษาสองระบบ หรือเรียนศาสนาควบคู่กับสามัญ จากสื่อโซเชียล

1. จากการเรียนการศึกษาสองระบบ หรือเรียนศาสนาควบคู่กับการเรียนสายสามัญ กล่าวคือภาษาที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียน หรือนักศึกษา โดยส่วนใหญ่แล้วนักศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จะใช้ภาษามลายูถิ่นในการสื่อสารเป็นส่วนใหญ่ หรือในช่วงตอนมัธยมนั้นนักศึกษาอาจมีเวลาการเรียนที่ไม่เต็มที่ เนื่องจากนักศึกษาที่เรียนศาสนาควบคู่กับสายสามัญ ซึ่งจะต้องเรียนสายสามัญครึ่งวันและเรียนศาสนาครึ่งวัน ทำให้สูญเสียเวลาในการเรียนภาษาแบบมาตรฐาน และในช่วงระหว่างเรียนนั้นจะพูดภาษาถิ่นในการสื่อสารระหว่างกัน และเมื่อต้องใช้ภาษาไทยจึงทำให้พูดไม่ชัด ออกเสียงไม่ถูกต้อง และเขียนไม่ได้ ตัวอย่างจากนักศึกษาที่อ่านออกเสียงไม่ถูกต้องและมักเขียนผิด ได้แก่ คำว่าขวนขวาย ออกเสียงเป็น ขวัญขวาย และขวนขวาย และเขียนเป็น ขนขวาย คำว่าผลุดลุก ออกเสียงเป็น พลุดลุก และผลุดลุก และเขียนเป็น พลุดลุก อันเป็นที่มาจากความเคยชินในการใช้ภาษามลายูถิ่น จึงส่งผลต่อการออกเสียงและการเขียนภาษาไทยมาตรฐานนั่นเอง

2. จากสื่อโซเชียล โดยเฉพาะในปัจจุบันนี้สื่อโซเชียลเป็นที่นิยมในการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็ว และการพยายามใช้คำหรืออักษรที่ง่ายต่อการสื่อสาร โดยการลดคำ เติมคำ เป็นต้น เมื่อใช้คำผิด ๆ ถูก ๆ จนบ่อยครั้งจนติดเป็นนิสัย จนแยะแยะคำถูกคำผิดไม่ได้ จึงส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอน เนื่องจากนักศึกษาเขียนหนังสือไม่ถูกเป็นจำนวนหลายคำ แม้กระทั่งคำง่าย ๆ ตัวอย่างจากนักศึกษาที่อ่านออกเสียงไม่ถูกต้องและมักเขียนผิด ได้แก่ คำว่า โพล้เพล้ ออกเสียงเป็นโพล่เพล่ และเขียนเป็น โผล่เผล่ คำว่าขรุขระ ออกเสียงเป็น กรุกระ และเขียนเป็น ครุขระ เป็นต้น

จากการที่นักศึกษาอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ เนื่องจากปัจจัยหลายด้านเช่น สภาพแวดล้อม ที่อยู่อาศัย ครอบครัว เพื่อน พื้นฐานการเรียน ที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นการออกมานำเสนองานหน้าชั้นเรียน การเขียนงานทางวิชาการ การเขียนข้อสอบ และอื่นๆ หากแต่ถ้านักศึกษาพยายามค้นคว้า ใฝ่เรียนรู้ สามารถทำให้เราข้ามผ่านปัญหาเหล่านั้นได้ โดยการขยันและหมั่นเพียรอ่านหนังสือและเขียนหนังสือที่ถูกต้องและชัดเจนตามหลักภาษาไทย

การอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ นักศึกษาต้องแก้ไขปัญหาที่ตนเองบกพร่อง เช่น บกพร่องทางด้านการอ่าน นักศึกษาต้องเริ่มจากการอ่านหนังสือให้เยอะ ๆ อ่านจนติดเป็นนิสัยรักการอ่าน สิ่งสำคัญที่สุด คือ ตัวนักศึกษาเองต้องรู้จักปลูกฝังให้เป็นคนนิสัยรักการอ่าน เพราะการที่ได้อ่านหนังสือนั้นทำให้ได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ และลองฝึกออกเสียงให้ถูกต้องและชัดเจนยิ่งขึ้น และสำหรับนักศึกษาที่เขียนไม่ได้ หรือเขียนที่ผิดเพี้ยนไปจากภาษาไทยมาตรฐานนั้น เนื่องจากนักศึกษาไม่ค่อยได้เขียนหนังสือบ่อย และไม่ค่อยได้อ่านหนังสือ ส่วนใหญ่แล้วมักเขียนภาษาไทยที่ผิดเพี้ยนไปจากภาษาไทยมาตรฐานโดยสิ้นซึ่งคุ้นชินจากการใช้ภาษาเขียนบนสื่อโซเชียล

สามารถแก้ไขปัญหาได้ โดยอาศัยการเขียนหรือการพิมพ์ที่ถูกต้องตามภาษาไทยมาตรฐานในการสนทนาระหว่างกัน หากนักศึกษาใส่ใจการเขียนให้ถูกต้องตามหลักภาษาไทยมากยิ่งขึ้น ก็จะเป็ฯการพัฒนาการเขียนที่ถูกต้องของนักศึกษา อีกทั้งการอ่านหนังสือก็จะเป็นการเพิ่มคลังคำในสมองมากยิ่งขึ้นนั่นเอง

ส่วนผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ทั้ง 4 คณะ คือ คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร และคณะวิทยาการจัดการ ในมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ปรากฏว่า ความสามารถในการอ่านคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ทั้ง 4 คณะ อ่านผิดทั้งหมด 527 คำ และอ่านถูกทั้งหมด 1,874 จากรายการคำทั้งหมด 2,400 คำ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ในส่วนของการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ทั้ง 4 คณะ ในมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา เขียนผิดทั้งหมด 1,013 และเขียนถูกทั้งหมด 1,387 จากรายการคำทั้งหมด 2,400 คำ ซึ่งอยู่ในระดับปรับปรุง

ข้อสังเกตจากการศึกษาความสามารถในการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา นักศึกษามีความสามารถในการอ่านคำควบกล้ำ ร ล ว ได้ดีกว่าการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว เนื่องจากการอ่านนั้นนักศึกษาอาจมีความคุ้นชินจากการได้ฟังครูบาอาจารย์หรือแม้กระทั่งเพื่อนในการออกเสียงอยู่บ่อยครั้ง ส่วนการเขียนนั้นนักศึกษาไม่ค่อยได้เขียนหนังสือบ่อย นอกจากจดหรือเขียนหนังสือในห้องเรียนเท่านั้น โดยส่วนใหญ่แล้วอาศัยการพิมพ์มากกว่าการเขียน เป็นไปได้ว่านักศึกษาเกิดความสับสนในการเขียนหนังสือที่ถูกต้องเนื่องจากจำคำที่ผิดเพี้ยนจากการพิมพ์ผ่านสื่อโซเชียลมาใช้ หากนักศึกษาอ่านหนังสือให้มาก ๆ เพิ่มกับการเขียนที่ถูกต้องตามหลักภาษาไทย นักศึกษาจะมีการอ่านและการเขียนที่ถูกต้องตามหลักภาษาไทยเพิ่มมากยิ่งขึ้น

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาความสามารถและเปรียบเทียบการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว กรณีศึกษานักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้นักศึกษาไม่คำนึงถึงความถูกต้องในการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว เนื่องจากความเคยชินในการพูด จึงนำไปสู่ปัญหาการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว ที่ผิดเพี้ยนไปจากภาษาไทยมาตรฐาน ทำให้ส่งผลกระทบต่อการเรียนการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา จึงเป็นไปได้ว่าสาเหตุที่เกิดขึ้น เกิดจากสภาพบริบททางสังคม วัฒนธรรม ชาติพันธุ์ สิ่งรอบข้าง และที่อยู่อาศัย ของผู้ใช้ภาษา

จากการเก็บข้อมูลครั้งนี้ สามารถสรุปได้ว่า ความสามารถในการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มีประสิทธิภาพในการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว ได้ดีมากที่สุดจากทั้ง 4 คณะ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา เนื่องจากนักศึกษาคณะครุศาสตร์มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำความรู้เหล่านี้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนรวมถึงการใช้ในชีวิตประจำวัน ขณะเดียวกันนักเรียนศึกษาคณะอื่น ๆ ก็มีความจำเป็นไม่น้อยไปจากคณะครุศาสตร์ ที่ต้องตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว ให้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย

เอกสารอ้างอิง

[1] พะยอม ธรรมบุตร. (2531). **การอ่านเพื่อชีวิต**. กรุงเทพ ฯ : สารพัฒนาหลักสูตร.

[2] ศิริพร ลิมตระการ. (2537). **การอ่านเพื่อชีวิต.** กรุงเทพ ฯ : โอเดียนสโตร์.

[3] ดวงใจ ไทยอุบล. (2556). **ทักษะการเขียนภาษาไทย** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพ ฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

[4] สนิท ตั้งทวี. (2538). **การใช้ภาษาเชิงปฏิบัติ.** กรุงเทพ ฯ : โอเดียนสโตร์.

[5] เรืองเดช ปันเขื่อนขัติย์. (2554). **ภาษาศาสตร์**. สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อวัฒนาชนบท: มหาวิทยาลัยมหิดล.

[6] สิริวิภา ขุนเจม. (2538). **วัฒนธรรมไทย.** วารสารศิลปศาสตร์. ปีที่ 5 (1), 16.

[7] กาญจน สังสอาด. (2540). **การแก้ไขข้อบกพร่องในการอ่านและเขียนคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักเรียนที่มีภาษาอีสาน เป็นภาษาถิ่น.** ปริญญานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 4-6) โรงเรียนวัดควนเนียง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

Development of diphthong skills training for second grade students. (Grades 4-6) Wat Kuan Niang School, Hat Yai District, Songkhla Province.

อารีรัตน์ แก้วล่องลอย [1 *] จิราพร รักษาพล[2] ภาชินี เต็มรัตน์[3]

Areerat Kaewlongloy[1] * Jiraporn Raksapon[2] Pachinee Temrat[3]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 4-6) โรงเรียนวัดควนเนียง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำจำนวน 2 ชุด และแบบทดสอบความสามารถการเขียนคำควบกล้ำ จำนวน 2 ชุด อันประกอบด้วยแบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน ผลการวิจัยพบว่า การใช้แบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำกับนักเรียน ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนที่ดีขึ้นหลังจากเปรียบเทียบคะแนนสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการเขียนคำควบกล้ำดีขึ้น ทำให้ผู้วิจัยมีแนวคิดที่จะพัฒนาแบบฝึกทักษะต่อไป เพื่อจะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในแบบฝึกทักษะที่หลากหลายขึ้น จากการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้มีนักเรียนทดสอบผ่านเกณฑ์ก่อนเรียนจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 91.18 ไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 3 คน และมีนักเรียนทดสอบผ่านเกณฑ์หลังเรียนจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 94.11 ไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 2 คน ซึ่งมีความแตกต่างกันระหว่างการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนอยู่ที่ร้อยละ 2.93

คำสำคัญ : แบบฝึกทักษะ, การเขียนคำควบกล้ำ

Abstract

This researeh aimed to develop the diphthong skills traning for second grade students (Grades 4-6) Wat Kuan Niang School, Hat Yai District, Songkhla Province. The research was conducted by compare the academic achievement of student's pre-test and post-test. The research instruments included 1) the diphthong writing skill exercises 2) the diphthong writing skill pre-test and post-test. The result found that the students succeed in diphthong skills exercises after comparing to pre-test and post-test marks. The educational achievement brings researchers about having idea to progressively develop for students to learn the various exercises. According to information collecting of the study, there are 31 students pass the test with the percentage of 91.18, while 3 students can't pass, 32 students pass the test with the percentage of 94.11 and 2 students can't pass which different between taking pre-test and post-test with the percentage of 2.93.

[1]นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ 90110

[2] นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ 90110

[3] อ., สาขาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารธุรกิจ คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ 90110

Keywords : Exercise, diphthong

บทนำ

การศึกษามีความสำคัญต่อมนุษย์เป็นอย่างมาก คำกล่าวที่ว่า “การศึกษาคือชีวิตและชีวิตคือการศึกษา” คำกล่าวเช่นนี้ยังคงเป็นความจริง ชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิในครรภ์มารดาเริ่มมีการศึกษา การศึกษาของมนุษย์จะเริ่มอย่างจริงจังก็ต่อเมื่อมนุษย์ลืมตาดูโลกและจะต้องศึกษาอยู่ตลอดจนกว่าชีวิตจะจากโลกนี้ไป การศึกษาจึงมีความสำคัญต่อบุคคล สังคม และประเทศชาติ เพราะมนุษย์ที่อาศัยอยู่ในโลกจะต้องอาศัยกระบวนการทางการศึกษาสำหรับการพัฒนาคนให้มีทักษะความรู้ที่มีคุณภาพ เมื่อสมาชิกของสังคมได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ สังคมและประเทศชาติก็จะได้รับการพัฒนาต่อไป ดังที่ ชฎาวรรณ ศรีแสงเมือง[1] กล่าวไว้ว่า การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญสำหรับการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ปัญหาในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงาม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกการอบรม ให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทราบถึงความเจริญรุ่งเรืองทางด้านศิลปะ และ อารยธรรมในสังคมมนุษย์

การศึกษาทางภาษาเป็นทักษะที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของมนุษย์ ชนแต่ละชาติก็จะมีการใช้ภาษาที่แตกต่างกัน ชนชาติไทยมีภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ และเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดวัฒนธรรมประเพณี ความเป็นไทยสื่อความหมายแสดง ความรู้สึกนึกคิดให้ตรงกัน และภาษายังแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ ภาษาไทย ประกอบด้วยทักษะ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน การฟังคือการรับสารที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม มนุษย์ใช้การฟังเพื่ออยู่ร่วมกันในสังคม เพื่อพัฒนาสติปัญญา การพูดคือพฤติกรรมการสื่อสาร โดยที่ผู้พูดทำหน้าที่เป็นผู้ส่งสารจะเป็นผู้กำหนดจุดมุ่งหมายในการพูด ผู้พูดจึงต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ในการพูด จึงจะสามารถถ่ายทอดสารให้ผู้อื่นรับรู้และตอบสนองได้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด การอ่านคือกระบวนการที่ผู้อ่านต้องมีความพร้อมที่จะอ่าน รู้จักคำ และเข้าใจความหมายของสาร รวมถึงการรวบรวมความคิดออกมาเป็นเสียงและความหมาย การอ่านจึงมีเป้าหมายอยู่ที่ผู้อ่านที่จะต้องเข้าใจสาร และรับรู้ความหมายของสิ่งที่อ่านได้ ส่วนการเขียนจะมีลักษณะแตกต่างไปจากการสื่อสารด้วยคำพูดเพราะการเขียนเป็นการสื่อสารที่มีบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรข้อมูลทั้งหมดของผู้เขียนต้องถ่ายทอดออกมาโดยผ่านสัญลักษณ์ คือ อักษร เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความต้องการและความเข้าใจทุกอย่างให้ผู้อื่นทราบได้ คนไทยจึงต้องใช้ทักษะดังกล่าวนี้ เป็นเครื่องมือในการสื่อสารแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภาษาไทยจึงเป็นสมบัติของชาติที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของสังคมไทยเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นคนไทยทุกคนจำเป็นต้องตระหนักความสำคัญของภาษาไทยจะต้องศึกษาหลักการใช้ภาษาและฝึกฝนจนเกิดทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพเพื่อจะได้นำไปใช้สื่อสารการเรียนรู้ เสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ [2] กล่าวถึงการเรียนภาษาไทยต้องใช้ทักษะเชื่อมโยงสัมพันธ์กันทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนที่จะต้องทำการฝึกฝนทุกทักษะ ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางพุทธศักราช 2551 กล่าวถึงการเรียนรู้ภาษาไทยที่จะต้องใช้ทักษะในการฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ ในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และการนำไปใช้ในชีวิตจริง โดยให้ความสำคัญเกี่ยวกับทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนไว้ดังนี้ “การฟัง คือ การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูด คือ การพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล

การพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ การอ่าน คือ การอ่านออกเสียงคำประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่าง ๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และการเขียน คือ การเขียนสะกดตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำและรูปแบบต่าง ๆ ของการเขียน ซึ่งรวมถึงการเขียนเรียงความ ย่อความ รายงานชนิดต่าง ๆ การเขียนตามจินตนาการ วิเคราะห์วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์” จากหลักสูตรแกนกลางจะเห็นได้ว่าทักษะทั้ง 4 ด้าน มีความสัมพันธ์กันจึงจะทำให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะทางภาษาเพิ่มขึ้น การอ่านคล่อง เขียนคล่อง จึงเป็นนโยบายในการพัฒนาคุณภาพทางการเรียนการสอนภาษาไทย การอ่านและการเขียนเป็นทักษะที่สำคัญ มีบทบาทในการเรียนรู้ การอ่านและการเขียนมีความจำเป็นที่จะต้องสอนควบคู่กัน เพราะผู้เรียนอ่านได้ถูกต้องคล่องแคล่วก็จะช่วยให้ผู้เรียนเขียนได้ถูกต้องตามไปด้วย

ความสามารถของเด็กไทยในการอ่านและการเขียนซึ่งเป็นภาษาของตนเอง ปัจจุบันนี้เด็กเขียนไม่ถูกต้องตามอักขรวิธี สระ วรรณยุกต์ย้ายไม่ตรงกับตำแหน่งที่ถูกต้อง การสะกดคำตามที่ออกเสียง การใช้คำทับศัพท์ เขียนลายมืออ่านยาก ตัวพยัญชนะผิดเพี้ยนไม่เข้าใจความหมายของคำ เขียนคำยากหรือคำที่คุ้นเคยไม่ได้ ในด้านของการอ่านก็เช่นเดียวกันเด็กจะมีปัญหาการอ่านไม่ออก อ่านไม่คล่อง สะกดคำอ่านไม่ได้ ผันคำไม่เป็น อ่านคำยากไม่ออก ผู้เรียนขาดทักษะการอ่านที่เหมาะสม ขาดการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ ออกเสียงคำควบกล้ำไม่ถูก ไม่ชอบอ่านข้อความยาว ๆ อ่านวิเคราะห์ไม่เป็นอ่านจับใจความสำคัญไม่ได้ ไม่มีนิสัยรักการอ่าน และขาดความกระตือรือร้นในการอ่าน จึงทำให้เกิดปัญหาการเขียนและการอ่านสำหรับเด็กไทย ดังนั้นการที่จะทำให้เด็กมีความรักในเรื่องของการอ่านและการเขียนต้องเริ่มจากความเอาใจใส่รวมไปถึงการเป็นนักอ่านที่ดีซึ่งจะส่งผลมาในเรื่องของการเขียน เพราะการอ่านและเขียนเป็นทักษะการคิดที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน การพัฒนาการเขียนสามารถทำได้ด้วยการเพิ่มพูนความรู้ที่จะใช้ในการเขียนเพื่อให้ตนเองมีข้อมูลมากเพียงพอ ในขณะที่เขียนก็จะช่วยพัฒนาการอ่านได้เช่นเดียวกัน คือสามารถเชื่อมโยง วิเคราะห์จากการอ่านด้วยการเขียนออกมาเป็นข้อความ ทำให้การอ่านและการเขียนดำเนินควบคู่กันไป

ปัจจุบันการเขียนคำควบกล้ำไม่ได้ดำเนินไปตามหลักเกณฑ์ทางภาษาเพราะครูส่วนมากไม่ระวังการอ่านคำควบกล้ำเนื่องจากครูจำนวนหนึ่งมาจากภูมิลำเนาที่ไม่มีการเน้นการใช้คำควบกล้ำหรือมาจากครอบครัวที่ภาษาไทยไม่ชัดเจน เมื่อมาสอนนักเรียนอาจทำให้สอนผิดและมีข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้เด็กจดจำสิ่งที่ผิดไป ถนัดศรี สวัสดิวัฒน์ [3] ได้กล่าวว่าการใช้ภาษาจากสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และวารสารต่าง ๆ ที่ใช้ภาษาผิดย่อมส่งผลให้นักเรียนเกิดปัญหาในการอ่านและการเขียนคำผิดทั้งการเขียนสะกดคำผิด เขียนคำควบกล้ำผิด เป็นต้น การเขียนคำควบกล้ำให้ถูกต้องชัดเจน ส่งผลต่อการสื่อความหมายที่ถูกต้องและแสดงถึงวัฒนธรรมในการใช้ภาษา อันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของภาษาไทย คือ มีความสละสลวย ไพเราะเป็นศิลปะในการสื่อความหมายที่ต้องการความประทับใจ ทำให้ผู้รับเกิดศรัทธาและเชื่อถือในตัวผู้ส่งสาร ในทางตรงกันข้ามถ้าอ่านไม่ถูก ต้องการเขียนก็ย่อมไม่ถูกตามไปด้วยส่งผลให้ความหมายผิดไป จึงเกิดเป็นปัญหาในการสื่อความหมายไม่ตรงกัน

ประสบการณ์การสังเกตการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนวัดควนเนียง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่านักเรียนขาดทักษะในการเขียนคำควบกล้ำ ซึ่งนักเรียนไม่สามารถเขียนคำควบกล้ำได้ถูกต้อง ปัญหาดังกล่าวถ้าหากไม่เร่งแก้ไขก็อาจจะทำให้ผู้เรียนใช้ภาษาสื่อความหมายผิดไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สำหรับแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้ ใช้วิธีการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 ที่มีปัญหาทางด้านการเขียนคำไม่ถูกต้อง การสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 ทำให้นักเรียนเขียนคำได้ถูกต้อง

และเข้าใจความหมายซึ่งสอดคล้องตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางด้านการเขียนคำควบกล้ำที่มีผลต่อการพัฒนาความสามารถของนักเรียนในด้านการเขียนยิ่งขึ้น

วิธีการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย มีดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาในช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 4-6) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนวัดควนเนียง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวน 35 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 4-6) และแบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำจำนวน 2 ชุด

ส่วนที่ 2 จะเป็นแบบทดสอบความสามารถในการเขียนคำควบกล้ำ ซึ่งประกอบด้วยแบบทดสอบการเขียนคำควบกล้ำก่อนเรียนและแบบทดสอบการเขียนคำควบกล้ำหลังเรียน

3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ แบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำและแบบทดสอบการเขียนคำควบกล้ำก่อนเรียนและหลังเรียน ระดับช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 4-6) โดยยึดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังสาระการเรียนรู้เนื้อหาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

2. ศึกษาคำอธิบายรายวิชา วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ศึกษาผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และเนื้อหากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 4-6) ด้านการเขียน ดังนี้

2.1 เข้าใจในความหมายของคำควบกล้ำ และเขียนคำควบกล้ำได้ถูกต้อง

2.2 มีมารยาทการเขียน เขียนอย่างเป็นระเบียบสะอาดและถูกต้อง

2.3 ปลูกฝังนิสัยรักการเขียนนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3. ศึกษาทฤษฎีและวิธีการสร้างแบบทดสอบแบบอัตนัยหรือความเรียงจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเป็นแบบอย่างให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน

4. กำหนดเนื้อหา และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เพื่อสร้างแบบฝึกทักษะและแบบทดสอบให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้

5. นำแผนการจัดการเรียนรู้ แบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำ และแบบทดสอบการเขียนคำควบกล้ำก่อนเรียนและหลังเรียน ระดับช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 4-6) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษารายวิชา คือ อาจารย์ภาชินี เต็มรัตน์

6. นำแผนการจัดการเรียนรู้ แบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำ และแบบทดสอบการเขียนคำควบกล้ำก่อนเรียนและหลังเรียน ระดับช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 4-6) มาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของ

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำพร้อมทั้งเพิ่มเติมรูปภาพและคำที่ใช้ให้เหมาะสมกับวัย โดยการออกแบบรูปภาพต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนสนุกกับการเรียนรู้ เช่น รูปหนอน รูปรถไฟ และให้ปรับเปลี่ยนแบบทดสอบก่อนเรียนหลังเรียนให้มีความแตกต่างกัน เช่น คำ รูปภาพ และประโยคต่าง ๆ ปรับเปลี่ยนให้มีความหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความท้าทายในแบบทดสอบแต่ละชุด

7. นำแผนการจัดการเรียนรู้ แบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำ และแบบทดสอบการเขียนคำควบกล้ำก่อนเรียนและหลังเรียน ระดับช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 4-6) ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งเพื่อพิจารณาความเหมาะสม

8. จัดพิมพ์เครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ผู้วิจัยมีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนช่วงชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนวัดควนเนียง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

2. ส่งหนังสือขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ได้ออกให้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยตามวันเวลาที่กำหนดโดยมีขั้นตอนในการเก็บข้อมูล ดังนี้

3.1 ทดสอบก่อนเรียนโดยใช้แบบทดสอบการเขียนคำควบกล้ำ

3.2 ดำเนินการสอน โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำ แบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ชุด ได้แก่ แบบฝึกทักษะการเขียน ชุดที่ 1และแบบฝึกทักษะการเขียน ชุดที่ 2

3.3 ทดสอบหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบการเขียนคำควบกล้ำ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน

1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 4-6) โรงเรียนวัดควนเนียง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 4-6) โรงเรียนวัดควนเนียง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำ

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษา ปีที่ 4-6) โรงเรียนวัดควนเนียง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 4-6) โรงเรียนวัดควนเนียง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ก่อนและหลังการใช้แบบฝึก

ทักษะการเขียนคำควบกล้ำ ซึ่งมีการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับโดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และเปรียบเทียบความแตกต่างของการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยของการทดสอบก่อนเรียนของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนวัดควนเนียง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยมีนักเรียนเข้าทดสอบการเขียนคำควบกล้ำ จำนวน 34 คน คิดเป็นคะแนนทั้งหมด 353 คะแนน และคิดเป็นค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 10.38 และค่าเฉลี่ยของการทดสอบหลังเรียนของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนวัดควนเนียง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยมีนักเรียนเข้าทดสอบการเขียนคำควบกล้ำ จำนวน 34 คน คิดเป็นคะแนนทั้งหมด 389 คะแนน และคิดเป็นค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 11.44 จะเห็นได้ว่ามีนักเรียนได้ทดสอบการเขียนคำควบกล้ำจำนวน 34 คน โดยมีผลการทดสอบหลังเรียนที่มากกว่า จากผลคะแนนการทดสอบก่อนเรียนอยู่ที่ 353 คะแนน คิดเป็นค่าเฉลี่ย 10.38 และผลคะแนนการทดสอบหลังเรียนอยู่ที่ 389 คะแนน คิดเป็นค่าเฉลี่ย 11.44 ซึ่งการทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยมากกว่าก่อนเรียนอยู่ที่ 1.06

ค่าร้อยละของนักเรียนที่ทดสอบผ่านเกณฑ์ก่อนเรียน ระดับช่วงชั้นที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนวัดควนเนียง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวน 31 คน จากนักเรียนทั้งหมด 34 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 91.18 และค่าร้อยละของนักเรียนที่ทดสอบผ่านเกณฑ์หลังเรียน ระดับช่วงชั้นที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนวัดควนเนียง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวน 32 คน จากนักเรียนทั้งหมด 34 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 94.11 จะเห็นได้ว่ามีนักเรียนที่ทดสอบผ่านเกณฑ์ก่อนเรียนจำนวน 31 คน และไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 91.18 และมีนักเรียนทดสอบผ่านเกณฑ์หลังเรียนจำนวน 32 คน และไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 94.11 ซึ่งมีความแตกต่างกันระหว่างการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนอยู่ที่ 2.93 การทดสอบหลังเรียนจะมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์มากกว่าการทดสอบก่อนเรียนเนื่องจากการทดสอบหลังเรียนได้มีการสอนเกี่ยวกับการเขียนคำควบกล้ำที่ถูกต้อง ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่างกัน

ผลการศึกษาการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 4-6) โรงเรียนวัดควนเนียง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจมาศ พลกำแหง[4] (2553) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์เท่ากับ 88.82/90.11 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.5 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการเขียนคำควบกล้ำมีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นหลังจากได้ใช้แบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 4-6) โรงเรียนวัดควนเนียง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำ คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนคำควบกล้ำ และแบบทดสอบความสามารถในการเขียนคำควบกล้ำ จำนวน 35 คน

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนที่ดีขึ้นหลังจากเปรียบเทียบคะแนนสอบก่อนเรียนและหลังเรียน มีนักเรียนทดสอบผ่านเกณฑ์ก่อนเรียนจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 91.18 และนักเรียนทดสอบ

ผ่านเกณฑ์หลังเรียนจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 94.11 ซึ่งมีความแตกต่างกันระหว่างการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน อยู่ที่ร้อยละ 2.93

เอกสารอ้างอิง

[1] ชฎาวรรณ ศรีแสงเมือง. (2556). **การพัฒนาการเขียนคำควบกล้ำโดยใช้แบบฝึกทักษะ.** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยนอร์กรุงเทพ.

[2] กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.** กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ.

[3] ถนัดศรี สวัสดิวัฒน์. (2537). **อ่านและเขียนคำไทย.** กรุงเทพฯ : โอเอสพริ้นติ้งเฮ้า.

[4] เบญจมาศ พลกำแหง. (2553). **การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านการเขียนคำควบกล้ำ ระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

The Results of Thai Learning Activities Tonal Diversion and Tonal Writing by Using Thai Language Skill Practice Module for Prathomsuksa 3/3 Students at Nibongchanupathum School Mueang Disirict, Yala Province.

คอรีเย๊าะ ดีปาตี[1*] สุรัสวดี นราพงศ์เกษม[2]

Koriyo Dipatee[1] * Suratsawadee Narapongkasem[2]

บทคัดย่อ

บทความนี้เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากนักเรียนที่มีปัญหาในเรื่องการเขียนคำในภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะเรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับของนักเรียนมีประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 81.42/85.67 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 และผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับก่อนและหลังการใช้แบบฝึกเสริมทักษะพบว่าได้ค่า t-test เท่ากับ 18.17 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสรุปได้ว่าทักษะการผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

คำสำคัญ : การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ แบบฝึกเสริมทักษะ

Abstract

This article is to study the results of Thai learning activities tonal diversion and tonal writing by using Thai language skill practice module for Prathomsuksa 3/3 students at Nibongchanupathum school mueang disirict, Yala province. The sample used is Prathomsuksa 3/3 students at Nibongchanupathum school mueang disirict, Yala province. 10 people by purposive sampling from students who have problems in writing Thai words. Research shows that The effectiveness of the skill training model of tonal diversion and tonal writing student's efficiency is E1 / E2 equal to 81.42 / 85.67 which is in accordance with

[1] นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ยะลา 95000

[2] อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ยะลา 95000

*Corresponding author: Tel.: 088-7647376. E-mail address: koreeyoh.d@yru.ac.th

the criteria set 80/80. And comparison of achievement results tonal diversion and tonal writing before and after using the skills training. It found that the t-test was equal to 18.17, which was statistically significant at the level of .05. Therefore concluded that the skills tonal diversion and tonal writing by using Thai language skill practice module for Prathomsuksa 3/3 Students at Nibongchanupathum School Mueang Disirict, Yala Province after studying higher than before.

Keyword: Thai learning activities, tonal diversion and tonal writing, using Thai language skill practice module

บทนำ

ภาษาไทยมีความสำคัญทั้งในฐานะที่เป็นภาษาประจำชาติ และเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารและเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ การเรียนการสอนภาษาไทย ทำให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทั้งในด้านการฟัง พูด อ่านและเขียน เห็นคุณค่าของภาษา สามารถใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารความคิด ความเข้าใจ รักการอ่านและแสวงหาความรู้และมีเหตุผล ซึ่งคนไทยทุกคนจะใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวันเพื่อการศึกษา ทำงาน และเป็นเครื่องมือสื่อความหมายติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน เนื่องจากภาษาไทยมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเป็นมรดกอันล้ำค่าทางวัฒนธรรมของไทย อันก่อให้เกิดเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารให้มีประสิทธิภาพ ปัจจุบันคนไทยใช้ภาษาไทยทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียนสำหรับการแสวงหาความรู้และประสบการณ์ บันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ภาษาไทยจึงเป็นสมบัติของชาติที่ควรค่าแก่การธำรงรักษาและเรียนรู้ ดังที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในหลวงรัชกาลที่ 9 ทรงมีพระราชดำรัชในที่ประชุมของชุมนุมภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงความสำคัญของภาษาไทยไว้ดังนี้

“ภาษาไทยนั้นเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของชาติ ภาษาทั้งหลายเป็นเครื่องมือมนุษย์ ชนิดหนึ่ง คือ เป็นทางสำหรับ แสดงความคิดเห็น อย่างหนึ่ง เป็นสิ่งที่สวยงาม อย่างหนึ่ง เช่น ในทางวรรณคดี เป็นต้น ฉะนั้น จึงจำเป็น ต้องรักษาเอาไว้ให้ดี เราโชคดีที่มีภาษาของตนเองมาแต่โบราณกาล จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะรักษาไว้ ปัญหาเฉพาะในด้านรักษาภาษานี้ก็มีหลายประการ อย่างหนึ่ง ต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในทางออกเสียงและสะกดคำให้ถูกต้องชัดเจน อีกอย่างต้องรักษาให้บริสุทธิ์ ในวิธีใช้ หมายความว่า วิธีใช้คำมาประกอบเป็นประโยคนับเป็นปัญหาที่สำคัญ ปัญหาที่สาม คือ ความร่ำรวย ในคำของภาษาไทย ซึ่งพวกเรานึกว่า ไม่ร่ำรวยพอ จึงต้องมีการบัญญัติใหม่มาใช้สำหรับคำใหม่ ที่ตั้งขึ้น มีความจำเป็น ในทางวิชาการ ไม่ใช่น้อย แต่บางคำที่ง่าย ๆ ก็ควรจะมีควรจะใช้คำเก่า ๆ ที่เรามีอยู่แล้ว ไม่ควรจะมาตั้งศัพท์ใหม่ให้ยุ่งยาก...”

ภาษาไทยนอกจากจะเป็นภาษาประจำชาติ ที่สามารถแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของความเป็นชาติไทยแล้ว ภาษาไทยยังมีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิตประจำวัน ช่วยถ่ายทอดความรู้ความคิดสร้างสรรค์ สร้างความเข้าใจให้กับคนในสังคม ภาษาไทยจึงเป็นศาสตร์ที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคนในชาติ การเรียนภาษาไทยนั้นเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้วิชาอื่น ๆ บุคคลที่ใช้ภาษาไทยได้อย่างมี

ประสิทธิภาพย่อมส่งผลในการเรียนรู้วิชาอื่นอย่างมีประสิทธิภาพตามไปด้วย เพราะ ภาษาไทย คือ หัวใจของศาสตร์อื่น ๆ ดังนั้นความสามารถในการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องในการสื่อสาร จึงจำเป็นและมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ดังที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กล่าวถึงความสำคัญของภาษาไทยไว้ว่า

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจธุระ การงาน และดำเนินชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจารณ์และสร้างสรรค์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพเป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป [1]

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ [1] ด้วยความสำคัญดังกล่าว หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้สาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาไทยเพื่อการติดต่อสื่อสาร การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง โดยประกอบด้วย 5 สาระ ได้แก่ สาระการอ่าน สาระการเขียน สาระการฟัง การดู และการพูด สาระหลักการใช้ภาษา และสาระวรรณคดีและวรรณกรรม ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร นอกจากจะมุ่งเน้นพัฒนาทักษะทั้ง 4 คือ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ยังมีจุดเน้นสำคัญอีกหลายประการ เช่น การสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ การใช้ภาษาในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน การใช้ภาษาเพื่อทำความเข้าใจเรื่องราว ความคิด ความรู้สึก ความต้องการของผู้อื่น เป็นต้น ดังนั้นเด็กไทยทุกคนควรเรียนรู้และใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องทุกโอกาส การเรียนรู้ภาษาไทยจึงเป็นทักษะการใช้ภาษาที่ต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ โดยที่การอ่านและการฟังเป็นทักษะของการรับรู้เรื่องราว ความรู้และประสบการณ์ ส่วนการพูดและการเขียนเป็นทักษะของการแสดงออก การแสดงความคิดเห็น ความรู้ และประสบการณ์ หากผู้เรียนมีทักษะการใช้ภาษาดังกล่าว จะช่วยให้สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างพินิจพิเคราะห์ สามารถเลือกคำใช้เพื่อเรียบเรียงความคิด ความรู้ได้เหมาะสม ตลอดจนเลือกใช้ภาษาได้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพตามกฎเกณฑ์ ความหมาย กาลเทศะ และบุคคล [1]

ทักษะที่นับว่ามีความสำคัญต่อการเรียนการสอนภาษาไทย ได้แก่ ทักษะการเขียนเพราะการเขียนเป็นการถ่ายทอดการคิด เป็นเครื่องมือในการพัฒนาการคิด สติปัญญา และทัศนคติ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในท่ามกลางสังคมยุคแห่งข้อมูลข่าวสารดังเช่นปัจจุบัน บุคคลจำเป็นต้องติดต่อสื่อสารกันมากขึ้น ทักษะการเขียนจึงจำเป็นและทวีความสำคัญมากขึ้นเป็น

ลำดับ เพราะการเขียนเป็นการถ่ายทอดความคิดความรู้สึกและความเข้าใจของตนเองออกมาเป็นลายลักษณ์ เพื่อสื่อความหมายให้คนอื่นได้เข้าใจและยังสามารถเก็บไว้เป็นหลักฐานอ้างอิงได้ การเขียนที่มีความบกพร่อง อันเนื่องมาจากการเขียนคำผิด ย่อมทำให้การสื่อสารขาดประสิทธิภาพตามไปด้วย ทักษะการเขียนจึงเป็น ทักษะที่น่าเป็นห่วง โดยเฉพาะปัญหาการเขียนคำที่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ เพราะเป็นปัญหาที่พบเจอมากที่สุดใน การจัดการเรียนการสอน เนื่องจากผู้เรียนมีปัญหาในด้านการผันเสียงวรรณยุกต์ และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ กำกับผิดอยู่สม่ำเสมอ จากการตรวจแบบฝึกหัดของนักเรียนส่วนใหญ่จะเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับผิด เช่น นักเรียนเขียนคำว่า “ไม่ได้” เป็น “ไม้ได้” เขียนคำว่า “นะคะ” เป็น “น๊ะค๊ะ” เขียนคำว่า “ท้องทุ่ง” เป็น “ท้องทุ้ง” เป็นต้น ซึ่งปัญหานี้น่าจะเกิดจากสาเหตุหลายประการ เช่น เนื่องมาจากการสอนของครูผู้สอนโดย ไม่ใช้สื่อ ขาดทักษะ การใช้สื่อ ครูผู้สอนโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน หรือจัดกิจกรรมที่ไม่เร้าความ สนใจของผู้เรียน ครูสอนเน้นหนังสือเป็นหลักมากกว่าการเน้นกระบวนการและกิจกรรม ทำให้นักเรียนไม่มี โอกาสได้คิด ขาดนวัตกรรมที่จะช่วยฝึกทักษะทางด้านการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ จึงทำให้นักเรียนขาด ทักษะในการด้านการผันเสียงวรรณยุกต์ ซึ่งย่อมส่งผลต่อความสามารถทางด้านการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ กำกับไม่ถูกต้อง และส่งผลกระทบต่อการประเมินคุณภาพด้านสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยในระดับชั้นเรียน ระดับโรงเรียน ระดับเขต และระดับชาติ

ผู้วิจัยในฐานะครูฝึกปฏิบัติการสอนในรายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา พบปัญหาของนักเรียนในด้านการเขียนคำที่มี วรรณยุกต์โดยนักเรียนส่วนมากเขียนสะกดคำผิด วางรูปวรรณยุกต์ไม่ถูกที่ ใช้วรรณยุกต์เอก วรรณยุกต์โท สลับกัน นักเรียนไม่มีความรู้เรื่องการผันคำที่มีเสียงวรรณยุกต์ รูปวรรณยุกต์ จึงทำให้เขียนผิด และนักเรียนไม่ ระวังที่จะเขียนให้ถูกต้อง ไม่เห็นความสำคัญของการเขียน ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะ พัฒนาทักษะการผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ โดยการใช้ชุดแบบฝึกเสริมทักษะการ ผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 เนื่องจาก ผู้วิจัยมีความคิดว่าแบบฝึกเสริมทักษะการผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับจะมีผลทำให้ นักเรียนสนใจและช่วยฝึกทักษะการเขียนคำได้ถูกต้อง ซึ่งจะมีส่วนช่วยแก้ปัญหาการผันวรรณยุกต์ของนักเรียน ได้อีกด้วย การฝึกทักษะทางภาษานั้นจะอาศัยเฉพาะแบบเรียนและแบบฝึกหัดในแบบเรียนเพียงอย่างเดียว นับว่ายังน้อยเกินไปการสร้างแบบฝึกเพื่อฝึกทักษะหลังจากที่เรียนเนื้อหาไปแล้วจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะแบบฝึกเสริมทักษะมีประโยชน์ในส่วนของการช่วยลดภาระการสอนของครูได้ดีเป็นอย่างยิ่งสามารถเป็น เครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากจบบทเรียนในแต่ละครั้งได้ดี และยังสามารถให้นักเรียนทบทวนบทเรียนที่ เรียนมาแล้ว และช่วยเสริมให้ทักษะทางภาษาของนักเรียนคงทน โดยมีการฝึกซ้ำหลาย ๆ ครั้งจนเกิดความ ชำนาญ ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าว การสร้างแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ จะเป็น เครื่องมือที่ดีที่จะช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางด้านการเขียนคำในภาษาไทยได้ดีขึ้นมีความสามารถเหมาะสม กับระดับชั้น มีความรู้พื้นฐานทางภาษาไทยแม่นยำถูกต้อง เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ ผู้วิจัยจึงสนใจจะทำวิจัยเรื่องผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่อง การเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับโดย ใช้แบบฝึกเสริมทักษะ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ เพื่อนำไปใช้ในการ

จัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาของผู้เรียนตามสภาพจริง ผู้เรียนจะได้พัฒนาทักษะการเขียนให้ถูกต้อง อันเป็นประโยชน์สำหรับการเรียนการสอนภาษาไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง ทักษะการผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการผันเสียงวรรณยุกต์การเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับความสำคัญของการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในวิจัย

ตัวแปรต้น คือ แบบฝึกเสริมทักษะการผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ

ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ในการผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลาขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 จำนวน 41 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

2.1 กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากนักเรียนที่มีปัญหาในเรื่องการเขียนการผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ

2.เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เนื้อหาที่ใช้ในการค้นคว้า ได้แก่ คำบัญชีพื้นฐานในภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และคำที่มีวรรณยุกต์ จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้จะแบ่งเนื้อหาเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็น 5 แผน แต่ละแผนจะมีแบบฝึกทักษะในเนื้อหา แผนละ 5-8 แบบฝึกทักษะ

3. ระยะเวลาในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2560 ถึง เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดกลุ่มประชากร กลุ่มตัวอย่าง
2. แผนแบบการทดลอง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. วิธีดำเนินการทดลอง
6. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากร กลุ่มตัวอย่าง

1.1 การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 จำนวน 41 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากนักเรียนที่มีปัญหาในเรื่องการผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ

2. แผนแบบการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยผู้วิจัยใช้รูปแบบการทดสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียน (One – Group Pretest – Posttest Design) ซึ่งมีรูปแบบการวิจัยดังนี้

O_1	X	O_2

ความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัยได้แก่

O_1 หมายถึง การทดสอบก่อนการทดลอง

O_2 หมายถึง การทดสอบหลังการทดลอง

X หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ชนิด ได้แก่

1. แบบฝึกเสริมทักษะเรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ ซึ่งจะมีจำนวนแบบฝึกเสริมทักษะทั้งหมด 5 ชุด ดังต่อไปนี้

แบบฝึกเสริมทักษะชุดที่ 1 เรื่อง ไตรยางศ์

แบบฝึกเสริมทักษะชุดที่ 2 เรื่อง เสียงและรูปวรรณยุกต์

แบบฝึกเสริมทักษะชุดที่ 3 เรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์อักษรกลาง

แบบฝึกเสริมทักษะชุดที่ 4 เรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์อักษรสูง

แบบฝึกเสริมทักษะชุดที่ 5 เรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์อักษรต่ำ

2. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ จำนวน 5 แผน เวลาที่ใช้ในการสอน 8 ชั่วโมง

3. แบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ เพื่อพัฒนาทักษะผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากนักเรียนที่มีปัญหาในเรื่องการเขียนคำภาษาไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ 30 คะแนน

4. ขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากนักเรียนที่มีปัญหาในเรื่องการผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ มีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1.1 ขั้นวิเคราะห์

1.1.1 ศึกษาและวิเคราะห์รายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถด้านการผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ

1.1.2 ศึกษาวิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้จากตำรา เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียนแผน

1.1.3 ศึกษาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ 1.1.4 ศึกษาวิเคราะห์และกำหนดขอบข่ายเนื้อหาที่จะนำมาใช้ในการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะและแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 บท ดังนี้ บทที่ 1 ไตรยางศ์ บทที่ 2 เสียงและรูปวรรณยุกต์ บทที่ 3 การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์อักษรกลาง บทที่ 4 การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์อักษรสูง และบทที่ 5 การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์อักษรต่ำ

1.1.5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง เนื้อหา ผลการเรียนรู้ที่ คาดหวัง เวลาเรียน และกำหนดวัตถุประสงค์ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และวิธีการวัดผลประเมินในการจัดการเรียนการสอน ซึ่ง ผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาเรื่องการผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับออกเป็น 5 ประเด็น ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ เนื้อหา ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และเวลาเรียนของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์

แผนที่	ชื่อเรื่อง	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	เวลา (ชั่วโมง)
1	ไตรยางศ์	1.นักเรียนสามารถบอกความหมายและพยัญชนะที่เป็นอักษรกลาง อักษรสูง และอักษรต่ำได้ 2. นักเรียนสามารถบอกคำที่มีพยัญชนะต้นเป็นอักษรกลาง อักษรสูง และอักษรต่ำได้ 3. นักเรียนสามารถจำแนกพยัญชนะที่เป็นอักษรกลาง อักษรสูง และอักษรต่ำได้	1 ชั่วโมง
2	รูปและเสียงวรรณยุกต์	1. นักเรียนสามารถบอกรูปและเสียงวรรณยุกต์ได้ถูกต้อง 2. นักเรียนสามารถเขียนคำที่มีรูปวรรณยุกต์กำกับได้ถูกต้อง 3. นักเรียนสามารถระบุเสียงวรรณยุกต์ของคำหรือข้อความที่กำหนดได้ โดยการผันเสียงที่ถูกต้อง	1 ชั่วโมง
3	การผันและเขียนคำที่มีวรรณยุกต์อักษรกลาง	1. นักเรียนสามารถผันเสียงวรรณยุกต์ในอักษรกลางได้ถูกต้อง 2. นักเรียนสามารถเขียนคำที่มีรูปวรรณยุกต์กำกับในอักษรกลางได้ถูกต้อง	2 ชั่วโมง
4	การผันและเขียนคำที่มีวรรณยุกต์อักษรสูง	1. นักเรียนสามารถผันเสียงวรรณยุกต์ในอักษรสูงได้ถูกต้อง 2. นักเรียนสามารถเขียนคำที่มีรูปวรรณยุกต์กำกับในอักษรสูงได้ถูกต้อง	2 ชั่วโมง
5	การผันและเขียนคำที่มีวรรณยุกต์อักษรต่ำ	1. นักเรียนสามารถผันเสียงวรรณยุกต์ในอักษรต่ำได้ถูกต้อง 2. นักเรียนสามารถเขียนคำที่มีรูปวรรณยุกต์กำกับในอักษรต่ำได้ถูกต้อง	2 ชั่วโมง

1.2 ขั้นออกแบบ

1.2.1 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา เพื่อพัฒนาการผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับได้อย่างถูกต้อง จำนวน 5 แผน และใช้เวลาเรียน 8 ชั่วโมง

1.2.2 ส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยขั้นตอนการสอน ดังนี้

1.2.2.1 ขั้นนำสู่กระบวนการเรียนรู้

1.2.2.2 ขั้นสอนกระบวนการเรียนรู้

1.2.2.3 ขั้นสรุปกระบวนการเรียนรู้

1.3 ขั้นพัฒนา

1.3.1 นำแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ขั้นตอนกิจกรรม สื่อการเรียน การสอน และการวัดผลประเมินผล แล้วนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

1.3.2 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์ เนื้อหา และขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หลักเกณฑ์การประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งมี 5 ระดับ คือ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย และเหมาะสมน้อยที่สุด ซึ่งมีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1.3.2.1 อาจารย์สุรัสวดี นราพงศ์เกษม อาจารย์นิเทศก์ประจำสาขา ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาภาษาไทย

1.3.2.2 อาจารย์จิตติขวัญ ภู่พันธ์ตระกูล อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาภาษาไทย

1.3.2.3 คุณครูสุภรณ์ อินทสุวรรณ์ คุณครูพี่เลี้ยงโรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาภาษาไทย

1.3.3 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ที่ผู้เชี่ยวชาญได้ทำการประเมินมาคิดคำนวณหาค่าเฉลี่ย ซึ่งผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.33 ถึง 4.56 ซึ่งมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกแผน

1.3.4 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา เสนออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย เพื่อตรวจสอบความถูกต้องก่อนนำไปใช้ในการทดลอง

1.4 ขั้นนำไปใช้

นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ที่ได้ทำการปรับปรุงแก้ไขเป็นเรียบร้อยไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)จากนักเรียนที่มีปัญหาในเรื่องการเขียนคำภาษาไทย

1.5 ขั้นประเมินผล

นำผลที่ได้จากการทดลองการสอนสอนตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา มาวิเคราะห์หาการพัฒนาทักษะการผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ

2. แบบฝึกเสริมทักษะ เรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบฝึกเสริมทักษะ เรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะทักษะการผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งคณะผู้วิจัยได้ได้ดำเนินตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 กำหนดจุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์ของการทำแบบฝึกเสริมทักษะ ซึ่งจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะการผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อให้นักเรียนสามารถผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับได้คล่องแคล่วและถูกต้อง เพื่อให้นักเรียนได้รับการฝึกฝนที่ถูกวิธีตามลำดับขั้นตอนของการฝึกทักษะ และเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีข้อบกพร่องทางด้านผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ

2.2 กำหนดเนื้อหาของแบบฝึกเสริมทักษะแต่ละชุด เนื้อหาของแบบฝึกเสริมทักษะ เรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ แบ่งออกเป็นแบบฝึกเสริมทักษะทั้งหมด 5 ชุด

2.3 สร้างแบบฝึกเสริมทักษะ หลังจากมีการกำหนดวัตถุประสงค์และกำหนดเนื้อหาของแบบฝึกเสริมทักษะ เรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับเป็นที่เรียบร้อย ขั้นต่อไปเป็นขั้นสร้างแบบเรียนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

2.3.1 ศึกษาเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชุดแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์และศึกษาวิธีการสร้างชุดแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์อย่างถ่องแท้ จนเกิดความเข้าใจ เพื่อนำองค์ความรู้และข้อมูลมาใช้ประกอบการสร้างแบบเรียน

2.3.2 ศึกษากระบวนการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะต่าง ๆ ว่ามีขั้นตอนในการสร้างอย่างไร แล้วนำกระบวนการที่ได้ศึกษามาใช้ในการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะ เรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ จนสามารถสร้างแบบฝึกเสริมทักษะที่มีทั้งรูปเล่มและเนื้อหาที่สมบูรณ์ เพื่อใช้ประกอบการจัดการเรียน การสอน เรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ

2.4 ตรวจสอบความถูกต้องของแบบฝึกเสริมทักษะ โดยการให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยและคณะผู้เชี่ยวชาญร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของแบบฝึกเสริมทักษะ เพื่อตรวจข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น แล้วนำสิ่งที่ผิดพลาดไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้แบบเรียนที่สมบูรณ์ที่สุด

2.5 นำแบบฝึกเสริมทักษะ เรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3. แบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ โดยได้ดำเนินการดังนี้

3.1 ขั้นวิเคราะห์

3.1.1 ศึกษาและวิเคราะห์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ

3.1.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากตำรา เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.2 ขั้นออกแบบ

แบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับเป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ เพื่อเลือกแบบทดสอบที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ไว้ใช้ 30 ข้อ ระดับความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20 – 0.80 ค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.20 – 1.00 กำหนดจุดประสงค์ให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่กำหนดไว้

3.3 ขั้นพัฒนา

3.3.1 นำแบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

3.3.2 นำแบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยและด้านการวัดและการประเมินผล เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) ของแบบทดสอบ ความเหมาะสมของตัวเลือกและข้อคำถามโดยพิจารณาว่าข้อสอบแต่ละข้อวัดได้ตรงตามจุดประสงค์ การเรียนรู้หรือไม่ จากนั้นนำคะแนนที่ได้หาดัชนีความสอดคล้อง

3.4 ขั้นนำไปทดลองใช้

นำแบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากนักเรียนที่มีปัญหาในเรื่องการผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับเพื่อนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาคุณภาพ ใช้ค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) แบบทดสอบที่มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.80 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป เลือกไว้ 20 ข้อ หาค่าดัชนีความยากง่ายของแบบทดสอบ นำแบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (r_{tt}) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1.47

3.5 ขั้นประเมินผล

นำแบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ ที่ได้ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากนักเรียนที่มีปัญหาในเรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ นำผลที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standart Deviation) เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

5. วิธีดำเนินการทดลอง

1. ขั้นเตรียม

1.1 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยติดต่อประสานงานกับ อาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย

1.2 ผู้วิจัยได้ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากนักเรียนที่มีปัญหาในเรื่องการผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ

2. ขั้นดำเนินการทดลอง การจัดทำวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

2.1 ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.2 ดำเนินการทดลองสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ที่คณะผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้น จำนวน 5 แผน ในวันที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2560 ถึงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561

2.3 ทดสอบหลังเรียน (Post-test) ด้วยแบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับหลังจากได้ทดลองสอนตามแผนที่ได้วางไว้

2.4 การจัดกระทำข้อมูลตรวจให้คะแนนการทดสอบ แล้วนำมาวิเคราะห์

6. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. คณะผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำข้อมูล ดังต่อไปนี้

1.1 แบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

- ตอบถูกให้คะแนน 1 คะแนน
- ตอบผิด หรือไม่ตอบ หรือตอบเกิน 1 ตัวเลือกให้ 0 คะแนน

1.2 นำคะแนนที่ได้จากการวัดมาหาค่าเฉลี่ย (X) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การวิเคราะห์ข้อมูลคณะผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ คะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์และใบงาน

2.2 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์

2.3 วิเคราะห์หาดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์

2.4 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ t-test [Dependent Samples]

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

จากการทำวิจัยในชั้นเรียนเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามสมมติฐานดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1. ประสิทธิภาพของเรื่องผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลาเป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับพบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะเป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพอยู่ที่ระดับ 81.40/85.67 สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะแบบฝึกเสริมทักษะการผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลายโดยมีการจัดเรียงลำดับของเนื้อหาจากง่ายไปสู่ยาก สามารถที่จะพัฒนาทักษะการเรียนรู้ความเข้าใจในบทเรียนได้ดีขึ้น ทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของวรรณยุกต์และช่วยฝึกทักษะการผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ โดยมีครูเป็นผู้แนะนำเป็นส่วนเพิ่มเติม ซึ่งสอดคล้องกับสมคิด เจริญหิรัญ (2546) [2] ที่ได้ศึกษา การพัฒนาทักษะการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจหลักเกณฑ์ทางภาษาเรื่องวรรณยุกต์และการผันคำดีขึ้น มีความระมัดระวังในการเขียนคำ และเห็นความสำคัญในการเขียนคำมากขึ้น

สมมติฐานข้อที่ 2 หลังจากที่นักเรียนใช้แบบฝึกเสริมทักษะการผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ สูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึกเสริมทักษะ

จากผลการทดลองนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ มีทักษะสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ สะท้อนให้เห็นว่า แบบฝึกเสริมทักษะการผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ สามารถพัฒนาทักษะการผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับของนักเรียนได้ เนื่องจากการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และมีความกระตือรือร้นในการผันและการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับมากขึ้น อาจเป็นเพราะว่าแบบฝึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีขั้นตอนให้ผู้เรียนได้ฝึกเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก นอกจากนี้ในแต่ละแบบฝึกเสริมทักษะยังประกอบไปด้วยเนื้อหาทั้งหมด 5 เรื่อง ที่ผู้เรียนต้องฝึกเขียน ได้แก่ แบบฝึกเสริมทักษะชุดที่ 1 เรื่อง ไตรยางศ์ แบบฝึกเสริมทักษะชุดที่ 2 เรื่อง เสียงและรูปวรรณยุกต์ แบบฝึกเสริมทักษะชุดที่ 3 เรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์อักษรกลาง แบบฝึกเสริมทักษะชุดที่ 4 เรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์อักษรสูง และแบบฝึกเสริมทักษะชุดที่ 5 เรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์อักษรต่ำ ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินในเนื้อหาที่ต้องฝึกเขียนและฝึกผันวรรณยุกต์ตามหลักเกณฑ์ทางภาษาเรื่องวรรณยุกต์ไทย ผู้เรียนได้ฝึกฝน และทำซ้ำได้ด้วยตนเอง ซึ่งมีกิจกรรมทักษะการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมโดยมีครูเป็นผู้แนะนำ นอกจากนี้แบบฝึกเสริมทักษะการผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ เป็นสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการเรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง และทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จทางด้านการเรียนมาก ทั้งยังช่วยให้นักเรียนสามารถทบทวนสิ่งที่เรียนได้ด้วยตนเอง

จากการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา พบว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ทั้งนี้เนื่องมาจากการฝึกฝนการเขียนคำ และผันวรรณยุกต์อย่างต่อเนื่องโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ อาจมีส่วนในการกระตุ้นให้เด็กสนใจอยากที่จะฝึก

ผันและเขียน จนเกิดความเพลิดเพลิน ไม่รู้สึกเบื่อหน่ายกับการฝึกผันและเขียน จากสาเหตุดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ ทำให้นักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่อง การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

1. ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา พบว่ามีค่าเท่ากับ 81.40/85.67 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ พบว่าได้ค่า t-test เท่ากับ 18.17 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสรุปได้ว่าทักษะการผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 14.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.84 ส่วนคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 25.70 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.77 ผลสัมฤทธิ์ของแบบทดสอบระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ปรากฏว่านักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมการผันเสียงวรรณยุกต์และการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/3 พบว่า มีประสิทธิภาพ 81.42/85.67 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ครูควรสอนเนื้อหา เช่น การเขียนเชิงสร้างสรรค์คืออะไร และครูควรทำตัวอย่างให้นักเรียนดูก่อน

1.2 ขณะวางแผนปฏิบัติงาน การทำแผนผังความคิด ครูควรให้คำแนะนำนักเรียนให้ทำงานอย่างเป็นระบบ และมีกรอบดำเนินการอย่างชัดเจน ควรกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจในการทำงาน ติดตามการทำงานของนักเรียนทุกระยะ และให้คำแนะนำ ช่วยเหลือเมื่อจำเป็น

1.3 ให้โอกาสนักเรียนได้แสดงผลงานของตนเองในโอกาสและรูปแบบต่าง ๆ ตามความเหมาะสม และผลประเมินการทำงานของนักเรียนทุกคาบ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการทำงานของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

2 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาค้นคว้าต่อไป

2.1 ควรพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิด ที่ใช้ในการเขียนโฆษณารูปแบบต่าง ๆ

2.2 ควรพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิด

เอกสารอ้างอิง

[1] กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

[2] สมคิด เจริญหิรัญ. (2556). **การพัฒนาการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป.**วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาราชภัฏอุตรดิตถ์.

การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้แบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
Developing reading comprehension skills using skills training Of grade 6 Students

นูรฮาซีดีน มะลูมุ[1*] สุรัสวดี นราพงศ์เกษม[2] พรรณนี ธรรมประเสริฐ[3]
Nurahasideen Malumu[1] * Suratsawadee Narapongkasem[2] Pannee Thammaprasert[3]

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้แบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 จำนวน 30 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้ 1. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 84.66/80.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2. คะแนนผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การพัฒนาทักษะการอ่าน การอ่านจับใจความ แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ,

Abstract

This research aims to develope reading comprehension skills using skills training of grade 6 Students. The sample group used in this research was grade 6 students, 2nd semester, academic year 2017 from Nibongchanupatham School Under the Office of Primary Education Area Yala, District 1, amount 30 people, derived from purposive sampling. The results can be summarized as follows: 1. Reading comprehension skills Of grade 6 students with efficiency of 84.66 / 80.33 which is higher than the set criteria. And 2. Achievement score reading comprehension By using reading comprehension skills Of students in grade 6 after learning significantly higher than before learning at the level of .05.

Keywords: development of reading skills, reading comprehension, practice reading comprehension skills,

[1] นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ยะลา 95000
[2] อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ยะลา 95000
[3] ครูชำนาญการพิเศษ., กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ ยะลา 95000
[*]Corresponding author: Tel.: 086-2852721. E-mail address: nurhasideen.m@yru.ac.th

บทนำ

การอ่านเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้เรียนจะต้องได้รับการปลูกฝังให้มีนิสัยรักการอ่าน รักการแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย แต่ปัจจุบันโดยภาพรวม เด็กไทยยังขาดนิสัยรักการอ่าน การแสวงหาความรู้ สังคมไทยยังไม่เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ขาดวัฒนธรรมการอ่าน ด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น สื่อ หรือหนังสือที่มีอยู่ไม่ได้อยู่ในความสนใจของเด็ก ทั้งในส่วนของเนื้อหาและวิธีการนำเสนอ เพราะธรรมชาติของเด็กคือการเรียนรู้จากการเล่น ประกอบกับมีสื่อที่มีความเร็วและเร้าความสนใจได้ดีกว่า เช่น โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นสื่อที่ดึงความสนใจของเด็กไป [1]

ปัญหาของการอ่านพบว่า ประการแรกเป็นปัญหาที่เกี่ยวกับตัวนักเรียนที่มีมาจากสังคมที่มีลักษณะแตกต่างกัน ประการที่สอง ปัญหาจากตัวครู กล่าวคือ ครูไม่มีศิลปะในการสอนการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ส่วนมากจะกำหนดเรื่องให้นักเรียนอ่านจับใจความโดยไม่น่าสนใจ ประการสุดท้ายเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ เช่น โรงเรียนขาดวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการพัฒนาการอ่าน รัฐไม่สามารถจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอกับความต้องการ นอกจากนี้ปัญหาเกิดจากครูผู้สอนยังขาดสื่อการเรียนการสอน [2]

สุนันทา มั่นเศรฐวิทย์ [3] กล่าวว่า แบบฝึกหรือแบบฝึกหัดหรือแบบฝึกเสริมทักษะเป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่งที่เป็นส่วนเพิ่มเติมเสริมสำหรับให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่หนังสือเรียนจะมีแบบฝึกหัดอยู่ท้ายบทเรียน ในบางวิชาแบบฝึกหัดจะมีลักษณะเป็นแบบฝึกปฏิบัติ

จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้วิจัยพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ มีปัญหาในด้านการอ่าน เนื่องจากผู้เรียนไม่ยอมอ่านหนังสือ อ่านแล้วไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน ไม่สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ อีกทั้งสื่อการสอนไม่สามารถเร้าความสนใจหรือดึงดูดใจให้ผู้เรียนอยากอ่านหนังสือ

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การใช้แบบฝึกทักษะสามารถแก้ปัญหาการอ่านจับใจความได้ เพราะครูผู้สอนสามารถสร้างแบบฝึกทักษะให้ตรงกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน โดยใช้กระบวนการที่ผู้เรียนปฏิบัติจากขั้นง่ายไปหายาก อีกทั้งการใช้แบบฝึกทักษะในการสอนอ่านเป็นการสอนที่ครูผู้สอนสามารถเห็นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ได้ทราบข้อบกพร่องของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้แบบฝึกทักษะ เพื่อนำไปแก้ปัญหา การอ่านของนักเรียนให้นักเรียนมีทักษะในการอ่านและสามารถพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนได้ เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะการอ่านที่เป็นพื้นฐานการอ่านในระดับสูงต่อไป นักเรียนมีความเข้าใจเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อตนเองและสังคม อีกทั้งยังช่วยให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นและยังส่งเสริมและสร้างนิสัยรักการอ่านให้แก่นักเรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนและก่อนเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้แบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีในการดำเนินการวิจัยเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 จำนวน 30 คน ได้มา โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากนักเรียนที่มีปัญหาด้านการอ่านจับใจความ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

2.1 แผนการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 5 แผน รวมเวลา 11 ชั่วโมง

2.2 แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 5 ชุด

2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ มี 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 สร้างแบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 การเขียนแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

1. ศึกษาหลักสูตร หนังสือเรียน และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ

2. ศึกษาวิธีการ หลักการ ทฤษฎีและเทคนิควิธีการเขียนแบบฝึกทักษะ และศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ

3. ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้จากหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

4. เขียนแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 ชุด

5. เขียนแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อวางแผนกิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 2 พัฒนาและปรับปรุงแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

1. นำหนังสือแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความที่เขียนเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้คำแนะนำในส่วนที่ยังบกพร่องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2. นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อทำการประเมินแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

2.1 นางสินกรณ์อร สุธาพงศ์อมร ตำแหน่งครู ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์

2.2 นางพรรณนี ธรรมประเสริฐ ตำแหน่งครู ชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์

2.3 นางสาวสุรัสวดี นราพงศ์เกษม ประธานหลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

3. นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจมาให้คะแนนและหาค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์การประเมินและแปลความหมายของบุญชม ศรีสะอาด [4] เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

เกณฑ์การประเมินแบบฝึกทักษะ

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึงมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึงมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 0.00 – 1.50	หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบที่ดี และวิธีหาค่าความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ จากหนังสือการวัดผลทางการศึกษาของบุญชม ศรีสะอาด [5]

3.2.2 ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

3.2.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 30 ข้อ

3.2.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

3.2.5 นำคะแนนมาวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และหาค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบเป็นรายข้อแบบอิงเกณฑ์ ตามวิธีของเบรนแนน (Brannan) แล้วคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าความยากง่าย (p) 0.43 – 0.81 และหาค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.27 – 0.87 บุญชม ศรีสะอาด [5] จำนวน 30 ข้อ

3.2.6 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทั้งฉบับโดยใช้สูตรของโลเวทท์ (Lovett) บุญชม ศรีสะอาด [5]

3.2.7 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนนนิบงชนูปถัมภ์ จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง

4. การดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการทดลองแบบ One Group Pre-test Post-test Design ตามแนวของ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ อ้างถึงใน พรรณนี ธรรมประเสริฐ [6] ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pre-test Post-test Design

กลุ่ม	Pre-test	Treatment	Post-test
ทดลอง	TE_1	×	TE_2

E หมายถึง กลุ่มทดลอง

TE_1 หมายถึง Pretest กลุ่มทดลอง

X หมายถึง การจัดกระทำกลุ่มทดลอง

TE_2 หมายถึง Post-test กลุ่มทดลอง

4.2 เมื่อผู้วิจัยสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความเสร็จแล้วได้นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความทั้ง 5 ชุด ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองสอนกับกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนโรงเรียนนิบงชนูปถัมภ์ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 คน ในภาคเรียน 2 ปีการศึกษา 2560 ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลอง ดังนี้

ขั้นที่ 1 ทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อดูพื้นฐานทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน

ขั้นที่ 2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความทั้ง 5 แบบฝึกทักษะ ได้แก่ แบบฝึกทักษะที่ 1 การอ่านจับใจความจากนิทาน แบบฝึกทักษะที่ 2 การอ่าน จับใจความจากข่าว แบบฝึกทักษะที่ 3 การอ่านจับใจความจากบทความ แบบฝึกทักษะที่ 4 การอ่านจับใจความจากเพลง และแบบฝึกทักษะที่ 5 การอ่าน จับใจความจากบทร้อยกรอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ขั้นที่ 3 ทดสอบหลังเรียน โดยนำแบบทดสอบฉบับเดิมมาทดสอบหลังจากที่ทำการทดลองสอน เพื่อ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่าง เป็นการประเมินเพื่อให้ทราบว่า การเรียนจากแบบฝึกทักษะการอ่าน จับใจความทำให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ยของคะแนนประเมินแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความของผู้เชี่ยวชาญ

2. หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความตามเกณฑ์ 80/80

5. หาค่าสถิติพื้นฐาน ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

6. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ t-test (Dependent Samples)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย ผลการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปรากฏผลดังนี้

1. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 84.66/80.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80

2. คะแนนผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จะเห็นได้ว่า การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้แบบฝึกทักษะ ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการอ่าน จับใจความสูงขึ้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งในการสร้างนวัตกรรม เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของผู้เรียน อีกทั้งยังเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้แบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สรุปได้ว่า

1. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 84.66/80.33 หมายความว่า นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบฝึกทักษะระหว่างเรียน จำนวน 5 ชุด มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 84.66 และคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 80.33 แสดงว่าแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุมาลี ศิริกุล [2] ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้แบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความอย่างมีประสิทธิภาพและกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะ การอ่านจับใจความสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 เฉลี่ยร้อยละ เท่ากับ 81.33/82.74 สอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ นงเยาว์ ทองกำเนิด [7] ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะ

การอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง แบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 82.42/83.19 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ ชุวาภรณ์ ซื่อสัตย์ [8] ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แบบฝึกทักษะ การอ่านจับใจความที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพและกระบวนการทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการอ่านจับใจความสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 87.81/87.62

2. คะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากผลการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ มีค่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการอ่านจับใจความเพิ่มขึ้น นักเรียนสามารถศึกษาและทบทวนความรู้ในเวลาว่าง อีกทั้งนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นงเยาว์ ทองกำเนิด [7] ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ครูผู้สอนควรศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ให้เข้าใจทุกขั้นตอน และควรมีการปรับปรุงแก้ไขแผน การจัดการเรียนรู้ให้ทันสมัยและเหมาะสมกับผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน ตลอดจนเพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้สอน

1.2 ครูผู้สอนควรลดบทบาทให้น้อยลง เพื่อผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง โดยครูผู้สอนคอยดูแลอย่างใกล้ชิด เป็นผู้ที่คอยให้คำแนะนำ และสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนว่าพบข้อบกพร่องในด้านใด เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 วิจัยเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกทักษะที่ครูผู้สอนสร้างขึ้นกับแบบฝึกทักษะในหนังสือแบบเรียน

2.2 การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดโดยใช้แบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

2.3 ศึกษาเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้เทคนิควิธีการสอนกับการใช้แบบฝึกทักษะ

เอกสารอ้างอิง

[1] กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุนนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

[2] สุมาลี ศิริกุล. (2554). **การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้แบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.** ปริญญา ค.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[3] สุนันทา มั่นเศรฐวิทย์. (2551). **“ความรู้พื้นฐานการอ่าน”ในเอกสารการสอนชุดวิชาการใช้ภาษาไทย หน่วยที่ 1-8.** นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

[4] บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น.** พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

[5] บุญชม ศรีสะอาด. (2538). **การวิจัยเบื้องต้น.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

[6] พรรณนี ธรรมประเสริฐ. (2556). **รายงานผลการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง เที่ยวยะลา ที่มีผลต่อความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.** สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษายะลาเขต 1.

[7] นงเยาว์ ทองกำเนิด. (2558). **การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา

[8] ชุวาภรณ์ ซื่อสัตย์. (2552). **รายงานการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.** สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 2.

สถานภาพการสอนเขียนสะกดคำจากงานวิจัย ระหว่างปี พ.ศ.2545 - พ.ศ.2555

Status of Language Research Used in Teenagers and On-line Society (2000-2017)

ศศิพิมพ์ สุขะปุณพันธ์[1] * พรพันธุ์ เขมคุณาศัย[2]

Sasipim Sukhapunnapan[1]* Pornpan khemakhunasai[2]

บทคัดย่อ

บทความเรื่องสถานภาพการสอนเขียนสะกดคำจากงานวิจัย ระหว่างปีพ.ศ.2545 - พ.ศ.2555 มีวัตถุประสงค์เพื่อรงบรวมและศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์เกี่ยวกับการสอนเขียนสะกดคำจากงานวิจัย ระหว่างปีพ.ศ.2545 - พ.ศ.2555 โดยผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวมและคัดเลือกข้อมูลตามขอบเขตของเวลาที่ผู้ศึกษากำหนด จากฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย (Thailis) ปรากฏงานวิจัยทั้งหมดจำนวน 15 เรื่อง ซึ่งผู้ศึกษาทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยใน 4 ด้านคือ ด้านระเบียบวิธีวิจัย ด้านวัตถุประสงค์ของการวิจัย ด้านแนวคิดและทฤษฎี และด้านนวัตกรรมการเรียนการสอน โดยสามารถแบ่งช่วงงานวิจัยได้เป็น 2 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 พ.ศ.2545-พ.ศ.2549 และช่วงที่ 2 พ.ศ.2550 - พ.ศ.2555 จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลในแต่ละช่วงปรากฏผลตามแต่ละด้านดังนี้ ด้านระเบียบวิธีวิจัยพบว่าทุกช่วงปีเป็นการวิจัยเชิงทดลอง ด้านวัตถุประสงค์ของการวิจัย พบว่าในช่วงที่ 1 มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่มุ่งศึกษาพัฒนาและสร้างแผนการสอนการเขียนสะกดคำโดยใช้สื่อนวัตกรรมและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการเขียนสะกดคำก่อนและหลังจากการใช้นวัตกรรมการเรียนการสอน ส่วนในช่วงที่ 2 พบว่าส่วนใหญ่จะเป็นการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำเพื่อหาประสิทธิภาพให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ด้านแนวคิดและทฤษฎี พบว่าใน ช่วงที่ 1 และช่วงที่ 2 ปรากฏทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกทักษะ ทฤษฎีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นส่วนใหญ่ในปริมาณเท่ากัน ส่วนด้านสื่อนวัตกรรมพบว่า ช่วงที่ 1 ปรากฏสื่อนวัตกรรมแบบฝึกทักษะ การใช้เกมและเพลง ในช่วงที่ 2 ปรากฏสื่อนวัตกรรมแบบการใช้ชุดกิจกรรมและชุดการสอน รวมไปถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการพัฒนาการเขียนสะกดคำจากงานวิจัย ในระหว่างปี พ.ศ.2545 - พ.ศ.2555 เป็นการวิจัยเชิงทดลองที่มุ่งศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะ การสร้างชุดกิจกรรมการสอน เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังใช้แบบฝึกทักษะ และเพื่อศึกษาหาประสิทธิภาพการใช้นวัตกรรมให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

คำสำคัญ : การสอน,เขียนสะกดคำ, สถานภาพ

Abstract

The purpose of this article was to synthesize knowledge about language used in on-line society from 18 year-research from 2000to 2017 by using documentary research methodology. The researchers collected selected data from Thailist Thaijo and Goolgle Scholar. There were 19 issues. The data was analyzed and synthesized into 3 aspects: scope of research contents; theoretical concepts and research methodology using criteria of 3

[1] นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

* Corresponding author: Tel.: 080 5490562 E-mail address: apichai.09@hotmail.com

[2] รศ.ดร. สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

divided periods. 1)Thai language in social world from 2000 to 2004. 2) Thai language in social world from2005 to 2010 3) Thai language in social world from 2011 to 2017. The findings were as follows: During period 1: in terms of research content aspect characteristics of contents and Thai language used in social communication were studied; in terms of theoretical concepts there were language analysis and concepts of using current Thai language ; in terms of research methodology, survey research and documentary research were found. During period 2: Scope of research content was aimed to study language patterns and communication; theoretical concepts were concepts of language nature; research methodology was survey research and documentary research. During period 3: Scope of research content was aimed to survey behaviors of non-creative use of language in on-line society; in terms of theoretical concepts there were concepts of on-line communication; in terms of research methodology, qualitative research, quantitative research, documentary research and experimental research were found in period 3.

Key words: language, teenagers, on-line society

บทนำ

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติแสดงให้ เห็นถึงความเป็นเอกราชและวัฒนธรรมของชาติที่ สืบทอดมาจากรุ่นสู่รุ่นการที่จะรักษาภาษาไทยให้ ดำรงอยู่ได้นั้นจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการ เรียนวิชาภาษาไทยให้มากขึ้นเพื่อให้สามารถใช้ ภาษาได้อย่างถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาและ ตามกาลเทศะอีกทั้ง เพื่อใช้ในการสื่อสารให้เกิด ความเข้าใจ การนำวิชาภาษาไทยไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการฝึกฝนทักษะทั้ง 4 ได้แก่ การฟัง พูด อ่าน และเขียน ในบรรดาทักษะทั้งสี่ การเขียนเป็นทักษะถือเป็นการถ่ายทอดความคิดความรู้สึก และความเข้าใจของตนเองออกมาเป็นตัวอักษรเพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจ ในการเรียนการสอนทุกวิชาจะต้องอาศัยการเขียนเป็นเครื่องมือช่วยบันทึกการจำจึงนับได้ว่าการเขียนเป็นรากฐานที่สำคัญในการเรียนวิชาต่าง ๆ การเขียนจึงถือได้ว่าเป็นการสื่อสารที่ซับซ้อนมากกว่าทักษะอื่น (นิตยา ฤทธิโยธี. 2507 : 40) เพราะก่อนที่จะเขียนได้ ผู้เขียนต้องสามารถฟังได้ และพูดได้อย่างดี การเขียนจึงเป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่คงทนถาวรสามารถกำหนดความเข้าใจ ใช้แทนคำพูดในการสื่อสาร และสามารถใช้เป็นหลักฐานในการอ้างอิง ได้ทั้งในอดีตรวมถึงปัจจุบัน เพราะเนื่องจากเป็นหลักฐานที่คงทน ตรวจสอบได้ถ้าหากมีการเก็บรักษาสภาพนั้นไว้ (จุไร วรศักดิ์โยธิน. 2523 : 3 สมใจ ศรีสินรุ่งเรือง. 2532 : 2 กำชัย ทองหล่อ. 2537 : 160 และ นภดล จันทร์เพ็ญ. 2539 : 91) เพราะฉะนั้นการเขียนสะกดคำจึงนับว่าเป็นความสำคัญอย่างยิ่งในการใช้ภาษา เป็นรากฐานของการเขียนถ้าเขียนสะกดคำผิด ความหมายก็จะแปรเปลี่ยนไปหรืออาจจะไม่มีความหมายเลยก็ได้ ด้วยเหตุนี้การเขียนจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก แต่การเขียนให้มีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญ ผู้เขียนจะต้องให้ผู้อ่าน อ่านได้ถูกต้อง สื่อความหมายเข้าใจได้ตรงกันชัดเจน สิ่งที่สำคัญที่สุดในการเขียนให้มีประสิทธิภาพ คือการเขียนสะกดคำให้ถูกต้องตามอักขรวิธีในภาษาไทย

การเขียนสะกดคำให้ถูกต้องนั้น ย่อมแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของผู้เขียน ถ้าผู้เขียนมีความถูกต้องชัดเจนในการเขียนสะกดคำจะช่วยให้สื่อความหมายได้ดี และน่าอ่าน ตรงกันข้ามหากผู้เขียนละเลยปล่อยให้มีการเขียนสะกดคำผิด ย่อมก่อให้เกิดผลเสียหายหลายประการ ต่อผู้อ่าน และผู้เขียนเอง ดังที่ ศรีสุดา จริยากุล

(2529 : 25) ได้เสนอความคิดเห็นไว้ว่า “การเขียนนั้นหากผู้เขียนไม่เอาใจใส่ในการสะกดคำให้ถูกต้อง หรือสะกดการันต์ผิดพลาดย่อมเป็นโทษทั้งต่อผู้เขียนและผู้อ่าน คือผู้เขียนก็สื่อความหมายให้ผ่านรับทราบไม่ได้ ผู้ที่ทราบแล้วก็จะก่อให้เกิดความรำคาญ และขาดศรัทธาต่อผู้เขียน” นอกจากนั้นแล้ว ยังมีข้อเสียอื่น คือ การสื่อความหมายผิด ไม่เข้าใจข้อความที่เขียน ในที่สุดการสื่อความหมายก็ล้มเหลว งานเขียนของตนก็ด้อยคุณค่าลง ดังที่ สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ (2526 : 47) ได้กล่าวว่า “การเขียนสะกดคำผิดทำให้ผู้อ่านประเมินผู้เขียนต่ำลง ส่วนการเขียนคำได้ถูกต้องจึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้เขียนได้รับความนิยม เชื่อถือและศรัทธาจากผู้อ่าน เช่นเดียวกับที่ กุหลาบ มัลลิกะมาศ (2518 : 25) และวิพุธ โสภวงศ์ (2516 : 36) ได้กล่าวว่า “การเขียนสะกดคำที่ถูกต้องจะทำให้เกิดความประทับใจที่ดีต่อผู้อ่านและผู้เขียน แต่ถ้าผู้เขียนสะกดคำผิดก็จะเสียความนิยม ขาดความนับถือจากผู้อ่านตั้งแต่เริ่มต้นทีเดียว ผู้เขียนต้องตระหนักให้ถี่ถ้วนก่อนที่จะเขียนคำและควรศึกษาวิธีการเขียนให้ถูกต้องเสมอ”

ผู้ศึกษาจึงสนใจในการเก็บรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนสะกดคำเพื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลให้เกิดเป็นองค์ความรู้การพัฒนาการเขียนสะกดคำ เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์สังเคราะห์งานวิจัยมาใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนการเขียนสะกดคำต่อไปในอนาคต

วิธีการวิจัย

การสังเคราะห์องค์ความรู้การสอนการเขียนสะกดคำจากงานวิจัย พ.ศ.2545- พ.ศ.2555 เป็นการสังเคราะห์องค์ความรู้การสอนการเขียนสะกดคำ โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยจากเอกสาร เพื่อเป็นประโยชน์ในทางวิชาการแก่ผู้สนใจศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับการเขียนสะกดคำ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอนไว้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 รวบรวมข้อมูล เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเรื่องการเขียนสะกดคำ โดยรวบรวมเป็นบรรณานุกรม โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากวารสารวิชาการและฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูล เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้เอกสารและงานวิจัยที่ได้รวบรวมไว้ในขั้นที่ 1 มาวิเคราะห์ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ 1) ระเบียบวิธีวิจัย แนวคิดทฤษฎีความรู้ วัตถุประสงค์ของการวิจัย และนวัตกรรมการเรียนการสอน โดยวิเคราะห์ในลักษณะของการทบทวนงานวิจัยเกี่ยวกับการสอนการเขียนสะกดคำ ในรอบ 10 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2545 – พ.ศ.2555 โดยรวบรวมเอกสารและงานวิจัยทั้งสิ้น 15 เรื่อง

ขั้นตอนที่ 3 สังเคราะห์องค์ความรู้ เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้นำผลจากการวิเคราะห์โดยการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ในลักษณะการเขียนบทความทางวิชาการในรายวิชาการเขียนทางวิชาการ ซึ่ง นำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 2 มาสังเคราะห์ความรู้การสอนการเขียนสะกดคำในขั้นตอนที่ 3

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

จากการสังเคราะห์องค์ความรู้การสังเคราะห์องค์ความรู้การสอนการเขียนสะกดคำจากงานวิจัย พ.ศ. 2545- พ.ศ.2555 โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยจากเอกสาร ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากวารสารวิชาการและฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทยตั้งแต่ พ.ศ.2545 – พ.ศ.2555 จำนวน 15 เรื่อง ได้ข้อมูลดังนี้

ด้านระเบียบวิธีวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย หมายถึง กระบวนทัศน์ ทฤษฎี หลักการ และกระบวนการดำเนินงานทุกขั้นตอน จึงครอบคลุมไปถึงวิธีการและเทคนิคของการวิจัย ระเบียบวิธีการวิจัยแบ่งออกได้เป็น 5 วิธี คือ การทดลอง เปรียบเทียบ การสำรวจ การศึกษาสืบประวัติ การศึกษาจากกรณี และสภาพการเลียนแบบจริง วิธีการวิจัยต่าง ๆ เป็นที่ยอมรับกันว่าไม่มีระเบียบวิธีการวิจัยอันหนึ่งอันใดที่ดีที่สุดสำหรับทุกปัญหา ฉะนั้นจึงเป็นหน้าที่ของของผู้วิจัยเองว่าจะต้องใช้ระเบียบวิธีการใด โดยพิจารณาเลือกใช้ให้เหมาะสมแก่ชนิดของปัญหา จากการศึกษาองค์ความรู้การสอนการเขียนสะกดคำจากงานวิจัย พ.ศ.2545- พ.ศ.2555 ปรากฏผลการศึกษาด้านระเบียบวิธีวิจัยพบว่าเป็นงานวิจัยที่อาศัยระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลองทั้งสิ้น

ด้านวัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ แนวทางหรือทิศทางในการค้นหาคำตอบ เป็นการกำหนดว่าต้องการศึกษาในประเด็นใดบ้างในเรื่องที่จะทำวิจัย บ่งบอกสิ่งที่จะทำ ทั้งขอบเขตและคำตอบที่คาดว่าจะได้รับ เป็นการนำเอาความคิดประเด็นปัญหามาขยายโดยใช้ภาษาที่ชัดเจน เข้าใจง่าย อาจจะเขียนเป็นข้อหนึ่งหรือเขียนรวมเป็น ข้อเดียวกันก็ได้ จากการศึกษาองค์ความรู้การสอนการเขียนสะกดคำจากงานวิจัย พ.ศ.2545 -พ.ศ. 2555 ปรากฏผลการศึกษาด้านวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ช่วงที่ 1 พ.ศ.2545 - พ.ศ.2559 พบงานวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสื่อนวัตกรรมและสร้างแผนการสอนเพื่อใช้ในการสอนการเขียนสะกดคำ รวมไปถึงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังใช้สื่อนวัตกรรม

ช่วงที่ 2 พ.ศ.2550 - พ.ศ.2555 พบงานวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา พัฒนา และสร้างสื่อนวัตกรรมเพื่อใช้ในการสอนการเขียนสะกดคำ การหาประสิทธิภาพของสื่อนวัตกรรมให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด และการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังใช้สื่อนวัตกรรมนั้น ๆ

ด้านแนวคิดทฤษฎี

แนวคิด เป็นการกล่าวสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งใช้ความเชื่อ ความรู้สึก ทัศนคติ แง่คิด ความรู้และประสบการณ์เข้าร่วมอาจจะเป็น บทความ เป็นข่าว เป็นข้อเสนอแนะ หรือความคิดจากใครที่เชี่ยวชาญก็ย่อมได้ แนวคิดอาจจะถูกหรือผิดก็ได้ ส่วนทฤษฎี หมายถึง การกำหนดข้อสันนิษฐาน ซึ่งได้รับมาจากวิธีการทางตรรกวิทยา วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ทำให้เกิดกฎเกณฑ์ที่ได้มาจากการสังเกต ค้นคว้าและการทดลอง โดยใช้เหตุผลเป็นพื้นฐานเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจในความเป็นจริงและนำผลที่เกิดขึ้นนั้นมาใช้เป็นหลักเกณฑ์ จากการศึกษาองค์ความรู้การสอน การเขียนสะกดคำจากงานวิจัย พ.ศ.2545 -พ.ศ.2555 ปรากฏผลการศึกษาด้านแนวคิดและทฤษฎี พบว่า แนวคิดและทฤษฎีในช่วงที่ 1 พ.ศ.2545 - พ.ศ.2549 และช่วงที่ 2 พ.ศ.2550 - พ.ศ.2555 มีแนวคิดและทฤษฎีที่คล้ายคลึงกันเป็นส่วนมาก คือ แนวคิดเกี่ยวกับหลักการสอนการเขียนสะกดคำ แนวคิดเกี่ยวกับหลักการสร้างแบบฝึกทักษะ แนวคิดหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกทักษะ แนวคิดเกี่ยวกับการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มแข่งขัน แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในส่วนของทฤษฎีก็พบทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ทฤษฎีจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการเรียน

การสอน ทฤษฎีการเรียนรู้ ทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไดค์ การเสริมแรง ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์และความพึงพอใจ

ด้านนวัตกรรมการเรียนการสอน

นวัตกรรมการศึกษา (Educational Innovation) หมายถึง นวัตกรรมที่จะช่วยให้การศึกษา และการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิผลสูงกว่าเดิม เกิดแรงจูงใจในการเรียนด้วยนวัตกรรมการศึกษา และประหยัดเวลาในการเรียนได้อีกด้วย นวัตกรรมการเรียนการสอน เป็นการใช้วิธีระบบในการปรับปรุงและคิดค้นพัฒนาวิธีสอนแบบใหม่ๆ ที่สามารถตอบสนองการเรียนรายบุคคล การสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเรียนแบบมีส่วนร่วม การเรียนรู้แบบแก้ปัญหา การพัฒนาวิธีสอนจำเป็นต้องอาศัยวิธีการและเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาจัดการและสนับสนุนการเรียนการสอน ตัวอย่างนวัตกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอน ได้แก่ การสอนแบบศูนย์การเรียน การใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ การสอนแบบเรียนรู้ร่วมกัน และการเรียนผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต การวิจัยในชั้นเรียน ฯลฯ จากการศึกษาองค์ความรู้การสอนการเขียนสะกดคำจากงานวิจัย พ.ศ.2545 - พ.ศ.2555 ปรากฏผลการศึกษาด้านนวัตกรรมการเรียนการสอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ช่วงที่ 1 พ.ศ.2545 - พ.ศ.2549 พบนวัตกรรมแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ การใช้วิธีการเรียนการสอนโดยวิธีแบบกลุ่มแข่งขันและการใช้เกมและเพลงในการเรียนการสอน

ช่วงที่ 2 พ.ศ.2550 - พ.ศ.2555 พบนวัตกรรมแบบฝึกทักษะ การใช้ชุดกิจกรรมและชุดการสอนเสริมทักษะการเขียนสะกดคำ การใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD และกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาสถานภาพการสอนเขียนสะกดคำจากงานวิจัย ระหว่างปี พ.ศ.2545 - พ.ศ.2555 พบว่ามีงานวิจัยเกี่ยวกับการเขียนสะกดคำ จำนวน 15 เล่ม สามารถแบ่งช่วงงานวิจัยได้ เป็น 2 ช่วง ซึ่งสามารถสังเคราะห์วัตถุประสงค์ของการวิจัยได้เป็น 4 ประการคือสร้างนวัตกรรมการเรียนการสอน หาประสิทธิภาพของนวัตกรรม เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังใช้นวัตกรรม หาความพึงพอใจต่อการใช้นวัตกรรม ส่วนนวัตกรรมที่ปรากฏในงานวิจัยสามารถจำแนกได้ 2 ประเภทคือนวัตกรรมประเภทสื่อ ได้แก่ แบบฝึกทักษะ ชุดกิจกรรม และชุดการสอน และนวัตกรรมประเภทวิธีการสอน ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือคละผลสัมฤทธิ์ (STAD) กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค LT (Learning Together) กิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นต้น โดยมีการใช้แนวคิดทฤษฎี เช่น แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึก ทฤษฎีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทฤษฎีการสร้างแบบฝึกทักษะ ทฤษฎีความพึงพอใจ เป็นต้น ส่วนระเบียบวิธีวิจัยเหมือนกันทุกเรื่องคือการวิจัยเชิงทดลอง เพราะเป็นการศึกษาที่ต้องมีการจัดกระทำกับตัวแปร เนื่องจากเป็นการวิจัยที่ต้องผลิตนวัตกรรมมาใช้ในการแก้ปัญหาและทดลองใช้นวัตกรรมดังกล่าวกับกลุ่มตัวอย่าง จึงส่งผลให้งานวิจัยที่ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมและทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจึงต้องอาศัยระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลองทั้งสิ้น

การศึกษาองค์ความรู้จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนสะกดคำระหว่างปี พ.ศ.2545 - พ.ศ.2555 ถือเป็นการศึกษาเอกสารทางวิชาการที่มีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาไทย โดยเฉพาะ

สาระการเรียนรู้เรื่องการเขียนสะกดคำ ที่ยังเป็นประเด็นปัญหาที่พบโดยทั่วไปเกี่ยวกับการใช้ภาษาไทยในปัจจุบัน ซึ่งจากการได้ศึกษาข้อมูลในเอกสารทางวิชาการก็สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาในเรื่องของการเขียนสะกดคำต่อไปในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

[1] กมล ชูกลิ่น. (2550). **การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3.** วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

[2] เจตฎาภรณ์ อยู่สุขี. (2548). **การพัฒนาการเขียนสะกดคำภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การเขียนคำคม**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

[3] ทัศนียา แก้วคงคำ. (2550). **การพัฒนาชุดกิจกรรมการเขียนสะกดคำภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.**วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิต. อุตรดิตถ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

[4] ทิฎฐิ ขลิกคำ. (2549). **การพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้เกมและเพลงสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. ภูเก็ต : มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.

[5] ประนอม แดงงาม. (2554). **การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LTสาระการเรียนรู้ภาษาไทยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์**.**

[6] ปียนาถ น่วมทอง. (2545). **การพัฒนาแบบฝึกทักษะภาษาไทยเรื่อง การเขียนสะกดคำพื้นฐานในแบบเรียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.

[7] พรศรี ใจภพ. 2552). **การปฏิบัติการพัฒนาการเขียนสะกดคำที่มีตัวการันต์ วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6โรงเรียนบ้านโนนค้อ อำเภอบุณฑริก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5.** วิทยานิพนธ์หาบัณฑิต. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

[8] ภัสรา เป็งวงศ์. (2550). **ชุดการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์หาบัณฑิต. อุตรดิตถ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

[9] ระวีวรรณ มะนุ่น. (2550).**การพัฒนาชุดการสอนเสริมทักษะ เรื่อง การเขียนสะกดคำภาษาไทยตามมาตราตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2.** วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. อุตรดิตถ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

[10] วิจิตรา แนวจำปา. (2549). **การพัฒนาแผนการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องการเขียนสะกดคำโดยใช้เกมและแบบฝึกทักษะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.** วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[11] วิไล พลอาสา. (2552**). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำควบกล้ำโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3.** วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิต. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

[12] ศรัญญา บุญทันตา. (2553). **การพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำ โรงเรียนบ้านโป่ง อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง การเขียนสะกดคำที่ประสมกับสระ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.** วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

[13] อนงค์ กัณทวี. (2549). **การพัฒนาการเขียนสะกดคำภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการเรียนแบบกลุ่มแข่งขันแบ่งตามผลสัมฤทธิ์**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

[14] อรุณ ทองประเสริฐ. (2555). **การพัฒนาชุดฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. อุบลราชานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

[15] อรอุมา ตั้งพัฒนาสมบุญ.(2550). **การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสะกดคำวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที 2**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานครฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สถานภาพงานวิจัยคำบอกเวลา ในรอบ 45 ปี (พ.ศ. 2514-2559)

Status of Research on Telling Time Words in 45 Years (1971 - 2016)

อภิชัย จันทร์เกษ[1] * พรพันธุ์ เขมคุณาศัย[2] จริญญา ธรรมโชโต[3] ปริยากรณ์ ชูแก้ว[4]
Apichai Janket[1] * Pornpan Khemakunasai[2] Jarinya Thammachoto[3] Pariyakorn Chookeaw[4]

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้และสถานภาพงานวิจัยคำบอกเวลาในรอบ 45 ปี (พ.ศ. 2514-2559) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยจากเอกสาร ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากวารสารวิชาการและฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทยในรอบ 45 ปี จำนวน 20 เรื่อง แบ่งได้เป็น 3 ช่วง คือ ช่วงการศึกษาคำบอกเวลาตามหลักไวยากรณ์ ปรากฏงานวิจัยจำนวน 4 เรื่อง ช่วงการศึกษาคำบอกเวลาในลักษณะภาษาไทยถิ่น ปรากฏงานวิจัยจำนวน 4 เรื่อง และช่วงการศึกษาเปรียบเทียบคำและวิธีการบอกเวลาในภาษาถิ่นและภาษาไทยกรุงเทพฯ ปรากฏงานวิจัยจำนวน 12 เรื่องตามลำดับ ผลการสังเคราะห์พบว่า แนวโน้มการศึกษาเกี่ยวกับคำบอกเวลาเมื่อเปรียบเทียบแต่ละช่วงโดยอาศัยประเด็นด้านขอบเขตเนื้อหา แนวคิดทฤษฎีความรู้ ระเบียบวิธีวิจัยและสถาบันที่ศึกษา พบว่า 1) ด้านขอบเขตเนื้อหา ช่วงที่ 1 ได้แก่ การศึกษาคำบอกเวลา ลักษณะคำไวยากรณ์ และส่วนประกอบของประโยคประเภทเสริมประโยค ช่วงที่ 2 ได้แก่ การศึกษาคำบอกเวลาในภาษาไทยถิ่น การหาวัน เดือน ปี อดีต ปัจจุบัน อนาคต และช่วงที่ 3 ได้แก่ การศึกษาเปรียบเทียบคำบอกเวลาในภาษาถิ่นกับภาษาไทยกรุงเทพฯ คำวิเศษณ์ การศึกษาเชิงประวัติของคำว่า แล้ว อยู่ และอยู่แล้ว 2) ด้านแนวคิดทฤษฎีความรู้ พบว่าช่วงที่ 1 และช่วงที่ 2 อาศัยทฤษฎีไวยากรณ์แนวโครงสร้างและการใช้แนวคิดการหา วัน เดือน ปีตามปฏิทินแบบจันทรคติ และช่วงที่ 3 อาศัยทฤษฎีไวยากรณ์เพิ่มพูน ไวยากรณ์แนวเดิม และแนวโครงสร้าง 3) ด้านระเบียบวิธีการวิจัยพบว่าช่วงที่ 1 ได้แก่ วิจัยเชิงคุณภาพและวิจัยเชิงทดลอง ช่วงที่ 2 และช่วงที่ 3 ได้แก่ วิจัยเชิงคุณภาพ วิจัยเชิงทดลอง และวิจัยจากเอกสาร 4) ด้านสถาบันที่ศึกษาพบว่า ช่วงที่ 1 ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ช่วงที่ 2 และ 3 ได้แก่ ราชบัณฑิตยสถาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร เมื่อนำงานวิจัยทุกช่วงมาเปรียบเทียบพบว่ามีจำนวนเรื่องที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน ทั้งนี้ในการศึกษาเรื่องคำบอกเวลาจะทำให้ทราบถึงองค์ความรู้และแนวโน้มการศึกษาคำบอกเวลาที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งยังสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

คำสำคัญ : สถานภาพ, งานวิจัย, คำบอกเวลา

Abstract

This article was aimed to synthesize knowledge and status research of telling time words in 45 years (1971-2016) by using documentary research methodology. The researchers

[1] นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000
* Corresponding author: Tel.: 080 5490562 E-mail address: apichai.09@hotmail.com
[2] รศ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000
[3] ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000
[4] อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

collected the data from academic journal and Thai thesis data base in 45 years. There were 20 issues. There were 3 periods of studies: 1) period of four research studies of word telling time according to grammar principles; 2) period of four research studies of word telling time according to characteristics of local Thai language and 3) period of 12 research studies of telling time words compared to how to tell the time in local Thai language and Bangkok Thai language. The results of the synthesis were that the study trend of telling time words was compared in each period by using aspects of scope of research content, conceptual theoretical knowledge, research methodology and institutes. 1. In terms of scope of research content: Period 1 such as studies of telling time words, characteristics of grammar and components of added sentences ; period 2 such as studies of telling time in local Thai language, searching dates, months, years in past ,present and future; period 3 such as studies of telling time words comparing in local Thai language and Bangkok Thai language, adverbs, historical studies of words "*laew* (already), *yoo*(be) and *yoo laew* (be already)" 2. In terms of knowledge theoretical concepts: It was found that period 1 and 2 needed theories of structural grammar and conceptual use of finding dates, moths, years according to lunar calendar and period 3 needed increasing grammatical theories, traditional grammar and structures. 3. In terms of research methodology:it was found that in period 1 qualitative and experimental research exist as well as in period 2 and 3 where qualitative, experimental and documentary research exist. 4. In terms of institutes: It was found that in period 1 Chulalongkorn university conducted research while in period 2 and 3 The Royal Institute, Chulalongkorn university, Office of the National Culture Commission, Kasetsart university, Silpakorn university, Srinakarinwirot university and Rajabhat Pranakorn university conducted research. When three periodical research were compared, the amount of research was evidently different. The study of telling time words can attach to the knowledge and trend of changing telling time words and further useful use of knowledge.

Key words: Status, Research studies telling time words

บทนำ

เวลาเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกสังคมและทุกวัฒนธรรมคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี เพราะเวลาหนึ่ง ๆ สามารถสะท้อนแง่มุมในแต่ละด้านได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม โลกทัศน์ของวิถีในการดำเนินชีวิตของผู้คน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเรียนรู้คำบอกเวลา วิธีการบอกเวลา ตลอดจนโลกทัศน์ที่สะท้อนผ่านการบอกเวลา บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้และแนวโน้มการศึกษาเกี่ยวกับคำบอกเวลา โดยการสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคำบอกเวลา ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงเอกสาร ซึ่งมีวิธีการ

เก็บรวบรวมจากวารสารวิชาการ ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย และบทความวิจัยจำนวน 20 เรื่อง แล้วจึงนำมาแบ่งช่วงเวลาออกเป็น 3 ช่วง (พ.ศ. 2514-2559) รวมระยะเวลา 45 ปี โดยอาศัยเกณฑ์ด้านขอบเขตเนื้อหาในการแบ่งช่วงเวลา ดังนี้ ช่วงการศึกษาคำบอกเวลาตามหลักไวยากรณ์ (พ.ศ. 2514-2529) ปรากฏงานวิจัยจำนวน 4 เรื่อง ช่วงการศึกษาคำบอกเวลาในลักษณะภาษาไทยถิ่น (พ.ศ. 2530-2545) ปรากฏงานวิจัยจำนวน 4 เรื่อง และช่วงการศึกษาเปรียบเทียบคำและวิธีการบอกเวลาในภาษาถิ่นและภาษาไทยกรุงเทพฯ (พ.ศ. 2546-2559) ปรากฏงานวิจัยจำนวน 12 เรื่อง หลังจากนั้นนำมาวิเคราะห์ออกเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ ขอบเขตเนื้อหา แนวคิดทฤษฎีความรู้ ระเบียบวิธีวิจัยและสถาบันที่ศึกษา จัดทำเป็นรายงานเชิงวิชาการในรูปแบบตารางสรุปงานวิจัยทั้ง 20 เรื่องตามช่วงเวลาที่กำหนด และสังเคราะห์องค์ความรู้และสถานภาพงานวิจัยคำบอกเวลาในรอบ 45 ปี (พ.ศ. 2514-2559) ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์องค์ความรู้และสถานภาพงานวิจัยคำบอกเวลาในรอบ 45 ปี (พ.ศ. 2514-2559)นำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนด้วยองค์ความรู้ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านขอบเขตเนื้อหา แนวคิดทฤษฎีความรู้ ระเบียบวิธีวิจัยและสถาบันที่ศึกษา รวมทั้งทำให้เกิดความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงและได้แนวทางในการศึกษาคำบอกเวลาซึ่งเป็นชนิดของคำในไวยากรณ์แนวโครงสร้าง (Structural Grammar) ในภาษาไทยอันจะเป็นประโยชน์แก่นักเรียน นิสิต นักศึกษา บุคคลทั่วไป ซึ่งจะเป็นการเปิดมุมมองในการศึกษาชนิดของคำตามทฤษฎีไวยากรณ์แนวโครงสร้างในลักษณะใหม่ ๆ ได้ในอนาคต

วิธีการวิจัย

การสังเคราะห์องค์ความรู้และแนวโน้มการศึกษาเกี่ยวกับคำบอกเวลา ในรอบ 45 ปี (พ.ศ. 2514-2559) เป็นการสังเคราะห์องค์ความรู้และแนวโน้มการศึกษาเกี่ยวกับคำบอกเวลา โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยจากเอกสาร เพื่อเป็นประโยชน์ในทางวิชาการแก่ผู้สนใจศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับคำบอกเวลา ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 รวบรวมข้อมูล เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเรื่องคำบอกเวลา โดยรวบรวมเป็นบรรณานุกรม โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากวารสารวิชาการและฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูล เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้เอกสารและงานวิจัยที่ได้รวบรวมไว้ในขั้นที่ 1 มาวิเคราะห์ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ 1) ขอบเขตเนื้อหาวิจัย แหล่งข้อมูล แนวคิดทฤษฎีความรู้ ระเบียบวิธีการวิจัย การนำไปใช้ประโยชน์และความน่าสนใจของงาน และสถาบันที่ศึกษา โดยวิเคราะห์ในลักษณะของการทบทวนงานวิจัยเกี่ยวกับคำบอกเวลา งานวิจัยในรอบ 45 ปี (พ.ศ. 2514-2559) โดยรวบรวมเอกสารและงานวิจัยทั้งสิ้น 20 เรื่องโดยแบ่งเป็น 3 ช่วง โดยอาศัยหลักเกณฑ์ด้านขอบเขตเนื้อหาวิจัยในการจำแนกทั้ง 3 ช่วง

ขั้นตอนที่ 3 สังเคราะห์องค์ความรู้ เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้นำผลจากการวิเคราะห์โดยการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ในลักษณะการเขียนบทความทางวิชาการในรายวิชาการเขียนทางวิชาการ ซึ่ง นำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 2 มาสังเคราะห์ความรู้และแนวโน้มการศึกษาเกี่ยวกับคำบอกเวลาในขั้นตอนที่ 3

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

การสังเคราะห์องค์ความรู้และสถานภาพงานวิจัยคำบอกเวลา ในรอบ 45 ปี (พ.ศ. 2514-2559) โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยจากเอกสาร ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากวารสารวิชาการและฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย ในรอบ 45 ปี (พ.ศ.2514-2559) จำนวน 20 เรื่อง แบ่งได้เป็น 3 ช่วง ดังนี้

ช่วงการศึกษาคำบอกเวลาตามหลักไวยากรณ์ (พ.ศ.2514-2529)

การสังเคราะห์องค์ความรู้และแนวโน้มการศึกษาเกี่ยวกับคำบอกเวลา ในรอบ 45 ปี (พ.ศ. 2514-2559) ในช่วงการศึกษาคำบอกเวลาตามหลักไวยากรณ์ (พ.ศ.2514-2529) ผู้ศึกษาพบว่าขอบเขตเนื้อหา แนวคิดทฤษฎีความรู้ ระเบียบวิธีวิจัย และสถาบันที่ศึกษา มีลักษณะที่เหมือนและแตกต่างกันดังนี้

ขอบเขตเนื้อหาประกอบด้วยขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับคำบอกเวลา ได้แก่ ลักษณะและหน้าที่ของคำบอกเวลา เมื่อปรากฏตามลำพังและเมื่อเป็นส่วนประกอบของกาลวลีในภาษาไทย

ลักษณะคำไวยากรณ์ในภาษาไทย ได้แก่ คำไวยากรณ์ในภาษาไทย วิธีการแสดงความหมายทางโครงสร้างของคำไวยากรณ์ชนิดต่าง ๆ

กาลในภาษาไทย ได้แก่ การแบ่งกาลเป็น 3 กาล ได้แก่ ปัจจุบันกาล อดีตกาล อนาคตกาล วิธีการแสดงกาลต่าง ๆ และกาลวลีในภาษาไทยแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ กาลวลีที่แสดงกาลต่าง ๆ กาลวลีเทียมที่แสดงกาลต่าง ๆ และกาลวลีเทียมที่แสดงลักษณะที่เกิดซ้ำ ๆ

การจัดลำดับส่วนประกอบของประโยคประเภทเสริมในประโยคบอกเล่าต่อการรับรู้ภาษาพูด ได้แก่ อิทธิพลของการจัดลำดับส่วนประกอบของประโยคประเภทเสริมในประโยคบอกเล่าที่มีผลต่อการรับรู้ภาษาพูด ชนิดและตำแหน่งของส่วนประกอบของประโยคประเภทเสริมในประโยคบอกเล่าว่ามีผลต่อการรับรู้ภาษาพูด

แนวคิดทฤษฎีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับคำบอกเวลา ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับหมวดคำต่าง ๆ ชนิดของวลี ชนิดของประโยคและหลักการสร้างประโยคตามทฤษฎีไวยากรณ์แนวโครงสร้างซึ่งเป็นแนวคิดของวิจินตน์ ภาณุพงศ์ [2, 6, 8, 12, 18-20] ความรู้เกี่ยวกับลักษณะไวยากรณ์ในภาษาไทยของนวววรรณ พันธุเมธา [14] ทฤษฎีสหสัมพันธ์ ทฤษฎีการกรอง และทฤษฎีการวิเคราะห์ของลิคไลเดอร์ ความรู้เกี่ยวกับการสื่อสาร [10] ความรู้เกี่ยวกับหมวดคำที่แสดงกาลในภาษาไทยตามแนวคิดของวิจินตน์ ภาณุพงศ์ [19] ความรู้เกี่ยวกับกาลในภาษาไทยและวิธีการแสดงกาลในภาษาไทยตามแนวคิดของน้อมนิจ วงศ์สุทธิธรรม [6]

ระเบียบวิธีวิจัย ผู้ศึกษาพบว่าในการศึกษาเกี่ยวกับคำบอกเวลาในช่วงดังกล่าวปรากฏระเบียบวิธีวิจัยที่เหมือนและแตกต่างกัน ได้แก่ วิจัยเชิงคุณภาพจำนวน 2 เรื่อง และวิจัยเชิงทดลองจำนวน 2 เรื่อง

สถาบันที่ศึกษา ผู้ศึกษาพบว่าสถาบันที่ศึกษาในช่วงที่ 1 ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จะเห็นได้ว่าการสังเคราะห์องค์ความรู้และแนวโน้มการศึกษาเกี่ยวกับคำบอกเวลา ในรอบ 45 ปี (พ.ศ. 2514-2559) ในช่วงการศึกษาคำบอกเวลาตามหลักไวยากรณ์ (พ.ศ.2514-2529) พบว่าขอบเขตเนื้อหาในช่วงนี้เน้นไปที่การศึกษาไวยากรณ์เกี่ยวกับภาษาไทยอันได้แก่ ชนิดของคำซึ่งได้แก่คำบอกเวลา ชนิดของวลีได้แก่ กาลวลี และชนิดของประโยค โดยอาศัยการศึกษาจากแนวคิดทฤษฎีไวยากรณ์แนวโครงสร้างของวิจินตน์ ภาณุพงศ์ รวมทั้งการศึกษาเกี่ยวกับกาลในภาษาโดยอาศัยแนวคิดของน้อมนิจ วงศ์สุทธิธรรม ในด้านระเบียบวิธีการวิจัยระยะแรกเริ่มเป็นวิจัยเชิงคุณภาพ และได้เริ่มมีการทดลองเก็บข้อมูลภาคสนามมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้

ในส่วนของสถาบันที่ศึกษาพบว่าในช่วงคำบอกเวลาตามหลักไวยากรณ์ (พ.ศ.2514-2529) งานวิจัยต่าง ๆ มาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทั้งสิ้น

ช่วงการศึกษาคำบอกเวลาในลักษณะภาษาไทยถิ่น (พ.ศ.2530-2545)

การสังเคราะห์องค์ความรู้และแนวโน้มการศึกษาเกี่ยวกับคำบอกเวลา ในรอบ 45 ปี (พ.ศ. 2514-2559) ในช่วงการศึกษาคำบอกเวลาในลักษณะภาษาไทยถิ่น (พ.ศ.2530-2545) ผู้ศึกษาพบว่าขอบเขตเนื้อหา แนวคิดทฤษฎีความรู้ ระเบียบวิธีวิจัย และสถาบันที่ศึกษา มีลักษณะที่เหมือนและแตกต่างกันดังนี้

ขอบเขตเนื้อหาประกอบด้วยขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับคำบอกเวลาในภาษาไทยถิ่น ได้แก่ คำบอกเวลาในภาษาไทยถิ่นใต้ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยศึกษาในประเด็นความหมายและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับคำบอกเวลา โครงสร้างของคำบอกเวลา ตำแหน่งและหน้าที่ของคำบอกเวลา คำบอกเวลาในภาษาไทยใต้คง โดยศึกษาในประเด็นคำบอกเวลาในภาษาไทยใต้คง โลกทัศน์ วิถีชีวิต วัฒนธรรม และประเพณีของคนไทใต้คง และแนวคิดและความเชื่อของคนไทใต้คง

เวลามาตรฐานประเทศไทย ได้แก่ หน่วยวัดเวลา เวลามาตรฐานในประเทศไทย การปรับเวลาและผลกระทบของประเทศ

การหาวันเดือนปีสำคัญในอดีต ปัจจุบัน อนาคต ได้แก่ ประวัติความเป็นมาของปฏิทินสากล นิยามและค่าต่าง ๆ ในวงโคจรสุริยะคติและจันทรคติ การหาวัน เดือน ปี ข้างขึ้นข้างแรม วันที่ของสัปดาห์ ปีนักษัตร สูตรการหาวันที่ของสัปดาห์และข้างขึ้นข้างแรมโดยใช้ทศนิยม การคำนวณหาวันสำคัญต่าง ๆ

แนวคิดทฤษฎีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับคำบอกเวลาได้แก่ ทฤษฎีไวยากรณ์แนวโครงสร้างตามแนวคิดของวิจินตน์ ภาณุพงศ์ [2, 6, 8, 12, 18-20] ความรู้เกี่ยวกับภาษาไทยถิ่นใต้ [12, 18] ความรู้เกี่ยวกับการรับรู้สิ่งเร้าและการตอบสนองต่อสิ่งเร้า [10] ความรู้เกี่ยวกับคำเรียกเวลา ประกอบด้วย เวลาใน 1 วัน, คำเรียกวัน, วันต่าง ๆ, คำเรียกเดือน, คำเรียกปี [1] ความรู้เกี่ยวกับเวลาในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ในรอบปี ความรู้เกี่ยวกับเวลา ความรู้เกี่ยวกับหน่วยวัดเวลา และความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานในประเทศไทยซึ่งเป็นแนวคิดของนิพนธ์ ทรายเพชร [7] การนำจุดทศนิยมของวงโคจรมาวัดวัน เดือน ปีในปฏิทิน [1]

ระเบียบวิธีวิจัย ผู้ศึกษาพบว่าในการศึกษาเกี่ยวกับคำบอกเวลาในช่วงดังกล่าวปรากฏระเบียบวิธีวิจัยที่เหมือนและแตกต่างกัน ได้แก่ วิจัยเชิงทดลอง จำนวน 2 เรื่อง วิจัยเชิงคุณภาพจำนวน 1 เรื่อง และวิจัยจากเอกสารจำนวน 1 เรื่อง

สถาบันที่ศึกษา ผู้ศึกษาพบว่าสถาบันที่ศึกษาได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และราชบัณฑิตยสถาน

จะเห็นได้ว่าการสังเคราะห์องค์ความรู้และแนวโน้มการศึกษาเกี่ยวกับคำบอกเวลา ในรอบ 45 ปี (พ.ศ. 2514-2559) ในช่วงการศึกษาคำบอกเวลาในลักษณะภาษาไทยถิ่น (พ.ศ.2530-2545) พบว่าขอบเขตเนื้อหาในช่วงนี้เน้นไปที่การศึกษาคำบอกเวลาในภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ เช่น ภาษาไทยถิ่นใต้ จังหวัดนครศรีธรรมราช ภาษาไทใต้คง ตลอดจนเน้นไปที่การอาศัยหลักวิทยาศาสตร์มาประยุกต์กับการหาวัน เดือน ปีตามปีจันทรคติและสุริยคติ ในส่วนของแนวคิดทฤษฎีความรู้ที่พบในการสังเคราะห์องค์ความรู้ช่วงที่ 2 พบว่าแนวคิดทฤษฎีความรู้มีลักษณะเหมือนกับช่วงที่ 1 คืออาศัยทฤษฎีไวยากรณ์แนวโครงสร้างของวิจินตน์ ภาณุพงศ์ หากแต่มี

ความแตกต่างกันในลักษณะที่ว่าในงานวิจัยช่วงที่ 2 เป็นลักษณะของการนำทฤษฎีมาวิเคราะห์ผลจากการเก็บข้อมูลภาคสนามในท้องถิ่นต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยศึกษา รวมทั้งการศึกษาชุดองค์ความรู้เกี่ยวกับเวลาและการหาวันเดือนปีในอดีตปัจจุบันอนาคต ลักษณะแนวคิดทฤษฎีความรู้ดังกล่าวแสดงให้เห็นแนวโน้มในการศึกษาคำบอกเวลาที่กว้างขวางมากยิ่งขึ้นโดยการนำเอาความเชื่อ โลกทัศน์มาผนวกกับการศึกษาคำบอกเวลาหรือการบอกเวลาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ในส่วนของระเบียบวิธีการวิจัยผู้ศึกษาพบว่าเมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยในช่วงที่ 1 คำบอกเวลาในลักษณะภาษาไทยถิ่น (พ.ศ.2530-2545) แนวโน้มในการวิจัยเชิงทดลองมีมากขึ้น โดยผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากภาคสนามมากยิ่งขึ้น แต่ในทางกลับกันก็มีงานวิจัยเชิงคุณภาพและงานวิจัยจากเอกสารปรากฏอยู่ซึ่งมีระเบียบวิธีการศึกษาที่แตกต่างไปจากเดิมด้วยการนำเอาแนวคิดทางวิทยาศาสตร์มาศึกษาประกอบกันดังที่ได้กล่าวไปข้างต้น และในส่วนของสถาบันที่ศึกษาผู้ศึกษาพบว่าสถาบันที่ศึกษาในการสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับคำบอกเวลามีแนวโน้มดีขึ้น กล่าวคือจากงานวิจัยในช่วงแรกที่สถาบันที่ศึกษาพบเพียงแห่งเดียวคือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อมาเปรียบเทียบกับช่วงที่ 2 พบสถาบันที่ศึกษากระจายตัวมากยิ่งขึ้น ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และหน่วยงานทางราชการที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัย ได้แก่ ราชบัณฑิตยสถาน

ช่วงการศึกษาเปรียบเทียบคำและวิธีการบอกเวลาในภาษาถิ่นและภาษาไทยกรุงเทพฯ (พ.ศ. 2546-2559)

การสังเคราะห์องค์ความรู้และแนวโน้มการศึกษาเกี่ยวกับคำบอกเวลา ในรอบ 45 ปี (พ.ศ. 2514-2559) ในช่วงการศึกษาเปรียบเทียบคำและวิธีการบอกเวลาในภาษาถิ่นและภาษาไทยกรุงเทพฯ (พ.ศ. 2546-2559) ผู้ศึกษาพบว่าขอบเขตเนื้อหา แนวคิดทฤษฎีความรู้ ระเบียบวิธีวิจัย และสถาบันที่ศึกษา มีลักษณะที่เหมือนและแตกต่างกันดังนี้

ขอบเขตเนื้อหาประกอบด้วยขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับคำบอกเวลาในภาษาไทยถิ่น การเปรียบเทียบคำบอกเวลาในภาษาไทยกรุงเทพฯ และภาษาอื่น ๆ ดังนี้

คนกับวันเดือนปี ได้แก่ พัฒนาการมนุษย์กับวันเดือนปี การกำหนดเวลาโดยอาศัยพื้นฐานความเชื่อของมนุษย์ การศึกษาเชิงประวัติของคำว่า แล้ว อยู่ อยู่แล้ว ได้แก่ คำว่า แล้ว อยู่ อยู่แล้ว ที่ใช้สมัยสุโขทัย อยุธยา และสมัยรัตนโกสินทร์

คำบอกเวลาในภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ และภาษาของชาติใกล้เคียง ได้แก่ คำบอกเวลาในภาษาไทยถิ่นใต้ โดยมุ่งศึกษาคำบอกเวลาในภาษาไทยถิ่นใต้ ตลอดจนวัฒนธรรม ประเพณี และโลกทัศน์ของชาวไทยถิ่นใต้ที่สะท้อนผ่านคำบอกเวลา คำบอกเวลาในภาษาไทยถิ่นอีสาน ในพื้นที่ภาคอีสานตอนบน โดยมุ่งศึกษาคำศัพท์สำนวนที่มีความหมายเกี่ยวกับเวลาและวิธีการบอกเวลาในภาษาไทยถิ่นอีสานในพื้นที่ภาคอีสานตอนบน และความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมที่สะท้อนผ่านคำศัพท์ สำนวนและวิธีการบอกเวลาในภาษาไทยถิ่นอีสานในพื้นที่ภาคอีสานตอนบน

คำบอกจุดของเวลาในภาษาพม่า โดยมุ่งศึกษาลักษณะทางความหมายของคำบอกจุดเวลาในภาษาพม่า และวัฒนธรรมและโลกทัศน์ที่สะท้อนจากคำบอกจุดเวลาในภาษาพม่า

การเปรียบเทียบคำบอกเวลาและวิธีการบอกเวลาในภาษาไทยกรุงเทพฯ และภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ หรือภาษาตามกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในประเทศไทย ได้แก่ การเปรียบเทียบวิธีการบอกเวลาในภาษาไทยกรุงเทพฯ และภาษาจ้วงส้างซี โดยมุ่งศึกษาวิธีการบอกเวลาในภาษาไทยกรุงเทพฯกับภาษาจ้วงส้างซีซึ่งมีความแตกต่างมากกว่าความเหมือน ตลอดจนโลกทัศน์ที่สะท้อนจากวิธีการบอกวัน เดือน ปี ในภาษาไทยกรุงเทพฯ และภาษาจ้วงส้างซีที่มีความแตกต่างมากกว่าความเหมือน

การเปรียบเทียบวิธีการบอกเวลาในภาษาไทยกรุงเทพฯกับภาษาซาไกแต็นแอ๊น ที่อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง โดยมุ่งศึกษาและเปรียบเทียบวิธีการบอกเวลาในภาษาไทยกรุงเทพฯ กับภาษาซาไกแต็นแอ๊น ที่อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง

คำที่เกี่ยวกับเวลา ได้แก่ คำกำหนดเวลาของโลก และคำบอกเวลาในช่วง 1 วัน พัฒนาการของคำบอกเวลาในภาษาไทย ได้แก่ ลักษณะการเปลี่ยนแปลงของคำบอกเวลาในสมัยสุโขทัยจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ และที่มาของคำบอกเวลาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

คำวิเศษณ์และโครงสร้างของคำวิเศษณ์ ได้แก่ การสร้างแบบเรียนภาษาไทยเรื่องคำวิเศษณ์สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ โดยมุ่งสร้างแบบเรียนภาษาไทยเรื่องคำวิเศษณ์สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ และการหาประสิทธิภาพของแบบเรียนเรื่องคำวิเศษณ์สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ

การเปรียบเทียบโครงสร้าง “คำวิเศษณ์+คำนาม” และ “คำนาม+คำวิเศษณ์” ในภาษาจีนกลางกับโครงสร้างลักษณะเดียวกันในภาษาไทย โดยมุ่งเปรียบเทียบชนิดและลักษณะของคำวิเศษณ์และคำนามที่พบในโครงสร้างที่มีคำวิเศษณ์ขยายคำนามในภาษาจีนกลางกับชนิดและลักษณะของคำวิเศษณ์และคำนาม และคุณสมบัติของคำเชื่อมอนุพากย์ที่มาจากคำบอกอดีตกาลในภาษาไทยและภาษาเวียดนาม ได้แก่ คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ (syntax) และอรรถศาสตร์ (semantics) ของคำว่า “แล้ว” ในภาษาไทย คำละ (empty) ที่พบในโครงสร้างลักษณะเดียวกันในภาษาไทย ความหมาย บริบทและวิธีการใช้ของโครงสร้างที่มีคำวิเศษณ์ขยายคำนามในภาษาจีนกลางกับความหมาย บริบท และวิธีการใช้ของโครงสร้างในภาษาไทยที่มีลักษณะเดียวกัน

แนวคิดทฤษฎีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับคำบอกเวลาได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาสมัยใหม่ ความรู้เกี่ยวกับโหราศาสตร์ ความรู้เกี่ยวกับการนับปี เช่น คริสต์ศักราช คริสต์กาล พุทธศักราช [3] ความรู้เกี่ยวกับการจำแนกหมวดคำในภาษาไทยตามแนวคิดของพระยาอุปกิตศิลปสาร [11,17] วิจินตน์ ภาณุพงศ์ [2, 6, 8, 12, 18-20] และนววรรณ พันธุเมธา [20] ทฤษฎีการกลายเป็นคำทางไวยากรณ์ของอังตวน ไมล์เยต์ ความรู้เกี่ยวกับการกลายเป็นคำทางไวยากรณ์ในภาษาไทย [11] ความรู้เกี่ยวกับคำบอกเวลาตามแนวคิดของน้อมนิจ วงศ์สุทธิธรรม [6] ลักษณะของคำบอกเวลาทั้งในด้านโครงสร้างและความหมายตามแนวคิดของฮุยทาย หยู [20] ความรู้เกี่ยวกับคำบอกเวลาในภาษาไทยทั้ง 2 กลุ่ม คือคำกำหนดเวลาของโลกและคำบอกเวลาในช่วงที่ 1 วัน ตามแนวคิดของรื่นฤทัย สัจจพันธุ์ [15] ความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของภาษาตามแนวคิดของวิไลวรรณ ขนิษฐานันท์ [2] ความรู้เกี่ยวกับคำและหน้าที่ของคำบอกเวลาตามทฤษฎีไวยากรณ์แนวโครงสร้างของวิจินตน์ ภาณุพงศ์ [2, 6, 8, 12, 18-20] แนวการวิเคราะห์ลักษณะการเปลี่ยนแปลงของคำบอกเวลาตามแนวคิดของวิไลวรรณ ขนิษฐานันท์และดุษฎีพร ชำนิโรคศานต์ [2] ความรู้เกี่ยวกับคำบอกเวลาในภาษาไทย ความรู้เกี่ยวกับวิธีการบอกเวลาในภาษาไทย [9] ความรู้เกี่ยวกับภาษาซาไกตามการศึกษาของไพบูลย์ ดวงจันทร์ [9]

ความรู้เกี่ยวกับจุดของเวลาและระยะเวลาตามแนวคิดของฮุยทาย หยู [12, 20] ความรู้เกี่ยวกับคำวิเศษณ์ ตามทฤษฎีไวยากรณ์แนวเดิมของพระยาอุปกิตศิลปสาร [17] ความรู้เกี่ยวกับการสร้างแบบเรียน แนวคิดเกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนรู้ของมนุษย์ตามแนวคิดของทศพร ประเสริฐสุขและวิภาพร มาพบสุข แนวคิดและทฤษฎีภาษาศาสตร์จิตวิทยาของไพวิโอและเบกก์ ทฤษฎีเกี่ยวกับเวลาของฟิลล์มอร์และคอมรี ทฤษฎีที่ใช้ในการอธิบายความหมายของคำของอิเลเนอร์ รอช ความรู้เกี่ยวกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ [8] ความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างที่มีคำวิเศษณ์ขยายคำนามในภาษาจีนกลาง ความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างที่มีคำวิเศษณ์ขยายคำนามในภาษาไทย [17] ทฤษฎีไวยากรณ์เพิ่มพูน (Generative grammar) ของ โนม ชอมสกี ทฤษฎีไวยากรณ์เพิ่มพูนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทฤษฎี PRO [5] ความรู้เกี่ยวกับภาษาพม่า ความรู้เกี่ยวกับคำบอกจุดของเวลา ความรู้เกี่ยวกับโลกทัศน์ทฤษฎีอรรถศาสตร์ชาติพันธุ์ (Amara Prasithrathsint) [13]

ระเบียบวิธีวิจัย ผู้ศึกษาพบว่าในการศึกษาเกี่ยวกับคำบอกเวลาในช่วงดังกล่าวปรากฏระเบียบวิธีวิจัยที่เหมือนและแตกต่างกัน ได้แก่ วิจัยเชิงทดลอง จำนวน 3 เรื่อง วิจัยเชิงคุณภาพจำนวน 3 เรื่อง และวิจัยจากเอกสารจำนวน 6 เรื่อง

สถาบันที่ศึกษา ผู้ศึกษาพบว่าสถาบันที่ศึกษาได้แก่ ราชบัณฑิตยสถาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

จะเห็นได้ว่าการสังเคราะห์องค์ความรู้และแนวโน้มการศึกษาเกี่ยวกับคำบอกเวลา ในรอบ 45 ปี (พ.ศ. 2514-2559) ในช่วงการศึกษาเปรียบเทียบคำและวิธีการบอกเวลาในภาษาถิ่นและภาษาไทยกรุงเทพฯ (พ.ศ. 2546-2559) พบว่าขอบเขตเนื้อหาในช่วงนี้เน้นไปที่การศึกษาเปรียบเทียบคำบอกเวลาระหว่างภาษาไทยกรุงเทพและภาษาต่างประเทศหรือภาษาตามกลุ่มชาติพันธุ์หรือภาษาไทยถิ่น รวมทั้งเป็นการศึกษาโดยการประยุกต์ใช้มากยิ่งขึ้นกล่าวคือเป็นการประยุกต์ใช้ในการสร้างแบบเรียนภาษาไทยเรื่องคำวิเศษณ์ เป็นต้น แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มในการศึกษาเกี่ยวกับความบอกเวลาในช่วงที่ 3 มีแนวโน้มดีขึ้นแตกต่างจากช่วงที่ 1 และช่วงที่ 2 อย่างชัดเจนทั้งในด้านปริมาณและขอบเขตเนื้อหาที่กว้างขึ้น ในด้านแนวคิดทฤษฎีความรู้ ผู้ศึกษาพบว่าในช่วงที่ 3 มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น กล่าวคือในช่วงที่ 1 และช่วงที่ 2 เน้นทฤษฎีเกี่ยวกับหลักไวยากรณ์อย่างชัดเจน แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับแนวคิดทฤษฎีความรู้ในช่วงที่ 3 พบว่า ในช่วงนี้จะเน้นทฤษฎีไปในทิศทางที่มุ่งศึกษาเปรียบเทียบภาษาไทยถิ่น ภาษาไทยตามกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ และภาษาต่างประเทศมากยิ่งขึ้น ตลอดจนมีการนำทฤษฎีการเรียนรู้ ทฤษฎีจิตวิทยาภาษาศาสตร์ ทฤษฎีอรรถศาสตร์ชาติพันธุ์ ทฤษฎี PRO มาประกอบการวิจัยมากยิ่งขึ้น แต่ในทางกลับกันงานวิจัยจำนวนมากก็ยังอาศัยการศึกษาคำบอกเวลาภายใต้การศึกษาจากทฤษฎีไวยากรณ์แนวโครงสร้างตามแนวคิดของวิจินตน์ ภาณุพงศ์อยู่ย่างเดิม หากแต่เพิ่มเติมด้วยการศึกษาทฤษฎีไวยากรณ์แนวเดิมตามแนวคิดของพระยาอุปกิตศิลปสาร โดยเป็นการศึกษาอย่างลึกซึ้งในความรู้เกี่ยวกับคำวิเศษณ์โดยเฉพาะ นั่นแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มในการนำหลักวิชา หลักทฤษฎี แนวคิด ความรู้มาผนวกเข้ากับการศึกษาคำบอกเวลาอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น ในส่วนของระเบียบวิธีการวิจัยพบว่าในช่วงที่ 3 เน้นไปที่การวิจัยจากเอกสารมากที่สุด รองลงมาคือวิจัยเชิงทดลองและวิจัยเชิงคุณภาพตามลำดับ จะเห็นได้ว่าแนวโน้มในการศึกษางานวิจัยในระเบียบวิธีการวิจัยต่าง ๆ มาเพิ่มมากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้การสังเคราะห์องค์ความรู้ที่เป็นระเบียบวิธีการวิจัยผู้ศึกษาพบว่าในช่วงที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัยจากเอกสารมากที่สุด เนื่องจากเรื่องที่ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยนั้นเป็นเรื่องของการศึกษาหลักภาษา หลักไวยากรณ์และการใช้ภาษาทั้งสิ้น รองลงมาคือวิจัยเชิงทดลอง เนื่องจากเรื่องที่ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยนั้นเป็นเรื่องของการเปรียบเทียบคำและวิธีการบอกเวลาในภาษาไทยกรุงเทพฯ เมื่อเปรียบเทียบกับภาษาต่างประเทศ ภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ ตลอดจนภาษาไทยในกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ จะเห็นได้ว่าผู้วิจัยต้องลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนามทั้งสิ้นและวิจัยเชิงคุณภาพเนื่องจากเรื่องที่ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยนั้นเป็นเรื่องของการศึกษาลักษณะคำบอกเวลาในภาษาไทยถิ่นโดยศึกษาจากพจนานุกรมภาษาไทยถิ่นแต่ละท้องถิ่น นอกจากนี้ในส่วนของสถาบันที่ศึกษาพบว่าสถาบันที่ศึกษามีแนวโน้มในการศึกษาเกี่ยวกับคำบอกเวลาที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงที่ 1 และช่วงที่ 2 พบว่าสถาบันที่ศึกษามีทั้งหน่วยงานที่เป็นมหาวิทยาลัยเพิ่มจากเดิมมากขึ้น เช่น มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นต้น และหน่วยงานราชการเพิ่มมากยิ่งขึ้น เช่น สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ แสดงให้เห็นว่ามีผู้สนใจศึกษาเกี่ยวกับคำบอกเวลา หลักไวยากรณ์เกี่ยวกับคำบอกเวลา หลักไวยากรณ์เกี่ยวกับคำวิเศษณ์มากยิ่งขึ้น สะท้อนให้เห็นว่าองค์ความรู้เกี่ยวกับคำบอกเวลาที่มีผู้ศึกษาดั้งเดิมไม่เคยสูญหายไปยังคงมีนักวิจัยนักวิชาการเห็นความสำคัญและศึกษาอย่างต่อเนื่อง

สรุปผลการวิจัย

การสังเคราะห์องค์ความรู้และแนวโน้มการศึกษาเกี่ยวกับคำบอกเวลา พบว่าองค์ความรู้เกี่ยวกับคำบอกเวลาของทั้งสามช่วงแตกต่างอย่างเห็นได้ชัดเจน กล่าวคือข้อมูลในช่วงหลังมีความหลากหลายและมุ่งศึกษาคำบอกเวลาหรือคำที่เกี่ยวกับเวลาทั้งตามทฤษฎีไวยากรณ์แนวเดิมและแนวโครงสร้างมากยิ่งขึ้นตลอดจนการนำองค์ความรู้ในเรื่องคำบอกเวลาไปวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้บอกภาษาในแต่ละท้องถิ่นของประเทศมากยิ่งขึ้น ส่วนแนวคิดทฤษฎีความรู้พบว่าทั้ง 3 ช่วงอาศัยแนวคิดทฤษฎีไวยากรณ์แนวโครงสร้างตามแนวคิดของวิจินตน์ ภาณุพงศ์ แต่ทั้งนี้ในช่วงการศึกษาเปรียบเทียบคำและวิธีการบอกเวลาในภาษาถิ่นและภาษาไทยกรุงเทพฯ (พ.ศ. 2546-2559) มีการศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีจิตวิทยาภาษาศาสตร์ ทฤษฎีอรรถศาสตร์ชาติพันธุ์ทฤษฎีการเรียนรู้มาบูรณาการกับหลักทฤษฎีไวยากรณ์แนวโครงสร้างมากยิ่งขึ้นแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในทางวิชาการสำหรับการศึกษาเกี่ยวกับคำบอกเวลา รวมทั้งการนำเสนอองค์ความรู้เกี่ยวกับคำบอกเวลาวิธีการบอกเวลา การวัดเวลามาตรฐานซึ่งปรากฏในงานวิจัยทุกช่วง ส่วนระเบียบวิธีวิจัย ผู้ศึกษาพบว่าในช่วงคำบอกเวลาตามหลักไวยากรณ์จนกระทั่งถึงช่วงการเปรียบเทียบคำและวิธีการบอกเวลาในภาษาถิ่นและภาษาไทยกรุงเทพฯ มีแนวโน้มในการวิจัยในทิศทางดีขึ้น กล่าวคืองานวิจัยในช่วงหลังมีรูปแบบที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น ส่วนสถาบันที่ศึกษาเมื่อเปรียบเทียบทั้ง 3 ช่วงพบว่าสถาบันวิจัยทั้ง 3 ช่วงมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน กล่าวคือ ช่วงที่ 1 มีเพียงมหาวิทยาลัยเดียว คือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แต่เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงที่ 2 และช่วงที่ 3 จะเห็นว่าแนวโน้มสถาบันที่ศึกษาเกี่ยวกับคำบอกเวลาเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนมีหน่วยงานราชการที่สนใจงานวิจัยเกี่ยวกับคำบอกเวลาเพิ่มมากขึ้นด้วยเช่นกัน ทั้งนี้เป็นเพราะนักวิจัยมีฐานความรู้ตลอดจนองค์ความรู้ที่เพิ่มมากยิ่งขึ้น จึงทำให้เกิดความก้าวหน้าในการวิจัยเกี่ยวกับคำบอกเวลา ส่งผลให้ช่วงหลังมีขอบเขตเนื้อหา แนวคิด ทฤษฎีความรู้ ระเบียบวิธีการวิจัย และสถาบันที่ศึกษาเพิ่มมากขึ้นและ

หลากหลายมากกว่าช่วงแรก อีกประการหนึ่งที่ผู้ศึกษาตั้งข้อสังเกตพบว่าในการแบ่งช่วงระยะเวลาของงานวิจัยทั้ง 3 ช่วงมีจุดที่ซ้อนทับกัน 2 ช่วงกล่าวคือระหว่างช่วงที่ 2 ช่วงการศึกษาคำบอกเวลาในลักษณะภาษาไทยถิ่นและช่วงที่ 3 ช่วงการศึกษาเปรียบเทียบคำและวิธีการบอกเวลาในภาษาถิ่นและภาษาไทยกรุงเทพฯ มีจุดซ้อนทับกันคือการศึกษาภาษาไทยถิ่น กล่าวคือในช่วงที่ 2 เป็นการศึกษาภาษาไทยถิ่นใต้ จังหวัดนครศรีธรรมราช [18] และช่วงที่ 3 เป็นการศึกษาเปรียบเทียบแต่ในทางกลับกันพบว่าปรากฏการศึกษาคำบอกเวลาในภาษาไทยถิ่นด้วย ได้แก่ คำบอกเวลาในภาษาไทยถิ่นใต้ของมิ่งมิตร ศรีประสิทธิ์ [12] และคำบอกเวลาในภาษาไทยถิ่นอีสานในพื้นที่ภาคอีสานตอนบนของนิโลบล ภู่ระย้า [8]

นอกจากนี้จากการสังเคราะห์องค์ความรู้และแนวโน้มการศึกษาเกี่ยวกับคำบอกเวลาทำให้เห็นถึงแนวโน้มในการศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับคำบอกเวลาที่พัฒนาเพิ่มมากขึ้นในทุก ๆ ด้านโดยเฉพาะในระยะหลัง พ.ศ. 2546-2559 มีผู้สนใจศึกษาเรื่องคำบอกเวลาเพิ่มมากขึ้น ส่งผลต่อการวิจัยในด้านภาษาไทยที่มีเพิ่มมากยิ่งขึ้น แสดงให้เห็นว่าองค์ความรู้ด้านภาษาไทยไม่เคยล้าสมัย แต่ในทางกลับกันองค์ความรู้ด้านภาษาไทยหากศึกษาอย่างถ่องแท้ก็สามารถนำไปวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลของผู้คนในแต่ละท้องถิ่นนอกเหนือไปจากที่งานวิจัยได้ศึกษามาแล้วทั้งสิ้น ซึ่งนับว่าเป็นการเปิดมุมมองทางวิชาการในด้านภาษาอย่างดียิ่งส่งผลต่อการพัฒนานวัตกรรมการวิจัยในประเทศไทย

เอกสารอ้างอิง

[1] กมลเดช สงวนแก้ว. (2545). “การหาวัน เดือน ปีสำคัญในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต,” **ราชบัณฑิตยสถาน**. 27(1), 73-91.

[2] ณัฐวรรณ ชั่งใจ. (2552). **การศึกษาพัฒนาการของคำบอกเวลาในภาษาไทย.** วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

[3] ทศพร วงศ์รัตน์. (2546). “คน กับ วัน เดือน ปี,” **ราชบัณฑิตยสถาน.** 28(3), 820-847.

[4] ธนวรรณ ปิยะบวรนันท์. (2556). **แบบเรียนภาษาไทยเรื่องคำวิเศษณ์สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ.** สารนิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

[5] ธวัชชัย บุญจันทร์. (2559). “คุณสมบัติของคำเชื่อมอนุพากย์ที่มาจากคำบอกอดีตกาลในภาษาไทยและภาษาเวียดนาม,” **ราชภัฏพระนคร.** 11(1), 30-41.

[6] น้อมนิจ วงศ์สุทธิธรรม. (2514). **คำบอกเวลาในภาษาไทย.** วิทยานิพนธ์ อักษรศาสตมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

[7] นิพนธ์ ทรายเพชร. (2545). “เวลามาตรฐานประเทศไทย,” **ราชบัณฑิตยสถาน.** 27(2), 451-457.

[8] นิโลบล ภู่ระย้า. (2556). **การศึกษาคำบอกเวลาในภาษาไทยถิ่นอีสานในพื้นที่ภาคอีสานตอนบน**. วิทยานิพนธ์ อักษรศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

[9] มธุรส คุ้มประสิทธิ์. (2553). **การศึกษาเปรียบเทียบวิธีการบอกเวลาในภาษาไทยกรุงเทพฯ กับภาษาซาไกแต็นแอ๊น ที่อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง.** วิทยานิพนธ์ อักษรศาสตรมหาบัณฑิต. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร

[10] มยุรี ยิ้มจันทร์. (2520). **อิทธิพลของการจัดลำดับส่วนประกอบของประโยคประเภทเสริมในประโยคบอกเล่าต่อการรับรู้ภาษาพูด.** วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

[11] มิ่งมิตร ศรีประสิทธิ์. (2546). **การศึกษาเชิงประวัติของคำว่า แล้ว อยู่ อยู่แล้ว.** วิทยานิพนธ์ อักษรศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

[12] มิ่งมิตร ศรีประสิทธิ์. (2548). "คำบอกเวลาในภาษาไทยถิ่นใต้," **ภาษาและวรรณคดีไทย.** 22(1), 158-195.

[13] ราตรี แจ่มนิยม และคณะ. (2559). "คำบอกจุดของเวลาในภาษาพม่า : การศึกษาเชิงวัฒนธรรมและโลกทัศน์," **มหาวิทยาลัยศิลปากร.** 36(1), 159-186.

[14] ราตรี ธันวารชร. (2516). **ลักษณะของคำไวยากรณ์ในภาษาไทย.** วิทยานิพนธ์ อักษรศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

[15] รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. (2552). "คำที่เกี่ยวกับเวลา," **วัฒนธรรมไทย.** 48(5), 16-17.

[16] รุ่งอรุณ ทีฆชุณหเถียร. (2540). "คำบอกเวลาในภาษาไทใต้คง," **ภาษาและวรรณคดีไทย.** 14(1), 149-167.

[17] วิลาสิณี จันทร์สว่าง. (2557). **การศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้าง "คำวิเศษณ์+คำนาม" และ "คำนาม+คำวิเศษณ์" ในภาษาจีนกลางกับโครงสร้างลักษณะเดียวกันในภาษาไทย.** วิทยานิพนธ์ อักษรศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

[18] อรนุช สุวรรณรัตน์. (2534). **คำบอกเวลาในภาษาไทยถิ่นใต้ จังหวัดนครศรีธรรมราช.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.

[19] อิงอร สุพันธุ์วณิช. (2516). **กาลในภาษาไทย.** วิทยานิพนธ์ อักษรศาสตรมหาบัณฑิต.กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

[20] ฮุยถาย หยู. (2547). **การศึกษาเปรียบเทียบวิธีการบอกเวลาในภาษาไทยกรุงเทพฯ และภาษาจ้วงส้างซี.** วิทยานิพนธ์ อักษรศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สถานภาพงานวิจัยภาษาที่ใช้ในกลุ่มวัยรุ่นและในสังคมออนไลน์ (พ.ศ.2543 – พ.ศ.2560)

Status of Language Research Used in Teenagers and On-line Society (2000-2017)

มนภรณ์ กาญจนภิญโญ[1]* พรพันธุ์ เขมคุณาศัย[2] ปริยากรณ์ ชูแก้ว[3]

Monnaporn Kanjanapinyo[1] * Pornpan Khemakhunasai[2] Pariyakorn Chookeaw[3]

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในสังคมออนไลน์ จากงานวิจัยในรอบ 18 ปี (พ.ศ.2543 – พ.ศ.2560) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงเอกสาร ผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวมและคัดเลือกข้อมูล จากฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ Thailist Thaijo และGoogle schoolar ได้จำนวนทั้งหมด 19 เรื่อง และได้ทำการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลใน 3 ด้าน คือ ด้านขอบเขตเนื้อหาวิจัย ด้านแนวคิดทฤษฎี และด้านระเบียบวิธีวิจัย โดยใช้เกณฑ์การแบ่งตามช่วงเวลาได้เป็น 3 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 ภาษาไทยในโลกโซเชียลตั้งแต่ปีพ.ศ.2543 – พ.ศ.2547 ช่วงที่ 2 ภาษาไทยในโลกโซเชียลตั้งแต่ปีพ.ศ.2548 – พ.ศ.2553 และช่วงที่ 3 ภาษาไทยในโลกโซเชียลตั้งแต่ปีพ.ศ.2554 – พ.ศ.2560 ปรากฏผลตามแต่ละช่วงดังนี้ ช่วงที่ 1 พบว่า ด้านขอบเขตเนื้อหาการวิจัย มุ่งศึกษาลักษณะเนื้อหาและการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารในโลกโซเชียล ด้านแนวคิดทฤษฎีที่สำคัญ มีการวิเคราะห์ภาษา แนวคิดเรื่องปัญหาการใช้ภาษาไทยในปัจจุบัน ด้านระเบียบวิธีวิจัย พบว่าเป็นการวิจัยเชิงสำรวจและการวิจัยเอกสาร ในช่วงที่ 2 พบว่า ด้านขอบเขตเนื้อหาการวิจัยเป็นการศึกษาวัตถุประสงค์รูปแบบและภาษาของการสื่อสาร ด้านแนวคิดทฤษฎีที่สำคัญ คือ แนวคิดเรื่องธรรมชาติของภาษา ด้านระเบียบวิธีวิจัย เป็นการวิจัยเชิงสำรวจและการวิจัยเอกสาร ช่วงที่ 3 พบว่า ด้านขอบเขตเนื้อหาการวิจัย มุ่งสำรวจพฤติกรรมการใช้ภาษาไม่สร้างสรรค์ในสังคมออนไลน์ ด้านแนวคิดทฤษฎีที่สำคัญมี แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารในสื่อออนไลน์ ด้านระเบียบวิธีวิจัย พบว่าในช่วงที่3 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเอกสาร การวิจัยเชิงสำรวจ และการวิจัยเชิงทดลอง

คำสำคัญ (Keywords) : ภาษา วัยรุ่น สังคมออนไลน์

Abstract

The purpose of this article was to synthesize knowledge about language used in on-line society from 18 year-research from 2000to 2017 by using documentary research methodology. The researchers collected selected data from Thailist Thaijo and Goolgle Scholar. There were 19 issues. The data was analyzed and synthesized into 3 aspects: scope of research contents; theoretical concepts and research methodology using criteria of 3 divided periods. 1)Thai language in social world from 2000 to 2004. 2) Thai language in social

[1] นิสิตวิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา

* Corresponding author: Tel.: 095 4183771 E-mail address: lovetomew@hotmail.com

[2] รศ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

[3] อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

world from2005 to 2010 3) Thai language in social world from 2011 to 2017. The findings were as follows: During period 1: in terms of research content aspect characteristics of contents and Thai language used in social communication were studied; in terms of theoretical concepts there were language analysis and concepts of using current Thai language ; in terms of research methodology, survey research and documentary research were found. During period 2: Scope of research content was aimed to study language patterns and communication; theoretical concepts were concepts of language nature; research methodology was survey research and documentary research. During period 3: Scope of research content was aimed to survey behaviors of non-creative use of language in on-line society; in terms of theoretical concepts there were concepts of on-line communication; in terms of research methodology, qualitative research, quantitative research, documentary research and experimental research were found in period 3.

Key words: language, teenagers, on-line society

บทนำ

ภาษาเป็นเครื่องมือที่มนุษย์ใช้ถ่ายทอดความรู้ ความเชื่อ คติธรรม วัฒนธรรม จากบุคคลหนึ่งไปยังบุคคลหนึ่ง และจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง ภาษาประกอบด้วยเสียง เมื่อนำเสียงมารวมกันเข้าจะเกิดเป็นคำ เมื่อนำคำมารวมกันเข้ากลายเป็นวลี กลายเป็นประโยคหรือข้อความต่าง ๆ

ปัจจุบันนักภาษาศาสตร์เชื่อว่า ภาษาเป็นสิ่งที่พัฒนาไปพร้อมกับมนุษย์ มนุษย์ทุกคนมีความสามารถในการเรียนภาษามาแต่กำเนิด เมื่อมีมนุษย์ก็มีภาษา ภาษาเป็นสมบัติเฉพาะของมนุษย์ และมนุษย์ก็ได้รับประโยชน์จากภาษานานัปการ

ภาษาไทยเป็นภาษาของชนชาติไทยมานานกว่า 700 ปีแล้ว ใช้เป็นเครื่องมือในการบันทึกวัฒนธรรมและประสบการณ์ต่าง ๆ ของชนชาวไทยมาตลอดระยะเวลาอันยาวนาน ภาษาไทยได้วิวัฒนาการมาตามความเปลี่ยนแปลงผันแปรของสังคมไทยและของสังคมมนุษย์ที่ชนชาติไทยสัมพันธ์ด้วย ดังนั้นจึงสัมพันธ์กับแนวคิดเรื่องธรรมชาติของภาษาที่ว่า ภาษาย่อมมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยภาษาจะมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างค่อยเป็นค่อยไป ซึ่งสาเหตุที่ทำให้ภาษามีการเปลี่ยนแปลงนั้น สันนิษฐานได้หลายประการ คือ การพูดจาในชีวิตประจำวัน ถ้าผู้พูดพูดไม่ชัดเจน เสียงก็จะกลายไปอาจจะมีการกลมกลืนหรือเสียงกร่อนไป การรับอิทธิพลของภาษาอื่น ทำให้ภาษาของเรามีการเปลี่ยนแปลง คือ มีสียงเพิ่มขึ้น มีประโยคเพิ่มขึ้น ความเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม กล่าวคือ เมื่อมีสิ่งใหม่ ๆ ความคิดใหม่ ๆ กระบวนการใหม่ ๆ เกิดขึ้น ก็จะมีศัพท์ที่ใช้เรียกสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่เกิดขึ้นตามมาด้วย อีกทั้งการเรียนภาษาของเด็กก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ภาษามีการเปลี่ยนแปลง เมื่อเด็กใช้ภาษาที่ผิดสืบทอดภาษาต่อไป ก็ทำให้ภาษาเปลี่ยนแปลงแตกต่างออกไป

สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีส่วนทำให้ภาษาเกิดการเปลี่ยนแปลงมากที่สุดในปัจจุบันคือ การติดต่อสื่อสารกันเฉพาะกลุ่มเด็กวัยรุ่นในโลกโซเชียล ซึ่งสื่อโซเชียลนับว่าเป็นเครื่องมือที่มนุษย์ใช้ติดต่อสื่อสาร

กันมากที่สุดในปัจจุบัน เนื่องมาจากความสะดวก รวดเร็วทันใจ และสามารถสื่อความกันได้อย่างชัดเจนครบถ้วน ทั้งในด้านภาพ ตัวอักษร และเสียง จึงเป็นที่นิยมมากโดยเฉพาะในกลุ่มเด็กวัยรุ่น ที่ชอบความรวดเร็วทันใจ สะดวกสบาย และไม่ต้องเปลืองเงิน ด้วยเหตุนี้เองที่ทำให้เกิดการติดต่อสื่อสาร สนทนากันขึ้นในโลกโซเชียล เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดคำศัพท์แปลกใหม่ขึ้นและยังส่งผลแพร่กระจายออกไปยังสังคมภายนอก

ผู้ศึกษาจึงสนใจในการเก็บรวบรวมงานวิจัย และบทความทางวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับภาษาที่ใช้ในกลุ่มวัยรุ่นและในสังคมออนไลน์ เพื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลให้เกิดเป็นองค์ความรู้ภาษาที่ใช้ในกลุ่มวันรุ่นและในสังคมออนไลน์ และนำองค์ความรู้ที่ได้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ ในด้านการเรียนการสอน และยังเป็นเครื่องมีที่ช่วยให้เข้าใจถึงการใช้ภาษาของวัยรุ่นในสื่อโซเชียล ได้มากขึ้น โดยไม่มองว่าภาษาเหล่านั้นเป็นภาษาวิบัติเพียงเพราะไม่ตรงกับคำไทยมาตรฐาน หากแต่เป็นเพียงการใช้ภาษาพูดสนทนากันของคนเฉพาะกลุ่มเพื่อให้การสื่อสารนั้นเข้าใจตรงกันมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นการแสดงถึงความใกล้ชิดสนิทสนมและแสดงถึงความเป็นพวกพ้องเดียวกันของกลุ่มวัยรุ่นเท่านั้น

การศึกษาองค์ความรู้ภาษาที่ใช้ในกลุ่มวัยรุ่นและในสังคมออนไลน์ ระหว่างปี พ.ศ.2543 – พ.ศ.2560 ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ความรู้ภาษาที่ใช้ในกลุ่มวัยรุ่นและในสังคมออนไลน์ ระหว่าปี พ.ศ. 2543 - 2560 โดยวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยใน 3 ด้าน คือ ด้านขอบเขตเนื้อหาการวิจัย ด้านแนวคิดทฤษฎี และด้านระเบียบวิธีวิจัย

วิธีการวิจัย

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยและบทความที่ชื่อเรื่องมีคำว่า ภาษาวัยรุ่น จากฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย (Thailis) Thai Journals online (ThaiJo) และ Google Schoolar คัดเลือกเฉพาะงานวิจัยและบทความที่ตรงกับขอบเขตเวลาที่ผู้ศึกษากำหนดไว้ปรากฏงานวิจัยทั้งสิ้นจำนวน 19 เรื่อง ซึ่งสามารถจำแนกช่วงงานวิจัยออกเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 ภาษาไทยในโลกโซเชียลยุคเริ่มแรก ระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ.2543 – พ.ศ.2547) ช่วงที่ 2 ภาษาไทยในโลกโซเชียลยุคกลาง ระยะเวลา 6 ปี (พ.ศ. 2548 – พ.ศ.2553) และช่วงที่ 3 ภาษาไทยในโลกโซเชียลยุคปัจจุบัน ระยะเวลา 7 ปี (พ.ศ.2554 – พ.ศ. 2560) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือที่มีลักษณะเป็นตาราง เพื่อบันทึกข้อมูล รายละเอียดต่าง ๆ ของงานวิจัยในแต่ละเล่มไว้ ซึ่งประกอบด้วย ช่วงเวลา จุดมุ่งหมาย ระเบียบวิธีวิจัย แนวคิดและทฤษฎี และแหล่งข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากเก็บรวบรวมเบื้องต้นมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ตามประเด็นดังกล่าวข้างต้นเพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์สังเคราะห์งานวิจัยมาใช้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนต่อไป

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ช่วงที่ 1 ภาษาไทยในโลกโซเชียลตั้งแต่ปีพ.ศ.2543 – พ.ศ.2547

จากการศึกษาองค์ความรู้เรื่องภาษาที่ใช้ในกลุ่มวัยรุ่นและในสังคมออนไลน์ ระหว่างปี พ.ศ. 2543 – พ.ศ.2560 ปรากฏผลการศึกษาในช่วงที่ 1 ภาษาไทยในโลกโซเชียลยุคแรกเริ่ม ปีพ.ศ.2543 - 2547 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ด้านขอบเขตเนื้อหาการวิจัย

พบว่า ในช่วงที่ 1 ตั้งแต่พ.ศ.2543 – 2547 มีขอบเขตเนื้อหาการวิจัย ที่มุ่งศึกษาลักษณะเนื้อหาและการใช้ภาษาในนิตยาสารสำหรับวัยรุ่น รวมทั้งเพื่อศึกษาลักษณะเนื้อหาและการใช้ภาษาในนิตยาสารสำหรับวัยรุ่นที่มีอิทธิพลต่อเนื้อหาและการใช้ภาษาไทย ลักษณะการใช้ภาษาในห้องสนทนา(Chatroom) ทางอินเทอร์เน็ต รวมไปถึงการใช้ภาษาในการสื่อสารให้เหมาะสมกับกาละเทศะและให้ความเข้าใจถึงการใช้ให้ถูกต้องตามกาละเทศะ

1.2 ด้านแนวคิดทฤษฎี

พบว่า ในช่วงที่ 1 ตั้งแต่พ.ศ.2543 – 2547 มีแนวคิดและทฤษฎีสำคัญที่ถูกนำมาใช้ จำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ แนวคิดอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อการใช้ภาษาไทยของวัยรุ่น[17] ความรู้เรื่องระดับภาษา[19] และแนวทางการวิเคราะห์ภาษาระดับข้อความ[5]

1.3 ด้านระเบียบวิธีวิจัย

พบว่า ช่วงที่1 ตั้งแต่พ.ศ.2543 – 2547 มีการใช้ระเบียบวิธีวิจัยจำนวน 2 แบบ ได้แก่ การวิจัยเชิงสำรวจ[17, 5] และการวิจัยเอกสาร[19, 10]

สรุปได้ว่า ในด้านขอบเขตเนื้อหาการวิจัยของช่วงที่ 1 จะเป็นการศึกษาในเรื่องของลักษณะเนื้อหาและการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารในโลกโซเชียล ลักษณะการใช้ภาษาของวรรณกรรมหรือนิตยาสารสำหรับวัยรุ่นที่มีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาของวัยรุ่นอีกทั้งยังมีการใช้ภาษาให้ถูกต้องตามกาลเทศะด้วย จะเห็นได้ว่าในช่วงที่ 1 จะเป็นการศึกษาในเรื่องลักษณะของเนื้อหา และการใช้ภาษาทั้งหมด ในด้านแนวคิดทฤษฎี ก็พบว่ามีแนวคิดทฤษฎีที่สำคัญจำนวน 3 เรื่อง ซึ่งล้วนแล้วแต่เกี่ยวข้องกับเรื่องการใช้ภาษา และการวิเคราะห์ภาษา ในด้านระเบียบวิธีวิจัย ในช่วงที่ 1 ก็พบระเบียบวิธีวิจัยจำนวน 2 แบบ คือ การวิจัยเชิงสำรวจ และการวิจัยเอกสาร

ช่วงที่ 2 ภาษาไทยในโลกโซเชียลตั้งแต่ปีพ.ศ.2548 – พ.ศ.2553

จากการศึกษาองค์ความรู้เรื่องภาษาที่ใช้ในกลุ่มวัยรุ่นและในสังคมออนไลน์ ระหว่างปี พ.ศ. 2543 – พ.ศ.2560 ปรากฏผลการศึกษาในช่วงที่ 2 ภาษาไทยในโลกโซเชียลยุคกลาง ปีพ.ศ.2548 - 2553 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ด้านขอบเขตเนื้อหาการวิจัย

พบว่า ในช่วงที่ 2 ตั้งแต่พ.ศ.2548 - 2553 มีขอบเขตเนื้อหาการวิจัย ที่มุ่งศึกษาวัตถุประสงค์รูปแบบและภาษาของการสื่อสาร ด้วยข้อความสั้นที่มีโทรศัพท์เคลื่อนที่เป็นสื่อ การเปลี่ยนแปลงของภาษาที่เปลี่ยนไปตามกาลเวลาและสภาพของสังคมและเทคโนโลยี และอิทธิพลของวรรณกรรมที่มีผลต่อการสร้างวัฒนธรรมทางภาษาและวรรณกรรมที่แตกต่างไปจากวัฒนธรรมทางภาษาและวรรณกรรมที่สื่อสารกันโดยปกติ

2.2 ด้านแนวคิดทฤษฎี

พบว่า ในช่วงที่ 2 ตั้งแต่พ.ศ.2548 – 2553 มีแนวคิดและทฤษฎีสำคัญที่ถูกนำมาใช้ จำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ แนวคิดการใช้ภาษาในข้อความสั้น[6] แนวคิดการนำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ในการสื่อสารตามโอกาส [6] และแนวคิดเรื่องธรรมชาติของภาษา[9, 12]

2.3 ด้านระเบียบวิธีวิจัย

พบว่า ในช่วงที่ 2 ตั้งแต่พ.ศ.2548 – 2553 มีการใช้ระเบียบวิธีวิจัยจำนวน 2 แบบ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ[6] และการวิจัยเอกสาร[9, 12]

สรุปได้ว่า ในด้านขอบเขตเนื้อหาการวิจัยของช่วงที่ 2 จะมุ่งศึกษาในเรื่องของวัตถุประสงค์ รูปแบบภาษาของการสื่อสาร การเปลี่ยนแปลงของภาษาตามธรรมชาติของภาษา และอิทธิพลของวรรณกรรมที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของภาษา ในด้านแนวคิดทฤษฎี มีแนวคิดทฤษฎีที่สำคัญที่ถูกนำมาใช้จำนวน 3 เรื่อง ซึ่งล้วนเป็นแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับเรื่องการใช้ภาษา ธรรมชาติของภาษา และการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสื่อสาร และในด้านระเบียบวิธีวิจัยพบระเบียบวิธีวิจัยจำนวน 2 แบบ คือ การวิจัยเชิงสำรวจ และการวิจัยเอกสาร

ช่วงที่ 3 ภาษาไทยในโลกโซเชียลตั้งแต่ปีพ.ศ.2554 – พ.ศ.2560

จากการศึกษาองค์ความรู้เรื่องภาษาที่ใช้ในกลุ่มวัยรุ่นและในสังคมออนไลน์ ระหว่างปี พ.ศ. 2543 – พ.ศ.2560 ปรากฏผลการศึกษาในช่วงที่ 3 ภาษาไทยในโลกโซเชียลยุคปัจจุบัน ปีพ.ศ.2554 – 2560 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ด้านขอบเขตเนื้อหาการวิจัย

พบว่า ในช่วงที่ 3 ตั้งแต่พ.ศ.2554 – 2560 มีขอบเขตเนื้อหาการวิจัย ที่มุ่งศึกษาพฤติกรรมการใช้ภาษาที่ไม่สร้างสรรค์ในสังคมออนไลน์ การใช้ภาษาของวัยรุ่นที่สะท้อนความต้องการที่จะเป็นอิสระจากกฎระเบียบ ปรากฏการณ์ปัจจุบันที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมด้านการสื่อสารของวัยรุ่น ภาษาสก๊อยในฐานะวัฒนธรรมย่อยของวัยรุ่นกลุ่มหนึ่งในสังคมออนไลน์ ลักษณะของภาษาไทยเน็ต การปรากฏของภาษาไทยเน็ตในภาษาสื่อมวลชนและวรรณกรรมรักวัยรุ่น และการเขียนคำไม่ตรงตามมาตรฐานในการสื่อสารออนไลน์มีความสัมพันธ์กับเพศและอายุของผู้ใช้ภาษาหรือไม่ อย่างไร

3.2 ด้านแนวคิดทฤษฎี

พบว่า ในช่วงที่ 3 ตั้งแต่พ.ศ.2554 – 2560 มีแนวคิดและทฤษฎีสำคัญที่ถูกนำมาใช้ จำนวน 17 เรื่อง ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์[2] แนวคิดเกี่ยวกับสื่อออนไลน์[2] แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารในสื่อออนไลน์[2] แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบของพฤติกรรมการสื่อสารที่ไม่สร้างสรรค์[2] แนวคิดเกี่ยวกับมูลเหตุจูงใจของพฤติกรรมการสื่อสารการสื่อสารที่ไม่สร้างสรรค์[2] แนวคิดสรรพนามแสดงสถานภาพของผู้ที่มาปฏิสัมพันธ์กันในแง่ของการมีคุณสมบัติหรือการขาดคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง[11] วัฒนธรรมด้านการสื่อสารของวัยรุ่น[3] แนวคิดเรื่องอัตลักษณ์[4] แนวคิดเรื่องวัฒนธรรมย่อย[4] ทฤษฎีภาษาศาสตร์สังคม[1, 8, 14] แนวทางการศึกษาวิเคราะห์วัจนลีลา[1, 7, 18] ความรู้เรื่องการใช้ภาษาตามปัจจัยทางสังคม 3ปัจจัย ได้แก่ อายุ เพศ และความสัมพันธ์ของผู้พูด[13] กรอบแนวความคิดของแฮริ่งและคริสตัล

เกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในการสื่อสารออนไลน์ที่ไม่ตรงตามมาตรฐานเหมือนกับภาษาเขียน[15] แนวคิดของเลคอฟ [15] แนวคิดของแทนเนน[15] ทฤษฎีการปะปนของภาษา[16] และปรากฏการณ์ทางภาษา[16]

3.3 ด้านระเบียบวิธีวิจัย

พบว่า ในช่วงที่ 3 ตั้งแต่พ.ศ.2554 – 2560 มีการใช้ระเบียบวิธีวิจัยจำนวน 5 แบบ ได้แก่ การวิจัยเชิงสำรวจ[2, 1, 18] การวิจัยเอกสาร[11, 7] การวิจัยเชิงคุณภาพ[3, 4, 14] การวิจัยเชิงปริมาณ[15, 16] และการวิจัยเชิงทดลอง[13, 8]

สรุปได้ว่า ในด้านขอบเขตเนื้อหาการวิจัยในช่วงที่ 3 จะมุ่งศึกษาในเรื่องของพฤติกรรมการใช้ภาษาไม่สร้างสรรค์ในสังคมออนไลน์ การใช้ภาษาของวัยรุ่นที่ต้องการเป็นอิสระจากกฎระเบียบ ปรากฏการณ์ปัจจุบันที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมการสื่อสารของวัยรุ่น ศึกษาภาษาไทยเน็ตที่เขียนคำไม่ตรงตามมาตรฐานในการสื่อสาร ซึ่งส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับเรื่องการใช้ภาษาของวัยรุ่น ในด้านแนวคิดทฤษฎี มีแนวคิดทฤษฎีที่สำคัญที่ถูกนำมาใช้จำนวน 17 เรื่อง ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องการสื่อสารออนไลน์ พฤติกรรมในการสื่อสารออนไลน์ ทฤษฎีภาษาศาสตร์สังคม และภาษาที่ใช้ในการสื่อสารออนไลน์ที่ไม่ตรงตามมาตรฐานเหมือนกับภาษาเขียน ในด้านระเบียบวิธีวิจัย พบระเบียบวิธีวิจัยจำนวน 5 แบบ ได้แก่ การวิจัยเชิงสำรวจ การวิจัยเอกสาร การวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงทดลอง

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาองค์ความรู้เรื่องภาษาที่ใช้ในกลุ่มวัยรุ่นและในสังคมออนไลน์ จากงานวิจัยไทยระหว่างปี พ.ศ.2543 – พ.ศ.2560 พบว่ามีงานวิจัยที่เกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในกลุ่มวัยรุ่นและในสังคมออนไลน์จำนวน 19 เล่ม สามารถแบ่งช่วงงานวิจัยได้เป็น 3 ช่วง ซึ่งสามารถสังเคราะห์จุดมุ่งหมายของการวิจัยได้เป็น 6 ประการ คือ การศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของภาษาไทยที่ใช้กันในอินเทอร์เน็ตโดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่น การเขียนคำไม่ตรงตามมาตรฐานในการสื่อสารออนไลน์ การศึกษาวัตถุประสงค์รูปแบบและภาษาของการสื่อสาร การใช้ภาษาให้ถูกต้องตามกาลเทศะ พฤติกรรมการใช้ภาษาของวัยรุ่นไทย ศึกษาปรากฏการณ์ปัจจุบันที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมด้านการสื่อสารของวัยรุ่น โดย เนื้อหาจุดมุ่งหมายการวิจัยของทั้ง 3 ช่วง มีเนื้อหาที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ มุ่งศึกษาลักษณะของภาษาไทยที่ปรากฏในการสนทนาในโลกออนไลน์โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่น ในด้านแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ มีการใช้ทั้งแนวคิด ทฤษฎี และความรู้จากเรื่องภาษา คือ จะเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ภาษา แนวคิดเรื่องภาษาศาสตร์ พฤติกรรมการใช้ภาษาของวัยรุ่น แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารในสื่อออนไลน์ อีกทั้งยังอาศัยความรู้ในด้านของการใช้ภาษาตามปัจจัยทางสังคม ในด้านระเบียบวิธีวิจัย พบว่ามีการใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่หลากหลาย ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของงานวิจัยและปัญหาของงานวิจัย ซึ่งในจำนวนงานวิจัย 19 เล่มพบว่ามีการใช้ระเบียบวิธีวิจัยจำนวน 5 แบบ ดังนี้ การวิจัยเชิงสำรวจ การวิจัยเอกสาร การวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงทดลอง

การศึกษาองค์ความรู้จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาที่ใช้ในกลุ่มวัยรุ่นและในสังคมออนไลน์ระหว่างปี พ.ศ.2543 - พ.ศ.2560 ถือเป็นการศึกษาเอกสารทางวิชาการที่มีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาไทย โดยเฉพาะสาระการเรียนรู้เรื่องการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เพราะปัจจุบันพบปัญหาเรื่องการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในเรื่องการใช้คำ ที่ไม่ถูกต้องตามกาลเทศะ หรือไม่ถูกต้องตามโอกาส เรามักพบ

การใช้ศัพท์สแลงของวัยรุ่นที่เป็นคำที่เกิดขึ้นใหม่จากการสื่อสารกันในโลกโซเชียลที่ได้แพร่ออกมาสู่การสนทนากันภายนอกโลกออนไลน์ และมีการเอาคำเหล่านี้ไปใช้ผิดที่ ผิดโอกาส ผิดวัตถุประสงค์ ซึ่งเราควรช่วยกันสอนให้นักเรียนเข้าใจถึงการเลือกใช้ภาษาให้ถูกต้องตามสถานที่ โอกาส และผู้ฟัง เพื่อให้การสื่อสารบรรลุตามวัตถุประสงค์และเข้าใจได้ตรงกันมากที่สุด แต่ในขณะเดียวกัน การจะไปห้ามไม่ให้วัยรุ่นใช้ศัพท์สแลงเหล่านั้นก็ไม่ใช่เรื่องที่ถูกต้อง เพราะภาษาที่วัยรุ่นใช้พูดคุยกันในโลกออนไลน์นั้น เป็นเพียงภาษาที่เกิดขึ้นและอยู่ได้เพียงระยะเวลาสั้น ๆ เท่านั้น เป็นภาษาที่คนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งใช้พูดคุยกันเพื่อให้เข้าใจกันมากขึ้นในพวกพ้องและเป็นการทำให้ภาษานั้นง่ายขึ้น คำที่เป็นคำหยาบคายก็ดูอ่อนลง หากคำเหล่านั้นไม่ได้รับการยอมรับจากคนส่วนใหญ่แล้วภาษาเหล่านั้นก็จะดับหายไปเองในที่สุด คงเหลือแต่ภาษามาตรฐานที่ยังคงใช้สื่อสารตามปกติ ดังนั้นจึงปล่อยให้ภาษามีการเปลี่ยนแปลงไปตามธรรมชาติ เพราะธรรมชาติของภาษาย่อมมีการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ผู้ศึกษายังมีความเห็นว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาที่ใช้ในกลุ่มวัยรุ่นและในสังคมออนไลน์ยังมีจำนวนน้อยกว่าเท่าที่ควร เพราะแท้จริงแล้วยังมีพฤติกรรมการใช้ภาษาของวัยรุ่นผ่านทางโซเชียลมากมายที่ยังไม่ได้รับการศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในปัจจุบันเนื่องจากเทคโนโลยีการสื่อสารที่ก้าวหน้ามากขึ้น การเกิดขึ้นของแอพสนทนาออนไลน์ใหม่ๆมากมาย ที่ยังคงไม่มีผู้ใดได้ศึกษา คำศัพท์สแลงจึงเกิดขึ้นใหม่ทุกวัน ดังนั้นข้อมูลงานวิจัยเรื่องเกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในกลุ่มวัยรุ่นและในสังคมออนไลน์จึงต้องมีความทันสมัย และมีการศึกษากันอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาการใช้ภาษาของวัยรุ่นไทยได้

เอกสารอ้างอิง

[1] กานต์รวี ชมเชย. (2557). **“ภาษาไทยเน็ต” : ภาษาเฉพาะกลุ่มของคนไทยรุ่นใหม่ในการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต.** กรุงเทพ : สถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

[2] คันธิรา ฉายาวงศ์. (2554). **การสื่อสารที่ไม่สร้างสรรค์ในสื่อสังคมออนไลน์.** วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพ ฯ : นิเทศศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

[3] ชวิตรา ตันติมาลา. (2555). “ซิมซิมอิ เพื่อนแก้เหงาหรือเพื่อนหยาบคาย,” **สถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ.** 13(2). 56-64.

[4] ชวิตรา ตันติมาลา. (2556). “ภ๊ษ๊สก๊อยป์ (ภาษาสก๊อย) : วัฒนธรรมอุบัติการณ์,” **สถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.** 14(2), 122-131.

[5] ชัชวดี ศรลัมพ์. (2544). “การใช้ภาษา ‘ในห้องสนทนา’, ” **ศิลปศาสตร์.** 1(1). 77-92.

[6] ทินวัฒน์ สร้อยกุดเรือ. (2550). “ข้อความสั้น (SMS) : ภาษาสะท้อนภาพลักษณ์วัยรุ่นไทย,” **มนุษยศาสตร์.** 14(1), 32-42.

[7] นิภา กู้พงษ์ศักดิ์. (2557). “การสื่อความหมายในไลน์,” **สถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนคริทรวิโรฒ.** 2(30), 12-21.

[8] บุญญาพร ทองจันทร์. (2560). “ปัญหาการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม),” **ช่อพะยอม.** 28(1), 125-132.

[9] ปรีชา ช้างขวัญยืน. (2552). “ภาษาไทยตายแล้วหรือ,” **สถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ.** 11(1), 11-18.

[10] พันธุ์ทิพย์ เกื้อเพชรแก้ว. (2547). “จะ จ้ะ จ๋า อย่างไร? ไม่ให้ภาษาไทย วิบัติ, ” **ไทยทรรศน์.** (7), 23-25.

[11] พรพิมล เสนะวงศ์. (2554). “กู-มึง : วัยรุ่นไทยกับความเป็นอิสระจากกฎระเบียบในการใช้ภาษา,” **ดำรงวิชาการ.** 10(2), 23-38.

[12] รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. (2552). “วรรณกรรมออนไลน์ : วัฒนธรรมการสร้างเสพวรรณศิลป์ในบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลง,” **สถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.** 11(1), 46-57.

[13] วริษา สารวิทย์. (2559). “คำเรียกขานในภาษาไทยตามปัจจัยอายุ เพศ และความสัมพันธ์ของผู้พูด,” **RAJABHAT JOURNAL OF SCIENCES, HUMANITIES & SOCIAL SCIENCES.** 17(1), 169-179.

[14] วันชนะ บุญชม. (2560). “ภาษาที่สะท้อนพฤติกรรมของวัยรุ่นไทยผ่าน “ฮอร์โมน เดอะ ซีรีส์,” **มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.** 8(1), 200-210.

[15] ศิริพร ปัญญาเมธีกุล และ ติยนุช รู้แสวง. (2560). “การใช้คำไทยไม่ตรงตามมาตรฐานในการสื่อสารออนไลน์,” **วจนะ.** 5(1), 62-79.

[16] สวพร จันทรกุล, ขวัญตา ทวีสุข, ซูไรดา เจะนิ, ปองทิพย์ หนูหอม และโสภณ พฤกษวานิช. (2560). “สภาพการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารออนไลน์เฟซบุ๊กของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่ใช้ภาษามลายูถิ่นในมหาลัยราชภัฏยะลา,” **มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.** 12, 27-41.

[17] สิริวรรณ นันทจันทูล. (2543). “การศึกษาอิทธิพลนิตยสารสำหรับวัยรุ่นที่มีต่อการใช้ภาษาไทยของนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,” **มนุษยศาสตร์.** 8, 1-19.

[18] สุกัญญา ชัยวงศ์, สนิท สัตโยภาส และพิสมัย อำไพพันธุ์. (2559). “นวนิยายที่วัยรุ่นนิยมอ่าน,” **พิฆเนศวร์สาร.** 12(2), 73-81.

[19] อรพันธ์ บวรรักษา. (2544). “ภาษาปาก,” **วรรณวิทัศน์.** 1(1), 100-106.

ความเชื่อในนวนิยายเรื่องนากพัทธ์ของทมยันตี

Beliefs as Exhibited in Nakpat Novel of Tomyanti

จุฬารัตน์ รอดทอง[1] ปริยากรณ์ ชูแก้ว[2] สมิทธ์ชาติ์ พุมมา[3]

Jularat Rodthong[1] * Pariyakorn Chookaew[2] Samithcha Pumma[3]

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิเคราะห์ความเชื่อในนวนิยายเรื่องนากพัทธ์ของทมยันตี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความเชื่อในนวนิยายเรื่องนากพัทธ์ของทมยันตี และศึกษากลวิธีการนำเสนอความเชื่อผ่านการดำเนินเรื่อง การสร้างฉากและการสร้างตัวละคร ผลการศึกษาพบว่า ปรากฏความเชื่อทั้งหมด 3 ประเภท ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับภูตผีปีศาจ ความเชื่อเกี่ยวกับไสยศาสตร์ ความเชื่อเกี่ยวกับโหราศาสตร์ ความเชื่อเกี่ยวกับพุทธศาสนา และความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจและบารมีของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ กลวิธีการนำเสนอความเชื่อ ได้แก่ กลวิธีการนำเสนอความเชื่อผ่านการดำเนินเรื่อง กลวิธีการนำเสนอความเชื่อผ่านการสร้างฉาก และกลวิธีการนำเสนอความเชื่อผ่านการสร้างตัวละคร จากการศึกษานวนิยายพบว่าผู้แต่งนำเสนอความเชื่อออกมาได้อย่างเด่นชัด และนำเอาเรื่องราวจากตำนานแม่นากพระโขนง และเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นในสมัยอยุธยา รวมถึงเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นในยุคปัจจุบันมาเป็นส่วนหนึ่งของกลวิธีการนำเสนอความเชื่อผ่านการดำเนินเรื่อง การสร้างฉากและการสร้างตัวละคร จึงทำให้นวนิยายเรื่องนากพัทธ์มีความโดดเด่นและน่าสนใจ ทำให้ผู้อ่านได้เข้าถึงแก่นที่ผู้แต่งมุ่งนำเสนอ

คำสำคัญ : ความเชื่อ นากพัทธ์ ทมยันตี

Abstract

This analytical study aimed to analyze beliefs as exhibited in Nakpat novel of Tomyanti and investigate strategies in presenting beliefs through continuity, creation of setting and characters. The study found that there were 3 kinds of beliefs; belief about ghosts, belief about black magic, belief about astrology, belief about Buddhism and belief about power of merit and sacred things. Strategies used in presenting beliefs through continuity, setting and characters were clearly seen. The author used the legend of Mae Nak Prakanong, situations in the Ayudhaya period and current situations which made Nakpat interestingly distinctive and the reader understand the theme of the novel.

Keyword: belief, **Nakpat, Tomyanti**

---

[1] นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ 90000

[2] อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ 90000

[3] ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ 90000

*Corresponding author: Tel.: 0914605646. E-mail address: julaat742tsu@gmail.com

บทนำ

ความเชื่อเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ ความเชื่อย่อมเกิดขึ้นกับมนุษย์ทุกคนไม่ว่า จะเป็นชนชาติใด เพียงแต่ความเชื่อเหล่านั้นอาจคล้ายคลึงกันหรือแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสภาพแวดล้อมทางสังคมของบุคคลนั้น และมนุษย์แต่ละกลุ่มย่อมมีการสืบทอด ความเชื่อต่อ ๆ กันมาจนทำให้เกิดเป็น “วัฒนธรรมความเชื่อ” ของกลุ่มชนนั้น ๆ

ความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจเร้นลับเหนือธรรมชาติมีอยู่ทั่วไปในทุกสังคม และเป็นพื้นฐาน ของความเชื่อในยุคต่าง ๆ มาจนถึงปัจจุบัน ดังที่ ปราณี วงษ์เทศ [1] กล่าวไว้สรุปได้ว่า ความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งเร้นลับเหนือธรรมชาติ เป็นความเชื่อที่ผู้คนหลาย ๆ สังคมมักมีความคล้ายคลึงกัน กล่าวได้ว่าเป็นความเชื่อพื้นฐานที่ค่อนข้างสากล และจะพบในสังคมต่าง ๆ ทั่วโลก เช่นเดียวกับวิทย์ พิณคันเงิน [2] กล่าวถึงความเชื่อไว้ว่า ความเชื่อนับเป็นอีกหนึ่งวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของมนุษย์ทั้งในสมัยโบราณและปัจจุบัน มีการสะสมและสืบทอดต่อ ๆ กันมาเรื่อย ๆ เพราะมนุษย์โดยทั่วไปต้องการความปลอดภัยทั้งทางร่างกายและจิตใจ ความเชื่อต่าง ๆ นั้นมักจะได้รับคำบอกเล่าจากคนรุ่นก่อนว่ามีอำนาจลึกลับที่จะช่วยคุ้มครองรักษาตน จึงมีการประกอบพิธีขึ้นเพื่อ แสดงถึงความเคารพสิ่งศักดิ์สิทธิ์นั้น และเชื่อว่าสิ่งเหล่านั้นจะช่วยให้เกิดเหตุร้ายและเกิดผลดีได้ความเชื่อเทพเจ้า สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ภูต ผี ปีศาจ บรรพบุรุษ ที่มีอยู่ในสังคมนั้น เป็นส่วนหนึ่งที่จะปรับปรุงให้คนเจริญขึ้น นอกจากนี้ยังมีความเชื่ออื่น ๆ อีกเช่น ความเชื่อเกี่ยวกับลักษณะของบุคคล วิญญาณ เหตุการณ์ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ลักษณะทางเพศ ข้อห้ามในการรับประทานอาหารบางชนิด โชคลาง ฤกษ์ เครื่องรางของขลัง ความฝัน ผี นรก สวรรค์ ผ้ายันต์ และความเชื่ออันเนื่องมาแต่ลัทธิศาสนา สิ่งเหล่านี้ เป็นข้อห้าม ข้อควรระวัง และคำทำนายอันเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวัน

วรรณกรรมนับเป็นการสะท้อนให้เห็นเรื่องราวต่าง ๆ ที่มาจากเค้าโครงของความจริง และมีที่มาจากจินตนาการเข้ามาเสริมเติมแต่งให้เรื่องมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และนับว่าวรรณกรรมนั้นเป็นอีกหนึ่งช่องทางที่ผู้แต่งสะท้อน ให้เห็นสภาพทางสังคมออกมาในรูปแบบต่าง ๆ ตามยุคสมัย มีการบอกเล่าเรื่องเล่าและเหตุการณ์ รวมไปถึงจารีต ประเพณี วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และความเชื่อในด้านต่าง ๆ

วรรณกรรมที่มีการสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อนั้นมีอยู่มากมาย หากจะกล่าวถึงวรรณกรรมที่มีความเชื่อปรากฏอยู่นั้นคงหนีไม่พ้นวรรณกรรมที่เป็นงานเขียนของทมยันตี ซึ่งมีการถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับความเชื่อออกมาได้อย่างเด่นชัด ไม่ว่าจะเป็นความเชื่อเกี่ยวกับภูตผีปีศาจ ความเชื่อเกี่ยวกับไสยศาสตร์ ความเชื่อเกี่ยวกับโหราศาสตร์ ความเชื่อเกี่ยวกับศาสนาพุทธ รวมไปถึงความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจและบารมี โดยสะท้อนให้เห็นเจตนารมณ์หรือทัศนคติของผู้แต่งนั่น คือทมยันตีเพราะจะปรากฏความเชื่อเกี่ยวกับหลักคำสอนในพระพุทธศาสนาสอดแทรกอยู่ ซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงลักษณะของตัวผู้แต่งว่ามีความเชื่อและความศรัทธาในด้านศาสนา และพิธีกรรม เชื่อในเรื่องของภพชาติโดยเชื่อว่าหากมีเมื่อวานก็ย่อมมีอดีตชาติ และหากเชื่อว่ามีพรุ่งนี้ก็ย่อมมีภพหน้า

นวนิยายเรื่องนากพัทธ์ของทมยันตี เป็นอีกหนึ่งนวนิยายที่มีการสะท้อนให้เห็นถึงมุมมองความคิดของตัวละครซึ่งเป็นคนในยุคปัจจุบันว่ายังมีความคิด และความเชื่อในสิ่งลึกลับเหนือธรรมชาติ โดยในเนื้อเรื่อง

ของนวนิยายเล่มนี้ มีการนำเรื่องราวของตำนานแม่นากพระโขนง และเหตุการณ์ในสมัยอยุธยา รวมไปถึงเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งนับว่าเป็นโศกนาฏกรรมครั้งยิ่งใหญ่ ได้แก่เหตุการณ์ไฟไหม้โรงงานตุ๊กตา เหตุการณ์ไฟไหม้ที่ซานติก้าผับ และเหตุการณ์รถบรรทุกแก๊สระเบิด มาดัดแปลงและกล่าวถึงในเนื้อเรื่องไปถึงใช้เป็นกลวิธีในการสร้างการดำเนินเรื่อง การสร้างฉาก และการสร้างตัวละครให้เรื่องเพื่อสะท้อนความเชื่อที่ผู้แต่งต้องการสื่อออกมาให้มีความสมจริงและมีสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และเป็นการปลูกฝังให้คนไม่หลงยึดติดกับเรื่องงมงาย และมีกาหลักคำสอนทางพุทธศาสนาเข้ามาเป็นแนวคิด และเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน ดังนั้น เมื่อความเชื่อยังคงมีปรากฏในงานวรรณกรรม โดยเฉพาะในนวนิยายเรื่องนากพัทธ์ของทมยันตีที่ปรากฏความเชื่อออกมาได้อย่างเด่นชัด และมีกลวิธีการนำเสนอความเชื่อผ่านการดำเนินเรื่อง การสร้างฉากและการสร้างตัวละคร ให้มีความสอดคล้องกับเรื่องราวที่ผู้แต่งนำเอาเหตุการณ์ในอดีตและเหตุการณ์ในปัจจุบันมาอ้างอิงเข้ากับโครงเรื่องที่ผู้แต่งได้วางไว้ จึงทำให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาความเชื่อในนวนิยายเรื่องนากพัทธ์ของทมยันตีในลำดับต่อไป

วิธีการวิจัย

การศึกษาความเชื่อในนวนิยายเรื่องนากพัทธ์ของทมยันตี ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นศึกษาและรวบรวมข้อมูล โดยการอ่านนวนิยายเรื่องนากพัทธ์อย่างละเอียด ทั้งในส่วนของนักเขียนรวมไปถึงเนื้อเรื่อง จากนั้นจึงศึกษาความรู้เกี่ยวกับความเชื่อที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องนากพัทธ์ พร้อมทั้งรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล จะวิเคราะห์ตามขอบเขตที่วางไว้
3. ขั้นสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยสรุปผลการศึกษาข้อมูล พร้อมทั้งอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ
4. ขั้นนำเสนอผลการศึกษา

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาความเชื่อในนวนิยายเรื่องนากพัทธ์ของทมยันตี พบความเชื่อทั้งหมด 5 ประเภท ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับภูตผีปีศาจ ความเชื่อเกี่ยวกับไสยศาสตร์ ความเชื่อเกี่ยวกับโหราศาสตร์ ความเชื่อเกี่ยวกับพุทธศาสนาและความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจและบารมีของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ในส่วนของกลวิธีการนำเสนอความเชื่อแบ่งได้เป็น 3 ประเด็น ได้แก่ กลวิธีการนำเสนอความเชื่อผ่านการดำเนินเรื่อง กลวิธีการนำเสนอความเชื่อผ่านการสร้างฉากและกลวิธีการนำเสนอความเชื่อผ่านการสร้างตัวละคร

การศึกษาความเชื่อในนวนิยายเรื่องนากพัทธ์ของทมยันตี ผู้ศึกษาพบว่าความเชื่อที่ปรากฏเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเสริมให้เรื่องมีความน่าสนใจ รวมไปถึงเรื่องราวและเหตุการณ์ในอดีตและปัจจุบันที่ผู้แต่งนำมาดัดแปลงและกล่าวถึงตามแนวเรื่องที่ผู้ศึกษาสนใจจะศึกษา

ผลการศึกษานอกจากทำให้ผู้ศึกษาเข้าใจและเห็นถึงลักษณะของความเชื่อที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องนากพัทธ์ ของทมยันตี ยังทำให้เห็นกลวิธีการนำเสนอความเชื่อผ่านการดำเนินเรื่อง การสร้างฉากและการสร้างตัวละครให้มีความสมจริงตามเรื่องราวและเหตุการณ์ที่ผู้แต่งต้องการนำเสนอ โดยสะท้อนให้เห็นความเชื่อของตัวละครในเรื่องเกี่ยวกับอำนาจลึกลับเหนือธรรมชาติ จนนำมาสู่การคิดค้นหาวิธีการแก้ปัญหาและเกิดเป็น

ความเชื่อในด้านต่าง ๆ ผ่านพฤติกรรม ของมนุษย์ ได้แก่ เรื่องภูตผีปีศาจ ไสยศาสตร์ โหราศาสตร์ พุทธศาสนา และอำนาจและบารมีของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และยังสะท้อนให้เห็นมุมองของความคิดของคนที่มีความเชื่อแตกต่างกันออก มีทั้งคนที่เชื่อและไม่เชื่อ บางความเชื่อก็เริ่มสูญหายไปเพราะคนบางกลุ่มคิดว่ามันเรื่องที่ล้าสมัยและเป็นเรื่องที่งมงาย อีกทั้งยังสอดแทรกคติเตือนใจปลูกฝังไม่ให้หลง งมงายไปกับความเชื่อ และทำสิ่งใดก็ตามก็จะต้องมีสติยับยั้งความคิดและอารมณ์ เพื่อให้เกิดแต่สิ่งดี ๆ มาในชีวิต

นอกจากนวนิยายเรื่องนากพัทธ์ที่ทมยันตีเขียนขึ้นมาเป็นเล่มล่าสุด ผู้ศึกษายังพบว่าทมยันตี เป็นบุคคลหนึ่งที่มีความรอบรู้และเชี่ยวชาญในเรื่องราวประวัติศาสตร์ของไทย รวมไปถึงเรื่องราวในพุทธศาสนา จึงทำให้ผลงานของเธอ มีการอิงเรื่องราวประวัติศาสตร์เข้ามาเพื่อให้ผลงานในเล่มนั้น ๆ มีความโดดเด่นและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น เช่น นวนิยายเรื่องเวียงกุมกาม เป็นต้น และยังแฝงคติเตือนใจจากหลักคำสอนของพุทธศาสนาเข้าไป เป็นการสะท้อนให้เห็นว่าตัวของทมยันตีนั้นมีความเชื่อและศรัทธาในอนุภาพของพุทธศาสนา จึงรังสรรค์ผลงานออกมาได้เป็นอย่างดี เช่น นวนิยายเรื่องจิตา มายา เป็นต้น เช่นเดียวกับนวนิยายเรื่องนากพัทธ์ ทมยันตีนำเรื่องราวในประวัติศาสตร์ ในยุคของสมเด็จพระนารายณ์มหาราชมาเป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหาในนวนิยายเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงเหตุการณ์ในการสำเร็จโทษของขุนนาง และกษัตริย์และความเชื่อเกี่ยวกับไสยศาสตร์ที่มีการกล่าวถึงพิธีกรรมของหมอไสยศาสตร์ในสมัยอดีต และความเชื่อเกี่ยวกับพุทธศาสนา โดยเฉพาะอานุภาพของพุทธคุณที่ทมยันตีสามารถถ่ายทอดออกมาได้อย่างโดดเด่น และเข้ากับเนื้อเรื่องที่ได้วางเอาไว้ ได้เป็นอย่างดี จึงทำให้นวนิยายเรื่องนี้มีความโดดเด่นมากยิ่งขึ้น

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาความเชื่อในนวนิยายเรื่องนากพัทธ์ของทมยันตี

1. ความเชื่อในนวนิยายเรื่องนากพัทธ์ของทมยันตี

1.1 ความเชื่อเกี่ยวกับภูตผีปีศาจ ผู้ศึกษาพบว่าในนวนิยายเรื่องนากพัทธ์ ทมยันตีสะท้อนให้เห็นความเชื่อเกี่ยวกับภูตผีปีศาจออกมา 3 ประเภท ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับวิญญาณ ความเชื่อเกี่ยวกับผีตายโหง และความเชื่อเกี่ยวกับตัวตายตัวแทน ในความเชื่อทั้ง 3 ประเภทที่กล่าวมานั้นผู้ศึกษาพบว่าความเชื่อเกี่ยวกับวิญญาณมีการปรากฏในนวนิยายเรื่องนากพัทธ์มากที่สุด ได้แก่วิญญาณเจ้าพระขวัญ วิญญาณนากพัทธ์ และวิญญาณของหนูแดง และพบว่าความเชื่อเกี่ยวกับวิญญาณนากพัทธ์มีการปรากฏในนวนิยายเรื่องนาพัทธ์มากที่สุด และรองลงมาคือความเชื่อเกี่ยวกับผีตายโหง ปรากฏขึ้นมาใน 3 เหตุการณ์ ได้แก่ เหตุการณ์ไฟไหม้โรงงานตุ๊กตา เหตุการณ์ไฟไหม้ซานติก้าผับ และเหตุการณ์รถบรรทุกแก๊สระเบิด และความเชื่อเกี่ยวกับตัวตายตัวแทนซึ่งปรากฏในนวนิยายเรื่องนากพัทธ์ ในการกล่าวถึงเรื่องราวในสมัยอดีต ซึ่งสะท้อนให้เห็นความเชื่อของคนยุคนั้นในเรื่องของตัวตายตัวแทนในบริเวณวัดร้าง หรือวัดโคกพระยา

จากการศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับภูตผีปีศาจ ผู้ศึกษาจึงยกตัวอย่างความเชื่อเกี่ยวกับผีตายโหงที่เสียชีวิต จากเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นจริงในปัจจุบันตามที่มีการกล่าวถึงในนวนิยาย นั่นคือเหตุการณ์ไฟไหม้โรงงานตุ๊กตา เมื่อปี พ.ศ. 2536 จากเหตุการณ์ในครั้งนี้มีผู้เสียชีวิต 188 คน และมีผู้บาดเจ็บเกือบ 500 คน ซึ่งผู้ศึกษาพบว่าสิ่งที่วนเวียนและยังคงยึดติดอยู่กับสถานที่เหล่านั้นแม้เวลาจะผ่านมานานนับ 10 ปี พวกเขาก็

ยังไม่ได้ไปไหน นั้นก็คือวิญญาณของผู้เสียชีวิตในเหตุการณ์ครั้งนี้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการที่พวกเขาเสียชีวิตโดยไม่ทันได้ตั้งตัว จึงทำให้วิญญาณของผีตายโหงพวกนี้ยังวนเวียนและยึดติดอยู่กับโรงงานตุ๊กตาและตุ๊กตา นอกจากนั้นยังพบว่าชาคริยานั้นเธอเชื่อว่ามีวิญญาณอยู่ในตุ๊กตาอยู่จริง เพราะตุ๊กตาเหล่านั้นแตกต่างจากตุ๊กตาโดยทั่วไป เพราะมันสามารถขยับเคลื่อนไหวได้ และพยายามที่จะสื่อสารให้เธอได้รับรู้ถึงความเจ็บปวดที่พวกเขาต้องทนทุกข์ทรมานและพวกเขานั้นต้องการให้เธอนำตุ๊กตาที่ได้รับมาจากชสุริกลับไปไว้ยังที่เกิดเหตุการณ์ไฟไหม้เมื่อหลายสิบปีก่อน ดังความต่อไปนี้

> แต่คนได้ตุ๊กตามาสงสัย...แล้วจะกลับไปอีกไหม...กับ...
> เสียงอะไร คนที่หันหลังทำท่าจะก้าวออกมา หันหน้ากลับมามองรถ
> “แหม!” นวลศิริอุทาน “สวยแบบแอ็บสแตร็กเลย”
> “หือ?” ชาคริยางครางในคอ
> “ตาดำปี๋ ปากแดง หัวหยอย ยังกะตุ๊กตาไฟไหม้ของแกเลย”
> ชาคริยาเพิ่งคิดออก ตุ๊กตา ‘ตัวเก่ง’ ในตะกร้า เหมือนตุ๊กตาถูกไฟไหม้จริง ๆ ยามโพล้เพล้ ปลายสุดซอยมีแต่ความเงียบและเงากำแพงเก่า ๆ ทำให้ ‘คนสวยแบบแอ๊บสแตร็ก’ ดูน่ากลัว โดยเฉพาะดวงตาที่คงไว้ ‘ดำปี๋’ กับภาพประกอบของมือชูจากบานประตูขวักไขว่ประหลาด
>
> (นากพัทธ์ : 184)

1.2 ความเชื่อเกี่ยวกับไสยศาสตร์ ผู้ศึกษาพบว่าในนวนิยายเรื่องนากพัทธ์ ทมยันตีสะท้อนให้เห็นความเชื่อเกี่ยวกับไสยศาสตร์ออกมา 3 ประเภท ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับเครื่องรางของขลัง ความเชื่อเกี่ยวกับเวทย์มนต์คาถา และความเชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรมไสยศาสตร์ ผู้ศึกษาพบว่าความเชื่อเกี่ยวกับเครื่องรางของขลังปรากฏในนวนิยายเรื่องนี้มากที่สุด โดยมีการกล่าวถึงเครื่องรางของขลังที่ปรากฏอยู่ 5 ประเภท ได้แก่ น้ำมันพราย หุ่นตาสัก งากำจัด เกล้าผมนางนี และกุมารทอง ซึ่งเครื่องรางของขลัง ที่กล่าวมาในข้างต้นนั้นจะเป็นเครื่องรางของขลังที่หมอไสยศาสตร์นำไว้ใช้ป้องกันตัวหรือควบคุมอำนาจของวิญญาณให้คอยมาเป็นทาสรับใช้ เป็นเครื่องรางของขลังที่ให้ทั้งคุณและโทษ และถัดมาคือความเชื่อเกี่ยวกับเวทย์มนต์คาถามีการกล่าวถึง 2 ประเภท ได้แก่ คาถาหัวใจเจ็ดบท และคาถาเปิดปากผี เพื่อใช้ในการควบคุมวิญญาณของภูตผีปีศาจให้อยู่ภายใต้อำนาจของหมอไสยศาสตร์ สุดท้ายคือความเชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรมไสยศาสตร์มีการกล่าวถึง 2 ประเภท ได้แก่ สถานที่ประกอบพิธีกรรมทางไสยศาสตร์ และการทำเสน่ห์

จากการศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับไสยศาสตร์ ผู้ศึกษาพบว่าความเชื่อที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องนากพัทธ์เป็นความเชื่อของคนในสมัยอยุธยาที่มีความเชื่อในอำนาจของไสยศาสตร์ เช่น ความเชื่อเกี่ยวกับน้ำมันพราย เป็นความเชื่อเชื่อที่มาตั้งแต่ครั้งโบราณจนในปัจจุบันก็ยังมีผู้ที่ยังเชื่อในอำนาจและพลังวิเศษของน้ำพรายอยู่ เพราะเชื่อกันว่าอำนาจของน้ำมันพรายจะช่วย ดลบันดาลให้กับอีกฝ่ายที่ตกอยู่ในอำนาจของน้ำมันพรายนั้นหลงรัก และตกเป็นทาสของกามอารมณ์ได้อย่างงายดาย จากการศึกษานวนิยายเรื่องนากพัทธ์ผู้

ศึกษาพบว่าทมยันตีกล่าวถึงการปลุกเสกน้ำมันพราย โดยให้ตัวละครคือคุณชาตบุษย์เป็นผู้เล่าถึงกรรมวิธีขั้นตอนในการทำมันพรายนั้นขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ ดังความต่อไปนี้

> "รู้ไว้ดีกว่าปล่อยให้ความรู้เหล่านั้นสูญหายไป"
> "ที่เป็นข่าวกันก็...น้ำมันพราย ขายขวดละเป็นพันเป็นหมื่นต้องไปปลุกผีในป่าช้า สมัยก่อนเขาฝังกัน ไม่ได้ทำฮวงซุ้ย ปลุกจนผีลุกขึ้นนั่ง แล้วเอาเทียนคงลงยันต์มั้ง ลนตรงคางให้น้ำมันไหลลงมา น้ำเหลืองผีแท้ ๆ เขาว่าหอมนะลูก ถ้าเนื้อเน่าแล้วถึงจะเหม็น"
>
> (นากพัทธ์ : 88)

1.3 ความเชื่อเกี่ยวกับโหราศาสตร์ ผู้ศึกษาพบว่าในนวนิยายเรื่องนากพัทธ์ ทมยันตีสะท้อนให้เห็นความเชื่อเกี่ยวกับโหราศาสตร์ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับการทำนาย และความเชื่อเกี่ยวกับฤกษ์ยาม และพบว่ามีการกล่าวถึงความเชื่อเกี่ยวกับการทำนายในเหตุการณ์ที่มีหมอดูตาบอดมาขอทำนายดวงในคนในครอบครัว ชาคริยา เพียงเหตุการณ์เดียว เช่นเดียวกับความเชื่อเกี่ยวกับฤกษ์ยามที่มีการกล่าวถึงในเหตุการณ์ที่มากรได้สนทนาพูดคุย เรื่องแต่งงานกับครอบครัวชาคริยา เป็นอีกหนึ่งความเชื่อทางด้านโหราศาสตร์ที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องนากพัทธ์ของทมยันตี ดังความต่อไปนี้

> ...ตอนลูกเล็ก ๆ หมอดูตาบอดก็เดินเข้ามา พ่อเขาสงสารก็ยอมให้ดูเขาขอแตะแค่กลางฝ่ามือขวา-ซ้าย เท่านั้นแหละ... คุณชาตบุษย์มิได้เล่าว่า ตนเองและคุณครีวัน 'หมอ' ทายว่าอย่างไร ...ริยา เขาว่าเป็นเด็กมีบุญ ผีสางเทวดารัก เบื้องบนให้มาเกิด บอกแบบนี้พ่อ-แม่ คนไหนก็ชอบทั้งนั้นแหละ แต่พอแตะมือชสุริ บอกว่ามีพระยมดาวมฤตยูคุมอยู่ แล้วก็รีบลุกไปเลย ให้คนตามเอาเงินไปให้ก็ไม่เอา...
>
> (นากพัทธ์ : 301)

1.4 ความเชื่อเกี่ยวกับพุทธศาสนา ผู้ศึกษาพบว่าในนวนิยายเรื่องนากพัทธ์ ทมยันตีสะท้อนความเชื่อเกี่ยวกับพุทธศาสนาออกมาทั้งหมด 4 ประเภท ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับการอุทิศส่วนบุญส่วนกุศล ความเชื่อเกี่ยวกับอานุภาพของพุทธคุณ ความเชื่อเกี่ยวพิธีกรรมการทำศพ และความเชื่อเกี่ยวกับอดีตชาติ จากความเชื่อทั้ง 4 ประเภทที่กล่าวมา ผู้ศึกษาพบว่าในนวนิยายเรื่องนี้มีความเชื่อเกี่ยวกับอานุภาพของพุทธคุณปรากฏอยู่มากที่สุด รองลงมา คือ เชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรมการทำศพให้กับคนตายตามขนบธรรมเนียม ของคนไทยพุทธในสมัยอดีต แะความเชื่อเกี่ยวกับอดีตชาติ และความเชื่อที่ปรากฏอยู่น้อยที่สุดคือความเชื่อกับการทำบุญอุทิศส่วนบุญส่วนกุศล

จากการศึกษาความเชื่อพบว่าผู้แต่งสะท้อนให้เห็นเกี่ยวกับความเชื่อเกี่ยวกับพุทธศาสนาออกมา ได้อย่างเด่นชัด ดังความต่อไปนี้

> "พระพุทธองค์ท่านชนะพญามารก็เพราะเวลาทำบุญท่านกรวดน้ำ แม่พระธรณีท่านจึงบิดมวยผมที่รับน้ำจากพระบารมีที่ท่านกรวดน้ำไว้ไงน้ำถึงพัดพาพญามารถูกน้ำพัดไปหมด" "คงเหมือนสึนามิ" แล้วชาคริยาก็ว่าตามมารดาไปทุกครั้งจนจำคล่องปาก หากตอนนี้...เธอจำอะไรไม่ได้สักอย่าง อิทัง...เม...อะไรไม่รู้ บิดา มารดา ญาติ ครู เปรต...ไม่ใช่ ยะถา...นั่นพระท่านสวด...
>
> (นากพัทธ์ : 207)

1.5 ความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจและบารมี ผู้ศึกษาพบว่าในนวนิยายเรื่องนากพัทธ์ ทมยันตีสะท้อนให้เห็นความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจและบารมีออกมาทั้งหมด 2 ประเด็น คือ ความเชื่อเกี่ยวกับการนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และการบนบาน ผลปรากฏว่ามีความเชื่อเกี่ยวกับการนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์อยู่ 2 ประเภท ได้แก่ การเคารพบูชาพระบรมรูปสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ และปรากฏความเชื่อเกี่ยวกับการบนบาน ในเหตุการณ์ที่คุณสุทิพาไปบนบานและแก้บนพระบรมรูปสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดังเหตุการณ์ที่ปรากฏในนวนิยายดังต่อไปนี้

> เสด็จพ่อปิยะท่านเป็นองค์ประธาน" ชาคริยาอยากจะซักต่อ หาก...น่าจะผิดพระราชบัญญัติสักมาตราเลยนิ่ง "แล้วคุณน้าบนอะไรท่านคะ?" "ให้หลานสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้" "อ้าว!" ที่อุทานเพราะงงว่า หน้าที่ท่านไปเกี่ยวอะไรด้วย คุณสุทิพาลดเสียงลงราวกับเป็นความลับ "ก็เข้าจุฬาฯ ได้ไง" "อ้อ" คราวนี้เข้าใจ จากนั้นคุณสุทิพาก็แย่งพานพุ่มจากคุณชาติบุษย์ไปถวายเสียเองเป็นการแก้บนนอกจากพวงมาลัยยาวเหยียดนั้น
>
> (นากพัทธ์ : 238)

2. กลวิธีการนำเสนอความเชื่อ

2.1 กลวิธีการนำเสนอความเชื่อผ่านการดำเนินเรื่อง ผู้ศึกษาพบว่าในนวนิยายเรื่องนากพัทธ์ ทมยันตีนำความเชื่อ 3 ประเภทมาใช้เป็นกลวิธีในการดำเนินเรื่อง ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับภูตผีปีศาจ ความเชื่อเกี่ยวกับไสยศาสตร์ และความเชื่อเกี่ยวกับพุทธศาสนา โดยพบว่าในความเชื่อเกี่ยวกับภูตผีปีศาจ ทมยันตีให้วิญญาณของนากพัทธ์เป็นผู้ดำเนินเรื่อง รวมถึงให้แก่นเรื่องสำคัญเป็นเรื่องราวของวิญญาณนากพัทธ์ และในความเชื่อเกี่ยวกับไสยศาสตร์พบว่าทมยันตีกำหนดให้ชาครยาเป็นผู้นิมิตฝันเห็นเรื่องราวการประกอบพิธีกรรมทางไสยศาสตร์ที่วัดโคกพระยา สถานที่ที่เต็มไปด้วยเรื่องราวในอดีตของนากพัทธ์ และความเชื่อเกี่ยวกับพุทธศาสนา ทมยันตีใช้รูปแบบการดำเนินเรื่องแบบสลับไปมาระหว่างอดีตชาติและชาติปัจจุบัน สะท้อนให้เห็นความเชื่อเรื่องของภพภูมิ จากความเชื่อทั้ง 3 ประเภท จึงทำให้นวนิยายเรื่องนากพัทธ์มีความสมบูรณ์และโดดเด่นในเรื่องของความเชื่อ

2.2 กลวิธีการนำเสนอความเชื่อผ่านการสร้างฉาก จากการศึกษาในนวนิยายเรื่องนากพัทธ์ พบว่าทมยันตีนำความเชื่อ 3 ประเภท ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับภูตผีปีศาจ ความเชื่อเกี่ยวกับไสยศาสตร์ และความเชื่อเกี่ยวกับพุทธศาสนามาใช้เป็นกลวิธีในการสร้างฉาก เพื่อบรรยายเหตุการณ์ให้ออกมา ได้อย่างสมจริงและเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง โดยในความเชื่อเกี่ยวกับภูตผีปีศาจพบว่าทมยันตีสะท้อน ให้เห็นฉากที่บรรยายเรื่องราวชีวิตหลังความตายของวิญญาณ ผีตายโหงที่เสียชีวิตจากเหตุการณ์ไฟไหม้โงงานตุ๊กตาออกมาได้อย่างสมจริง ก่อให้เกิดจินตภาพที่น่ากลัว น่าหวาดผวา และในความเชื่อเกี่ยวกับไสยศาสตร์ พบว่าทมยันตีนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับไสยศาสตร์ออกมาเพื่อสะท้อนให้เห็นความเชื่อของตัวละครที่เชื่อในอำนาจและอิทธิฤทธิ์ของไสยศาสตร์ และสร้างฉากบรรยายแบบธรรมชาติออกมาเพื่อให้รู้สึกถึงความขลัง และทรงพลังในอำนาจของไสยศาสตร์ และสุดท้ายคือความเชื่อเกี่ยวกับพุทธศาสนา พบว่าทมยันตีนำความเชื่อเกี่ยวกับพุทธคุณมาสร้างฉากเพื่อบรรยายในเหตุการณ์การอาศัยพึ่งบารมีของอานุภาพพุทธคุณ และความเชื่อเกี่ยวกับอดีตชาติ ทมยันตีสะท้อน ให้เห็นฉากที่เป็นบรรยากาศในอดีตชาติ ทำให้เห็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของตัวละครในช่วงอดีตชาติออกมาได้เป็นอย่างดี

2.3 กลวิธีการนำเสนอความเชื่อผ่านการสร้างตัวละคร จากการศึกษาในนวนิยายเรื่องนากพัทธ์พบว่าทมยันตีนำความเชื่อ 4 ประเภทมาใช้เป็นกลวิธีในการสร้างตัวละคร ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับภูตผีปีศาจ ความเชื่อเกี่ยวกับไสยศาสตร์ ความเชื่อเกี่ยวกับพุทธศาสนา และความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจและบารมี โดยพบว่าทมยันตีนั้นสร้างตัวละคร คือ ชาคริยา คุณชาตบุษย์ คุณครีวัน วิญญาณนากพัทธ์ และลุงสัปเหร่อออกมาเพื่อให้ตัวละครเหล่านี้มีความเชื่อและมีประสบการณ์ในเรื่องของวิญญาณไสยศาสตร์ และพุทธศาสนาออกมาได้เป็นอย่างดี และวางบทบาทของตัวละครได้อย่างเหมาะสม นอกจากนั้นยังพบว่าทมยันตีสร้างตัวละครเสริมขึ้นมาเพื่อสะท้อนให้เห็นส่วนหนึ่งของความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจและบารมีของสิ่งศักดิ์รวมไปถึงการบนบานศาลกล่าว เพื่อทำให้นวนิยายเรื่องนากพัทธ์มีความโดดเด่นในเรื่องของความเชื่อมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

[1] ปรานี วงษ์เทศ. (2530). “การเล่นและพิธีกรรมในสังคมไทย,” ใน **วัฒนธรรมพื้นบ้าน : คติความเชื่อ**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

[2] วิทย์ พิณคันเงิน. (2515). **ความเป็นมาของมนุษยชาติ**. กรุงเทพฯ : รุ่งโรจน์การพิมพ์.

ทมยันตี. (2560). **นากพัทธ์**. กรุงเทพฯ : ณ บ้านวรรณกรรม

สถานภาพงานวิจัยวรรณกรรมท้องถิ่นในรอบ 30 ปี (พ.ศ.2527 – พ.ศ.2557)

A Synthesis of Knowledge of Local Literary Works in 30 Years (B.E. 2527 – B.E. 2557)

ณัฐพร เลพล[1] * พรพันธุ์ เขมคุณาศัย[2]

Nattaporn Lepon[1] * Pornpan Khemakhunasai[2]

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรมท้องถิ่น โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยจากเอกสาร ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2527 – พ.ศ.2557 จำนวน 36 เรื่อง แบ่งเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงใบลาน (พ.ศ.2527 – พ.ศ.2537) ปรากฏงานวิจัยจำนวน 6 เรื่อง ช่วงหนังสือเรียน (พ.ศ.2538 – พ.ศ.2547) ปรากฏงานวิจัยจำนวน 13 เรื่อง และช่วงหนังสือเรียนและหนังสืออ่านเพิ่มเติม (พ.ศ.2548 – พ.ศ.2557) ปรากฏงานวิจัยจำนวน 17 เรื่อง ใน 5 ประเด็น คือ 1)ด้านขอบเขตเนื้อหาวิจัย 2) ด้านแนวคิดทฤษฎี 3)ด้านระเบียบวิธีการวิจัย 4)ด้านข้อมูลที่นำมาศึกษา 5)ด้านสถาบันที่ศึกษา ผลการสังเคราะห์พบว่าช่วงใบลานปรากฏงานวิจัยเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายในการแต่งวรรณกรรม การแพร่กระจายของวรรณกรรมจากหนังสือใบลานและหนังสือบุด พบแนวคิดทฤษฎีขั้นพื้นฐานสาขาวรรณกรรมท้องถิ่น โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยคือการวิจัยเชิงเอกสาร ในช่วงหนังสือเรียนปรากฏงานวิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวรรณกรรมท้องถิ่น พบแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยคือการวิจัยเชิงเอกสาร การวิจัยเชิงสถิติ และการวิจัยเชิงทดลอง ในช่วงหนังสือเรียนและหนังสืออ่านเพิ่มเติมปรากฏงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและแผนการจัดการเรียนรู้ ตรวจสอบประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น พบแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ ทฤษฎีการสอน และทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเช่นเดียวกับช่วงหนังสือเรียน ซึ่งช่วงใบลาน เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรม ช่วงหนังสือเรียนหนังสือเรียนเป็นการวิจัยเพื่อสร้างแบบเรียนวรรณกรรมท้องถิ่น และช่วงหนังสือเรียนและหนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นการวิจัยเพื่อสร้างและพัฒนาแบบเรียนวรรณกรรมท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาวรรณกรรมท้องถิ่น

คำสำคัญ : **สถานภาพงานวิจัย** วรรณกรรมท้องถิ่น **ในรอบ 30 ปี**

Abstract

This article aimed to synthesize knowledge of local literary work, written in ๓๐ years (B.E. ๒๕๒๗ – B.E. ๒๕๕๗) in ๕ topics;๑) boundary of the study, ๒) theory, ๓) research methodology, ๔) information in the study, and ๕) institutions included in the study. This documentary study collected data from database of๓๖ Thai theses of B.E. ๒๕๒๗ – B.E. ๒๕๕๗ divided into ๓ stages; a palm leaf text study stage (B.E. ๒๕๒๗ – B.E. ๒๕๓๗), a textbook study stage (B.E. ๒๕๓๘ – B.E. ๒๕๔๗), and an additional reader study stage (B.E. ๒๕๔๘ – B.E. ๒๕๕๗).The synthesis revealed that in the palm leaf study stage, the study

[1] นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

* Corresponding author: Tel.: 061 1944814 E-mail address:

[2] รศ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

concentrated on analysis of purposes of composing literary works and, dissemination of palm leaf literary works and Nang Sue Bood using basic theories of local literary works and documentary research methodology. For textbook study stage, there were research works on comparison of achievement in local literary work learning using learning theories and documentary research methodology, statistical research and experimental study. For a textbook study and an additional reader study stages, there were research works on local curriculum development and learning plans, assessment of effectiveness and outcomes of local curriculum. This included learning theories, teaching approaches and principles of the self-construction of body of knowledge. Research method was the same as that in the textbook study stage. In the palm leaf study stage, the research concentrated on analytical study of literary works whereas that of the textbook study stage aimed to develop local literary works. At the textbook study and an additional reader study stages the research focused on developing and improving local literary work textbooks used for teaching local literary work subject.

Keyword: Synthesis of Knowledge, Local Literary Works, in ๓๐ Years

บทนำ

วรรณกรรมเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์ ชาติที่เจริญแล้วทุกชาติ จะต้องมีวรรณกรรมเป็นของตัวเอง และวรรณกรรมจะมีมากหรือน้อย ดีหรือเลว ก็แล้วแต่ความเจริญงอกงามแห่งจิตใจของชนในชาตินั้น ๆ วรรณกรรมเป็นเครื่องชี้ให้รู้ว่า ชาติใดมีความเจริญทางวัฒนธรรมสูงแค่ไหนและยุคใดมีความเจริญสูงสุด ยุคใดมีความเสื่อมทรามลง เพราะฉะนั้นวรรณกรรมแต่ละชาติ จึงเป็นเครื่องชี้วัดได้ว่า ยุคใดจิตใจของประชาชนในชาติ มีความเจริญหรือเสื่อมอย่างไร ด้วยเหตุนี้ วรรณกรรมจึงเป็นเครื่องมือสื่อสารความรู้สึกนึกคิดถ่ายทอดจิตนาการและ แสดงออกซึ่งศิลปะอันประณีตงดงาม การศึกษาหรืออ่านวรรณกรรมแต่ละเรื่องทำให้ผู้อ่านมองเห็นภาพสังคม วัฒนธรรม การเมือง และเศรษฐกิจ ของยุคสมัยที่ผู้ประพันธ์ได้สะท้อนผ่านมุมมองของตนออกมา รวมทั้งทำให้ผู้อ่านเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้คนที่มีต่อสภาพการณ์เหล่านั้นด้วย วรรณกรรมท้องถิ่นเป็นวรรณกรรมมุขปาฐะและวรรณกรรมลายลักษณ์อักษรที่ถ่ายทอดในกลุ่มชนหนึ่ง กลุ่มชนใดในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งมาเป็นเวลานาน ผู้เล่าหรือผู้เขียนเป็นคนในท้องถิ่นถ่ายทอดให้แก่คนในท้องถิ่นเดียวกับตนโดยการบอกเล่าหรือเขียนบันทึกไว้ ดังนั้นวรรณกรรมจึงมีความสำคัญต่อมนุษย์แทบทุกด้านอาจกล่าวได้ว่า สังคมมนุษย์ที่เจริญมีอารยธรรม และเทคโนโลยีในปัจจุบันนี้ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของวรรณกรรมทั้งสิ้น ทำให้ผู้ศึกษาสนใจศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับวรรณกรรมท้องถิ่น โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรมวรรณกรรมท้องถิ่นโดยเก็บรวบรวมงานวิจัยจากฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2527 – พ.ศ.2557 จำนวน 36 เรื่อง แบ่งเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงใบลาน(พ.ศ.2527 – พ.ศ.2537) จำนวน 6 เรื่อง ช่วงหนังสือเรียน(พ.ศ.2538 – พ.ศ.2547) จำนวน 13 เรื่อง และช่วงหนังสือเรียน และนิทานพื้นบ้าน (พ.ศ.2548 – พ.ศ.2557) จำนวน 17 เรื่อง ใน 5 ประเด็น คือ 1) ด้านขอบเขตเนื้อหาวิจัย 2)ด้านแนวคิดทฤษฎี 3) ด้านระเบียบวิธีการวิจัย 4) ด้านข้อมูลที่นำมาศึกษา 5) ด้านสถาบันที่ศึกษา

วิธีการวิจัย

การศึกษาสถานภาพงานวิจัยวรรณกรรมท้องถิ่น ในรอบ 30ปี (พ.ศ. 2527-2557) เป็นการสังเคราะห์องค์ความรู้และแนวโน้มการศึกษาเกี่ยวกับวรรณกรรมท้องถิ่น โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยจากเอกสาร เพื่อเป็นประโยชน์ในทางวิชาการแก่ผู้สนใจศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรมท้องถิ่น ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอนไว้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 รวบรวมข้อมูล เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นวรรณกรรมท้องถิ่น โดยรวบรวมเป็นบรรณานุกรม โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูล เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้เอกสารและงานวิจัยที่ได้รวบรวมไว้ในขั้นที่ 1 มาวิเคราะห์ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ ขอบเขตเนื้อหาวิจัย แหล่งข้อมูล แนวคิดทฤษฎีความรู้ ระเบียบวิธีการวิจัย และสถาบันที่ศึกษา โดยวิเคราะห์ในลักษณะของการทบทวนงานวิจัยเกี่ยวกับวรรณกรรมท้องถิ่น ในรอบ 30 ปี (พ.ศ. 2527-พ.ศ.2557) โดยรวบรวมเอกสารและงานวิจัยทั้งสิ้น 36 เรื่องโดยแบ่งเป็น 3 ช่วง โดยอาศัยหลักเกณฑ์ด้านข้อมูลที่นำมาศึกษาในการจำแนกทั้ง 3 ช่วง

ขั้นตอนที่ 3 สังเคราะห์องค์ความรู้ เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้นำผลจากการวิเคราะห์โดยการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ในลักษณะการเขียนบทความทางวิชาการในรายวิชาการเขียนทางวิชาการ ซึ่งนำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 2 มาสังเคราะห์สถานภาพงานวิจัยวรรณกรรมท้องถิ่นในรอบ 30 ปี (พ.ศ.2527 – พ.ศ.2557)

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

จากการสังเคราะห์สถานภาพงานวิจัยวรรณกรรมท้องถิ่นในรอบ 30 ปี (พ.ศ. 2527-พ.ศ.2557) โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยจากเอกสาร ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทยในรอบ 30 ปี (พ.ศ. 2527 - พ.ศ.2557) จำนวน 36 เรื่อง แบ่งได้เป็น 3 ช่วง ดังนี้

1. ช่วงใบลาน (พ.ศ.2527 – พ.ศ.2537)

การสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรมท้องถิ่นช่วงใบลาน (พ.ศ.2527 – พ.ศ.2537) ปรากฏงานวิจัยจำนวน 6 เรื่อง ได้แก่ วิทยานิพนธ์ : สุริยวงศ์ วรรณกรรมท้องถิ่นอีสาน วิทยานิพนธ์ : การศึกษาเปรียบเทียบจริยธรรมชาวบ้านที่ปรากฏอยู่ในวรรณกรรมท้องถิ่นของชาวไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ วิทยานิพนธ์ : บุนทนาวงศ์ วรรณกรรมท้องถิ่นจังหวัดสุราษฎร์ธานี วิทยานิพนธ์ : การศึกษาวรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้ เรื่องปริสนาสอนน้อง วิทยานิพนธ์ : การศึกษาวรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้ เรื่องพระนิพพานโสตร วิทยานิพนธ์ : การศึกษาเชิงวิเคราะห์วรรณกรรมท้องถิ่นอีสานเรื่องลินทอง ใน 5 ประเด็น คือ ด้านขอบเขตเนื้อหาวิจัย ด้านแนวคิดทฤษฎี ด้านระเบียบวิธีการวิจัย ด้านข้อมูลที่นำมาศึกษา และด้านสถาบันที่ศึกษา ปรากฏผลการสังเคราะห์องค์ความรู้ดังนี้ ด้านขอบเขตเนื้อหาวิจัย ปรากฏการศึกษาความเป็นมา จุดมุ่งหมายในการแต่งวรรณกรรม ธรรมเนียมนิยมในการแต่งตลอดจนการแพร่กระจายของวรรณกรรม ศึกษาลักษณะอักษรและอักขรวิธีของอักษรไทยน้อย จากเอกสารใบลานที่นำมาใช้เป็นข้อมูล ศึกษาภาษาไทยถิ่นอีสานควบคู่ไปกับการวิจัยวรรณกรรมศึกษาอิทธิพลพุทธศาสนาที่มีต่อวรรณกรรมท้องถิ่น ศึกษาเปรียบเทียบ

จริยธรรมชาวบ้านที่ปรากฏอยู่ในวรรณกรรมท้องถิ่นของชาวไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ด้านแนวคิดทฤษฎี ปรากฏการใช้แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีขั้นพื้นฐานสาขาวรรณกรรมท้องถิ่น และสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ประวัติศาสตร์ มานุษยวิทยา โบราณคดี จิตวิทยา ศาสนา สังคมวิทยา เป็นต้น

ด้านระเบียบวิธีการวิจัย ปรากฏการวิจัยเชิงเอกสาร ด้านข้อมูลที่นำมาศึกษา ปรากฏการใช้ข้อมูลจากเอกสารสำเนาถ่ายไมโครฟิล์ม หนังสือวรรณกรรมท้องถิ่นภาคอีสาน และภาคใต้ หนังสือบุด โดยข้อมูลจากสำเนาถ่ายไมโครฟิล์ม ได้แก่ วรรณกรรมท้องถิ่นภาคเหนือจากสถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ข้อมูลจากหนังสือวรรณกรรมท้องถิ่นภาคอีสาน ได้แก่ เรื่องสุริยวงศ์ฉบับภาคอีสานจารด้วยอักษรไทยน้อย เรื่องลินทองฉบับอักษรไทยน้อยจากต้นฉบับใบลานของวัดราษฎร์วิลิส ข้อมูลจากหนังสือวรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้ ได้แก่ เรื่องพระนิพพานโสตร ฉบับพระครูเหมเจติยาภิบาเรื่องบุนทนาวงศ์จังหวัดสุราษฎร์ธานี ข้อมูลจากหนังสือบุด ได้แก่ เรื่องปริสนาสอนน้อง ฉบับนายวิน แลขะธรรม ด้านสถาบันที่นำมาศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. ช่วงหนังสือเรียน

การศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรมท้องถิ่นช่วงหนังสือเรียน (พ.ศ.2538 – พ.ศ.2547) ปรากฏงานวิจัยจำนวน 13 เรื่อง ได้แก่ วิทยานิพนธ์ : การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเชื่อมั่นในตนเองในการเรียนวิชาวรรณกรรมท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากการสอนแบบนาฏการและการสอนแบบบรรยาย วิทยานิพนธ์ : วิเคราะห์วรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้เรื่องเจ้าพุทโท วิทยานิพนธ์ : การศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้เรื่องสุวรรณสิน วิทยานิพนธ์ : การศึกษาวรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้ เรื่องทุคตะ วิทยานิพนธ์ : การปรับเปลี่ยนวรรณกรรมไทยภาคกลางเป็นวรรณกรรมท้องถิ่นอีสาน วิทยานิพนธ์ : การศึกษาผญาภาษิตอีสานตามแนวทางมานุษยวิทยาวัฒนธรรมเพื่อการสอนวรรณกรรมท้องถิ่น วิทยานิพนธ์ : การสร้างประมวลการสอนรายวิชา ท035 วรรณกรรมท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี วิทยานิพนธ์ : การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนแสดงความคิดเห็นเชิงวิพากษ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่6 โดยใช้กระบวนการคิดเชิงวิพากษ์จากวรรณกรรมท้องถิ่น วิทยานิพนธ์ : การศึกษาวิถีชีวิตและสภาพสังคมจากวรรณกรรมท้องถิ่นเรื่อง กาแลออกหน่อ วิทยานิพนธ์ : วิเคราะห์ตำนานภาคเหนือเพื่อการสอนวรรณกรรมท้องถิ่น วิทยานิพนธ์ : การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องวรรณกรรมท้องถิ่นเมืองอุบลสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดอุบลราชธานี วิทยานิพนธ์ : เปรียบเทียบบทละครนอกเรื่องสังข์ทองพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยกับวรรณกรรมท้องถิ่นเรื่องท้าวแบ้ฉบับปริวรรตโดยพิเชฐ ชัยพร วิทยานิพนธ์ : การพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ภาษาไทยรายวิชา ท 422 วรรณกรรมท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร ใน 5 ประเด็น คือ ด้านขอบเขตเนื้อหาวิจัย ด้านแนวคิดทฤษฎี ด้านระเบียบวิธีการวิจัย ด้านข้อมูลที่นำมาศึกษา และด้านสถาบันที่ศึกษา ปรากฏผลการสังเคราะห์องค์ความรู้ดังนี้ ด้านขอบเขตเนื้อหาวิจัย ปรากฏการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวรรณกรรมท้องถิ่นของนักเรียน เปรียบเทียบความเชื่อมั่นของตนเองในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการสอนแบบนาฏการและการสอนแบบบรรยาย วิเคราะห์ลักษณะอักษรและอักขรวิธี วิเคราะห์องค์ประกอบของวรรณกรรม วิเคราะห์ศิลปะการใช้ภาษาและสังคมและวัฒนธรรมที่ปรากฏ ศึกษาแนวการปรับเปลี่ยนวรรณกรรมไทยภาคกลางเป็นวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานในด้านแนวคิด เนื้อเรื่อง ตัวละคร ฉากหรือสถานที่ ฉันทลักษณ์ และภาษา ศึกษาภาพสะท้อนวิถีการดำรงชีวิตของชาวอีสานด้านสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ปรากฏในวรรณกรรม เป็นต้น

ด้านแนวคิดทฤษฎี ปรากฏการใช้แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอน แนวการวิเคราะห์วรรณกรรม แนวคิดทฤษฎีทางด้านคติชนวิทยาและมานุษยวิทยา แนวทางวิเคราะห์เชิงการหน้าที่นิยม โดยแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอน คือ การแสดงบทบาทสมมติ (Role-playing) การทายปริศนาท่าทาง (Charade) การแสดงกลางแปลง (Pageant) สถานการณ์จำลอง (Simulation) และการแสดงละครสั้น (Skits) แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์วรรณกรรมของสุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ คือ แนวอิงชีวประวัติ แนวจิตวิทยา แนวประวัติศาสตร์ แนวหลักแบบฉบับ แนวสังคมวิทยา และแนวสุนทรียศาสตร์ แนวคิดทฤษฎีทางด้านคติชนวิทยาและมานุษยวิทยา คือ การศึกษาโครงเรื่องของเรื่องเล่าพื้นบ้าน โดยใช้กฎดึกดำบรรพ์ของเรื่องเล่าพื้นบ้าน (Epic Laws of Folk Narrative) เสนอโดยAxel Olrik แนวทางวิเคราะห์เชิงการหน้าที่นิยม (Functionalism) ของวิลเลียม อาร์ แบสคอม (William R.Bascom) ด้านระเบียบวิธีการวิจัย ปรากฏระเบียบวิธีการวิจัย ได้แก่ การวิจัยเชิงเอกสาร การวิจัยเชิงสถิติ และการวิจัยเชิงทดลอง ในด้านขอมูลที่นำมาศึกษามีการใช้ข้อมูลจากหนังสือเรียน วรรณกรรมท้องถิ่นภาคอีสานและภาคใต้ ผญาบทกวี ร้อยกรองท้องถิ่น ไขภาษิตโบราณอีสาน ตำนานภาคเหนือ บทละครนอก เพลงและเพลงกล่อมเด็ก วัฒนธรรมและประเพณี โดยข้อมูลจากหนังสือเรียน ได้แก่ หนังสือเรียนรายวิชาวรรณกรรมท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ประมวลการสอนรายวิชา ท035 วรรณกรรมท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเนื้อหากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง วรรณกรรมท้องถิ่น รายวิชาภาษาไทย รหัส ท43102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และวรรณกรรมท้องถิ่นเมืองอุบล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ข้อมูลจากวรรณกรรมท้องถิ่นภาคเหนือ ได้แก่ เรื่องกาแลออกหน่อ จำนวน 3 สำนวน คือ กาแลออกหน่อสำนวนไทยเขิน แปดแล้งออกยอด ฉบับวัดบวกค้าง และแปดแล้งออกยอด ฉบับวัดศรีสุวรรณ ข้อมูลจาก วรรณกรรมท้องถิ่นภาคอีสาน ได้แก่ เรื่องขุนช้างขุนแผน เรื่องพระอภัยมณี และเรื่องไกรทอง ข้อมูลจาก วรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้ ได้แก่ เรื่องเจ้าพุทโท อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี วรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้เรื่องสุวรรณสิน และวรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้ เรื่อง ทุคตะ จากศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี ข้อมูลจากผญาบทกวี ได้แก่ ผญาบทกวีของชาวบ้าน ของจารุวรรณ ธรรมวัตร ข้อมูลจากร้อยกรองท้องถิ่น ได้แก่ ร้อยกรองท้องถิ่น ของประเทือง คล้ายสุบรรณ์ ข้อมูลจาก ไขภาษิตโบราณอีสาน ได้แก่ ไขภาษิตโบราณอีสาน ของปรีชา พิณทอง ข้อมูลจากตำนานภาคเหนือ ได้แก่ ตำนานสุวรรณโคมคำ และตำนานสิงหล วติกุมาร ข้อมูลจากบทละครนอก ได้แก่ บทละครนอกเรื่องสังข์ทองพระราชนิพนธ์ใน พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ข้อมูลจากเพลงและเพลงกล่อมเด็ก ได้แก่ งานวิจัยเพลงกล่อมเด็กและเพลงประกอบการเล่นของเด็กภาคกลาง 16 จังหวัด ของผะอบ โปษะกฤษณะ และคณะ ข้อมูลจากวัฒนธรรมและประเพณี ได้แก่ หนังสือวัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ และหนังสือวัฒนธรรมและประเพณีต่าง ๆ ของไทย ของเสถียรโกเศศ เป็นต้น ด้านสถาบันที่นำมาศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยมหาสารคามมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยนเรศวร

3. ช่วงหนังสือเรียนและหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรมท้องถิ่นช่วงหนังสือเรียนและหนังสืออ่านเพิ่มเติม(พ.ศ.2548 – พ.ศ.2557) ปรากฏงานวิจัยจำนวน 17 เรื่อง ได้แก่ วิทยานิพนธ์ : การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องวรรณกรรมท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 วิทยานิพนธ์ :

วรรณกรรมท้องถิ่นเรื่องพุทธทำนาย วิทยานิพนธ์ : การวิเคราะห์ปัญญาสชาดกฉบับล้านนาเพื่อการสอนวรรณกรรมท้องถิ่น วิทยานิพนธ์ : การใช้วรรณกรรมท้องถิ่นเป็นสื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในอำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี วิทยานิพนธ์ : การพัฒนาเอกสารประกอบหลักสูตรรายวิชา ท 41202 วรรณกรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร วิทยานิพนธ์ : ศึกษาภูมิปัญญาชาวบ้านที่ปรากฏในวรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้ วิทยานิพนธ์ : การพัฒนาแนวการสอนวรรณกรรมท้องถิ่นเรื่องตำนานกว๊านพะเยา วิทยานิพนธ์ : การสร้างเว็บบล็อกเพื่อพัฒนาการเขียนเรียงความเรื่องคำขวัญอำเภอของฉันโดยการศึกษาแบบการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองในรายวิชาวรรณกรรมท้องถิ่น วิทยานิพนธ์ : การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการเสริมสร้างอัตลักษณ์อุบลราชธานี วิทยานิพนธ์ : การเรียนรู้วรรณกรรมท้องถิ่นโดยกระบวนการความรู้ วิทยานิพนธ์ : การศึกษาผลการเรียนรู้วรรณกรรมท้องถิ่นด้วยกิจกรรมโครงงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่5 วิทยานิพนธ์ : การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยหน่วยการเรียนรู้วรรณกรรมท้องถิ่นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 วิทยานิพนธ์ : การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานเมืองอุดรธานี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 วิทยานิพนธ์ : การเชื่อมโยงความในวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานเรื่องขูลูนางอั้ว วิทยานิพนธ์ : การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องวรรณกรรมท้องถิ่นเมืองมีน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนร่วมฤดีวิเทศศึกษา เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ : การพัฒนาหลักสูตรสาระเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องวรรณกรรมท้องถิ่นเมืองโคราช ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ใน 5 ประเด็น คือ ด้านขอบเขตเนื้อหาวิจัย ด้านแนวคิดทฤษฎี ด้านระเบียบวิธีการวิจัย ด้านข้อมูลที่นำมาศึกษา และด้านสถาบันที่ศึกษา ปรากฏผลการสังเคราะห์องค์ความรู้ดังนี้

ด้านขอบเขตเนื้อหาวิจัย ปรากฏการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องวรรณกรรมท้องถิ่น ตรวจสอบประสิทธิภาพของหลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตรวจสอบประสิทธิผลของหลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น วิเคราะห์คุณค่าที่ได้จากวรรณกรรมท้องถิ่นสร้างสื่อการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการวิเคราะห์วรรณกรรม เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของนักเรียนก่อนและหลังเรียนโดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นเป็นสื่อ ศึกษาภูมิปัญญาชาวบ้านที่ปรากฏในวรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้ สร้างและหาคุณภาพของเว็บบล็อกเพื่อพัฒนาการเขียนเรียงความเรื่อง คำขวัญอำเภอของฉันโดยการศึกษาแบบการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองในรายวิชาวรรณกรรมท้องถิ่น ศึกษาระดับความต้องการในการเรียนรู้วรรณกรรมท้องถิ่น พัฒนาการะบวนการเรียนรู้วรรณกรรมท้องถิ่นโดยกระบวนการจัดการความรู้ ศึกษาผลการเรียนรู้วรรณกรรมท้องถิ่น ด้วยกิจกรรมโครงงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด 70/70 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพและดัชนีประสิทธิผลของสถานศึกษา เปรียบเทียบความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์และเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน เป็นต้น ด้านแนวคิดทฤษฎีมีการใช้แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์วรรณกรรม ทฤษฎีการเรียนรู้ ทฤษฎีการสอน ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ทฤษฎีการเชื่อมโยงความ แนวคิด Backward Design คือ การวิเคราะห์ปัญญาสชาดกฉบับล้านนาตามแนวคิดทฤษฎีโครงสร้างของวลาดิมีร์ พรอพพ์ (Vladimer Propp) แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนว Constructivist แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้เบนจามิน บลูม และคณะ แนวคิดทฤษฎีการสอนแบบสืบสวน (Inquiry Method) แนวคิดทฤษฎีการสอนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) แนวคิดทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองในลักษณะการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน (Constructivism learning) ทฤษฎีการเชื่อมโยง

ความ (Cohesion) 6 ลักษณะ ได้แก่ การอ้างถึง (Reference) การแทนที่ (Substitution) การละ (Ellipsis) การซ้ำ (Repetition) การเชื่อมโยงคำศัพท์ (Lexical cohesion) และการใช้คำเชื่อม (Conjunction) เป็นต้น ทฤษฎีแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design และหลักการจัดการเรียนรู้แบบ BBL (Brain Base Learning) เป็นต้น ด้านระเบียบวิธีการวิจัย ปรากฏระเบียบวิธีการวิจัย ได้แก่ การวิจัยเชิงเอกสาร ด้านขอมูลที่นำมาศึกษา ปรากฏการใช้ข้อมูลจากหนังสือเรียน วรรณกรรมท้องถิ่นภาคเหนือภาคอีสานภาคกลางและภาคใต้ นิทานพื้นบ้าน ปริศนาคำทายและสำนวนไทย โดยข้อมูลจากหนังสือเรียน ได้แก่ หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องวรรณกรรมท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2554 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 3 วิชาภาษาไทย ท31101 ชั้นต้นปีที่1 เนื้อหาของวิชาวรรณกรรมท้องถิ่นในหัวข้อตำนาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 3 รายวิชาพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องวรรณกรรมท้องถิ่นอีสาน : เมืองอุดร หลักสูตรสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่องวรรณกรรมท้องถิ่นเมืองโคราช จำนวน 10 หน่วย ได้แก่ สวัสดีโคราช เปรื่องปราดวรรณกรรม ล้ำค่าภาษาถิ่น วรรณศิลป์ในบทเพลง ครื้นเครงคำทาย มากมายสุภาษิต หวนคิดถึงภูมิหลัง ฟังนิทานสราญจิต วิถีชีวิตพื้นบ้าน สืบสานวรรณกรรม เอกสารประกอบหลักสูตรรายวิชา ท41202 วรรณกรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร ข้อมูลจากวรรณกรรมท้องถิ่นภาคเหนือ ได้แก่ ปัญญาสชาดกฉบับวัดสูงเม่น ตำนานกว๊านพะเยา ข้อมูลจากวรรณกรรมท้องถิ่นภาคอีสาน ได้แก่ เรื่องขูลูนางอั้ว ข้อมูลจาก วรรณกรรมท้องถิ่นภาคกลาง ได้แก่ วรรณกรรมท้องถิ่นเมืองมีน ข้อมูลจากวรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้ ได้แก่ วรรณกรรมท้องถิ่นจังหวัดปัตตานี จำแนกกลุ่มสำหรับใช้ในงานวิจัย 4 กลุ่ม ดังนี้ เพลงพื้นบ้าน นิทานพื้นบ้าน ตำนาน ปริศนาคำทายและสำนวนไทย เรื่องโคบุด เรื่องสีทนนไชย เรื่องเจ้าพุทโธ เรื่องเต่าทอง เรื่องเวสสันดร เรื่องจำปาสี่ต้น เรื่องพญาหงส์ เรื่องสุวรรณสาม เรื่องทุคตะ เรื่องพระพุทธโฆษา และเรื่องนิทานปักษา ข้อมูลจากนิทานพื้นบ้าน ได้แก่ นิทานของไทยพุทธและมุสลิมในจังหวัดปัตตานี ข้อมูลจากปริศนาคำทายและสำนวนไทย ได้แก่ ปริศนาคำทายเกี่ยวกับพืช สัตว์ อาชีพ เป็นต้น ด้านสถาบันที่นำมาศึกษาได้แก่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทสรุป

การศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรมท้องถิ่น ในรอบ 30 ปี (พ.ศ.2527 – พ.ศ.2557) โดยแบ่งเป็น 3 ช่วงคือ ช่วงใบลาน (พ.ศ.2527 – พ.ศ.2537) จำนวน 6 เรื่อง ช่วงหนังสือเรียน (พ.ศ.2538 – พ.ศ. 2547) จำนวน 13 เรื่อง และช่วงหนังสือเรียนและนิทานพื้นบ้าน (พ.ศ.2548 – พ.ศ.2557) จำนวน 17 เรื่อง ผลการสังเคราะห์พบว่าองค์ความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรมท้องถิ่นของทั้ง 3 ช่วงพบว่า ช่วงใบลานเป็นการวิจัยเพื่อศึกษาเกี่ยวกับความเป็นมาและจุดมุ่งหมายในการแต่งวรรณกรรม รวมถึงธรรมเนียมนิยมในการแต่งตลอดจนการแพร่กระจายของวรรณกรรม ไม่ปรากฏการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างและพัฒนาแบบเรียนในรายวิชาวรรณกรรมท้องถิ่น ด้านแนวคิดทฤษฎี ปรากฏการใช้แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีขั้นพื้นฐานสาขาวรรณกรรมท้องถิ่น และสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ประวัติศาสตร์ มานุษยวิทยา โบราณคดี จิตวิทยา ศาสนา

และสังคมวิทยาเพื่อการวิเคราะห์วรรณกรรมโดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงเอกสาร และปรากฏการใช้ข้อมูลจากเอกสารสำเนาถ่ายไมโครฟิล์ม หนังสือวรรณกรรมท้องถิ่นภาคอีสาน และภาคใต้ หนังสือบุด จากสถาบันที่นำมาศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างกับช่วงหนังสือเรียน เนื่องจากช่วงนี้เป็นการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวรรณกรรมท้องถิ่นของนักเรียน เปรียบเทียบความเชื่อมั่นของตนเองในนักเรียน โดยการสอนแบบนาฏการและการสอนแบบบรรยาย ศึกษาวิเคราะห์ลักษณะอักษรและอักขรวิธี รวมถึงภาพสะท้อนวิถีการดำรงชีวิตของชาวบ้านด้านสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ปรากฏในวรรณกรรมเพื่อวิเคราะห์วรรณกรรมและนำมาสร้างเป็นแบบเรียนและแบบฝึกหัดในรายวิชาวรรณกรรมท้องถิ่น โดยใช้แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวข้องกับการสอน คือ การแสดงบทบาทสมมติ (Role-playing) การทายปริศนาท่าทาง (Charade) การแสดงกลางแปลง (Pageant) สถานการณ์จำลอง (Simulation) และการแสดงละครสั้น (Skits) และแนวการวิเคราะห์วรรณกรรม คือ แนวอิงชีวประวัติ แนวจิตวิทยา แนวประวัติศาสตร์ แนวหลักแบบฉบับ แนวสังคมวิทยา และแนวสุนทรียศาสตร์ โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยที่หลากหลายกว่าช่วงใบลาน คือ เชิงเอกสาร การวิจัยเชิงสถิติ และการวิจัยเชิงทดลอง ข้อมูลที่นำมาศึกษาไม่ได้นำมาจากหนังสือใบลานและหนังสือบุดเหมือนในช่วงใบลาน แต่นำมาจากหนังสือเรียน หนังสือวรรณกรรมท้องถิ่น และตำนานภาคเหนือ รวมทั้งบทละครนอก เพลงและเพลงกล่อมเด็กอีกด้วย ซึ่งจะเห็นได้ชัดว่าในช่วงนี้จะมีการใช้ข้อมูลที่หลากหลายยิ่งขึ้นจากสถาบันที่นำมาศึกษาที่หลากหลายเช่นกัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยรามคำแหง ต่อมาในช่วงที่สามของการรวบรวมงานวิจัยคือช่วงหนังสือเรียนและหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่เน้นการวิจัยเพื่อศึกษาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องวรรณกรรมท้องถิ่น ตรวจสอบประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยใช้แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนการสอนแทบทุกงานวิจัย อันแสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับการศึกษารากเหง้าของวัฒนธรรมไทยอย่างเช่นภูมิปัญญาท้องถิ่นต่าง ๆ เป็นกระตุ้นให้เด็กและเยาวชนเกิดความรักและช่วยกันเผยแพร่วรรณกรรมท้องถิ่นของตน รวมทั้งทำให้เห็นถึงทิศทางการศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรมท้องถิ่นที่พัฒนามากขึ้นในทุก ๆ ด้าน ส่งผลต่อการศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมท้องถิ่น และการจัดการเรียนการสอนวรรณกรรมท้องถิ่นที่ไม่ควรหยุดนิ่ง และควรพัฒนาต่อไปอย่างเหมาะสม เพื่อการพัฒนาผู้เรียนและผลิตองค์ความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรมท้องถิ่นออกมารองรับความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของวงการการศึกษาไทย

เอกสารอ้างอิง

[1] กมลมาลย์ คำแสง. (2542). **การศึกษาผญาภาษิตอีสานตามแนวทางมานุษยวิทยาวัฒนธรรมเพื่อการสอนวรรณกรรมท้องถิ่น.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

[2] กฤษณา มูลคำ และคณะ. (2547). **เปรียบเทียบบทละครนอกเรื่องสังข์ทองพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยกับวรรณกรรมท้องถิ่นเรื่องท้าวแบ้ฉบับปริวรรตโดยพิเชฐ ชัยพร**. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.

[3] กัญญารัตน์ นาเสถียร. (2548). **การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องวรรณกรรมท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่4 เขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 1**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[4] กุณฑริกา สุมนพันธุ์. (2547). **การพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชา ท422 วรรณกรรมท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ.** วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

[5] เกตน์สิรี ใบอุบ ล. (2552). **การพัฒนาแนวการสอนวรรณกรรมท้องถิ่นเรื่องตำนานกว๊านพะเยา**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

[6] จิรภา อัมฤตานนท์. (2554). **การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยหน่วยการเรียนรู้วรรณกรรมท้องถิ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่5.** วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต . มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[7] จุฬาทิพย์ บุญฤทธิ์. (2535). **การศึกษาวรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้ เรื่อง พระนิพพานโสตร.** วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

[8] ชวรินทร์ คามาเขียว. (2549). **การวิเคราะห์ปัญญาสชาดกฉบับล้านนาเพื่อการสอนวรรณกรรมท้องถิ่น**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

[9] ดรุณวรรณ แก้วงาม. (2556). **การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องวรรณกรรมท้องถิ่นเมืองมีนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนร่วมฤดีวิเทศศึกษา เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

[10] นวพร ปีตรังสี. (2543). **การสร้างประมวลการสอนรายวิชา ท035 วรรณกรรมท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี.** วิทยานิพนธ์ การศึกษาหาบัณฑิต. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

[11] นวรัตน์ ศรีพฤกษ์. (2540). **วิเคราะห์วรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้เรื่องเจ้าพุทโท**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.

[12] นิติพร เผือกพิพัฒน์. (2545). **การศึกษาวิถีชีวิตและสภาพสังคมจากวรรณกรรมท้องถิ่นเรื่องกาแลออกหน่อ**. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

[13] บัวผิน ฝาแก้ว. (2553). **การเรียนรู้วรรณกรรมท้องถิ่นโดยกระบวนการความรู้** . วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

[14] บุญส่ง สินธุ์นอก. (2529). **การศึกษาเปรียบเทียบจริยธรรมชาวบ้านที่ปรากฏอยู่ในวรรณกรรมท้องถิ่นของชาวไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ.** วิทยานิพนธ์ อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.

[15] ปทุมกาญจน์ ศรีสุวรรณ. (2549). **การใช้วรรณกรรมท้องถิ่นเป็นสื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในอาเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี.** วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

[16] ปริภัทร์ เนื่องเยาว์. (2552). **การสร้างเว็บบล็อกเพื่อพัฒนาการเขียนเรียงความเรื่อง คำขวัญอำเภอของฉันโดยการศึกษาแบบการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองในรายวิชาวรรณกรรมท้องถิ่น** . วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

[17] ปุณญิสา โชตนาพงศ์. (2557). **การพัฒนาหลักสูตรสาระเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องวรรณกรรมท้องถิ่นเมืองโคราช ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[18] ภัทรวดี อุทธา. (2555). **การเชื่อมโยงความในวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานเรื่องขูลูนางอั้ว.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

[19] ภารดี มีเจริญ. (2550). **การพัฒนาเอกสารประกอบหลักสูตรรายวิชา ท41202 วรรณกรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร.** วิทยานิพนธ์ การศึกษาหาบัณฑิต. กรุงเทพ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

[20] มัลลวีร์ ดอกแก้ว. (2548). **วรรณกรรมท้องถิ่น เรื่อง พุทธทานาย**. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สุรินทร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

[21] มานะ แก้วมาลา. (2552). **การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการเสริมสร้างอัตลักษณ์อุบลราชธานี.** วิทยานิพนธ์ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

[22] มาลี แก้วละเอียด. (2531). **การศึกษาวรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้ เรื่องปริสนาสอนน้อง.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

[23] ลี่ฟ้า ธนาวุ ฒิ . (2540). **การศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมท้องถิ่น ภาคใต้ เรื่องสุวรรณสิน.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.

[24] วรรณา บารุงภักดิ์. (2540). **การศึกษาวรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้ เรื่อง ทุคตะ.** วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.

[25] วราภา เลาหเพ็ญแสง. (2545). **วิเคราะห์ตำนานภาคเหนือเพื่อการสอนวรรณกรรมท้องถิ่น.** วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

[26] ศุภวรรณ สอนสังข์. (2530). **บุนทนาวงศ์ วรรณกรรมท้องถิ่นจังหวัดสุราษฎร์ธานี : การศึกษาเชิงวิเคราะห์.** วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

[27] สุภาพร รอดวรรณะ. (2536). **การศึกษาเชิงวิเคราะห์วรรณกรรมท้องถิ่นอีสานเรื่องลินทอง.** วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

[28] สุรีย์รัตน์ หาญคา. (2527). **สุริยวงศ์ วรรณกรรมท้องถิ่นอีสาน : การศึกษาเชิงวิเคราะห์.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

[29] สุวรรณี จุสมใจ. 2550). **ผลของการใช้วรรณกรรมท้องถิ่นสุพรรณบุรีเป็นสื่อประกอบการสอนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นต้นปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลปะสุพรรณบุรี**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

[30] เสาวณีย์ ฝักทอง. (2546). **การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องวรรณกรรมท้องถิ่นเมืองอุบล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่2จังหวัดอุบลราชธานี.** วิทยานิพนธ์ การศึกษาหาบัณฑิต. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

[31] อนันตพร สาวิยะ. (2553). **การศึกษาผลการเรียนรู้วรรณกรรมท้องถิ่นด้วยกิจกรรมโครงงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5.** วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

[32] อังคนา บัวผัน. (2544). **การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนแสดงความคิดเห็นเชิงวิพากษ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการคิดเชิงวิพากษ์จากวรรณกรรมท้องถิ่น.** วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

[33] อัจฉรา ทองดี. (2538). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเชื่อมั่นในตนเองในการเรียนวิชาวรรณกรรมท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากการสอนแบบนาฏการและการสอนแบบบรรยาย.** วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

[34] อาภัสรา จันทรเสนา. (2554). **การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง วรรณกรรมท้องถิ่นอีสาน : เมืองอุดรธานี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.** วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[35] อิ่มใจ ศีรษะภูมิ. (2541). **การปรับเปลี่ยนวรรณกรรมไทยภาคกลางเป็นวรรณกรรมท้องถิ่นอีสาน**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

[36] อุษา ช่วยบำรุง. (2550). **ศึกษาภูมิปัญญาชาวบ้านที่ปรากฏในวรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้** . วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ศึกษานิทานชาวบ้านตำบลขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา
Floktales of Tambon Koontadwai, Jana District, Songkhla province

นัจญมา เสนานิคม*[1] ปรียารัตน์ เชาวลิตประพันธ์[2] ศรีอังคาร ถาวโรฤทธิ์[3]
Natyama Senanikom[1] * Preerarat Chaowalitprapan[2] Sriangkan Tawarorit[3]

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อรวบรวมและจัดประเภทนิทานชาวบ้าน ตำบลขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา และศึกษาภาพสะท้อนสังคมวัฒนธรรมที่ปรากฏในนิทาน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ชาวบ้านในชุมชนทั้งหมด 20 คน ได้ข้อมูลนิทานชาวบ้านในการวิเคราะห์จำนวน 69 เรื่อง ผลการศึกษาพบว่า นิทานชาวบ้านตำบลขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา สามารถจัดประเภทได้ 8 ประเภท ได้แก่ นิทานคติ นิทานมุขตลก นิทานมหัศจรรย์ นิทานประจำถิ่น นิทานผีหรืออำนาจเร้นลับ นิทานอธิบายเหตุ นิทานชีวิต และนิทานสัตว์ โดยพบว่านิทานคติ และนิทานมุขตลก มีจำนวนมากที่สุด นิทานชาวบ้านตำบลขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านโดยกล่าวถึงด้านถิ่นที่อยู่อาศัย การประกอบอาชีพ อาหารการกิน และลักษณะครอบครัว สะท้อนความเชื่อ ทั้งความเชื่อเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม ความเชื่อเรื่องผี และความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธ์ สะท้อนการใช้ภาษาถิ่น สะท้อนภาษาไทยถิ่นใต้ และสะท้อนภาพการแต่งกาย นิทานชาวบ้านตำบลขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เต็มเปี่ยมไปด้วยคุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม นับได้ว่าเป็นสิ่งที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ให้คนรุ่นหลังได้ศึกษาสืบไป

คำสำคัญ : นิทานชาวบ้าน ประเภทนิทาน ภาพสะท้อนสังคมวัฒนธรรม

Abstract

This article aimed to collect and classify types of folktales of Tambon Koontadwai, Jana District, Songkhla province, and look into socio-cultural reflection as exhibited in the tales. The study was conducted through interviews of ๒๐ villagers and ๖๙ folktales were collected. The study found that folktales of Tambon Koontadwai, Jana District, Songkhla province were classified into ๘ categories including fable, jest, fairytale, ghost story or mysterious power, explanatory tale, biography and animal story. Fable and jest were found to be outnumbered. Folktales of Tambon Koontadwai, Jana District, Songkhla province reflected ways of lives of the villagers in terms of residential sites, occupations, food types and families, beliefs related to Islamic religion, ghost and sacred item (sanctity), use of dialect, use of southern Thai dialect and dressing styles. The folktales of Tambon Koontadwai, Jana District, Songkhla province was full of socio-cultural value and worth conserving for younger generations

[1] นิสิตปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000
[2] อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษย์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000
[3] อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษย์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000
* Corresponding author, E-mail.com:Natyama4249@gmail.com

Keyword: folktale, type of folktales, socio-cultural reflection

บทนำ

นิทานเป็นเรื่องราวที่แสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาชาวบ้าน สะท้อนภาพทางสังคม ความคิดความเชื่อและวัฒนธรรมของกลุ่มชนในสังคมนั้น ๆ เพราะฉะนั้นจะพบว่า “นิทานมีควบคู่อยู่กับสังคมมนุษย์ตั้งแต่มนุษย์เริ่มมีภาษาพูดรู้จักใช้คำ เพื่อติดต่อบอกกล่าวเรื่องราวที่น่าสนใจแก่กัน ขณะเดียวกันมนุษย์ก็รู้จักใช้ภาษา เพื่อเล่านิทานควบคู่กันไปด้วย นิทานจึงนับเป็นวรรณกรรมเก่าแก่ของมนุษย์ชาติ” [1]

นิทานพื้นบ้านเป็นวรรณกรรมมุขปาฐะที่มีการถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งไปสู่รุ่นหนึ่งโดยการใช้ภาษา ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่แสดงให้เห็นสติปัญญาและจินตนาการของผู้คนในสังคม โดยการเอาประสบการณ์ต่าง ๆ ของผู้เล่ามาผูกเป็นเรื่องราวและเล่าสู่กันฟังต่อ ๆ กันมาแฝงไว้ซึ่งความคิดด้านจริยธรรม คติธรรม ที่สะท้อนให้เห็นการดำเนินชีวิตของแต่ละท้องถิ่น [2] การที่มนุษย์จะเข้าใจถึงชีวิตของคนต่างกลุ่มได้นั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาวรรณกรรมพื้นบ้านอย่างลึกซึ้ง ทั้งนี้เพราะวรรณกรรมพื้นบ้านเป็นผลผลิตมาจากความคิด ความเชื่อ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมของมนุษย์ในสังคม นั้น ๆ วรรณกรรมจึงเปรียบเสมือนกับกระจกส่องสังคมที่จะให้ทราบเป็นอย่างดีว่า คนในสังคมนั้นมีความเป็นอยู่อย่างไร มีความรู้สึกนึกคิดอย่างไร และมีวิถีทางในการดำเนินชีวิตอย่างไร [3] นอกจากนี้เนื้อหาในนิทานแต่ละท้องถิ่นนับว่าเป็นสิ่งที่น่าศึกษา เพราะนิทานจะทำให้รู้จักส่วนต่าง ๆ ของสังคม ในนิทานจะกล่าวถึงขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ ความเป็นอยู่ การประพฤติปฏิบัติ และระดับศีลธรรมจรรยา จากเนื้อเรื่อง ที่แทรกสิ่งเหล่านี้ไว้จะทำให้ผู้ศึกษามองเห็นคุณภาพชีวิตของกลุ่มชนต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน[4]

ชุมชนตำบลขุนตัดหวาย เป็นชุมชนโบราณที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ จากประวัติความเป็นมาของตำบลขุนตัดหวาย ที่ปรากฏอยู่ใน พงศาวดารภาคที่ 15 สมัยอาณาจักรศรีวิชัย ในขณะนั้นได้มีการทำสงครามกับมลายู ถูกชนชาติมลายู ยกทัพชิงเมืองชัยสมรภูมิของเมืองจะนะซึ่งตั้งอยู่บ้านวังโต้ เนื่องจากเมืองวังโต้ไม่เหมาะในการตั้งรับ ศึก จึงได้ย้ายเมืองมาตั้งที่ป่าละไม ขณะนั้นท่านขุน (ชื่อเรียกตามศักดินา) มีช้างพังคู่บารมี 1 เชือก ชื่อ พญา ได้เสียชีวิตลงบริเวณเนินสูง ซึ่งปัจจุบันเรียกว่า "โคกนางพญา" ต่อมาท่านขุนได้ไปตัดหวายเพื่อ นำมาทำเครื่องใช้สอยที่บริเวณแอ่งน้ำจึงพลาดตกน้ำเสียชีวิต ตั้งแต่บัดนั้นชาวบ้านจึงเรียกที่แห่งนี้ว่า "ขุนตัดหวาย" ตำบลขุนตัดหวายเป็นชุมชนที่มีชาวไทยพุทธและไทยมุสลิม อาศัยรวมกันในชุมชนโดยไม่มีข้อขัดแย้งใด ๆ ชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพทำไร่ ทำนา และค้าขาย ซึ่งเวลาว่างจากการทำงานก็จะมานั่งปรึกษาหารือพูดคุยกันที่บ้านคนใดคนหนึ่ง หรือศาลากลางหมู่บ้าน ทั้งนี้อาจจะมีทั้งเรื่องที่เป็นสาระและไม่เป็นสาระ หรือบางทีก็มานั่งเล่านิทานสู่กันฟังเพื่อให้เกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลายจากการทำงาน อาจจะเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงบ้างเรื่องสมมุติขึ้นมาบ้าง หรือบางเรื่องอาจจะเป็นเรื่องที่เล่าต่อ ๆ กันมาจากถิ่นอื่น ๆ

ดังนั้นเหตุผลดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของนิทานชาวบ้านตำบลขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา โดยผู้วิจัยมีเหตุผล 3 ประการในการเลือกชุมชนนี้มาศึกษา ดังนี้ 1) ตำบลขุนตัดหวายเป็นตำบลหนึ่งที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และประชาชนส่วนใหญ่มีการสืบทอดวัฒนธรรมมาช้านาน 2) เป็นชุมชนที่ชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมอยู่ร่วมกันอย่างกลมเกลียวไม่มีข้อขัดแย้ง ทั้งที่มีความแตกต่างด้านศาสนาและวัฒนธรรม ทำให้สามารถเก็บข้อมูลได้จากคนทั้ง 2 กลุ่ม และ 3) ปริมาณข้อมูลนิทานชาวบ้านมีมากพอที่จะทำการศึกษา นอกจากนั้นผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์แก่การพัฒนาสังคมในพื้นที่และเป็นการอนุรักษ์นิทานชาวบ้านให้คงอยู่ตลอดไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อรวบรวมและจำแนกประเภทนิทานชาวบ้าน ตำบลขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา และศึกษาภาพสะท้อนสังคมวัฒนธรรมที่ปรากฏในนิทานชาวบ้าน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอันเป็นพื้นในการกำหนดเกณฑ์แนวทางในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับนิทานชาวบ้าน

2. ติดต่อกับบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ เพื่อสอบถามข้อมูลที่เกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการศึกษาค้นคว้าและขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติของผู้บอกข้อมูลไว้ดังนี้

2.1 มีความสามารถในการเล่านิทานชาวบ้าน

2.2 มีอายุไม่ต่ำกว่า 40 ปี

2.3 มีภูมิลำเนาอยู่ในตำบลขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

2.4 ใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านพื้นที่ทั้งหมด จำนวน 9 หมู่บ้าน โดยกำหนดผู้บอกข้อมูลจำนวน 20 คน

3. รวบรวมข้อมูลด้วยการจดบันทึกคำให้สัมภาษณ์ของผู้บอกภาษา บันทึกเสียงการสัมภาษณ์จากผู้บอกข้อมูล บันทึกรายละเอียดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4. วิธีการจัดระบบข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดกระทำกับข้อมูลดังนี้

4.1 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และจากแถบบันทึกเสียงมาบันทึกเป็นตัวอักษร โดยคงสำนวนภาษาเดิมของผู้บอกข้อมูลไว้

4.2 นำข้อมูลมาแยกประเภทตามที่กำหนดไว้ในขอบเขตของเนื้อหา

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลตามขอบเขตของเนื้อหา

5. การเสนอข้อมูลจัดทำรายงานผลการศึกษาค้นคว้าโดยใช้ระบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

ผลการศึกษานิทานชาวบ้านตำบลขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา สามารถแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ การจำแนกประเภทนิทานชาวบ้าน และภาพสะท้อนสังคมวัฒนธรรมที่ปรากฏในนิทานชาวบ้าน ตำบล ขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ดังนี้

1. การจำแนกประเภทนิทานชาวบ้าน

การจำแนกประเภทนิทานชาวบ้าน ตำบลขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา จำแนกประเภทนิทานตามกรอบแนวคิดของ ประคอง นิมมานเหมินท์ [5] ได้ทั้งหมด 8 ประเภท ได้แก่ นิทานประเภทคติ นิทานมุขตลก นิทานมหัศจรรย์ นิทานประจำถิ่น นิทานผีหรืออำนาจเร้นลับ นิทานอธิบายเหตุ นิทานชีวิต และนิทานสัตว์

1.1 นิทานประเภทคติ

นิทานประเภทคติ เป็นนิทานที่มีเนื้อหาในทางอบรมสั่งสอน หรือใช้คติในการดำเนินชีวิตแก่ผู้ฟังตามค่านิยมของสังคม ในการผูกเรื่องมักจะนำเอาคน สัตว์ ผี เทวดา มาเป็นตัวละคร มุ่งให้แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรม การเสียสละ ความสามัคคี และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เรื่องไม่ยาวนักและไม่ซับซ้อน นิทาน

ประเภทนี้มุ่งเน้นให้เกิดค่านิยมในทางสร้างสรรค์เพื่อความสงบสุขของสังคมโดยส่วนรวม พบจำนวนทั้งหมด 12 เรื่อง ได้แก่ คนอยากรวย สามสัตว์ แม่ห้ามพูดโกหก สมบัติของพ่อ ลูกเขยขี้ลัก ตาสีกับยายมี โลภมากลาภหาย เลือดทรพี ไม่เชื่อตำรา ลูกเนรคุณ เทพารักษ์กับคนรักต้นไม้ และแม่ลูก

ตัวอย่าง

ชื่อนิทาน เหยี่ยวกับลิง

ผู้บอกข้อมูล นางมารีหน๊ะ พัฒนสิงห์ อายุ 54 ปี อาชีพ ทำสวน บ้านเลขที่36/2 หมู่ 8 ตำบล ขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

เนื้อความนิทาน : มีนกเหยี่ยวตัวหนึ่งกำลังล่องบินอยู่บนฟ้าไปมาอย่างร่าเริงตามประสาของนก สักพักนกเหยี่ยวตัวนั้นเหนื่อยจึงบินลงมาพักที่ต้นไม้ เลยพบกับลิงที่อยู่บนต้นไม้เลยเกิดการสนทนาเกิดขึ้น ว่าลิงอยากบินได้เหมือนนกบ้าง ทั้งสองตัวเลยช่วยกันทำปีกเพื่อให้ลิงบินได้ แต่ลิงจะต้องไม่บินสูงกว่านก ซึ่งลิงก็ได้สัญญากับนกแต่ลิงกลับผิดสัญญาเลยทำให้ปีกของลิงไหม้เพราะบินใกล้ดวงอาทิตย์

นัจญมา เสนานิคม ผู้สัมภาษณ์
21 มกราคม 2561

จากเนื้อความนิทานข้างต้นพบว่ามีเนื้อหาที่ให้คติเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ หากเรามีความซื่อสัตย์และรักษาคำพูดของตัวเองเหตุการณ์เหล่านี้ก็อาจไม่เกิดขึ้น เพราะความซื่อสัตย์ของตัวเองเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้ผู้อื่นรอบ ๆ ข้างเชื่อใจ

1.2 นิทานมุขตลก

นิทานมุขตลก เป็นนิทานที่มุ่งให้ความบันเทิงแก่ผู้ฟังโดยตรง เพื่อให้เกิดอารมณ์ขันและเพื่อความสนุกสนาน โครงสร้างของนิทานประเภทนี้ส่วนมากมักจะเอาลักษณะนิสัยของตัวละคร ทั้งที่เป็นความทะลึ่งหยาบโลนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ ความเบาปัญญา ซื่อเกินไป รู้ไม่เท่าทันเหตุการณ์ บางเรื่องเกี่ยวกับความฉลาดมีปฏิภาณไหวพริบหรือเล่ห์เหลี่ยมในการแก้ปัญหา ซึ่งตัวละครในเรื่องมีทั้งเป็นมนุษย์และสัตว์ มีทั้งปุถุชนธรรมดาและนักบวช มีทั้งที่เป็นชาวบ้าน และเจ้าเมืองเจ้าแผ่นดิน เป็นต้น พบจำนวนทั้งหมด 12 เรื่อง ได้แก่ คันเหา ลุงเกรงใจ คนขี้ลืม รถถูกลัก ฉานตด ความฉลาดของผัว คนตาบอดกับคนหูหนวก พ่อตากับลูกเขย โรตีใส่ไข่ ลูกกำปูดม่ายหวั้น ไชชายนกเขา และลืมตัว

ตัวอย่าง

ชื่อนิทาน ลูกกำปูดม่ายหวั้น

ผู้บอกข้อมูล นายโกด อาหวัง อายุ 61 ปี อาชีพทำสวน บ้านเลขที่25 หมู่ที่ 7 ตำบลขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

เนื้อความนิทาน : ตากับยายออกไปวิดปลาด้วยกันที่หนองน้ำชายป่า โดยที่ยายนั่งคอยที่ปากสระส่วนตาก็ลงไปวิดก่อน ระหว่างที่ตาโก้งโค้งวิดปลาอยู่นั้นเสือก็มาจะกินน้ำพอดีด้วยความตกใจตาจึงโก้งโค้งอยู่เฉย ๆ เมื่อเสือมาถึงก็จับเอาลูกไข่ของตาพอจับตาก็ตดใส่ดังปูดเสือก็บอกว่าลูกกำปูดนี้ไม่ได้ขนาดยังกินไม่ได้ว่าแล้วก็เดินไปเสีย พอเสือไปตาก็บอกกับยายว่า เสือมาให้โก้งโค้งให้เสือแล้วอยู่นิ่ง ๆ ถ้าตดใส่ด้วยแล้วเสือจะไม่ทำอันตรายยายก็จำไว้ ต่อมาขณะที่กำลังวิดปลาอยู่เสือก็กลับมาอีกครั้งยายก็ตกใจ ได้แต่ยืนโก้งโค้งถลกผ้าถุงขึ้น

หันหลังให้เสือ เสือเข้ามาแล้วจะจับลูกกำปูดเมื่อตอนช้ายายก็ตดใส่ เสือก็จับแล้วไม่มีลูกเหมือนเมื่อเช้านี้ จึงว่าลูกกำปูดนี้ไม่มีเสียแล้วไม่เหลือแม้กระทั่งหวั้นอย่าไปกินมันเสีย ว่าแล้วเสือก็เดินไป

นัจญมา เสนานิคม ผู้สัมภาษณ์

21 มกราคม 2561

จากเนื้อความนิทานข้างต้นพบว่า เป็นนิทานมุขตลกที่กล่าวถึงอวัยวะเพศของผู้หญิงและผู้ชาย ซึ่งนำมากล่าวถึงในนิทานเพื่อให้เกิดความสนุกสนาน ในตอนที่ว่า เมื่อเสือมาถึงก็จับเอาลูกไข่ของตาพอจับตาก็ตดใส่เสือก็บอกว่าลูกกำปูดนี้ไม่ได้ขนาด ต่อมาเสือก็กลับมาอีกครั้งยายก็ตกใจ แต่ยายยืนโก้งโค้งถลกผ้าถุงขึ้นหันหลังให้เสือ เสือเข้ามาแล้วจะจับลูกกำปูดยาย ยายก็ตดใส่เสือก็จับแล้วไม่มีลูกเหมือนเมื่อเช้านี้ จึงว่าลูกกำปูดนี้ไม่มีเสียแล้ว

1.3 นิทานมหัศจรรย์

นิทานมหัศจรรย์ เป็นนิทานที่มีลักษณะโครงสร้างโดยทั่วไปคล้ายคลึงกับนิทานมหัศจรรย์ของยุโรป คือ เป็นนิทานขนาดยาว ประกอบด้วยหลายอนุภาค หลายตอนจบ มีความเกี่ยวข้องกับความมหัศจรรย์ ซึ่งเรื่องที่พบบ่อยมักเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการแสดงอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ อำนาจวิเศษ เช่น มีของวิเศษ มีความสามารถพิเศษ เป็นอมนุษย์ พบจำนวนทั้งหมด 9 เรื่อง ได้แก่ แก้วสารพัดนึก งูเก้งก้อง ทรายกลายเป็นทอง คำสาปแห่งรัก แม่เลี้ยงใจร้าย แก้ววิเศษ อีปุกเก็บ ลูกเมียหลวงกับเมียน้อย และรายาเขี้ยวงอก

ตัวอย่าง

ชื่อนิทาน ทรายกลายเป็นทอง

ผู้บอกข้อมูล นางตัยยีบ๊ะ มุสา อายุ 46ปี อาชีพทำสวน บ้านเลขที่ 6 หมู่ 4 ตำบลขุนตัดหวาย

อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

เนื้อความนิทาน : กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้วมีเจ้าของเรือจะออกหาปลาในทะเลจึงเชิญชวนคนอื่น ๆ ไปด้วยประมาณ 10-13 คน มีชายชราคนหนึ่งขอขึ้นเรือไปด้วยเรือก็ออกเดินทางมุ่งหน้าสู่ทะเลพอถึงที่เหมาะสมต่างพากันทอดแห่แต่กลับไม่ปลาสักตัวได้แต่ทรายทะเล เมื่อเป็นอย่างนั้นเจ้าของเรือคาดว่าวันนี้เป็นไม่ดีจึงตัดสินใจออกเรือกลับบ้าน ส่วนชายชราเป็นคนโง่ถึงแม้ได้ทรายเขาก็ยังเอามาใส่ในขวดพากลับไปด้วยความโชคดีของชายชราคนนั้น ทรายที่เขาได้พากลับมานั้นพอชายชราเปิดขวดกลับเห็นว่าทรายกลายเป็นทอง ชาวบ้านเมื่อรู้ว่าชายชราออกหาปลาได้ทรายทองกลับมาต่างก็พากันออกไปหาแต่ก็ไม่ได้โชคดีเหมือนชายชราคนนั้น

นัจญมา เสนานิคม ผู้สัมภาษณ์

30 มกราคม 2561

จากเนื้อความนิทานข้างต้นพบว่า เพราะชายชราผู้นั้นเป็นคนที่มีความอดทนและขยันจึงทำให้ตัวของเขากลายเป็นคนโชคดี ไม่คิดที่จะแบมือขอใครเขา มีความพยายามในการช่วยเหลือการทำมาหากินด้วยตนเองเขาถึงได้มีความโชคดี

1.4 นิทานประจำถิ่น

นิทานประจำถิ่น เป็นนิทานเรื่องเล่าที่สืบทอดกันมาในท้องถิ่นต่าง ๆ และมักเป็นเรื่องที่เชื่อกัน มาว่าเคยเกิดขึ้นจริง นิทานประจำถิ่นของไทยมีทั้งขนาดสั้นและขนาดยาว ส่วนใหญ่มีความเกี่ยวข้องกับท้องถิ่น และประวัติความเป็นมาของสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่น พบจำนวนทั้งหมด 8 เรื่อง ได้แก่ บ้านหัวกระทิง โคกนางพญา ทวดชายราด วังขุนลัดและคลองหลา ตำนานบ่อโต๊ะคง ประวัติขุนตัดหวาย เขานางหงส์ และเขาทะนาน

ตัวอย่าง

ชื่อนิทาน ทวดชายราด

ผู้บอกข้อมูล นางสันหนับ เสนานิคม อายุ 56 ปี อาชีพทำสวน บ้านเลขที่14 หมู่7 ตำบลขุนตัด

หวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

เนื้อความนิทาน : เป็นตำนานสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่คนในหมู่บ้านให้ความเคารพนับถือ กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีผู้ชาย 2 คน ชื่อชายราดกับชายหมานเป็นเพื่อนกัน วันหนึ่ง 2 คนนี้ เสียชีวิต ชาวบ้านต่างก็เสียใจ พากันสร้างศาลาไว้ในกุโบร์ 1 หลัง วันหนึ่งมีงูใหญ่มานอนอยู่บนศาลาแห่งนั้นซึ่งเป็นงูตัวสีขาวมุก 2 ตัว ชาวบ้านเห็นก็พากันนับถือ เมื่อมีอะไรก็จะบนบานถึงทวดชายราด ชายหมาน แล้วได้ตามใจหวังทุกครั้ง.

นัจญมา เสนานิคม ผู้สัมภาษณ์

21 มีนาคม 2561

จากเนื้อความนิทานข้างต้นพบว่า นิทานเรื่องทวดชายราดเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธ์ที่ผู้คนให้ความเคารพนับถือ ถือได้ว่าเป็นนิทานประจำถิ่นที่อยู่ในหมู่บ้านหัวกระทิง ตำบลขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดขลา

1.5 นิทานผีหรืออำนาจเร้นลับ

นิทานผีหรืออำนาจเร้นลับ เป็นนิทานที่กล่าวถึงความเชื่อเกี่ยวกับภูตผีปีศาจ เทวดา เจ้าป่าเจ้าเขา ฯลฯ ที่เชื่อว่าให้คุณและให้โทษแก่ชีวิตมนุษย์โดยตรง เช่น การหลอกหลอน การให้บุตร การทำให้เจ็บไข้ได้ป่วย ฯลฯ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องของการให้ทรัพย์สมบัติและอำนาจ พบจำนวนทั้งหมด 8 เรื่อง ได้แก่ เด็กผี หม้ออาถรรพ์ ภาพลวงตา ผีหลังกลวง ผีปลาช่อน คนหลงป่า เรื่องผีต้นตะเคียน และผีมาขอส่วนบุญ

ตัวอย่าง

ชื่อนิทาน ผีปลาช่อน

ผู้บอกข้อมูล นางมารีหน๊ะ พัฒนสิงห์ อายุ 54 ปี อาชีพ ทำสวน บ้านเลขที่36/2 หมู่ 8 ตำบล

ขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

เนื้อความนิทาน : บังดลหมานเป็นคนชอบหาปลา ไม่ว่าจะเป็นที่ใด บังดลหมานไม่เคยกลัว เขาเป็นคนไม่กลัวผีที่ไหนที่เขาว่าผีดุบังดลหมานไม่เคยกลัว คืนหนึ่งบังดลหมานออกไปหาปลา บังดลหมานเจอปลาเยอะมากเขาดีใจที่ได้แต่ปลาตัวใหญ่ ๆ พอถึงเที่ยงคืนบังดลหมานจะกลับแล้วเลยสุ่มครั้งสุดท้ายได้ปลาตัวใหญ่มาก แต่พอจับขึ้นมาปลาช่อนตัวนั้นยิ้มตาแดงด้วยความตกใจที่โดนปลาช่อนหลอก เขาได้พูดขึ้นว่า “อ๋อ.. .....”

นัจญมา เสนานิคม ผู้สัมภาษณ์

30 มกราคม 2561

จากเนื้อความนิทานข้างต้นพบว่า นิทานเรื่องผีปลาช่อน กล่าวถึงผีที่มีลักษณะอาการคล้ายคน คือ แสดงอาการยิ้ม ซึ่งความเป็นจริงแล้วไม่มีใครเคยเห็นปลายิ้ม ดังตอนที่ว่า “บังดลหมานเจอปลาเยอะมากเขาดีใจที่ได้แต่ปลาตัวใหญ่ ๆ พอถึงเที่ยงคืนบังดลหมานจะกลับแล้วเลยสุ่มครั้งสุดท้ายได้ปลาตัวใหญ่มากแต่พอจับขึ้นมาปลาช่อนตัวนั้นยิ้มตาแดงด้วยความตกใจที่โดนปลาช่อนหลอก เขาได้พูดขึ้นว่า “อ๋อ.. .....”

1.6 นิทานอธิบายเหตุ

นิทานอธิบายเหตุ เป็นนิทานที่ให้คำตอบเกี่ยวกับความเป็นมาของสิ่งต่าง ๆ และสภาพต่าง ๆ ทั้งที่เกี่ยวกับมนุษย์ สัตว์ พืช และธรรมชาติอื่น ๆ พบจำนวนทั้งหมด 7 เรื่อง ได้แก่ กระต่ายในดวงจันทร์ ตำนานอีกา ทำไมแมวขี้แล้วกลบ งูเหลือมไม่มีพิษ หมากับแมวทำไมทะเลาะกัน ทำไมเสือหางยาว กวางหางสั้น และประวัติผลไม้ทุเรียน

ตัวอย่าง

ชื่อนิทาน ตำนานอีกา

ผู้บอกข้อมูล นาย ธีระเดช เหมเภอ อายุ 42 ปี อาชีพทำสวน บ้านเลขที่ 17 หมู่7 ตำบลขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

เนื้อความนิทาน : นานมาแล้วในสมัยโบราณ มีคนเล่าว่า เดิม ๆ อีกาไม่ได้มีสีดำอย่างที่เห็นในปัจจุบันตรงกัน ข้ามมีขนสีขาวสะอาด เรื่องมันเกิดขึ้นเมื่อครั้งหนึ่งอีกาได้เข้าเฝ้าพระผู้เป็นเจ้าบนสวรรค์ ณ วิมานแมนแห่งนี้เองสัตว์ ต่าง ๆ มาเฝ้าเทพมากมายขณะที่ กำลังประชุมเหล่าสัตว์ต่าง ๆ อยู่นั้น อีกาซึ่งไม่เรียบร้อย ทำเสียงดังให้รำคาญจึงถูกเทพ สาปให้อีกามีสีดำ และลงไปใช้กรรมยัง โลกมนุษย์ มีหน้าที่บอกเวลาในตอนเช้า ๆ

นัจญมา เสนานิคม ผู้สัมภาษณ์
5 กุมภาพันธ์ 2561

จากเนื้อความนิทานข้างต้นแสดงให้เห็นว่า แต่เดิมอีกาไม่ได้มีสีดำเหมือนปัจจุบัน แต่เป็นเพราะว่าเมื่อครั้งหนึ่งอีกาได้เข้าเฝ้าพระผู้เป็นเจ้าบนสวรรค์ ณ วิมานแมนแห่งนี้เองสัตว์ต่าง ๆ มาเฝ้าเทพมากมายขณะที่กำลังประชุมเหล่าสัตว์ต่าง ๆ อยู่นั้น อีกาซึ่งไม่เรียบร้อย ทำเสียงดังให้รำคาญจึงถูกเทพ สาปให้อีกามีสีดำตลอดมา

1.7 นิทานชีวิต

นิทานชีวิต เป็นนิทานเรื่องเล่าที่เคยเกิดขึ้นจริง ที่บ่งบอกถึงชื่อ ฐานะตำแหน่งของตัวละครและสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์ พบจำนวนทั้งหมด 6 เรื่อง ได้แก่ คำสาปแห่งรัก ครูศรีจัน ศรีธนญชัยเลี้ยงน้อง หมอทายแน่ ลูกทรพี และดาโอะจับงู (ดาโอะ คือชื่อคน)

ตัวอย่าง

ชื่อนิทาน ครูศรีจัน

ผู้บอกข้อมูล นาง อาบีบะ บูเส็น อายุ 43 ปี อาชีพทำสวน บ้านเลขที่2 หมู่ 4 ตำบลขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

เนื้อความนิทาน : มีเจ้าพระยาเมืองสงขลามีชื่อว่า เจ้าพระยาวิเชียร มีลูกสาวสองคน ลูกสาวของเจ้าพระยาวิเชียรไปเล่นน้ำที่คลองวาง และพระยาวิเชียรตั้งวัดยักษ์เป็นวัดแรก บัดนั้นลุงศรีจันเป็นลูกศิษย์ของเจ้าอาวาสวัดยักษ์ ลุงศรีจันเป็นลูกศิษย์ของเจ้าอาวาสวัดยักษ์ลุงศรีจันเป็นคนไม่ฉลาดเจ้าอาวาสของวัดยักษ์จะกลับไปกรุงเทพฯ เจ้าอาวาสถามลุงศรีจันว่าจะเอาอะไรบ้าง ลุงศรีจันบอกกับเจ้าอาวาสว่าไม่เอาอะไรแล้วแต่เจ้าอาวาสก็ให้ลูกแก้ววิเศษเวลาต้องการอะไรก็ให้อธิฐาน อยู่มาวันหนึ่งลูกสาวของเจ้าพระยาวิเชียรได้ลงไปเล่นน้ำที่คลองขวางแล้วถูกจระเข้พาไปไว้ในถ้ำ เมื่อเจ้าพระยาทราบก็ประกาศหาผู้ที่มีฝีมือมาช่วยลูกสาว โดยจะยกเมืองให้ครึ่งหนึ่งเมื่อทหารไปประกาศลุงศรีจันก็อาสาไปช่วยแต่ทหารคิดว่าลุงศรีจันเป็นบ้าก็เลยให้มาช่วยลุงศรีจันจะใช้เทียนเท่าต้นมะพร้าว ตะปู 6 นิ้ว/ครึ่งกิโล และเรือ พระยาวิเชียรจึงให้ทหารจัดมาให้ เมื่อครบทั้ง 3 อย่างแล้ว ลุงศรีจันจึงเอาลูกแก้วมาอธิฐานแล้วลงไปต่อสู้กับจระเข้แล้วพาลูกสาวของเจ้าพระยาขึ้นมาอย่างปลอดภัย พระยาวิเชียรจึงถามว่าเจ้าต้องการอะไรเป็นของรางวัล ลุงศรีบอกไม่เอาทหารนึกว่าลุงศรีจันเป็นบ้าจึงบอกให้เอาตะปูที่เหลือมาให้ลุงศรีจันจึงลงไปแล้วทหารก็เจาะเรือทำให้ลุงศรีจันตาย

นัจญมา เสนานิคม ผู้สัมภาษณ์

15 มีนาคม 2561

1.8 นิทานสัตว์

นิทานสัตว์ เป็นนิทานที่มีเนื้อความขนาดสั้น บางเรื่องมีลักษณะเป็นนิทานอธิบายเหตุหรือนิทานสัตว์ด้วย ส่วนใหญ่จะมีตัวละครเป็นสัตว์เอก นิทานสัตว์โดยทั่วไปมักแสดงให้เห็นความฉลาด และความโง่เขลาของสัตว์ในแต่ละชนิดที่แตกต่างกัน โดยสัตว์ที่เป็นตัวเอกมีลักษณะเป็นตัวโกง (Trickster) เที่ยวกลั่นแกล้งเอาเปรียบคนหรือสัตว์ตัว อื่น ๆ พบจำนวนทั้งหมด 6 เรื่อง ได้แก่ ช้างกับงู ลิงกับเต่า แพะกับเสือ ขอทีหนึ่ง ควายกับม้า และนกเหยี่ยวกับลิง

ตัวอย่าง

ชื่อนิทาน ขอทีหนึ่ง

ผู้บอกข้อมูล นายดลเล๊าะ เพ็งหวัง อายุ 65 ปี อาชีพทำสวน บ้านเลขที่ 23 หมู่ 8 ตำบลขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

เนื้อความนิทาน : มีเต่าสาวอยู่ตัวหนึ่งได้เดินเที่ยวแล้วหลงป่าหาทางกลับหนองน้ำไม่ถูก ขณะเดินหาทางอยู่นั้นได้พบเต่าตัวผู้ เต่าตัวผู้บอกว่าขอทีหนึ่งเดี๋ยวบอกทางให้ เต่าสาวก็ยอมว่าแล้วเต่าก็ร่วมเพสกับเต่าสาวแล้วก็บอกทางให้ ต่อมาเต่าสาวก็หลงทางอีกไม่รู้ทางกลับหนองน้ำก็พบกับเต่าตัวผู้อีกตัวถามหาทางกลับหนองน้ำ เต่าผู้นี้ก็บอกว่าขอทีหนึ่งแล้วจะบอกให้เต่าสาวก็ยอม ต่อมาไม่นานเต่าสาวก็ออกลูกมีสองสีคือสีเทาและสีเขียวเหมือนกับเต่าผู้ตัวแรกและตัวที่สองอย่างละครึ่ง

นัจญมา เสนานิคม ผู้สัมภาษณ์

30 มกราคม 2561

2. ภาพสะท้อนทางสังคมวัฒนธรรมที่ปรากฏอยู่ในนิทานชาวบ้าน

ภาพสะท้อนทางสังคมวัฒนธรรมที่ปรากฏอยู่ในนิทานชาวบ้าน ตำบลขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา สามารถสะท้อนสังคมวัฒนธรรมใน 4 ประเด็น ได้แก่ 1. สะท้อนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ 2. ภาพสะท้อนเกี่ยวกับความชื่อ 3. ภาพสะท้อนการใช้ภาษาถิ่น และ 4. ภาพสะท้อนเกี่ยวกับการแต่งกาย ดังนี้

2.1 สะท้อนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยที่สะท้อนให้เห็นในนิทานชาวบ้าน ตำบลขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เป็นชีวิตที่เรียบง่าย สงบ ร่มเย็น ส่วนใหญ่จะดำรงชีวิตด้วยการ

อาศัยธรรมชาติและใช้สอยสิ่งของจากธรรมชาติ นำมาเป็นอาหารและสร้างที่อยู่อาศัย ดังเนื้อเรื่องของนิทานที่สะท้อนชีวิตความเป็นอยู่ของคนใต้โดยเฉพาะชาวบ้านตำบลขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ถิ่นที่อยู่อาศัย การประกอบอาชีพ อาหารการกิน และลักษณะครอบครัว

2.2 ภาพสะท้อนเกี่ยวกับความเชื่อ ความเชื่อเป็นการยอมรับนับถือเชื่อมั่นในสิ่งใดสิ่งหนึ่งทั้งที่มีตัวตน หรือไม่มีตัวตนก็ตามว่าเป็นจริง หรือมีอยู่จริง การยอมรับนับถือนี้อาจจะมีหลักฐานอย่างเพียงพอที่พิสูจน์ได้หรืออาจไม่มีหลักฐานที่จะนำมาใช้พิสูจน์ให้เห็นจริงเกี่ยวกับสิ่งนั้นก็ได้ ความเชื่อต่อสิ่งต่าง ๆ มีปรากฏให้เห็นแทบทุกถิ่นของไทย เป็นความเชื่อที่มีมาแต่โบราณ ในทุกวันนี้ยังคงมีอิทธิพลต่อการกระทำของชาวบ้าน เป็นสิ่งที่อาจถือได้ว่าเป็นประเพณีอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ แต่ยากที่จะสูญหายไปทั้งหมด แม้ว่าในปัจจุบันสภาพสังคมเจริญก้าวหน้าขึ้น ความรู้ทางวิทยาศาสตร์สามารถที่จะอธิบายกับสิ่งที่เป็นสาเหตุของการเกิดปรากฏการณ์ทางธรรมชาติได้เป็นอย่างดี แต่ยังคงมีความเชื่อว่าเกิดจากอำนาจของผีสางเทวดา ทำให้เป็นไปการเรียนรู้ความเชื่อของคนไทยในอดีตช่วยให้เราเข้าใจความเชื่อ และการกระทำของคนในปัจจุบันได้ดีขึ้น นิทานชาวบ้าน ตำบลขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา สะท้อนเกี่ยวกับความเชื่อ สามารถจำแนกออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม ความเชื่อเรื่องผี และความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธ์

2.3 ภาพสะท้อนการใช้ภาษาถิ่น ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสารและเป็นวัฒนธรรมที่มีคุณค่าของคนในสังคม ภาษายังมีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่นนั้นๆ ด้วย เช่น ภาษาไทยถิ่นเหนือ ภาษาไทยถิ่นอีสาน และภาษาไทยถิ่นใต้ เป็นต้น ดังที่ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายของภาษาถิ่นไว้ว่า ภาษาเฉพาะของท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งที่มีรูปลักษณะเฉพาะตัวทั้งถ้อยคำและสำเนียง

ภาษาถิ่น จึงถือได้ว่าเป็นภาษาของท้องถิ่นนั้น ๆ มีรูปแบบเฉพาะตัวทั้งในด้านของถ้อยคำและน้ำเสียงที่ใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารกันในท้องถิ่นและท้องถิ่นใกล้เคียง จากการศึกษานิทานชาวบ้านตำบลขุนตัดหาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา พบว่ามีการใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ และภาษามลายูถิ่น ที่มีความน่าสนใจอยู่หลายเรื่อง เช่น นิทานเรื่องคันเหา ที่มีการใช้ถ้อยคำที่บ่งบอกถึงภาษาไทยถิ่นใต้ ได้แก่ คำว่า หาเห่า และ เหานอน ซึ่งสองคำนี้ถ้าไม่เข้าใจบริบทก่อน จะทำให้ความหมายนั้นเปลี่ยนไป กล่าวคือ คำว่า หาเห่า หมายถึง การหาสัตว์ชนิดหนึ่งที่อาศัยอยู่บริเวณที่มีขนหรือผมที่อยู่บนศีรษะของคน ส่วนคำว่า เหานอน เป็นคำกริยาที่แสดงถึงอาการง่วงนอน ชาวบ้านตำบนขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ใช้คำว่า เหานอน ซึ่งหมายถึง อาการง่วงนอนนั่นเอง

เนื่องจากบริเวณตำบลขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เป็นบริเวณที่มีอาณาเขตติดกับจังหวัดปัตตานี มีการรับอิทธิพลการใช้ภาษามลายูเข้ามาในท้องถิ่น ส่วนมากจะเป็นคำที่ใช้เรียกสัตว์ สิ่งของ เป็นคำที่มีความหมายที่สามารถเข้าใจได้ง่าย ซึ่งจากการศึกษานิทานชาวบ้านตำบลขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา มีการรับอิทธิพลภาษามลายู เช่น คำว่า บาบี แปลว่า หมู เป็นการเล่านิทานที่ใช้คำศัพท์ภาษามลายูในการเล่านิทาน และคำว่า รายา ซึ่งแปลว่า ราชา เป็นการเพิ่มอรรถรสในการเล่านิทาน จากนิทานที่ใช้คำศัพท์ภาษาไทยที่เข้าใจง่าย เป็นการเล่นคำ โดยนำคำภาษาของท้องถิ่นใกล้เคียงมาเล่าเป็นนิทาน และเป็นการบ่งบอกถึงการยอมรับภาษาถิ่นของถิ่นอื่น ๆ อีกด้วย

ชาวบ้านในพื้นที่ตำบลขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ ที่เป็นการบ่งบอกถึงเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของตนเอง และมีการยอมรับอิทธิพลของภาษามลายูถิ่น ซึ่งเป็นภาษาที่ใช้ในการสื่อสารของพื้นที่ใกล้เคียง นอกจากนี้ยังเป็นการบ่งบอกว่าชาวบ้านในตำบลขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เป็นหมู่บ้านที่มีความสงบสุข และสามารถอยู่ร่วมกับชุมชนใกล้เคียงอย่างมีความสุข โดยผ่านการยอมรับความแตกต่างทางด้านการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน

2.4 ภาพสะท้อนเกี่ยวกับการแต่งกาย การแต่งกายเป็นการแสดงถึงเอกลักษณ์ประจำถิ่นอย่างหนึ่ง และเป็นการแสดงออกถึงค่านิยมที่ดีงามตามประเพณีวัฒนธรรมของสังคมนั้น ๆ เราจะเห็นจากนิทานชาวบ้านตำบลขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ที่กล่าวถึงลักษณะการแต่งกายของชาวบ้าน เนื่องจากตำบลขุนตัดหวายเป็นตำบลที่มีทั้งชาวไทยพุทธและไทยมุสลิม ดังนั้นการแต่งกายจะมีหลากหลายแบบ เช่นการแต่งกายของ คนเฒ่าคนแก่ จะแต่งตัว ง่าย ๆ สบาย ๆ ผู้ชายจะใส่ผ้าถุง ไม่ใส่เสื้อ มีผ้าขาวม้าพาดบ่า ส่วนผู้หญิงจะนุ่งผ้าถุงใส่เสื้อแขนยาว มีผ้าคาดบนหัว

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ประเภทนิทานชาวบ้าน ตำบลขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ทำให้เห็นว่าชาวบ้านตำบลขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่ให้ความสนใจเกี่ยวกับนิทานประเภทคติมากที่สุด ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นว่าชาวบ้านตำบลขุนตัดหวายนิยมเล่านิทานที่ให้คติสอนใจในเรื่องความซื่อสัตย์ เรื่องความขยันหมั่นเพียร และเรื่องความกตัญญู ชาวบ้านตำบลขุนตัดหวายมักจะนำนิทานมาใช้เป็นสื่อในการสอนเรื่องราวต่าง ๆ แก่ลูกหลาน เพื่อเป็นอุทาหรณ์สอนใจ และยังมีนิทานที่พบมากอีกประเภทหนึ่งคือ นิทานประเภทมุขตลก ชาวบ้านตำบลขุนตัดหวาย ส่วนใหญ่นิยมนำเรื่องเพศมาเล่าเพื่อความสนุกสนาน แต่อีกนัยหนึ่งอาจจะมองว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องต้องห้ามที่ไม่สามารถทำได้จริงในชีวิต เช่น เรื่องของลูกเขยกับแม่ยาย แต่พอเป็นนิทานสามารถนำมาเล่าได้เพื่อความผ่อนคลายได้ นิทานที่พบรองลงมาคือ ประเภทนิทานมหัศจรรย์ ส่วนใหญ่จะเล่าเรื่องสนุกสนานเป็นเรื่องเหนือความเป็นจริงที่ทำให้ผู้ฟังเกิดความเพลิดเพลินใจ ส่วนนิทานประจำถิ่นส่วนใหญ่จะเล่าเพื่อใช้อธิบายความเป็นมาของสถานที่ต่าง ๆ ในตำบลขุนตัดหวาย ซึ่งจะทำให้ชาวบ้านได้รู้จักประวัติความเป็นมาของสถานที่ และทำให้เกิดความรักในท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น เนื่องจากมีการรับรู้ที่ร่วมกัน

ภาพสะท้อนทางสังคมวัฒนธรรมที่ปรากฏในนิทานชาวบ้านตำบลขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา พบว่านิทานได้สะท้อนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ชาวบ้านตำบลขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา โดยเฉพาะการประกอบอาชีพเกษตรกรรมและการพึ่งพาธรรมชาติ คือ แหล่งน้ำ ป่าไม้ มีอาหารการกินที่อุดมสมบูรณ์ โดยได้จากธรรมชาติรอบชุมชน ภาพสะท้อนเหล่านี้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ชาวบ้านตำบลขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา มีชีวิตอย่างพอเพียง และพอประมาณ มีธรรมชาติและพื้นที่ทำกินอุดมสมบูรณ์ ทำนา ทำไร่ ทำสวน จับสัตว์น้ำ ชาวบ้านจึงมีชีวิตที่เรียบง่ายและสุขสบาย ด้านภาพสะท้อนเกี่ยวกับความเชื่อ แสดงให้เห็นว่า ชาวบ้านยังคงให้ความสำคัญกับความเชื่อในเรื่องเกี่ยวกับศาสนา สิ่งศักดิ์สิทธิ์ และผี โดยจะนำความเชื่อเหล่านี้มาเล่าขานสืบต่อกันผ่านวรรณกรรมนิทาน ด้านภาพสะท้อนการใช้ภาษาถิ่นสะท้อนให้เห็นว่าชาวบ้านตำบลขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ใช้ภาษาไทยถิ่นใต้สื่อสารในชีวิตประจำวัน เมื่อนำภาษาไทยถิ่นใต้มาเล่าเป็นนิทาน ทำให้เกิดความจรรโลงใจ และยังปรากฏเป็นมุขตลกที่เกิดจากความเข้าใจคลาดเคลื่อนในการใช้ภาษาถิ่นใต้ และสุดท้าย ภาพสะท้อนเกี่ยวกับการแต่งกาย ซึ่งการแต่งกายเป็นการแสดงถึงเอกลักษณ์ประจำถิ่นอย่างหนึ่ง และยังเป็นการแสดงออกถึงค่านิยมที่ดีงามตามประเพณีวัฒนธรรมของสังคมนั้น ๆ ในนิทานชาวบ้านตำบลขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา กล่าวถึงลักษณะการแต่งกายของชาวบ้านที่หลากหลาย เช่น การแต่งกายของ คนเฒ่าคนแก่ จะแต่งตัวง่าย ๆ สบาย ๆ ผู้ชายจะใส่ผ้าถุง ไม่ใส่เสื้อ มีผ้าขาวม้าพาดบ่า ส่วนผู้หญิงจะนุ่งผ้าถุงใส่เสื้อแขนยาว มีผ้าคาดบนหัว

คุณค่านิทานชาวบ้านที่สะท้อนทางสังคมวัฒนธรรมที่ปรากฏในนิทานชาวบ้านตำบลขุนตัดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เป็นการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และการดำเนินชีวิต มีประโยชน์ต่อผู้อ่านและผู้ฟัง นิทานพื้นบ้านเป็นเครื่องมือให้การศึกษาและอบรมระเบียบสังคม [6] นอกจากนิทานพื้นบ้านให้ความบันเทิง ยังมีบทบาทและคุณค่าเป็นเครื่องมืออบรมสั่งสอนที่ให้ผลดีกว่าการสั่งสอนโดยตรง โดยถ่ายทอดความรู้

ความคิด วิถีชีวิตของคนรุ่นหนึ่ง สิ่งสำคัญคือ นิทานเหล่านี้ เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญของท้องถิ่น เป็นเอกลักษณ์ และประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น ที่คนรุ่นต่อมา ควรจะศึกษานิทานชาวบ้าน เพื่อเรียนรู้ และเข้าใจสังคมท้องถิ่นได้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

[1] วิเชียร ณ นคร. (2531). **รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษานิทานพื้นบ้านจังหวัดนครศรีธรรมราช**. นครศรีธรรมราช : วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช.

[2] กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2518). **คติชาวบ้าน**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

[3] วาสนา ปัญญาเลย. (2540). **วิเคราะห์จริยธรรมในนิทานพื้นบ้านล้านนา**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษ). พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.

[4] ประคอง นิมมานเหมินท์. (2543). **นิทานพื้นบ้านศึกษา**. กรุงเทพฯ : โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

[5] เสน่ห์ บุญยรัตน์. (2527). **คติชนวิทยา.** พิษณุโลก : ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยพิบูลสงคราม พิษณุโลก.

[6] ศิราพร ฐิตะฐาน ณ ถลาง. (2537). **ในท้องถิ่นมีนิทานและการละเล่นคนไทยการศึกษาคติชนในบริบททางสังคมไทย**. กรุงเทพมหานคร: มติชน.

ภาพสะท้อนทางสังคมวัฒนธรรมของชาวใต้ในนิทานพื้นบ้านจากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ พ.ศ. 2542

Socio-cultural Images of Southerners as Exhibited in Folktales In Encyclopedia of Southern Thai Culture

เบญจพร ฉิมเมือง[1*] สมิทธ์ชาต์ พุมมา[2] อลิสา คุ่มเคี่ยม[3] พัชลินจ์ จีนนุ่น[1]

Benjaporn Chimmeang[1] * Samithcha Pumma[2] Alisa Kumkium[3] Phatchalin Jeennoon[4]

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนทางสังคมวัฒนธรรมของชาวใต้ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน จากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ พ.ศ. 2542 ตั้งแต่เล่มที่ 1-18 คัดเลือกเฉพาะเรื่องที่ปรากฏภาพสะท้อนทางสังคมวัฒนธรรมของชาวใต้เด่นชัด โดยพิจารณาจากตัวละคร เหตุการณ์ สถานที่ และบริบทสังคมที่ปรากฏในเรื่อง รวมทั้งสิ้น 69 เรื่อง ผลการศึกษาพบว่านิทานพื้นบ้าน จากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ พ.ศ. 2542 ปรากฏภาพสะท้อนทางสังคมวัฒนธรรมของชาวใต้ 7 ด้าน ได้แก่ 1) ภาพสะท้อนด้านการประกอบอาชีพ 2) ภาพสะท้อนด้านภูมิศาสตร์ 3) ภาพสะท้อนด้านความเชื่อ 4) ภาพสะท้อนด้านศิลปะการแสดง 5) ภาพสะท้อนด้านการเล่นของเด็กในภาคใต้ 6) ภาพสะท้อนด้านภาษาถิ่นใต้ และ 7) ภาพสะท้อนด้านอุปนิสัยของชาวใต้ จากการที่นิทานพื้นบ้านสะท้อนให้เห็นถึงสังคมวัฒนธรรมของชาวใต้ในหลากหลายแง่มุมนี้ จึงสามารถกล่าวได้ว่านิทานพื้นบ้านเป็นแหล่งรวมวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในสังคมภาคใต้ และทำให้ผู้วิจัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมวัฒนธรรมของชาวใต้ในสมัยก่อนได้แจ่มชัดมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : ภาพสะท้อนทางสังคมวัฒนธรรม, นิทานพื้นบ้านภาคใต้, สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้

Abstract

This study aimed to analyze socio-cultural images of Southerners as exhibited in folktales in the B.E. ๒๕๔๒ Encyclopedia of Southern Thai Culture, Volume ๑- ๑๘. Sixty – nine folktales exhibiting distinctive socio-cultural images were selected using characters, situations, places and social context in the tales as criteria. The study found that folktales in the B.E. ๒๕๔๒ Encyclopedia of Southern Thai Culture exhibited ๗ socio-cultural images including๑) occupation image, ๒) geographical features image, ๓) belief image, ๔) performance image, ๕) fun play of children in southern Thailand image, ๖) Southern Thai dialect image, and ๗) habitual characteristics of the people in the south. It was concluded, based on socio-cultural images of the people in southern Thailand exhibited in the folktales,

[1] นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

[2] ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

[3] อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

[4] ผศ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

[*] Corresponding author: Ter.: 0878379885. E-mail address: nongmiw_inlove@hotmail.com

that the folktales served as a resource that reflected paths of lives of the people in southern Thailand. They also made the researcher learn and understand more clearly about society and culture of the people in southern Thailand in the old days.

Keyword: socio-cultural images, folktales of southern Thailand, Encyclopedia of Southern Thai Culture

บทนำ

สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ พ.ศ. 2542 เป็นหนังสือที่รวบรวมความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตของชาวใต้ โดยมีการจัดหมวดความรู้ไว้อย่างครบถ้วน ได้แก่ ความเชื่อ ประเพณี อาชีพ เครื่องมือเครื่องใช้ ประวัติศาสตร์ การปกครอง อาหารการกิน การแต่งกาย ศิลปกรรม ศิลปะการแสดงการละเล่น สถานที่ กลุ่มชาติพันธุ์ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บุคคลสำคัญ ภาษา วรรณกรรม รวมไปถึงตำนานและนิทานพื้นบ้าน

นิทานพื้นบ้านเป็นวรรณกรรมมุขปาฐะที่มีการถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งไปสู่รุ่นหนึ่ง ซึ่งส่วนใหญ่มีเป้าหมายหลักเพื่อความบันเทิงใจแก่ผู้ฟัง ดังที่ ประคอง นิมมานเหมินท์ [1] กล่าวว่า เมื่อมนุษย์อยู่ในสังคมย่อมมีปัญหาหลายอย่าง เช่น ความยากจน ความเหนื่อยกายเหนื่อยใจ ความรู้สึกไม่มั่นคงปลอดภัย ซึ่งอาจเกิดขึ้นตามสภาพร่างกายหรือจิตใจของมนุษย์ บางครั้งเกิดจากสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ บางครั้งเกิดจากวิถีชีวิตที่มีความกดดันจากสังคม ในกรณีเหล่านี้นิทานจะมีบทบาทในการบรรเทาความรู้สึก ความเก็บกดทางอารมณ์และช่วยคลี่คลายความคับข้องใจได้เป็นอันมากโดยตัวละครที่สมมุติขึ้นในนิทานทำหน้าที่คลี่คลายความรู้สึกนั้นแทนสมาชิกในสังคม

นิทานพื้นบ้านแสดงให้เห็นถึงสติปัญญาและจินตนาการของผู้คนในสังคม โดยการนำเอาประสบการณ์ต่าง ๆ ของผู้เล่ามาผูกเป็นเรื่องราวและเล่าสู่กันฟังต่อ ๆ กันมา ดังที่ พรศักดิ์ พรหมแก้ว [2] กล่าวว่า มนุษย์รู้จักผูกเรื่องขึ้นเป็นนิทานเล่าสู่กันฟังมาช้านานแล้ว ตั้งแต่สมัยที่มนุษย์รู้จักรวมกลุ่มกันเป็นสังคม เพราะนิทานเป็นรูปแบบนันทนาการที่ไม่ซับซ้อนนัก และสามารถสนองภาวะธรรมชาติของมนุษย์ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยที่มนุษย์รู้จักใช้ “ภาษาพูด” สื่อความกัน ซึ่งก่อให้เกิดการสื่อสารสะดวกขึ้น ความนิยมในการเล่าและฟังนิทานก็ย่อมมีมากขึ้นจะเห็นได้ว่าในสังคมต่าง ๆ มักจะมีนิทานเก่าแก่ประจำสังคมของตน นิทานจึงเป็นวัฒนธรรมทางความคิดที่ได้รับการสั่งสมและสืบต่อกันมาช้านาน ทุกชนชั้นของสังคม ตั้งแต่สามัญชนจนถึงกษัตริย์

แม้ว่านิทานพื้นบ้านจะเป็นเรื่องของจินตนาการ แต่เนื่องจากผู้เล่านิทานเป็นสมาชิกของสังคม นิทานพื้นบ้านจึงสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณีตลอดจนทัศนคติความคิดเห็นของคนในสังคมนั้น ๆ ดังที่ เสน่หา บุณยรักษ์ [3] กล่าวว่า ในนิทานจะบอกถึงขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ ความเป็นอยู่ การประพฤติปฏิบัติ และระดับศีลธรรมจรรยา จากเนื้อเรื่องที่แทรกสิ่งเหล่านั้นไว้ จะทำให้ผู้ศึกษามองเห็นภาพชีวิตของกลุ่มชนต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน

นอกจากนี้ เสาวลักษณ์ อนันตศานต์ [4] กล่าวสอดคล้องกันว่า “การศึกษานิทานพื้นบ้านทำให้สามารถเข้าใจในสภาพสังคม วิถีชีวิต ความเชื่อ และค่านิยม สามารถนำมาใช้งานในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างสัมพันธภาพอันดีของคนในสังคม ให้อยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข ตลอดจนเป็นแนวทางในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติด้านหนึ่งอีกด้วย นิทานทำหน้าที่ตอบสนองความต้องการต่อบุคคลและสังคม ช่วยให้สังคมมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยสม่ำเสมอ ช่วยอธิบายความหมายเพื่อตีความค่านิยมของสังคม ทั้งยังเป็น

บันทึกประวัติศาสตร์และประเพณีของสังคมด้วย” ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า นิทานพื้นบ้านเปรียบเสมือนกระจกสะท้อนสังคมวัฒนธรรมในพื้นที่ที่นิทานเรื่องนั้น ๆ เกิดขึ้น

นิทานพื้นบ้านจากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ พ.ศ. 2542 สะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคมวัฒนธรรมของผู้คนในพื้นที่ชนบททางภาคใต้ เช่น สะท้อนด้านการประกอบอาชีพที่สำคัญของชาวใต้ นั่นคือการทำประมง ซึ่งภาคใต้มีลักษณะภูมิประเทศที่เป็นทะเลทั้งทางฝั่งตะวันตกและตะวันออก ประชากรในภาคใต้จึงประกอบอาชีพทางการประมงเป็นอาชีพสำคัญ ดังตัวอย่าง

> “ นานมาแล้วมีชายคนหนึ่ง มีอาชีพหาปลาขายโดยการทอดแหตามชายทะเล อยู่มาวันหนึ่งชายคนนั้นออกทอดแหตามปกติ แต่ทอดอยู่นานเท่าไหร่ก็ไม่ได้ปลาเลย เหนื่อยจนตาลาย เห็นผิวน้ำไหว ๆ ก็เหวี่ยงแหลงไปด้วยความมั่นใจว่าติดปลาแน่ๆ ครั้นสาวแหขึ้นมา ปรากฏว่าติดตะปูมาเพียงตัวเดียว ”
>
> (เกาะตาปู : 418)

นอกจากนี้แล้วนิทานในสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ พ.ศ. 2542 ยังสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา โดยความสัมพันธ์ระหว่างชาวใต้กับพุทธศาสนาที่มองเห็นได้เด่นชัดตลอดมา คือชาวบ้านกับวัด ชาวใต้ถือว่าวัดเป็นศูนย์รวมของสังคม เป็นแหล่งวิทยาการแขนงต่าง ๆ และเป็นที่พึ่งทางจิตใจ ชาวใต้จึงนิยมสร้างวัด นิยมให้ลูกหลานเข้าไปศึกษาและปรารถนาอยากให้ลูกหลานได้บวช ดังตัวอย่าง “เศรษฐีหม้ายคนหนึ่งรักลูกชายของแกมาก ได้พาลูกชายไปฝากเรียนที่วัดซึ่งแกเคยบวช เมื่อลูกชายโตเป็นหนุ่มก็ให้บวชที่วัดนั้น โดยที่เศรษฐีคอยถวายอาหารเป็นประจำ ต่อมาลูกชายเห็นว่าพ่อแก่มากแล้วจึงคิดสึกออกมาช่วยพ่อทำงาน” (นินทากาเล : 3797)

ทั้งนี้นิทานพื้นบ้านจากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ พ.ศ. 2542 ยังสะท้อนในด้านอื่น ๆ อีก เช่นภาพสะท้อนด้านอุปนิสัยของชาวใต้ ภาพสะท้อนด้านศิลปะการแสดง ภาพสะท้อนด้านการเล่นของเด็กในภาคใต้ และภาพสะท้อนด้านภาษาถิ่นใต้

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาภาพสะท้อนทางสังคมวัฒนธรรมของชาวใต้ เนื่องจากนิทานในสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ พ.ศ. 2542 มีการสะท้อนสังคมวัฒนธรรมภาคใต้ในหลายด้านดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงอยากศึกษาให้ละเอียดลึกซึ้งลงไป ซึ่งการศึกษาครั้งนี้จะก่อให้เกิดความรู้ และความเข้าใจถึงสภาพสังคมวัฒนธรรม ตลอดจนเป็นการอนุรักษ์นิทานพื้นบ้านและวัฒนธรรมภาคใต้ในทางหนึ่ง ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะศึกษาภาพสะท้อนทางสังคมวัฒนธรรมในนิทานพื้นบ้าน จากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ พ.ศ. 2542

วิธีการวิจัย

1. ขั้นเตรียมและเก็บรวบรวมข้อมูล
   - 1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้
     - 1.1.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทานพื้นบ้าน
     - 1.1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสังคมวัฒนธรรมภาคใต้
     - 1.1.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพสะท้อนทางสังคมวัฒนธรรมในนิทานพื้นบ้าน
   - 1.2 เก็บรวบรวมข้อมูลนิทานพื้นบ้าน จากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ พ.ศ. 2542
2. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ภาพสะท้อนทางสังคมวัฒนธรรมของชาวใต้ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน จากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ พ.ศ. 2542 ตามที่กำหนดไว้ในขอบเขตด้านเนื้อหา

3. ขั้นสรุปการศึกษา

3.1 สรุปผลการศึกษาและอภิปรายผลการศึกษา

3.2 ข้อเสนอแนะ

4. ขั้นเสนอผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาภาพสะท้อนทางสังคมวัฒนธรรมของชาวใต้ในนิทานพื้นบ้าน จากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ พ.ศ. 2542 ด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าภาพสะท้อนทางสังคมวัฒนธรรมของชาวใต้ที่ปรากฏในสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ พ.ศ. 2542 มีทั้งสิ้น 7 ด้าน ได้แก่ ภาพสะท้อนด้านการประกอบอาชีพ ภาพสะท้อนด้านภูมิศาสตร์ ภาพสะท้อนด้านความเชื่อ ภาพสะท้อนด้านศิลปะการแสดง ภาพสะท้อนด้านการเล่นของเด็กในภาคใต้ ภาพสะท้อนด้านภาษาถิ่นใต้ และภาพสะท้อนด้านอุปนิสัยของชาวใต้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ภาพสะท้อนด้านการประกอบอาชีพ

การประกอบอาชีพของชาวใต้ มีลักษณะทางภูมิศาสตร์เป็นปัจจัยสำคัญ ซึ่งนิทานพื้นบ้าน จากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ พ.ศ. 2542 สะท้อนให้เห็นว่าชาวใต้มีการประกอบอาชีพที่หลากหลาย ได้แก่ การทำนา การหาของป่า การค้าขาย การทำประมง การเลี้ยงสัตว์ และการทำสวน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 การทำนา

ชาวใต้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีลักษณะภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบจะมีอาชีพหลัก คือ การทำนา ซึ่งนิทานพื้นบ้าน จากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ พ.ศ. 2542 ที่สะท้อนอาชีพการทำนาของชาวใต้มีทั้งสิ้น 12 เรื่อง ได้แก่ 1) เรื่องกระด้งพูดได้ 2) เรื่องแก่นข้าว 3) เรื่องเขาเมือง4) ธุระไม่ใช่ 5) เรื่องปากคนยาวกว่าปากกา 6) เรื่องผีหลังกลวง 7) เรื่องพังพการ 8) เรื่องม้าราคาดี-คนราคาดี 9) เรื่องแม่ควายผู้น่าสงสาร 10) เรื่องวัวกับม้าเจ้าเล่ห์ 11) เสียงร้องจากเมล็ดข้าว และ 12) หนวกกันทั้งบ้าน ดังตัวอย่าง “ มีชาวนา 2 คนผัวเมียก่อร่างสร้างตัวจนเป็นเศรษฐี มีนาเป็น พัน ๆ ไร่ มีคนงานฝ่ายต่าง ๆ หลายฝ่ายช่วยทำนา เมื่อขายข้าวได้ เศรษฐีก็เอาเงินไปจ้างคนงานเหล่านี้ ” (ธุระไม่ใช่ : 3568)

ตัวอย่างข้างต้น ในตอนที่กล่าวว่า เศรษฐีร่ำรวยจากการทำนา และมีที่นาเป็นพัน ๆ ไร่ สะท้อนให้เห็นว่าชาวใต้ในอดีตมีการทำนาเป็นอาชีพหลัก และนิยมทำกันเป็นจำนวนมากเพราะข้าวเป็นอาหารหลักของชาวใต้ อีกทั้งยังเป็นการหารายได้เพื่อใช้จ่ายในครอบครัว

1.2 การหาของป่า

ภาคใต้เป็นภาคที่มีความอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้ชาวใต้มีการเข้าป่าเพื่อไปหาของป่ามาใช้ประโยชน์ ซึ่งนิทานพื้นบ้านจากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้พ.ศ. 2542 ที่สะท้อนให้เห็นอาชีพการหาของป่า มีทั้งสิ้น 11 เรื่อง ได้แก่ 1) เรื่องกระด้งพูดได้2) เรื่องกระต่ายบนดวงจันทร์ 3) เรื่องคนขี้ลืม 4) เรื่องใจดีสู้หมี 5) เรื่องใจดีสู้เสือ 6) เรื่องไชชายคอนรอก 7) เรื่องตากับ

ยาย 8) เรื่องถางป่าในเปรว 9) เรื่องเรื่องนายแรง 10) เรื่องสมบัติของพ่อ และ 11) เรื่องเสือลาย ดังตัวอย่าง “ นานมาแล้วมีตาแก่คนหนึ่งไปตัดหวายในป่า เพื่อนำมาทำเครื่องเรือน” (ใจดีสู้เสือ : 1791)

ตัวอย่างข้างต้น การที่ตาคนนี้เข้าไปตัดหวายในป่า เพื่อนำมาทำเครื่องเรือน สะท้อนให้เห็นการประกอบอาชีพตัดหวายของคนใต้ในอดีต เพราะหวายสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างหลากหลาย เช่น เอามาสาน เพื่อทำเครื่องใช้ในครัวเรือน หรือเอามาฟั่นเป็นเชือกขนาดต่าง ๆ ไว้ใช้ล่ามวัว ล่ามควาย เป็นต้น ชาวใต้ในอดีตจึงนิยมตัดหวายเป็นอาชีพกันมาก

1.3 การค้าขาย

ภาคใต้มีลักษณะภูมิประเทศที่ติดกับทะเล ทำให้ภาคใต้มีความเจริญรุ่งเรืองเป็นเมืองท่าและมีการติดต่อค้าขายกับต่างชาติ ซึ่งนิทานพื้นบ้านจากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ พ.ศ. 2542 ที่สะท้อนให้เห็นว่าชาวใต้มีการติดต่อค้าขายกับต่างชาติ มีทั้งสิ้น 5 เรื่อง ได้แก่ 1) เรื่องเกาะสี่เกาะห้า 2) เรื่องเขาเมือง 3) เรื่องนายแรง 4) เรื่องศาลเจ้ามะม่วง และ 5) เรื่องอย่าขี้คร้าน ดังตัวอย่าง “ เมื่อลูกชายโตขึ้นบังเอิญไปได้บุตรสาวของเศรษฐี ซึ่งอยู่ต่างเมืองกันมาเป็นภรรยา เศรษฐีมีเรือใหญ่หลายลำสำหรับเที่ยวค้าขายในต่างแดน ลูกชายของตายายก็ได้รับมรดกจากพ่อตา ประกอบอาชีพโดยการเดินเรือเที่ยวค้าขายไปต่างแดน ” (ศาลเจ้ามะม่วง : 7316)

ตัวอย่างข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่า ชาวใต้มีการติดต่อค้าขายกับต่างชาติมาอย่างยาวนานซึ่งในการเดินทางไปค้าขายยังต่างเมืองนั้น ชาวใต้ใช้เรือสำเภาเป็นพาหนะในการขนสินค้า และการที่พ่อตาของชายผู้นี้มีฐานะร่ำรวย ยังสะท้อนให้เห็นว่าการค้าขายกับต่างชาติ ส่งผลให้ชาวใต้เป็นผู้ที่มีฐานะมั่งคั่งร่ำรวยกว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในภาคอื่น ๆ

1.4 การทำประมง

การทำประมงเป็นการทำมาหากินจากการจับสัตว์น้ำด้วยวิธีการต่าง ๆ ซึ่งในนิทานพื้นบ้านจากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ พ.ศ. 2542 มีการสะท้อนให้เห็นการประกอบอาชีพประมงของชาวใต้ทั้งสิ้น 4 เรื่อง ได้แก่ 1) เรื่องเกาะตาปู 2) เรื่องขอนคลาน 3) เรื่องงูเหลือมและ 4) เรื่องแรงอธิษฐานของปลาหมอ ดังตัวอย่าง “ นานมาแล้วมีชายคนหนึ่ง มีอาชีพหาปลาโดยการทอดแหตามชายทะเลอยู่มาวันหนึ่งชายคนนั้นออกทอดแหตามปกติ แต่ทอดอยู่นานเท่าไหร่ก็ไม่ได้ปลาเลย เหนื่อยจนตาลาย เห็นผิวน้ำไหว ๆ ก็เหวี่ยงแหลงไปด้วยความมั่นใจว่าติดปลาแน่ ๆ ครั้นสาวแหขึ้นมา ปรากฏว่าติดตะปูเพียงตัวเดียว แกโมโหมากหยิบตะปูเหวี่ยงลงน้ำไป ” (เกาะตาปู : 518)

ตัวอย่างข้างต้น การที่ชายคนนี้ไปหาปลาบริเวณชายฝั่งทะเล เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการทำประมงชายฝั่งของชาวใต้ และยังสะท้อนให้เห็นอีกหนึ่งวิธีที่ใช้ในการหาปลา คือ การทอดแหซึ่งแหเป็นเครื่องมือจับปลาชนิดหนึ่ง มีลักษณะเป็นตาข่าย มีจอมอยู่ตรงกลางแล้วค่อย ๆ แผ่ออกเป็นวงกลม ตีนแหถ่วงด้วยลูกตะกั่วเพื่อให้มีน้ำหนักในการทอดลงน้ำเพื่อหาปลา ซึ่งชาวบ้านในสมัยก่อนมีการหาปลาเพียงเพื่อนำมาเป็นอาหารในครอบครัว

1.5 การเลี้ยงสัตว์

ในสมัยที่ยังไม่มีเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ทันสมัย ชาวใต้มีการเลี้ยงสัตว์ไว้เพื่อใช้การงานซึ่งนิทานพื้นบ้านจากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ พ.ศ. 2542 มีการสะท้อนให้เห็นอาชีพการเลี้ยงสัตว์ รวมทั้งสิ้น 3 เรื่อง ได้แก่ 1) เรื่องพังพการ 2) เรื่องวัวกับม้าเจ้าเล่ห์ และ 3) เรื่องเสือสางรางโกง ดังตัวอย่าง

> " มีเศรษฐีคนหนึ่งเลี้ยงวัวและม้าไว้มากมาย ได้สร้างคอกและคอกม้าติดกัน คืนหนึ่งวัวพูดกับม้าว่ามันทำงานหนัก ต้องไถนาอยู่ตลอดเวลา ส่วนม้านั้นสบาย นาน ๆ เขาจะขี่ไปไหนสักครั้ง ม้าแนะวัวว่า ถ้าอยากให้สบายก็ทำเป็นเจ็บป่วยเสีย ขณะที่ม้าเจ้าเล่ห์แนะหัวอยู่นั้นเศรษฐีก็แอบฟังอยู่ เศรษฐีก็คิดจะแกล้งม้าให้เข็ด เมื่อวัวทำเป็นง่อย เศรษฐีก็เอาม้าไปไถนาแทนวัว ม้าก็ได้รับความลำบาก เพราะไม่เคยไถนา ตกค่ำลง ม้าก็พูดกับวัวว่าให้วัวไปไถนาเหมือนเดิมเถิด ไม่เช่นนั้นแล้วเศรษฐีอาจจะขายหรือฆ่าวัวเสีย ตกลงวัวและม้าก็ทำหน้าที่ของตนเหมือนเดิม "
>
> (วัวกับม้าเจ้าเล่ห์ : 7168)

ตัวอย่างข้างต้น การที่เศรษฐีเลี้ยงม้าไว้สำหรับใช้ขี่เป็นพาหนะในการเดินทางไปในที่ต่าง ๆ และมีการเลี้ยงวัวไว้ช่วยในการไถนา สะท้อนให้เห็นว่าคนใต้มีการเลี้ยงสัตว์ไว้สำหรับใช้งาน

1.6 การทำสวน

ภาคใต้มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่สูง ๆ ต่ำ ๆ มีฝนชุก การระบายน้ำดีจึงทำให้เหมาะสำหรับการทำสวน ซึ่งนิทานพื้นบ้านจากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ พ.ศ. 2542 สะท้อนให้เห็นอาชีพการทำสวนผัก และสวนกล้วยในนิทาน ทั้งสิ้น 2 เรื่อง ได้แก่ 1) เรื่องกล้วยสองปลี และ 2) เรื่องตาแขนปม ดังตัวอย่าง

> "มันจึงได้ปลูกกล้วยเสียเองอย่างมากมายหลายชนิด และได้ดูแลไร่กล้วยเป็นอย่างดีเช่น ใส่ปุ๋ย และเอาใจใส่ต้นกล้วยทุกอย่างเป็นพิเศษ เพื่อต้องการให้ต้นกล้วยออกปลีสองปลีให้ได้ มันได้ทำไร่กล้วยอยู่นานก็ยังไม่ได้กล้วยสองปลีดังกล่าวแต่อย่างใด ไชชายผู้นั้นก็ไม่ละความพยายามมันได้ปลูกกล้วยเพิ่มขึ้นอีกโดยได้ขยายไร่กล้วยของมันให้กว้างขวางขึ้นกว่าเดิมไปได้เรื่อย ๆ เพื่อที่จะค้นหากล้วยสองปลีให้ได้ ปีแล้วปีเล่ามันก็ได้ทำไร่กล้วยอยู่เช่นนั้น แล้วมันก็ได้นำผลผลิตจากไร่ไปขายอยู่เป็นเวลานานถึง 7 ปี ทำให้มันมีเงินทองเก็บไว้จากการขายกล้วยเป็นจำนวนมากจนมีฐานะเข้าขั้นเศรษฐี "
>
> (กล้วยสองปลี : 172 – 173)

ตัวอย่างข้างต้น การที่ไชชายผู้นี้ตัดสินใจทำสวนกล้วย และดูแลเอาใจใส่ โดยการคอยรดน้ำ ใส่ปุ๋ย เป็นอย่างดี และมีการนำกล้วยไปขายจนมีฐานะร่ำรวย สะท้อนให้เห็นการประกอบอาชีพทำสวน เพื่อนำเงินมาใช้จ่ายในครอบครัวของคนใต้

2. ภาพสะท้อนด้านภูมิศาสตร์

สถานที่ต่าง ๆ ในภาคใต้ มีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะทางภูมิศาสตร์เป็นปัจจัยสำคัญ ซึ่งคนสมัยก่อนนิยมตั้งชื่อสถานที่ต่าง ๆ ที่อยู่ในบริเวณถิ่นที่อยู่อาศัย เพื่อจะได้เข้าใจที่มาของสถานที่รวมทั้งสะดวกในการจดจำและง่ายต่อการสื่อสาร โดยใช้วิธีการเล่าเป็นนิทานที่เล่าอธิบายเหตุของการตั้งชื่อหรือการเรียกชื่อสถานที่นั้น ๆ ซึ่งนิทานพื้นบ้านจากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ พ.ศ. 2542 ที่สะท้อนลักษณะทางภูมิศาสตร์ในภาคใต้ มีทั้งสิ้น 10 เรื่องได้แก่ 1) เรื่องเกาะจระเข้ 2) เรื่อง เกาะตาปู 3) เรื่องเกาะสี่เกาะห้า 4) เรื่องขอนคลาน5) เรื่องเขาปู่เขาย่า 6) เรื่องเขาเมือง 7) เรื่องเขาอกทะลุ 8) เรื่องนายแรง 9) เรื่องพนางตุง และ10) เรื่องยายไอ๋ ดังตัวอย่าง " แกโมโหสุดขีดใช้มีดยาวฟัน

ตะปูเต็มแรง ตะปูตัวนั้นกระเด็นพุ่งหัวปักลงทะเล หัวตะปูตัวนั้นโผล่พ้นผิวน้ำอยู่ ณ ที่นั้น กลายเป็นเกาะมาจนทุกวันนี้ และชาวบ้านเรียกเกาะนั้นว่า เขาตาปู หรือเกาะตาปูสืบมาจนบัดนี้ " (เกาะตาปู : 518)

ตัวอย่างข้างต้น สะท้อนให้เห็นลักษณะทางภูมศาสตร์ในภาคใต้ที่เป็นเกาะ คือ เกาะตาปู ซึ่งเป็นเกาะโขดหินขนาดเล็ก มีลักษณะเป็นเกาะเดี่ยว เป็นสัณฐานคล้ายตะปูปักอยู่กลางทะเล ในปัจจุบันเกาะตาปูเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวให้ความนิยมไปเที่ยวชมกันเป็นจำนวนมาก ตั้งอยู่ในอุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา ในท้องที่ตำบลกะไหล อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา

3. ภาพสะท้อนด้านความเชื่อ

ความเชื่อเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง ซึ่งมีอิทธิพลต่อความคิดและพฤติกรรมของชาวใต้อย่างลึกซึ้ง เพราะการสืบทอดความเชื่อมีการปลูกฝังสืบต่อกันมาหลายชั่วอายุคน ผู้ที่ให้สืบทอดล้วนแต่ยึดถือปฏิบัติให้ประจักษ์ชัด เป็นต้นแบบอย่างกว้างขวางและมั่นคง และมีเจตนาที่จะปลูกฝังให้ลูกหลานได้เจริญรอยตามอย่างเคร่งครัด ผู้ที่ปฏิบัติตามย่อมเป็นที่ยอมรับของสังคม ส่วนผู้ที่ฝ่าฝืนย่อมไม่เป็นที่พึงปรารถนา ซึ่งความเชื่อของชาวใต้ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน จากสารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พ.ศ. 2542 มี 3 ด้าน ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจเหนือธรรมชาติ ความเชื่อเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา และความเชื่อเกี่ยวกับไสยศาสตร์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจเหนือธรรมชาติ

ความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจเหนือธรรมชาติ คือ ความศรัทธาต่อสิ่งที่มองไม่เห็น แต่มนุษย์ก็เชื่อว่าสิ่งเหล่านี้มีอยู่จริง และสามารถให้คุณและโทษแก่มนุษย์ได้ ซึ่งอาจจะเป็นเทพ เทวดาหรือภูตผี ซึ่งนิทานพื้นบ้าน จากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ พ.ศ. 2542 ที่มีการสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจเหนือธรรมชาติของชาวใต้ มีทั้งสิ้น 8 เรื่อง ได้แก่ 1) เรื่องกระต่ายบนดวงจันทร์ 2) เรื่องเจ้าชายกบ 3) เรื่องถางป่าในเปรว 4) เรื่องตำราหมอดู 5) เรื่องนางตะเคียน 6) เรื่องนายแรง 7) เรื่องผีหลังกลวง และ 8) เรื่องผีให้ทรัพย์ ดังตัวอย่าง " ชายคนหนึ่งมีอาชีพตัดไม้ขาย อยู่ ๆ ลูกชายของแกก็เป็นไข้ แกไม่รู้จะไปเอายาที่ไหนมารักษา คืนวันหนึ่งแกฝันว่า มีเทวดาองค์หนึ่งมาบอกให้แกไปเอาหางกระต่ายมารักษา รุ่งขึ้นแกจึงเข้าป่าเพื่อไปหาหางกระต่าย " (กระต่ายบนดวงจันทร์ : 54)

ตัวอย่างข้างต้น การที่ชายคนนี้ได้ไปหาหางของกระต่ายมาใช้รักษาลูกที่กำลังป่วยตามที่ได้ฝันว่ามีเทวดามาบอกให้ไปหา สะท้อนให้เห็นว่าชาวใต้มีการเคารพนับถือเทวดา โดยเชื่อว่า เทวดาคือจิตวิญญาณที่มีบุญญาธิการ และมีหน้าที่ในการคุ้มครอง ดูแลลูกหลานให้อยู่ดีมีสุข การที่ฝันเห็นเทวดา ก็เชื่อว่าเป็นเพราะเทวดามาเข้าฝันเพื่อต้องการจะช่วยเหลือ หากทำตามที่เทวดาบอกก็จะสามารถประสบผลดังที่ปรารถนาได้

3.2 ความเชื่อเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา

ศาสนาเป็นเครื่องช่วยกล่อมเกลาจิตใจของคนให้เป็นคนดี ไม่ประพฤติชั่ว ทำให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะทำให้ผู้ที่นับถือศาสนามีน้ำใจ เมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ อนุเคราะห์ซึ่งกันและกัน สิ่งเหล่านี้ช่วยให้สังคมผูกพันกันอย่างแน่นเฟ้น ซึ่งนิทานพื้นบ้าน จากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ พ.ศ. 2542 ที่มีการสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อเกี่ยวกับพระพุทธศาสนามีทั้งสิ้น 8 เรื่อง ได้แก่ 1) เรื่องใครบาป 2) เรื่องนายแรง 3) เรื่องนินทากาเล 4) เรื่องน้ำมนต์ศักดิ์สิทธิ์5) พระกับลูกหนุน (6) เรื่องพวกมากลากไป (7) เรื่องยายหอย และ (8) เรื่องยายไอ๋ ดังตัวอย่าง " หญิงชราคนหนึ่งไปฟังธรรมที่วัดในวันพระ กลับจากวัดเดินผ่านหนองน้ำแห่งหนึ่งซึ่งมีปลาชุกชุม หญิงชราอยากได้แต่ก็ไม่กล้าจับเพราะเพิ่งรับศีลมา" (ใครบาป : 1326)

ตัวอย่างข้างต้น การที่หญิงชราได้ไปฟังธรรมและรับศีลมาจากวัด จึงทำให้หญิงชราไม่กล้าที่จะจับปลา สะท้อนให้เห็นความเชื่อเรื่องบาปบุญของชาวใต้ได้อย่างชัดเจนซึ่งถือเป็นคติความเชื่อทางศาสนาในทางหนึ่ง โดยชาวใต้เชื่อว่าเมื่อรับศีลมานั้น จะต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด หากกระทำผิดจะเรียกว่า ผิดศีลและจะเป็นบาปต่อตนเอง

3.3 ความเชื่อเกี่ยวกับไสยศาสตร์

ไสยศาสตร์เป็นศาสตร์ที่เกี่ยวกับลัทธิเวทมนต์คาถาที่เชื่อว่ามาจากศาสนาพราหมณ์ ผู้ที่มีความเชื่อเกี่ยวกับไสยศาสตร์จะมีความศรัทธาในการทำพิธีทางคุณไสย กระทำทั้งในสิ่งที่ให้คุณและให้โทษแก่ตนเองหรือผู้อื่น ซึ่งนิทานพื้นบ้าน จากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ พ.ศ. 2542 ที่สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อเกี่ยวกับไสยศาสตร์ของชาวใต้ มีทั้งสิ้น 3 เรื่อง ได้แก่ 1) เรื่องเกาะจระเข้ 2) เรื่องกล้วยสองปลี และ 3) เรื่องจอมคาถา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

> “ สามีภรรยาคู่หนึ่ง สามีชื่อ ตาคงเพชร ภรรยาชื่อว่า ยายไอ๋ ทั้งสองคนเป็นคนที่ใจบุญสุนทาน อยู่กินกันมาจนแก่ชรา แต่ทั้งสองก็ไม่มีบุตรด้วยกัน ฝ่ายตาคงเพชรนั้นเป็นคนที่มีวิชาความรู้ทางไสยศาสตร์มาก จึงได้นำลูกจระเข้มาเลี้ยงไว้เป็นลูก 1 ตัว จนลูกจระเข้เติบโต ตาคงเพชรจึงได้ขี่จระเข้นั้นไปเที่ยวตามเมืองต่าง ๆ ต่อมาตาคงเพชรได้ทราบว่าตนเองจะถึงแก่กรรม จึงได้สาปจระเข้ให้กลายเป็นเกาะเรียกว่า เกาะจระเข้”
>
> (เกาะจระเข้ : 503)

ตัวอย่างข้างต้น ในตอนที่ตาคงเพชรนำจระเข้ ซึ่งเป็นสัตว์ที่มีนิสัยดุร้ายมาเลี้ยงเป็นลูก และยังสามารถขี่จระเข้ตัวนี้ไปเที่ยวตามเมืองต่าง ๆ ได้ อีกทั้งก่อนจะตายยังได้สาปจระเข้ตัวนี้ให้กลายเป็นเกาะ แสดงให้เห็นถึงความรู้ ความสามารถในการใช้เวทมนต์คาถาของผู้ที่มีความรู้ในเรื่องไสยศาสตร์ และสะท้อนให้เห็นว่าชาวใต้มีความเชื่อว่าเวทมนต์คาถาทางไสยศาสตร์จะสามารถทำให้ทุกอย่างเป็นไปตามที่ตนปรารถนาได้

4. ภาพสะท้อนด้านศิลปะการแสดง

ศิลปะการแสดง เป็นการแสดงที่แสดงออกถึงการสืบทอดทางศิลปะและวัฒนธรรม โดยมีการสืบทอดต่อ ๆ กันมาอย่างช้านานตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน และมีจุดมุ่งหมายเพื่อความสนุกสนานรื่นเริง ศิลปะการแสดงพื้นบ้านภาคใต้มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่บ่งบอกถึงความเป็นชาวใต้ได้อย่างชัด ซึ่งศิลปะการแสดงพื้นบ้านภาคใต้ที่เป็นที่นิยมมาก คือ หนังตะลุง โดยนิทานพื้นบ้าน จากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ พ.ศ. 2542 มีการสะท้อนให้เห็นศิลปะการแสดงของภาคใต้ 1 เรื่อง คือ นิทานเรื่อง เขาเขียน ดังตัวอย่าง

> “ฤาษีตนหนึ่งอาศัยอยู่ในถ้ำแห่งหนึ่ง มีลูกศิษย์ 3 คน ชื่อนายแก้ว นายทอง นายหอย ทั้งสามคนเป็นคนชอบสนุกเฮฮา นายแก้วเป็นคนร่างใหญ่ ผิวดำ หัวล้าน พุงโต นายทองก้นโด่ง ผมหยิก นายหอยท้องโต หน้าแหลม อยู่มามีชาวบ้านคนหนึ่งมาทำไร่อยู่ใกล้เชิงเขา เห็นศิษย์พระฤาษีทั้งสามรูปร่างหน้าตาแปลก ๆ จึงเอาหนังควายมาตัดเป็นรูปขึ้น แล้วพูดเจรจาเลียนแบบศิษย์พระฤาษี เขานำเอาภาพเหล่านั้นมาเชิดเล่นบ่อย ๆ จนเป็นที่ติดใจของบรรดาเด็ก ๆ ที่อยู่ใกล้เคียง ฝ่ายพระฤาษีได้ยินเสียงชายคนนั้นพูดเสียงล้อเลียนลูกศิษย์ตนก็ชอบใจ จึงประสิทธิ์ประสาทวิชาให้ต่อมามีคนสนใจมากขึ้น เขาวาดรูปอื่น ๆ ขึ้น

อีกและนำไปเล่นในที่ต่าง ๆ เป็นที่สนใจทั่วไป เป็นต้นแบบของหนังตะลุงต่อไปนั่นเอง”

(เขาเขียน : 772)

ตัวอย่างข้างต้น การที่ชาวบ้านคนนี้ได้นำหนังควายมาแกะเป็นรูปศิษย์ทั้งสามคนของฤาษีสะท้อนให้เห็นส่วนประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งในการแสดงหนังตะลุงของชาวใต้ได้อย่างเด่นชัด คือในการเล่นหนังตะลุงนั้น ชาวใต้ใช้รูปหนังที่แกะเป็นตัวละครต่าง ๆ มาเป็นตัวแสดงในการถ่ายทอดเรื่องราว ซึ่งรูปหนังเหล่านั้นมักจะทำมาจากหนังวัวหรือหนังควาย อย่างที่ชาวบ้านคนนี้ทำ และการที่ชาวบ้านคนนี้เลือกที่จะแกะรูปหนัง และนำมาเชิดเลียนแบบศิษย์ทั้งสามคนของฤาษี เพราะเห็นว่าศิษย์ทั้งสามคนนั้นมีรูปร่างหน้าตาที่แปลก เช่น มีผิวดำ หัวล้าน พุงโต และมีนิสัยเป็นคนชอบความสนุกสนานเฮฮา สะท้อนให้เห็นตัวละครตลกในหนังตะลุง ซึ่งตัวละครตลกเป็นตัวละครที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เป็นตัวละครที่ขาดไม่ได้สำหรับการแสดงหนังตะลุง เพราะบทตลกเป็นสีสันที่นายหนังจะสร้างความประทับใจให้กับคนดู และเมื่อฤาษีและเด็ก ๆ ได้เห็นการเชิดรูปหนังของชายผู้นี้แล้วรู้สึกชอบใจนั้น ยังสะท้อนให้เห็นว่า หนังตะลุงเป็นศิลปะการแสดงที่ชาวใต้นิยมดูกันเพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และในปัจจุบันหนังตะลุงก็ยังคงเป็นที่นิยมของชาวใต้

5. ภาพสะท้อนด้านการเล่นของเด็กในภาคใต้

เด็กทุกคนมีการเล่นเป็นชีวิตจิตใจ การเล่นของเด็กเปรียบเสมือนเครื่องตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นให้โอกาสได้ใช้จินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ เสริมสร้างความสามรถ และพัฒนาทั้งทางร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์ ซึ่งการเล่นของเด็กในภาคใต้นั้นมีความสอดคล้องกับการดำรงชีวิต และสภาพแวดล้อมในพื้นที่ นิทานพื้นบ้าน จากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ พ.ศ. 2542 มีการสะท้อนให้เห็นการเล่นของเด็กในภาคใต้ 1 เรื่อง คือ นิทานเรื่อง นิทานเรื่อง พังพการ ดังตัวอย่าง

“ เด็กน้อยพังพการจึงมีเพื่อนฝูงที่เป็นเด็กเลี้ยงวัวด้วยกันตั้งแต่นั้นมา ในทุก ๆ วันที่ได้ปล่อยวัวควายออกหากินตามลำพังแล้ว เด็ก ๆ พวกนั้นก็ได้เล่นกันตามประสาเด็ก เช่น เล่นฟาดทีง ปิดตาลักซ่อน ฟัดราว หรือเล่นเก้ กันตามโอกาสที่จะเลือกเล่นกันเช่นนั้นทุกวัน”

(พังพการ : 5346-5347)

การเล่นแต่ละประเภทของเด็กในภาคใต้จะมีทั้งที่คล้ายกับการเล่นของเด็กในภาคอื่น ๆ และการเล่นที่เป็นลักษณะเฉพาะของภาคใต้ ซึ่งจะมีวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ การประกอบอาชีพของคนใต้มาเป็นปัจจัยสำคัญ เช่น ในการเล่นฟาดทีง จะเห็นว่าในบทสนทนาที่แม่ทีงและผู้แย่งไข่พูดโต้ตอบกันนั้น จะมีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของชาวใต้ เช่น การเผาถ่าน ตีมีด เหลาหวาย และสานกระเชอ

6. ภาพสะท้อนด้านภาษาถิ่นใต้

ภาษาถิ่นเป็นภาษาย่อยที่ใช้พูดกันในท้องถิ่นต่าง ๆ จะมีความแตกต่างกันออกไปตามแต่ละท้องถิ่น เช่นเดียวกับภาษาถิ่นใต้ ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่แตกต่างไปจากภาคอื่น ๆ ซึ่งนิทานพื้นบ้าน จากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ พ.ศ. 2542 ที่สะท้อนให้เห็นการใช้ภาษาถิ่นใต้ มีทั้งสิ้น 14 เรื่อง ได้แก่ 1) เรื่องกระด้งพูดได้ 2) เรื่องแก่นข้าว 3) เรื่องคนขี้ลืม 4) เรื่องค่อยโถเอาใหม่5) เรื่องไชชายนายปลอก 6) เรื่องตากับยาย 7) เรื่องถางป่าในเปรว 8) เรื่องผีให้ทรัพย์ 9) เรื่องพระกับลูกหนุน 10) เรื่องม้าราคาดี-คนราคาดี 11) เรื่องแรงอธิษฐานของปลาหมอ 12) เรื่องลูกสาวสวย 13) เรื่องเสียงร้องของค่างและกระรอก และ 14) เรื่องหนวกกันทั้งบ้าน ดังตัวอย่าง

> " ครั้นตกดึกงูเหลือมตัวนั้นรู้สึกหิว มันจึงเลื้อยออกหากินตามธรรมชาติของมัน เมื่อเห็นเหยื่ออันโอชะคือลูกสาวป้าแอดนอนหลับอยู่ มันก็ตรงเข้าไปรัดทันที ลูกสาวจึงได้ร้องขึ้นให้แม่ช่วย ว่าตนถูกงูรัดเข้าแล้ว แต่ป้าแอดแกกลับดีใจ ด้วยคิดว่างูคงกลายเป็นร่างเจ้าชายอีกจึงร้องไปว่า "ผัวหยิกผัวหยอกบอกแม่ทั้งเพิ้น"
>
> (กระด้งพูดได้ : 48 – 49)

ตัวอย่างข้างต้น มีการใช้คำภาษาถิ่นใต้ ปรากฏในประโยคคำพูดของป้าแอด คือ"ผัวหยิกผัวหยอกบอกแม่ทั้งเพิ้น" ปรากฏคำศัพท์ภาษาถิ่นใต้ คือคำว่า ทั้งเพิ้น หมายถึง ว. ทั้งหมด (พจนานุกรมภาษาไทยถิ่นใต้เทียบภาษาไทยกลาง : 95)

7. ภาพสะท้อนด้านอุปนิสัยของชาวใต้

อุปนิสัยเป็นสิ่งที่แสดงออกทางความคิด และพฤติกรรมของคน ซึ่งอุปนิสัยของคนใต้นั้นมีลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ในการวิเคราะห์อุปนิสัยของชาวใต้ในนิทานพื้นบ้าน จากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ พ.ศ. 2542 ผู้วิจัยได้ศึกษาใน 2 ประเด็น ได้แก่ อุปนิสัยด้านบวก และอุปนิสัยด้านลบ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

7.1 อุปนิสัยด้านบวก

อุปนิสัยด้านบวกของชาวใต้ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน จากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ พ.ศ. 2542 มีทั้งสิ้น 20 เรื่อง ได้แก่ 1) เรื่องกินนอนโกหก 2) เรื่องกรรมเก่าของกา 3) เรื่องแก้แค้น 4) เรื่องเขาเขียน 5) เรื่องคนพาซื่อ 6) เรื่องใจดีสู้เสือ 7) เรื่องตำราหมอดู 8) เรื่องทำไมแมวจึงเกลียดหนู 9) เรื่องนายอำเภอฉลาด 10) เรื่องพลกปากทอง 11) เรื่องโม่เกลือ 12) เรื่องยายเจ้าปัญญา 13) เรื่องยายยอน 14) เรื่องยายปิ้งทอง 15) เรื่องลิงเจ้าปัญญา 16) เรื่องลูกเขยเจ้าปัญญา 17) เรื่องลูกตายาย 18) เรื่องวัวขี้ออกเงิน 19) เรื่องเสือลาย และ 20) เรื่องอ้ายเกลอเขาเกลอเล ดังตัวอย่าง

> "ทิดคนที่ 1 เมื่อได้รับตำแหน่งก็จัดแจงเตรียมการฉลองเป็นการใหญ่ ข่าวนี้ทราบถึงทิดคนที่ 2 จึงปรึกษากับภรรยาว่าจะไปแสดงความยินดีกับเพื่อนร่วมสำนักด้วย แต่ไม่มีสิ่งใดที่จะนำไปแสดงความยินดี มีอยู่ก็เฉพาะแม่ไก่ตัวเดียวเท่านั้น แต่เพื่อเพื่อนเขาจึงตัดสินใจต้มไก่ห่อต้อหมาก (กาบหมาก) ใส่ย่ามเดินทางเข้าเมืองเพื่อร่วมฉลองทันที"
>
> (พลกปากทอง : 5279)

ตัวอย่างข้างต้น ในตอนที่ทิดคนแรกได้รับตำแหน่งทางราชการ และเขาได้จัดงานเลี้ยงฉลองใหญ่โต สะท้อนให้เห็นว่า ชาวใต้มีนิสัยรักความสนุก ชอบทำกิจกรรมที่ให้ความรื่นเริง และเมื่อทิดคนที่สองรู้ข่าว เขาก็ได้นำไก่ที่มีอยู่เพียงตัวเดียวไปต้มเพื่อจะนำไปแสดงความยินดีกับทิดคนแรก สะท้อนให้เห็นว่าคนใต้มีนิสัยหน้าใหญ่ใจเติบ เพราะถึงแม้ว่าเขาจะมีไก่อยู่เพียงตัวเดียว เขาก็ยังตัดสินใจนำไก่ตัวนั้นไปต้มเพื่อที่จะได้มีของติดไม้ติดมือไปร่วมแสดงความยินดีกับเพื่อนในงานเลี้ยง

7.2 อุปนิสัยด้านลบ

อุปนิสัยด้านลบของชาวใต้ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน จากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ พ.ศ. 2542 มีทั้งสิ้น 6 เรื่อง ได้แก่ 1) เรื่องแก้แค้น 2) เรื่องเขาเมือง 3) เรื่องไชชายคอนรอก 4) เรื่องน้ำมนต์ศักดิ์สิทธิ์ 5) ลูกเขยเจ้าปัญญา และ 6) เรื่องสมบัติของพ่อ ดังตัวอย่าง

> "พอแต่งงานแล้ว ลูกเขยได้แต่นั่ง ๆ นอน ๆ ไม่ทำการงาน วันหนึ่งได้ขอเงินเมียไปซื้อเรือใหญ่มาลำหนึ่ง เอามาจอดทิ้งไว้เฉย ๆ ตนเองยังนั่ง ๆ นอน ๆ เหมือนเดิม แม่ยายเกิดรำคาญขึ้นมา ปรึกษากับพ่อตาว่าจะทำอย่างไรดีกับลูกเขยขี้เกียจ"
>
> (ลูกเขยเจ้าปัญญา : 6946)

ตัวอย่างข้างต้น แสดงให้เห็นนิสัยของชายคนหนึ่ง ที่เมื่อได้แต่งงานกับลูกสาวเศรษฐีแล้วก็ไม่ทำการทำงาน ทำให้พ่อและแม่ของภรรยารู้สึกกังวล เพราะผู้ชายเมื่อแต่งงานแล้ว ต้องมีหน้าที่ในการทำงานเพื่อหาเงินเลี้ยงดูครอบครัว แต่ชายผู้นี้กลับเอาแต่นั่ง ๆ นอน ๆ ไปวัน ๆ สะท้อนให้เห็นถึงการมีนิสัยเกียจคร้านการงานของชาวใต้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ภาพสะท้อนทางสังคมวัฒนธรรมของชาวใต้ในนิทานพื้นบ้าน จากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ พ.ศ. 2542 มี 7 ด้าน สรุปได้ดังนี้

1. ภาพสะท้อนด้านการประกอบอาชีพ สรุปได้ว่า นิทานพื้นบ้านจากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ พ.ศ. 2542 สะท้อนให้เห็นการประกอบอาชีพของชาวใต้ ได้แก่ อาชีพการทำนา การหาของป่า การค้าขาย การทำประมง การเลี้ยงสัตว์ และการทำสวน โดยการประกอบอาชีพของชาวใต้ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางภูมิศาสตร์เป็นสำคัญ ซึ่งภาคใต้ประกอบด้วยพื้นที่ชายฝั่งทะเล พื้นที่ภูเขา และพื้นที่ราบ ผู้ที่อาศัยอยู่ใกล้ทะเลหรือใกล้หนองน้ำจึงประกอบอาชีพทำประมง และติดต่อค้าขายกับต่างประเทศ ส่วนผู้ที่อยู่ในพื้นที่ราบจะประกอบอาชีพทำนา หรือเลี้ยงสัตว์ และผู้ที่อาศัยอยู่ใกล้ภูเขา จะมีอาชีพหาของป่า จึงกล่าวได้ว่า อาชีพหลักของประชากรส่วนใหญ่ในภาคใต้ คือ การทำเกษตรกรรม

2. ภาพสะท้อนด้านภูมิศาสตร์ สรุปได้ว่า นิทานพื้นบ้านจากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ พ.ศ. 2542 สะท้อนให้เห็นลักษณะทางภูมิศาสตร์ของภาคใต้ โดยส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นเกาะและเขา ในปัจจุบันลักษณะทางภูมิศาสตร์เหล่านี้ได้กลายมาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ หรือเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละจังหวัดในภาคใต้ เช่น เขาอกทะลุ เป็นตราประจำจังหวัดพัทลุง เป็นต้น

3. ภาพสะท้อนด้านความเชื่อ สรุปได้ว่า นิทานพื้นบ้านจากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ พ.ศ. 2542 สะท้อนให้เห็นว่าชาวใต้ในสมัยก่อนมีการดำเนินชีวิตอยู่ภายใต้ระบบความเชื่อ จนความเชื่อกลายมาเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต เปรียบเสมือนเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของชาวใต้ ทั้งความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจเหนือธรรมชาติ ความเชื่อเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา และความเชื่อเกี่ยวกับไสยศาสตร์ ความเชื่อเหล่านี้ล้วนมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการแสดงออกทางพฤติกรรมของชาวใต้ เปรียบเสมือนเครื่องมือในการควบคุมความประพฤติ และจัดระเบียบให้สังคมภาคใต้ในสมัยก่อนสงบสุขยิ่งขึ้นในทางหนึ่ง

4. ภาพสะท้อนด้านศิลปะการแสดง สรุปได้ว่า นิทานพื้นบ้านจากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ พ.ศ. 2542 สะท้อนให้เห็นการนำหนังควายมาแกะเป็นรูปตัวละครตลกที่ใช้ในการแสดงหนังตะลุง ซึ่งตัวละครตลกจะมีรูปร่างหน้าตาที่แปลก เช่น มีผิวดำ หัวล้าน พุงโต และมีนิสัยชอบความสนุกสนานเฮฮา ตัวละครตลกถือเป็นตัวละครที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เป็นตัวละครที่ขาดไม่ได้สำหรับการแสดงหนังตะลุง เพราะบทตลกเป็นสีสันที่นายหนังจะสร้างความประทับใจให้กับคนดู ทำให้คนดูเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ในการดูหนังตะลุงมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

5. ภาพสะท้อนด้านการเล่นของเด็กในภาคใต้ สรุปได้ว่า นิทานพื้นบ้านจากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ พ.ศ. 2542 สะท้อนให้เห็นการเล่นแต่ละประเภทของเด็กในภาคใต้ ที่มีทั้งที่คล้ายกับการเล่น

ของเด็กในภาคอื่น ๆ และการเล่นที่เป็นลักษณะเฉพาะของภาคใต้ ซึ่งจะมีวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ การประกอบอาชีพของคนใต้มาเป็นปัจจัยสำคัญประกอบในการเล่น เช่น เล่นฟาดทีง ปิดตาลักซ่อน ฟัดราว หรือเล่นเก้ เป็นต้น

6. ภาพสะท้อนด้านภาษาถิ่นใต้ สรุปได้ว่า นิทานพื้นบ้านจากสารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พ.ศ. 2542 สะท้อนให้เห็นลักษณะสำเนียงและลีลาในการพูดของชาวใต้ ซึ่งสำเนียงและลีลาการพูดของชาวใต้ส่วนใหญ่มีลักษณะห้าวและห้วนสั้น การใช้คำที่ห้วนและสั้นจนเป็นนิสัยนี้เป็นเหตุให้เกิดการตัดพยางค์ของคำหลายพยางค์ที่รับอิทธิพลมาจากภาษาถิ่นกรุงเทพฯ หรือภาษาของชนกลุ่มอื่นให้มีลักษณะเป็นคำที่มีพยางค์น้อยลง บางลักษณะก็มีการรวบพยางค์ให้สั้นเข้า ทำให้การออกเสียงคำแตกต่างไปจากคำเดิม และชาวใต้โดยทั่วไปจะพูดไม่มีหางเสียง คำลงท้ายที่แสดงความสุภาพ เช่น จ้ะ จ๋า จ้า อย่างภาษาถิ่นกรุงเทพฯ แต่จะใช้คำอื่นซึ่งเป็นคำลงท้ายที่ใช้กันอยู่เฉพาะถิ่นแทน เช่น หา เหอ เห้อ เป็นต้น การใช้ถ้อยคำของชาวใต้มักไม่ปรุงแต่ง เลือกเฟ้น เพราะชาวใต้มองว่าคนที่ปรุงแต่งถ้อยคำให้ไพเราะ อ่อนหวาน เป็นคนประจบ เสแสร้ง ไม่จริงใจ

7. ภาพสะท้อนด้านอุปนิสัยของชาวใต้ สรุปได้ว่า นิทานพื้นบ้านจากสารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พ.ศ. 2542 สะท้อนให้เห็นอุปนิสัยที่เป็นเอกลักษณ์ของคนใต้ทั้งในด้านบวกและด้านลบ ซึ่งในด้านบวกสะท้อนให้เห็นว่าคนใต้มีนิสัยรักพวกพ้องเครือญาติ จริงใจ ตรงไปตรงมา ฉลาดหลักแหลม และรักความสนุกสนาน ส่วนอุปนิสัยด้านลบสะท้อนให้เห็นว่า คนใต้มีนิสัยเกียจคร้าน ไม่ขยันในการทำงาน เมื่อทำอะไรก็มักจะคำนึงถึงผลประโยชน์เฉพาะหน้า อีกทั้งยังชอบดื่มสุราของมึนเมา

เอกสารอ้างอิง

[1] ประคอง นิมมานเหมินท์. (2528). **นิทานพื้นบ้าน**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

[2] พรศักดิ์ พรหมแก้ว. (2542). “นิทานพื้นบ้านภาคใต้,” ใน **สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ เล่ม 8**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.

[3] เสน่หา บุญยรักษ์. (2527). **คติชนวิทยา**. ม.ป.ท. ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัย ครูพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก

[4] เสาวลักษณ์ อนันตศานต์. (2538). **นิทานพื้นบ้านเปรียบเทียบ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ความเชื่อระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมหมู่บ้านไทรทอง ตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี

Beliefs between Thai Buddhists and Thai Muslims at Saithong village, Saithong sub-district, Maikaen district, Pattani province.

ไชนับ สาแม[1]* นูรูมา เตะ[2] สีตีไพรุส ดือเร๊ะ[3] ฮาสปีรา อาลี [4] ปองทิพย์ หนูหอม[5]

Chainab Samae[1] * Nuruma Te[2] Sitipairut duere[3] Hasapira Ali[4] Pongthip Noohomi[5]

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการ ศึกษาความเชื่อระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมหมู่บ้านไทรทอง ตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเชื่อที่เหมือนและแตกต่างระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ และการสังเกต จากผู้บอกข้อมูลชาวไทยพุทธ 20 คน ชาวไทยมุสลิม 20 คน เป็นจำนวน 40 คน โดยใช้รายการความเชื่อ 70 รายการ ผลการศึกษา จากรายการความเชื่อ 70 รายการ ในการเก็บข้อมูล พบความเชื่อเพียง 55 รายการ โดยชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมมีความเชื่อเหมือนกัน 33 ความเชื่อ เช่น ความเชื่อเกี่ยวกับการตาย เชื่อว่าเวลาญาติเสียชีวิตห้ามไม่ให้ร้องไห้ เพราะเชื่อว่าจะทาให้ผู้ตายไม่เป็นสุข และมีความเชื่อที่แตกต่างกัน 22 ความเชื่อ เช่น ความเชื่อเกี่ยวกับการตาย ถ้าแมวดำกระโดดข้ามศพ ชาวไทยพุทธเชื่อว่า ศพนั้นจะฟื้นคืนชีพ ส่วนชาวไทยมุสลิมเชื่อว่า มีผีอยู่รอบ ๆ ข้างศพ ความเชื่อทั้งหมดสามารถจัดแบ่งประเภทได้ 7 ประเภท คือ ความเชื่อเกี่ยวกับการเกิด เช่น ห้ามหญิงตั้งครรภ์ทางานหนัก ความเชื่อเกี่ยวกับการตาย เช่น ห้ามถ่ายรูปแมวแรกเกิดความเชื่อเกี่ยวกับความฝัน เช่น ฝันว่าได้ปลาเยอะ ความเชื่อเกี่ยวกับโชคร้าย โชคดี ลางบอกเหตุร้าย เหตุดี เช่น ผีเสื้อตัวใหญ่บินเข้าในบ้าน ความเชื่อเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เช่น ท้องฟ้าสีแดงยามเย็น ความเชื่อเกี่ยวกับการดูลักษณะดีชั่วของคน สัตว์ต่าง ๆ เช่น ห้ามคบเพื่อนที่มีคิ้วติดกัน ความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งที่ควรทาและสิ่งที่ไม่ควรทำ เช่น ห้ามนอนก่ายหน้าผาก

คำสำคัญ: ความเชื่อ,ชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม,หมู่บ้านไทรทอง ตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี

Abstract

This research is a study on beliefs between Thai Buddhists and Thai Muslims at Saithong village, Saithong sub-district, Maikaen district, Pattani province. The purposes of research is to study on similar beliefs and different beliefs between Thai Buddhists and Thai Muslims, from interviews and observations from 20 Thai Buddhists and 20 Thai Muslims which used 70 items of beliefs. The results of this study from 70 items of beliefs in data collection revealed that only 55 beliefs which there were 33 of similar beliefs of Thai

[1] นักศึกษาปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ยะลา 95000

[2] นักศึกษาปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ยะลา 95000

[3]นักศึกษาปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ยะลา 95000

[4]นักศึกษาปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ยะลา 95000

[5] ผศ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ยะลา 95000

*Corresponding author: Tel.: 088-3943812. E-mail address: sainab.sa@yru.ac.th

Buddhists and Thais Muslims such as Belief in death, which believe that when relatives die, do not cry. It is believed that the deceased will not be happy. And 22 of different beliefs such as Belief in death, If the black cat jumps over the corpse. Thai Buddhists believe that the corpse will be resurrected. However, Thai Muslim believes that there are ghosts around the corpse. All beliefs could be classified into seven categories: beliefs in birth such as pregnant women do not work hard. Beliefs in death such as do not take photo a newborn cat. Beliefs in dream such as a lot of fish. Beliefs in lucky and unlucky such as a big butterfly fly into a house. Beliefs in natural phenomena such as the red sky in the evening. Beliefs in appearance of person and animals such as do not be a friend with person who has eyebrows stick together. Beliefs in action such as do not sleep on the forehead.

Keywords : Beliefs, Thai Buddhist and Thai Muslim, Saithong village, Saithong sub-district, Maikaen district, Pattani province.

บทนำ

มนุษย์ทุกคนเกิดมาพร้อมกับความเชื่อและความศรัทธาในอำนาจของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ แม้จะยังไม่รู้ว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์นั้นคืออะไร มนุษย์ทกคนมีความเชื่อและความศรัทธาในแต่ละศาสนา สืบทอดมาจากพ่อแม่ และบรรพบุรุษ ตามเผ่าพันธุ์ที่สืบเชื้อสายต่อกันมา แต่ละกลุ่มแต่ละเผ่าพันธุ์ก็มักจะเชื่อว่าสิ่งที่ตนเองศรัทธานั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ดังนั้นความเชื่อจึงเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์มาแต่อดีต แม้ว่าปัจจุบันความเจริญทางเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้รุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว แต่มนุษย์ก็ยังคงยึดเหนี่ยวบนพื้นฐานของความเชื่อแต่ละศาสนา แต่ละท้องถิ่น แม้จะอยู่ในประเทศเดียวกันก็เชื่อไม่เหมือนกัน ดังนั้นเราจะถือว่าความเชื่อของคนใดของถิ่นใด เป็นความคิดเป็นความเชื่อที่ผิด หรือเป็นเรื่องไม่ถูกต้องไม่ได้ ความเชื่อเป็นเรื่องที่เปลี่ยนยาก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับทัศนคติ ประสบการณ์ ที่ถูกถ่ายทอดกันมานานด้วย กล่าวคือเมื่อผู้ใดมีความเชื่อในสิ่งใดเรื่องใดก็มักจะปักใจเชื่อและฝังใจในสิ่งนั้นเรื่องนั้น ไม่ยอมเปลี่ยนแปลงง่ายๆ ก็ต่อเมื่อได้รับความรู้ใหม่ที่ได้ประโยชน์จริง ๆ หรือได้ประสบการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเองหรือมีเหตุผลอื่น ๆ ดีกว่าน่าเชื่อถือมากกว่ามาลบล้าง ความเชื่อเดิมก็จะค่อย ๆ จางหายไป

สมัยก่อนชาวภาคใต้มีลัทธิความเชื่อ ซึ่งได้แก่การนับถือผีสางเทวดา วิญญาณบรรพบุรุษ มีการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ติดต่อกับผีสางเทวดา วิญญาณบรรพบุรุษ มีการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ครั้งเมื่อ เพื่อให้ติดต่อกับสิ่งเหนือธรรมชาติ ลัทธิพราหมณ์จากอินเดียแพร่หลายเข้ามาก็รับเข้ามาปฏิบัติผสมผสานปนแปกับความเชื่อเดิม และเมื่อพระพุทธศาสนาได้เผยแพร่เข้ามาในเวลาต่อมา ก็ได้รับเข้ามาผนวกเข้ากับสิ่งปฏิบัติอยู่เดิม อิทธิพลจากพระพุทธศาสนาและคติความเชื่ออื่น ๆ ที่มีอยู่นี้ จึงมีอิทธิพลกำกับนิสัยในการคิดและการกระทำอย่างลึกซึ่ง ทั้งยังมีผลต่อรูปแบบวัฒนธรรมประเพณีพื้นบ้านเกือบทุกประเภท จนทำให้วิถีการดำเนินชีวิตของชาวใต้มีลักษณะเฉพาะตน นอกจากนี้ความเชื่อจึงเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อความคิดและพฤติกรรมของมนุษย์เป็นอย่างมาก เมื่อคนเรามีความเชื่อในสิ่งใดย่อมมีความคิดและพฤติกรรมที่สอดคล้องกับความเชื่อเหล่านั้น [1] ดังที่พระยาอนุมานราชธนพระยา [2] ได้กล่าวไว้ว่า “เราจะเข้าใจถึงความรู้สึกนึกคิดและจิตใจของคนในสังคมใดได้ก็โดยดูจากความเชื่อของคนในสังคมนั้น ซึ่งแสดงออกมาให้เห็นในลักษณะต่าง ๆ สอดคล้องกับ ลักขณา [3] ที่ให้ความหมายของความเชื่อไว้ว่า “ความเชื่อคือความคิด ความยึดถือยอมรับ หรือ

พฤติกรรมของมนุษย์แสดงออกถึงความคิด ความยึดถือยอมรับต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือหลายสิ่งหลายเรื่อง อันเกิดจากความกลัว ความไม่รู้ความไม่เข้าใจหรือมิอาจหาเหตุผลมาอธิบายได้”

สามารถสรุปได้ว่า ความเชื่อในทุกศาสนามีจุดมุ่งหมายให้คนประพฤติชอบปฏิบัตินั้นเอง เพื่อสังคมจะได้อยู่อย่างสงบ โดยยึดหลักธรรมะเป็นที่พึ่งทางใจ และเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดีในชีวิต ความเชื่อเหล่านี้ก็มีการพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ แม้สิ่งเหล่านี้จะพิสูจน์ไม่ได้ในกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ แต่สุดท้ายมนุษย์ก็ยังยืนบนพื้นฐานของความเชื่อที่แตกต่างกัน บางคนเชื่อเพราะไม่มีความรู้ ไม่สามารถใช้สติปัญญาให้เกิดประโยชน์ได้ บางคนเชื่อเพราะเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจแม้จะไม่ได้เห็นผลในสิ่งที่ตนเองกระทาก็ตาม

บางคนเชื่อเพราะเมื่อปฏิบัติแล้วบังเอิญได้ในสิ่งที่เขาคาดหวังไว้ แม้จะได้เพียงเล็กน้อยจากที่ขออย่างมากมายก็ตาม แต่ก็ทำให้เกิดการยึดมั่นกันต่อไป บางคนไม่รู้ว่าจะเชื่ออะไรดีจึงเชื่อตามบรรพบุรุษ ที่ตกทอดคำสั่งต่อกันมา แม้จะมีการดัดแปลงแก้ไขบ้าง ก็ยังถือว่าได้ทำตามบรรพบุรุษแล้ว บางคนเชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่งแต่ก็ทำไปเพราะไม่เดือดร้อนอะไร ดังมีสุภาษิตว่า “ไม่เชื่อแต่ก็อย่าลบหลู่” บางคนไม่เชื่อเลยแต่ถือว่าทำไปเพราะคิดว่าก็ไม่เสียหายอะไร เพื่อตัดความรำคาญจากคนรอบข้าง [4]

หมู่บ้านไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี เป็นหมู่บ้านที่มีความแตกต่างของการนับถือศาสนาของชาวบ้าน คือ นับถือศาสนาพุทธและนับถือศาสนาอิสลามในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ชาวบ้านในหมู่บ้านไทรทองดำรงชีวิตโดยอาศัยความสมบูรณ์ของทรัพยากรในพื้นที่ได้อย่างลงตัวภายใต้ความแตกต่างของผู้คน เรื่องการนับถือศาสนา ชาวบ้านสามารถสร้าง อัตลักษณ์บางอย่างเพื่อสร้างพื้นที่ของตัวเองสู่สาธารณะ เช่น การจัดงานพื้นบ้าน จัดงานประเพณีสองศาสนา รวมทั้งการจัดตั้งองค์กรชุมชนที่มีความเข้มแข็งขึ้น หมู่บ้านไทรทองสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นสุข และยังมีความร่วมมือกันระหว่างคนที่นับถือศาสนาที่แตกต่างกัน แต่ขณะเดียวกันก็มีความเชื่อที่เป็นเอกลักษณ์ตรงที่ว่าความเชื่อบางอย่างก็มีความเหมือนและความเชื่อบางอย่างก็แตกต่างโดยสิ้นเชิง และมีความเชื่อที่ต่างและเหมือนกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบความเชื่อของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม

ความเชื่อ	**ชาวไทยพุทธ**	**ชาวไทยมุสลิม**
1. ในการเผาศพหรือฝังศพผู้ตาย ถ้าหากมีฝนตกลงมาไม่ว่ามากหรือน้อย	เชื่อว่าผู้ตายจะไม่เป็นสุข	เชื่อว่าเป็นน้ำตาของผู้ตาย
2. ถ้าแมวดำกระโดดข้ามศพ	เชื่อว่าศพนั้นจะฟื้นขึ้นมาหลอก	เชื่อว่ามีผีอยู่แถวนั้น
3. เวลาไปเผาศพหรือฝังศพ ห้ามถ่มน้าลายหรือพูดว่าเหม็นศพ	เชื่อว่าเวลาตนตายจะเหม็นยิ่งกว่านั้น	เชื่อว่าเวลาตนตายจะเหม็นยิ่งกว่านั้น
4. เวลาดูศพหรือผู้ตาย	เชื่อว่าต้องเอาน้ำล้างหน้า ภาพจะได้ไม่ติดตา	เชื่อว่าต้องดูจากเท้าก่อน ภาพจะได้ไม่ติดตา
5. เวลาบิดาหรือมารดาเสียชีวิต	เชื่อว่าถ้าบุตรไม่ร้องไห้คือผู้เนรคุณ	เชื่อว่าไม่ให้ร้องไห้เพราะผู้เสียชีวิตจะไม่เป็นสุข

จากตารางข้างต้น เห็นได้ว่าความเชื่อของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมมีทั้งความเชื่อที่เหมือนและความเชื่อที่ต่างกันกล่าวคือ ความเชื่อที่เหมือนกัน เช่น เวลาไปเผาศพหรือฝังศพ ห้ามถ่มน้าลายหรือพูดว่าเหม็นศพ เชื่อว่าเวลาตนตายจะเหม็นยิ่งกว่านั้น ความเชื่อที่ต่างกัน เช่น ความเชื่อที่เกี่ยวกับการตาย ชาวไทยพุทธเชื่อว่า ถ้าบิดามารดาเสียชีวิตลงและถ้าบุตรไม่ร้องไห้ คือ ผู้เนรคุณ ส่วนชาวไทยมุสลิมเชื่อว่า เวลาบิดา

หรือมารดาเสียชีวิตไม่ให้ร้องไห้ เพราะผู้เสียชีวิตจะไม่เป็นสุข เป็นต้น ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ความเชื่อเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อแนวคิดและแนวปฏิบัติของคนในสังคม เป็นการปลูกฝังสืบต่อกันมาหลายชั่วอายุคน โดยผู้ปลูกฝังยังคงประพฤติปฏิบัติตามความเชื่อนั้น ๆ อยู่ให้เห็นเป็นต้นแบบและเป็นที่ยอมรับของกลุ่มคนในสังคมนั้น ๆ แม้จะนับถือศาสนาที่แตกต่างกัน แต่ทุกศาสนาย่อมมีความเชื่อเป็นของตนเอง เพื่อเป็นที่พึ่งทางใจ ทำให้จิตใจสบายและอบอุ่นใจ ถ้าได้ปฏิบัติตามความเชื่อแล้ว ความสุข ความสมหวัง จะบังเกิดแก่ตน ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัย จึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องความเชื่อระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมหมู่บ้านไทรทอง ตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี เพราะเป็นหมู่บ้านที่มีความเชื่อทั้งเหมือนและแตกต่างบนพื้นฐานของสองศาสนาในหมู่บ้านเดียวกัน เป็นพื้นที่ที่มีทั้งชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมอาศัยอยู่ร่วมกัน ผู้วิจัยจึงเลือกพื้นที่นี้เป็นพื้นที่ศึกษาว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรในเรื่องของความเชื่อ

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยคัดเลือกแหล่งข้อมูลหมู่บ้านไทรทอง ตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี เนื่องด้วยเป็นพื้นที่ที่มีชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมอาศัยอยู่รวมกันบนพื้นฐานความแตกต่าง ข้อมูลส่วนใหญ่ได้จากการสัมภาษณ์ และการสังเกต โดยคัดเลือกผู้บอกข้อมูลชาวไทยพุทธ 20 คน ชาวไทยมุสลิม 20 คน เป็นจำนวน 40 คน ผู้บอกข้อมูลอยู่ในช่วงอายุ 50 ปีขึ้นไปเพราะสามารถอธิบายถึงความเชื่อได้เข้าใจมากกว่าคนรุ่นใหม่ โดยอาศัยเครื่องมือรายการความเชื่อ จานวน 70 ความเชื่อ จากหนังสือประเภทความเชื่อในวัฒนธรรมพื้นบ้าน : คติความเชื่อ ของ เสาวลักษณ์ อนันตศานต์ [5] ซึ่งเก็บข้อมูลระหว่างเดือนสิงหาคม – ตุลาคม 2560 จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ในการเก็บจากรายการความเชื่อมาวิเคราะห์เพื่อศึกษาความเชื่อที่เหมือนและแตกต่างของหมู่บ้านไทรทอง ตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ประเด็นดังนี้

ประเด็นที่ 1 ความเชื่อระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม ตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี

ประเด็นที่ 2 ความเหมือนและความแตกต่างของความเชื่อ ตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี

ประเด็นที่ 1 ความเชื่อระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม ตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี

หมู่บ้านไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี เป็นหมู่บ้านที่มีความแตกต่างของการนับถือศาสนาของชาวบ้าน คือ นับถือศาสนาพุทธและนับถือศาสนาอิสลามในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน มีการนับถือศาสนาที่แตกต่างกัน มีความเชื่อที่ต่างและเหมือนกัน และความเชื่อคือการยึดถือยอมรับของคนในหมู่บ้านทั้งสองศาสนา ซึ่งมีการปฏิบัติกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษจนถึงปัจจุบันมี 2 ประเด็น คือความเชื่อของชาวไทยพุทธ และความเชื่อของชาวไทยมุสลิม

1. ความเชื่อของชาวไทยพุทธ

ความเชื่อของชาวไทยพุทธ ในหมู่บ้านไทรทอง ตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี เป็นความเชื่อที่มีมานานตั้งแต่บรรพบุรุษ เป็นความเชื่อที่ทำแล้วเกิดความสบายใจและมีพระพุทธเจ้าเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ สามารถแบ่งออกเป็น 7 ประเภท ดังนี้ คือ ความเชื่อเกี่ยวกับการเกิด ความเชื่อที่เกี่ยวกับการตาย ความเชื่อเกี่ยวกับความฝัน ความเชื่อเกี่ยวกับโชคร้าย โชคดี ลางบอกเหตุร้าย เหตุดีความเชื่อเกี่ยวกับ

ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ความเชื่อเกี่ยวกับการดูลักษณะดีชั่วของคน สัตว์ต่าง ๆ ความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำ

1.1 ความเชื่อเกี่ยวกับการเกิด

การเกิด เป็นสิ่งที่ถูกกำหนดมาสำหรับสรรพสิ่งที่มีชีวิต ไม่ว่าจะเป็นมนุษย์ สัตว์หรือสิ่งอื่นๆ ที่มีชีวิต ธรรมชาติสร้างสิ่งมีชีวิตขึ้นมาเพื่อให้เกิดความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อสามารถดำรงชีวิตพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันได้ โดยศาสนาพุทธมีความเชื่อว่า ทุกสรรพสิ่งทั้งสิ่งมีชีวิตหรือไม่มีชีวิตอาศัยอยู่บนโลกล้วนแล้วทั้งหมดมีผู้สร้าง กำหนดขึ้นมา และศาสนาพุทธก็เชื่อว่ามีพระผู้เป็นเจ้าเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ ตั้งแต่เราเกิดจนเสียชีวิตไป เช่น

1.1.1 ผู้หญิงตั้งครรภ์ห้ามตีสัตว์หรือทรมานสัตว์การตีสัตว์หรือทรมานสัตว์นั้น เชื่อกันว่าจะทำให้ลูกที่คลอดออกมาแล้วแขน ขา จะพิกลพิการ ซึ่งผู้หญิงในขณะตั้งครรภ์นั้นไม่สามารถที่จะไปทำอะไรตามใจตัวเองได้ เพราะจะมีผลกับเด็กที่อยู่ในครรภ์ ดังนั้น จึงมีการห้ามผู้หญิงที่ตั้งครรภ์ตีสัตว์หรือทรมานสัตว์

1.1.2 ห้ามหญิงตั้งครรภ์ทำงานหนัก เชื่อว่าหญิงตั้งครรภ์ห้ามทำงานหนัก เพราะกลัวว่าเด็กในครรภ์จะเป็นอันตรายและสามารถตกเลือดได้

1.2 ความเชื่อที่เกี่ยวกับการตาย

การตาย เป็นสิ่งที่ถูกกำหนดมาสาหรับสรรพสิ่งที่มีชีวิต ไม่ว่าจะเป็นมนุษย์ สัตว์หรือสิ่งอื่นๆ เพื่อสามารถดำรงชีวิตพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันได้ ทุกสรรพสิ่งทั้งสิ่งมีชีวิตหรือไม่มีชีวิตอาศัยอยู่บนโลกล้วนแล้วทั้งหมดมีผู้สร้าง กำหนดขึ้นมาและศาสนาพุทธก็เชื่อว่ามีพระผู้เป็นเจ้าเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ ตั้งแต่เราเกิดจนเสียชีวิตไป เช่น

1.2.1 เวลาดูศพต้องเอาน้าล้างหน้า เชื่อว่าเวลาไปดูศพหรือไปงานศพถ้าไม่ให้ภาพติดตา ต้องเอาน้ำล้างหน้า เพราะเชื่อว่าจะทำให้ภาพไม่ติดตาและไม่เกิดภาพหลอน

1.2.2 เวลาญาติเสียชีวิตไม่ให้ร้องไห้ เชื่อว่าเวลาญาติเสียชีวิตห้ามคนในครอบครัวหรือญาติไม่ให้ร้องไห้ เพราะเชื่อว่าผู้ตายจะไม่เป็นสุข

1.3 ความเชื่อเกี่ยวกับความฝัน

ความเชื่อเกี่ยวกับความฝันของชาวไทยพุทธในสมัยก่อนมีความเชื่อว่า ฝันที่เราเห็นมักมีที่มาที่ไป เป็นลางสังหรณ์อีกอย่างหนึ่งที่อาจเกิดขึ้นจริง ซึ่งการฝันมีทั้งดีและไม่ดี เมื่อฝันถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในความฝันเราจะได้ใช้ชีวิตแบบไม่ประมาท ระมัดระวังตัว และเตรียมรับมือจากภัยที่อาจเกิดขึ้น เช่น

1.3.1 ฝันว่าได้แหวน ถ้าฝันว่าได้แหวน เชื่อว่าญาติพี่น้องในครอบครัวจะได้ลูกหรือสิ่งดีเข้ามาในชีวิต ซึ่งความเชื่อนี้จากการสัมภาษณ์ของคนในหมู่บ้านเป็นความเชื่อที่เกิดขึ้นจริงมาแล้ว โดยผู้ให้สัมภาษณ์เล่าว่า คืนวันหนึ่งตัวเองได้ฝันว่าได้แหวน เมื่อเวลาผ่านไปลูกตัวเองที่พึ่งแต่งงานก็ได้ตั้งครรภ์ในที่สุด

1.3.2 ฝันว่าได้ปลาเยอะ เชื่อว่าถ้าคนใดฝันว่าได้ปลาเยอะ ๆ แสดงว่าจะได้กำไร หรือถ้าทำงานค้าขายเงินทองก็จะไหลมาเทมา ทาให้คนในครอบครัวสุขสบายตามไปด้วย

1.4 ความเชื่อเกี่ยวกับโชคร้าย โชคดี ลางบอกเหตุร้าย เหตุดี

ในชีวิตประจำวันมนุษย์เราล้วนแต่มีชะตาชีวิตที่แตกต่างกันไป บางคนอาจเจอแต่เรื่องดี ๆ สิ่งดี ๆ เรียกได้ว่ามีความโชคดีเข้าตัวตลอด แต่ในขณะเดียวกันบางคนก็อาจเจอแต่เรื่องที่คอยกวนใจให้เสียทรัพย์ลาภหาย ที่เรียกกันว่ามีความโชคร้ายนั่นเอง ตลอดจนมีการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นลางบอกเหตุอีกด้วย แม้แต่การกระทำของเราเองก็ทำให้เรามีความโชคร้าย โชคดี และเป็นลางบอกเหตุกับตัวเราได้เช่นเดียวกันจากการที่ได้ลงพื้นที่ไปเก็บข้อมูลภาคสนามในหมู่บ้านไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ทำให้ได้พบความเชื่อที่เกี่ยวกับโชคดี ลางบอกเหตุร้ายเหตุดี เช่น

1.4.1 ผีเสื้อตัวใหญ่บินเข้าในบ้าน เชื่อว่าถ้าผีเสื้อตัวใหญ่บินเข้าในบ้านจะมีคนอื่นคนไกลมาหาที่บ้าน ซึ่งความเชื่อนี้เกิดขึ้นจริง

1.4.2 ห้ามหญิงมีครรภ์เฝ้าคนไข้ เชื่อว่าห้ามหญิงมีครรภ์เฝ้าคนไข้ เพราะจะทำให้ลูกที่เกิดมาอาจจะป่วยอยู่บ่อยๆ

1.5 ความเชื่อเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ

ปรากฏการณ์ธรรมชาติ คือ การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ ซึ่งมักส่งผลกระทบต่อตัวเราและสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงบางอย่างมีผลกระทบรุนแรงมาก ในอดีตบรรพบุรุษของเราอาศัยอยู่ท่ามกลางธรรมชาติมากกว่าในบ้านและอาคารที่มีความปลอดภัยสูงสุดดังเช่นในปัจจุบัน อาจเกิดจากความกลัวจึงทำให้คนในอดีตหวาดระแวงว่าจะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ ซ้ำ ๆ ทำให้มีการสังเกตการณ์ซ้ำ ๆ และเหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นมาได้ปรากฏให้เห็นซ้ำ ๆ กัน ทาให้คนสมัยก่อนเชื่อในสิ่งนั้น เช่น

1.5.1 ท้องฟ้าสีแดงยามเย็น เชื่อว่าถ้าเกิดปรากฏการณ์ท้องฟ้าสีแดงยามเย็น จะทำให้เกิดมีพายุลมแรง ต้มไม้ล้มลง

1.5.2 ห้ามชี้นิ้วไปที่รุ้งกินน้ำ การที่คนใดหรือผู้ใดชี้นิ้วไปยังรุ้งกินน้ำ เชื่อว่าจะทำให้นิ้วขาด ซึ่งเด็ก ๆ หรือน้อง ๆ ในหมู่บ้านเชื่อในความเชื่อนี้และยังคงปฏิบัติกันอยู่ว่าสิ่งนี้ไม่ควรทำ

1.6 ความเชื่อเกี่ยวกับการดูลักษณะดีชั่วของคน สัตว์ต่าง ๆ

เราจะปฏิเสธไม่ได้เลยว่า ความเชื่อนั่นถือว่าเป็นสิ่งที่แทบจะมีอยู่ในทุกชนชั้น โดยเฉพะความเชื่อในการดูลักษณะดี-ชั่วของคน และสัตว์ต่าง ๆ นั่นได้ฝังรากลึกลงไปในวิถีการดำรงชีวิตความเป็นอยู่ของคนเรา จนไม่สามารถแบ่งแยกออกได้ จึงทาให้เกิดกุศโลบายขึ้นมาให้เราได้ฟังหรือเป็นการเตือนเราในทางอ้อม โดยถ้าผู้ใหญ่เตือนเราตรง ๆ บางครั้งเราอาจไม่เชื่อ ทำให้คนในสมัยก่อนคิดกุศโลบายขึ้นมาเพื่อที่จะทาให้เราเชื่อต่อสิ่ง ๆ นั้น เช่น

1.6.1 ห้ามคบเพื่อนที่มีคิ้วติดกัน เชื่อว่าการที่คบเพื่อนที่มีคิ้วติดกันและคิ้วนั้นหนาดกเป็นอย่างมาก เชื่อว่าคน ๆ นั้นจะเป็นคนที่กินเพื่อนและไม่สามารถคบกันได้ยาวนานได้ เป็นคนแข็งแกร่ง เด็ดเดี่ยว มั่นคง และกร้าวแกร่ง ถ้าเป็นผู้หญิงจะขาดความอ่อนหวาน ทั้งที่เจ้าตัวมีความอ่อยโยนแฝงอยู่ภายใน แต่ถูกบดบังเสียหมด

1.6.2 หญิงใดหน้าผากงอก เชื่อว่าหญิงใดหรือหญิงคนใดมีหน้าผากหงอก แสดงว่า เป็นคนมีวาสนา มีความคิดสุขุม มีนิสัยโอบอ้อมอารี ฉลาดรอบคอบ ทำการใดมักทำด้วยความตั้งใจจริง ไม่ย่อท้อต่อความเหนื่อยยาก หญิงเช่นนี้ จะเป็นที่รักใคร่ของสามี และเป็นที่นับหน้าถือตาแก่คนทั่วไป

1.7 ความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งที่ควรทำและสิ่งที่ไม่ควรทำ

จากการที่ได้ลงพื้นที่ไปเก็บข้อมูลภาคสนามในหมู่บ้านไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ทาให้ได้พบความเชื่อที่เกี่ยวกับสิ่งที่ควรทำและสิ่งที่ไม่ควรทำ เช่น

1.7.1 ห้ามนอนก่ายหน้าผาก เชื่อว่าคนใดหรือผู้ใดนอนก่ายหน้าผาก ทาให้คน ๆ นั้นเกิดความเครียดและเกิดความคิดมากตลอดเวลา และส่งผลกระทบต่อสุขภาพได้

1.7.2 ห้ามนอนตรงข้ามประตู เชื่อว่าห้ามนอนตรงข้ามประตู จะทำให้ถูกผีอาหรือโดนทับ เพราะเชื่อว่าประตูเป็นทางผ่าน ซึ่งไม่สามารถที่จะนอนตรงข้ามประตูได้ เลยเป็นสิ่งที่ห้ามของคนเฒ่าคนแก่ในสมัยก่อน และปัจจุบันก็ยังคงเชื่อและปฏิบัติกันอยู่

จากการวิเคราะห์ความเชื่อทั้ง 7 ประเภท ของชาวไทยพุทธในหมู่บ้านไทรทอง ตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี จะเห็นได้ว่าความเชื่อเกี่ยวกับการเกิด การตาย ความฝัน โชคร้ายโชคดี ลางบอกเหตุร้ายเหตุดี ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ดูลักษณะดีชั่วของคนและสัตว์ต่าง ๆ และสิ่งที่ควรทำและสิ่งที่ไม่

ควรทำซึ่งความเชื่อเหล่านี้ ก็เป็นความเชื่อหรือเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติอย่างหนึ่งที่ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิด ความเชื่อสามารถทำให้มนุษย์นั้น มีแรงกล้าและเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจทำแล้วเกิดความสบายใจ ซึ่งจุดสำคัญของความเชื่อที่มีเหตุและผลหรือข้อมูล ข้อเท็จจริง คาอธิบาย เหตุผลเหล่านี้ทำให้เกิดการยอมรับและเชื่อในที่สุดโดยความเชื่อแต่ละประเภทที่จำแนกไว้ข้างต้นนั้น เป็นความเชื่อที่ผู้คนยังให้ความสำคัญและปฏิบัติมาจนถึงปัจจุบัน

2. ความเชื่อของชาวไทยมุสลิม

ความเชื่อของชาวไทยมุสลิม ในหมู่บ้านไทรทอง ตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี เป็นความเชื่อที่มีมานานตั้งแต่บรรพบุรุษ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นชาวไทยมุสลิมก็ไม่สามารถที่จะเชื่อหรือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดขนาดนั้นได้ เพราะชาวไทยมุสลิมเชื่อว่าการที่เราเชื่อนอกเนื่องจากที่พระองค์อัลลอฮ (ซ.บ) กำหนดไว้หรือบอกไว้ในคัมภีร์อัลกรุอ่าน ถือว่าสิ่งนั้นชีริก (การสร้างภาคี) ต่อผู้เป็นเจ้า สามารถแบ่งออกเป็น 7 ประเภท ดังนี้คือ ความเชื่อเกี่ยวกับการเกิด ความเชื่อที่เกี่ยวกับการตาย ความเชื่อเกี่ยวกับความฝัน ความเชื่อเกี่ยวกับโชคร้าย โชคดี ลางบอกเหตุร้าย เหตุดี ความเชื่อเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ความเชื่อเกี่ยวกับการดูลักษณะดีชั่วของคน สัตว์ต่าง ๆ ความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งที่ควรทำและสิ่งที่ไม่ควรทำ

2.1 ความเชื่อเกี่ยวกับการเกิด

การเกิดเป็นสิ่งที่ถูกกำหนดมาสาหรับสรรพสิ่งที่มีชีวิต ไม่ว่าจะเป็นมนุษย์ สัตว์หรือสิ่งอื่น ๆ ที่มีชีวิต ธรรมชาติสร้างสิ่งมีชีวิตขึ้นมาเพื่อให้เกิดความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อสามารถดำรงชีวิตพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันได้ โดยในศาสนาอิสลามมีความเชื่อว่า ทุกสรรพสิ่งทั้งสิ่งมีชีวิตหรือไม่มีชีวิตอาศัยอยู่บนโลกล้วนแล้วทั้งหมดมีผู้สร้างคือ อัลลอฮ (พระเจ้า) กำหนดขึ้นมา เช่น

2.1.1 ผู้หญิงตั้งครรภ์ห้ามตีสัตว์หรือทรมานสัตว์ การตีสัตว์หรือทรมานสัตว์นั้น เชื่อกันว่าจะทำให้ลูกที่คลอดออกมาแล้วแขน ขา จะพิการ ซึ่งผู้หญิงในขณะตั้งครรภ์นั้นไม่สามารถที่จะไปทำอะไรตามใจตัวเองได้ เพราะจะมีผลกับเด็กที่อยู่ในครรภ์ ดังนั้น จึงมีการห้ามผู้หญิงที่ตั้งครรภ์ตีสัตว์หรือทรมานสัตว์ เพราะลูกที่คลอดออกมานั้น จะมีแขน ขา พิการ

2.1.2 หญิงตั้งครรภ์ทางานหนัก เชื่อว่าหญิงตั้งครรภ์ที่ทำงานหนัก จะคลอดง่ายทำให้แม่และเด็กมีสุขภาพที่แข็งแรงเลยทำให้ชาวไทยมุสลิมส่วนใหญ่ไม่อยู่นิ่ง ชอบเคลื่อนไหวหรือทำงาน

2.2 ความเชื่อที่เกี่ยวกับการตาย

การตาย เป็นสิ่งที่ถูกกำหนดมาสาหรับสรรพสิ่งที่มีชีวิต ไม่ว่าจะเป็นมนุษย์ สัตว์หรือสิ่งอื่น ๆ เพื่อสามารถดำรงชีวิตพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันได้ ทุกสรรพสิ่งทั้งสิ่งมีชีวิตหรือไม่มีชีวิตอาศัยอยู่บนโลกล้วนแล้วทั้งหมดมีผู้สร้าง กำหนดขึ้นมาและศาสนาพุทธก็เชื่อว่ามีพระผู้เป็นเจ้าเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ ตั้งแต่เราเกิดจนเสียชีวิตไป และศาสนาอิสลามก็เชื่อว่ามีพระองค์อัลลอฮเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ เช่น

2.2.1 ห้ามถ่ายรูปแมวแรกเกิด เชื่อว่าการถ่ายรูปแมวจะทไให้แมวตัวนั้นตายได้ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ ได้เล่าถึงเกี่ยวกับความเชื่อนี้ว่า เกิดขึ้นจริงมาแล้วกับครอบครัวของตน

2.2.2 เวลาดูศพให้ดูจากเท้าไปใบหน้า เชื่อว่าการที่ไปดูศพนั้นให้ดูจากเท้าไปใบหน้า เพราะจะทำให้ภาพไม่ติดตาซึ่งชาวไทยมุสลิมเชื่อว่าการที่เรามองศพจากเท้าไปใบหน้า ทำให้ไม่รู้หดหู่หรือเศร้าจนเกินไป

2.3 ความเชื่อเกี่ยวกับความฝัน

ความฝันในสมัยก่อนมีความเชื่อว่า ฝันที่เราเห็นมักมีที่มาที่ไป เป็นลางสังหรณ์อีกอย่างหนึ่งที่อาจเกิดขึ้นจริง ซึ่งชาวไทยมุสลิมเชื่อว่าการฝันนั้นมีทั้งดีและไม่ดี เมื่อฝันถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในความฝันเราอาจใช้ชีวิตแบบไม่ประมาท ควรระมัดระวังตัว และเตรียมรับมือจากภัยที่อาจเกิดขึ้น เช่น

2.3.1 ฝันว่าได้แหวน ถ้าฝันว่าได้แหวน เชื่อว่าญาติพี่น้องในครอบครัวจะได้ลูกหรือสิ่งดีเข้ามาในชีวิต ซึ่งความเชื่อนี้จากการสัมภาษณ์ของคนในหมู่บ้านเป็นความเชื่อที่เกิดขึ้นจริงมาแล้วโดยผู้ให้สัมภาษณ์เล่าว่า คืนวันหนึ่งตัวเองได้ฝันว่าได้แหวน เมื่อเวลาผ่านไปลูกตัวเองที่พึ่งแต่งงานก็ได้ตั้งครรภ์ในที่สุด

2.3.2 ฝันว่าได้ปลาเยอะ เชื่อว่าถ้าคนใดฝันว่าได้ปลาเยอะ ๆ แสดงว่าจะได้กำไร หรือถ้าทำงานค้าขายเงินทองก็จะไหลมาเทมา ทำให้คนในครอบครัวสุขสบายตามไปด้วย

2.4 ความเชื่อเกี่ยวกับโชคร้าย โชคดี ลางบอกเหตุร้าย เหตุดี

ในชีวิตประจาวันมนุษย์เราล้วนแต่มีชะตาชีวิตที่แตกต่างกันไป บางคนอาจเจอแต่เรื่องดี ๆ สิ่งดี ๆ เรียกได้ว่ามีความโชคดีเข้าตัวตลอด แต่ในขณะเดียวกันบางคนก็อาจเจอแต่เรื่องที่คอยกวนใจให้เสียทรัพย์ลาภหาย ที่เรียกกันว่ามีความโชคร้ายนั่นเอง ตลอดจนมีการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นลางบอกเหตุอีกด้วย แม้แต่การกระทำของเราเองก็ทำให้เรามีความโชคร้าย โชคดี และเป็นลางบอกเหตุกับตัวเราได้เช่นเดียวกันจากการที่ได้ลงพื้นที่ไปเก็บข้อมูลภาคสนามในหมู่บ้านไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ทำให้ได้พบความเชื่อที่เกี่ยวกับโชคดี ลางบอกเหตุร้ายเหตุดี ในความเชื่อของมุสลิม เช่น

2.4.1 ผีเสื้อตัวใหญ่บินเข้าในบ้าน เชื่อว่าการที่มีผีเสื้อตัวใหญ่บินเข้ามาภายในบ้านนั้น แสดงว่าจะมีคนอื่นคนไกลมาหาที่บ้าน ซึ่งความเชื่อนี้เกิดขึ้นจริงกับชาวไทยมุสลิม

2.4.2 ห้ามหญิงมีครรภ์เฝ้าคนไข้ เชื่อว่าห้ามหญิงมีครรภ์เฝ้าคนไข้ เพราะจะทำให้ลูกที่เกิดมาอาจจะป่วยอยู่บ่อย ๆ และทำให้แม่มีอาการหดหู่ซึ่งจะส่งผลเสียต่อเด็กในครรภ์ได้

2.5 ความเชื่อเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ

ปรากฏการณ์ธรรมชาติ คือ การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ ซึ่งมักส่งผลกระทบต่อตัวเราและสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงบางอย่างมีผลกระทบรุนแรงมาก ในอดีตบรรพบุรุษของเราอาศัยอยู่ท่ามกลางธรรมชาติมากกว่าในบ้านและอาคารที่มีความปลอดภัยสูงสุดดังเช่นในปัจจุบัน อาจเกิดจากความกลัวจึงทำให้คนในอดีตหวาดระแวงว่าจะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ ซ้ำ ๆ ทาให้มีการสังเกตการณ์ซ้ำ ๆ และเหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นมาได้ปรากฏให้เห็นซ้ำ ๆ กัน ทำให้คนสมัยก่อนเชื่อในสิ่งนั้น ในความเชื่อของมุสลิม เช่น

2.5.1 ท้องฟ้าสีแดงยามเย็น เชื่อว่าการที่เกิดปรากฏการณ์ท้องฟ้าสีแดงยามเย็น แสดงว่าจะมีคนที่เสียชีวิตด้วยเลือด เช่น โดนยิง โดนรถชน เป็นต้น ซึ่งความเชื่อนี้ชาวไทยมุสลิมก็ยังคงเชื่อกันอยู่จนถึงปัจจุบัน

2.5.2 ห้ามชี้นิ้วไปที่รุ้งกินน้ำ การที่คนใดหรือผู้ใดชี้นิ้วไปยังรุ้งกินน้ำ เชื่อว่าจะทำให้นิ้วขาด ซึ่งเด็ก ๆ หรือน้อง ๆ ในหมู่บ้านเชื่อในความเชื่อนี้และยังคงปฏิบัติกันอยู่ว่าสิ่งนี้ไม่ควรทำ

2.6 ความเชื่อเกี่ยวกับการดูลักษณะดีชั่วของคน สัตว์ต่าง ๆ

การดูลักษณะดีชั่วของคน สัตว์ต่าง ๆ ความเชื่อนั่นถือว่าเป็นสิ่งที่แทบจะมีอยู่ในทุกชนชั้น ทุกศาสนา โดยเฉพาะความเชื่อในการดูลักษณะดี-ชั่วของคน และสัตว์ต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะเชื่อในการเปลี่ยนแปลงของลักษณะร่างกายหรืออวัยวะของมนุษย์ เช่น

2.6.1 ห้ามคบเพื่อนที่มีคิ้วติดกัน เชื่อว่าการที่คบเพื่อนที่มีคิ้วติดกันและคิ้วนั้นหนาดกเป็นอย่างมาก เชื่อว่าคน ๆ นั้นจะเป็นคนที่กินเพื่อนและไม่สามารถคบกันได้ยาวนานได้ เป็นคนแข็งแกร่ง เด็ดเดี่ยว

มั่นคง และกร้าวแกร่ง ถ้าเป็นผู้หญิงจะขาดความอ่อนหวาน ทั้งที่เจ้าตัวมีความอ่อยโยนแฝงอยู่ภายใน แต่ถูกบดบังเสียหมด

2.6.2 หญิงใดหน้าผากงอก เชื่อว่าหญิงใดหรือหญิงคนใดมีหน้าผากงอก แสดงว่า เป็นคนมีวาสนา มีความคิดสุขุม มีนิสัยโอบอ้อมอารี ฉลาดรอบคอบ ทำการใดมักทำด้วยความตั้งใจจริง ไม่ย่อท้อต่อความเหนื่อยยาก หญิงเช่นนี้ จะเป็นที่รักใคร่ของสามี และเป็นที่นับหน้าถือตาแก่คนทั่วไป

2.7 ความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งที่ควรทำและสิ่งที่ไม่ควรทำ

จากการที่ได้ลงพื้นที่ไปเก็บข้อมูลชาวไทยมุสลิมภาคสนามในหมู่บ้านไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ทำให้ได้พบความเชื่อที่เกี่ยวกับสิ่งที่ควรทำและสิ่งที่ไม่ควรทำ เช่น

2.7.1 ห้ามนอนก่ายหน้าผาก เชื่อว่าคนใดหรือผู้ใดนอนก่ายหน้าผาก ทำให้คน ๆ นั้นเกิดความเครียดและเกิดความคิดมากตลอดเวลา และส่งผลกระทบต่อสุขภาพได้

2.7.2 ห้ามนอนตรงข้ามประตู เชื่อว่าห้ามนอนตรงข้ามประตู จะทำให้ถูกผีอาหรือโดนทับ เพราะเชื่อว่าประตูเป็นทางผ่าน ซึ่งไม่สามารถที่จะนอนตรงข้ามประตูได้ เลยเป็นสิ่งที่ห้ามของคนเฒ่าคนแก่ในสมัยก่อน และปัจจุบันก็ยังคงเชื่อและปฏิบัติกันอยู่

จากการวิเคราะห์ความเชื่อทั้ง 7 ประเภท ของชาวไทยมุสลิมในหมู่บ้านไทรทอง ตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี จะเห็นได้ว่าความเชื่อเกี่ยวกับการเกิด การตาย ความฝัน โชคร้ายโชคดี ลางบอกเหตุร้ายเหตุดี ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ดูลักษณะดีชั่วของคนและสัตว์ต่าง ๆ ซึ่งความเชื่อเหล่านี้ ก็เป็นความเชื่อที่ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิด ความเชื่อสามารถทำให้มนุษย์นั้น เกิดความกลัวหรือเกิดการปฏิบัติกันมาอดีตจนถึงปัจจุบัน และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจทำแล้วเกิดความสบายใจ

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ความเชื่อทั้ง 7 ประเภทของความเชื่อทั้งชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี เป็นความเชื่อของคนในหมู่บ้านที่ยึดถือยอมรับมาตั้งแต่บรรพบุรุษจนถึงปัจจุบัน บางความเชื่อทั้งชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมก็มีความเชื่อที่แตกต่างกันออกไป ความเชื่อบางความเชื่อยังคงอยู่และความเชื่อบางความเชื่อก็จางหายไปตามกาลเวลา เช่น ชาวไทยพุทธเชื่อว่าเมื่อเกิดสุริยุปราคาให้เอากรรไกรมาไว้ที่หน้าท้อง เพราะจะทาให้ลูกเกิดมาไม่เป็นใบ้ เป็นต้น

ประเด็นที่ 2 ความเหมือนและความแตกต่างของความเชื่อ ตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี

ในแต่ละหมู่บ้าน แต่ละท้องถิ่นมีความเชื่อที่แตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะหมู่บ้านไทรทอง ตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ที่มีความเชื่อที่เป็นเอกลักษณ์ตรงที่ว่าความเชื่อบางอย่างก็มีความเหมือนและความเชื่อบางอย่างก็แตกต่างโดยสิ้นเชิง ดังนี้

2.1 ความเหมือนของความเชื่อของชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม

จากการเก็บข้อมูลความเชื่อจากรายการความเชื่อ พบความเชื่อที่เหมือนกันจานวน 33 ความเชื่อ ดังจะยกตัวอย่างในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ความเหมือนของความเชื่อของชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม

ความเชื่อ	ชาวไทยพุทธ	ชาวไทยมุสลิม
1. ผู้หญิงตั้งครรภ์ห้ามตีสัตว์หรือทรมานสัตว์	เชื่อว่าจะทำให้ลูกที่คลอดออกมาแล้วแขน ขา จะพิกลพิการ	เชื่อว่าจะทำให้ลูกที่คลอดออกมาแล้วแขน ขา จะพิกลพิการ
2. ห้ามหญิงตั้งครรภ์อาบน้ำตอนหัวค่ำ	เชื่อว่าจะทำให้หญิงตั้งครรภ์เกิดอาการปวดท้อง	เชื่อว่าจะทำให้หญิงตั้งครรภ์เกิดอาการปวดท้อง
3. หญิงตั้งครรภ์ห้ามพูดจาหยาบคาย	เชื่อว่าจะทำให้ลูกที่เกิดมาเป็นคนก้าวร้าว นิสัยไม่ดี	เชื่อว่าจะทำให้ลูกที่เกิดมาเป็นคนก้าวร้าว นิสัยไม่ดี

จากตารางข้างต้นจะเห็นได้ว่า ความเชื่อที่เหมือนระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม ตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานีมีทั้งหมด 33 ความเชื่อ ซึ่งสามารถจำแนกความเชื่อออกเป็น 7 ประเภท ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับการเกิด, การตาย, ความฝัน, ลางบอกเหตุร้ายเหตุดี, ปรากฏการณ์ธรรมชาติ, การดูลักษณะชั่วดีของคน, และความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งที่ควรทำ และไม่ควรทำ เช่น ความเชื่อเกี่ยวกับการเกิด ผู้หญิงตั้งครรภ์ห้ามตีสัตว์หรือทรมานสัตว์ โดยผู้ให้สัมภาษณ์ นางแมะ โต๊ะเด็ง [6] ชาวไทยมุสลิมกล่าวว่า การทำร้ายสัตว์หรือทรมานสัตว์นั้น จะทำห้ลูกที่คลอดออกมาแล้ว แขน ขา จะพิกลพิการ ซึ่งผู้หญิงในขณะตั้งครรภ์นั้นไม่สามารถที่จะไปทำอะไรตามใจตัวเองได้ เพราะจะมีผลกับเด็กที่อยู่ในครรภ์ ดังนั้น จึงมีการห้ามผู้หญิงตั้งครรภ์ตีสัตว์หรือทรมานสัตว์ ซึ่งมีความสอดคล้องกับนางประศรี จันทรา [7] ชาวไทยพุทธที่ได้กล่าวไว้เช่นเดียวกัน

จากการวิเคราะห์และสัมภาษณ์ จะเห็นได้ว่าความเชื่อที่เหมือนอาจเกิดจากความเป็นอยู่ร่วมกันระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม ที่ไปมาหาสู่กันทาให้เกิดการซึมซับวัฒนธรรมของแต่ละศาสนาโดยเฉพาะในเรื่องของความเชื่อ

2.2 ความต่างของความเชื่อของชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม

จากการเก็บข้อมูลความเชื่อจากรายการความเชื่อ พบความเชื่อที่แตกต่างกันจานวน 22 ความเชื่อ ดังจะยกตัวอย่างในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ความแตกต่างของความเชื่อของชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม

ความเชื่อ	ชาวไทยพุทธ	ชาวไทยมุสลิม
1. หญิงตั้งครรภ์ควรทำงานหนัก	-	เชื่อว่าจะทำให้คลอดง่าย แม่และเด็กมีสุภาพที่แข็งแรง
2. เมื่อเกิดสุริยุปราคา	เชื่อว่าให้เอากรรไกรมาไว้ที่หน้าท้อง เพราะจะทำให้ลูกเกิดมาไม่เป็นใบ้	-
3. ตาขวากระตุก	เชื่อว่าจะเกิดความโชคดีในชีวิต	เชื่อว่าจะทำให้เกิดลางร้ายและอาจเกิดอันตรายถึงชีวิตได้

จากตารางข้างต้นจะเห็นได้ว่า ความเชื่อที่แตกต่างระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม ตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานีมีทั้งหมด 22 ความเชื่อ ซึ่งสามารถจำแนกความเชื่อออกเป็น 7 ประเภท ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับการเกิด, การตาย, ความฝัน, ลางบอกเหตุร้ายเหตุดี, ปรากฏการณ์ธรรมชาติ, การดูลักษณะชั่วดีของคน, และความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำ เช่น ความเชื่อเกี่ยวกับการเกิดหญิงตั้งครรภ์ควรทางานหนัก โดยผู้ให้สัมภาษณ์ นายคอเดร์ อับดุลเลาะ [8] ผู้นำศาสนา (โต๊ะอีหม่าม) ชาวไทยมุสลิมกล่าวว่า การที่เราทำงานหนักหรือเดินบ่อย ๆ ทำให้คลอดง่าย แม่และเด็กมีสุภาพที่แข็งแรง ซึ่งแตกต่างกับชาวไทยพุทธ โดยผู้ให้สัมภาษณ์ นายอนุรักษ์ ไพบูลย์ [9] กล่าวว่า การที่หญิงตั้งครรภ์ทำงานหนัก ทำให้เด็กในครรภ์จะเป็นอันตรายและทำให้ตกเลือดได้, ความเชื่อเกี่ยวกับลางบอกเหตุร้ายเหตุดี ตาขวากระตุก โดยผู้ให้สัมภาษณ์นางรอฮีมะห์ สาเมาะ [10] ชาวไทยมุสลิมกล่าวว่าจะทำให้เกิดลางร้ายและอาจเกิดอันตรายถึงชีวิตได้ ซึ่งแตกต่างกับชาวไทยพุทธ โดยผู้ให้สัมภาษณ์นางสายใจ ประสิทธิ [11] กล่าวว่าจะเกิดความโชคดีในชีวิต ดังนั้น จากการวิเคราะห์และสัมภาษณ์ จะเห็นได้ว่าความเชื่อที่แตกต่างกันนั้นอาจเกิดจากการนับถือคนละศาสนาและพิธีการทางศาสนาต่าง ๆ ทำให้เกิดความเชื่อที่แตกต่างกันออกไป

จากการวิเคราะห์และสัมภาษณ์ความเชื่อระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมที่มีความเชื่อที่เหมือนและแตกต่าง ตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ข้างต้นนั้น สามารถจำแนกความเชื่อได้ 7 ประเภท ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับการเกิดการตายความฝัน โชคร้ายโชคดี ลางบอกเหตุร้ายเหตุดี ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ดูลักษณะดีชั่วของคนและสัตว์ต่าง ๆ ซึ่งความเชื่อเหล่านี้ไม่ว่าจะเป็นความเชื่อในด้านไหน ๆ หรือศาสนาใด ก็เป็นความเชื่อหรือเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติอย่างหนึ่งที่ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิด ซึ่งความเชื่อเหล่านี้สามารถทำให้มนุษย์นั้น เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจทำแล้วเกิดความสบายใจ ไม่ว่าจะเป็นชาวไทยพุทธหรือชาวไทยมุสลิมก็มีความเชื่อที่เหมือนและแตกต่างกันไป ซึ่งจุดสำคัญของความเชื่อที่มีเหตุและผลหรือข้อมูลข้อเท็จจริง คำอธิบาย เหตุผลเหล่านี้ทำให้เกิดการยอมรับและเชื่อในที่สุดโดยความเชื่อแต่ละประเภทที่จำแนกไว้ข้างต้นนั้น เป็นความเชื่อที่ผู้คนยังให้ความสำคัญและปฏิบัติมาจนถึงปัจจุบัน ความเชื่อจึงเป็นสิ่งสำคัญแก่การดำเนินชีวิตในแต่ละวัน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการทาความเข้าใจ ของคนในหมู่บ้านหรือความแตกต่างทางด้านศาสนาของคนในหมู่บ้าน ก็ยังคงเชื่อและปฏิบัติความเชื่อเหล่านี้อยู่ ซึ่งความแตกต่างนี้สามารถทำให้สองศาสนาอยู่ด้วยกัน ด้วยความเข้าใจโดยปราศจากความขัดแย้งและเห็นถึงความสามัคคีของคนในหมู่บ้านอย่างชัดเจน ซึ่งศาสนาเชื่อมโยงกับสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยาก เพราะแรกเริ่มความเชื่อถือกำหนดมาจากความกลัวและเชื่อว่าต้องมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่มีอานาจอยู่เหนือปรากฏการณ์ต่าง ๆ ซึ่งสามารถบันดาลคุณและโทษแก่มนุษย์ได้ งานวิจัยเรื่อง “ศึกษาความเชื่อระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม ตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี” อภิปรายผลได้ ดังนี้ การศึกษาความเชื่อระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม ตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานีที่มีความเหมือนและความแตกต่าง มีความสำคัญอย่างยิ่งในการศึกษาเรื่องความเชื่อ ย่อมเป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับความเชื่อทั้งสองศาสนา ไม่ว่าจะเป็นความเป็นอยู่ ทัศนคติ และการยอมรับความแตกต่างของทั้งสองศาสนา รวมถึงความเชื่อ

ความเชื่อระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม ตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่าจากรายการความเชื่อ 70 ความเชื่อ สามารถนำมาจัดแบ่งประเภทความเชื่อได้ 7 ประเภท 1) ความเชื่อเกี่ยวกับการเกิด 2) ความเชื่อเกี่ยวกับการตาย 3) ความเชื่อเกี่ยวกับความฝัน 4) ความเชื่อเกี่ยวกับโชคร้าย โชคดี ลางบอกเหตุร้ายเหตุดี 5) ความเชื่อเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ 6) ความเชื่อเกี่ยวกับการดูลักษณะดีชั่วของคน สัตว์ ต่าง ๆ 7) ความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งที่ควรทำและสิ่งที่ไม่ควรทำ ได้ความเชื่อทั้งหมด 55 ความเชื่อ ความเชื่อที่เหมือน 33 ความเชื่อ และความเชื่อที่แตกต่าง 22 ความเชื่อ

ความเหมือนและความแตกต่างของความเชื่อตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานีโดยจัดแบ่งประเภทความเชื่อได้ 7 ประเภท 1) ความเชื่อเกี่ยวกับการเกิด มีความเหมือนทั้งหมด 6 ความเชื่อ แตกต่าง 5 ความเชื่อ 2) ความเชื่อเกี่ยวกับการตาย มีความเหมือนทั้งหมด 4 ความเชื่อ แตกต่าง 5 ความเชื่อ 3) ความเชื่อเกี่ยวกับความฝัน มีความเหมือนทั้งหมด 8 ความเชื่อ แตกต่าง 2 ความเชื่อ 4) ความเชื่อเกี่ยวกับโชคร้าย โชคดี ลางบอกเหตุร้ายเหตุดี มีความเหมือนทั้งหมด 5 ความเชื่อ แตกต่าง 2 ความเชื่อ 5) ความเชื่อเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ มีความเหมือนทั้งหมด 3 ความเชื่อ แตกต่าง 4 ความเชื่อ 6) ความเชื่อเกี่ยวกับการดูลักษณะดีชั่วของคน สัตว์ ต่าง ๆ มีความเหมือนทั้งหมด 3 ความเชื่อ แตกต่าง 4 ความเชื่อ 7) ความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งที่ควรทำและสิ่งที่ไม่ควรทำมีความเหมือนทั้งหมด 5 ความเชื่อ แตกต่าง 2 ความเชื่อ

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าความเชื่อของชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมที่มีความเหมือนและแตกต่างกันอาจเกิดจากการนับถือคนละศาสนาและพิธีการทางศาสนาต่าง ๆ ทำให้เกิดความเชื่อที่แตกต่างกันออกไป และความเชื่อที่เหมือนกันนั้นอาจเกิดจากความเป็นอยู่ร่วมกันระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม ที่ไปมาหาสู่กันทำให้เกิดการซึมซับวัฒนธรรมของแต่ละศาสนาโดยเฉพาะในเรื่องของความเชื่อ

จากการสอบถามผู้บอกข้อมูลความเชื่อทั้ง 7 ประเภท ผู้บอกข้อมูลกล่าวว่า ความเชื่อเหล่านี้เชื่อกันมานานแล้ว ตั้งแต่บรรพบุรุษจนถึงปัจจุบันก็ยังคงเชื่อและปฏิบัติกันมาจนถึงทุกวันนี้ ซึ่งความเชื่อทั้งสองศาสนาเป็นความเชื่อที่ผู้คนให้ความสำคัญ เช่น งานวิจัยเรื่อง หลักความเชื่อและพฤติกรรมของชาวมุสลิมในชุมชนบ้านลาไทร(ชุมชนแผ่นดินทองคอยรุตตั๊กวา) [12] ก็ได้บอกถึงความสำคัญหลักความเชื่อและพฤติกรรมของชาวมุสลิมในชุมชนบ้านลาไทร มีหลักความเชื่อค่อนข้างจะเคร่งครัดในเรื่องของการศรัทธาในว่าจะในองค์อัลลอฮ หรือในคัมภีร์อัลกรุอ่าน และอีกหนึ่งงานวิจัย คือเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มไทยพุทธกับไทยมุสลิมในจังหวัดนราธิวาส [13] ก็ได้บอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างการติดต่อกัน ทัศนคติ และการยอมรับของกลุ่มไทยพุทธและกลุ่มไทยมุสลิมตามข้อแตกต่างในด้านสัดส่วนประชากร ศาสนา และระดับอายุของประชากร ซึ่งทำให้เห็นถึงความสำคัญของทั้งสองศาสนา ไม่ว่าจะความเป็นอยู่ ทัศนคติ และการยอมรับความแตกต่างของทั้งสองศาสนา รวมถึงความเชื่อ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าชาวภาคใต้ตอนล่างส่วนใหญ่จะอยู่รวมกันทั้งสองศาสนา ภายใต้ความแตกต่าง แต่ความแตกต่างนี้สามารถทาให้ทั้งสองศาสนาอยู่ร่วมกันอย่างเป็นสุขโดยเฉพาะหมู่บ้านไทรทอง ตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ที่มีความสามัคคี การไปมาหาสู่กัน การแบ่งปัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างเห็นได้ชัด

สรุปผลการวิจัย

ความเชื่อระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานีจากการจำแนกความเชื่อทั้ง 7 ประเภทของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมในหมู่บ้านไทรทอง ตำบลไทรทอง อำเภอ

ไม้แก่นจังหวัดปัตตานี สามารถสรุปได้ว่าความเชื่อเกี่ยวกับการเกิด การตาย ความฝัน โชคร้ายโชคดี ลางบอกเหตุร้ายเหตุดีปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ดูลักษณะดีชั่วของคนและสัตว์ต่าง ๆ และความเชื่อที่เกี่ยวกับสิ่งไม่ควรทำกับสิ่งที่ควรทำ ซึ่งความเชื่อเหล่านี้ไม่ว่าจะเป็นความเชื่อในด้านใด ท้องถิ่นใด หรือศาสนาใด ก็เป็นความเชื่อหรือเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติอย่างหนึ่งที่ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิด ซึ่งความเชื่อเหล่านี้สามารถทำให้มนุษย์นั้นเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจทำแล้วเกิดความสบายใจ ไม่ว่าจะเป็นชาวไทยพุทธหรือชาวไทยมุสลิมก็มีความเชื่อที่เหมือนและแตกต่างกันไป ซึ่งจุดสำคัญของความเชื่อที่มีเหตุและผลหรือข้อมูล ข้อเท็จจริง คำอธิบายเหตุผลเหล่านี้ทำให้เกิดการยอมรับและเชื่อในที่สุดโดยความเชื่อแต่ละประเภทที่จำแนกไว้ข้างต้นนั้น เป็นความเชื่อที่ผู้คนยังให้ความสำคัญและปฏิบัติมาจนถึงปัจจุบัน ความเชื่อจึงเป็นสิ่งสำคัญแก่การดำเนินชีวิตในแต่ละวัน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการทำความเข้าใจ ของคนในหมู่บ้านหรือความแตกต่างทางด้านศาสนารวมไปถึงความเข้าใจของการนับถือศาสนาที่เหมือนและแตกต่างของคนในสังคมโดยเฉพาะพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีคนนับถือทั้งศาสนาพุทธและศาสนาอิสลามปะปนกันไป ดังนั้น งานวิจัยเรื่องความเชื่อระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี เป็นงานวิจัยที่สามารถแสดงให้เห็นถึงความเป็นอยู่รวมกันภายใต้ความแตกต่างของการนับถือศาสนา ซึ่งความแตกต่างนี้สามารถทำให้สองศาสนาอยู่ด้วยกัน ด้วยความเข้าใจโดยปราศจากความขัดแย้งและเห็นถึงความสามัคคีของคนในหมู่บ้านอย่างชัดเจน ซึ่งศาสนาเชื่อมโยงกับสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยาก

เอกสารอ้างอิง

[1] ชวน เพชรแก้ว. (2524). **วรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้กับสังคม**. กรุงเทพฯ : ม.ท.ป.

[2] อนุมานราชธน, พระยา. (2524). **การศึกษาเรื่องประเพณีไทย** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.

[3] ลักขณา ศกุนะสิงห์. (2556). **ความเชื่อและประเพณี : เกิด แต่งงาน ตาย**. กรุงเทพฯ : พราวเพรส (2002).

[4] คอดิญะฮ์ ยุซรอ. (ม.ป.ป.). **สิ่งศักดิ์สิทธิ์คืออะไร.** สืบค้นเมื่อ 11 กันยายน 2560, จาก http://www.islammore.com.

[5] เสาวลักษณ์ อนันตศานต์. (2530). **ประเภทความเชื่อในวัฒนธรรมพื้นบ้าน : คติความเชื่อ** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

[6] แมะ โตะเด็ง (ผู้ให้สัมภาษณ์), ฮาสปีรา อาลี (ผู้สัมภาษณ์), ที่บ้านเลขที่ 148/4 ตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี, เมื่อวันที่ 10 กันยายน พ.ศ.2560.

[7] ปราศรี จันทรา (ผู้ให้สัมภาษณ์), ไซนับ สาแม (ผู้สัมภาษณ์), ที่บ้านเลขที่ 132/2 ตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี, เมื่อวันที่ 9 กันยายน พ.ศ.2560.

[8] คอเดร์ อับดุลเลาะ (ผู้ให้สัมภาษณ์), ไซนับ สาแม (ผู้สัมภาษณ์), ที่บ้านเลขที่ 48 ตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี, เมื่อวันที่ 9 กันยายน พ.ศ.2560.

[9] อนุรักษ์ ไพบูลย์ (ผู้ให้สัมภาษณ์), สีตีไพรุส ดือเร๊ะ (ผู้สัมภาษณ์), ที่บ้านเลขที่ 32/1 ตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี, เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ.2560.

[10] รอฮีมะ สาเมาะ (ผู้ให้สัมภาษณ์), ไซนับ สาแม (ผู้สัมภาษณ์), ที่บ้านเลขที่ 112/1 ตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี, เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ.2560.

[11] สายใจ ประสิทธิ (ผู้ให้สัมภาษณ์), นูรูมา เตะ (ผู้สัมภาษณ์), ที่บ้านเลขที่ 48/2 ตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี, เมื่อวันที่ 10 กันยายน พ.ศ.2560.

[12] ตรึงใจ มูฮัมมัดสะมัน. (2547). **หลักความเชื่อและพฤติกรรมของชาวมุสลิมในชุมชนบ้านลาไทร (ชุมชนแผ่นดิน ทอง คอยรุตตั๊กวา)**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.

[13] ปาลิด ผ่องแผ้ว. (2528). **ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มไทยพุทธกับไทยมุสลิมในจังหวัดนราธิวาส :ศึกษาระยะทาง ทางสังคมเฉพาะกรณี**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไสยเวทในนวนิยายระทึกขวัญ ชุด สาปคุณไสย

Occultism in Sap Koon Sai series of Thriller Fiction

อารียา หมานโต๊ะเห็น [1*] มาโนช ดินลานสกูล [2] ศรีอังคาร ถาวโรฤทธิ์ [3] ประภัสสร ภัทรนาวิก [4]

Areeya Mantohen[1] * Manoch Dinlansakoon[2] Sriangkan Tawarorit[3] Prapassorn Phatranavig[4]

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้เปนการศึกษาไสยเวทในนวนิยายระทึกขวัญ ชุดสาปคุณไสย โดยมีขอบเขตในการศึกษานวนิยายทั้งหมด 4 เรื่อง คือ พรายกุมาร ของ RabbitRose โอสถรสเลือด ของ พลอยฝน ปางอสูร ของ นายหมอก และเรือนรักตำหนักแค้น ของ สุริยาทิศ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาไสยเวทที่ปรากฏในนวนิยายระทึกขวัญ ชุด สาปคุณไสย และกลวิธีการสร้างไสยเวทในเรื่องเล่า ผลการศึกษาพบว่า ปรากฏไสยเวทใน 3 ลักษณะ คือ ไสยเวทที่เกี่ยวข้องกับผีสางและอสุรกาย ไสยเวทที่เกี่ยวข้องกับเครื่องรางของขลัง และไสยเวทที่เกี่ยวข้องกับคุณไสย กลวิธีการสร้างไสยเวทในเรื่องเล่า ได้แก่ กลวิธีการสร้างไสยเวทกับการสร้างโครงเรื่อง กลวิธีการสร้างไสยเวทกับการสร้างตัวละคร กลวิธีการสร้างไสยเวทกับการสร้างฉาก บรรยากาศ และสถานที่ และกลวิธีการสร้างไสยเวทกับความสัมพันธ์ต่อแก่นเรื่อง ผู้แต่งนวนิยายชุดนี้ สร้างนวนิยายแนวระทึกขวัญที่มีความตื่นเต้น โดยนำไสยเวทมาเป็นกลวิธีในการนำเสนอเรื่องเล่า โดยเฉพาะการสร้างโครงเรื่อง การสร้างตัวละคร การสร้างฉาก และความสัมพันธ์ของแก่นเรื่องการนำไสยศาสตร์มาเป็นกลวิธีหลักในงานวรรณกรรม ทำให้นวนิยายชุดนี้มีความน่าสนใจ และทำให้ผู้อ่านได้เข้าถึงแก่นที่ผู้แต่งมุ่งนำเสนอ

คำสำคัญ : ไสยเวท, นวนิยายระทึกขวัญ, คุณไสย

Abstract

This study aimed to investigate occultism in Sap Koon Sai series of thriller fiction. The study included ๔ fictions; Praikuman by Rabbit Rose, Orotluad by Ployfon, Pangasoon by Nai Mok and Ruen Rak Tam Nak Kaen by Suriyatis. The objectives of the study were to investigate occultism in Sap Koon Sai series and strategies in creating the occultin the story. The study revealed ๓ types of occultism exhibited in this series; ghost and demon, amulet, and dark art. Strategies in creating the occult in the story included the creation of plot, Characters, setting, atmosphere and place,and theme. Authors of this series make their thriller fiction exciting through the use of occultism as strategies to present the story, especially in the creation of plot, characters, setting and theme in this literary work making it Interesting.and the reader understand the theme presented.

[1] นิสิตปริญญาตรี., สาขาวิชาภาษาไทย, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 90000

[2] ผศ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 90000, 90000

[3] อ., สาขาวิชาภาษาไทย, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 90000 90000

[4]ผศ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 90000 90000

*Corresponding author: Tel.: 0840686621. E-mail address: lbaa2505@hotmail.com

Keyword: occultism, thriller fiction, occult

บทนำ

วรรณกรรม เป็นเครื่องบันทึกสภาพสังคมที่เด่นชัด ช่วยสะท้อนสภาพของสังคม วิถีชีวิตของผู้คน จึงมีคำกล่าวว่าเนื้อเรื่อง หรือเรื่องราวในงานวรรณคดี หรือวรรณกรรมหนีไม่พ้นเรื่องของสังคมมนุษย์ ดังที่ เรไร สืบสุข (2521 : 1- 2) อ้างถึง วิทย์ ศิวะศริยานนท์ (2518 : 56 – 57) ไว้ว่า เรื่องราวในวรรณคดีหรือวรรณกรรมจะวนอยู่ในเรื่องเหล่านี้ คือ

1.เรื่องที่ว่าด้วยพฤติการณ์ของบุคคล เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตส่วนตัว รวมทั้งการดำเนินชีวิต และเหตุการณ์ภายนอกที่มากระทบกระทั่งบุคคลนั้น

2.เรื่องราวที่ว่าด้วยความจัดเจนชีวิต (Experiences) ของมนุษย์ในฐานะที่เป็นมนุษย์ ได้แก่ปัญหาอันเป็นของสามัญที่ใคร ๆ ก็ต้องประสบและขบคิด เช่น ปัญหาเรื่องชีวิตและความตายบาปบุญ โชคชะตา พระเจ้าหรืออำนาจสูงสุดในโลกและความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับอำนาจอันยิ่งใหญ่นี้ ชีวิตในปรโลก ฯลฯ เรื่องเช่นนี้อยู่เหนือขอบเขตชีวิตบุคคลและเป็นเรื่องของมนุษยชาติทั้งมวล

3.ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และเพื่อมนุษย์ หรือระหว่างมนุษย์และสังคม

4.ธรรมชาติภายนอก เช่น สัตว์ พืชพันธุ์ และสิ่งที่ปราศจากชีวิตอันเป็นเวทีสำหรับการแสดงบทบาทต่าง ๆ ของมนุษย์

5.เรื่องที่เกี่ยวกับสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น วรรณคดีและศิลปะ การเมือง การอุตสาหกรรมเรื่องราวของวรรณกรรมจึงเป็นเรื่องของชีวิตเป็นส่วนใหญ่ และเป็นเรื่องราวที่เป็นความจริงของชีวิตในหลากหลายด้าน

สังคมมนุษย์ทั้งในอดีตและปัจจุบันมีความผูกพันและดำเนินชีวิตบนพื้นฐานของความเชื่อที่มีในสังคมนั้น ๆ ความเชื่อส่วนใหญ่มักเชื่อและศรัทธาในอำนาจหรือสิ่งลี้ลับที่มองไม่เห็น ดังที่ สุพัตรา สุภาพ (2518 : 178) ได้กล่าวไว้ว่า ปรากฏการณ์ธรรมชาติต่าง ๆ เช่น น้ำท่วม ไฟไหม้ป่า แผ่นดินไหว ฝนแล้ง ซึ่งล้วนแต่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่มนุษย์นั้น มนุษย์เชื่อว่าจะต้องมีผีหรือเทวดา หรือผู้เป็นใหญ่บันดาลให้เกิดขึ้น หรือเป็นการกระทำของผู้วิเศษมีอำนาจผิดธรรมดาด้วยความเชื่อเหล่านี้ มนุษย์ก็แสดงออกมาโดยการกราบไหว้บูชาเซ่นสรวงต่าง ๆ

ความเชื่อหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อมนุษย์มาตั้งแต่สมัยโบราณ คือเรื่องราวของไสยศาสตร์ไสยเวทวิทยา (Superstition) โดยไสยศาสตร์ นับเป็นเรื่องที่วนเวียนพัวพันอยู่ในสังคมไทยมาช้านาน แม้ในยุคปัจจุบันที่ประเทศไทยพยายามเร่งพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งดูเป็นศาสตร์ที่ตรงกันข้ามอยู่คนละขั้วกับไสยศาสตร์ แต่ในด้านความคิดความเชื่อของคนไทยจำนวนไม่น้อย ยังคงยึดถือศรัทธาในเรื่องไสยศาสตร์อยู่มาก โดยส่วนใหญ่มักเป็นเรื่องเกี่ยวกับไสยศาสตร์ หรือ ไสยเวท จากการศึกษาพบว่า คำว่า ไสยเวท มีความหมายที่คล้ายคลึงกับคำว่า ไสยศาสตร์ ที่เรารู้จักกันดี โดย ไสยศาสตร์ หมายถึง วิชาทางไสย อันเป็นลัทธิเกี่ยวกับเวทมนตร์คาถาที่เชื่อว่ามาจากศาสนาพราหมณ์ โดยเฉพาะจากคัมภีร์ อาถรรพเวท ที่มีพิธีเพื่อให้เกิดสิริมงคลป้องกันอันตรายต่อตนเองหรือทำอันตรายต่อผู้อื่น ส่วนไสยเวทนั้น หมายถึง ลัทธิอันเนื่องด้วยเวทมนตร์คาถา และวิทยาคมต่าง ๆ ซึ่งเป็นเรื่องลี้ลับและเป็นอำนาจเกินปรกติวิสัยของมนุษย์ เนื่องจากผู้วิจัยต้องการให้เกิดความแตกต่างไปจากเดิม จึงใช้คำว่า ไสยเวทแทน แต่อาจมีคำว่า ไสยศาสตร์ปนอยู่บ้างเพราะมีการอ้างอิงแหล่งข้อมูลจากนักวิชาการ

อิทธิพลทางไสยเวทเด่นชัดจนปรากฏอยู่ในงานวรรณกรรมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันที่เป็นวรรณกรรมร่วมสมัย ยังคงมีความเชื่อ และนำไสยเวทมาเสริมเรื่องราวของงานวรรณกรรมให้มีความโดดเด่น ทำให้เนื้อหามีความน่าสนใจ ชวนติดตาม ลุ้นระทึก โดยเฉพาะงานเขียนประเภทนวนิยาย มักปรากฏเรื่องราวทางไสยศาสตร์ อาถรรพ์ความเชื่อต่าง ๆ

ในปัจจุบันจึงจะเห็นนวนิยายที่นำเสนอเนื้อหาเชิงไสยเวทอยู่จำนวนไม่น้อย ซึ่งนวนิยายสมัยใหม่แนวใหม่ต่างจากในอดีตที่ผู้วิจัยมีความสนใจและเห็นได้ชัดในการนำเสนอไสยเวท คือ นวนิยายแนวระทึกขวัญ เป็นนวนิยายที่มากไปด้วยไสยเวทวิทยา เกี่ยวกับการทำคุณไสย และเรื่องราวความลี้ลับทางไสยเวทมนตร์ดำต่าง ๆ นำเสนอผ่านตัวละครและฉากที่มีความเด่นชัด โดยนวนิยายแนวระทึกขวัญ ชุด สาปคุณไสย ประกอบไปด้วย 4 เรื่อง ของนักเขียน 4 คน ดังนี้

1. พรายกุมาร เขียนโดย RabbitRose เป็นนวนิยายที่กล่าวถึงการเลี้ยงพรายกุมาร
2. โอสถรสเลือด เขียนโดย พลอยฝน เป็นนวนิยายที่กล่าวถึงการใช้ยาสั่ง
3. ปางอสูร เขียนโดย นายหมอก เป็นนวนิยายที่กล่าวถึงมนตร์ดำสาปแช่ง
4. เรือนรักตำหนักแค้น เขียนโดย สุริยาทิศ เป็นนวนิยายที่กล่าวถึงการทำเสน่ห์ยาแฝด

นักเขียนทั้ง 4 คนเป็นนักเขียนรุ่นใหม่ ที่มีผลงานตีพิมพ์ออกสู่สังคม และเป็นที่รู้จักกันในแวดวงนักเขียนนวนิยายแนวระทึกขวัญสั่นประสาท อีกทั้งนักเขียนทั้ง 4 คน ยังเป็นนักเขียนในสำนักพิมพ์ก้าวกระโดด เครือ Sofapublishing ซึ่งเป็นสำนักพิมพ์ที่โดดเด่นในการสร้างสรรค์งานวรรณกรรม โดยเฉพาะงานเขียนแนวระทึกขวัญ

ดังนั้นเมื่อความเชื่อ ความเร้นลับและอาถรรพ์ของไสยเวท ยังคงมีปรากฏในงานวรรณกรรม โดยเฉพาะในนวนิยายทุกยุคทุกสมัย จนมาถึงปัจจุบัน ยังคงมีการนำเสนอเรื่องราวทางไสยศาสตร์ผ่านงานเขียน ในนวนิยาย ชุด สาปคุณไสย มีความโดดเด่นที่นักเขียนนำเสนอความเร้นลับ การสร้างอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร และถ่ายทอดเรื่องราวไสยเวทที่เด่นชัด จึงเป็นสาเหตุให้ผู้วิจัยเลือกที่จะศึกษาไสยเวทในนวนิยายระทึกขวัญ ชุด สาปคุณไสย ในลำดับต่อไป

วิธีการวิจัย

การศึกษาไสยเวทในนวนิยายแนวระทึกขวัญ ชุด สาปคุณไสย ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นศึกษาและรวบรวมข้อมูล โดยการอ่านนวนิยายทั้งชุดอย่างละเอียด ศึกษาและรวบรวมนวนิยายแนวระทึกขวัญ ชุด สาปคุณไสย ทั้งในส่วนของนักเขียน และเนื้อเรื่อง จากนั้นจึงศึกษาความรู้เกี่ยวกับไสยศาสตร์ ไสยเวท ความเชื่อทางไสยศาสตร์ พร้อมทั้งรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล จะวิเคราะห์ตามขอบเขตที่วางไว้
3. ขั้นสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยสรุปผลการศึกษาข้อมูล พร้อมทั้งอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ
4. ขั้นเสนอผลการศึกษา

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาไสยเวทในนวนิยายระทึกขวัญ ชุด สาปคุณไสย แบ่งเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ไสยเวทที่ปรากฏในนวนิยายระทึกขวัญ ชุด สาปคุณไสย

ประเด็นที่ 2 กลวิธีการสร้างไสยเวทในเรื่องเล่า

ประเด็นที่ 1 ไสยเวทที่ปรากฏในนวนิยายระทึกขวัญ ชุด สาปคุณไสย

แยกเป็น 3 ลักษณะ คือ ไสยเวทที่เกี่ยวข้องกับผีสางและอสุรกาย ไสยเวทที่เกี่ยวข้องกับเครื่องราง ของขลัง และไสยเวทที่เกี่ยวข้องกับคุณไสย ผู้วิจัยสรุปผลได้ ดังนี้

1. ไสยเวทที่เกี่ยวข้องกับผีสาง และอสุรกาย

ไสยเวทที่เกี่ยวข้องกับผีสางและอสุรกาย พบ 2 ลักษณะ คือ ผีตายทั้งกลม และอสุรกาย สรุปได้ดังนี้

1.1 ผีตายทั้งกลม

ผีตายทั้งกลม คือผู้หญิงที่เสียชีวิตในขณะคลอดลูก ถือเป็นการตายโหงรูปแบบหนึ่งที่ทิ้งความทุกข์ทรมานให้แก่ดวงวิญญาณเป็นอย่างมาก การตายทั้งกลม หมายถึงการตายทั้งแม่และลูกในเวลาเดียวกัน จำเป็นต้องเป็นเฉพาะเพศหญิงเท่านั้น และจำเป็นต้องเสียชีวิตไปพร้อมกันในช่วงเวลาที่แม่คลอดเด็กออกมาด้วย ปรากฏในเรื่อง พรายกุมาร และเรือนรักตำหนักแค้น ดังนี้

> ทันใดนั้นเอง ที่โลงศพด้านหน้าเขตอาคมก็มีการเคลื่อนไหว มือข้างหนึ่งซึ่งเริ่มเน่าแล้วโผล่ทะลุขึ้นมาจากฝาโลง จากนั้นศพที่อยู่ในหลุมก็ค่อย ๆ แหวกแผ่นไม้ออกแล้วลุกขึ้นมานั่งอยู่ตรงเบื้องหน้าชายทั้งสอง มันเป็นศพของหญิงสาวตายทั้งกลมที่ถูกนำมาฝังไว้เมื่อวาน ใบหน้าของศพนั้นเริ่มบวมอืด มีน้ำเหลืองและเลือดไหลออกมาตามตา หู จมูก และปาก ชายหนุ่มจ้องมองภาพที่เห็นด้วยความพิศวงปนสยอง แต่แล้วเขาก็ต้องตกใจจนแทบจะเผลอวิ่งออกจากเขตอาคม เมื่ออยู่ ๆ ศพนั้นหันมาจ้องหน้าเขา
>
> (พรายกุมาร : 197)

จากข้อความดังกล่าว เป็นการกล่าวถึงผีตายทั้งกลม ถูกปลุกขึ้นมาจากผู้มีวิชาอาคม และมีความสัมพันธ์กับเครื่องรางของขลัง ดังนี้

> ไม่นานนักศพที่เคยนั่งอยู่ก็ค่อย ๆ เอนตัวล้มลงไปนอนดังเดิม บรรยากาศโดยรอบก็ดูสงบลง ไม่มีลมกระโชก ไม่มีเสียงโหยหวนอีกต่อไป หมอผีจึงสั่งให้ลูกศิษย์ของตนออกไปจากวงล้อมของเขตอาคมได้
>
> เอาละ มึงเอามีดนี่ไปผ่าท้องแล้วเอาศพเด็กทารกที่อยู่ในนั้นออกมา หมอผีบอกพร้อมกับยื่นมีดหมอให้
>
> จะดีเหรอครับอาจารย์
>
> กูขอลูกจากมันแล้ว มึงไม่ต้องกลัว ไปจัดการตามที่บอก ไม่อย่างนั้นมึงไม่ต้องเอาส่วนแบ่ง
>
> (พรายกุมาร : 197)

1.2 อสุรกาย

อสูร หรือ อสุรกาย หมายถึง ผู้กระทำอกุศลกรรมไว้เป็นอบายภูมิที่ไม่ทุกข์ทรมานเหมือนนรกหรือเปรต แต่สัตว์ที่เกิดในภูมินี้ไม่มีความร่าเริง ไม่มีความเจริญ สถานที่อยู่ใกล้มนุษย์ แต่กำเนิดเป็นอสุรกาย อสุรกาย ปรากฏในเรื่อง เรือนรักตำหนักแค้น โดยผู้แต่งกล่าวถึงลักษณะอสุรกายไว้ว่า เป็นอมนุษย์ที่มีไฟลุกท่วมอยู่ทั่วร่าง และถูกปลุกขึ้นมาโดยหมอผี หรือผู้มีวิชาอาคม ดังตัวอย่าง “อมนุษย์ และเหล่าอสุรกายกายแดงฉาน อาบไฟลุกท่วมโชติช่วง! พวกมันยืนล้อมเพลิงเป็นวงกลม ก้มมองด้วยดวงตาสีเหลืองเบิกโพลงเต็มเบ้า ส่งเสียงด้วยปากกว้างดังช่องถ้ำ” (เรือนรักตำหนักแค้น : 39)

ไสยเวทที่เกี่ยวข้องกับผีสางและอสุรกาย ทำให้เห็นว่า ผีตายทั้งกลมและอสุรกายมีบทบาทในการรับใช้หรือสนองความต้องการให้ผู้มีวิชาอาคม หรือหมอผี ทั้งในเรื่องการขอน้ำมันพราย และการปลุกขึ้นมาเพื่อเป็นบริวารให้ไปหลอกหลอน หรือทำร้ายศัตรูของผู้มีวิชาอาคม กล่าวคือ ผีสางและอสุรกายเหล่านี้ถูกควบคุมด้วยคาถาอาคมนั่นเอง

2. ไสยเวทที่เกี่ยวข้องกับเครื่องรางของขลัง

ไสยเวทที่เกี่ยวข้องกับเครื่องรางของขลัง พบ 3 ลักษณะ คือ กุมารพราย เบี้ยแก้ และน้ำมันโหงหรือน้ำมันพราย สรุปได้ ดังนี้

2.1 กุมารพราย

กุมารพรายหรือกุมารทองพราย เป็นกุมารที่มีความเฮี้ยน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการแสดงตนในรูปแบบ เงา กลิ่น เสียง รูปร่าง หรือเข้าฝัน กุมารพราย ปรากฏในเรื่อง พรายกุมาร ดังนี้

> พูดง่าย ๆ ก็คือกุมารทองที่เป็นผีเด็กนั่นแหละแต่ที่มาของพรายกุมารอาจจะไม่ใช่ของแบบรูปปั้นตุ๊กตาเด็กที่เขาขายกันทั่ว ๆ ไปหรอกนะ มันเป็นเครื่องรางของขลังอย่างแท้จริง ที่มีการสร้างแตกต่างกันออกไป อย่างพวกดินเจ็ดป่าช้าหรืออะไรแบบนั้น...ขึ้นอยู่กับการเลี้ยงดู แล้วก็ศีลของผู้เลี้ยงด้วย พวกพรายกุมารเขาก็เหมือนกับเด็กนั่นแหละ หากปล่อยให้ก็อาจจะอาละวาด หากไม่ดูแลให้ดีก็จะซุกซน สร้างความเดือดร้อนได้ แต่ยามที่คุณมีภัยพวกเขาจะจัดการภัยร้ายที่
>
> (พรายกุมาร : 78)

ไสยเวทที่เกี่ยวข้องกับกุมารพรายที่ปรากฏในเรื่อง พรายกุมาร แสดงให้เห็นว่า กุมารพรายที่ถูกสร้างหรือปลุกเสกเป็นเครื่องรางของขลังนั้น มีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือขจัดสิ่งชั่วร้ายให้แก่มนุษย์ ดังในเรื่องตัวละครพบเจออิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ของกุมารพรายในลักษณะที่น่ากลัวชวนขวัญผวา เนื่องจากไม่ดูแลเอาใจใส่ตามที่ได้รับปากก่อนรับมาบูชา

2.2 เบี้ยแก้

เบี้ยแก้ คือ เครื่องรางชนิดหนึ่ง ซึ่งมีการใช้มากมายหลายอย่าง ทั้งกันและแก้สิ่งชั่วร้ายเสนียดจัญไร คุณไสย คุณคน คุณผี ยาเบื่อ ยาเมา ทั้งหลาย คณาจารย์ผู้สร้างจำต้องมีพระเวทเข้มขลัง ลง

อักขระเลขยันต์และปลุกเสกกำกับในหลายขั้นตอน ไสยเวทที่เกี่ยวข้องกับเบี้ยแก้ ปรากฏในเรื่อง เรือนรักตำหนักแค้น ซึ่งเบี้ยแก้นั้น เป็นเครื่องรางของขลังในไสยขาว คือ ช่วยในการแก้ภยันตรายต่าง ๆ คุ้มครองผู้ที่บูชา และผู้ที่ตั้งมั่นในคุณงามความดี ดำรงตนอยู่ในศีลธรรมที่ดีงาม และโดยส่วนใหญ่ผู้ปลุกเสกจะเป็นพระสงฆ์หรือคณาจารย์ที่เข้มขลังในวิชาอาคม ในเรื่องเรือนรักตำหนักแค้นมีการกล่าวถึงเบี้ยแก้ในทางพุทธคุณ ดังตัวอย่าง

> โยมจงเก็บสิ่งที่พ่อให้ไว้ใกล้ตัวอย่าได้ขาด พ่อบอกโยมลูกได้เท่านี้ วันหน้าจะเป็นอย่างไร...หากเป็นดังลัคนากำหนดไว้แล้วว่ามันจะต้องเกิด ไม่มีใครล่วงรู้ว่ามันจะมาในรูปแบบไหน...เภทภัย ไฟสังหาร หรือเป็นมารวิปริตร แต่ถ้าโยมลูกอยู่ในคุณงามความดี ห่าผีทั้งหลายก็อาชีวิตโยมลูกไปไม่ได้ จำไว้นะลูก...อย่าให้สิ่งนี้อยู่ไกลตัวเป็นอันขาด...เพราะพวกมันจะมาแน่!
>
> (เรือนรักตำหนักแค้น : 97)

หรืออีกตัวอย่างหนึ่ง

> ผู้ชายคนนั้นมันคบคิดกับไอ้พวกหมอผีวิชาต่ำ มันจะทำระยำกับคุณหญิง คุณหญิงต้องอยู่ห่างจากมันให้ไกลที่สุด และที่ผมต้องเจ็บปางตายอย่างนี้...คุณหญิงจะเชื่อหรือไม่...หากผมไม่มีเบี้ยแก้! ที่หลวงพ่อให้ไว้ติดตัว...ผมคงต้องถูกฆ่าตาย...ด้วยบางสิ่งที่คุณหญิงจะไม่มีวันเชื่อ!
>
> (เรือนรักตำหนักแค้น : 104-105)

จากข้อความข้างต้น แสดงอานุภาพของเบี้ยแก้ที่ช่วยให้ตัวละครในเรื่องรอดพ้นจากอาคมร้ายของหมอผี หรือเดรัจฉานวิชา ซึ่งเป็นไสยดำ มุ่งทำลายชีวิตคนอื่น ให้ถึงแก่ความตาย แต่เบี้ยแก้สามารถช่วยปัดเป่าและป้องกันได้ โดยผู้ที่ครอบครองต้องยึดมั่นในคุณงามความดี มีศีลธรรม จึงจะช่วยเสริมพลังอำนาจของเบี้ยแก้ได้

2.3 น้ำมันโหงหรือน้ำมันพราย

น้ำมันพราย ถือเป็นสุดยอดของมนตร์ดำคาถาสายล่างที่เข้มขลังและน่ากลัวที่สุด โดยน้ำมันพราย คือ น้ำมัน ที่ได้มาด้วยการใช้เทียนลนจากศพของหญิงตายทั้งกลมคือ หญิงมีครรภ์แล้วเสียชีวิตขณะลูกอยู่ในท้องผู้ที่สามารถลนน้ำมันพรายมาได้จะต้องเป็นผู้มีวิชาอาคมแก่กล้า มีกำลังใจเข้มแข็งสูงมาก ไสยเวทที่เกี่ยวข้องกับน้ำมันโหงหรือน้ำมันพราย ปรากฏในเรื่อง เรือนรักตำหนักแค้น โดยผู้แต่งได้กล่าวถึงจุดเริ่มต้นของการปลุกเสกน้ำมันโหงหรือน้ำมันพราย ที่มีต้นเหตุมาจากอำนาจของความรักที่ไม่อาจสมหวังหรือการตกอยู่ใต้วังวนของความรัก จึงต้องใช้อำนาจของ มนตร์ดำในการปลดปล่อย ดังตัวอย่าง

> กล้าดีอย่างไรถึงปลุกกู ไอ้คนห่าเหี้ย! รวดเร็วเท่าตากระพริบ วจีก็ปรากฏตัวอยู่ในกระแสธุลีดำ ท่าทีเกรี้ยวกราดอยู่เบื้องหน้าผู้ทรงเวทย์
>
> กูมีเรื่องจะต้องใช้ขี้ข้าผีอย่างมึง! จงเบิกทางให้กูได้ใช้น้ำมันโหงโดยดี! จงมอบน้ำโหงให้แก่กู กูจะนำไปให้ไอ้เพลิงได้ใช้กับผู้หญิงที่มันรัก และเมื่อใดที่มันได้เสพสมกับผู้หญิงของมันภายใต้น้ำโหงของมึงก็เท่ากับว่ามึงจะได้ร่วมเสพสังวาสไปกับไอ้เพลิงเช่นกัน มึงควรจะกราบตีนกูรู้ไว้เสียด้วย อีผีบ้า!
>
> (เรือนรักตำหนักแค้น : 110-111)

จุดเริ่มต้นของการสร้างน้ำมันโหงหรือน้ำมันพรายนั้น เกิดมาจากความลุ่มหลงในความรัก ความเสน่หา และการจะปลุกเสกน้ำมันพรายนั้นต้องได้มาจากผีตายโหง หรือผีตายทั้งกลม เพราะจะมีอานุภาพแก่กล้า และได้ผลดีที่สุด

เครื่องรางของขลังนั้นจะมีทั้งให้คุณและให้โทษ ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามจุดประสงค์ที่ใช้ และปัจจัยที่มาสนับสนุน หากใช้ในทางป้องกัน หรือพุทธคุณ ต้องประกอบไปด้วยคุณงามความดี มีศีลธรรม ไม่มุ่งร้ายต่อผู้อื่น หากใช้ในทางทำร้ายผู้อื่น ก็จะย้อนกลับมาทำร้ายตัวเองในที่สุด

3. ไสยเวทที่เกี่ยวข้องกับคุณไสย

ไสยเวทที่เกี่ยวข้องกับคุณไสยพบ 3 ลักษณะ คือ ยาสั่ง การสาปแช่ง และการทำเสน่ห์ยาแฝด ผู้วิจัยสรุปได้ ดังนี้

3.1 ยาสั่ง

ความหมายโดยทั่วไปของยาสั่งก็ คือ ยาพิษที่กินแล้วถึงตาย หรือได้รับความทุกข์ทรมานอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยยาสั่งนั้นมีหลายรูปแบบ มีทั้งแบบที่ออกฤทธิ์รวดเร็วคือกินแล้วส่งผลในเวลาไม่เกินนาทีหรือไม่กี่ชั่วโมง ยาลักษณะนี้ถ้าเป็นตำรายุคปัจจุบันก็คือยาพิษนั่นเอง ไสยเวทที่เกี่ยวข้องกับยาสั่งปรากฏในเรื่อง โอสถรสเลือด โดยผู้แต่งกล่าวถึง อานุภาพของยาสั่ง ไว้ดังตัวอย่าง

> ยาสั่งไม่ได้ตายในทันที แต่คนที่โดนจะป่วยหนัก แบบรักษาไม่หาย ร่างกายจะค่อย ๆ ทรุดโทรมลงไปในที่สุด...เวลาผ่านมานานหลายปี รุ้งงามไม่ได้เก็บเรื่องนั้นมาคิดอีก ออกจะเลือน ๆ ไปจากความทรงจำแล้วด้วยซ้ำ แต่ถ้าถามว่าลืมไหม หล่อนไม่มีทางลืมเรื่องแปลกประหลาดพวกนั้นได้ลง...
>
> พันมันอายุยังน้อยแท้ ๆ ไม่น่าต้องมาตายเลยค่ะ พิมพา น้าของประพันธ์พูดขึ้นด้วยเหตุผลใดก็สุดรู้ แต่เมื่อนางเปิดประเด็นขึ้นมารุ้งงามก็ถือว่าเข้าทางหล่อน...หมอชันสูตรศพบอกว่าสุขภาพแข็งแรง กล้ามเนื้อ เส้นเลือด ตับ ไต ไส้พุงทุกอย่างไม่มีร่องรอยของสารพิษใด ๆ เลย เพียงแต่...ตับ ไต กระเพาะ จนถึงหลอดอาหารและราวกับถูกน้ำกรดราดค่ะ สีข้างในช้ำเลือดช้ำหนอง แต่กลับตรวจไม่พบเชื้อหรือสารพิษใด ๆ เลย คุณว่าน่าแปลกไหมคะ ?
>
> (โอสถรสเลือด : 41-42)

ไสยเวทที่เกี่ยวข้องกับยาสั่ง เป็นการทำคุณไสยรูปแบบหนึ่งที่มุ่งให้ผู้โดนกระทำทุกข์ทรมาน เจ็บป่วยจนถึงแก่ชีวิต ซึ่งถือเป็นศาสตร์ลี้ลับแห่งไสยดำที่มีความน่ากลัวไม่น้อยไปกว่าการทำคุณไสยในรูปแบบอื่น

3.2 การสาปแช่ง

คำสาปแช่ง คือ ถ้อยคำที่กล่าวขึ้นเพื่อแสดงความปรารถนาให้เกิดสิ่งร้ายแก่ผู้อื่น โดยไสยเวทที่เกี่ยวข้องกับการสาปแช่ง ปรากฏในเรื่อง ปางอสูร มีการกล่าวถึงมนตร์ดำสาปแช่งไว้ ดังตัวอย่าง

> ร่างหนานั้นหันหลังกลับไปยังซากศพของเหล่าศัตรูซึ่งถูกเขาสังหารกลายเป็นศพกองพะเนินอยู่ ก่อนร่ายอาคมคาถา ร้องเรียกผีป่า ผีพง และเจ้าแห่งอสูรมาสดับรับฟัง...อัญเชิญเจ้าแห่งอสุรา ข้าขอเบิกพารา สาปส่งดวงวิญญา บูชาแก่เจ้าอสูร ผานี้ ป่านี้ เป็นชีวิตข้า ใครคิดจะเข้ามารุกรานครอบครองขอให้มันวิบัติฉิบหาย ข้าจะขอแลกร่างของข้าเพื่อเป็นเครื่องบูชาแด่เจ้าแห่งอสุรา ขอจงสาปส่งวิญญาณเหล่านี้ทั้งหมดทั้งสิ้นให้มันสิงสถิตอยู่ในผานี้ป่านี้ไปจวบ

กัลปาวสาน หากดวงวิญญาณตนใดหมายจะรอดพ้นจากบ่วงแห่งคำสาปนี้ มันจักต้องหาผู้มาสิงสถิตเป็นผีเฝ้าปางแทนดวงวิญญาณของมัน!

(ปางอสูร : 9)

มนตร์ดำสาปแช่ง หรือการสาปแช่งส่งผลให้ดวงวิญญาณที่ถูกสาปแช่งต้องทุกข์ทรมานจากการโดนกักขัง และสาปแช่งให้เฝ้าสถานที่นั้น ไม่ได้เกิดเหมือนดวงวิญญาณอื่น ๆ ต้องกลายเป็นอสุรกายจากบาปกรรมที่ทำไว้ และตามคำสาปแช่ง จะรอดพ้นได้ต้องมีตัวตายตัวแทนเท่านั้น

3.3 การทำเสน่ห์ยาแฝด

ยาแฝด เป็นการทำเสน่ห์อย่างหนึ่งเพื่อให้คนบังเกิดความรักและลุ่มหลงในตัวผู้กระทำ การทำเสน่ห์ทางไสยศาสตร์ของคนโบราณมีหลายวิธี แต่ที่เรียกว่าเสน่ห์ยาแฝดนี้ หมายถึงการทำเสน่ห์โดยทำยาผสมให้กิน เมื่อผู้ใดกินเข้าไปแล้ว ก็จะบังเกิดความรักและโหยหาในตัวผู้กระทำ ไสยเวทที่เกี่ยวข้องกับการทำเสน่ห์ยาแฝด ปรากฏในเรื่อง เรือนรักตำหนักแค้น การทำเสน่ห์ยาแฝดนั้น มักทำเพราะอานุภาพ หรืออำนาจของความรัก เช่นเดียวกับการใช้น้ำมันพราย โดยผู้แต่งได้บรรยายลักษณะอาการของหญิงที่โดนเสน่ห์ยาแฝด ไว้ดังตัวอย่าง

คุณหญิงครางเสียงอย่างทรมาน กายร้อนเหมือนใครเอาไฟมาจุดกลางอก แต่ปลายมือและเท้ากลับเย็นเยือกจนมิอาจควบคุม เธอร้องขอความช่วยเหลือ และภาพที่ฉายชัดขึ้นในสำนึกกลับเป็น...พี่...เพลิง...ช่วยหนึ่ง...ที...คุณหญิงกระชากเสื้อแสงออก เผยกายขาวปลั่งผุดผาดที่โซมเหงื่อ ก่อนเธอจะลุกราวพลังมหาศาลปลุกขึ้น และนั่นก็หาใช่พละกำลังที่แท้จริงของเธอไม่!

(เรือนรักตำหนักแค้น : 123)

การศึกษาไสยเวทในนวนิยายระทึกขวัญ ชุด สาปคุณไสย ที่ปรากฏไสยเวท 3 ลักษณะ คือ ไสยเวทที่เกี่ยวข้องกับผีสางและอสุรกาย ไสยเวทที่เกี่ยวข้องกับเครื่องรางของขลัง และไสยเวทที่เกี่ยวข้องกับคุณไสย ซึ่งไสยเวทที่ปรากฏทั้งหมดนั้นล้วนเกี่ยวข้องกับเวทมนตร์คาถา โดยส่วนใหญ่จะปรากฏในทางไสยดำในเชิงทำร้ายบุคคลอื่นมากกว่า ในส่วนของไสยขาวนั้น จะอยู่ในรูปเครื่องรางของขลังที่มีอำนาจพุทธคุณเข้ามาช่วยปัดเป่าสิ่งชั่วร้าย การนำไสยเวทต่าง ๆ มาผูกเป็นเรื่องเล่าทำให้เนื้อเรื่องของ นวนิยายมีความเข้มข้น ชวนติดตาม สร้างความตื่นเต้น และเกิดมโนภาพตามได้

ประเด็นที่ 2 กลวิธีการสร้างไสยเวทในเรื่องเล่า

ผลการศึกษานอกจากทำให้ผู้วิจัยเข้าใจและเห็นถึงลักษณะของไสยเวทที่ปรากฏในนวนิยายแนวระทึกขวัญ ชุด สาปคุณไสย ยังทำให้เห็นถึงกลวิธีการสร้างไสยเวทในเรื่องเล่า แบ่งได้ 4 ประเด็น คือ การสร้างไสยเวทกับการสร้างโครงเรื่อง การสร้างไสยเวทกับการสร้างตัวละคร การสร้างไสยเวทกับกรสร้างฉาก บรรยากาศและสถานที่ และการสร้างไสยเวทกับความสัมพันธ์ต่อแก่นเรื่อง ซึ่งมีความน่าสนใจ แปลกใหม่ แตกต่างจากนวนิยายประเภทอื่น แสดงให้เห็นว่าแต่ละประเด็นช่วยสริมความเป็นไสยเวทในเรื่องเล่าผ่านการบรรยายเนื้อเรื่อง พฤติกรรมตัวละครที่มีความชัดเจน ฉากที่มีความโดดเด่น น่ากลัว และแก่นเรื่องที่ย้ำถึงเรื่องราวของไสยเวทอันสอดแทรกข้อคิดหลักที่มุ่งนำเสนอสู่ผู้อ่าน

ในปัจจุบันแม้ว่าจะมีความเจริญทางด้านวิชาการ หรือความเจริญในทางวิทยาศาสตร์ แต่ความคิด

ความเชื่อในเรื่องไสยศาสตร์ก็ยังคงมีอยู่และมีอิทธิพลต่อบุคคลในสังคม นักเขียนเป็นบุคคลกลุ่มหนึ่งในสังคม ย่อมจะได้รับอิทธิพลจากความเชื่อนี้ และเป็นข้อที่น่าคิดว่าผลงานของนักเขียนในปัจจุบันจะได้รับอิทธิพลจากความเชื่อนี้มากหรือน้อยเพียงใด ในการสร้างสรรค์งานวรรณกรรม ทำให้เห็นว่า นักเขียนคือตัวกลางหลักในการสื่อสารเรื่องราว เป็นผู้ที่รู้จักเลือกกลวิธีต่าง ๆ มาปรับใช้กับงานวรรณกรรมให้มีความน่าสนใจ เป็นที่รู้จักของผู้อ่าน ไม่จำเป็นต้องใช้ทฤษฎีมานำเสนอ แต่การนำเรื่องใกล้ตัวมาเขียนเป็นนวนิยาย ถ่ายทอดเรื่องราวความเชื่อโบราณของคนไทยในงานวรรณกรรม ผ่านการสร้างสรรค์โครงเรื่องที่มีความแปลกใหม่ การหักมุม การทิ้งข้อคิด การสร้างตัวละครที่มีความสมจริง การสร้างฉากที่มองเห็นในมโนภาพ และการนำข้อคิดไปปรับใช้ในชีวิตจริง สามารถทำให้ผู้อ่านให้ความสนใจกับนวนิยายแนวระทึกขวัญได้ ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะผู้แต่งนำเรื่องราวที่สะท้อนสังคมปัจจุบันมานำเสนอร่วมกับไสยศาสตร์ แสดงผ่านพฤติกรรมของตัวละครที่มีลักษณะนิสัยสอดคล้องกับพฤติกรรมมนุษย์ที่ยังคงมีกิเลสตัณหา จนสามารถทำทุกอย่างเพื่อให้สมปรารถนาของตัวเอง ลักษณะดังกล่าวจึงช่วยเสริมให้เรื่องเล่ามีความทันสมัยและน่าสนใจ

ผู้วิจัยมองว่าแม้ไสยศาสตร์จะเป็นเรื่องที่งมงาย ล้าสมัย แต่ไสยศาสตร์เป็นเรื่องที่อยู่คู่กับคนไทยมาตั้งแต่สมัยโบราณ และยังคงอยู่ในปัจจุบัน ไม่เคยหายไปไหน ยังคงเป็นความเชื่อที่พบเห็นได้ทั่วไป และมีการนำไสยศาสตร์มาใช้ในงานเขียนบันเทิงคดี ทั้งนวนิยายและเรื่องสั้น โดยนวนิยายไทยร่วมสมัยมักจะกล่าวถึงไสยศาสตร์ดำ ที่เป็นไปในทางร้าย วัตถุประสงค์เพื่อสนองความต้องการหรือกิเลสตัณหาของผู้ใช้ กล่าวคือ ใช้เพื่อทำร้ายศัตรูหรือคนอื่นที่ขัดความต้องการของตน ใช้เพื่อให้มีอำนาจเหนือผู้อื่น เช่น เป็นใหญ่ตลอดไป เป็นอมตะ หรือให้สมหวังในความรัก ลักษณะต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมานั้น ผู้วิจัยพบในการวิเคราะห์ทั้งหมด แสดงให้เห็นว่า แม้ไสยศาสตร์จะเป็นเรื่องงมงาย เรื่องโบราณ แต่เมื่อนำเรื่องราวเหล่านี้มาสร้างสรรค์เป็นงานวรรณกรรม หรือภาพยนตร์ มีการผลิตซ้ำ ทำให้งานเหล่านั้นเป็นงานที่มีเอกลักษณ์เด่นเฉพาะตัว จากกลวิธีการสร้างไสยศาสตร์ให้มีความน่าสนใจตามเทคนิคการนำเสนอของนักเขียนแต่ละคน

ในการตัดสินใจว่าไสยศาสตร์เป็นเรื่องที่ดี หรือไม่ดีนั้น ขึ้นอยู่กับวิจารณญาณของผู้อ่าน หรือมุมมองของแต่ละคน ไม่สามารถบอกได้ในงานวรรณกรรม หรือแสดงผ่านมุมมอง ทัศนะของนักเขียน ทั้งนี้จึงขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของตัวบุคคลที่มีความเห็นแตกต่างกันไป การมองไสยศาสตร์ผ่านงานวรรณกรรม หรือเรื่องเล่าในลักษณะอื่น ๆ จึงเป็นเพียงความบันเทิง ที่สัมพันธ์กับความเชื่อของบุคคลเท่านั้น

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาไสยเวทในนวนิยายระทึกขวัญ ชุด สาปคุณไสย สรุปได้ ดังนี้

1. ไสยเวทที่ปรากฏในนวนิยาย

1.1 ไสยเวทที่เกี่ยวข้องกับผีสาง และอสุรกาย

ไสยเวทที่เกี่ยวข้องกับผีสาง และอสุรกาย ได้แก่ ผีตายทั้งกลม และอสุรกาย ตายทั้งกลมมักมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับเครื่องรางของขลังทางไสยศาสตร์ที่หมอผี หรือผู้มีวิชาอาคมปลุกเสก สร้างขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยส่วนใหญ่ผีตายทั้งกลมจะถูกปลุกขึ้นมา ร่ายมนตร์ดำ สะกดวิญญาณเพื่อนำลูกไปทำกุมารทอง และปลุกขึ้นมาเพื่อขอน้ำมันโหงหรือน้ำมันพราย และไสยเวทที่เกี่ยวข้องกับอสุรกาย

แสดงให้เห็นว่า อสุรกายเป็นเพียงทาส หรือบริวารที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของหมอผี หรือผู้มีวิชาอาคมที่ปลุกขึ้นมา ให้สนองความต้องการตามที่ตนปรารถนา จะควบคุมได้ต้องผ่านการบริกรรมคาถา ปลุกเสก มนตร์ดำต่าง ๆ เพราะหากทำผิดขั้นตอน อสุรกายเหล่านั้นจะมองบุคคลที่ปลุกตนขึ้นมาเป็นศัตรู ซึ่งอาจเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตได้

1.2 ไสยเวทที่เกี่ยวข้องกับเครื่องรางของขลัง

ไสยเวทที่เกี่ยวข้องกับเครื่องรางของขลัง ได้แก่ กุมาร พราย เบี้ยแก้ และน้ำมันโหงหรือน้ำมันพราย โดยกุมารพรายที่ถูกสร้าง หรือปลุกเสกเป็นเครื่องรางของขลังนั้น มีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือขจัดสิ่งชั่วร้ายให้แก่มนุษย์ แลกกับการบูชาเลี้ยงดู และเอาใจใส่อย่างดี เพราะดวงวิญญาณที่เป็นกุมารพรายนั้นก็คือดวงวิญญาณเด็ก มีความรู้สึก มีชีวิตจิตใจ ไม่ต่างจากมนุษย์ทั่วไป หากแม้ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ก็สามารถให้โทษแก่ผู้บูชาในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งในปัจจุบันคนในสังคมที่มีความเชื่อในเรื่องกุมารจะบูชากุมารทองมากกว่า เพราะเชื่อว่ากุมารทองที่สถิตในรูปปั้นเด็กนั้นเป็นวัตถุมงคล เครื่องรางของขลังที่ให้คุณมากกว่าให้โทษ ช่วยคุ้มครองบ้านเรือน ที่อยู่อาศัย ช่วยให้ทำมาค้าขาย กิจการรุ่งเรือง จึงสามารถพบเห็นกุมารทองได้แพร่หลาย และคนในสังคมจะรู้จักกุมารทองมากกว่า กุมารพราย เบี้ยแก้นั้นช่วยให้ตัวละครในเรื่องรอดพ้นจากอาคมร้ายของหมอผี หรือเดรัจฉานวิชา ซึ่งเป็นไสยดำ มุ่งทำลายชีวิตคนอื่น ให้ถึงแก่ความตาย แต่เบี้ยแก้สามารถช่วยปัดเป่าและป้องกันได้ โดยผู้ที่ครอบครองต้องยึดมั่นในคุณงามความดี มีศีลธรรม จึงจะช่วยเสริมพลังอำนาจของเบี้ยแก้ให้เข้มขลังขึ้น และการปลุกเสกน้ำมันโหงหรือน้ำมันพราย มีต้นเหตุมาจากอำนาจของความรักที่ไม่อาจสมหวัง หรือการตกอยู่ใต้วังวนของความรักจึงต้องใช้อำนาจของมนตร์ดำในการปลดปล่อย ไสยเวทที่เกี่ยวข้องกับเครื่องรางของขลังนั้น ทำให้เห็นว่ามนุษย์ใช้เครื่องรางของขลังในทางป้องกันตัวเองให้พ้นจากอันตรายต่าง ๆ เพราะเครื่องรางของขลังโดยส่วนใหญ่แล้วมีอำนาจในการปัดเป่าสิ่งชั่วร้าย คุ้มภัย ทำให้ผู้ที่มีของขลังครอบครอง หรือพกติดตัว รู้สึกอุ่นใจ เพราะคาถาอาคม การบริกรรมคาถาที่ปลุกเสกเป็นเครื่องรางของขลังนั้นจะช่วยป้องกันให้รอดพ้นจากอำนาจชั่วร้าย ภูติผีสิ่งไม่ดีต่าง ๆ ถึงแม้ว่าเครื่องรางของขลังจะช่วยในการปัดเป่าสิ่งไม่ดีนั้น ก็ยังมีเครื่องรางของขลังบางประเภทที่สร้างขึ้นมาเพื่อจุดประสงค์ร้ายหรือที่เรียกกันว่า ไสยดำ เครื่องรางของขลังชนิดนี้เกิดมาจากมนตร์ดำหมอผี มีโทษแก่ผู้ที่โดนกระทำ

1.3 ไสยเวทที่เกี่ยวข้องกับคุณไสย

ไสยเวทที่เกี่ยวข้องกับคุณไสย ได้แก่ ยาสั่ง การสาปแช่ง การทำเสน่ห์ยาแฝด โดยไสยเวทที่เกี่ยวข้องกับยาสั่ง เป็นการทำคุณไสยรูปแบบหนึ่งที่มุ่งให้ผู้โดนกระทำทุกข์ทรมาน เจ็บป่วยจนถึงแก่ชีวิต โดยการปรุงยา ซึ่งถือเป็นศาสตร์ลี้ลับแห่งไสยดำที่มีความน่ากลัวไม่น้อยไปกว่าการทำคุณไสยในรูปแบบอื่น การสาปแช่ง เป็นไสยเวทอย่างหนึ่งที่มุ่งทำร้าย หรือทำลายชีวิต หรือสาปส่งผู้อื่นให้ไม่ประสบพบเจอกับความสุข หรือต้องทนทุกข์ทรมานอยู่ในที่ใดที่หนึ่ง ซึ่งกา รสาปแช่งนั้น สามารถแช่งได้ทั้งผู้ที่ยังมีชีวิตอยู่ หรือผู้ที่สิ้นชีวิตไปแล้ว หากมีความอาฆาตพยาบาท การสาปแช่งจึงเป็นหนทางทางไสยศาสตร์มนตร์ดำที่กล่าวโดยวาจากับคาถาอาคมของผู้มีวิชาแก่กล้า และการทำเสน่ห์ยาแฝด มักทำเพราะอานุภาพ หรืออำนาจของความรักเช่นเดียวกับการใช้น้ำมันพราย อาการของผู้ที่โดนเสน่ห์ยาแฝด คือ การไม่เป็นตัวของตัวเอง คลุ้มคลั่ง อารมณ์เกรี้ยวกราด โมโหร้าย มีพละกำลังเหนือกว่าคนปกติ และขาดสติ เพ้อเรียกหาชื่อผู้ที่ทำเสน่ห์ยาแฝดใส่ตัวเอง

2. กลวิธีการสร้างไสยเวทในเรื่องเล่า

กลวิธีการสร้างไสยเวทในเรื่องเล่า ผู้แต่งใช้ไสยเวทเป็นกลวิธีหลักในการนำเสนอ โดยมีความสัมพันธ์กับเรื่องเล่า 4 ประเด็น คือ กลวิธีการสร้างไสยเวทกับการสร้างโครงเรื่อง กลวิธีการสร้างไสยเวทกับการสร้างตัวละคร กลวิธีการสร้างไสยเวทกับการสร้างฉาก บรรยากาศ และสถานที่ และกลวิธีการสร้างไสยเวทกับความสัมพันธ์ต่อแก่นเรื่อง ดังนี้

2.1 กลวิธีการสร้างไสยเวทกับการสร้างโครงเรื่อง ผู้แต่งนำเสนอโครงเรื่อที่มีความน่ากลัว ระทึกขวัญ และใช้ไสยเวทเป็นตัวสื่อเรื่องราวทั้งหมดของเรื่อง ตั้งแต่เกิดเรื่อง ดำเนินเรื่อง และจบเรื่อง ไสยเวทมีบทบาทในการเสริมเรื่องให้มีความระทึกขวัญ เนื้อเรื่องมีความน่าสนใจ ชี้ให้เห็นถึงโทษของไสยเวทมนตร์ดำที่มีต่อมนุษย์ได้ชัดเจน

2.2 กลวิธีการสร้างไสยเวทกับการสร้างตัวละคร ผู้แต่งนำเสนอตัวละครใน 2 ลักษณะ คือ ตัวละครที่มีความสามารถในการใช้ไสยเวท เป็นตัวละครที่ใช้ไสยเวทในทางลบ คือ ทำลายชีวิตผู้อื่น มุ่งในทางเอาชีวิตและทำทุกอย่างเพื่อการแก้แค้น และตัวละครที่ได้รับผลกระทบจากไสยเวท เป็นตัวละครที่โดนไสยเวททำลายเพราะความแค้นที่ไม่สิ้นสุดทั้งโดนคุณไสย โดนเสน่ห์ จนทุกข์ทรมานและถึงแก่ความตายในที่สุด

2.3 กลวิธีการสร้างไสยเวทกับการสร้างฉาก บรรยากาศ และสถานที่ ฉากในแต่ละตอนมีความเกี่ยวข้องกับไสยเวททั้งหมด โดยส่วนใหญ่จะเป็นฉากในป่าช้าที่มีการทำพิธีของหมอผี ผู้มีวิชาอาคม และมักปรากฏร่วมกับการปรากฏตัวของดวงวิญญาณ บรรยากาศจะมีความวังเวง ชวนสะเทือนขวัญ ตามโครงเรื่องที่เน้นความเป็นไสยเวท

2.4 กลวิธีการสร้างไสยเวทกับความสัมพันธ์ต่อแก่นเรื่อง ผู้แต่งเสนอแก่นเรื่อง 4 แก่น แตกต่างกันตามแต่ละเรื่อง คือ พรายกุมาร แก่นเรื่องคือกิเลสในใจของมนุษย์ โอสถรสเลือด แก่นเรื่องคือความรักที่มากเกินควร ปางอสูร แก่นเรื่องคือมนุษย์ไม่อาจหลีกหนีจากวิบากกรรมได้ และเรือนรักตำหนักแค้น แก่นเรื่องคือภัยร้ายจากคุณไสย แก่นเรื่องทั้งหมดใช้แนวคิดตามหลักพระพุทธศาสนาเพื่อให้ย้อนแย้งกับไสยเวทที่เป็นศาสตร์มืด ศาสตร์แห่งความชั่วร้าย แต่สามารถขจัดได้ด้วยคุณงามความดี และความเป็นสัจธรรมของชีวิต

เอกสารอ้างอิง

[1] เรไร สืบสุข. (2521). **ไสยศาสตร์ในวรรณคดีไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (พ.ศ.2325-2394).** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

[2] วิทย์ ศิวะศริยานนท์. (2518). **วรรณคดีและวรรณคดีวิจารณ์.** พระนคร : แพร่พิทยา.

[3] สุพัตรา สุภาพ. (2518). **สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

[4] นายหมอก. (2560). **ปางอสูร.** กรุงเทพฯ : ก้าวกระโดด.

[5] พลอยฝน. (2560). **โอสถรสเลือด.** กรุงเทพฯ : ก้าวกระโดด.

[6] สุริยาทิศ. (2560). **เรือนรักตำหนักแค้น**. กรุงเทพฯ : ก้าวกระโดด.

[7] RabbitRose. (2560). **พรายกุมาร.** กรุงเทพฯ : ก้าวกระโดด

คณะกรรมการพิจารณาผลงานวิจัย

คณะกรรมการพิจารณาผลงานวิจัยจากภายนอก

รองศาสตราจารย์ ดร.สุปราณี พัดทอง	คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณะ หนูหมื่น	คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
รองศาสตราจารย์ อนันต์ อารีย์พงศ์	คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
รองศาสตราจารย์ ดร. เปรมินทร์ คาระวี	คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
รองศาสตราจารย์ ปรีชา ทิชินพงศ์	นักวิชาการอิสระ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เก็ตถวา บุญปราการ	คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุพงศ์ อุดมศิลป์	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สหไทย ไชยพันธ์	นักวิชาการอิสระ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เชิดชัย อุดมพันธ์	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณรงค์กรรณ รอดทรัพย์	คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนกพร อังศุวิริยะ	คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธเนศ เวศร์ภาดา	คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้า
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภชัย ต๊ะวิชัย	คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปองทิพย์ หนูหอม	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
อาจารย์ซูไรดา เจะนิ	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
อาจารย์วรวรรณ สุกใส	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อาจารย์พิชญา สุวรรณโน	คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

คณะกรรมการพิจารณาผลงานวิจัยจากภายใน มหาวิทยาลัยทักษิณ

รองศาสตราจารย์ ดร.พรพันธุ์ เขมคุณาศัย	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาโนช ดินลานสกูล	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชลินจ์ จีนนุ่น	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
ผศ.ดร.พรไทย ศิริสาธิตกิจ	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
อาจารย์ ดร.ฉันทัส ทองช่วย	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
อาจารย์ ดร. จริญญา ธรรมโชโต	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
อาจารย์ ดร. สมิทธ์ชาต์ พุมมา	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
อาจารย์ ดร. ปรียารัตน์ เชาวลิตประพันธ์	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

รายนามคณะกรรมการดำเนินงาน

1. คณะกรรมการอำนวยการ

1.1 คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	ที่ปรึกษา
1.2 รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	ที่ปรึกษา
1.3 ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบริการวิชาการและพัฒนานิสิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	ที่ปรึกษา
1.4 ประธานสาขาวิชาภาษาไทย	ประธานกรรมการ
1.5 ประธานหลักสูตร ปร.ด.สาขาวิชาวัฒนธรรมศึกษา	กรรมการ
1.6 ประธานหลักสูตร กศ.ม.สาขาวิชาภาษาไทย	กรรมการ
1.7 ประธานหลักสูตร ศศ.ม.สาขาวิชาภาษาไทย	กรรมการ
1.8 ประธานหลักสูตร กศ.บ.สาขาวิชาภาษาไทย	กรรมการ
1.9 ประธานหลักสูตร ศศ.บ.สาขาวิชาภาษาไทย	กรรมการ
1.10 อาจารย์อลิสา คุ่มเคี่ยม	กรรมการและเลขานุการ
1.11 อาจารย์ปริยากรณ์ ชูแก้ว	กรรมการและเลขานุการ

2. คณะกรรมการฝ่ายเลขานุการ

2.1 อาจารย์อลิสา คุ่มเคี่ยม	ประธานกรรมการ
2.2 อาจารย์ปริยากรณ์ ชูแก้ว	กรรมการ
2.3 นางสาววิมลรัตน์ พูลศิลป์	กรรมการ
2.4 นางอัมพร เตกฉัตร	กรรมการและเลขานุการ

3. คณะกรรมการฝ่ายวิชาการ

3.1 รองศาสตราจารย์ ดร.พรพันธุ์ เขมคุณาศัย	ประธานกรรมการ
3.2 อาจารย์ ดร.ปรียารัตน์ เชาวลิตประพันธ์	กรรมการ
3.3 อาจารย์ ดร.ฉันทัส ทองช่วย	กรรมการ
3.4 อาจารย์ ดร.สมิทธ์ชาต์ พุมมา	กรรมการ
3.5 นิสิตหลักสูตร ศศ.ม.สาขาวิชาภาษาไทย	กรรมการ
3.6 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชลินจ์ จีนนุ่น	กรรมการและเลขานุการ

4. คณะกรรมการจัดทำหนังสือรวบรวมบทความประชุมวิชาการ

4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชลินจ์ จีนนุ่น	ประธานกรรมการ
4.2 รองศาสตราจารย์ ดร.พรพันธุ์ เขมคุณาศัย	กรรมการ
4.3 อาจารย์ ดร.ฉันทัส ทองช่วย	กรรมการ
4.4 อาจารย์ ดร.สมิทธ์ชาต์ พุมมา	กรรมการ
4.5 อาจารย์วราเมษ วัฒนไชย	กรรมการ
4.6 นิสิตหลักสูตร ศศ.ม.สาขาวิชาภาษาไทย	กรรมการ
4.7 นิสิตหลักสูตร กศ.ม.สาขาวิชาภาษาไทย	กรรมการ
4.8 อาจารย์ ดร.ปรียารัตน์ เชาวลิตประพันธ์	กรรมการและเลขานุการ

5. คณะกรรมการฝ่ายปฏิคม ต้อนรับและพิธีกร

5.1 อาจารย์วราเมษ วัฒนไชย	ประธานกรรมการ
5.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภัสสร ภัทรนาวิก	กรรมการ
5.3 อาจารย์อลิสา คุ่มเคี่ยม	กรรมการ
5.4 นายจุติพงศ์ คงขำ	กรรมการ
5.5 นายภูริณัฐ พฤกษ์เนรมิต	กรรมการ
5.6 นายวรรณธัช ขุนกลาง	กรรมการ
5.7 นายอัษฎาวุธ ไชยวรรณ	กรรมการ
5.8 นางสาวปวีณ์สุดา เหนือคลอง	กรรมการ
5.9 นางสาววรางคณา สุพรรณชนะบุรี	กรรมการ
5.10 นางสาวจุฑาวรรณ ล้วนอินทร์ชู	กรรมการ
5.11 นางสาวชนกพร แก้วมาก	กรรมการ
5.12 นางสาวนฤมล รัตนมณี	กรรมการ
5.13 นางสาวปาริฉัตร นวลนาค	กรรมการ
5.14 นางสาววิมลรัตน์ พูลศิลป์	กรรมการและเลขานุการ

6. คณะกรรมการฝ่ายการเงิน

6.1 อาจารย์อลิสา คุ่มเคี่ยม	ประธานกรรมการ
6.2 อาจารย์ปริยากรณ์ ชูแก้ว	กรรมการ
6.3 นางสาวมลฤดี น้ำทิพย์	กรรมการ
6.4 นางอัมพร เตกฉัตร	กรรมการและเลขานุการ

7. คณะกรรมการฝ่ายเอกสาร ลงทะเบียน

7.1 อาจารย์จารึก จันทร์วงค์	ประธานกรรมการ
7.2 อาจารย์ศรีอังคาร ถาวโรฤทธิ์	กรรมการ
7.3 นางสาวเจ๊ะรุสณี รัตนศรีสุข	กรรมการ
7.4 นายณัฐปกรณ์ สงนวล	กรรมการ
7.5 นายสุทธิพงษ์ งามสง่า	กรรมการ
7.6 นางสาวสุชาดา สุดจันทร์	กรรมการ
7.7 นางสาวพรรธิภา รักมล	กรรมการ
7.8 นางสาววิมลรัตน์ พูลศิลป์	กรรมการและเลขานุการ

8. คณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์

8.1 อาจารย์ปริยากรณ์ ชูแก้ว	ประธานกรรมการ
8.2 นางอัมพร เตกฉัตร	กรรมการ
8.3 นายภูริพัฒน์ พฤกษาพิทักษ์	กรรมการ
8.4 นางวรินทร์พร คามบุตร	กรรมการและเลขานุการ

9. คณะกรรมการฝ่ายสถานที่และโสตทัศนูปกรณ์

9.1 อาจารย์ศรีอังคาร ถาวโรฤทธิ์	ประธานกรรมการ

9.2 อาจารย์จารึก จันทร์วงค์	กรรมการ
9.3 นางสาววิมลรัตน์ พูลศิลป์	กรรมการ
9.4 นางวรินทร์พร คามบุตร	กรรมการ
9.5 นายพิเชษฐา ขุมทอง	กรรมการ
9.6 นายภูริพัฒน์ พฤกษาพิทักษ์	กรรมการและเลขานุการ

10. คณะกรรมการฝ่ายประเมินผล

10.1 อาจารย์ ดร.จริญญา ธรรมโชโต	ประธานกรรมการ
10.2 นิสิตหลักสูตร ศศ.ม.สาขาวิชาภาษาไทย	กรรมการ
10.3 นางสาวกมลวรรณ ลิ้มเจษภาพงษ์	กรรมการ
10.4 นางสาวจินดา วรรณรัตน์	กรรมการ
10.5 นางสาวสุเมตตา ประสาทแก้ว	กรรมการ
10.6 นางสาวอรอุมา เจ๊ะสา	กรรมการ
10.7 นางสาวณัฐวดี คมประมูล	กรรมการ
10.8 นางอัมพร เตกฉัตร	กรรมการและเลขานุการ